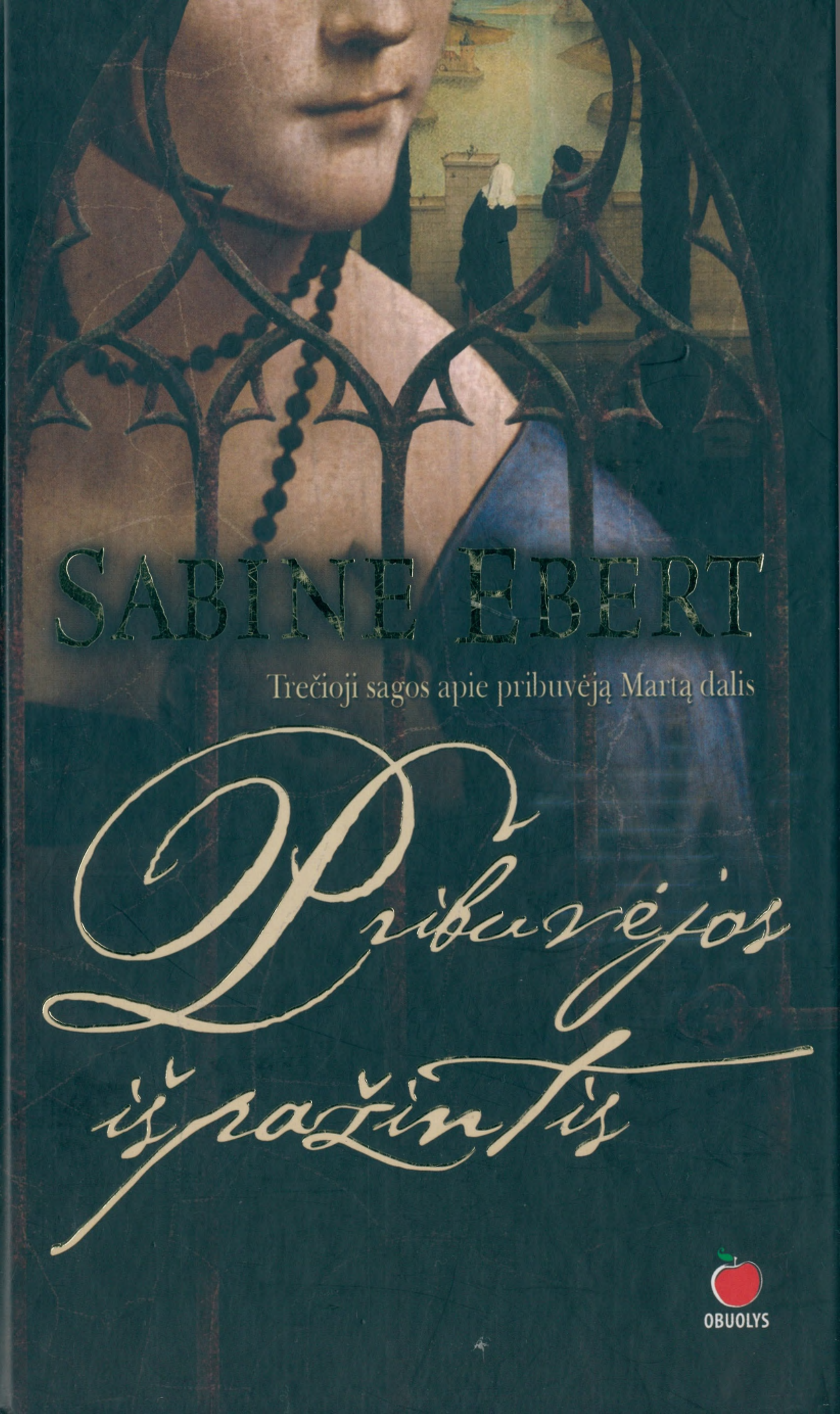

SABINE EBERT

Trečioji sagos apie pribuvėją Martą dalis

Pribuvėjos išpažintis

OBUOLYS

Pribuvėjos
išpažintis

SABINE EBERT

Pribuvėjos išpažintis

Romanas

Iš vokiečių kalbos vertė
INA BARZELYTĖ

OBUOLYS

UDK 830-3
Eb23

Versta iš: Sabine Ebert
Die Entscheidung der Hebamme
Droemer/Knaur, 2008

ISBN 978-609-403-191-5

Copyright © 2008 by Droemersche Verlagsanstalt Th. Knaur Nachf. GmbH & Co. KG, Munich, Germany
The book was negotiated through AVA international GmbH, Germany (www.avainternational.de)
© Vertimas į lietuvių kalbą, Ina Barzelytė, 2010
© Viršelio dizainas, Andrius Morkeliūnas, 2010
© UAB MEDIA INCOGNITO, 2010

Dramatis personae

Svarbiausių veikėjų pristatymas. Istorinės asmenybės pažymėtos*.

Kristiansdorfo gyventojai

Kristianas, Meiseno markizo Oto fon Vetino riteris
Marta, jauna pribuvėja ir žolininkė, Kristiano žmona
Tomas, Klara ir Danielius, jų vaikai
Joana ir Marija, Martos podukros
Lukas, Kristiano riteris ir geriausias draugas
Adelė, Luko žmona
Davidas ir Jurgis, Kristiano ir Luko ginklanešiai
Jonas, kalvis, ir jo žmona Ema
Johanas ir Guntramas, vyriausieji kalvio sūnūs
Karlas, kalvis ir Martos posūnis
Agnesė, Karlo žmona
Mechthilda, Kristiano namų virėja
Hilbertas, Kristiano namų kapelionas
Kunas ir Bertramas, Kristiano sargybiniai
Reinhardas, Kristiano riteris
Sebastianas, kaimo kunigas
Grizelda, jo namų šeimininkė
Valteras, sargybinių vadas

Hermanas, kalnakasys
Vibaldas, monetų kalikas
Jozefas, gelumbių pirklys ir kaimo seniūnas
Anzelmas, siuvėjas
Hansas ir Fridrichas, buvę druskos vežikai iš Halės
Peteris, berniukų gaujos vadas
Ana, jo sesuo
Kristianas, arklininkas, Kristiansdorfo pirmagimis
Berta, jo motina
Tilda, paleistuvių šeimininkė
Lizbetė, paleistuvė
Raina, tarnaitė
Meisenas
Otas fon Vetinas, Meiseno markizas*
Jadvyga, jo žmona*
Albrechtas* ir Ditrichas*, Oto ir Jadvygos sūnūs
Sofija ir Adelė, Oto ir Jadvygos dukros
Martinas*, Meiseno vyskupas
Zuzana, Jadvygos tarnaitė
Ekehartas, Oto sargybos komendantas
Cicilija, jo žmona
Rutgeris, ginklanešys, kadaise nugalėto pikčiausio Kristiano priešo sūnus
Fridmaras, vyresnysis riteris

Kilmingieji ir dvasiškiai

Imperatorius Fridrichas fon Štaufenas, pavadintas Barbarosa*
Beatričė Burgundietė*, jo žmona
Heinrichas Liovė, Saksonijos ir Bayerno hercogas*
Matilda*, jo žmona
Ditrichas fon Landsbergietis*, rytinių žemių markizas, Oto brolis

Dedas fon Goitcšas*, kitas markizo Oto brolis

Vichmanas, Magdeburgo arkivyskupas

Pilypas fon Heinsbergas, Kelno arkivyskupas

Liudvikas Geležinis*, Tiuringijos grafas

Otas iš Brandenburgo*, Hermanas iš Veimaro-Orlamiundės, Ditrichas iš Verbeno ir Bernhardas iš Arschslebeno, Albrechto Lokio sūnūs ir Jadvygos broliai

Bernhardas fon Lipė*, Heinricho Liovės palydovas ir pilies bei Haldenslebeno miesto valdytojas

Petras*, Marijos vienuolyno abatas

Kiti veikėjai

Raimundas, Oto riteris ir Kristiano draugas

Elžbieta, Raimundo žmona

Gizelbertas ir Elmaras, markizo Oto riteriai ir įnirtingi Kristiano priešai

Hartmutas, Albrechto sargybinių vadas

Liudmilas, dainius

Jokūbas, riteris, Luko brolis

Gerolfas, riteris iš Magdeburgo, tarnaujantis arkivyskupui Vichmanui

Rolandas fon Maienau, Goslaro gynėjas

Hoyeris fon Falkenšteinas, Kelno arkivyskupo riteris

Valtrūda, kalnakasio iš Goslaro žmona

Gretė, markitantė

Prologas

Sukaupę visą drąsą ir įdėję nemažai pastangų jie iškeliavo, kad nepažįstamame krašte pradėtų naują, geresnį gyvenimą.

Taip vergai tapo laisvaisiais valstiečiais.

Bet kol valstiečiai taps miestiečiais, nutiks daug gero ir blogo.

PIRMA DALIS

Pasiruošimas karui

1179-ųjų birželis Magdeburge

– Mano imperatoriau.

Rytinių žemių markizas, Ditrichas fon Landsbergas, pagarbiai priklaupė prieš galingiausią pasaulio valdovą nuo Kristaus laikų.

– Kelkitės, mano ištikimasis kunigaikšti ir drauge.

Asmeninis imperatorių poros pokalbis skendėjo nesuskaičiuojamos daugybės žvakių šviesoje. Auksu siuvinėti drabužiai žybsėjo. Patalpoje tvyrojo sunkus prabangių esencijų iš Rytų aromatas.

Tarnas atnešė vyno. Tada imperatorius Fridrichas fon Štaufenas mostelėjo visiems kitiems ranka, įsakydamas palikti juos vienus. Liko tik imperatoriaus žmona Beatričė. Susisupusi į perlais ir brangakmeniais nusagstytą purpurinės spalvos suknelę, ji sėdėjo greta savo vyro ir susimąsčiusi žvelgė į liekną tamsiaplaukį markizą. Šis nepriklausė artimiausiam imperatoriaus patikėtinių ratui, bet dažnai svečiuodavosi rūmuose, lydėdavo žygiuose į Italiją ir valdovo nurodymu perimdavo diplomatines misijas.

Tikriausiai Ditrichas ir vėl turėjo tokią užduotį. Bet šįkart jis buvo reikalingas kaip kovotojas, pagarsėjęs puikiu kardo valdymu.

– Turiu jums vieną prašymą, – šiek tiek patylėjęs prabilo imperatorius. Minėdamas save jis sąmoningai atsisakė daugiskaitos.

Ditrichas nustebęs pakėlė akis.

– Jums nereikia manęs prašyti, Jūsų didenybe, – atsiliepė jis ir išskėtė rankas. – Sakykite, ko pageidaujate, ir aš padarysiu viską, kas mano galioje.

Iš taip arti buvo neįmanoma nepastebėti, kad rausvi Fridricho plaukai, dėl kurių lombardai pašiepdami pavadino jį „Barbarosa", buvo nusėti baltomis sruogomis. Ditrichas spėjo, kad imperatoriui šiuo metu turėtų būti penkiasdešimt septyneri. Paskutinieji pustrečių metų buvo jam pakankamai kartūs, todėl nenuostabu, kad galva ėmė žilti: pirmiausia iširusi draugystės su tariamu ištikimiausiu draugu ir palydovu Heinrichu Liove, tada gėdingas pralaimėjimas Milanui, ir tarsi pasekmė – neišvengiamas keliaklupsčiavimas prieš popiežių Aleksandrą po beveik dvidešimties metų priešiškumo. Popiežius nuoširdžiai mėgavosi priešo nusižeminimu. Prieš San Marco katedrą Venecijoje Aleksandras delsė iki tos akimirkos, kol atgailaujantis imperatorius puolė jam po kojomis.

Kas galėjo stipriausiai paveikti Fridrichą, svarstė Ditrichas. Ir ko jam šį kartą reikia? Kažkas tvyrojo ore... Išdavystė arba karas. Visi dvariškiai laukė, kol įvyks kažkas ypatingo, kažkas negirdėto.

– Žinau, kad galiu tikėtis jūsų ištikimybės, – atsakė raudonbarzdis. – Bet tikiuosi, kad jūs laisva valia apsiimsite atlikti šią užduotį.

Imperatorius vėl akimirkai nutilo ir nugėrė keletą gurkšnių.

Ditrichas laukė. Nederėjo versti nekantrauti imperatoriaus dar vieną dieną. Jis slapta pažvelgė į imperatorienę, kuri didingai šypsojosi. Jos gėlių kvepalai nepastebimai sklandė ore.

Ji vis dar graži, mąstė Ditrichas. Praėjo daugiau nei dvidešimt metų, kai Beatričė Burgundietė – tada dar visiškai jaunutė – ištekėjo už imperatoriaus Fridricho. Kaip jai pavyksta vis dar išlaikyti jį šalia savęs? Ditrichas akimirką įsivaizdavo imperatorių porą lovoje, bet greitai uždraudė sau tokias nepagarbias mintis.

Beatričė buvo ne tik graži, bet ir protinga. Ji visada laikėsi šalia vyro, įrodė savo įžvalgumą ir tapo slapta rytinių žemių markizo sąjunginінke. Tai įvyko prieš pustrečių metų, kai ji su Ditricho ir kitų patikėtinių pagalba slapta paskleidė gandą, kad imperatorius nusižemino prieš Heinrichą Liovę, galingiausią savo vasalą ir Saksonijos bei Bavarijos hercogą, kad paprašytų jo paramos būsimam žygiui į Italiją.

Iš tikrųjų nieko panašaus nebuvo – išskyrus tai, kad Liovė atsisakė suteikti paramą imperatoriui. Šiam už pagalbą pareikalavus sidabro miesto Goslaro, buvo peržengtos visos ribos. Jis atsisakė padėti hercogui, kurį iki šiol visada gindavo. Netoli Milano, Legnano mūšio metu, kuriame dalyvavo ir Ditrichas, imperatorius be Heinricho kariaunos patyrė triuškinantį pralaimėjimą. Tuo pačiu metu Liovės priešai pradėjo kovą su hercogu, bet imperatorius jo nebeužstojo. Dėl protingai suregztos Beatričės intrigos jos vyras ir Heinrichas nebesusitaikė.

Nors imperatorius nepatvirtino gandų apie hercogo nuosmūkį, joms neprieštaravo. Beatričė pasirūpino, kad tai jam esant nebūtų minima, todėl imperatorius neprivalėjo pasisakyti šiuo klausimu.

Atrodė, kad imperatorienė mąsto apie tą patį, nes, lengvai nuleidusi galvą ir žvelgdama į Ditrichą, ji šypsojosi. Staiga prieš jo akis vėl iškilo uždraustasis dviejų nuogų kūnų paveikslas.

Matyt dėl to, kad šalia mylimoji. Mintys apie tai, kad netrukus vėl laikys ją savo glėbyje, užvaldė protą labiau nei tikėjosi. Tik imperatoriškosios tarybos sambrūzdyje jis galės slapta susitikti su nepasiekiamąja. Visgi ji buvo ištekėjusi – ir dar už vyresniojo jo brolio.

Imperatoriaus balsas vėl sugrąžino jį į realybę.

– Jūs žinote, kad hercogas Heinrichas jau du kartus nepasirodė mūsų susitikimuose, nes manosi esąs aukščiau už imperatoriškąją tarybą.

Ditrichas nustebęs linktelėjo. Šio susitikimo metu nebuvo kitos tokios diskutuotinos temos, tik ne po visų įvykių.

Metai iš metų Saksonijos kunigaikščiai, tarp jų ir Ditrichas bei jo broliai: Meiseno markizas Otas fon Vetinas, Dedas fon Groitcšas ir

Fridrichas fon Brena, kovojo su Saksonijos ir Bavarijos hercogu, nes šis laikė save karaliumi ir visiškai nieko nepaisė. Imperatorius visada jį gindavo – iki Heinricho atsisakymo padėti. Nuo to laiko imperatorius stengėsi su juo susidoroti, bet Liovė buvo slidus kaip ungurys. Jį pagauti pasirodė sunkiau, nei manyta.

– Anot patikimų šaltinių, Heinrichas nuo vakar apsistojęs už poros mylių esančioje Haldeslebeno pilyje ir svarsto, ar atvykti čia, ar ne. Noriu išvengti jo pasirodymo tiek šioje, tiek kitoje imperatoriaus taryboje, – imperatorius ištarė tai, apie ką galvojo Ditrichas.

Tas, kuris tris kartus nepaklūsta imperatoriaus įsakymams, patenka į jo nemalonę. Liovės likimas aiškus. Heinrichas ir pats tai žinojo. Iki trijų jis tikrai gali suskaičiuoti, šaipydamasis svarstė Ditrichas.

– Kaip Jūs žadate to pasiekti, Jūsų didenybe? – nepaprastai nuolankiai pasiteiravo Lansbergietis.

Atsisakyti vykdyti imperatoriaus nurodymus buvo neapgalvotas sprendimas, net jei šis juos pateikdavo kaip norą. Bet tai buvo ne jo reikalas. Be to, tam imperatorius turėjo pakankamai jam pavaldžių žmonių. Nors Ditrichas nebuvo tikras, ar brolis imtųsi tokių priemonių. Tai nebūtų neįprasta, o kad imperatorius negailestingas savo priešams, jis pakankamai puikiai įrodė Italijoje. Bet dabar – prieš savo sūnėną ir buvusį draugą?

– Man reikalingas kunigaikštis, kuris puikiai valdo kardą, tam, kad, užuot stojęs su juo į kovą, Liovė mieliau liktų nuošalyje, – paaiškino kunigaikštis. – Pagalvojau apie jus. Mačiau jus kovojantį Legnano mūšyje. Iškvieskite jį į dvikovą. Čia ir dabar. Po šito jis nebepasirodys net pavėlavęs. Būsimos dvikovos vieta paskirsiu kitą tarybą Kaynoje.

Markizo Ditricho akys akimirką išsiplėtė – ne iš baimės – iš nuostabos. Koks protingas ėjimas!

Jis vėl priklaupė.

– Galite manimi pasikliauti, mano imperatoriau.

Imperatorius vėl liepė jam atsistoti.

– Iš savo kunigaikščių nežinau nė vieno, kuris taip mikliai valdytų kardą kaip jūs. Visa galva pralenkiate Heinrichą šioje srityje. Prieš jus Liovė neturėtų jokių šansų. Be to, Viešpats jūsų pusėje. Aš jūsų pusėje. Hercogas išsigąs ir neatvyks. Tada galėsime jį ištremti.

Negi Liovė tikrai rizikuotų trečią kartą neatvykti į imperatoriškąją tarybą, svarstė Ditrichas. Bet kovos metu Braunšvaigietis negalės tikėtis išsisukti su pora įbrėžimų. Pralaimėjęs pripažįstamas kaltu ir vietoje jam įvykdoma mirties bausmė.

– Apkaltinkite jį sąmokslu, – pasiūlė imperatorius. – Remkitės tuo, kad jis vis puldavo jūsų žemių sienas. Taip iššūkis atrodys įtikinamesnis, aplinkybės bus sunkinančios, todėl Heinrichas negalės atmesti dvikovos.

– Kaip pageidausite, mano imperatoriau. Padarysiu tai rytoj prieš susirinkimą, – užtikrino Ditrichas.

– Žinojau, kad galiu jumis pasikliauti.

Imperatorius patenkintas atsilošė krėsle.

– Už tai jums bus atlyginta. Žinau, kokių tragiškų nuostolių patyrėte prieš keletą metų, – tarė jis, stebėdamas, kaip apsiniaukia Ditricho veidas. Vienintelis markizo sūnus, ką tik įšventintas į riterius, žuvo turnyro metu. Jei mirtų ir Landsbergietis, jo linija išnyktų.

Rytinių žemių markizas stengėsi vyti šalin visus iškilusius vaizdinius. Veltui. Jis vėl išvydo ietimi sužeistą sūnų, skęstantį kraujo klane. Stengėsi susikaupti, nes bijojo, kad atsakant imperatoriui ims trūkčioti balsas.

Bet Fridrichas toliau kalbėjo pats.

– Duodu žodį, kad po jūsų mirties rytinės žemės liks Vetinų šeimos nuosavybe.

Ditrichas žemai nusilenkė.

Akimirką patylėjęs pridūrė:

– Kadaise viena jauna protinga moteris man išpranašavo, kad taip bus.

Imperatorius susidomėjęs pažvelgė į jo veidą ir lengvai pasilenkė. Beatričė tuo metu negalėdama nuslėpti įtampos čiupo vyrui už rankos.

– Ar ji pasakė, kaip baigsis kova?

– Ne. – Ditrichas dar kartą žodis žodin prisiminė savo ir Martos pokalbį. – Galbūt, nes dvikova neįvyks...

Bet tuo aš nepasikliaučiau, mąstė jis. Savo sėkme taip pat. Man reikalingas Kristianas iš Kristiansdorfo. Geresnio priešininko pratyboms niekur nerasiu.

Tarsi perskaitęs jo mintis, imperatorius išdėstė Ditrichui dar vieną nurodymą.

– Šiandien pat surenkite parodomąją kovą. Gabų kovotoją, manau, rasite be didelių pastangų. Jau pasirūpinta tuo, kad būtų pakankamai žiūrovų, Saksonijos bei Bavarijos hercogas taip pat.

Ditricho šie žodžiai nenustebino. Rūmuose jis praleido pakankamai laiko, kad žinotų – atsitiktinai čia niekas nevyksta. Be žodžių nusilenkęs jis imperatorių porai leidus paliko kambarį.

Eidamas iš prabangios Magdeburgo arkivyskupo Vichmano rezidencijos, kurią šis užleido tarybai ir imperatoriškajai šeimai, Ditrichas pasijuto sekamas smalsių žvilgsnių. Jo ir imperatoriaus pasitarimas nebuvo toks ypatingas, bet šįkart, atrodė, ne tik dvariškiai, bet ir tarnai laukė, kol įvyks kažkas neįprasto.

Dideliais žingsniais Ditrichas perkirto rūmų kiemą ir žvalgėsi riterio, kuris atrodė geriausias pasirinkimas pagarbiai kovai.

Šį, kaip ir tikėjosi, rado pas ginklanešius, mokytus vyresniojo brolio namuose, Meiseno pilyje, atvykusius į Magdeburge vyksiančią imperatoriškąją tarybą kartu su Oto riteriais.

Jauni, keturiolikos–dvidešimties metų berniukai lyg suakmenėję spoksojo į Kristianą iš Kristiansdorfo. Jis tuo metu kartu su jaunesniu šviesiaplaukiu riteriu demonstravo, kaip vikriai išsisukti nuo priešininko kardo ir šiam atsidengus kirsti mirtiną smūgį tarp kaklo ir pečių.

Prieš Landsbergiečio akis vėl iškilo rūškani prisiminimai. Dėl panašaus manevro prieš penkerius metus Kristianas nugalėjo stabesnį ir stipresnį priešininką, mirtiną savo varžovą Randolfą. Tai įvyko tada, kai tas nudūrė įšventintą į riterius Ditricho sūnų. Sužinojęs apie tai Meiseno markizas nusivylė tariamu ištikimiausiu savo palydos nariu ir leido Kristianui iškviesti į dvikovą riterį, kuris jam ir jo kaimui pridarė daug žalos. Vienoje, Meiseno Burgbergo pilyje, įvykusioje ir jau legenda tapusioje kovoje Kristianui pavyko nugalėti milžiną vos dviem smūgiais.

Ditrichas prietemoje prisiartinęs prie grupės pamatė, kad ginklanešiai matydami įspūdingus manevrus vieni kitiems susižavėję kumščiuoja į šonus ir šnabždasi.

– Dabar jūs, Jurgis ir Hervigas, pirmi! – sušuko Kristianas.

Iš ginklanešių rato į priekį žengė du jaunuoliai. Tą pačią akimirką Kristianas pastebėjo besiartinančius – beveik tuo pačiu metu kaip ir Lukas, tas pats šviesiaplaukis riteris, su kuriuo jis ką tik rodė pratimą.

– Pasveikinkite markizą Ditrichą fon Landsbergietį, jūsų valdovo, markizo Oto, brolį, – kreipėsi į ginklanešius Lukas. Šie nieko nelaukdami pakluso.

Atsakydamas į sveikinimą Ditrichas pagalvojo, kokie abu riteriai nepanašūs, bet nepaisant dešimties metų skirtumo geriausi draugai.

Kristianas, įpusėjęs trisdešimtmetį, griežtų veido bruožų ir trumpa, tamsia barzda, dvelkė niūrumu ir tamsumu, ką dar labiau pabrėžė juodi drabužiai ir žirgas. Dėl to jis buvo vadinamas „Juoduoju raiteliu“. Lukas, kadaise buvęs Kristiano ginklanešys ir mokinys, užsisiautęs apsiaustą ir prisisegęs kardą atrodė ne taip įspūdingai. Bet jaunėlis mielai juokavo ir savo mėlynomis akimis ir šviesiomis garbanomis sulaukdavo nemažai slaptų, susidomėjimo kupinų merginų žvilgsnių.

Abu mandagiai nusilenkė rytinių žemių markizui.

– Jūs – vienintelis pilies valdytojas iš mano pažįstamų, kuris nuo įšventinimo nepriaugo nė vieno gramo riebalų ir kuris dar vargінasi ginklanešiams asmeniškai skirti keletą pamokų, – draugiškai juokaudamas markizas pasveikino tamsiaplaukį riterį. Jie jau ilgai pažinojo vienas kitą ir pakankamai daug buvo kartu patyrę, todėl pasitikėjo vienas kitu. Kristianas žinojo ir apie slaptą sąmokslą su Jadvyga, Meiseno markize, kad sušvelnintų neteisingus savo vyro, Ditricho brolio, sprendimus.

– Galbūt abu šie dalykai susiję, – atsakė Kristianas ir nusišypsojo. – Bent taip tvirtintų mano žmona.

– Ji kur nors netoliese? Mielai pasisveikinčiau.

Kristianas apsižvalgė ir pamatė ją kartu su kitomis moterimis bei pustuziniu vaikų. Tą akimirką ji ramino jauniausią Jadvygos dukrą, kuri tikriausiai pargriuvo ir dabar gailiai verkšleno. Marta prisitraukė Adelę artyn, uždėjo ranką ant sumušto kelio ir ramindama kalbino mergaitę.

Kristianas tikėjosi, kad penkiametė nesupras, kodėl Martai prisilietus skausmas staiga liovėsi. Įprastai jis jausdavosi ramus, nes žmona žinojo, kada gali pasinaudoti savo ypatingomis galiomis, o kada ne. Bet retkarčiais iš gailesčio ji labai rizikuodavo. Todėl dabar vyras buvo laimingas, galėdamas ją pasikviesti.

Jis skubiai pamojo vienam iš ginklanešių.

– Prašau pakviesti čia madam Martą. Skubiai!

Strazdanotas vaikinas nusilenkė ir nubėgo.

Tuo metu Ditrichas uždėjo ranką savo brolio riteriui ant peties.

– Buvau paprašytas įrodyti savo sugebėjimą kautis. Kadangi nepažįstu geresnio priešininko už jus, prašau suteikti man garbę.

– Savaime suprantama. Man būtų garbė.

Ditrichas nusijuokė.

– Na štai, tikėjausi, kad nepaliksite manęs bėdoje.

Prie jų prisiartino jauna, liekna ir grakšti moteris, ilgais kaštoniniais plaukais, ir tūptelėdama pasveikino Ditrichą.

– Prašau atsistoti, madam Marta, – pareikalavo Ditrichas. – Kuo ilgiau jus pažįstu, tuo gražesnė tampate.

– Tikriausiai todėl, kad gražėja mano drabužiai, – vos šyptelėjusi atsakė ji. Ji nelaikė savęs gražia, o prie dvariškių pataikavimo per dešimt metų nesugebėjo priprasti. To priežastis buvo jos kilmė. Žodžiai alkstančio nepamaitins, kad ir kaip įkvepiančiai jie skambėtų.

Bet Ditrichas, pastebėjęs Martos akyse pasipriešinimo kibirkštėlę, nusišypsojo. Nedaug moterų jis vertino taip, kaip šią. Už jos drąsą ir protą. Jis priklausė tam siauram ratui, kurie žinojo, kad Kristiano žmona turi gamtos dovaną. Visi tą slėpė, kad Martai nebereikėtų stoti prieš bažnyčios teismą ar būti sudegintai.

Kai rytinių žemių markizas prieš dešimt metų pirmą kartą pamatė Martą, ši tebuvo vargšė pribuvėja ir žolininkė, jauna moteris, po prievartos kupinos santuokos tapusi našle, pabėgusi iš savo gimtojo kaimo, kur ją norėjo nužudyti už raganavimą. Tada ji bandė išgelbėti Kristianą, kuris po neteisingų kaltinimų buvo įkalintas ir kankinamas savo pikčiausio priešo Randolfo. Ditricho padedami Kristiano draugai išlaisvino mirusiu laikytą riterį ir atskleidė sąmokslą prieš Meiseno markizą. Atsidėkodamas Otas suteikė Kristianui kilmingojo titulą, o šio prašymu kilmingąja buvo paskelbta ir Marta, prieš keletą dienų tapusi jo žmona. Po paaukštinimo jie grįžo atgal į savo kaimą, iškilusį vadovaujant Kristianui. Kai pirmąkart ten buvo rasta sidabro rūdos, Kristiansdorfas tapo žinomu. Dėl kalnakasybos kaimas virto gyvenviete su šimtais gyventojų, trimis bažnyčiomis ir statoma pilimi. Bet prieš tapdamas pilies valdytoju Kristianas privalėjo atsikratyti mirtino priešo Randolfo.

Ditrichas, savo ruožtu, su Kristiano pagalba pasirūpino, kad Liovei taip pat būtų aplaužyti nagai.

Markizas kartu su jaunąja pora pajudėjo aikštės vidurio link. Netrukus ėmė artintis keletas žmonių, tikėdamiesi pamatyti ką nors įdomaus.

– Paprašiau jūsų vyro, kad kovodamas su juo išbandyčiau savo galimybes, – paaiškino jis jaunajai žmonai.

Ši lengvai linktelėjo galvą ir tiriamai pažvelgė į jį. Kaip ir kiekvieną kartą pilkšvai žaliose moters akyse markizas įžvelgė jos nuojautą.

– Jūs norite kažkam padaryti įspūdį... ne moteriai... priešininkui prieš kovą, – spėjo ji. – Rytoj iškviesite į dvikovą hercogą Heinrichą?

Markizas neatsakė į klausimą, bet jo žvilgsnio ir šyptelėjimo pakako.

Jis susilaikė nepaklausęs Martos apie kovos baigtį. Ne dėl to, kad bijojo išgirsti būsiąs nugalėtas. Ditrichas buvo tikras savo pergale prieš Heinrichą turnyro aikštėje, net jei šis jaunystėje būtų buvęs pripažintas kovotojas. Bet jis įtarė, kad žinojimas apie savo pranašumą sumenkins ryžtą. Be abejo, jis norėjo pamatyti Liovę nuginkluotą. Bet negyvą? Ditrichas mąstė, kad jam nepriklauso nužudyti hercogą.

Nieko neatsakęs jis atidžiai apžiūrinėjo moterį, stovinčią priešais. Laikas jos visai nepalietė, galvojo jis. Niekas nepasakytų, kad jai dvidešimt penkeri, nors jau pagimdė tris vaikus.

Nuo pirmojo jų susitikimo pasikeitė tik viena, žinoma, išskyrus jos drabužius. Ji juokaudavo, kad rūmuose išmoko nuslėpti bet kokius jausmus. Jos suvaldyta veido išraiška turėjo net kažkokio žavesio. Jis suprato, kad toks buvo jaunosios damos skydas... ir prisiminimai apie kraupius įvykius, kuriuos teko išgyventi. Prabangios suknelės, kurias dovanodavo vyras, mandagus, dvariškiams įprastas elgesys slėpė visus jos jausmus ir atribodavo nuo išorinio pasaulio.

Ditrichas palydėjo Martą į susirinkusių žiūrovų būrį. Tada atsisuko į Kristianą ir išsitraukė kardą.

– Jūs pasiruošęs?

Kristianas taip pat išsitraukė savo ginklą. Markizui davus ženklą prie jų pribėgo du ginklanešiai ir atnešė skydus.

Kitiems jaunuoliams Lukas leido stebėti dvikovą ir pareikalavo atidžiai viską sekti.

– Šito jūs nepamatysite kiekvieną dieną, – pranešė jiems džiaugsmingai išsišiepęs, nes dar būdamas ginklanešiu jis pats privalėjo kovoti su Ditrichu. Tai buvo jo savigynos išbandymas.

Vyrai atsistojo vienas priešais kitą. Žiūrovų minia vis didėjo.

Iš mandagumo Kristianas leido markizui smūgiuoti pirmam. Tai, kas sekė po kelių akimirkų, buvo tokia kvapą gniaužianti ir žaibiška kova, kokia retai pasitaikydavo ir tarp pripažintų riterių – kupina apsisukimų bei rafinuotų manevrų. Vis pasigirsdavo moterų riksmai, nes jos manė, kad kirtis buvo mirtinas. Bet jie tik uždegdavo abu vyrus.

Greitas kovos tempas ir stiprūs smūgiai, nuo kurių abu gynėsi skydais, kardų ašmenų žvangesys – visa tai audrino žiūrovų vaizduotę. Abu kovotojai buvo nusiteikę rimtai, kiekvienas judesys bylojo apie tikrą kovą, tarsi kiekvienas klaidingas mostas galėtų kainuoti priešininko gyvybę.

Galiausiai abu lygiaverčiai kovotojai žengė vienas prieš kitą, nusilenkė ir paslėpė kardus makštyse. Netrukus pasigirdo žiūrovų plojimai. Po daugelio rūmuose praleistų metų markizas Ditrichas suabejojo ir tuo, kad plojimai taip pat galėjo būti užsakyti.

– Dėkoju jums, – tarė jis, palydėjo Kristianą atgal pas žmoną ir galantiškai pabučiavo Martos ranką.

– Štai, grąžinu jums sutuoktinį – gyvą ir sveiką, – pasakė jis. – Ir pats džiaugiuosi būdamas sveikas.

– Bet kuriuo atveju tikslas, manau, buvo pasiektas, – pareiškė Marta ir lengvai mestelėjusi galvą atgal parodė į diskutuojančių žiūrovų, sekusių visą kovą, būrį.

Ditrichas elgėsi taip, lyg nematytų šurmuliuojančių žmonių, atsuko jiems nugarą ir kartu su Kristianu ir Marta nuėjo į Magdeburgo arkivyskupo Vichmano rezidenciją.

Ditrichui atsisveikinus ir nuėjus ieškoti brolio, Marta čiupo vyrui už alkūnės ir timptelėjo atgal.

– O mums būtina sėstis prie bendro stalo? – paklausė ji.

Kristianas įspėjo jos nenoro priežastį.

– Šiandien man užteko dėmesio, – pratarė jis. – Praleiskime vakarienę, o vėliau paprašysime, kad mums ko nors atneštų.

Netardamas daugiau nė žodžio nusivedė ją į mažą sodelį už virtuvės, apsodintą prieskoniais. Ten susirado suolelį, abu atsisėdo, ir Kristianas prisitraukė žmoną arčiau. Atsirėmusi į vyro petį, Marta akimirkai užmerkė akis ir prisiminė praėjusią naktį.

Tada apsunkusiomis akimis pažvelgė į jį.

– Net jei imperatorius pradės procesą prieš Liovę... mes juk negalėsime tikėtis taikos? Kiek daug gyvybių per praėjusius metus nusinešė kovos tarp Heinricho ir jo priešų! Buvo sudeginta nesuskaičiuojama daugybė kaimų, suniokota dirbamų laukų, apiplėšta vienuolynų, apgadinta bažnyčių. Taip, buvo sunaikinta viskas, kas pasipainiojo kariaunos kelyje. Žmonės ilgėjosi taikos... ir drebėjo, laukdami kito nevaldomų vyrų antpuolio.

Kristianas švelniai pabučiavo jos kaktą. Tokio lipšnumo niekas iš jo nesitikėjo, niekas, kas artimiau jo nepažinojo. Tik Martos ir Kristiano draugai žinojo, kad riteris specialiai nusipelnė „Juodojo raitelio“ vardo, kad taip galėtų apsaugoti savo žmoną.

Bet dėl šio reikalo jis negalėjo ir nenorėjo meluoti Martai. Ir šį kartą ji jau žinojo atsakymą, todėl paklausė tik širdies kertelėje tikėdamasi, kad galbūt jie išvengs karo.

– Kol imperatorius paskelbs savo sprendimą, praeis dar keli mėnesiai. Net jei jį jau dabar žinotų, įsakymai būtų pradedami vykdyti tik po kurio laiko. Manai, kad Liovė lengva ranka atiduos savo pilis ir žemes?

Kol Marta ieškojo vyro rankos, norėdama atsiremti, šis karčiu balsu tęsė toliau:

– Tik tada prasidės tikroji kova. Jie visi nekantraudami šito laukia ir jau prieš kurį laiką yra pradėję ruoštis. Šįkart ir Otas pasiūlys savo kariuomenę. Privalome apgalvoti, ką iš mūsiškių galėčiau pasiimti, jei būtume pakviesti prisijungti.

Markizas Ditrichas, kaip ir tikėjosi, rado savo brolius vienoje iš įspūdingų ir prabangių arkivyskupo rezidencijos salių. Šie kartu su kitais jų rango svečiais klausėsi muzikanto, kuris pritardamas liutnia dainavo baladę apie meilę. Vichmanas mėgo pasaulietiškas pramogas ir buvo laikomas įvairių dainių bei muzikantų rėmėju.

Ditrichas pažinojo muzikantą, šis buvo dažnas vyriausiojo brolio svečias Meiseno pilyje. Jį vadino Liudmilu, geriausiu dainiumi aplinkinėse žemėse. Nenuostabu, kad jis dalydavo ir šiame susirinkime. Žiūrovai klausėsi netekę žado, užvaldyti nuostabaus liutnios skambėjimo ir Liudmilo balso.

Ditrichas netyčia mestelėjo žvilgsnį į Jadvygos, slaptos savo mylimosios pusę. Ji vilkėjo raudoną suknią mėlynais kraštais, tą, kurią jis labiausiai mėgo, nes drabužis puikiai derėjo prie šviesių moters plaukų. Jadvyga sustabarėjusi ir netardama nė žodžio sėdėjo šalia savo vyro, Meiseno markizo Oto fon Vetino. Ditrichas pažvelgęs į jos veidą suprato, kad jo pasirodymas sukėlė markizės viduje sumaištį.

Buvo sakoma, kad Liudmilas toks dainius, kuris verkiantį prajuokindavo, o besijuokiantį pravirkdydavo. Bet Ditrichas suabejojo, ar mylimoji, draskoma širdgėlos, galėtų dabar nusijuokti.

Jadvyga būtų mielai pakilusi ir išėjusi iš salės, kad tik niekas nepastebėtų jos sumišimo. Bet toks elgesys būtų nedovanotinas ir taptų dar viena pokalbių ir paskalų tema. Ką ji turėtų daryti? Kaip susivaldyti?

Būdama galingo valdovo dukra – jos tėvas Albrechtas Lokys, Brandenburgo markizas – Jadvyga dar vaikystėje išmoko elgtis mandagiai ir valdyti savo emocijas. Net sužinojusi, kad turės tekėti už pikto, dažnai niurzgančio, dvidešimčia metų vyresnio fon Vetino, ji šauniai sutramdė savo ašaras, o pasinaudojus naudingais močiutės patarimais, sutuoktinis netrukus valgė jai iš rankų. Jadvyga pagimdė jam du sūnus ir dvi dukras ir priprato prie gyvenimo su nevaldomu, palyginus su jos kilme nereikšmingu kunigaikščiu. Ji visada stengėsi būti jo pusėje, padėti išvengti nelaimių arba bent jas sušvelninti, nes lengvabūdiški Oto sprendimai dažnai pridarydavo bėdų.

Bet tada atsitiko du dalykai, kurie viską pakeitė iš esmės. Kristiansdorfe buvo rasta sidabro, neįtikėtinai daug sidabro, Otas sureagavo labai greitai, kad nedelsiant pradėtų jo gavybą. Iš paskutinių dešimties metų laimikio jis taip smarkiai pralobo, kad sulaukė net tolimesnių žemių kunigaikščių pavydo. Prabangą Otas demostravo lankydamasis tarybose ir susirinkimuose, apipildamas žmoną brangiais papuošalais ir suknelėmis. O kaip būtų galima geriau parodyti savo turtus?

Bet Jadvygai tai neteikė nė trupučio džiaugsmo. Antras, lemiamas pasikeitimas, išmušė ją iš vėžių. Po penkiolikos metų trukusios santuokos su podagra sergančiu ir vis prasčiau nusiteikusiu Meiseno markizu ji pirmą kartą sužinojo, kas yra meilė. Su vyro broliu! Ji niekada nemanė, kad gali patirti tokius jausmus, kurie atsirado taip staiga, tarsi žaibo blyksnis. Įsimylėjėliai du mėnesius galėjo susitikinėti imperatoriškosios tarybos metu. Tik slapta ir tykojant beprotiškam pavojui. Vieną kartą vos nebuvo sučiupti. Dabar, klausantis tokios širdį persmelkiančios dainos apie nepasiekiamą meilę ir viską draskantį ilgesį, jai atrodė, kad mirs iš sielvarto.

Jadvyga tvirčiau įsisiautė į prabangų kailiais apsiūtą apsiaustą. Ją purtė šaltis. Galvoje sukosi viena mintis: kaip pasibaigus dainai dingti iš salės nesukėlus įtarimo. Akys nukrypo išėjimo pusėn.

Staiga ji sustingo. Ten stovėjo Ditrichas, žvelgė tiesiai į ją, susijaudinęs ir kartu priblokštas. Ji skubiai nusuko žvilgsnį. Laimei, dainius kaip tik baigė savo pasirodymą ir nusilenkė maloniai savo publikai. Otas atsistojo, nuėjo prie dainininko ir apgobė pečius brangiu apsiaustu. Taip kunigaikštis išreiškė savo pripažinimą muzikantui, kuris taip įtaigiai apdainavo meilę.

Ditrichas išnaudojo susidariusią sumaištį, kad prasibrautų link brolio. Mandagiai pasisveikinęs su Jadvyga, jis pakvietė ją, Otą ir jaunesnįjį savo brolį Dedą fon Groitcšą į savo kambarius, kur galėtų pranešti naujienas.

Trys broliai, Vetinų šeimos palikuonys, buvo visiškai skirtingi: Ditrichas lieknas, Otas stuomeningas, o Dedas toks storas, kad sunkiai užlipdavo ant arklio. Otas ištisus metus laikėsi nuo imperatoriaus kuo atokiau, bet dabar jie kiekvieną kart į imperatoriškąsias tarybas keliaudavo kartu. Tada, kai žinodavo, kad bus kalbama apie mirtiną jų priešą – Saksonijos ir Bavarijos hercogą.

Ditrichui buvo įdomu sužinoti, kaip broliai reaguos į žinią apie įvyksiančią dvikovą. Į Jadvygą stengėsi nežiūrėti. Oto reakcija buvo kur kas smarkesnė, nei tikėjosi.

– Tu tikrai pasiryžai tam tik dėl kažkokio susitarimo? – niekinančiu balsu užriaumojo Meiseno markizas. – Mes neturime daug priežasčių padaryti imperatoriui tokią paslaugą.

– Nejaugi mes visi nelaukiame tos dienos, kai Liovė pagaliau žlugs, – paprieštaravo Ditrichas. – Be to, Fridrichas yra mūsų imperatorius. Esame įsipareigoję jam tarnauti.

– Tu tai tikrai, – įsiutęs suriko Otas. – Galiausiai juk dėl tavo kaltės mūsų tėvui buvo užtraukta gėda.

Kambaryje įsivyravo mirtina tyla.

Dar niekada Otas nebuvo išdrįsęs ištarti šių žodžių, nors dažnai apie tai galvojo. Šįkart negalėjo susilaikyti.

– Manai, kad jis atiduotų man rytines žemes? Ar grąžintų Bauceną?

Daugiau nei prieš dvidešimt metų, iš karto po karūnavimo, imperatorius iš senojo Meiseno markizo atėmė Bauceno pilį bei žemes ir perdavė jas Bohemijos hercogui. Jų tėvas Konradas privalėjo iškęsti atvirą pažeminimą, po kurio užsidarė vienuolyne, kur ir mirė. Savo nuosavybę jis padalijo penkiems savo sūnums. Ditrichui atiteko žemės pietinėje dalyje, Dedas tapo grafu fon Groitcšu, Fridrichas apsiėmė valdyti Breną, o Heinrichas Vetinų grafystę. Bet Otui, kaip vyriausiam sūnui, neatiteko daugiau. Jis turėjo pasitenkinti Meiseno žemėmis ir dar grąžinti Bauceną. Dėl to Otas buvo toks įsiutęs, kad net nedalyvavo tėvo laidotuvėse.

Ditrichas visiškai nenorėjo dėl to pyktis su broliu.

– Imperatorius nori sustiprinti savo įtakos sritį. Po mano mirties jis galėtų pasiimti ir man priklausančias žemes, – griežtai mestelėjo jis. – Taigi būk laimingas, jei jos liks mūsų šeimos nuosavybe, nors ir atitektų Dedui.

– Turėtum būti patenkintas, kad bent jau mes su Ditrichu išsikovojome imperatoriaus pasitikėjimą, – tarė žodį apkūnusis Dedas ir žybtelėjo į akis vyresniajam broliui. – Tėvas pasirašė paktą su Fridricho priešais. Imperatorius galėjo atimti visą jo nuosavybę. Tada visi būtume likę tuščiomis rankomis. Jei vietoje tavęs jis skirtų rytines žemes man, vis tiek būtų geriau, nei pasiliktų sau.

– Manau, kad Raudonbarzdis stengiasi sumenkinti tuos kunigaikščius, kurie tampa per daug galingi, – vis garsėjančiu balsu niršo Otas. – Bet aš vis dar laukiu, kol jis pradės kovą su Liove!

– Gana!

Jadvyga šoktelėjo nuo kėdės ir atmetė atgal meistriškai sušukuotus plaukus. Neapykantos kupinomis akimis pirmiausia pažvelgė į Dedą, tada į Otą.

– Nejaugi nematote, kad tai beprasmiška? Jūs pykstatės dėl to, kas pirmas po Ditricho mirties pasigrobs jo turtus. Bet juk jis stovi prieš jus gyvas ir sveikas! Geriau pasimelstumėte, kad jo planas būtų sėkmingas. Juk tai ne šiaip kova. Tai dvikova dėl gyvybės!

Ji prisitraukė apsiaustą arčiau pečių.

– Rasite mane bažnyčioje. – Ji išėjo neatsisukdama.

Otas nustebęs nužvelgė jai pavymui.

Taip, jie dažnai pykdavosi, o išsiskyrus nuomonėms Jadvyga net nemėgindavo nutylėti. Tačiau iki šiol ji daug metų stengėsi niekada jam neprieštarauti matant tarnams ar šeimos nariams, kad nepastatytų į nepatogią padėtį. Iki šiol ji kiekvienąkart laukdavo, kol liks vienu du, ir tada išdėstydavo savo nuomonę.

Beveik visada jos žodžiams nebuvo įmanoma paprieštarauti, griežbeing dantimis pripažino Otas.

Otas metė apgailestaujantį žvilgsnį į Ditrichą ir iškėlė rankas.

– Jei taip nori... Padaryk imperatoriui paslaugą ir surenk tokį spektaklį, kokio jam reikia, kad Liovė be teismo būtų paskelbtas už įstatymo ribų, ko jis ir bijosi. – Otas trumpai nusijuokė. – O jei tas pavainikis išdrįs priimti iššūkį – užčiaupk jam burną visiems laikams ir sukapok į gabalus. Mano palaiminimą jau turi.

– Mano taip pat, – sukriokė storasis grafas fon Groitcšas.

Nuojauta Ditricho neapgavo. Katedroje jo laukė Jadvyga. Ji klūpojo prie šoninio altoriaus, visa esybe panirusi į maldą. Bet jį pamačiusi, moteris staiga persižegnojo, atsistojo ir išėjo laukan. Praeidamas pro ją Ditrichas nepastebimai kažką sušnabždėjo.

Katedrą abu paliko atskirai.

Šiek tiek vėliau Jadvyga įžengė į Ditricho kambarius. Ant pečių buvo užsimetusi į akis nekrentantį apsiaustą, gobtuvas paslėpė šviesius jos plaukus ir veidą.

Jis pasirūpino, kad niekas nepamatytų ateinančios Jadvygos, skubiai įsivedė į kambarį ir trumpam kyštelėjo galvą laukan, kad duotų nurodymus ištikimiausiam savo tarnui. Šis privalėjo saugoti duris ir jokiu būdu nieko neįleisti. Ditrichas žinojo, kad mintis susitikti čia, o ne kokioje atokioje, vietoje labai lengvabūdiška. Bet jie abu buvo pasiruošę rizikuoti. Įsimylėjėliai nebegalėjo laukti iki ryto ir susitikti iš anksto surastuose atokiuose svečių namuose. Nes nuo tos akimirkos, kai oficialiai iškvietė Liovę į dvikovą, visų žvilgsniai buvo nukreipti į jį.

O Jadvygos dingimas buvo lengvai paaiškinamas. Turtingajame Magdeburge buvo pakankamai daug bažnyčių, kuriose ji galėdavo būti, kai niekas nerasdavo katedroje. Be to, toks įsiutęs Otas jos šiuo metu tikrai neieškotų.

Kaip ir kiekvieną kartą, vos uždarius duris, jie puolė vienas kitam į glėbį. Ditrichas norėjo kažką pasakyti, bet Jadvyga norėdama nutildyti prispaudė ranką jam prie lūpų ir aistringai pabučiavo.

Jis nepamiršo mirtinai nuliūdusio mylimosios veido, kai ji susigraudinusi klausėsi Liudmilo dainos. Todėl, kad ir kaip sunkiai sekėsi, stengėsi numalšinti savo troškulį ir pradėjo švelniai glamonėti... kaip tada, kai pirmą kartą atsidūrė vienas kito glėbyje.

Klausimas, ar dvikova įvyks ir ar jis išgyvens, buvo nustumtas į šoną. Dabar jis norėjo tik vieno – kelias pavogtas akimirkas padėti mylimajai pamiršti visas abejones.

Nurenginėdamas jis lūpomis lietė Jadvygos kaklą, pečius. Švelniai palietus krūtinę ji suaimanavo ir nebegalėdama susilaikyti prisitraukė jį prie savęs.

Ditrichas buvo patyręs meilužis ir žinojo, kad Jadvyga tik jo dėka sužinojo, kas yra švelnumas ir aistra. Po penkiolikos metų santuokos ji pirmą kartą patyrė malonumą... netekusi žado iš nuostabos, kad taip gali būti. O laikui bėgant tapo gabia ir kupina fantazijos mokine. Pasiguldęs ant lovos jis pradėjo taip švelniai liesti jos nuogą kūną, kad vos jusdama pirštų galiukus raitėsi iš malonumo.

Tada ne tik Jadvyga, bet ir Ditrichas pamiršo viską aplinkui. Jam nerūpėjo nei imperatorius, nei dvikova, nei pavojus, kad juos gali aptikti brolis, nei kam po mirties atiteks jo valdos. Dabar jis troško tik vieno: nuskęsti mylimosios glėbyje, geriausia visiems laikams.

Brolių nesantaika

– Ar yra dar bent vienas, kuris norėtų pareikšti skundą?

Imperatorius nuobodžiaudamas peržvelgė būrį ištaigingai apsirengusių kunigaikščių ir dvasiškių, susirinkusių Magdeburgo arkivyskupo rezidencijoje. Jo balsas neišdavė, kad netrukus jo paliepimu įvyks kažkas negirdėto, apie ką bus kalbama ištisus metus ar dešimtis metų.

Didelėje brangiais drožiniais ir sienų raižiniais išpuoštoje salėje akimirkai įsivyravo įtampos kupina tyla. Imperijos kunigaikščiai stovėjo viename būryje.

Ditrichas pasvarstė, kiek čia esančių žino apie tai, kas netrukus įvyks. Nors imperatorius jį pasikvietė vos vakar, gandai jau buvo spėję pasklisti.

Ramiai žengė tris žingsnius pirmyn. Visi žvilgsniai žaibiškai nukrypo į jo pusę.

– Aš kaltinu Saksonijos ir Bavarijos hercogą išdavus valstybės paslaptį.

Salėje akimirksniu kilo sąmyšis.

Visas pusdienis buvo paskirtas kunigaikščių priekaištams ir kaltinimams. Tiksliau pasakius, visa tai vyko jau tris mėnesius – nuo to laiko, kai imperatorius sužlugdė savo pusbrolį, o senieji Liovės priešai vėl stojo su juo į kovą. Praėjusiais metais Špajerio mieste vykusiame susirinkime Heinrichas apkaltino Kelno arkivyskupą tuo, kad šis su tūkstančiais ginkluotų karių užpuolė Saksoniją ir ją nusiaubė. Arkivyskupas Pilypas paprieštaravo ir pateikė savo skundą, todėl imperatorius norėjo išsiaiškinti nesutarimus sausio mėnesį Vormse. Tačiau Heinrichas į šį susitikimą neatvyko, taip pat šį kartą ir Magdeburge jo nebuvo. Abu kartus Liovės priešai pasinaudoję proga apkaltino hercogą vykdžius kruvinus užpuolimus, grobimus ir plėšimus.

Bet valstybės paslapties išdavystė buvo pats baisiausias kaltinimas. Už ją buvo tik viena bausmė – mirtis!

Ditrichas apžvelgė susirinkusiuosius ir pamatė, kad Kelno arkivyskupas klastinga veido mina pasilenkė prie Halberštato vyskupo ir kažką jam pašnabždėjo. Senasis Ulrichas papurtė galvą, pašaipiai išsiviepė ir pažvelgė į storąjį Magdeburgo arkivyskupą, kuris atsipalaidavęs akimis sekė kunigaikščius.

Vyriausiasis Jadvygos brolis Otas, Brandenburgo markizas, ištiesė suspaustą kumštį lyg norėdamas nukauti nematomą priešą. Šalia jo stovėjo Jadvygos broliai Bernhardas fon Ašerslebenas ir Ditrichas fon Verbenas. Gestikuliuodami jie įsiliejo į salėje kilusią sumaištį.

Bernhardas turėjo ypatingą priežastį nekęsti Liovės: prieš ketverius metus šis su stipria savo kariauna užpuolė grafo žemes. Ugnis ir kardų ašmenys niokojo viską, kas pasitaikė kelyje. Buvo nugriauta ir pagrindinė pilies siena. Šis antpuolis padrąsino ir Fijos grafą, ir šis beveik tuo pačiu metu iš pietų pusės įsiveržė į Askanijos žemes. Tada privalėjo įsikišti pats imperatorius, kad priešų nesantaikai padarytų galą. Imperatorius neištvėręs šiek tiek palinko į priekį ir pakėlė ranką, kad nutildytų salėje įsivyravusį šurmulį.

– Kaip pagrįsite savo pareiškimą sunkinančiomis aplinkybėmis, kunigaikšti Ditrichai? – imperatoriaus balse girdėjosi vos jaučiamas smalsumas.

– Heinrichas vis kurstė slavus kurtis prie mano žemių sienos ir puldinėti. Praėjusiais metais jie nuniokojo visą žemę iki Liubeno, išžudė geriausius mano vyrus. Išpuoliai prieš imperatoriui pavaldžius žmones reiškia išpuolį ir prieš imperiją bei imperatorių.

Landsbergietis padarė pertrauką, tolesni jo žodžiai skambėjo įtikinamiau.

– Tam, kad pateisinčiau visas abejones ir mestų kaltinimų teisingumą, kviečiu Saksonijos ir Bavarijos hercogą į dvikovą dėl gyvybės ir mirties.

Rūpestingai slėpdamas savo piktdžiugišką nuotaiką, Ditrichas stebėjo salėje vėl kilusį sąmyšį.

Kurie iš tų, garsiai stojančių mano pusėn, dar vakar buvo paraginti imperatoriaus, galvojo jis. Ir kas iš tų, kurie dabar man pritardami džiūgauja, yra laimingi tik dėl to, kad patiems nereikės kišti rankų į ugnį?

Jis matė, kad imperatoriaus žmona, iš šalies atrodanti patenkinta, mąstė kaip ir jis. Prieš apžvelgdama salę, ji ironiškai nusišypsojo Ditrichui, prieš tai metusi jam pripažinimo kupiną žvilgsnį.

– Valdykitės! – imperatorius pakėlęs ranką ramino įsisiautėjusius kunigaikščius. Šį kartą sutramdyti salę sekėsi sunkiau.

– Mes priimame rytinių žemių markizo skundą, – pranešė Fridrichas. – Kaltinimas mums atrodo per sunkus, kad būtų išaiškintas kitais būdais. Ypač todėl, kad Ditrichas yra pasiruošęs įrodyti savo žodžius Dievo išbandymu.

Imperatorius apžvelgė salę tarsi nežinotų, ar Liovė dalyvauja.

– Taigi, mes, Viešpaties malone skirtas imperatorius, skiriame rugpjūtį Kaynoje įvyksiantį imperatoriškosios tarybos susirinkimą dvikovos vieta. Saksonijos ir Bavarijos hercogui bus išsiųstas laiškas, kviečiantis atvykti.

Fridrichas ir Beatričė atsistojo ir užbaigė susirinkimą. Ditrichas akimirksniu buvo apsuptas vyrų, kurie nesustodami gyrė jo drąsą. Jadvygos broliai buvo pirmieji, prasibrovę prie jo ir paplekšnoję per petį. Klausydamasis garsių Bernhardo pagyrimų Ditrichas atsargiai pažvelgė mylimosios pusėn.

*

Kaip ir buvo tikėtasi, pagrindinė į karališkąją tarybą ant Elbės kranto susirinkusių kunigaikščių ir jų palydos pokalbių tema tapo Ditricho iššūkis.

Tik vienas neprisijungė prie aktyvių debatų ir netgi lažybų dėl būsimosios dvikovos ir jos baigties – Meiseno markizas Otas fon Vetinas. Podagros paūmėjimas paguldė jį į ligos patalą.

Buvo iškviestas medikas. Bet kai nepadėjo net kraujo nuleidimas, o bloga Oto nuotaika jau tapo nebepakenčiama, Jadvyga nusprendė įsikišti.

– Mano vyre, turėtumėte liepti pakviesti Martą iš Kristiansdorfo, – mandagiai nusišypsojusi pasiūlė ji, tuo pat metu paėmusi ir išvyniojusi pergamentą, kurį Otas prieš akimirką įpykęs nusviedė į šoną. – Ji turi gerą vardą ne tik kaip pribuvėja, bet žino ir daugybę vaistažolių bei kitų priemonių, gydančių daugelį ligų.

Nesulaukusi prieštaravimų ji įsigilino į pergamentą. Jadvyga nesižvalgydama žinojo, kad čia esantys dvariškiai ir tarnai laukė sulaikę kvapą. Ar markizas pripažins patarimą? Ar galės Kristiansdorfo valdytojo žmona padėti? Jie visi tikėjosi kuo greičiau išvengti gąsdinančių markizo pykčio protrūkių.

Bet Otas, kankinamas kosulio, tik persivertė ant kito šono ieškodamas patogesnės padėties.

– Aš mieliau pasikliauju išsilavinusiais vyriškiais, nei neaiškiais kažkokios neišmanėlės gydymo metodais, – niurzgėdamas atrėžė.

Bet Jadvyga nepasidavė.

– Ir kuo tie išsilavinę vyrai gali palengvinti jūsų skausmus, – paprieštaravo ji. – Prisiminkite: prieš keletą metų ji išgydė mūsų jaunesnįjį sūnų, kuriam gydytojai jau nebegalėjo padėti.

Žinoma, Otas tai prisimena. Anuomet šita Marta buvo dar vaikas, kartu su kitais atkeliavęs į Kristiansdorfą, iš kurio Kristianas atgabeno ją į Burgbergą. Jis labai įtariai žiūrėjo į jos gydymą, nors ir priėmė Martą į kilmingųjų gretas. Tokie darbai nepriklausė jos padėties damai. Dvasiškiai buvo teisūs prižiūrėdami jos darbą. Bet šiuo metu jis jautėsi taip prastai, kad buvo pasiruošęs išbandyti viską, kad tik pagerėtų sveikata. O kartu išvengs pernelyg rūpestingos žmonos priekaištų.

– Gerai, tegul ją pakviečia, – nusprendė jis ir užmerkė akis. Todėl nepastebėjo, kaip dauguma susirinkusiųjų lengviau atsikvėpė.

Po kurio laiko į markizo kambarį įžengė jauna moteris ir priklaupė.

– Padarykite ką nors, – suaimanavo Otas ir ištiesė jai pliką savo koją. Ši buvo beveik padvigubėjusi.

Marta priėjo arčiau ir sugavo įspėjantį Jadvygos žvilgsnį. Tada markizė vos pastebimai papurtė galvą.

Jaunoji žolininkė suprato. Čia ji negalėjo pasinaudoti ypatingomis savo rankų galiomis. Geriau tegul Otas nežino apie šią dovaną, dėl kurios ji galėtų vėl būti apkaltinta pagoniškais burtų naudojimu. Jis buvo per daug ūmus.

Markizo ligos gydymui liko tik įprastos priemonės. Deja, tai užtruks kurį laiką – pavojingą laiką visiems, esantiems netoli jo.

– Kada medikas nuleido jums kraują? – mandagiai pasiteiravo Marta ir parodė į aprištą ranką.

– Šiandien ryte. Bet šis šarlatanas, užuot numalšinęs skausmą, sukėlė dar didesnį, – bambėjo Otas.

– Mano patarimai jums nepatiks, – atsargiai tarė jauna moteris, nepaleisdama iš akių markizo veido.

Šis aimanuodamas pavartė akis.

– Sakykite pagaliau! Duodu žodį, kad neprikaišiosiu. Tik pasirūpinkite, kad man pagerėtų.

– Tada šiek tiek mažiau valgykite, geriausia kurį laiką susilaikyti nuo mėsos ir gerti mažiau vyno.

Markizas staiga pasikėlė.

– O ką tada? Gal avižas ir silpną alų kaip kaimiečiai?

Marta atsargiai žengė žingsnį atgal.

– Jūs norėjote mano patarimo, – priminė ji mandagiai. – Štai jis. Galiu pagaminti jums tepalo ir skaudančias vietas apvynioti gydančiu kompresu. Bet jei nepaklausysite pirmojo mano patarimo, tai mažai tepadės. Jei jums tai netinka, verčiau pasikvieskite savo mediką.

Otas pamatė griežtą Jadvygos žvilgsnį, kuris priminė apie ką tik duotą žodį. Kaip erzina tos moterys! Bet kaip bebūtų gaila, jis jau prisiekė. Tad vėl pamojo Martai prieiti.

– Gerai jau. Pabandysime to jūsų bjauraus alaus.

Marta nusilenkė.

– Tuojau pat viską paruošiu, mano kunigaikšti.

Kankinama rūpesčio ji paliko kambarį.

Jos gydymo metodai nieko nepadės, jei markizas ir toliau ris tiek mėsos ir plemps vyno. Buvo tikrai mažai tikėtina, kad matydamas nukrautus stalus jis suvaldys savo apetitą.

Tikriausiai ir jos sūnus kenčia dėl prastos markizo nuotaikos! Devynmetis Tomas, jos ir Kristiano pirmagimis, Oto rūmuose tarnavo pažu. Jie labai nenoromis išleido sūnų į Meiseno Burgbergą. Jis atrodė dar per mažas, kad paliktų tėvų namus. Bet praktiką atlikti buvo privalu. Berniukai, sulaukę septynerių metų, kai oficialiai baigiasi jų vaikystė, yra išsiunčiami iš namų, kad būtų ruošiami ateityje tapti riteriais. Ji ir Kristianas būtų pakenkę sau, taip pat ir Tomui, jei būtų atsisakę garbingo Oto pasiūlymo leisti vyriausiajam jų sūnui mokytis jo rūmuose. Dėl savo ir vaikų gerovės ji negalėjo daryti nieko, kas atkreiptų kitų dėmesį arba nusižengtų dvariškių taisyklėms. Pakankamai pavojinga jau buvo vien tai, kad ji ir toliau dirbo pribuvėja ir gydytoja. Vieną kartą tai vos nekainavo jai gyvybės, o dabar gali dirbti kaime tik prižiūrima nepakenčiamo kunigo Sebastiano.

Ji bent jau žinojo, kad Jadvyga pilyje buvo sūnui tarsi įmotė, rūpinosi juo ir globojo.

Iš pradžių nusiminusi dėl to, kad Tomas neatvyko į susirinkimą kartu su Otu ir Jadvyga, dabar pajuto palengvėjimą.

– Tai šlykštu, – suniurzgė markizas, kai Marta atnešė dilgėlių užpilo.

Ji nieko neatsakė, atsiklaupė ir paėmusi į šiltą užpilą pamirkytą tvarstį ėmė atsargiai sukti aplink Oto pėdas.

Iš pradžių jo veide atsispindėjo skausmas, bet netrukus atsilošęs užmerkė akis ir sudejavo:

– Tai padeda.

Tarno kostelėjimas išblaškė Otą.

– Kas yra? – suniurzgėjo jis ir piktai nužvelgė vyrą.

– Atleiskite, mano kunigaikšti. Imperatoriaus patikėtinis nori nedelsiant su jumis pasikalbėti. Jis sako, kad labai skubu, – atsakė tarnas, nedrįsdamas prieiti arčiau.

– Taip skubu, kad privalau atsikelti iš ligos patalo, – sumurmėjo Otas.

Vyras iš baimės drebančiu balsu patvirtino ir pasitraukė dar žingsnį atgal, kol pasiekė sieną.

Otas burnodamas atsikėlė.

– Šitos kojos tikrai neįkišiu į batus, – siuto jis ir ieškodamas žvalgėsi, kas tiktų sutikti imperatoriaus patikėtinį.

Bet greitai pasidavė.

– Koks skirtumas. Mano žmona pakankamai puošniai apsirengusi už mus abu.

Kažkas ištiesė jam minkštus batus iš kailio. Juos Otas kažkada liepė pagaminti toms dienoms, kai skausmas tapdavo ypač stiprus. Tada aimanuodamas atsistojo ir Jadvygai su Marta nurodė sekti paskui jį į prieškambarį, kur laukė lankytojai.

Eidama Marta pasigriebė užpilo likutį. Dar betrūko, kad kas nors prilašintų nuodų ir suverstų jai kaltę! Tai nebūtų pirmas kartas, kai ji tampa pasikėsinimo nunuodyti kunigaikščių porą liudininke.

Lauke būriavosi dauguma Oto riterių, tarp jų ir Kristianas. Otas pažino kambario viduryje stovintį imperatoriaus pasiuntinį, artimą maršalo patikėtinį. Tai buvo jau pražilęs vyras, kurio randai ir gilios raukšlės liudijo apie kupiną kovų gyvenimą.

– Tai susiję su jūsų jaunesniuoju sūnumi, – nedelsdamas pradėjo jis.

Davus ženklą į kambarį buvo įvestas Oto sūnus, pavadintas dėdės, rytinių žemių markizo, vardu. Jaunasis Ditrichas įžengė į kambarį nuleidęs galvą ir netardamas nė žodžio priklaupė prieš tėvą.

Jadvyga sunkiai gaudė orą.

Pečius siekiantys plaukai negalėjo uždengti kairiojo septyniolikmečio antakio, kurio žaizda buvo prasivėrusi ir dar nespėjusi apdžiūti. Akis buvo patinusi ir pamėlusi. Kūną jam taip pat turėtų mausti, Marta tai suprato iš atsargių judesių, nors Ditrichas stengėsi to neparodyti.

– Jis pakėlė ranką prieš karaliaus riterį, – lediniu balsu pranešė maršalo patikėtinis. – Todėl nebegali likti imperatoriaus dvare. Pasiimkite su savimi į Meiseną ir nubauskite savo nuožiūra.

Otas žvelgė į sūnų netikėdamas savo ausimis.

– Tai tiesa? Užpuolei karaliaus riterį? – patylėjęs sušuko jis. Tada sugriaudėjo: – Kaip galėjai užtraukti mūsų šeimai tokią gėdą!

Nedavęs Ditrichui laiko atsakyti, jis susirūpinęs kreipėsi į imperatoriaus pasiuntinį.

– Kas jis? Nukentėjusiajam reikia atlyginti žalą... Mes pasistengsime viską ištaisyti.

– Nesvarbu, kas jis buvo, – šaltai atsakė šis. – Karaliaus riteris – to užtenka. Jei jūsų sūnus nebūtų dvariškis, toks poelgis būtų kainavęs jam dešiniąją ranką. Taigi pasiimkite jį į savo pilį ir nubauskite pats. Tai didžiausia malonė, kurią buvo galima suteikti atsižvelgiant į jo kilmę bei pasiekimus.

Nelaukdamas atsakymo pasiuntinys apsisuko ir pasišalino iš kambario.

Liko Marta ir Kristianas, vis dar klūpintis Ditrichas, jo motina Jadvyga ir markizas, kurio kaktoje išdavikiškai tvinkčiojo vena.

*

– Kaip tu galėjai užtraukti mano namams tokią gėdą! – vėl ėmė riaumoti markizas. Jadvyga norėdama suvaldyti įsismarkavusį vyrą paėmė Oto ranką, bet šis ją patraukė. – Kokia negarbė! Prieš karaliaus riterį! Tu...

Otas akimirkai nutilo ieškodamas žodžių, galinčių išreikšti jo pyktį. Tuo tarpu Jadvyga išnaudojo pasitaikiusią progą.

– Gal pirmiausia reikėtų paklausti sūnaus, kas atsitiko, – atsargiai, bet kartu įsakmiai pasiūlė ji. – Man sunku įsivaizduoti, kad jis galėtų taip pasielgti... nebent turėjo tam rimtą priežastį.

Ji drąsindama pažvelgė į sūnų, kuris išsigandęs klausėsi, ką kalba tėvai.

– Taip? Ir kokia ji galėtų būti? Prieš ką tu, kvaily, pakėlei ranką?! – šėlo Otas.

Ditricho veide tvykstelėjo užsispyrimas, bet staiga vėl užgeso. Jis pakankamai gerai pažinojo savo tėvą ir suprato, kad pakantumo iš jo tikrai neverta tikėtis. Kaip ir teisingumo.

– Albrechtas, – iškošė jis, nukreipdamas akis į Oto pusę.

Markizas pasilenkė į priekį tarsi būtų neteisingai išgirdęs.

– Tavo brolis? Tu susimušei su savo broliu? Nors jis – riteris, o tu tik ginklanešys, privalantis jam paklusti? – šaukė tėvas.

– Jis įžeidė mūsų motiną – jūsų žmoną, mano pone ir tėve, – teisinosi Ditrichas.

– Kad ir ką būtų pasakęs, tai nesuteikia ir dar ilgai nesuteiks tau jokios teisės jį užpulti!

Ditrichas nuleido galvą.

Vyresnėlis jį kamavo visą gyvenimą: vaikystėje namuose, vėliau imperatoriškosios tarybos susirinkimuose, o ypač ėmė tuo mėgautis, kai buvo įšventintas į riterius ir priimtas tarnauti karaliui, keturiolikmečiam Barbarosos sūnui Heinrichui.

Būdamas ginklanešiu jaunėlis negalėjo prieštarauti savo broliui. Nors tai sunkiai sekėsi. Bet išaušo diena, kai jis neteko kantrybės. Po eilinio ūmaus pasižodžiavimo Albrechtas neapykanta degančiu balsu išrėžė, esą Otas negali būti tokio paliegėlio tėvas, tokio pavainikio, kurį paleistuvė jo motina tikriausiai pradėjo ant šieno su kokiu nors arklininku. Štai tada Ditrichas nesusivaldė ir puolė vyresnėlį.

Savaime suprantama, Albrechtas buvo apsuptas savo geriausių draugų, kurie mėgaudamiesi pamokė išsišokėlį ginklanešį. Tada Albrechtas nuėjo pas karalių, kuriam oficialiai pranešė apie jaunėlio poelgį.

Ditrichas jau seniai prarado viltį, kad tėvas suims į nagą savo pirmagimį ir paveldėtoją. Jadvygos įsikišimai taip pat buvo bevaisiai. Albrechtas giliai širdyje nekentė savo motinos.

– Ginčas bent jau liks šeimos rate, – šiek tiek nuosaikiau suniurzgėjo Otas. – Ir man nereikės nieko papirkinėti už tylėjimą.

Bet vėlesni tėvo žodžiai buvo labai netikėti. Ditricho veidas išbalo, o sumušimų žymės dar labiau išryškėjo.

– Man jau įkyrėjo jūsų ginčai. Matau, kad tau nepavyksta sutarti su broliu, todėl neturiu kito pasirinkimo. Uždarysiu tave vienuolyne, kaip ir priklauso antrajam sūnui. Jau seniai derėjo tai padaryti.

Septyniolikmetis vos galėjo suvaldyti savo balsą.

– Mano pone ir tėve... aš prašau jūsų... skirkite man bet kokią bausmę, kuri jums atrodo tinkama, bet tik ne šią! Nesiųskite manęs į vienuolyną!

Visagali Viešpatie, nebyliai maldavo jis, iš visos širdies trokštu tau tarnauti. Bet kaip riteris, ne kaip vienuolis. Prašau, padėk pakeisti jo sprendimą, o man suteik stiprybės, kad nepradėčiau žliumbti kaip maža mergaitė.

Staiga iš savo vietos pakilusi Jadvyga atkreipė žvilgsnius į save. Otas tikėjosi, kad ji vėl ims prieštarauti. Bet, jo nuostabai, Jadvyga krito ant kelių ir žvelgdama tiesiai vyrui į akis, apglėbė jo kojas.

– Maldauju jūsų, neuždarykite sūnaus vienuolyne! – nusiminusi prašė ji. – Jūs lygiai taip pat kaip ir aš žinote, kad jam trūksta pašaukimo. Jis nori ir privalo tapti riteriu!

Otas apstulbęs žvelgė į savo žmoną.

Ditrichas visada buvo jos numylėtinis, vyresnėliu ji taip nesirūpindavo. Bet kad dėl sūnaus netgi klūpėtų ant kelių? Nieko panašaus nebuvo įvykę nuo pat judviejų vestuvių!

Šis gestas privertė pamiršti skausmą ir pyktį jaunesniajam sūnui.

Išdidžioji Jadvyga, galingojo Brandenburgo žemių valdovo duktė, gulėjo po jo kojomis maldaudama pasigailėjimo! Jis suvaldė norą pakelti ją aukštyn ir užbaigti šią neįprastą sceną. Anaiptol, Otas tylėjo, norėdamas pasimėgauti šiuo vaizdu. Koks pasitenkinimas!

Pirmaisiais santuokos metais jis buvo beprotiškai įsimylėjęs savo jauną gražią žmoną. Bet laikui bėgant viskas keitėsi. Jie dažnai pykosi, net dėl jo aferų ir klaidingų sprendimų. Jo apmaudui, Jadvyga beveik visada buvo teisi.

Dabar galėjo atkeršyti, suvaldyti jos pasipūtimą...

Jau kurį laiką jis nesiartino prie žmonos patalo. Jam buvo beveik šešiasdešimt metų, todėl su kuklia moterimi jam buvo neįdomu, nes tokia negalėtų išpildyti slapčiausių jo troškimų. Padėtį ištaisydavo brangios paleistuvės, kurios už pinigus pasistengdavo suteikti jam malonumą ir darydavo tai, ko dama niekada negalėtų sau leisti.

Bet dabar, matydamas Jadvygą raudančią po savo kojomis, pasijuto kupinas energijos.

Šiąnakt jis miegos pas ją. Jį džiugino vien mintis, kad norėdama padėti savo brangiajam sūnui, Jadvyga privalės nepaisyti antipatijos jam ir paklusniai praskėsti šlaunis. Šią naktį jis nebus mandagus sutuoktinis – ne – šiąnakt ji privalės dar kartą prieš jį atsiklaupti. Prieš jį nuogą.

Otas vis dar nepratarė nė žodžio.

Kristianas su Marta susižvalgė. Moteris buvo beveik tokia pat išblyškusi kaip jaunasis Ditrichas.

Jie abu pažinojo vaikiną nuo pat pirmųjų dienų ir buvo įsitikinę, kad iki šiol vienintelis jo noras buvo tapti narsiu riteriu. Kiekvienos imperatoriškosios tarybos metu jie galėjo stebėti jaunėlio pažangą, taip pat ir tai, kaip dvejais metais vyresnis brolis pasinaudodavo kiekviena galimybe įkąsti varžovui dėl tėvo palikimo.

Iš ligoto vaiko, kurį prieš dvylika metų gydė Marta, išaugo stuomeningas jaunas vyras, vis dar svajojantis apie dieną, kai pagaliau taps riteriu. Jau dabar kovodamas kardu ir ietimi jis lenkė daugelį vyresnių vaikinų. Kas galėtų būti blogiau už mirties nuosprendį? Būti uždarytam tarp keturių vienuolyno sienų, nematyti nieko, kas vyksta pasaulyje. Tik melstis ir pasninkauti.

Marta veltui stengėsi išmesti iš galvos iškilusį vaizdinį: Ditrichas apsirengęs nykiu vienuolio abitu, išskustu viršugalviu. Ne, tai sužlugdytų vaikiną.

Kai kurie visą gyvenimą paskirdavo Dievui. O kilmingieji dvasiškiai, priešingai – gyveno pasaulietiškai. Vichmanas iš Magdeburgo buvo geriausias pavyzdys. Apie tai bylojo prabangus jo gyvenimas ir apkūnumas. Arkivyskupas netgi vesdavo savo kariuomenes į mūšius, jo nedomino ir tai, kad katedros kunigas turėjo nesantuokinę dukterį. Bet Ditrichui buvo skirtas kitoks gyvenimas.

Į priekį ryžtingai žengė Kristianas ir priklaupė šalia Oto sūnaus. Jis žinojo, kad dėl to gali kilti bėdų, bet taip pat suprato, kad Marta pritartų tokiam sprendimui.

– Mano kunigaikšti, – pradėjo jis.

Bet markizas neleido kalbėti toliau.

– Nesivarginkite, Kristianai. Šį kartą nepavyks manęs perkalbėti. Ditrichas pats pasirinko savo likimą.

– Jums leidus, pone. Jis netinka gyvenimui vienuolyne.

– Tai man ir taip aišku. Bet juk privalau jį nubausti, – kalbėjo Otas. – Kur dar turėčiau jį uždaryti už tokią gėdą? Visur, kur tik jis pasirodys, aplinkiniai ims šnabždėtis ir juoktis. Jie badys mus pirštais.

– Juk vienuolynas neturėtų virsti kalėjimu, tai turėtų būti vieta, kur ugdoma meilė ir pasiaukojimas Dievu, – mandagiai įsiterpė Kristianas. – Prašau jūsų paklausyti manęs. Turiu kitą pasiūlymą.

Ditricho veide nušvito vilties kibirkštėlė. Nusiminęs jis pirma pažvelgė į Kristianą, tada vėl į savo tėvą.

– Nekantraudamas laukiu, kokią keistą idėją šį kartą pasiūlysite, – tarė Otas. – Nėra kitos išeities. Niekas nepriims į savo namus ginklanešio, kuris dėl savo elgesio buvo išmestas iš imperatoriaus rūmų.

– Atsiųskite jį į mano pilį, – pasiūlė Kristianas. – Ten jis galės baigti savo mokymus ir kartu pasimokyti, kaip valdoma pilis ir jos apylinkės. Nebent, – nutraukė savo kalbą Kristianas, nes tolesni žodžiai prieštaravo jam pačiam, – jūs nesate pasiruošęs patikėti man savo sūnaus.

Kiekvienas kambaryje esantis žmogus žinojo, ką tamsiaplaukis riteris tuo norėjo pasakyti. Paskutinis jo globotinis, markizo Ditricho sūnus Konradas, žuvo tą pačią dieną, kai buvo įšventintas į riterius. Ir nors dažnai pasitaikydavo, kad net patyrusiems riteriams nepasisekdavo turnyruose, Kristianas kiekvieną dieną priekaištaudavo sau, kad galėjo geriau paruošti jaunąjį vyrą.

– Jūs žinote, kad tokiu atveju kurį laiką negalėčiau jūsų pasiimti į karališkąją tarybą, – suniurzgėjo Meiseno markizas. – O prasta šio nevykėlio reputacija, – jis piktai dėbtelėjo į sūnų, – neišvengiamai kris ant jūsų galvos.

Kristianas tikėjosi tokio protesto. Bet negalėjo ir nenorėjo leisti septyniolikmečiui sulaukti tokio likimo, kurį jam norėjo parinkti tėvas. Juk jaunuolis visą gyvenimą svajojo apie tai, kaip taps riteriu, ir nuoširdžiai siekė šio tikslo.

– Su laiku viskas pasimirš, – ramiai paaiškino jis, jausdamas Martos žvilgsnį. – Be to, darbo pilyje ir kaime man per akis.

Visi kaip užburti spoksojo į Otą. O šis, prieš paskelbdamas savo sprendimą, mėgavosi tvyrančia įtampa.

Markizas nebuvo labai sužavėtas Kristiano pasiūlymu. Tokiu atveju sūnus dingtų iš jo, imperatoriaus ir kitų kilmingųjų akiračio.

Laukia karas. Todėl antras sūnus tikrai nepakenktų. Jis galėtų vesti vieną iš Oto kariuomenių. Galbūt reikėtų pagreitinti Ditricho įšventinimą į riterius – ramiai, be jokių iškilmių su daugybe aukšto rango svečių. Mūšyje jaunuolis galėtų susigrąžinti prarastą garbę.

Otas nenorėjo taip lengvai nuraminti klūpinčiųjų prie jo. Kuo labiau Ditrichas bijos vienuolyno, tuo greičiau išmoks gerbti vyresnįjį brolį. Be to, norėjo kuo ilgiau pasimėgauti pergale prieš Jadvygą.

– Norėčiau šiąnakt apie tai pagalvoti, – galiausiai pranešė jis, žvelgdamas į Jadvygą.

Rankos gestu jis leido eiti Kristianui, Martai ir savo sūnui. Tada ištiesė ranką savo žmonai.

– Sekite paskui mane, mano žmona, – šaltai šypsodamasis tarė.

Jadvygą išpylė šaltas prakaitas.

Anksčiau ji pati naudojosi lova, norėdama palenkti Otą į savo pusę. Dėl to jos niekada negraužė sąžinė. Juk moteris negali kitaip paveikti vyro sprendimų. Taip ji padėjo savo vyrui išvengti klaidingų sprendimų.

Bet tie laikai jau seniai praėjo. Metams bėgant Otas tapo vis niurzgesnis ir atgrasesnis. O įsimylėjusi Ditrichą ji manė nebeištversianti grubaus savo sutuoktinio savininkiškumo.

Jadvyga iki dabar atidėdavo klausimą, kaip paaiškins Otui savo nėštumą, nes naktimis vyras jos nebeaplankydavo. Kita vertus, ji džiaugėsi galėdama išvengti šlykščių jo priekabiavimų.

Iš vyro akių matėsi, kad jis nujaučia apie Jadvygos pasibjaurėjimą ir nenorą atlikti žmonos pareigos. Šį kartą jį vedė ne geismas, o keršto troškimas. Išsigandusi ji klausė savęs, kaip sūnaus labui iškęsti šią naktį ir neparodyti savo jausmų.

Pagaliau Otui nusiritus į šoną ir užmigus, ji pašoko iš lovos ir ėmė dusti.

Drebėdama iš šalčio ir pasišlykštėjimo ji čiupo vyro apsiaustą, susisupo į jį, atsitūpė kambario kampe ir rankomis apglėbė kelius.

Čia ji maldavo Dievo, kad sutuoktinis miegotų pakankamai giliai ir nepastebėtų jos dingimo.

Jei pasiseks, Otas ryte prabudęs pamatys ją jau apsirengusią ir susišukavusią. Daugiau jos nebepalies. Niekam nevalia sužinoti, kad Meiseno markizo žmona praleido naktį ant grindų kaip žemiausio rango tarnaitė.

Tuo metu, kai Jadvyga šaldama glaudėsi prie sienos, o jaunesnysis sūnus tėvo įsakymu naktį leido kryžium gulėdamas priešais altorių, Kristianas ir Marta laimingi glaudėsi vienas prie kito.

Riteris švelniai perbraukė per šlaunis, vis dar aistringai apglėbusias jo liemenį, tada dešine ranka kilo liemeniu aukštyn, kol palietė kaklą. Marta užmerkė akis ir šypsojosi. Ne pirmą kartą, pagalvojo jis: nedaug trūksta ir ji iš malonumo ims murkti kaip katė.

Pasukęs ją ant šono ir parėmęs galvą kaire ranka, jis įsimylėjusiomis akimis žvelgė į savo žmoną, kuri buvo visas jo gyvenimas. Net po dešimties metų jis džiaugėsi kiekviena diena, praleista kartu su ja, ir liūdėjo būdamas atskirai. O taip nutikdavo gana dažnai, daug dažniau nei jis norėtų. Ir viskas dėl Oto ir jo įsakymų.

Kiekviena diena galėjo būti paskutinė. Jiedu ne vieną kartą vos išsisuko iš mirties gniaužtų. Kiekvieną akimirką juos galėjo išskirti pavojinga liga, karas arba priešų kėslai.

Marta atsimerkė, tarsi perskaičiusi vyro mintis.

– Apie ką mąstai? – paklausė ji ir perbraukė pečius siekiančius tamsius plaukus. Ji šypsojosi, bet tai buvo liūdna šypsena. Ji tikrai perskaitė jo mintis, ir vėl.

Nagi, gana tų niūrių minčių!

– Žinai, ši situacija man gali atnešti naudos. Nereikėtų kartu su Otu joti į kiekvieną imperatoriškąją tarybą, – tarė jis šypsodamasis. – Tada galėčiau daugiau laiko skirti tau ir mūsų didelei plačiai lovai namuose, – tai sakydamas jis patapšnojo per Martos šlaunį.

Juokdamasi ji pagrūmojo rodomuoju pirštu.

– Saiko neturėjimas yra nuodėmė! Kunigas Sebastianas už tai lieptų tau sukalbėti dešimt Tėve Mūsų... o aš turėčiau pasninkauti keturiasdešimt dienų.

Abu nutilo, prisiminę viskuo nepatenkintą kunigą, kuris užgesindavo net menkiausią džiaugsmo kibirkštėlę žmonių veiduose. Bet Marta buvo tokia pat laiminga kaip ir Kristianas: jei markizas atsiųs jiems savo sūnų, jų šeimai nebereikės dalyvauti susirinkimuose. Rūmuose jai nepatiko, tai nebuvo jos pasaulis – perdėtai mandagus ir veidmainiškas. Gyvendama tarp dvariškių ji kiekvieną kartą jautėsi tarsi artistė, balansuojanti ant lyno arba žengianti pro gaują laukinių žvėrių. Vienintelis neteisingas judesys ar žodis – ir gali būti sudraskytas.

– Tu supranti, kad priimdamas Ditrichą ginklanešiu savo dvare, įsigysi dar vieną priešą – būsimąjį Meiseno vadovą? – surimtėjusi paklausė Marta. Tai nuskambėjo kaip fakto konstatavimas, ne klausimas.

Visiems ir taip buvo aišku, kad valdžios ištroškęs Albrechtas norėjo gauti visą palikimą, neperleisdamas broliui nė menkiausios dalies. Trūko vienintelio tėvo žodžio, ir Albrechto planai žlugtų. Vyresnėlis apsidžiaugtų atsikratydamas brolio ir žinodamas, kad šis labai dėl to nusiminęs.

Jei Kristianas sugadintų jo triumfą, po Oto mirties jis sulauktų pavojingų laikų. Ir ne tik jis, bet ir šeima bei draugai.

Kristianas paėmė Martos rankas. Nepaisant ką tik kaitinusios aistros, jos buvo ledinės.

– Ditrichas to vertas.

Tada Kristianas atsigulė ant nugaros ir įsispoksojo į nematomą tašką lubose.

– Aš slapčia tikiuosi, kad kada nors vietoje Albrechto Meiseno žemes valdys Ditrichas. Todėl norėčiau jį kaip įmanoma geriau paruošti.

Sidabro gysla

Ryte Otas paskelbė savo sprendimą ir liepė Kristianui, jo palydai bei savo sūnui nedelsiant palikti Magdeburgą ir išvykti į Kristiansdorfą.

Kristianas ir Lukas išsiuntė jaunuosius savo ginklanešius sukrauti daiktų, o pirmasis pasisiūlė palydėti Ditrichą į bažnyčią. Markizo sūnui labai palengvėjo dėl to, kad neteks visam gyvenimui užsidaryti į vienuolyną, todėl prieš išvykdamas norėjo uždegti žvakę ir sukalbėti padėkos maldą.

Prie įėjimo Ditrichas trumpam stabtelėjo ir padalijo monetų ten tūnantiems elgetoms. Pasiliko tik vieną monetą, kad galėtų už ją nupirkti žvakę.

– Aš prisiekiau taip padaryti, jei tėvas neišsiųs manęs į vienuolyną, – paaiškino jis Kristianui.

Marta taip pat juos palydėjo į milžinišką Magdeburgo katedrą, kurios didybė kiekvienąkart atimdavo žadą. Ji norėjo pasimelsti už sėkmingą kelionę namo ir už tuos, kurie likę Kristiansdorfe, ypač vaikus ir įvaikius.

Išėjus laukan, ją vėl apsupo prie vartų lūkuriuojantys elgetos ir luošiai. Pamatę prašmatnius jos drabužius jie tikėjosi gauti nemenką išmaldą. Marta numetė į jų būrį keletą monetų ir pasuko link neregės, kurią pastebėjo dar eidama į katedrą. Dabar ji pastebėjo, kad moteris buvo daug jaunesnė, nei pasirodė iš pirmo žvilgsnio, maždaug tokio pat amžiaus kaip ji pati, tik labai nuskurdusi ir sulysusi. Dėmesį patraukė siaubingi sudrėkę nudegimai kadaise gražiame moters veide. Išsekusi būtybė sėdėjo atokiau nuo elgetų, nepasidalijančių monetomis. Išgirdusi triukšmą ji tik šiek tiek pasuko galvą ta kryptimi. Marta priėjo prie jos ir į purviną delną įdėjo pfeningą. Moteris primygtinai kratėsi išmaldos, esą kam jai aklajai ji reikalinga. Juk kiekvienas, kuriam neregė paduotų monetą ir paprašytų nupirkti duonos, dingtų nė nemirktelėjęs.

Elgeta vis tiek padėkojo ir pabučiavo Martos ranką.

– Tesaugo Jus Dievas, – išlemeno ji. Iš tuščių akiduobių pasipylė ašaros.

Martą nukrėtė šiurpas. Ką ji turėjo padaryti, kad susilaukė tokios baisios bausmės?

– Neturi nieko, kas tavimi pasirūpintų? – paklausė ji.

Varguolė papurtė galvą.

– Jie mane išvarė. Bet aš esu nekalta, prisiekiu visais šventaisiais, kilmingoji ponia!

Rauda vis stiprėjo.

– Jie apkaltino mane, kad turiu blogą akį ir galiu nužiūrėti gyvulius bei apkerėti vyrus. Bet tai netiesa!

Marta krūptelėjo. Taip tvirtinti galėjo tik labai žiaurus žmogus, moteriai dar pasisekė, kad nebuvo sudeginta ant laužo. Apakinimas buvo tolygus mirties bausmei, skirtumas tik toks, kad iki mirties dar reikėdavo pasikankinti. Su aklais elgetomis buvo žiauriai pokštaujama. Jei koks gailestingas žmogus duodavo jiems pinigų ar maisto, dažniausiai išmalda nedelsiant būdavo atimama. Šie nelaimingi žmonės anksčiau ar vėliau vis tiek mirdavo iš bado arba būdavo užmušami.

Bet niekas geriau už Martą nežinojo, kaip lengva ką nors neteisingai apkaltinti raganavimu – daugiausia iš pavydo ar naudos sau.

– Palauk čia. Atsiųsiu ką nors, kad atneštų tau maisto.

Akloji širdingai padėkojo. O Marta tuo tarpu nurodė kartu su ja ėjusiai tarnaitei nupirkti duonos ir griežtai prisakė neduoti jos niekam kitam, įsprausti tiesiai į neregės ranką.

Pati žengė link Elbės, sulig kiekvienu žingsniu siaubas jos viduje didėjo. Bet ji buvo apsisprendusi pabaigti viską iki galo. Marta privalėjo vėl susitikti su praeities demonais tam, kad galutinai atsikratytų jų šešėlio.

Įbridusi į tekantį vandenį moteris prisivertė nepabėgti, liko stovėti ir drąsiai žvelgė į priekį.

Vietoje iš bažnyčios sklindančio smilkalų kvapo jautėsi aitri ant kranto išplautų ir vasaros karštyje pūvančių atliekų smarvė.

Kiek laiko turėjo praeiti, kol purvini tamsūs vandenys praplukdė jas pro Meiseną?

Staiga Magdeburgo siluetą pakeitė Meisenas, ji vėl išvydo save scenoje, kuri ir praėjus penkeriems metams sukeldavo baimę ir pasišlykštėjimą: pusnuogė, sumušta, surištomis rankomis ir kojomis, matant žmonių miniai ji buvo įmesta į upę. Pats Viešpats privalėjo nuspręsti, ar Marta tikrai ragana, ar tikrai ji sudariusi sandėrį su demonais, kaip ją apkaltino netikėlis medikas.

Tokią pat karštą vasaros dieną, kaip nusimato ir ši, moteris buvo įkalinta ir kankinama, kol vienas negailestingas dvasiškis pareikalavo išbandymo vandeniu, kuris galėjo baigtis tik mirtimi.

Širdis nustojo plakusi, kai ji šimtąjį ar tūkstantąjį kartą iš naujo pajuto visus patirtus išgyvenimus: baimę mirti, kai šaltas vanduo apsėmė jos kūną, o ji supančiotomis galūnėmis negalėjo nė krustelti, ir veriantį skausmą netenkant dar negimusio kūdikio.

Žmogus, kurį ji laikė priešu, dėl asmeninių priežasčių ištraukė Martą iš mirties gniaužtų. Šiek tiek vėliau jis išlaisvino ją iš požemių kalėjimo ir laikė paslėpęs savo namuose. Tada visi manė, kad ji negyva. Šios istorijos ir vėliau sekusių keistų įvykių Marta dabar nenorėjo prisiminti. Bet nuo tos dienos, kai turėjo žūti Elbės bangose, ji negalėjo akyse regėti jokio vandens telkinio, kuris buvo didesnis nei dubuo. Tai sukeldavo Martai nemalonių išgyvenimų.

Dabar ją vėl užvaldė baimė, iš skausmo norėjosi rėkti. Bet Marta susitvardė, užgniaužė sukilusius jausmus, kitaip būtų atkreipusi aplinkinių dėmesį.

Ji privalėjo nugalėti šią baimę. Moteris liepė sau pažvelgti į putojantį vandenį.

Viskas jau praeityje, tarė ji, daugiau niekada taip nenutiks. Bet pasąmonė kalbėjo ką kita: tikrai gali nebijoti išbandymo vandeniu, nes kitą kartą būsi iškart sudeginta. Tada tave palaikys piktybiška ir nesulauksi pasigailėjimo.

Kol ji buvo pilies valdytojo žmona, niekas negalėjo jos užpulti. Bet vieną dieną Kristianas gali vėl užsitraukti nemalonę – kaip tada, kai buvo apšauktas vagimi ir nusikaltėliu. Lygiai taip pat greitai, kaip abu, paniekintasis ir vargšė pribuvėja, tapo kilmingaisiais. Po Oto mirties Albrechtas taptų naujuoju Meiseno valdovu ir tikrai nepasigailėtų nekenčiamo brolio užtarėjų.

Senasis markizas, nors ir sulaukęs šešiasdešimties metų, buvo dar gyvas, ir jokių artėjančios mirties požymių nesimatė. Pirmiausia ji turėtų laikytis atokiau nuo klastingo kunigo Sebastiano, kuris tykojo kaime, ruošdamas planus, kaip išnaikinti vis dar jaučiamą pagoniškumą.

Ji vėl manėsi girdinti balsą žmogaus, kuris tada ant Elbės kranto Meisene primygtinai reikalavo jos mirties.

Kažkas už nugaros tyliai pašaukė ją vardu. Jauna moteris susigūžė ir atsisuko.

Tai buvo Lukas, Kristiano draugas ir riteris. Jis pakankamai ilgai ir gerai pažinojo Martą, todėl suprato, kad jos mintys dabar klaidžiojo po tamsiausius praeities koridorius. Tokiomis akimirkomis jis labiausiai už viską norėdavo apkabinti ją ir paguosti. Bet taip elgtis nederėjo. Ji buvo jo geriausio draugo žmona. Nors Lukas mylėjo ją daug ilgiau.

– Turėjau tave pakviesti. Mes iškeliaujame, – tyliai tarė jis, atsisakydamas įprastų pajuokavimų.

Marta dėkinga linktelėjo, nepaisydama karščio įsisupo į apsiaustą ir sekė paskui Luką, stengdamasi išblaškyti niūrią nuotaiką. Ji privalėjo liautis bijojusi kiekvieno šešėlio. Kristianas, Lukas ir kiti jų draugai iškeliaus į karą ir niekas nežinojo, ar kada grįš. Dabar ji turėjo padėti savo artimiesiems išgyventi artėjančius sunkius laikus.

Kristianas tylėdamas stebėjo naująjį savo globotinį, kurio padėkos malda atrodė niekada nesibaigs. Katedros sijas nutvieskė pro langą šviečiančios saulės spinduliai. Vėsiame akmeniniame pastate jie buvo vieninteliai, žinantys apie lauke tvyrojantį karštį.

Kristianas buvo patenkintas, kad Ditrichas, nors ir išbalęs bei pervargęs, neparodė bemiegės nakties pasekmių. Tikriausiai ryte jam padėjo keletas gerų draugų, nes niekas, visą naktį išgulėjęs kryžium ant šalto akmeninio bažnyčios grindinio, nepajėgtų savo jėgomis atsistoti ant kojų.

Vaikinui ateityje prireiks daug stiprybės, pirmiausia dėl to, kad įvykdytų visus reikalavimus ir taptų geru riteriu. Jis privalės daryti viską, kad ištrintų patirtą gėdą kilmingųjų akyse ir patenkintų reiklųjį savo tėvą, tai turbūt bus sunkiausia.

Jau daugiau nei dvidešimt metų Kristianas buvo Oto pavaldinys, įskaičiuojant ir tarno, ir ginklanešio laikus. Bėgant metams įtikti vis niurzgesniam Otui darėsi vis sudėtingiau. Sunku buvo ir toliau nuoširdžiai vykdyti jo nurodymus, Kristianas veikdavo labiau pareigos vedinas.

Nenorėdami, kad markizas pakeistų savo sprendimą, jie turėjo paskubėti ir kuo greičiau palikti Magdeburgą.

Ditrichas staiga persižegnojo, lyg būtų perskaitęs Kristiano mintis.

Priešingai nei tikėtasi, prie vartų jų neapspito būrys elgetų. Luošiai ir pažymėtieji buvo susispietę į triukšmingą būrį ir, kaip pasirodė, pešėsi dėl duonos kriaukšlės. Šiek tiek toliau gulėjo sumuštos neregės kūnas. Per savo gyvenimą Kristianas matė pakankamai negyvėlių, todėl iškart suprato, kad padėti jau per vėlu.

Jis persižegnojo. Ditrichas pasekė jo pavyzdžiu ir metė įsiutusį žvilgsnį į besiriejančias padugnes. Tada riteris nusivedė savo globotinį į sodelį, kuriame prieš porą dienų sėdėjo su Marta. Bet šį kartą nepasuko link pinto suolelio, tik įsitikino, kad niekas jų nesiklauso.

– Noriu žinoti, kodėl užpuolei savo vyresnįjį brolį, – sukryžiavęs ant krūtinės rankas griežtai paklausė Kristianas.

Ditrichas susigėdęs nuleido galvą, rudi plaukai užkrito ant siauro vis dar mėlynėmis išmarginto veido. Tyliu balsu užsikirsdamas papasakojo, kaip viskas nutiko.

Istorija nenustebino Kristiano, kažko panašaus jis ir tikėjosi.

– Tai nebuvo pirmas kartas, kai Albrechtas tave išprovokuoja ar pažemina, – padrąsino jis. – Kad ir kaip jis tave užsipultų, privalai neprarasti savitvardos. Tai buvo paskutinis kartas, kai pavyko perkalbėti tavo tėvą.

– Žinau, – atsiliepė Ditrichas ir jo veidas apsiniaukė.

– Taigi kitą kartą pagalvok apie tai, kad pasipriešindamas darai didžiulę paslaugą Albrechtui. Taip jis užsitikrina sau palikimą.

– Bet juk jis jį ir gaus, – nenoromis numykė jaunesnysis Oto sūnus. Tada pažvelgė į Kristianą. – Jau nuo tos dienos, kai pradėjo vaikščioti, iš tėvo negirdi nieko kito, kaip tik tai, kad kada nors paveldės jo žemes ir titulą.

– Tavo tėvas nori perduoti tau Veisenfelso žemes, o Albrechtas pavydi, – užtikrintu balsu nukirto Kristianas. – Jis baiminasi, kad neatsitiktų taip, kaip jūsų tėvui, kuris paveldėjo mažiau nei tikėjosi.

Staiga pasirodė virtuvės tarnas, tikriausiai norėjęs nuskinti keletą prieskoninių žolelių. Bet pamatęs du vyrus rūškanais veidais ir prašmatniais drabužiais, kurie liudijo jų kilmingumą, berniukas akimirkai sustingo ir išsigandęs nubėgo.

– Eikime į arklides. Likusieji tikriausiai jau laukia mūsų, – paragino Kristianas.

Septyniolikmečio veide nušvito palengvėjimas. Bet riteris sulaikė jį dar minutėlei.

– Jei nori likti mano namuose, privalai prisiekti, kad daugiau niekada nepasiduosi Albrechto provokacijoms.

– Duodu žodį, – trumpai pasvarstęs atsakė Ditrichas.

– Nesvarbu, kas atsitiks? – griežtai paklausė Kristianas. – Nuo šios akimirkos nuo tavęs priklauso ne tik tavo vieno likimas!

– Taip, pone. Galite manimi pasikliauti, – rimtu, beveik iškilmingu balsu užtikrino Ditrichas.

Išėję iš sodo jie pamatė už kelių žingsnių lūkuriuojantį virtuvės berniuką, kuris iš karto nubėgo atlikti pavedimo.

Nespėjus prieiti arklidžių, Kristianas dar kartą pasikvietė globotinį į šoną ir kreipėsi į jį tyliu balsu:

– Net jei tai pasirodytų neteisinga... Gerai bent tai, kad markizas nenorėjo žinoti jokių judviejų ginčo smulkmenų.

Ditrichas metė į Kristianą klausiamą žvilgsnį.

– Tavo tėvas labai jautriai reaguoja į kaltinimus tavo motinai, – nieko daugiau neaiškindamas pareiškė Kristianas.

Ditrichui visai nereikėjo žinoti, kad vieną kartą jis pats buvo uždarytas į kalėjimą. Otas taip pasielgė vos išgirdęs gandus apie galimą Kristiano ir Jadvygos ryšį. Markizo žmona taip pat buvo nubausta – visą naktį praleido surakinta. Juos išgelbėjo Kristiano draugai, išaiškinę sąmokslą.

Senstant Oto pavydas ir nuolaidžiavimas kitų įtakai nemažėjo. Kristianas neguldytų galvos dėl to, kad Otas kitą kartą neskubėtų nubausti žmonos. Šįkart jis kuo greičiau ją nužudytų.

Kelionė į Kristiansdorfą truko dešimt dienų.

Kristianas atsisakė papildomos apsaugos, nors ir buvo atsakingas už markizo sūnaus gyvybę. Mažesnė grupė keliauja greičiau ir yra mažiau pastebima, paaiškino jis Ditrichui. Be to, jis visiškai pasitikėjo savo vyrais.

Jo žodžiai Ditricho beveik nenustebino. Nuo pat vaikystės jis žinojo, kad Kristianas buvo pripažintas riteris ir kovotojas. Jau tada be galo žavėjosi tuo vyru, džiaugėsi jojimo pamokomis. Ditrichas taip pat žinojo, kad Lukas, buvęs Kristiano mokinys ir ginklanešys, jam neprilygo. Bet dauguma kartu keliaujančių vyrų buvo neblogi kariai.

Ditrichas galėjo tuo įsitikinti kiekvieną kelionės vakarą, nes Kristianas nepaisydamas ir taip sunkios kelionės rengdavo kardo valdymo pratybas. Jis buvo tvirtai nusprendęs paruošti vaikiną kaip įmanoma geriau. Tik taip septyniolikmetis ištvers tai, kas jo laukia ateityje.

Per dieną, kai kelias būdavo pakankamai platus, kad tilptų du arkliai, šalia Ditricho, Kristiano prašymu, jodavo Lukas. Kristianas manė, kad jaunesniojo draugo juokeliai padės septyniolikmečiui šiek tiek atsipalaiduoti.

Kiti du kartu keliavę keturiolikmečiai ginklanešiai kaip tik užbaigė savo kaip pažų tarnystę ir labai stengėsi atitikti griežtus Kristiano ir Luko reikalavimus.

Kelionės metu Ditrichas viską atidžiai stebėjo, kad galėtų geriau pažinti žmones, su kuriais leis laiką iki įšventinimo į riterius, ir tikėjosi, kad tėvas neapsigalvos. Į akį jam krito keletas neįprastų dalykų. Kartu su Kristianu keliaujantys vyrai darė tai laisva valia ir labai žavėjosi juo. Jam nereikėjo nei nurodinėti, nei grasinti bausmėmis ar net jas skirti. Visi besąlygiškai pakluso. Dažniausiai pakakdavo poros žodžių, ir jie jau žinodavo, ko iš jų tikimasi. O su Luku abu vienas kitą suprasdavo be žodžių.

Septyniolikmetis ypač žavėjosi stebėdamas Kristiano ir Martos tarpusavio santykius.

Švelni, gležna pilies valdytojo žmona atrodė tarsi įsupta į liūdesio šydą. Bet kai žvilgsnis nukrypdavo į Kristiano pusę, jos veidas nušvisdavo. Ditrichas negalėjo prisiminti, ar jo tėvas yra kada pažvelgęs į motiną taip, kaip Kristianas į savo jaunąją žmoną. Kai jis padeda žmonai nulipti nuo arklio ar apsiaučia apsiaustu, kad nesušaltų, tai daro visiškai kitaip nei būdamas rūmuose, kaip to reikalauja etiketas. Nemeilikauja, nešnabžda į ausį gražių žodelių, bet savo jausmus parodo, atrodo, nereikšmingais dalykais, kuriuos gali pastebėti tik atidus stebėtojas. Kristianas mylėjo žmoną iš visos širdies, ką Ditrichas yra matęs tik keletą kartų, ir žinojo daugiausia iš muzikantų dainų.

Ar jis pats kada nors pažins tokią meilę? To jaunuolis troško visa širdimi, net jei tikimybė ir buvo nedidelė. Tėvas neišsiuntė jo į vienuolyną, tad būtinai suorganizuos tokią sąjungą, kuri bus naudinga Vetinų šeimai, visiškai neatsižvelgdamas į jaunųjų norus. Jis slapčia stebėjo Kristianą ir Martą, tarsi galėtų pavogti bent dalelytę jų laimės.

Gera kelionės nuotaika pasirūpino du jaunuoliai, jau pasiekę suaugusio vyro amžių. Jie labai stengėsi laikytis rimtai, bet negalėjo susilaikyti nepokštavę. Vienas buvo vardu Kunas, raudonplaukis strazdanomis nusėtu veidu, kuris, kaip iš kalbų suprato Ditrichas, buvo vedęs Martos podukrą ir ši laukėsi pirmojo jų vaiko. Juodaplaukį jo draugą Bertramą kankino meilės ilgesys. Ditrichas iš kai kurių pastabų suprato, kad jo išrinktoji įsimylėjo kitą, bet šis mirė, o ji vis dar jo gedi. Visi juokaudami Bertramui patarinėjo, kaip užkariauti mylimosios palankumą. Kristianas neapsikentęs sudrausmino įsismarkavusią kompaniją, ir Ditrichui tapo aišku, kad ta mergaitė turėtų būti Kuno žmonos sesuo, vadinasi, kita Martos podukra.

Kepinant alinančiai vasaros saulei keliautojai pagaliau prisiartino prie Kristiansdorfo. Rytinis lietus jų nesuerzino, būrys džiaugėsi vėsia atgaiva, nors po kurio laiko visų kūnai ir drabužiai vėl buvo padengti dulkių sluoksniu.

Pasiekus kaimą, Kristianas išsiuntė vieną palydos narį, kad praneštų visiems apie pilies valdytojo bei jo palydos grįžimą ir markizo Oto sūnaus atvykimą. Taip užsitikrino, kad grįžus bus patiekti pietūs ir paruoštas vanduo maudynėms.

Kristianas pasuko kalvos link ir pamojo Ditrichui joti kartu. Kunigaikščio sūnus jojo ant brangaus širmio – tokį markizas kadaise buvo padovanojęs ir Kristianui.

Kristianas slapčia pažvelgė į Martą. Ši kalva buvo mėgstamiausia jų vieta. Iš čia matėsi visas kaimas, todėl retkarčiais jie atjodavo čia pabūti dviese, pamąstyti, kurti ateities planus. Marta jam nusišypsojo ir patraukė savo žirgą į šoną, kad Ditrichas galėtų netrukdamas kopti aukštyn.

– Tikslas pasiektas, – pranešė Kristianas ir parodė į prieš juos plytinčią vietovę.

Vaizdas atėmė Ditrichui amą. Pakeliui nemažai girdėjo apie tai, kaip išsiplėtė Kristiano kaimas, bet pamatyti viską savo akimis buvo visai kas kita.

– O... visa tai iškilo per tuziną metų vietoje miškų ir laukinių pievų, – vis dar neatgaudamas kvapo pasidomėjo jis.

– Labai tiksliai pasakyta. Kai aš kartu su naujakuriais atvykau į šias vietas aplinkui plytėjo vien miškai. Tik prie upelio buvo gabalėlis pievos. Ten buvo paruošti pirmieji mūsų laukai ir pradėti statyti namai. – Kristianas parodė kaimo liepą ir keletą šalia jos stovinčių trobelių.

Laukuose ir miškuose matėsi būreliai dirbančių žmonių, kurie nuo kalvos atrodė tarsi skruzdėlės.

Nemaža dalis miško buvo iškirsta tiek namų statybai, tiek kalnakasybai. Taip pat ir kaimams įprastos dirbamos žemės buvo nedaug – tik keletas sodų ir kanapių laukas, aprūpinantis kaimą žaliava virvėms. Šiaurinė gyvenvietės dalis buvo atskirta plačia juosta, už kurios matėsi milžiniškos duobės. Čia dirbo daugybė žmonių, vieni kasė sidabro rūdą, kiti ją skaldė. Lukas pakeliui pranešė, kad sidabro gysla prasitęsė šalia gyvenvietės.

Kaimas Ditrichui pasirodė milžiniškas, turint omenyje ir tai, kad iškilo per tokį trumpą laiką. Prie upės stovėjo keletas lydyklų, iš jų kaminų veržėsi tiršti dūmai. Šalia buvo galima pastebėti buvusį kaimo centrą. Vakaruose buvo iškilęs naujas gyvenamasis ketvirtis, iš tolo primenantis miestą. Jo viduryje kilo didelė akmeninė bažnyčia. Į rytus nuo sidabro gyslos įsikūrė kalnakasių gyvenvietė.

Ant plokščiakalnio stovėjo pilis, apsupta keleto namų ir sienos. Aplink kalną tekėjusi upė buvo išdžiovinta ir iškasta taip, kad juostų pilį ir eitų po pakeliamuoju tiltu.

Ditrichas žinojo, kad pilyje saugomas jo tėvui priklausantis sidabras. Už storų sienų buvo laikomos markizo monetos. Jaunuolis nekantraudamas laukė, kol galės pamatyti, kaip išgaunamas sidabras ir iš jo iškalami pfeningai. Kristianas norėjo, kad jis domėtųsi šiais klausimais, nes būsimas valdovas turėtų viską žinoti.

Į atsainų Ditricho atsakymą, esą jis vis tiek nieko nevaldys, naujasis mokytojas sureagavo gan griežtai.

– O kaip bus su Veisenfelsu?

Ditrichas dar nebuvo lankęsis Kristiansdorfe, nes paskutinius metus praleido imperatoriaus rūmuose, bet apie gynybos sistemą žinojo nemažai. Pamatęs pilį galėjo galvą guldyti, kad užpuolimo metu ją apginti nebūtų sunku. Žvalgybos bokštai prie abiejų kaimo vartų garantavo papildomą apsaugą.

Staiga Kristianas pasilenkė pirmyn ir ranka prisidengė akis, kad galėtų geriau matyti. Jis atrodė sunerimęs.

Dabar ir Ditrichas tai pamatė: atrodė, kad kažkas atsitiko vienoje iš kasyklų, nes greitai aplink tą vietą susirinko būrys žmonių. Jaunuolis pastebėjo, kad Kristianas metė klausiamą žvilgsnį į Martą.

– Sek paskui mane! – sušuko riteris ir paragino savo žirgą kuo greičiau šuoliuoti kasyklos link.

*

Vieninteliai pasitikę ginkluotus raitelius buvo keletas mažų vaikų. Šie sustingę išpūstomis akimis stebėjo sugrįžusius. Sargybos sveikinimą Kristianas priėmė nestabdydamas žirgo.

Kaimo gyventojai nesusirinko išgirdę, kad grįžta pilies valdytojas ir nepasveikino jo. Jų nepasitiko daugiau nė vienas žmogus, o tai suneramino ir Ditrichą. Nejaugi kasykloje atsitiko nelaimė? Visos aplinkybės sutapo.

Riterių būrio priekyje jojo Kristianas ir pasuko tiesiai prie besibūriuojančios minios, susitelkusios ir šurmuliuojančios prie kasyklos.

Vis dar niekas nekreipė į juos dėmesio, jau nekalbant apie padorų kaimo šeimininko pasveikinimą.

Kaimo gyventojai šūkavo, stumdėsi ir gestikuliavo atsukę nugaras atvykėliams. Jie brovėsi norėdami kažką pamatyti, todėl užstojo vaizdą raiteliams.

Lukas, pamiršęs dvaro etiketą, priglaudė du pirštus prie burnos ir garsiai sušvilpęs nutildė įsisiautėjusią minią.

Visi iš karto atsisuko ir išsigandę nustėro.

– Pasveikinkite Kristiansdorfo poną ir ponią bei mūsų markizo sūnų! – sušuko Lukas.

Tarsi banga, susidaranti į vandenį įmetus akmenį, susirinkusiųjų eilės klaupėsi ir lenkėsi prieš savo šeimininkus. Pro juos prasibrovė elegantiškai apsirengęs vyras pražilusia barzda.

– Būkite pasveikintas, šeimininke, mes džiaugiamės jus matydami, – tarė jis ir žemai nusilenkė slėpdamas įsiūčio iškreiptą veidą.

– Telydi jus Dievas, meistre Hermanai, – atsakė Kristianas. – Ar atsitiko nelaimė?

– Tegul būna palaimintas Viešpats, ne. – Jis skubiai persižegnojo. – Vyrai rado sidabro gyslą. Ir dėl to čia kilo toks triukšmas, kad tie kvailiai galėjo prišaukti piktąsias kalnų dvasias. – Jis vėl persižegnojo.

Tada kreipėsi į šalia jo klūpinčius žmones.

– Galite grįžti prie savo darbų. Nebėra čia daugiau ką pamatyti. Ir netriukšmaukite, supratote?

Kaimo gyventojai netardami nė žodžio atsistojo ir pasišalino. Dauguma jų išsigandę persižegnojo.

– Kodėl jie bijo kalnų dvasių? – Ditrichas tyliai paklausė šalia stovėjusio Luko.

– Nes nuo jų nuotaikos priklauso kalnakasių gyvybė, – paaiškino šis. Šį kartą, užuot kaip visada pajuokavęs, Lukas irgi persižegnojo. – Prastai nusiteikusios kalnų dvasios gali sukelti griūtį ir po žeme palaidoti vyrus. Bet tam, kuris jas gerbia, galbūt padovanos pilną puodą sidabro arba paprastą uolieną pavers rūda. Bent jau taip nuo senų laikų pasakoja istorijos.

Tuo tarpu žmonės išsiskirstė. Liko tik grupelė vyrų: žilabarzdis kalnakasių vadas ir trys kalnakasiai. Visi buvo vis dar priblokšti, bet švytėjo iš džiaugsmo. Nepaisant storo dulkių ir purvo sluoksnio, dengiančio jų odą, buvo galima tvirtinti, kad jie giminaičiai, galbūt tėvas su sūnumi, brolis arba sūnėnas.

– Viešpats mus palaimino, – išlemeno vyriausias iš jų. – Savo nežemiškoje karalystėje jis išaugino beveik švaraus sidabro koridorių.

– Taigi, – Kristianas kreipėsi į Ditrichą, – tavo tėvas tai išgirdęs turėtų apsidžiaugti.

Beveik visada rimtu jo veidu nuvilnijo šypsena.

– Ten, kur slepiasi gysla, dažniausiai ribojasi du rūdos koridoriai. Taigi kalnakasiai gali kasti iki pat buvusios kasyklos ir žvalgytis ypač geros rūdos, o gal net gryno sidabro, – paaiškino jis savo globotiniui.

Kalnakasių vadas Hermanas pakvietė juos apžiūrėti naują radinį. Jie nušoko nuo arklių ir sekė paskui.

– Tik nesakyk „sidabro gysla“, – Oto sūnui pašnabždėjo Lukas. – Kalnakasiai turi atskirą žodyną. Gyslą jie vadina koridoriumi, kopėčios yra jų kelias, ir nesvarbu, ar eina, ar lipa, ar šliaužia, jie vis tiek tai vadina „ėjimu“.

Ditrichas sutrikęs pamatė, kad Kristianas be jokių sunkumų gali nusileisti į šachtą, kurios gylis siekia daugiau nei trijų vyrų ūgį.

– Eime kartu, kad pasižiūrėtum, iš kur kaupiasi tavo tėvo turtai, – pakvietė Ditrichą. Jis nusekė paskui Kristianą ir Hermaną, saugodamasis, kad neišteptų savo brangių drabužių.

Apačioje vėl išsižiojo iš nuostabos. Raudoni grūdeliai uolienoje ir buvo tai, dėl ko vyriausiasis kalnakasys taip džiūgavo.

– Tai sidabras? – susižavėjęs paklausė Ditrichas.

– Taip, jaunasis pone, beveik grynas, – patvirtino meistras.

Tada jis pakėlė juodą grumstą su išsiraičiusia tamsia gija.

– Štai čia grynas sidabras, sidabro garbana, – paaiškino vyriausiasis kalnakasys.

Jaunasis vyras stebėjosi vis labiau. Jis tikėjosi išvysti sidabro spalva spindinčias gyslas, besitęsiančias tarp uolienų. Kaip šios ryškiai raudonos ir juodos nuotrupos virsta šviesiomis, žvilgančiomis monetomis? Apimtas smalsumo panoro sužinoti, ko reikia šiam stebuklui.

Bet Hermanas jau buvo apsigręžęs ir pasiruošęs vėl kopti – arba, kaip sakė Lukas, eiti į viršų.

– Mes turėtume paskubėti, – paragino meistras, o Kristianas pritardamas linktelėjo.

Gal jie dar ko nors tikisi, paklausė savęs Oto sūnus.

Akivaizdžiai. Nes tik pasiekę žemės paviršių, Kristianas ir Hermanas apsižvalgė – pirma dešinėje, paskui kairėje. Dabar ir Ditrichas pastebėjo, kad maždaug už dviejų dešimčių žingsnių abiejose pusėse būrys vyrų skubiai kasė žemę. Jis būtų galėjęs prisiekti, kad prieš tai jų čia nė kvapo nebuvo.

– Jie seka susikryžiavusio koridoriaus liniją, – paaiškino Kristianas. – Tikisi atkasti gausią gyslą. Tas, kuris pirmasis įkirs į rūdą, galės pirmasis pretenduoti į kasyklą.

– Ar jie gali kasinėti visur, net valstiečių laukuose? – nustebęs pasiteiravo Ditrichas.

– Taip, – patvirtino Kristianas. Jo veidas apsiniaukė. – Jei vyras nori kasti rūdą, turi visas teises tai daryti. Taip įsakė tavo tėvas.

– Nejaugi dėl to nekyla ginčų? – norėjo sužinoti Ditrichas, delnuose traiškydamas keletą žemės grumstų.

– Žinoma, kyla, – buvo jam atsakyta. – Tai kainavo nemažai gyvybių.

Markizo sūnus susimąstė. Šis reikalas atrodė daug sudėtingesnis, nei atrodė iš pradžių. Jis privalės daug išmokti ir galbūt rasti išeitį, kaip suderinti sidabro gavybą ir teisingumą.

Bet ar tokie dalykai galėjo būti teisingi? Vienas tampa turtingu radęs gyslą, o kitas metų metus stengiasi tikėdamas iškasti pakankamai sidabro, kad išmaitintų savo šeimą. Kas nuspręsdavo žmonių likimą? Atsitiktinumas ar žinios, Dievo valia ar kalnų dvasių nuotaikos?

– Atleiskite, pone, turiu nueiti dešinėn ir apžiūrėti. – Meistras parodė į keletą ėmusių garsiai šaukti vyrų. Hermanas nusilenkė Kristianui, Lukui ir Ditrichui ir nuskubėjo į tą pusę, iš kur sklido besivaidijančių vyrų balsai.

– Šį konfliktą turi išspręsti vyriausiasis, – nusprendė Kristianas. – Jokime pagaliau namo!

Riteris užšoko ant žirgo ir visa palyda nusekė paskui jį pilies link.

Vos pažvelgęs Kristianas suprato, kad pilyje tvarkomasi kuo puikiausiai. Pakeliamasis tiltas ir vartai buvo nepriekaištingos būklės, sargybiniai pagarbiai pasveikino šeimininką, o įjojus į pilies kiemą prisistatė du arklininkai, kuriems buvo įsakyta paimti keliautojų žirgus. Juos pasitiko į eilę sustoję pilies gyventojai bei tarnai. Tarp jų stovėjo ir jaunasis kapelionas.

Energinga, liekna moteris rūpestingai išbalinta išlankstyta kepuraite pavaišino juos sutiktuvių gėrimo taure. Ditricho žvilgsnis užkliuvo už jaunos šviesiaplaukės mergaitės, už rankų laikiusios du vaikus. Šie tikrai negalėjo būti jos, nes vyresnioji mergaitė buvo per didelė.

Pagavusi Ditricho žvilgsnį ji paraudo ir skubiai nuleido akis.

Kas ji, susižavėjęs svarstė vaikinas. Jos suknelė nebuvo tokia paprasta, kokias dažniausiai dėvi valstietės ar tarnaitės, bet ir nepakankamai puošni, kad merginą būtų galima priskirti prie kilmingųjų. Tada jis pamatė, kaip abu mažieji paleido šviesiaplaukės rankas ir pribėgę prie Martos ją apkabino.

Marta buvo be galo laiminga galėdama vėl apglėbti savo vaikus. Septynmetė Klara netardama nė žodžio prisispaudė prie krūtinės, o pusketvirtų metų Danielis apkabino kojas ir susijaudinęs ėmė pasakoti, kas įvyko pilyje per tą laiką, kol jos nebuvo.

Pamylavusi vaikus Marta juokdamasi išsilaisvino.

– Pasisveikinkite su tėvu, – padrąsino ji mažuosius ir šie pasuko jo pusėn. Kristianas didžiuodamasis paglostė jauniausio sūnaus galvą ir pakėlęs ant rankų dukrelę pabučiavo jos kaktą.

Tuo metu Marta priėjo prie savo podukrų. Joana, vyriausia iš judviejų, Kuno žmona, spinduliuojančiu veidu atkišo pamotei didžiulį savo pilvą. Aštuoniolikmetė, pasisėmusi iš Martos nemažai žinių apie vaistažoles ir ligonių gydymą, nėštumo metu tiesiog sužydėjo.

– Matau, kad pykinimas jau praeityje, – šypsodamasi pratarė Marta. – Dažnai pagalvodavau, kaip jautiesi...

– Jokio pagrindo nerimauti, – atsakė Joana ir uždėjo ranką ant pilvo. – Jis jau juda, – sumišusi iš džiaugsmo pridūrė ji.

Marta pastebėjo, kad atokiau stovintis Kunas negali sulaukti, kol galės apkabinti savo žmoną. Bet privalėjo šiek tiek palaukti, kol liks vieni. Vos slėpdama šypseną ir džiaugdamasi, matydama laimingus jaunuosius, ji davė ženklą Joanai. Ši švytinčiu veidu pasileido link savo vyro.

Tada Marta apkabino Mariją, jaunesnę savo podukrą. Pamotei išvykus ar dirbant, ji rūpinosi Klara ir Danieliumi.

– Kaip tu laikaisi? – susirūpinusi pasiteiravo ji, švelniai nubraukdama mergaitei nuo veido auksinę garbaną. Ši vis dar gedėjo kalvio padėjėjo, kurį buvo įsimylėjusi. Vaikinas mirė nuo karštinės, ir net Marta nebegalėjo niekuo padėti. Nuo to laiko Marija atsakė visas piršlybas ir paprašė tėvo kol kas neištekinti jos, nors ir buvo pats laikas. Visi Kristiansdorfo gyventojai tikėjosi, kad po sesers Joanos ir drąsiojo Kuno vestuvių mergina ištekės už geriausio svainio draugo Bertramo. Šis ketvertas atrodė neišskiriamas. Juk jie priklausė tam nedideliam ratui žmonių, kurie prieš dvylika metų atkeliavo į Kristiansdorfą.

Vėliau Kunas ir Bertamas panoro tapti sargybiniais. Mokymu pasirūpino pats Kristianas, vertinęs jų drąsą ir lojalumą. Jis jautėsi atsakingas už vaikinus. Netrukus Bertramas ėmė suktis aplink Mariją.

– Gerai. – Raudonis užliejo Marijos skruostus. Martai nebeliko laiko apmąstyti trumpą jos atsakymą, nes Kristianas išėjo į priekį ir pranešė, kad nuo šiandien kartu su jais gyvens markizo Oto sūnus Ditrichas, kuris bus ruošiamas riterystei.

Netrukus visi susirinkusieji pajudėjo link salės.

Klara čiupo motinai už rankos ir švelniai spustelėjo. Marta suprato, kad dukra nenustygsta vietoje ir nori papasakoti kažką, ko neturėtų girdėti kiti.

Ji pasilenkė.

– Jam patinka Marija, – pašnabždėjo mažoji – raudonplaukė pilkšvų akių mergaitė buvo tikra motinos kopija, o Danielis, kaip ir vyresnysis brolis, panašėjo į Kristianą. Marta sumišusi pažvelgė į tą pusę, į kurią ką tik linktelėjo Klara.

Ten ėjo Ditrichas. Juk jie grįžo vos prieš akimirką! Bet Klara, nors ir maža, buvo labai protinga. Ir tikrai, Ditrichas negalėjo atitraukti akių nuo jos jaunesniosios podukros. o Marija sugavusi jo žvilgsnį skubiai nuleido akis ir vėl išraudo.

Vaje, kvepia nemalonumais! O jei paprastai labai santūri Marija pames galvą lygiai taip pat kaip Ditrichas?

Iš to nebus nieko gero. Nesuvokiama buvo vien mintis, kad markizo sūnus galėtų vesti valstietę. Kilmingųjų santuokos be jokių išimčių būdavo rengiamos tik politiniais tikslais, meilė nevaidindavo jokio vaidmens. O kur dar santuoka su neturtinga mergina! Jei Klara teisi, reikia kuo greičiau pasikalbėti su Kristianu. Nors ir linkėdami Marijai laimės, nei Kristianas, nei ji pati nepakęstų net minties, kad mergina galėtų būti jaunojo markizo meilužė. Be to, anksčiau ar vėliau Ditrichas ves kurio nors kunigaikščio dukterį. O tada jie privalės papirkti kurį nors vyrą, kad imtų merginą į žmonas, nes nebeskaisti ji niekam nebus reikalinga. Ir tai vyras Marijai primins visą gyvenimą.

Visi šventieji, juk merginai jau šešiolika! Netrukus visi ją laikys senmerge! Reikia kuo greičiau ištekinti ją už Bertramo, šis padarys viską, kad Marija būtų laiminga.

Bet šį vakarą Martai nepavyko pakalbėti su Kristianu apie Mariją. Tik įėjus į kambarį persirengti nakčiai, ją užplūdo liūdesys, kurio niekaip neįstengė nuvyti.

Ji jautė didžiulį palengvėjimą išsilaisvinusi iš nemalonios dvariškių draugijos. Iki šiol nesijautė priklausanti jų tarpui. Pagaliau namuose, pažįstamoje aplinkoje, apsupta artimų žmonių. Visa tai jai dabar atrodė kaip didžiulis atsisveikinimas.

Pajutusi Kristiano žvilgsnį ji nuleido akis, tarsi norėdama nuslėpti savo mintis.

Ji stengėsi negalvoti apie tai, ar Kristianas iš kovos sugrįš gyvas ir sveikas. Jis ir kiti jai brangūs žmonės.

Ar likus pusei metų iki karo žygio kas nors žino, kiek jis užtruks – negi jau turėtų pradėti gedėti, nors mylimasis šalia? Turėtų kankinti jį savo baimėmis dar nė neišvykus?

Kovos laukas nėra vienintelė vieta, kur tykoja mirtis. Kiekviena diena gali būti paskutinė. Be to, artimiausiu laiku nebus kada apie tai galvoti. Laukia pakankamai daug darbų.

Bet nuo Martos tai nepriklausė. Ji nebegalėjo mylėti jo taip, kaip anksčiau: aistringai, pamiršdama viską aplink. Dabar kiekvienas prisilietimas buvo tarsi paskutinis.

Šį kartą ji neužsimerkė, norėjo jį matyti. Stebėti, kokiu meilės kupinu žvilgsniu jis tyrinėja jos kūną, kaip švelniai glosto ir myluoja, kaip jį užlieja aistra ir jis visiškai praranda kontrolę.

Jie per daug gerai pažinojo vienas kitą, kad galėtų nuslėpti savo mintis.

Galiausiai išsekinti meilės žaidimų jie susmuko vienas šalia kito. Kristianas paglostė mylimosios skruostą. Jis neklausė, kas sukasi jos galvoje. Jau žinojo.

– Tu neturi gedėti – tik ne tada, kai esu su tavimi. Aš dar gyvas, ir pasistengsiu pasirūpinti, kad toks ir likčiau.

Abiem rankomis suėmė jos veidą ir pabučiavo.

– Aš grįšiu, pažadu tau.

Ji nepajėgė nieko atsakyti. Tik linktelėjo ir prisitraukusi jį artyn prisispaudė taip, tarsi niekada nenorėtų paleisti. Taip jis negalėjo matyti veidu srūvančių ašarų.

Kankinantis sielvartas

Atkeliavo liepa. Marta, Kristianas ir jų draugai vis dar nekantriai laukė žinios apie imperatoriškosios tarybos metu aptartą įvykį. Markizo įsakymu rodytis Meiseno pilyje jie negalėjo. Todėl vieną tvankią vasaros dieną Lukas išjojo pas Raimundą, Kristiano draugą nuo vaikystės laikų, kuris vis dar tarnavo Otui. Jis nelydėjo Jadvygos ir Oto į Magdeburgo tarybą, kaip ir į šią, kuri vyko Erfurte, tad Kristiano paskaičiavimu turėjo būti grįžęs į savo žemes.

Norėdama praskaidrinti sunkias laukimo minutes, Marta nusprendė aplankyti savo draugę Emą, kaimo kalvio žmoną. Moteris ir jos vyras Jonas buvo kilusi iš to paties kaimo kaip ir Marta. Nors po jų pabėgimo iš Frankonijos Martos gyvenimas neįtikėtinai pasikeitė, moteris negalėjo atsisakyti senos draugystės.

Kaip pilies valdytojo žmona ji galėjo pasikviesti bet kurį kaimo žmogų. Būtų normalu šito tikėtis, juk jai nederėjo vaikščioti po valstiečių trobeles. Ypač todėl, kad Jonas nebebuvo kaimo vyresnysis. Kai Randolfas buvo paskirtas pilies valdytoju, kaimo dauguma nusprendė vietoje drąsaus kalvio, užsitraukusio piktadario nemalonę, užtarėju išsirinkti padlaižį audinių pirklį. Pasikvietus Joną ir Emą į pilį, reikėtų prie to paties stalo pasodinti ir dabartinį vyresnįjį, ir kunigą Sebastianą. O jo draugijos Kristianas su Marta stengdavosi išvengti.

Martai įėjus, raudonplaukė Ema buvo namuose ir kruopščiai lopė drabužius. Apsidžiaugusi ji pastūmė į šoną siuvinius ir norėjo apkabinti draugę. Bet dauguma trobelėje žaidusių vaikų, išskyrus vyriausiąjį Johaną, kuris padėdavo tėvui kalvėje, buvo pirmesni ir jau tampė Martos sijono kraštus. Ji juokdamasi padalijo meduolius būriui raudonplaukių.

– Nė vienas iš vaikų nepaveldėjo juodų savo tėvo plaukų – visi į tave! – pajuokavo ji.

– Ar tiesa, kad imperatoriaus plaukai tokie pat, kaip mano? – norėjo sužinoti Guntramas, antrasis Emos sūnus, pavadintas dėl Randolfo kaltės pakarto staliaus garbei.

– Tiesa. Tik jis turi dar tokią pat barzdą, – užtikrino Marta.

– Tėtis sako, kad greitai ir aš tokią turėsiu, – susižavėjęs pranešė septynmetis ir perbraukė per smakrą tarsi norėdamas patikrinti, ar jau jaučiasi pirmieji šereliai.

Marta ir Ema stengėsi susilaikyti neprunkštelėjusios. Tada Marta iš krepšio ištraukė dar keletą skanumynų ir perdavė juos namų šeimininkei. Pati pasiėmė porą atsineštų kojinių ir adatą.

Nė viena moteris negalėjo sau leisti tuščiai eikvoti laiko plepalams – per daug darbų būdavo užkrauta joms ant pečių. O siuvimas buvo puiki proga pasikeisti naujausiomis kaimo paskalomis. Ema žinojo, kad draugė mėgavosi tokiomis akimirkomis. Todėl ji išsiuntė vieną iš vaikų, kad pakviestų Agnesę, Martos posūnio Karlo žmoną. Agnesė taip pat atsivedė savo vaikus ir netrukus namai prisipildė klegesio, kuris padėjo Martai pamiršti visus rūpesčius. Bent jau kelioms valandoms.

Kitą dieną grįžo Lukas ir nedelsdamas puolė ieškoti Kristiano, Martos ir Ditricho, kad papasakotų naujienas.

– Kai markizas Ditrichas iškvietė Liovę į dvikovą, šis tikrai neatvyko į Magdeburgą! – dar eidamas į kambarį pranešė Lukas. – Jis liko savo pilyje Haldeslebene ir paprašė konfidencialaus susitikimo su imperatoriumi. Fridrichas pasiūlė už patirtą žalą sumokėti penkis tūkstančius markių sidabro. Norite tikėkite, norite ne – Liovė atsisakė. O tai, mano nuomone, pakankamai arogantiška iš jo pusės. Tokiu savo elgesiu jis pasirašė sau nuosprendį.

Pagaliau jis rado laiko išgerti gurkšnį alaus. Kai bokalas buvo beveik tuščias, Lukas perbraukė rankove per burną ir tęsė toliau.

Tuo metu, kai imperatorius kartu su savo patikėtiniais iškilmingai šventė Petro ir Povilo šventę Magdeburge ir iš jos keliavo į Erfurtą, buvo aptarti beveik visi rugpjūčio mėnesį įvyksiančios imperatoriškosios tarybos reikalai. Joje bus iškelta byla prieš Liovę ir sprendžiama dėl jo titulo ir žemių likimo. Luko manymu, tai galėtų baigtis tik Velfo žlugimu.

– Jis nepasiduos be kovos, – baigė savo pranešimą jaunasis riteris ir kreipėsi į Kristianą: – Karas prasidės vėliausiai po ateinančios imperatoriškosios tarybos.

Tada jis pažvelgė į Ditrichą.

– Laikas galąsti kardus.

Septyniolikmečio akyse suspindo triumfo kibirkštėlės.

Tuo tarpu Marta išbalo kaip popierius, bet iš visų jėgų stengėsi susivaldyti. Juk galų gale jau kurį laiką jie nieko kito ir nesitikėjo.

Kitą rytą Marta ėmė asmeniškai ruoštis karui. Kartu su Mechthilda, virėja ir šeimininke, norėjo patikrinti visas atsargas.

Žiema buvo sunki ir ilga. Net per Velykas laukai dar buvo pasidengę sniegu. Pagyvenę žmonės kraipydami galvas guodėsi, kad gamta jų nelepina ir ateinanti žiema taip pat bus labai sunki. Nors dabar, svilinant karštai vasaros saulei, niekas to negalėjo įsivaizduoti.

Laukų aplink kaimą labai sumažėjo, nes visur buvo kasyklos arba statomi nauji namai. Dėl vėlyvos sėjos ir negausaus derliaus šiais metais labai pakils grūdų kaina.

Geriausia būtų nusipirkti grūdų iškart po derliaus nuėmimo, o ne prieš pat žiemą – ir daugiau nei įprastai. Kristiano nurodymu, du vežikai, Hansas ir Fridrichas, jau buvo pakeliui. Grūdų jie turėjo atgabenti iš Bohemijos. Kadaise jie pusiaukelėje sutiko naujakurių, keliaujančių į būsimą Kristiansdorfą, o vėliau čia rado pirmąjį sidabrą.

Kristianas privalėjo paruošti markizo kariuomenei savo grupę, todėl jiems reikės papildomų atsargų.

Apie naktį praūžusią audrą bylojo keletas balų, bet nepaisant to pilies kieme virė įprastas darbas. Dvi tarnaitės nešė iš šulinio vandenį, viena plūsdamasi pešė žąsį, o arklininkai erzino vienas kitą.

Pastatai, kuriuose buvo liejamos markizo monetos, užėmė didžiąją dalį kiemo. Iš ten sklido įprastas triukšmas: lydomos sidabro rūdos šnypštimas, kalamų lydinių dunksėjimas. Iš jų dešimtys vyrų vėliau pjauna mažus apvalius rutulius, ant kurių įspaudžiamas markizo portretas ir inicialai.

Ryžtingoji Mechthilda visiškai nekreipdama dėmesio į pilies kieme verdantį darbą brovėsi link atsargų sandėlio.

Našlė, netekusi visų savo vaikų, skleidė neišsemiamą savo motiniškumą visiems namams, o ypač rūpinosi Marta, tapo jos nepakeičiama atrama ir puikia pagalbininke, padėjusia priprasti prie naujos padėties Kristiansdorfe ir vykdyti skirtas užduotis.

Pirmiausia Martai reikėjo išmokti apskaičiuoti atsargas dideliam kiekiui žmonių, už kuriuos dabar buvo atsakinga. Jauna mergina iš kilmingų namų tai turėdavo mokėti prieš ištekėdama. Bet Marta buvo kilusi iš paties vargingiausio sluoksnio ir niekada nesvajojo, kad jos gyvenimas apsivers aukštyn kojomis: taps riterio žmona, gyvens pilyje ir turės tris nuostabius vaikus.

Atidarius atsargų sandėlio duris, priešais tarsi žaibas iššoko pilkšvai balta katė. Ją prieš daugelį metų Martai padovanojo Lukas. Tada ji buvo mirtinai nelaiminga senojo Viprechto žmona. Pelių gaudytoja ir nemažas pulkas jo palikuonių buvo stropūs sandėlio sargybiniai, globojami net pačios Mechthildos.

Abiem moterims prireikė akimirkos, kol jų akys po skaisčios saulės894 pripr ato prie prietemos ir vėsumos. Pasienyje kabėjo maišai su žirniais ir pupelėmis, ant žemės stovėjo įvairaus dydžio uždengtos statinės su rūkyta šonine.

Mechthildos, nemažai patirties turinčios šeimininkės, uoslė neapgavo. Ji priėjo prie vieno iš kubilų ir pakėlė sunkų dangtį. Iš vidaus padvelkė tokia aitri smarvė, kad virėja nedelsdama užvertė dangtį atgal.

– Mėsa nepataisomai sugedusi, – prastai nusiteikusi pareiškė ji. – Jei sutiksite, vakarienei visi gaus tik košės.

Marta pritardama linktelėjo. Jie augino ir keletą žąsį bei ėriukų, kuriuos galėjo papjauti ir turėti šviežios mėsos, bet šiuo metu protingiau būtų pataupyti ateičiai.

Jos kartu suskaičiavo maišus su pupelėmis ir žirniais – nebedaug jų buvo likę, apžiūrėjo sūdytą žuvį pasninkui, įvertino, kiek dar turi ropių ir kopūstų, pasitikslino grūdų maišų skaičių.

– Vaikai turėtų rinkti riešutus ir krauti į sandėlį. Ir reikia džiovinti visus vaisius, kurių iškart nesuvalgome, – nusprendė Marta. Akimirką patylėjusi tarė:

– Šį rudenį turėtume prisirinkti ir gilių.

Mechthilda susirūpinusi pakėlė akis. Gilių miltai buvo kartūs, vartojami tik badmečiu, kai visi rezervai būna išnaudoti. Bet taip pat ir virėja žinojo, kad šiais metais derlius bus mažesnis nei paprastai, o ateinanti žiema tokia pat šalta, ilga ir sunki kaip praėjusi. Kristiansdorfe buvo pakankamai pasiturinčių žmonių, kurie galėjo nusipirkti grūdų. Bet dalis gyventojų buvo vargšai ir niekas nežinojo, kokia nelaimė gali bet kada užklupti.

– Be to, mums reikės daugiau vilnos ir drobės nei įprastai, – pranešė Marta, ieškodama rakto, kad galėtų užrakinti sandėlio duris. Vyrams mūšyje prireiks ne tik drabužių, bet ir tvarsčių.

Mechthilda tarsi perskaičiusi jos mintis atsisuko ir liūdnai pažvelgusi į Martą tarė:

– Bus karas?

– Dėl datos dar nenuspręsta, – delsdama atsakė jaunoji pilies ponia. Ji nenorėjo meluoti Mechthildai, bet taip pat nenorėjo, kad kaime pasklistų gandai.

Bet gyvenimo mačiusiai virėjai plačiau apie tai pasakoti ji nenorėjo.

– Ach, vaikeli, – atsiduso Mechthilda ir užuojautos kupinomis akimis pažvelgė į Martą.

Kreipinys neįžeidė moters, anaiptol, Martai norėjosi, kad Mechthilda ją apkabintų ir paguostų. Tikrosios savo motinos ji nebeatsiminė, tik tą akimirką, kai vagys nužudė jos tėvus. Globėja taip pat mirė, kai Martai buvo vos keturiolika. Nuo tada ją ėmė smaugti atsakomybė, bet likus vienai nebuvo kitos išeities. Ir dabar mintis, kad nuo to, kaip ji apskaičiuos ir paskirstys atsargas, priklauso daugelio žmonių gerovė, jai gniaužė kvapą.

– Išsiųsiu kelis vaikus, kad pririnktų kraujažolių ir ko dar gali prireikti žaizdoms gydyti, – paskubomis paaiškino Mechthilda. Ji pradėjo krauti laukan sugedusią mėsą, kad galėtų ją užkasti ir išplauti kubilą.

Marta dėkinga pritardama linktelėjo.

Ji netikėjo, kad markizas karo prieš Liovę metu paliks Kristiansdorfo pilį tuščią. Jis negalėjo atsisakyti Kristiano, todėl tikriausiai atsiųs savo patikėtinį, kuris perims pilies valdymą – patyrusį, bet per seną kariauti žmogų.

Į pilies kiemą Marta grįžo jau temstant. Prisimerkusi apsižvalgė ir pamatė prie pilies vartų stovintį gerai pažįstamą trylikametį berniuką įžūlia veido išraiška. Šis su grupele vienmečių kažką aptarinėjo.

Gana jiems dykinėti, verčiau užsiimtų kur kas naudingesne veikla, nusprendė Marta ir pasikvietė gaujos vadą. Berniukas akimirksniu atsirado šalia, laukdamas, ką pasakys ponia.

Peteris, buvęs vagis, ištikimai tarnavo Kristianui ir Martai, nes šie berniuką, jaunesnę jo seserį Aną ir draugus išlaisvino iš pikto ir žiauraus vyro nagų. Nusikaltėlis vadovavo didžiulei gaujai našlaičių, kurie jo paliepimu vogdavo ir atiduodavo visą laimikį. Peterio apsukrumas ir patirtis padėjo Kristiansdorfo gyventojams įveikti daug sunkumų. Šiuo metu jis taip pat vadovavo gaujai jaunų kaimo vaikėzų, bet šie nevogė, o padėdavo pilyje arba kasyklose.

– O tu neturėtum padėti tvarkytis? – kaip galėdama griežčiau paklausė ji.

– Šiandien ne, – užkaitusiomis ausimis skubiai užtikrino jis. – Turite man užduotį, ponia?

Marta žinojo, kad Peteris vengdavo darbo arklidėse. Berniukas buvo susižavėjęs Kristianu, todėl stengdavosi jo žmonai įrodyti savo naudingumą.

– Pasikviesk savo palydą, – ji parodė į būrį jaunuolių, – ir eikite į mišką paieškoti bičių lizdų. Mums reikia daugiau medaus.

– Tučtuojau, ponia, – susižavėjęs pažadėjo Peteris. – Tik greitai perspėsiu arklininką.

Jis trumpai pasitarė su kitais ir gauja patraukė ieškoti instrumentų, kurie padėtų sukelti kuo didesnį triukšmą, kad suerzintų bites ir jos išskristų iš savo lizdų, o berniukai tuo tarpu galėtų išimti medų.

Pati Marta nusprendė pasirūpinti vaistų atsargomis. Bet pasukus link pagrindinio namo, jos dėmesį patraukė dideliu greičiu į pilį atjojantis raitelis.

Jo žirgas brangus, pagalvojo Marta, tikriausiai tai bus riteris. Nejaugi jis atneša įsakymą burti kariuomenę?

Ji nerimaudama palaukė, kol raitelis pasiekė pilies kiemą. Raudoni jo plaukai švietė iš toli. Dabar ji atpažino vyrą – tai jaunas Oto riteris.

– Kur pilies valdytojo žmona? – sušuko jis, šokdamas iš balno.

Kankinama nuojautos dėl blogos žinios, Marta nuėjo jo link.

Išvydus ją taip greitai, riteriui, atrodo, palengvėjo, bet akyse atsispindėjo rūpestis.

– Markizei reikia jūsų pagalbos, – atsikrenkštė jis, nes gerklė po kelionės buvo labai išdžiūvusi.

Marta išsigando. Kas galėjo atsitikti?

Sargybinis atnešė raiteliui bokalą alaus. Vyrai suprato, kad pasiuntinys kilmingas, be to, geriau nei kas kitas žinojo, koks ištroškęs po ilgos kelionės būna žmogus, o dar tokioje kaitroje. Naktį praūžusi audra oro neatvėsino.

Jaunasis riteris skubiai išgėrė gurkšnį gaivinančio alaus.

– Kunigaikštienė... Jūs privalote keliauti su manimi... ji nukraujuos... – išlemeno jis.

Marta paprašė riterio sekti paskui ją į pilį. Netoliese ji turėjo kambarį, kuriame laikė savo vaistažolių, tepalų ir tvarsčių atsargas, ji gydydavo kaimo gyventojus, jei liga nebūdavo tokia sunki ir ligoniai galėdavo patys pas ją ateiti. Tuo metu ji stengėsi iš perkaitusio, apdulkėjusio atvykėlio iškvosti kuo daugiau informacijos apie markizės būklę. Iš jo pasakojimo Marta suprato, kad Jadvyga kelionės iš imperatoriškosios tarybos metu patyrė persileidimą ir dabar kraujuodama gulėjo stovyklavietėje.

Marta skubiai susidėjo tai, ko gali prireikti, ir ėmė žvalgytis Kristiano, kuris šiandien turėjo parodyti Ditrichui, kaip gaminamos monetos. Abu juos rado monetų kalėjo dirbtuvėse, pirmajame name.

– Pasiųsiu kartu su tavimi du vyrus, – nusprendė Kristianas ir iš karto nuėjo pasikalbėti su savo žmonėmis. Jis pats privalėjo vykdyti Oto įsakymą ir negalėjo joti kartu.

Marta pasiėmė savo krepšį su vaistais, atsisveikindama pabučiavo vaikus ir patikėjo jų globą Marijai. Dabar jau buvo pasiruošusi kelionei. Jos žirgas buvo pabalnotas, šalia jo stovėjo Kunas ir Bertramas – jos palydovai.

Jie negaišo laiko nereikalingoms kalboms, sėdo ant žirgų ir pajudėjo. Marta žinojo, kad dėl jos sulėtės jojimo tempas, nes nebuvo gera jojikė. Juk nesimokė jodinėti nuo pat mažų dienų, pradėjo tik prieš dešimt metų, kai tapo Kristiano žmona. Sėdėdama damos poza ji irgi nesijautė labai tvirtai, o jei jaunasis riteris pasisodintų ją priešais save, tai atrodytų nederamai.

Galbūt markizė nukraujuos per tą laiką, kurį prarandame dėl mano kaltės, sunerimusi mąstė Marta – ir viskas dėl etiketo.

Jos palengvėjimui jie greitai pasiekė markizo stovyklą pusiaukelėje į Chemnicą, kur šakojasi kelias į Kristiansdorfą.

Otas su visa palyda buvo apsistojęs pievoje, tiesioginiuose saulės spinduliuose, vos už poros žingsnių nuo dulkėto kelio.

Vyrai stoviniavo arba vaikštinėjo aplink, nuobodžiaujantys arba susirūpinę. Kiti tuo tarpu rado užsiėmimų, padedančių pratempti laiką dėl priverstinio sustojimo. Vieni žaidė kauliukais, kiti kovojo tarpusavyje, treti lažinosi, kuris kovotojas nugalės.

Netoli jų, medžio pavėsyje, būriavosi kelios rūmų damos ir šnekučiavosi. Jaunos mergaitės, išaugintos Oto rūmuose, sėdėjo ant žolės. Pastebėjusios atvykėlę, jos susidomėjusios žvelgė jos pusėn. Tikriausiai vis dar tikėjosi iš manęs meilės eleksyro, įpykusi mąstė Marta, nors pakankamai dažnai joms atsakydavo. Dėl Jadvygos nelaimės ji neturėjo kantrybės klausytis merginų plepalų.

Stovyklavietės viduryje buvo pastatyta medžioklei skirta palapinė, kuri saugojo markizę nuo nepageidaujamų žvilgsnių.

Jaunasis riteris nušoko nuo žirgo, padėjo nulipti Martai ir nedelsdamas ją nusivedė.

Sustojęs prie palapinės jis garsiai pranešė:

– Atvyko Kristiansdorfo šeimininkė.

Audeklas prie įėjimo prasiskleidė, Marta pamatė Jadvygos tarnaitę Zuzaną, Martos draugę nuo pirmo jos apsilankymo Burgberge. Ši pakvietė draugę užeiti vidun. Zuzanos veide, gausiai nusėtame strazdanų, pasirodė palengvėjimas. Girdint pašaliniams ji negalėjo artimai bendrauti su pilies valdytojo žmona, privalėjo gerbti visas dvaro taisykles. Tik likusios vienos galės pasikalbėti kaip anksčiau.

Marta pažvelgė į susijaudinusias rūmų damas ir skubiai išsiuntė jas laukan.

Tada atsiklaupė šalia markizės, susigūžusios ant plikos žolės. Jadvyga atsuko į Martą savo skausmo iškreiptą veidą.

– Vis dar kraujuoja, – tyliai pratarė ji. – Man taip šalta.

Marta praskyrė apsiaustą, į kurį buvo susupta markizė, ir pamatė didelę raudoną dėmę.

Ji skubiai čiupo už bauginančiai šaltų Jadvygos rankų, patrynė jas.

– Nebijokite. Tuoj jausitės geriau, – ramino ji. Tada pažvelgė į Zuzaną.

– Atnešk švaraus vandens! Ir dar daugiau kailių ir šiltų apsiaustų.

Zuzana iškart atsistojo ir išėjo.

Likusi su Jadvyga viena, Marta papasakojo, kas atsitiko. Markizė neteko kūdikio taip anksti, kad iš pradžių net nebuvo įsitikinusi, ar tikrai laukiasi. Vaikui Marta niekuo nebegalėjo padėti. Už tai buvo atsakingas kartu su jais keliavęs dvasiškis, nusprendęs, kad kūdikis jau turėjo sielą, kuri privalėjo būti išgelbėta. Marta buvo susirūpinusi, nes Jadvyga neteko labai daug kraujo, be to, ėmė smarkiai karščiuoti.

Zuzana netrukus grįžo nešina dviem vandens sklidinais kibirais. Marta kruopščiai nusiplovė rankas ir ėmė valyti kraują nuo Jadvygos pilvo ir kojų. Ji neišdrįso ugnyje pakaitinti akmens ir uždėti dantimis kalenančiai markizei, kad ši sušiltų. Tai galėjo paskatinti kraujavimą. Marta ir Zuzana perrengė Jadvygą švariais drabužiais ir atsargiai paguldė ant didelio kailio. Markizei nederėjo gulėti ant šaltos žemės. Marta dėjo ligonei šaltus kompresus, trynė kojas, kol šios sušilo, sugirdė tinktūros, kad numuštų karštį, ir skaistenių nuoviro – spazmams numalšinti. Tada apklojo ją šiltais apklotais.

Po kurio laiko Jadvyga apšilo, bet jautėsi be galo pavargusi.

– Kaip sekasi Ditrichui? – skausmo iškreiptu veidu paklausė ji.

Marta tikėjosi, kad ji jau miega. Kristiano žmona nusišypsojo.

– Mano vyras jį giria, nors daug reikalauja ir nenuolaidžiauja. Jis mano, kad Ditrichas taps tikru riteriu. Turiu omenyje, ne tik kovą.

Jadvyga pajutusi palengvėjimą užmerkė degančias akis.

Prie palapinės kažkas sukosėjo, norėdamas atkreipti dėmesį.

Zuzana atsistojo, kad pažiūrėtų, kas čia.

– Markizas klausia, ar mes galėsime išjoti neilgai trukus? – Marta išgirdo vyro balsą.

– Tuoj grįšiu pas jus, – sušnabždėjo Jadvygai ir išlėkė laukan.

– Tai neįmanoma, – atsakė nekantraujančiam pasiuntiniui. – Kunigaikštienė šiuo metu negali sėsti ant žirgo.

– O jei pervežtume ją ant neštuvų, pritvirtintų tarp dviejų arklių? – primygtinai reikalavo Oto patikėtinis.

– Ne. Ji negali atsikelti, – ryžtingai nukirto Marta. – Turime palaukti ir pažiūrėti, kaip ji jausis nakčiai praėjus.

Pasiuntinys nepatenkintas nužingsniavo, kad praneštų blogas naujienas.

– Jei norite, perduokite markizui, kad pati jam viską pranešiu, kai tik pasirūpinsiu madam Jadvyga, – sušuko moteris jam pavymui.

Tada grįžo į palapinę ir su gailesčiu stebėjo vėl drebėti ėmusią markizę. Kilminga ponia, turtinga kaip niekas kitas – bet šią sunkią akimirką tysojo ant žemės tarsi valstietė. Šį kartą negalėjo padėti net visas jos vyro sidabras.

Pagaliau Jadvyga užmigo. Marta liepė Zuzanai ją prižiūrėti, o pati išėjo laukan.

Jaunas raudonplaukis riteris, paėmęs ją iš Kristiansdorfo, jau laukė prie palapinės. Jis atsistojo ir prisiartino prie jos.

– Markizas nori tuojau pat pasikalbėti su jumis. Žinoma, kai tik galėsite palikti markizę vieną.

Marta leidosi nuvedama pas Otą.

– Kada galėsime išvykti? – norėjo žinoti Meiseno markizas.

– Jūsų žmona privalo pailsėti bent rytoj. Jei pasodinsite ją į balną, aš nebegalėsiu atsakyti už pasekmes.

– Turėsime čia tūnoti kaip kokie plėšikai? – suniurzgėjo nepatenkintas markizas. – Ką jūs sau manote?

Marta susivaldė nieko neatsakiusi. Niekas negalėjo prieštarauti markizui. Ypač moteris. Bet žinia, kad žmona šiuo metu negali išjoti, buvo niekis, palyginus su tuo, kas tuoj įvyks. Norėdama išgelbėti Jadvygos gyvybę, Marta privalėjo įtikinti Otą, kad jo žmona daugiau nebeturėtų pastoti. Tai turėtų būti privatus pokalbis, dėl kurio baigties ji nedrįstų lažintis. Jis galėtų iškart ją išvaryti, atimti titulą ir dar nubausti Kristianą.

– Jūsų žmona vos per plauką liko gyva, – prabilo Marta.

Otas išsigandęs pažvelgė į ją.

– Kaip ji jaučiasi? – paklausė jis. Oto veidu nuvilnijo iki šiol nematytas šešėlis. Būtų galima pamanyti, jog tai sąžinė.

– Ji neteko daug kraujo. Ir aš bijau, kad ims karščiuoti.

Otas, kitaip nei įprasta, šįkart nepratarė nė žodžio. Tada ranka perbraukė veidą, tarsi norėdamas nuvyti nuovargį. Taip, jis stengėsi pažeminti Jadvygą. Bet ji neturėtų mirti, jokiu būdu. Per brangi jam buvo.

– Noriu ją pamatyti, – galiausiai pareiškė jis ir išėjo laukan.

Marta nuskubėjo jam iš paskos ir svarstė, kaip galėtų jį sulaikyti. Markizės jokiu būdu negalima žadinti. Miegodama Jadvyga turėjo sukaupti jėgų kovai su karščiavimu. Bet jos nuostabai, markizas sustingo tik įžengęs į palapinę. Kurį laiką pastovėjęs jis apsisuko ir pasišalino.

Pamojęs vienam iš savo riterių, tarė jam:

– Damos ir mergaitės turi grįžti į Burgbergą. Pasirūpink, kad jas lydėtų pakankamai vyrų. Visi kiti kartu su manimi lauks, kol mano žmona galės tęsti kelionę. Liepkite pastatyti palapines, – įsakė jis.

Riteris linktelėjo ir pradingo.

Marta tyliai įsliūkino į palapinę.

– Kas čia buvo? – sušnabždėjo Zuzana. – Jis tik pažvelgė į ją ir išėjo neprataręs nė žodžio.

Marta patraukė pečiais. Ji nežinojo. Bet tikėjosi, kad atgailaujantis markizas priėjo prie tokių pat išvadų kaip ir ji.

Grėsmė

Kai paaiškėjo, kad negalės grįžti į Kristiansdorfą, Marta išsiuntė namo Kuną, kad perduotų žinią. Kadangi tai vyko visiems matant ir girdint, ji įmaišė keletą žodžių, kurių tikrąją prasmę supras tik Kristianas. Geriausia būtų buvę parašyti jam laišką. Nuo to laiko, kai namie atsirado kapelionas, nebereikėjo eiti išpažinties pas kunigą Sebastianą, kuris tik ir laukė, kuo galėtų ją apkaltinti, todėl ji pradėjo mokytis skaityti ir rašyti. Čia ji šito taip pat atsisakė. Dauguma aplink stovinčių vyrų pamanytų, kad damai taip elgtis nedera.

Tada ji vėl grįžo į Jadvygos palapinę.

Marta dar nebuvo pavargusi, bet jokiu būdu nelįstų iš šio drobinio prieglobsčio, saugančio nuo pašalinių akių.

Nuo pat atvykimo pradžios ji jautė vieno maždaug Kristiano amžiaus vyro žvilgsnį. Jo griežtas kampuotas veidas jaudino ir gąsdino moterį. Marta turėjo nemažai priežasčių dingti Oto sargybos vadui iš akių, bet tikriausiai jai teks lydėti ligonę į Meiseną.

Viešėdama Burgberge Marta turės pakęsti nemalonų Ekeharto buvimą netoliese, taip pat negalės išvengti vyskupo, gyvenančio tarp markizo ir grafo rezidencijų, bei įtarimų kupinų intrigantų dvariškių žvilgsnių. Tokioje įtemptoje aplinkoje ji privalės atverti markizui karčią tiesą.

*

Kitą rytą Jadvyga pati nusprendė keliauti toliau. Marta primygtinai stengėsi ją atkalbėti, bet žodžiai atsimušė tarsi į sieną.

– Iki Meiseno tik pusdienis kelio. Ten mane išgydysite, kad galėčiau keliauti į Kaynos mieste vyksiančią imperatoriškąją tarybą, – pareikalavo Jadvyga. – Burgberge galėsime apie viską pakalbėti.

Ji būtinai norėjo dalyvauti šiame susirinkime, nes jau kurį laiką ją kankino klausimas, ar mylimasis privalės stoti į dvikovą, ir kaip ji pasibaigs. Moteris bijojo miegodama ištarti jo vardą, todėl džiaugėsi pavadinusi savo jaunesnįjį sūnų dėdės vardu. Jei sapnuodama ar karščiuodama jį paminėtų, visi manytų, kad motina galvoja apie sūnų.

Marta iškart suprato, ką paskutiniu savo sakiniu Jadvyga turėjo omenyje. Markizei taip pat turėjo būti aišku, kad bet kokia kaina privalo išvengti dar vieno nėštumo. Įtikinti Otą neliesti savo žmonos būtų neįmanoma. Nors jis galėjo niekieno netrukdomas leisti laiką su gražiomis meilužėmis. Jei parūpintų uždraustų priemonių, kad markizas nebesusilauktų paveldėtojų, toks poelgis būtų traktuojamas kaip išdavystė ir galėtų abiem kainuoti gyvybę. To niekas neturėjo žinoti. Apie tai kalbėti čia būtų neprotinga. Niekada negali žinoti, kas stovi prie palapinės ir klausosi.

Kaip ir tikėtasi, kelionės metu Jadvygos būklė pablogėjo. Atvykusi į pilį, Marta buvo užsiėmusi. Ji dar nematė savo sūnaus, bet galės susitikti su juo tik gavusi oficialų leidimą, be to, Tomas turėtų nekreipti dėmesio į tai, kad gali būti išvadintas mamytės sūneliu.

Vakare jos su Jadvyga pagaliau liko vienos ir galėjo būti tikros, kad niekas nesiklausė. Markizė užsimerkusi gulėjo lovoje, susupta į minkštus kailius.

Staiga ji pažvelgė tiesiai Martai į akis.

– Oto brolis dalyvaus dvikovoje su Liove?

Markizė sunerimo, pamačiusi sutrikusį Martos veidą.

Ji išsigandusi įsikabino nagais į kailį ir ėmė gaudyti orą. Nejaugi aiškiaregė jautė Ditricho mirtį?

– Ne, suglumau ne dėl jūsų klausimo, – skubiai paaiškino Marta. Tada nuleido galvą.

– Bijau, kad šis sugebėjimas mane apleido...

Jadvyga nustebusi pakėlė akis. Marta ėmė pasakoti.

– Prieš išvykdama iš Magdeburgo pamačiau prie katedros elgetaujančią aklą moterį. Sušelpiau ją ir liepiau atnešti duonos. Po kurio laiko sužinojau, kad ji buvo užmušta... dėl tos pačios duonos... Juk turėjau tai numanyti!

Jadvyga norėjo įsiterpti, bet Marta taip stipriai papurtė galvą, kad šalia degusios žvakės liepsna suvirpėjo.

– Tai būtų numanęs kiekvienas! – kaltino save. – Per turtus Kristiansdorfe pamiršau, ką gali alkis ir žmonių pavydas. Norėjau gero, bet atnešiau tik mirtį.

Marta nuleido galvą.

– Kartais atsitinka taip, kad suteiktas gėris be mūsų kaltės virsta blogiu, – sušnabždėjo Jadvyga. Atsiklaupdama prieš Otą ji tenorėjo padėti savo sūnui. Bet tai nesušvelnino vyro, priešingai, pabudo jo keršto troškimas. Praradus kūdikį, Otas, atrodė, ir vėl tapo rūpestingas. Tik taip ji galėjo atlikti pareigą ir sušvelninti jo savivalę.

Bet Jadvygos širdį užliejo širdgėla. Ji niekada nesužinos, kieno vaiką prarado – Oto ar Ditricho. Galbūt taip geriau. Ji neišdrįso pagalvoti apie tai, kas būtų atsitikę, jei Otas nebūtų patikėjęs, kad vaikas jo. Markizė turėjo jaustis laiminga, kad tą kraupią naktį vyras ją išprievartavo.

Gal tai buvo bausmė už baisią jos nuodėmę, už santuokos įžadų laužymą? Bet argi tokia didelė, nemirtinga jos ir Ditricho meilė galėjo būti nuodėmė?

Jei sugebėsiu išlaikyti Otą toliau nuo savo lovos, privalau kaip nors išvengti nėštumo nuo Ditricho, nusiminusi mąstė Jadvyga. Be to, po kelerių metų man sueis keturiasdešimt, o tai per daug pavojinga tiek kūdikiui, tiek man.

Marta, kaip visada, pagalvojo apie tą patį, kas sukosi Jadvygos galvoje.

– Daugiau gimdyti jums nebegalima, – sušnabždėjo ji. Jadvyga linktelėjo.

Otas gana greitai sutiko akis į akį pasikalbėti su Marta.

– Dar vienas nėštumas gali baigtis jūsų žmonos mirtimi, – pareiškė ji tyliai, kai atsistojo priešais markizą.

– Nesąmonė, jos motina pagimdė vienuolika sveikų vaikų, – suniurzgėjo Otas.

– Paskutinio gimdymo metu Brandenburgo markizė buvo jaunesnė nei jūsų žmona dabar, – nuleidusi balsą įsiterpė Marta. – Jau abu paskutiniai nėštumai vos nekainavo jūsų kunigaikštienės gyvybės. Kiekvienais metais pavojus vis didėja.

Marta, leidusi Otui apmąstyti jos žodžius ir padaryti išvadas, grįžo pas Jadvygą ir tyliai meldėsi, kad jų nebūtų išgirdęs joks vyskupo šnipas.

Jadvyga netikėjo, kad Otas laikysis atokiau jos guolio.

– Duok ko nors, kas apsaugotų mane nuo nėštumo, – vos girdimu balsu paprašė ji. – Žinau, kad turi.

Abi moterys susižvalgė. Marta suprato, kad šis poelgis gali reikšti jos mirtį. Bet buvo skolinga Jadvygai už gyvybę.

Marta buvo dėkinga markizei, kad ši leido matytis su vyriausiuoju sūnumi dažniau nei tikėjosi, nes Tomui buvo liepta padėti motinai.

– Viešpatie, kaip tu užaugai, – stebėdamasi tarė ji, motina buvo be galo laiminga, kad gali apkabinti sūnų be pašalinių. Berniukas atsikosėjo ir žengė atgal. Pasakojant apie čia rastus draugus jo akys sublizgo. Didžiuodamasis pranešė, kad per varžybas buvo greitesnis už keletą vyresnėlių.

Jis toks panašus į savo tėvą, apžiūrėdama sūnų ne pirmą kartą pagalvojo Marta.

Bet susirūpinimą kėlė Tomo veide ryškiai šviečiantys smūgių pėdsakai.

– Patekai į bėdą dėl to, kad nepaklusai riteriui? – nuogąstaudama paklausė ji ir švelniai paglostė tą vietą, kuri prieš porą dienų sruvo krauju. Būsimieji ginklanešiai ir riteriai buvo auklėjami labai griežtai, o už prastai ar iš viso neįvykdytą įsakymą negailestingai baudžiami.

Sūnus nenoriai išsilaisvino iš jos rankų ir nuleido galvą.

– Susimušiau, – sušnabždėjo jis.

– Nepadaryk gėdos savo tėvui! – perspėjo Marta.

– Tai įvyko dėl tėvo, – paprieštaravo sūnus. – Naujasis pažas jį įžeidė. Privalėjau apginti tėvo garbę!

– Sumušdamas tą berniuką? – suraukusi antakius paklausė motina. Jai visiškai nepatiko mintis, kad į muštynes įsitraukia net devynmečiai. Nors suaugę vyrai visą gyvenimą taip elgiasi.

– Jis pasakė, kad mano tėvas yra pavainikis, kaltas dėl jo tėvo mirties, – atkakliai tvirtino Tomas.

Martą apėmė nemalonus jausmas, tarsi žinotų, kas galėtų būti tas naujasis pažas. Bet nespėjus paklausti, už durų pasigirdo nekantrus vyriškas balsas.

– Turiu eiti, – pagarbiai nusilenkęs prieš motiną atsiprašė sūnus.

Marta susimąsčiusi grįžo atgal ir pro nedidelį langą stebėjo savo sūnų. Netrukus pamatė Tomą, kartu su dauguma Oto riterių išjojantį iš kiemo. Su pavydu žvelgė, kaip tvirtai sūnus sėdi balne. Tada jos žvilgsnis užkliuvo už raudonplaukio berniuko, maždaug Tomo amžiaus. Anksčiau lankydamasi Burgberge Marta jo nepastebėjo.

Staiga jis apsisuko, ir moteris, pamačiusi vaiko veidą, susigūžė. Prieš akis iškilo baisūs prisiminimai. Neskaitant plaukų spalvos, naujasis pažas buvo tikra savo tėvo kopija. Jis galėjo būti tik Randolfo sūnus, to vyro, kurį Kristianas iškvietė į dvikovą ir nugalėjo.

Moteris nežinojo, kas išaugino našlaitį ir atvedė į Oto rūmus.

Kristianas privalėjo nedelsdamas pasikalbėti su Tomu ir paaiškinti, kodėl nužudė Randolfą. Mirtinas tėvų priešiškumas negalėjo tapti jų sūnų nesantaikos priežastimi.

Po kelių dienų Marta ėmė ruoštis kelionei namo. Daiktų neturėjo labai daug, nes beveik viskas, ką pavyko pačiupti skubant pas Jadvygą, buvo krepšys su vaistais. Jai dar reikėjo paprašyti Oto, kad skirtų jai palydą – vieną riterį ir padorią damą, nes keliauti dviese su Bertramu būtų nepadoru ir nesaugu.

Belankstant naująjį apsiaustą, kurį Jadvyga padovanojo atsidėkodama už išgelbėtą gyvybę, kažkas nedrąsiai pabeldė į kambario duris. Šiame kambaryje Marta buvo apgyvendinta kartu su keliomis našlėmis. Ji susimąstė. Tikriausiai tai buvo viena iš rūmų damų, kuri paslapčia atslinko norėdama paprašyti meilės eleksyro arba paklausti apie stebuklingas priemones, kurios padėtų išlaikyti sutuoktinį. Nors Marta visada aiškindavo, kad nieko panašaus neturi ir tokiais niekais neužsiima, moterys neduodavo ramybės ir vis mėgindavo jos kantrybę.

O gal tai Adelė, šviesiaplaukė mergina iš geros šeimos, visa širdimi įsimylėjusi Luką. Paskutinėmis dienomis ji nesitraukė nuo Martos, tikėdamasi išgirsti patarimų, kaip galėtų patraukti šviesiaplaukio mėlynakio riterio dėmesį, kai lankysis Burgberge.

Nors Marta pakvietė užeiti, durys liko užvertos. Nelauktas svečias delsė. Tada keletą kartų įkvėpė ir užėjo vidun. Tai buvo ne Luko gerbėja, o išsigandusi jaunutė šviesiaplaukė moteris. Jei ne šydas, niekas nebūtų pamanęs, kad ji jau ištekėjusi.

– Ar galiu paprašyti jūsų patarimo? – paklausė trapi gražuolė, ne vyresnė nei keturiolikos metų. Ji nuleido galvą ir baugščiai žvalgėsi po kambarį, norėdama įsitikinti, kad jos vienos.

– Sėskitės ir klauskite. Pažiūrėsime, ar galėsiu padėti, – padrąsino Marta.

Jau kurį laiką ji tikėjosi šio apsilankymo. Iš dalies net bijojo. Situacija buvo labai kebli, bet mergaitę gąsdino daug labiau.

– Aš žinau, kad jūs padedate žmonėms ir šį darbą išmanote... – užsikirsdama pradėjo nelauktoji viešnia. Tada giliai įkvėpė ir liūdnai pažvelgė į Martą. – Prašau, padėkite man pastoti. Galbūt tada mano vyras ims gražiau su manimi elgtis...

Ji ėmė kūkčioti ir netrukus buvo apimta nervinio drebulio.

Marta prisitraukė gležną mergaitę prie savęs. Tam tikra prasme ji buvo kalta dėl šios nelaimės. Nes priešais ją sėdėjo Sicilija, jaunoji Oto sargybos vado žmona.

Prieš penkerius metus žinomas ir daugeliui baimę keliantis riteris Ekehartas išgelbėjo jos gyvybę išbandymo vandeniu metu, išlaisvino iš kalėjimo ir paslėpė savo namuose. Iki dabar apie tai nežinojo niekas, išskyrus Kristianą, Luką ir Raimundą. Ekehartas manė, kad Martos dėkingumas gali peraugti į meilę. Šis jo noras Martai atrodė nesuvokiamas, nes vyras priklausė tai grupelei riterių, kurie prieš dvylika metų kartu su Randolfu ją išprievartavo ir išniekino.

Bet tuo istorija nesibaigė. Martai pasveikus, Kristianas vieno mūšio metu dingo ir buvo paskelbtas mirusiu. Ekehartas pasinaudojo proga ir paprašė Oto Martos rankos. Markizas įsakė jai per savaitę tapti riterio žmona. Ši išsireikalavo keturiasdešimt dienų gedulo, per tą laiką kovoje sužeistas Lukas turėjo surasti Kristianą. Ekeharto paprašė pasirūpinti, kad jo draugas Randolfas liautųsi siautęs Kristiansdorfe. Po keturiasdešimties dienų Lukas su Kristianu negrįžo. Tad Marta privalėjo laikytis žodžio. Staiga, po jos ir Ekeharto sutuoktuvių, vos spėjus pasiekti vestuvių guolį, pradingėlis atsirado.

Laimei, jos naujasis vyras nespėjo atlikti savo pareigos ir jų santuoka buvo paskelbta negaliojančia.

Bet Ekehartas niekada nepamiršo patirtos gėdos ir nusivylimo. Kiekvienąkart išvydęs nusekdavo ją žvilgsniu. Prieš keletą mėnesių buvo pranešta apie Ekeharto vestuves, Marta tikėjosi, kad praeitis nebegrįš. Bet jo elgesys ir jaunosios žmonos sielvartas liudijo ką kita.

– Kada paskutinį kartą buvo mėnesinės? Kaip dažnai vyras aplanko jus naktį? – paklausė Marta.

Šie klausimai išsigandusiai jaunai moteriai galėjo pasirodyti per daug tiesmuki, bet norint gauti patarimą nebuvo kitos išeities.

Mergaitė išsilaisvino iš Martos glėbio ir pabandė susitvarkyti šydą, bet veltui stengėsi – drebantys pirštai visiškai neklausė. Marta jai padėjo.

– Tai... baisu... bet noriu viską iškęsti, – sukūkčiojo Sicilija. – Kuo greičiau tapsiu nėščia ir pagimdysiu jam sūnų, tuo švelniau jis elgsis su manimi...

– Jūs dar per jauna gimdyti, – atsargiai kreipėsi Marta.

Bet kaip tai paaiškinti Ekehartui, jei pats dar nesuprato? Ji buvo paskutinė, kuri galėjo kištis į šį reikalą.

Marta tikėjosi, kad po jos žodžių vėl pasipils ašaros, bet sulaukė tik vilties kupino žvilgsnio.

– Jei pastosiu, turėsiu būti labai dėmesinga savo negimusiam sūnui, tiesa? – sušnarpštė jauna moteris. – Tada jis paliks mane ramybėje.

Žvelgiant į nusiminusią viešnią, Martą apniko bloga nuojauta.

Merginos, kurios visą gyvenimą praleido valstiečių namuose, viename kambarėlyje, kur dažnai vienu patalu dalydavosi visa šeima, apytikriai numanė, kas vyksta vyro ir moters santuokiniam guolyje.

Bet tokios mergaitės kaip Sicilija buvo auklėjamos vienuolynuose, kur atkakliai stengiamasi, kad būsimos žmonos nieko nesužinotų apie vyro ir moters santykius. Priešingai, jas tikindavo, kad tai, ką patirs vestuvių naktį, esą labai nuodėminga ir netinkama.

Marta įsivaizdavo jaunąją Ekeharto žmoną lovoje: nieko nenutuokiančią, išsigandusią, su dvidešimčia metų vyresniu rūsčiu vyru, kurio beveik nepažinojo. Po prabangių vestuvių įvykusi jaunųjų naktis niekuo nesiskyrė nuo tos baisios dienos, kai Marta prarado savo nekaltybę. Tik Sicilija viską iškęsti turėjo ne su keturiais, o su vienu vyru. Be to, Ekehartas prieš paimdamas savo žmoną tikrai jėga nenuplėšė jos suknelės, neparvertė ant žemės ir nesurišo.

Ką būtų galima jai patarti?

Marta prisiminė pokalbį su sena protinga moterimi, kuri Ekeharto įsakymu slaugė ją riterio namuose. Galbūt vaikas tikrai pakeistų jo požiūrį į žmoną? Anuomet ji sužinojo, kad vyras, netekęs savo pirmosios žmonos ir sūnaus, labai ilgai jų gedėjo.

Bet šiuo metu Sicilijai buvo svarbiausia atsikratyti vyro baimės. Ji turėjo prisiversti jį priimti, net jei negalės pastoti po pirmųjų kartų. Marta nenorėjo padėti pastoti šiai trapiai, per jaunai mergaitei. Ji nenorėjo būti atsakinga už nėštumą, kuris galbūt kainuotų Sicilijos gyvybę.

– Ar senoji Hilda dar gyva? Labai protinga moteris, gyvenusi netoli jūsų vyro pilies? – susimąsčiusi paklausė ji.

– Žolininkė? – išsigandusi sušnabždėjo mergaitė. – Mačiau ją tik vieną kartą, ji man pasirodė labai baisi. Žmonės kalba, kad ji – ragana.

– Ne, jums nereikia jos bijoti. Ji – labai patyrusi gydytoja, puikiai pažįstanti visas vaistažoles. Vieną kartą ji išgelbėjo mano gyvybę...

– Jūs buvote toji paslaptinga nepažįstamoji, kurią mano vyras anuomet paslėpė savo pilies bokšte, tiesa? – išplėtusi akis nustebo Sicilija. Tada nuleido galvą. – Manau, jis vis dar myli jus... Todėl niekada nebus manimi patenkintas – aš ne tokia kaip jūs... – sumurmėjo viešnia.

– Nekalbėkite taip, – energingai paprieštaravo Marta. Ji suėmė mergaitės pečius, pakėlė ir pažvelgė tiesiai į paburkusias nuo ašarų akis. – Paprašykite savo vyro, kad leistų pasikalbėti su senąja Hilda ir paklausti jos patarimo. Jis paklausys jos – net jei Hilda pareikalaus dar luktelti, kol galėsite pagimdyti jam sveikų sūnų.

– Jis tikrai ja pasitikės? – abejodama sušnabždėjo Sicilija.

– Taip. Be to, jums reikėtų liautis bijoti savo vyro, arba bent išmokite tai nuslėpti. Išsigandęs žvilgsnis jį suerzina. Parodykite jam, kad išmokote vadovauti tarnams. Jis pripras matyti šalia savęs šeimininkę, o ne nusiminusį ir išsigandusį vaiką, kuris tik sukelia pyktį.

Sicilija susimąsčiusi žaidė plaukų sruoga ir apsvarstė patarimą. Ji tikėjosi išgirsti visai ką kita.

Už durų pasigirdo artėjantys žingsniai. Sicilija skubiai pašoko.

– Juk nepranešite jam, kad čia lankiausi? Nes jis mane užmuštų!

– Jokiu būdu, – Marta pabandė ją nuraminti.

Bet jaunoji viešnia prie durų apsisuko, nuleido galvą ir liūdnai tarė:

– Galbūt būtų daug geriau, jei taip ir padarytų.

– Madam Marta, su jumis nori pasikalbėti sargybos vadas, – pasigirdo balsas už durų.

Sicilija susigūžė. Jos veidas mirtinai išbalo.

Marta ryžtingai žengė prie durų.

– Palaukite šiek tiek ir pasišalinkite, – sušnibždėjo ji. – Aš jūsų neišduosiu.

Tada atvėrė duris ir išėjo. Tomo amžiaus berniukas jau laukė jos.

– Mano šeimininkas Ekehartas kviečia aptarti jūsų kelionės smulkmenų, – mandagiai nusilenkęs paaiškino jis.

– Perduokite jam mano dėkingumą. Esu tikra, kad jis pasirūpins viskuo, kas būtina, – atsakė ji ir norėjo grįžti į savo kambarį.

Ji mielai išvengtų šio susitikimo. Dabar daug labiau nei prieš tai. Bet berniukas nubėgo iš paskos ir užtvėrė kelią.

– Atleiskite, kilmingoji ponia, bet man įsakė negrįžti be jūsų, – paprašė jis. Drebantis berniuko balsas išdavė, kad neįvykdęs paliepimo jis sulauks griežtos bausmės.

Marta giliai įkvėpė. Būtų kvaila manyti, kad galės amžinai slapstytis.

– Gerai, palydėk mane pas jį.

Berniukas palengvėjusia širdimi žengė pirma jos.

Pažas nuvedė ją į didelį, bet niūrų kambarį. Jai įėjus, aukštaūgis riteris atsistojo ir priėjo arčiau.

– Džiaugiuosi, kad radote kelią pas mane, – tarė jis. Bet nesišypsojo.

– Palikite mus vienus! – įsakė pažui ir abiem kartu su juo buvusiems vyrams.

– Jūs keliate pavojų mano ir savo garbei! – užprotestavo Marta, iš visų jėgų stengdamasi neparodyti savo išgąsčio. – Leiskite man eiti arba pasikvieskite liudininkų, kurie patvirtintų, kad čia nevyks nieko negarbingo!

Riteris atsistojo priešais ir nepatenkintas nusijuokė.

– Nebijok, tai mano žmonės. Jie klauso kiekvieno mano žodžio. Nė vienas iš jų nesukels pavojaus tavo garbei. Ir, žinoma, nė vienas negalės jos sugrąžinti.

Jis pasilenkė ir norėjo ją apkabinti, bet Marta skubiai atsitraukė.

– Ko čia maivaisi? Juk mums jau teko gulėti jaunavedžių guolyje, – begėdiškai sušuko jis. Bet Marta pajuto už šių žodžių slypinti kartėlį.

– O aš tikėjausi, kad jūs jau pamiršote šią seną istoriją, – tyliai, bet užtikrintai tarė ji. – Be to, vėl vedėte.

Sargybos vado veidas persikreipė.

– Mano žmona yra dar vaikas, todėl neprilygsta tau, – pasitikėdamas savimi atšovė jis.

– Aš taip ilgai laukiau, kol vieną dieną Burgberge būsi viena. Negalime praleisti tokios progos... Po tiek metų tu man vis dar skolinga.

Jis ištiesė ranką, bet Martos nepalietė.

Ji žengė dar vieną žingsnį atgal.

– Juk sakėte, jog norite, kad atsiduočiau laisva valia.

– Ir laikausi savo žodžio. Esu garbingas vyras.

– Tada susitaikykite su ta mintimi, kad tai niekada neįvyks.

Ekehartas įsiutęs priėjo prie dokumentais apkrauto stalo.

– Tavo vietoje dar kartą viską apmąstyčiau, – pasiūlė jis drąsinančiu balsu.

Marta jau buvo bežengianti durų link, bet apsisuko. Iš baimės pasišiaušė visa oda.

– Ką turite omenyje tai sakydamas?

– Aš sprendžiu, kas ir kur bus paskirtas būsimame žygyje. Ir jei nenori, kad šioje mirtinoje misijoje laikyčiau tavo mylimą vyrą tol, kol, nepaisant nepriekaištingos jo reputacijos, išleis paskutinį kvapą, privalai parodyti man didesnį prielankumą.

– Jūs per mažai pasitikite mano vyro gabumais, – kuo ramiau atsiliepė Marta.

Jei tikrai galėtų išgelbėti Kristiano gyvybę, ji nugalėtų nenorą ir išpildytų šio vyro reikalavimą. Bet tuo nepatikėjo nė akimirką.

– Aš tiksliai žinau karo pavojus, – nepaleisdamas jos iš akių grasino Ekehartas. – Ir geriau netikėk, kad Otas atsižvelgs į savo sūnų, kurį Kristianas pasiims su savimi. Priešingai.

Netardama daugiau nė žodžio Marta apsisuko ir nužingsniavo link durų.

Nespėjus išeiti, Ekehartas suriko jai pavymui:

– Aš laukiu! Gali bet kada persigalvoti! Juk žinai, kur mane rasti.

Naujienos apie karą

Martai kainavo daug drąsos grįžus atgal į Kristiansdorfą papasakoti Kristianui apie Ekeharto grasinimus ir užuominas. Jai nereikėjo perspėti vyro, kad karo metu pasisaugotų ir nepasitikėtų Ekehartu. Jei šis įtūžęs dėl tokio persekiojimo iškviestų sargybos vadą į dvikovą, Otas geriausiu atveju įmestų riterį į kalėjimą. Markizas nepakęstų, jei jo kariai imtų žudyti vienas kitą. Tik ne prieš karą, kai kiekvienas kovotojas buvo labai svarbus. Jei kas nors užsipultų jo sargybos vadą, tas tikriausiai sulauktų mirties bausmės.

Marta papasakojo vyrui apie Tomo muštynes su Randolfo sūnumi. Bet Kristiano reakcija ją šokiravo.

– Aš žinau, – Martos nuostabai tarė vyras. – Pagal savo amžių tas Rutgeris yra per daug niekšiškas Tomo atžvilgiu ir visais įmanomais būdais apsunkina jo gyvenimą.

– Ir nieko man apie tai nesakei?! – pasipiktino Marta. – Iš kur tu viską žinai, juk jau kurį laiką nebuvai Burgberge?

– Raimundas papasakojo. Vyriausias jo sūnus ir dar keletas draugų yra Tomo pusėje. Jie – šauni komanda.

Kristianas ilgesingai nusišypsojo, prisiminęs savo draugus iš tų laikų, kai dar buvo ginklanešys. Neišskaidomas jų ketvertukas: Raimundas, broliai Geras ir Richardas ir jis. Abu broliai žuvo prieš keletą metų perveždami sidabrą imperatoriui.

– Aš nenorėjau, kad tu jaudintumeisi.

Paskutiniai Kristiano žodžiai nutildė Martą. Juk ir pati turėjo paslapčių nuo vyro. Saugojo jas norėdama jį apsaugoti.

Juk ir dabar kai ką nutylėjo.

Apie tai, kas nutiko tarp jos ir Ekeharto, Kristianas išgirdo tik pusę tiesos.

Jis niekada neturi sužinoti, kad ją anuomet išniekino ne tik Randolfas, kurį Kristianas nužudė už šį baisų nusikaltimą. Prie to prisidėjo ir Ekehartas bei jo bendražygiai Gizelbertas ir Elmaras.

Belaukiant naujienų iš Kaynoje vykstančios imperatoriškosios tarybos prabėgo keletas savaičių. Tikimybė, kad Ditrichas Landsbergietis stos į dvikovą su Heinrichu Liove, kaitino visų apie tai žinančių Kristiansdorfo gyventojų fantaziją.

Nei Kristianas, nei Ditrichas neatrodė nusiminę dėl to, kad Oto įsakymu negalėjo vykti į Kayną. Ditrichas žinojo, kad tėvas kasdien jam priekaištautų, o Albrechtas susitikimui paruoštų dar didesnę niekšybę. Bet Kristianas norėjo kaip įmanoma geriau išnaudoti likusį laiką, kad pasiruoštų karo žygiui. Visi žinojo, jog ant kortos pastatyta jų visų ateitis.

Šią akimirką treniruotė vyko trise: Kristianas, Lukas ir Ditrichas kovojo pasikeisdami vietomis. Į smarkų lietų peraugusi dulksna jiems visiškai netrukdė. Abiem jaunesniesiems ginklanešiams, Jurgiui ir Davidui, buvo įsakyta nuo šarvų nugramdyti rūdis.

Piktai pažvelgusi pro langą, Marta ryžtingai atidėjo į šoną drobės juostas, kurias lankstė tvarsčių atsargai, ir išbėgo į kiemą.

– Na, jau pakaks! – įrėmusi rankas į šonus ėmė bartis ji. Po akimirkos lietus persmelkė ir Martą. – Marš į namus persirengti sausais drabužiais.

Tikėdamasi, kad bus išgirstas bent šis argumentas, ji pridūrė:

– Kitaip jūsų kardai dar labiau surūdys.

Atrodė, kad treniruotės metu Kristianas ir Lukas vėl nebesiorientavo laike. Vis stiprėjantis rugsėjo lietus išbaidė beveik visus žiūrovus, kurie išplėtę akis stebėjo kaimo šeimininko ir jo kilmingojo ginklanešio pamoką. Bet kovotojams jis tokio poveikio nepadarė.

„Lietui prasidėjus niekas karo neatšauks“ – šį Kristiano posakį mielai cituodavo jaunesnieji.

Pralinksmėjęs jis pažvelgė į savo žmoną, nubraukė atgal drėgnus plaukus, nusišluostė kardą ir neskubėdamas įkišo į makštį.

– Ji teisi. Šiandienai pakaks! – sušuko Ditrichui.

Markizo sūnus mandagiai nusilenkė savo mokytojui ir su palengvėjimu sekė paskui Martą. Dar vienas smūgis ir būčiau nuvirtęs kaip nukirstas medis, atsiduso jis. Markizo sūnus svajojo apie sausus drabužius ir karštą valgį, bet bijojo, kad virpančia ranka negalės nulaikyti šaukšto. Nieku gyvu nenorėjo prieš savo mokytoją pasirodyti esąs silpnas.

Kristianas mielai sekė Martai iš paskos. Jos kūnas po sušlapusia suknele kėlė malonių minčių.

Šiandienai treniruočių tikrai pakako. Kristianas pastebėjo, kad Ditrichas visiškai nusivarė nuo kojų. Nors taip ir turėjo būti – juk vaikinas neturėjo jokios pertraukėlės, kai abu riteriai pailsėjo keisdamiesi vienas su kitu. Bet mokytojas liko patenkintas savo mokiniu – Oto sūnus laikėsi tikrai pagirtinai.

Septyniolikmečiui nebuvo nuolaidžiaujama, jis dirbo daug daugiau nei kiti ginklanešiai. Kristianas tikėjosi, kad Otas skirs jaunesniajam sūnui itin pavojingą užduotį, kad galėtų susigrąžinti prarastą garbę.

Po kurio laiko jie visi jau sėdėjo Kristiano ir Martos namuose. Vis dar permirkusiais plaukais, bet švariais drabužiais, su alaus bokalais rankose, jie laukė, kol apatinėje salėje bus padengtas stalas.

– Tokiu metų laiku keliauti į karo žygį bus tikrai nepatogu, – sumurmėjo Lukas. – Jei Marta nebūtų pakvietusi mūsų namo, būtume galėję dar pasitreniruoti, kad įprastume šliaužioti purve.

Niekas nesijuokė.

Kiekvieną dieną juos galėjo pasiekti Oto įsakymas ruoštis mūšiui ir Kristianas kartu su savo vyrais privalės skubiai keliauti į Burgbergą. Laukimas buvo nelengvas išbandymas visiems čia susirinkusiems.

Susikaupimą išblaškė kieme kilęs triukšmas. Marta atsistojusi žengė prie lango pažiūrėti, kas vyksta pilies kieme. Ji pažino svečią rudų garbanų kupeta.

– Tai Raimundas!

Kristianas ir Lukas iš karto pašoko. Raimundas lydėjo markizą į karališkąją tarybą, todėl gali turėti jiems svarbių naujienų.

Kristianas pravėręs duris už jų pamatė Mariją. Ši išsigandusi atšoko.

– Turėjau pranešti, kad valgis jau paruoštas, – droviai tarė ji.

Bet šį kartą vyrai nekreipė į ją dėmesio ir išbėgo laukan. Tik Ditrichas stabtelėjęs pažvelgė į merginą. Marija paraudusi nuleido galvą, o jaunuolis pirmą kartą pasigailėjo esąs markizo sūnus.

Kodėl jis kaip kiti paprasti valstiečiai negali imti į žmonas tos moters, kuri jam patinka?

Kristianas iš pat pradžių pasikvietė Ditrichą ir paaiškino, kad jaunuolis nesižvalgytų į jo šeimos moteris. Dėl Dievo, juk jam jau septyniolika metų! Jis kasnakt svajodavo apie nuogas krūtis, lieknus moterų kūnus ir aistringus bučinius. Kartais ištverti tokias aistras būdavo ypač sunku, todėl vaikinas buvo laimingas, kad kovos pratybos taip išsekindavo, jog vos pasiekęs lovą krisdavo negyvas.

Jis buvo įsitikinęs, kad gražioji Marija mielai padovanotų bučinį ar net ką nors daugiau. Bet negalėjo prisidaryti bėdos su jos patėviu. Prarasti garbę Kristiano akyse buvo dar didesnė blogybė. Todėl prieš nulėkdamas paskui kitus, jis tik ilgesingai žvilgtelėjo į mergaitę, o ši palydėjo jį nelaimingomis akimis.

Kristianas skubėjo pasitikti seno draugo. Jam nerūpėjo, kad lietus vėl persmelks kiaurai.

– Gera tave matyti, – pasisveikino jis, apkabindamas bendraamžį ir paplekšnodamas jam per petį.

– Nesidžiauk per anksti, – atsiliepė šis. – Neatnešiau gerų naujienų.

– Prasideda karas?

Raimundas liūdnai linktelėjo.

– Otas nori matyti tave Burgberge jau rytoj. Tave ir savo sūnų.

Kristiano veide nesimatė jokios įtampos. Lukas šią naujieną taip pat priėmė šaltakraujiškai. Ji nebuvo netikėta.

Marta stovėjo per toli, todėl neišgirdo Raimundo žodžių. Bet vyrų veidai išdavė, kad jos baimė virto realybe. Prikandusi lūpą moteris iš visų jėgų stengėsi nesurikti. Tada susitvardžiusi priėjo prie Raimundo ir kaip įmanydama maloniau jį pasveikino. Visi žinojo, kad ši diena išauš. Bet Marta negalėjo atsikratyti baimės ir skausmo, sukausčiusio jos krūtinę.

Šeimininkai pasikvietė Raimundą į namus. Svečias buvo permirkęs kiaurai – nuo tamsiai rudų garbanų ir žalio apsiausto lašėjo vanduo. Jo nuotaika akivaizdžiai pagerėjo pagalvojus apie vietą prie židinio ir sočius pietus draugų apsuptyje.

– Gal paruošti tau vonią? – pasiūlė Marta.

– Vėliau. Leisk man šiek tiek pasėdėti prie ugnies, kad išdžiūtų drabužiai. Turiu daug ką papasakoti.

– Nieko panašaus, – energingai paprieštaravo Marta. – Pirmiausia nusirengsi šlapius drabužius. Nenorėčiau tavęs dar kartą gelbėti nuo mirtinos karštinės. Jau anuomet turėjau pakankamai darbo!

Abu nusišypsojo prisiminę tas sunkias dienas, po kurių Marta artimai susidraugavo su Raimundo žmona Elžbieta.

– Neturėtum taip manęs lepinti, – gynėsi Raimundas. – Ateinančias savaites, gindamas kurią nors pilį, vis tiek praleisiu šaltyje ir lietuje.

– Vadinasi, labai svarbu, kad nevyktum sirgdamas, – nepasidavė Marta, džiaugdamasi, kad niekas nepastebi jos veidą apniaukusio nerimo. Riterio žmonai nederėjo rodyti baimės ar netgi verkti dėl to, kad vyras turi keliauti į mūšį. Ji įbruko sausus drabužius Raimundui į rankas ir nubėgo į apačią. Reikėjo pasakyti tarnams, kad neštų maisto šeimininkui ir jo svečiui.

– Anksčiau ji nebuvo tokia griežta, – pajuokavo Raimundas.

– Žiūrint dėl ko! Jei kas nors sirgdavo, ar galėdavo susirgti, ji visada pamiršdavo savo drovumą, – priminė Kristianas.

Raimundui besirengiant pabeldė į duris. Į kambarį įėjo Mechthilda, nešina dideliu dubeniu karštos sriubos. Ant jo buvo uždėta lentelė su storomis dar garuojančios baltos duonos riekėmis. Virėja statydama maistą ant stalo stengėsi nežiūrėti į nuogą svečio kūną ir skubiai išbėgo iš kambario, pranešusi, kad netrukus dar atneš alaus.

– Kvepia nuostabiai, – baigdamas apsirengti pareiškė Raimundas. – Bet vietoje kepsnio sriuba? Pilies šeimininkas turėtų valgyti sočiau. Niekaip negali atsisakyti senų neturtingo riterio įpročių? O gal tu jau pratiniesi prie karo raciono?

– Tas maistas tikrai nebūna toks gardus. Šiandien penktadienis, mano drauge, – šaipydamasis priminė jam Kristianas.

– Tikrai? – nustebęs pažvelgė Raimundas ir ėmė įnirtingai mąstyti, ar pakeliui nepažeidė pasninko tradicijų. – Kelionės metu aš visada susipainioju...

Prie jų prisėdo Marta, Lukas ir Ditrichas. Kristianas sukalbėjo maldą prieš valgį.

– Kaip skanu! Taip ir maniau, kad rasiu sriuboje šiek tiek bebro mėsos, – nepaleisdamas šaukšto iš rankų gyrė Raimundas.

Susitvardžiusi Marta viduje nusišypsojo. Ji iki šiol nesuprato, kodėl bebro mėsa nelaužė pasninko papročių.

Ji pastūmė Ditrichui dar vieną storą riekę šviesios duonos. Vaikinas valgė už tris. Net jei ir buvo sunerimęs, stengėsi to neparodyti. Riteris privalėjo laikytis svorio normos.

Bet ji pati negalėjo praryti nė kąsnio. Kristianas pastebėjęs, kad žmona nieko nevalgo, įbedė į ją kritišką žvilgsnį. Marta paklusniai prarijo šaukštą sriubos. Niekas neturėjo suprasti, su kokiomis baimėmis ji šiuo metu kovoja... baime, kad Kristianas ir jo draugai privalo vykti į karą, o Ekehartas gali įvykdyti savo grasinimus.

Pavalgę visi atsilošė ir sužiuro į Raimundą. Šis pastūmė dubenį į šoną ir paprašė pripildyti bokalą.

– Pakalbėkime apie imperatoriškąją tarybą. Ir apie tai, kas įvyko po jos.

Pasirodo, hercogas Heinrichas nepaisydamas uždėto mokesčio jau trečią kartą neatvyko susitikti su imperatoriumi. Taip markizas Ditrichas išvengė dvikovos, o imperatoriui ir kunigaikščiams atsirado galimybė teisti Liovę pagal įstatymus.

– Viskas buvo vykdoma pagal taisykles, – išgėręs gurkšnį alaus, pasakojo Raimundas. – Imperatorius apklausė kunigaikščius, kaip reikėtų pasielgti su tuo, kuris sąmoningai vengė pasirodyti prieš teismą. Neliko nieko kito, kaip pasakyti, kad toks vyras praranda savo nuosavybę ir titulą.

– Juos tikriausiai užplūdo gailestis, – pajuokavo Lukas. – Tarsi šios akimirkos jie nebūtų laukę metų metus!

Kristianas neatkreipė dėmesio į Luko pašaipą.

– Imperatorius paskelbė Liovę už įstatymo ribų? – norėjo sužinoti jis.

– Jokiu būdu! Susirinkę kunigaikščiai paprašė Fridricho neskubėti ir paskirti ketvirtą teismo dieną. O mūsų kilniaširdis imperatorius mielai įvykdė jų prašymą, – Raimundo veide pasirodė ironiškas šypsnys.

– Kodėl?! – nustebo Marta. – Nejaugi imperatorius nedrįsta sužlugdyti savo pusbrolio?

– O ne, jis apsisprendęs įvykdyti šį reikalą iki galo. Jis pamatė, kad Liovė paskutiniu metu tapo labai galingas.

Raimundas smalsiai pažvelgė į Ditrichą.

– Na, parodyk, ar Fridricho rūmuose įgijai pakankamai žinių politikos klausimais ir sugebėsi įminti šeimininkės užmintą mįslę!

Ditrichas žvilgtelėjo į Kristianą, o šis padrąsindamas linktelėjo.

– Imperatorius negali sau leisti suklysti. Viskas turi būti vykdoma pagal įstatymus. Bet kas galėtų suabejoti, kad dėl savo švabiškos kilmės jis negalės būti teisiamas kito teisėjo, geriausia vieta taip pat būtų Švabija, – pasiūlė paaiškinimą Ditrichas. – Tikriausiai imperatorius prieš susirinkimą pareikalavo savo kunigaikščių, kad šie pateiktų šį pasiūlymą. Sutikdamas skirti ketvirtąjį teismo susirinkimą jis turėjo pasirodyti gailestingu ir sąžiningu valdovu.

Raimundas pritardamas sušvilpė.

– Puikiai sumąstyta! – jis pažvelgė į Kristianą. – Atrodo, tavo naujasis ginklanešys rūmuose mokėsi ne tik kovoti.

Ditrichas pasijuto nepatogiai ir nuleido galvą. Raimundas paėmė likusią duoną, perlaužė pusiau ir ketino išdažyti savo dubenį.

– Visa tai tik formalumas. Karas jau senokai prasidėjęs – dar prieš susirinkimą. Rugpjūčio pradžioje Heinricho kariuomenė įsiveržė į Vestfaliją, ją nuniokojo ir sudegino.

– Kas viskam vadovauja? – suraukęs kaktą paklausė Kristianas.

– Keletas patyrusių kovotojų: Bernhardas fon Ratceburgas, Bernhardas fon Violpė, Ludolfas ir Vilbrandas fon Halermuntai. Be to, dar jaunasis Adolfas fon Holšteinas, norintis užsitarnauti sau gerą vardą. Prie Osnabriuko jie žiauriai susidorojo su priešais. Grafas Simonas fon Tecklenburgas ir dauguma jo riterių buvo suimti, o kai kurie ir iš karto nužudyti.

Lukas negalėjo suvaldyti pasipiktinimo.

– Ir imperatorius, žinodamas apie tai, vis tiek nukėlė nuosprendį Liovei?

– Tai dar ne viskas, – tęsė Raimundas. – Tuo pačiu metu ištikimas Heinricho pasekėjas Bernhardas fon Lipė sukilo prieš Soesto miestą ir nusiaubęs visas apylinkes padegė Kelno Madebachą.

Raimundo pasakojimas vis labiau šokiravo Martą. Ji įsivaizdavo sudegintus kaimus ir laukus, nužudytas moteris ir vaikus. Karas niekada nebūdavo teisingas, priešininkų kariuomenės nesikaudavo pagal visas taisykles. Pirmiausiai ir skaudžiausiai dėl to nukentėdavo patys skurdžiausi ir silpniausi.

– Ką ruošiasi daryti imperatorius? – paklausė Kristianas. Raimundas pasinaudojęs proga įsidėjo į burną paskutinį gabalėlį duonos ir užgėrė ją dideliu gurkšniu alaus.

– Jis Heinricho prigrasintiems kunigaikščiams ir arkivyskupui Vichmanui leido ginkluotis ir žygiuoti į Heinricho žemes. Jo žemėse iš Halberštato ir Hornburgo pusės jau prasidėjo kovos.

– Vadinasi, Otas skirs Vichmanui kariuomenę, – liūdnai nusprendė Kristianas. Magdeburgo arkivyskupas, vienas galingiausių ir įtakingiausių vyrų imperijoje, buvo Meiseno markizo ir jo brolių pusbrolis. Jau daug metų jie visi kartu kovojo su Liove – net tada, kai šis vis dar buvo imperatoriaus pašonėje.

– Taigi Heinrichas nori išsiųsti kariuomenę į Halberštatą. Miestas priklauso Vichmanui, o jam vadovaujantis vyskupas Ulrichas – pikčiausias Liovės priešas, – toliau pasakojo Raimundas. – Kunigaikščiai yra kviečiami ginti Vichmano. Tarp jų Otas bei jo broliai Dedas ir Ditrichas. Liudvikas fon Tiuringenas ketina siųsti keturis šimtus riterių. Bet sklinda kalbos, kad Kelno arkivyskupas Pilypas fon Heinsbergas renka keturių tūkstančių mirtininkų kariuomenę.

– Keturių tūkstančių?! – Kristianas negalėjo nuslėpti nuostabos.

– Taip kalbama. Tai turėtų būti laukinių gauja, galbūt net brabantai.

Akimirkai įsivyravo tyla. Visi bandė įsivaizduoti, kaip viskas atrodys: Dievo tarnas, arkivyskupas, į savo gretas priims pačią baisiausią Europos kariuomenę – skrupulų neturinčius žmogystas, kurie keliauja per šalį naikindami viską aplinkui, žudydami ir degindami. Imperatorius Fridrichas ir Prancūzijos karalius Liudvikas jau prieš daugelį metų sutarė nenukreipti jų vienas prieš kitą. Tada jie kovojo Anglijos karaliaus Heinricho fon Plantageneto pusėje su maištingaisiais sūnumis. Po vado Vilhelmo mirties kariuomenė suskilo į įvairias mažesnes grupes, pasiruošusias paskleisti savo žiaurumą didesniuose plotuose.

– Taip, jaunasis vyre, – Raimundas sarkazmo kupinu balsu kreipėsi į Ditrichą, – jei visa tai tiesa, gali pamiršti garbingą kovą. Žinoma, tik tuo atveju, jei tavo tėvas norės, kad karo metu būtum šalia jo.

Prieš eidamas miegoti Kristianas dar kartą grįžo į salę, kur, pasirodo, kai kas jo laukė. Kunas ir Bertramas pamatę šeimininką atsistojo ir priėjo prie jo. Šį kartą jų veidai netryško įprasta energija ir drąsa, vaikinai buvo nusiminę.

– Šeimininke, ar galėtume vykti į karą kartu su jumis? – paprašė raudonplaukis.

Kristianas praleido klausimą, iš kur jie apie tai sužinojo, šiedu tikrai buvo pakankamai protingi, kad žinotų kiek yra du kart du. Išvykimo į Meiseną išvakarėse buvo daug svarbesnių reikalų, nei priimti naujus sprendimus.

– Tavo žmona gali bet kurią dieną pagimdyti jūsų pirmagimį, – papriekaištavo jaunam vyrui, kuris Kristiano akyse dar tebebuvo tas pats narsus vaikinukas, su kuriuo susipažino prieš daugelį metų. – O gal santuoka tau jau atsibodo?

– Ne, šeimininke, – Kunas droviai nuleido akis. – Prisiekiu, aš myliu Joaną. Ir man būtų tikrai sunku dabar ją palikti. Bet žinau, kad ja čia pasirūpins. Ir nenoriu, kad kiti sakytų...

Jo balsas sutrūkčiojo.

– Taip? – paragino Kristianas, neketinantis praleisti visos nakties šaltoje salėje.

– ...kad paliekate mane čia tik norėdamas apsaugoti. Nes Joana yra jūsų globotinė.

Kunas atsikvėpė, bet išgirdęs Kristiano atsakymą vėl nunarino galvą.

– Kol Otas nereikalauja paimti į kariuomenę kiekvieno mano vyro, neliesiu nė vieno, kuris paliktų besilaukiančią žmoną. Tuo labiau tokio, kuris vienintelis maitina šeimą.

Kunas žengė dar vieną mažą žingsnelį pirmyn.

– Šeimininke, padarykite išimtį, – tyliai, bet primygtinai prašė jis. – Aš jau supratau tai, ką man nuolat kartojate: karas nėra žaidimas. Bet nejaugi norite, kad jūsų podukrai imtų prikaišioti ištekėjus už bailio, kuris slepiasi po moters sijonu?

– Ar Joana taip pat nori, kad dalyvautum kare?

– Žinoma, ne. Bet sako, kad jei privalau taip pasielgti, ji bus stipri ir karštai melsis už mane.

– O kas tau neduoda ramybės? – Kristianas kreipėsi į šalia stovintį Bertramą.

– Aš irgi noriu kartu, – susikaupęs tarė vaikinas. Bet netrukus jo balsas ėmė trūkčioti: – ...bet prieš tai... norėčiau jūsų paklausti... arba paprašyti... ar jūs galbūt... – Bertramas pagaliau susitvardė ir išrėžė, – leistumėte mums su Jūsų podukra Marija susižadėti.

Tamsiaplaukis jaunuolis baigė savo kalbą, nors palengvėjimas buvo sumišęs su gėda.

Kristianas išpūtė akis. Nors šie žodžiai jį nustebino, riteris buvo patenkintas.

– Ar būsimoji nuotaka apie tai jau žino? O jei žino, ką apie tai mano?

– Taip... ir taip... – nuskambėjo atsakymas.

Kristianas prarado bet kokią viltį greitu laiku atsidurti lovoje šalia žmonos. Patogiai įsitaisęs liepė pakviesti Martą ir Mariją. Abi atskubėjo greitai: viena susirūpinusi, kas galėjo atsitikti, kita akivaizdžiai suglumusi.

– Marija, – švelniai kreipėsi jis, – pažvelk į mane.

Mergaitė pakėlė galvą, jos skruostai kaito.

– Šis jaunas vyras paprašė manęs tavo rankos. Ar nori už jo tekėti?

Marija pirmiausia pažvelgė į Martą, tada į Kristianą.

– Jis bus man geras vyras, aš žinau, – tyliai atsakė ji. – Šiaip ar taip jis keliaus į karą. Jei pažadėsite jam mano ranką, galbūt labiau saugosis ir grįš sveikas ir gyvas.

Tada vėl nuleido akis.

– Būtų gaila jo netekti.

Išgirdęs tokią priežastį tuoktis, kiekvienas būtų pajuokavęs. Tik ne Kristianas. Nes Marijos žodžiai jam priminė tą naktį, kai Marta atėjo pas jį pirmąjį kartą. Tai buvo naktis prieš pavojingą mūšį, išgyventi beveik neliko vilties. Todėl ji padovanojo jam save.

Kristianas niekada nepamiršo jos žodžių: „Kad turėtum bent vieną priežastį lengvabūdiškai nestatyti ant kortos savo gyvybės."

Riteris pažvelgė į Martą ir suprato, kad ir šį kartą moteris mąstė apie tą patį.

– Gerai, – nusprendė jis. – Bertramai, Marija. Jūs pažadami vienas kitam. Vestuvės įvyks mums grįžus iš karo.

Trys jauni žmonės susižvalgė: Bertramas spindėjo iš laimės, Kunas sveikino draugą, paslapčia kumštelėdamas šoną, o Marija viduje šiek tiek nusiminusi droviai šypsojosi.

Marta suvokė garsiai neištartą klausimą: ar iš draugystės gali išaugti meilė. Ji nežinojo atsakymo, bet paėmusi podukrą už rankų stipriai apkabino.

Ryte Kristianas sukvietė visus savo karius.

– Dar nežinau, kiek vyrų iš mūsų kaimo laukia Otas. Bet kiekvienas iš jūsų privalo būti pasiruošęs. Pagaląskite savo ginklus, atlikite išpažintį ir supakuokite savo daiktus. Rytoj grįšiu su naujais nurodymais. Jei bus įmanoma, poryt iškeliausime.

Kristianas, Raimundas ir Ditrichas atsisveikino su visais ir išjojo. Lukas kartu su Marta turėjo pasirūpinti maistu ir prižiūrėti, kad laukdami karo vyrai neimtų muštis ar neprisigertų.

*

Meiseno pilyje vyko pasiruošimas karui. Aplink grūdosi šarvuoti riteriai, į vežimus buvo kraunamas maistas, antklodės ir palapinės, raiti pasiuntiniai atvykdavo ir išvykdavo. Iš visų pusių skambėjo nurodymai, kurie dėl triukšmo ir sumaišties vargiai pasiekdavo adresatus.

Šio sąmyšio metu, atrodo, niekas nepastebėjo, kad atvyko markizo sūnus ir Kristiansdorfo šeimininkas. Raimundui teko garsiai surikti, kad arklininkas paimtų jų arklius ir jais pasirūpintų.

Ditrichas tuo metu susijaudinęs žvalgėsi. Paskutinį kartą tėvo pilyje gyveno vos aštuonerių. Nors visą tą laiką stengėsi išsaugoti vaikystės prisiminimus, beveik nieko neatsiminė. Siena aplink pilį buvo sutvirtinta, buvę mediniai pastatai pakeisti akmeniniais. Anksčiau stebėjęsis imperatoriaus rūmų prabanga, buvo nustebintas daug prašmatnesnėmis ir erdvesnėmis gimtosios pilies salėmis. Ditrichas tik dabar suprato, kiek naudos jo tėvui atnešė Kristiansdorfe išgaunamas sidabras.

Bet Kristianas ir Raimundas neleido ilgai žvalgytis. Jie energingai brovėsi per minią rūmų link. Nesustodami jie pasisveikindavo tai su vienu, tai su kitu riteriu.

Sekdamas iš paskos Ditrichas stengėsi pasiruošti būsimam susitikimui. Jis jau buvo susitaikęs su mintimi, kad tėvas nesutiks jo džiaugsmingai ir neapkabins. Bet Raimundas dar perspėjo, kad pilyje bus ir jo brolis, kuris taip pat dalyvaus pasitarime. Todėl sukandęs dantis stengėsi atrodyti ramus, nors tai visiškai prieštaravo jo temperamentui.

– Kristianai! Gerai, kad jūs jau čia! – šį kartą Otas atrodė pakankamai gerai nusiteikęs, nors į jaunesniojo sūnaus pusę mestelėjo tik šaltą žvilgsnį.

Markizas svečius pasitiko stovėdamas prie pergamentais ir žemėlapiais nukrauto stalo, o ne kaip visada – sėdėdamas savo išpuoštame krėsle. Oto pašonėje mindžikavo Ekehartas, jo draugai Elmaras ir Gizelbertas ir vyresnysis Ditricho brolis. Albrechtas stovėjo sukryžiavęs ant krūtinės rankas ir įbedė paniekos kupiną žvilgsnį į atvykėlius.

– Eikime prie reikalo, – paragino markizas. – Noriu, kad žygio metu būtumėte šalia, Kristianai. Tokio patyrusio kovotojo negaliu atsisakyti. Jūs vadovausite pusei mano kariuomenės.

Kristianas linktelėjo. Jo veide nesimatė nė trupučio įtampos.

– Kiek žmonių turiu pasiimti kartu?

– Visus riterius ir trisdešimt pėstininkų bei raitelių.

Visus riterius ir tik trisdešimt vyrų? Kristianas nustebo. Prieš keletą metų, kai buvo kalbama apie naują mokestį žygiui į Italiją, Otas pagrasino pareikalauti iš Kristiansdorfo šimto ginkluotų vyrų.

– Daugiau nereikia, – patvirtino markizas. – Tarp jų neturi būti nė vieno kalnakasio, kalvio ar ko nors, kas susijęs su sidabro gavyba. Darbas neturi sustoti.

Kristianą dar labiau nustebino tai, kad Otas nenorėjo paimti nė vieno kalnakasio. Patyrę vyrai buvo labai reikalingi kasant požeminius tunelius, per kuriuos būtų galima pasiekti ir užgrobti pilį.

Labiausiai neramino tai, kad Kristiansdorfe negalėjo likti nė vienas riteris. Ar galės jis patikėti Martos apsaugą Valteriui, savo sargybos vadui?

– Kam jūs žadate perleisti Kristiansdorfo pilies valdymą? Ir gal turite nurodymų, kurie skirti jūsų sūnui Ditrichui? – paklausė jis.

– Kol jūsų nebus, pilies reikalus perims mano pirmagimis. Jis puikiai susidoros su šia užduotimi ir kartu pasimokys valdyti. Ditrichas, – jis vėl šaltai pažvelgė į savo jaunėlį sūnų, – lydės jus. Kaip ginklanešys. Tikėkimės, kad karo metu jam pasitaikys galimybė apginti savo garbę ir užsitarnauti riterio laipsnį.

Kristianas vos įstengė suvaldyti nusivylimą. Albrechtas liks saugiose pareigose ir kartu su savais žmonėmis galės žaisti tvirtovę, o jaunesnįjį savo sūnų Otas siunčia į priekinį frontą, kur šis gali žūti.

Tarsi perskaitęs Kristiano mintis, Otas paliepė:

– Ditrichai, nueik atsisveikinti su savo motina. O Jūs, Kristianai, poryt perduosite Albrechtui pilies raktus ir valdymą. Tada kartu su savo žmonėmis prisijungsite prie mūsų pakeliui į Chemnicą.

Kitą dieną Kristianas kartu su Ditrichu grįžo į kaimą, riteris iškart ėmė žvalgytis Martos. Ilgai ieškoti nereikėjo, nes ši kartu su Luku išėjo jų pasitikti.

– Rytoj. Su visais riteriais ir trisdešimčia vyrų, – Kristianas atsakė į neištartą klausimą. Pirmiausia skyrė keletą nurodymų sargybos vadui Valteriui, o tada atsisuko į Martą ir Luką: – Reikia pasikalbėti, – ir nuskubėjo į namą.

Visi žinojo, kad bus kalbama apie tai, ką daryti su Marta.

Prieš kurį laiką ji su Kristianu jau diskutavo šia tema, svarstė galimybę lydėti jį ir jo vyrus į mūšį. Marta jautėsi dėkinga Kristianui už tai, kad šie pasvarstymai nebuvo atmesti iš karto.

Moterys karo stovykloje nebuvo naujiena: dalyvaudavo ne tik virėjos ir paleistuvės, bet ir kilmingos damos, net karalienės ir kunigaikštienės, kurios lydėdavo savo vyrus ir kovos baigties laukdavo už mūšio lauko ribų. Kodėl keliauti kartu negalėtų gydytoja, kurios paslaugų tikrai prireiks?

Bet nuo to laiko, kai sužinojo, kad kovoje dalyvaus brabantai, su kuriais Vetinų šalininkai kovos išvien, tapo aišku, kad Marta nekeliaus kartu. Apie juos moteris buvo girdėjusi pakankamai ir žinojo, kad moteriai šalia jų ne vieta. Brabantai nesigėdijo savo žiaurumo, net savo pačių stovykloje. Šią akimirką Martai labiau rūpėjo ne jos, o Kristiano saugumas: kovojant jo dėmesio negali nukreipti mintys apie tai, ar žmonai nekyla pavojus.

Pats Kristianas turėjo nuspręsti, ar Marta liks čia, ar kartu su vaikais bus nugabenta pas Raimundo žmoną Elžbietą.

Kambaryje Marta uždegė žvakę ir įpylė vyno.

Kristianas nelaukė, kol bus pripildytos visos taurės.

– Kol manęs ir mano vyrų nebus, Otas perleidžia pilies valdymą vyriausiajam savo sūnui, – nespėjęs atsisėsti pradėjo jis. – Kadangi pažįstame Albrechtą, manau, geriausia būtų prieš išvykstant nugabenti Martą ir vaikus pas Elžbietą. Lukai, gal galėtum pasirūpinti tuo ir vėliau mus pasivyti? Aš privalau likti ir perduoti Albrechtui valdžią.

Jis žiūrėjo į priešais sėdinčius Martą ir Luką ir laukė pritarimo.

Lukas tylėdamas pažvelgė į Martą. Jis suprato, kad Marta buvo nusprendusi kitaip. Dabar ji tik galėjo tikėtis kaip nors įtikinti Kristianą.

– Būtent dėl to aš ir turėčiau likti. Čia yra pakankamai žmonių, kurie įsiplieskus ginčui stotų mano pusėn, – tvirtai tarė ji.

– Tu žinai, koks jis klastingas, – paprieštaravo Kristianas. – Jis norės atkeršyti tau už tai, kad priėmėme Ditrichą savo namuose, žemins tave ir demonstruos savo valdžią.

– Jis – dvidešimtmetis sugadintas vaikėzas, – laikėsi savo Marta.

– O tu – dvidešimt penkerių metų kūmutė? – Lukas pabandė išsklaidyti įtampą.

– Jis – markizo sūnus ir karaliaus riteris, – piktu balsu įsiterpė Kristianas. – Ir nepraleis progos tuo pasinaudoti, ypač, kai tėvas ir karalius bus toli nuo čia. Kaime neliks nė vieno mano riterio. O Valteris negalės jam paprieštarauti, nes neturi jokio titulo.

– Aš žinau. Būtent todėl ir turėčiau likti, – energingai paprieštaravo Marta.

Tada nuleidusi akis kalbėjo toliau.

– Aš nenoriu bėgti kiekvieną kartą, kai tavęs nėra. Be to, paskutinį kartą tai nepadėjo.

Ji prikando lūpą. Vyrai prisiminę praeitį taip pat nutilo.

Prieš penkerius metus Kristianas nugabeno Martą ir vaikus pas Elžbietą, nes bijojo, kad kerštingasis gydytojas arba pagiežingas dvasiškis gali pasikėsinti į juos, kol riteris bus išvykęs kartu su markizu Otu. Bet jie rado moterį ir Raimundo namuose, sukaustė grandinėmis ir laikė kalėjime, kol iš jo išvadavo Ekehartas. Ištisas savaites Kristianas privalėjo tikėti žinia, kad Marta mirusi. O kankinimo žymės vis dar liko ryškios. Jos neužgis niekada. Ką jau kalbėti apie sieloje likusius pėdsakus.

– Nėra jokios garantijos. Niekur, – tyliai priminė Marta. – Nėra nei jums, nei man. Bet Dievas tikrai neskyrė manęs į šią vietą tik tam, kad nešiočiau gražias sukneles. Leisk man likti kaime, kad galėčiau padėti žmonėms ir apsiginti nuo Albrechto. Patikėk manimi, atsiras nemažai žmonių, kurie stos mano pusėn!

Kristianas susimąstęs perbraukė veidą ir pažvelgė į Luką.

Jie dažnai ginčydavosi dėl Martos. Lukas labiau pasitikėjo Martos jėgomis, o Kristianas bijojo, kad pagrobimas ir kankinimai galėjo ją palaužti.

Lukas pagavęs jo žvilgsnį linktelėjo. Jis taip pat mylėjo Martą ir nenorėjo, kad jai kiltų pavojus. Bet džiaugėsi vėl atgimusia jos drąsa.

– Ji sugebės.

Po akimirkos Kristianas apsisprendė.

– Gerai. Bet mes imsimės kelių atsargumo priemonių.

Marta su palengvėjimu atsiduso. Moteris nesijautė tokia drąsi, įsivaizduodama Albrechtą naujuoju pilies valdovu. Bet ji nebėgs nuo sunkumų ir nesislėps.

ANTRA DALIS

Liepsnojanti pelkė

1179-ųjų spalis netoli Haldeslebeno

Kristianas žvelgė į Haldeslebeno pilį nerimaudamas, kad kas nors gali pastebėti skeptišką jo miną. Lietus ir vėjas plakė riterio veidą. Jų laukė tvirtos trigubos sienos, iš visų pusių supamos pelkių. Todėl Kristianas ėmė abejoti, ar jiems kada nors pavyks įsiveržti ir užgrobti Liovės tvirtovę. O dar tokiu metų laiku – lietingą ir šaltą spalį.

Oto kariuomenė jau buvo atvykusi. Arkivyskupo Vichmano pasiuntiniai sutiko Meiseno markizą ir jo brolius pusiaukelėje bei palydėjo iki Haldeslebeno.

Kristianas dar kartą pažvelgęs į pilį liepė vyrams iškrauti vežimus, nuimti nešulius nuo arklių ir statyti palapines.

Vichmano stovyklos vaizdas nesudarė labai teigiamo įspūdžio. Žmonės ir gyvuliai buvo peršlapę kiaurai, žemė įmirkusi nuo lietaus, todėl visur teškėjo purvas. Rytinėje stovyklos dalyje girdėjosi garsūs riksmai – vyrai krovė medžių kamienus. Medieną kopėčioms ir bokštams reikėjo atgabenti iš toli. Aplink plytinčiuose pelkynuose neaugo joks medis, išskyrus keletą pavienių krūmų, kurie nebuvo tinkami deginimui.

Pažįstantys šias vietas įspėjo vyrus atidžiai žiūrėti, kur stato kojas. Daugumoje vietų pelkę buvo uždengusios samanos. Tarsi patvirtinimas nuskambėjo išsigandusio vyro klyksmas. Maždaug už šešiasdešimties žingsnių, kur Dedo fon Groitcšo žmonės statė palapines, vienas vyras surizikavo ir žengtelėjęs toliau įsmuko į purvą. Mirtinai persigandęs jis ėmė mojuoti rankomis, bet taip dar greičiau klimpo gilyn. Keli vyrai nubėgo paieškoti strypo ir kopėčių. Kai sugrįžę pamėgino atsargiai ištraukti skęstantįjį, buvo jau per vėlu. Jis nebegalėjo ištraukti rankų ir pagriebti ištiesto baslio. Priešmirtinis šauksmas užgeso pelkėje.

Kristianas sudrebėjo ir persižegnojo. Aplink stovėję ir viską stebėję vyrai pasekė jo pavyzdžiu.

Jaunas vaikinas, kuriam į rankas įbruko kastuvą ir netoli palapinių liepė kasti griovį gamtiniams reikalams atlikti, prarado savitvardą. Jis paniškai numetė kastuvą.

– Nežengsiu daugiau nė žingsnio! Nė vieno žingsnio! Čia vartai į pragarą!

Kristianas norėjo įsikišti, bet Lukas, stovėjęs arčiau, buvo greitesnis. Jis puolė prie rėkiančiojo ir vieninteliu smūgiu parvertęs ant žemės nutvėrė už sprando.

– Jei jau įklimpome į šį purvą, nenoriu, kad įklimptume dar ir į tavo išmatas, – užsipuolė vaikiną ir paspaudė jo veidą žemyn. – O gal tu jau dabar nori išmėginti šį jausmą?

– Ne, pone, – išsigandęs pralemeno jaunuolis.

Lukas netikėtai paleido vaikiną ir jo veidas įsmuko tiesiai į purvą. Nuaidėjo garsus aplinkinių juokas, bet nelaimėlis atsistojo ir pabandė nuvalyti nuo veido purvą.

– Tegul Vichmano kelrodžiai tau parodo, kur žemė yra saugi, ir tučtuojau atlik tai, kas nurodyta, – įsakė Kristianas.

– Eikš, mamytės lepūnėli, – paerzino Kunas. – Jei įkrisi į liūną, aš tave ištrauksiu. – Jis pamojo vaikinui sekti iš paskos. Šiam neliko nieko kito, tik atsargiai dėti vieną koją už kitos. Jis nebuvo vienintelis išsigandęs nestabilaus pagrindo po kojomis. Juokui nutilus keletas vyrų neramiai apsižvalgė aplink. Kai kurie žegnojosi ir meldėsi.

– Ko jūs laukiate? – šiurkščiai paklausė Bertramas. Niekas nesureagavo. Tada ketinusiam sprukti vyrui iš galinės eilės jis įbruko vieną kastuvą, o pats pasiėmė kitą.

– Atrodai taip, tarsi tuoj mirsi. Verčiau eime ir paskubėk. Nė vienas iš mūsų nenorėtų pamatyti, kai pridarysi į kelnes.

Ramiu veidu jis išdalijo likusius kastuvus ir nuėjo.

Nebloga pradžia, pagalvojo Kristianas. Nors jam gerokai palengvėjo dėl to, kad Kunas ir Bertramas įsikišo. Jis nesigailėjo, kad pasiėmė juos kartu. Kunas prie Kristiano vadovaujamos grupės prisijungė šiek tiek vėliau. Prieš pat išvykstant Joana pradėjo gimdyti ir Kristianas leido jos vyrui pasilikti tol, kol pasaulį išvys jų kūdikis. Kitą dieną Kunas pasivijo negausią Oto kariauną ir didžiuodamasis pranešė, kad Joana pagimdė mažą mergaitę ir abi, tiek mama, tiek dukra, jaučiasi puikiai.

– Priglaudus tokį mažą žmogeliuką prie širdies apima toks keistas jausmas, – garsiai mąstė raudonplaukis. Bet vėliau susikaupė ir laukė nurodymų.

Kristianas iš viso vadovaujamo būrio galėjo pasikliauti tik savo žmonėmis. Net kelionės metu privalėjo nubausti keletą vyrų, kad kiti būtų priversti laikytis disciplinos.

Ekehartas kaip ir Kristianas vadovavo kitai pusei Oto kariaunos. Keliaujant į Haldeslebeną jis netgi įsakė pakarti vieną vyrą. Šis nusižengė draudimui plėšikauti kaimuose, pro kuriuos jie keliavo.

Bet kokiu atveju Luko pokšto dėka bailys buvo pastatytas į vietą. Tik šį kartą draugai jo neapgynė, anaiptol, garsiai išjuokė. Kitą kartą privalės būti griežtesnis.

Lietui įsismarkavus Kristianas įsistebeilijo į pilį ir kaip įmanydamas stengėsi ignoruoti aplink tvyrantį baisų dvoką. Prie jo priėjo Lukas ir jaunesnysis Oto sūnus.

– Klausiu savęs, kaip turėtume užimti šią pilį, – pusbalsiu tarė Lukas, kad jo neišgirstų niekas, išskyrus Kristianą ir Ditrichą. – Mediniai mūsų bokštai jų sienos nepasieks. Numarinti badu jų negalėsime, nes mūsų maisto atsargos baigsis daug greičiau. O tunelio šioje pelkėje neiškasime.

Jis pažvelgė į Ditrichą.

– Tikriausiai tavo tėvas numanė, kad būsime čia paskirti. Kitaip būtų paėmęs kartu keletą patyrusių kalnakasių, kurie būtų sugalvoję būdą, kaip įsigauti į pilį. Jam taip pat neturėtų patikti ilgas savaites praleisti lietuje ir šaltyje.

– Juk nesunku būtų numatyti, kad apsistosime čia? – nusivylęs atsakė Kristianas.

Niekieno nestebino tai, kad jie atsidūrė būtent Haldeslebene, kuris jau daugelį metų išliko Liovės ir arkivyskupo Vichmano nesantaikos priežastimi. Taip arti Magdeburgo vartų esanti tvirtovė atrodė tarsi dyglys kūne. Tai žinojo ir Ditrichas. Ne veltui tiek metų praleido imperatoriaus rūmuose ir pakankamai girdėjo apie kunigaikščių nesantaiką.

– Prieš dvylika metų kunigaikščių teismo sprendimu hercogas Heinrichas privalėjo perduoti šią pilį Vichmanui, – paaiškino jam Kristianas pikantiškas praeities detales. – Liovė išsisukinėjo ir, užuot atlikęs savo pareigą, rengė žygius prieš Bremeną. Iš karto po to jo priešai sunaikino Haldeslebeno pilį ir Niendorfą. Nepaisydamas sprendimo imperatorius grąžino Heinrichui Haldesleboną ir leido netoli buvusios tvirtovės pradėti dar labiau įtvirtintos gyvenvietės statybas. Ir štai mes stovime čia.

Prie jų prisiartino kiaurai permirkęs vyras.

– Markizas prašo jus palydėti jį pas arkivyskupą Vichmaną, – pranešė jis Kristianui. Luko veidas surimtėjo. Pasiuntinys buvo ne kas kitas, o jaunesnysis jo brolis Jokūbas.

Jie nuolat pykdavosi dar tada, kai Jokūbas buvo Kristiano ginklanešys, nes Lukas nebuvo patenkintas jaunėlio pasiekimais ir nuolat jam prikišdavo. Tada jų tėvas atėmė palikimą iš Luko. Dėl to, kad šis atsisakė vesti davatką kaimynų dukterį, kuri buvo kalta dėl Martos pagrobimo. Kad vienas gautų palikimą, Jokūbas išsižadėjo brolio, tuo labai nuvildamas Kristianą.

Bet praėjus keliems mėnesiams po keleto ištartų šlykščių žodžių, dėl kurių Jokūbas jau buvo ėmęs gailėtis, jaunėlis priėmė sunkų sprendimą. Jis prisipažino Kristianui ir Lukui, o tada ir markizui Otui, kad įšventinimo į riterius dieną paskatino šio sūnėną Konradą užsirašyti į dvikovą su gerokai pranašesniu kovotoju. Šios kovos metu vaikinas buvo nužudytas. Jokūbo prisipažinimas turėjo reikšmingų pasekmių. Po jo markizas Otas pagaliau leido Kristianui iškviesti į dvikovą savo mirtiną priešą Randolfą.

Prie Konrado kapo susvetimėję broliai paskelbė paliaubas, bet iki šiol galutinai nenusitaikė.

Tuo metu Jokūbas, tėvo įsakymu, vedė kaimynų dukterį ir susilaukė ne vieno vaiko. O Lukas iki šiol nebuvo vedęs ir neturėjo vaikų.

Įrengus stovyklą, Kristianas įsakė išdalyti visiems duonos ir alaus. Pats nusekė paskui pasiuntinį.

Meiseno markizo palapinė jau buvo pastatyta. Otas, lydimas Ekeharto, išėjo laukan. Niūriai pažvelgęs į apniukusį dangų, iš kurio lijo tarsi iš kibiro, jis sutraukė pečius. Rankos mostu parodė Kristianui ir Ekehartui sekti iš paskos.

Pakeliui prie jų prisijungė Ditrichas fon Landsbergietis ir Dedas fon Groitcšas kartu su savo palyda. Oto broliai kartu su savo būriais prisijungė prie Meiseno kariuomenės pakeliui į čia. Abu buvo kiaurai šlapi ir taip pat skeptiškai nusiteikę kaip Kristianas.

Įvertindamas stambų Dedo stotą, Kristianas šaipydamasis klausė savęs, kaip grafas fon Groitcšas ketina pereiti pelkę neįsmigdamas į ją. Tikriausiai markizas Ditrichas galvojo apie tą patį, nes jo veide kartkartėmis nušvisdavo pašaipus šypsnys.

Arkivyskupas laukė jų prašmatnioje palapinėje. Puodas su žarijomis skleidė malonią šilumą.

Būtų visai neblogai, jei pasitarimas užtruktų šiek tiek ilgėliau, mąstė Kristianas. Tikriausiai tai paskutinė proga išdžiovinti drabužius. Jis dėkingas paėmė taurę karšto vyno, kurią ištiesė nė keturiolikos metų neturintis berniukas. Vaikas negalėjo nuslėpti jį kausčiusio šalčio, labai drebėjo jo rankos. Galbūt jis jau karščiavo.

– Tegul Viešpats laimina jus ir jūsų pagalbą! – Magdeburgo arkivyskupas pasveikino savo sąjungininkus. Didžiuliu pilvu ir prašmatnia apranga jis tikrai turėjo pritraukti visų dėmesį. Bet Kristiano žvilgsnis nejučia užkliuvo už labai išsipusčiusio jauno vyro, stovinčio tarp Vichmano dvasinių patarėjų ir karo vadų. Labiausiai į akis krito arogantiška jo laikysena.

Kristianas girdėjo, kad grafas fon Tiuringenas nori padėti Magdeburgo arkivyskupui. Bet jo kariaunos stovykloje nebuvo matyti. Tikriausiai jis ką tik atvyko, kaip ir jie.

Riteris žengė nedidelį žingsnį atgal, kad pasislėptų prietemoje. Liudvikas gali atpažinti vyrą, kurį prieš keletą metų nusižengdamas įstatymams laikė Vartburge ir ketino parduoti Saksonijos ir Bavarijos hercogui. Tada jis dar turėjo bendrų interesų su Liove. Dabar greičiausiai apsigalvojo tik supratęs, kad Heinricho valdžiai atėjo galas. Kristianas nepasitikėjo juo. Ir ne tik dėl to, kad dėl jo kaltės buvo uždarytas Vartburge.

Liudvikas pamatė Kristianą ir įsispoksojo į jį nutaisęs prastai suvaidintą abejingą veido išraišką. Kristianas demonstratyviai linktelėjo ir nusuko žvilgsnį į Magdeburgo arkivyskupo pusę.

Vichmanas visada buvo linkęs į pasaulietines pramogas. Bet šį kartą atrodė ne tik pavargęs, bet ir gerokai senstelėjęs nuo to laiko, kai Kristianas matė jį paskutinį kartą Magdeburge vykusios imperatoriškosios tarybos metu.

Bet jo žodžiuose niekada nebuvo tiek pagiežos kaip šį kartą.

– Sumaišykite Haldeslebeną su žemėmis! Nė vienas akmuo negali likti savo vietoje! Viskas turi liepsnoti taip, kaip liepsnojo mano Halberštatas!

Įsivyravo mirtina tyla. Toks įžymus ir įtakingas dvasininkas turėtų skleisti gailestingumą, o kerštą perleisti dangiškajam Tėvui. Magdeburgo arkivyskupas nebuvo didesnis krikščionis nei bet kuris iš čia susirinkusiųjų. Bet jis iki šiol rūpinosi reikalais, susijusiais su imperijos saugumu ir taika. Kol Heinrichas Liovė prieš septynerius metus Jeruzalėje rengė piligrimų žygį, arkivyskupas, nepaisydamas tarpusavio varžymosi, paskyrė jį Saksonijos valdovu. O Vichmanas ne veltui norėjo sutaikyti dvidešimt metų priešiškumą vienas kitam jautusį imperatorių ir popiežių Aleksandrą. Jis pats asmeniškai lydėjo imperatorių į Veneciją, kad šis ten gautų popiežiaus palaiminimą. Kristianas nenorėjo įsivaizduoti, kiek Fridrichui prireikė savitvardos, kol atsiklaupė prie popiežiaus kojų.

Tylą blaškė tik lietaus barbenimas į palapinės stogą ir prislopinti besipykstančių stovyklautojų balsai. Arkivyskupas toliau pasakojo, kas įvyko tuo metu, kai jo sąjungininkai dar buvo pakeliui į Haldeslebeną.

– Liovė be kovos užėmė Halberštatą, suėmė beginklius gyventojus ir apiplėšė jų namus, – trūkčiojančiu balsu pasakojo jis. – Bet tai tebuvo pradžia. Siaučiant stipriam vėjui jo žmonės padegė vieną trobelę. Ugnis sparčiai plito ir netrukus liepsnojo visas miestas. Degė ne tik namai, bet ir bažnyčios bei vienuolynai. Pakako vos vienos dienos, kad iš Halberštato liktų tik krūva pelenų.

Arkivyskupas užsidengė akis žiedais išdabinta ranka. Nė vienas iš susirinkusiųjų nedrįso suabejoti, ar Vichmano pasibaisėjimas buvo tikras.

– Šimtai žmonių, Dievo namuose ieškojusių pagalbos ir saugumo, buvo palaidoti po griuvėsiais, – dejavo jis. – Garbingasis vyskupas Ulrichas rizikavo savo gyvybe norėdamas iš ugnies gniaužtų išgelbėti šventojo Stepono, Halberštato globėjo, reliktus. Jis, jo prorektorius, kiti dvasiškiai ir riteriai buvo suimti ir išgabenti vienas Dievas žino kur.

Sušlamėjus liepsnai, arkivyskupas dar labiau susigūždavo.

– Tarsi to nebūtų gana, Liovė leido savo būriui šėlti sudegintame mieste. Jie atrodė lyg pragaro pasiuntiniai. Rėkaudami brovėsi pro rūkstančius griuvėsius, žudė ir plėšikavo. Visiems matant plėšė drabužius nuo garbingų moterų ir nekaltų mergaičių kūnų ir prievartavo jas.

Vichmanas atsistojo.

– Tegul būna jie prakeikti, prakeikti visiems amžiams!

Arkivyskupas tęsė toliau. Jo balsas vėl skambėjo aiškiai ir energingai.

– Apie šiuos kraupius įvykius pranešiau Mainco bažnyčiai. Tegul virš bedievių galvų kabo prakeiksmas. Kelno arkivyskupas surinko savo būrį ir yra pakeliui pas mus. Visi kartu sunaikinsime Haldeslebeną.

Jis sušuko:

– Tegul viskas būna nušluota nuo žemės paviršiaus! Ištisus dešimtmečius niekas negalės čia įsikurti.

Nė vienas čia esantys karvedys nepratarė nei žodžio. Visi buvo per daug pasibaisėję. Bet ne pasakojimu apie įvykdytą piktadarystę Halberštatui, nes užimtuose miestuose tokie įvykiai buvo gana dažni, o neslepiama arkivyskupo neapykanta ir pagieža.

Halberštate Vichmanas baigė dvasinius mokslus ir daugelį metų tarnavo katedros proreKtoriumi. Todėl šio miesto sugriovimas tapo didžiausia arkivyskupo įtūžio priežastimi.

*

Pirmasis tylą išblaškė markizas Ditrichas.

– Priimkite užuojautą. Mūsų vyrai pasiruošę padėti užimti Haldeslebeną.

Kristianas nuleido rankas. Nejaugi Vichmanas vedamas keršto sugriaus ir sudegins Haldeslebeną? Ar Dievo tarnas eis taip toli? Bet jis jau žinojo atsakymą. Juk ir Kelno arkivyskupui pasitaikė proga atsiskaityti už suniokotus Zoesto ir Medebacho miestus.

Vieną akimirką jis troško, kad jie niekada neužgrobtų Haldeslebeno. Bent jau kol Vichmanas ims tvardytis. Jei arkivyskupas be jokių apribojimų perleis miestą brabantams, Haldeslebeno gyventojai išgyvens tą patį siaubą, kurį anuomet patyrė Halberštato žmonės.

Staiga Ditricho balsas tapo abejingas.

– Aš matau, kad čionai gabenate medieną prietaisams konstruoti. Ar žinote, kaip paimti tvirtovę? Gal numatėte takus, kurie yra pakankamai tvirti ir platūs, kad galėtume pernešti įtaisus per liūną?

Vichmanas papurtė galvą.

– Jau paruoštų bokštų į vietą nugabenti negalėsime. Turime sukonstruoti atskiras detales, kurias vėliau sustatytume prie pat sienos.

– O kam katapulta? – maloniai paklausė Tiuringijos grafas. – Šiame purvyne nerasime nė vieno akmens, kuris galėtų išgriauti pilies sienas. Iš kur gausime maisto? Daugybės mylių spinduliu aplink nerasime nė vieno kaimo, iš kurio dar būtų galima ką nors paimti. Mano vyrai jau dabar niurzga.

Meiseno markizas ketino užduoti tuos pačius klausimus, bet susilaikė pačiu laiku.

– Nuo pačios pirmos dienos kylantys jūsų ir jūsų žmonių maištai, grafe, neduos jokios naudos, – metęs klausiančiojo pusėn paniekos kupiną žvilgsnį šaltai išrėžė Liudvikas.

Tiuringietis norėjo paprieštarauti, bet Vichmanas iškėlė ranką, prašydamas tylos.

– Vėliausiai rytoj atkeliaus maisto atsargos, – pareiškė jis visiškai nepasitikėdamas konkuruojančiu kunigaikščiu. – Pasilaikykite troškimą kovoti su Heinrichu ir jo žmonėmis. Ką tik atgabeno daugiau medienos ir grūdų, tad pasirūpinkite, kad jūsų vyrai atliktų savo darbą.

Tada leido eiti susirinkusiems karvedžiams.

Prie pat išėjimo iš palapinės kilo nesutarimų. Mat susidūrė vienas kito nenorėję praleisti Otas ir Liudvikas. Storasis Dedas ėmė garsiai bambėti.

– Nuostabu, – markizas Ditrichas pašnabždėjo Kristianui, kai šie paskutiniai paliko palapinę. – Dar nepraėjo nė diena, kai mes čia, bandant užimti neužgrobiamą pilį mūsų laukia purvas ir lietus, o sąjungininkai nespėję susidurti su tikruoju priešu jau puola vienas kitą.

Pasitarimo metu lietus susilpnėjo, bet stovykla jau buvo tapusi vientisu purvo lauku.

Prastai nusiteikęs Kristianas grįžo pas savo žmones. Jis privalėjo paskirstyti vyrus bokštų ir katapultų statybai.

Keturias dienas pylė kaip iš kibiro, kol galiausiai debesys išsisklaidė. Tose vietose, kur į klampią žemę pašvietė rudeninė saulė, pridygo monažolių. Šis augalas suteikė vietai dar daugiau paslaptingumo. Stovyklautojai buvo permirkę iki paskutinio siūlelio, duona supelijo dar laikoma rankose, o džiovinta mėsa ėmė švinkti. Net Vichmano patarėjai, atrodė, neturėjo jokio vertingo plano, kaip užimti pilį. Bet vis dar nesumažėjęs arkivyskupo įsiūtis numalšindavo kiekvieną karžygio diskusiją apie tai, kad Haldeslebeno užkariavimą reikėtų atidėti iki pavasario.

Kristianas įsakė savo vyrams tęsti bokštų dalių statybą, nors nė vienas negalėjo įsivaizduoti, kaip sunkūs statiniai bus nugabenti iki pilies sienų.

Tuo metu pasklido gandai, kad keliaudama į Haldeslebeną Pilypo kariuomenė nuniokojo Heinricho žemes. Nepaliko nei bažnyčių, nei vienuolynų. Vestfalija buvo nusiaubta jau antrą kartą, ir dar žiauriau nei Liovės būrių.

Kaip ir kiekvieną vakarą sutemus Kristianas kartu su Luku ir Ditrichu vaikščiojo po stovyklą, norėdami pasikalbėti su savo vyrais.

Per šį laiką jis ėmė atsiminti Meisene jam skirtų karių vardus. Riteris buvo patenkintas, matydamas, kaip puikiai valdo kirvį ir pjūklą tas pats vaikinas, kuris tik atvykus sukėlė didžiulę sumaištį.

Vyrai pasiskirstę grupelėmis sėdėjo aplink nedidelius laužus, kai kurie spoksojo į tuštumą, kiti plepėjo arba žaidė kauliukais, tikėdamiesi už laimėtus pinigus nusipirkti paleistuvę. Vieni ant laužo kepė kažkokius čia sugautus gyvūnus. Nors maistas buvo neaiškios kilmės, kepamos mėsos kvapas sklido po visą pelkių smarvės persmelktą stovyklą ir erzino net Kristiano skrandį.

Juos užkalbino viena paleistuvė, bet atpažinusi Kristianą skubiai atsiprašė ir dingo. Stovykloje visi žinojo, kad jis nesinaudoja kekšių paslaugomis. Kristianas numanė, kad dėl tokio jo elgesio gali pasklisti kalbos, esą žmona burtais pririšo jį prie savęs. Bet vien dėl to, kad apsaugotų Martą nuo tokių paskalų, jis negalėjo linksmintis su žemai kritusia stovyklos paleistuve.

Jis bandė įsivaizduoti, kaip sekasi Martai. Juk pilį valdė Albrechtas. Bet prisivertė nuvyti blogas mintis šalin. Tai būtų beprasmiška: būdamas čia jis niekuo negalėtų jai padėti. Tik tikėtis, kad ji pati susidoros su iškilusiais sunkumais, o slapti jos sąjungininkai Kristiansdorfe prireikus ateis į pagalbą. Dauguma kaimo gyventojų gali neišdrįsti paprieštarauti markizo sūnui. Bet per paskutinius dvylika metų jis savo kaime pažino nemažai žmonių, kurių drąsa ir lojalumu galėjo pasikliauti, kurie padarys viską, kad išvengtų nelaimės.

Lukas numanė, apie ką sukasi draugo mintys.

– Galėčiau lažintis, kad čia mums neteks praleisti žiemos, – tarė jis. – Tam Otas tikrai turės dar mažiau noro nei tu ar aš. Patikėk manimi, kai tik jis sugalvos, kaip supakuoti palapines, kad neprarastų geros reputacijos, keliausime namo!

Kristianas jam pritarė.

– Manau, kad ir Vichmanas mielai vyktų namo jau šiandien. Juk pats arkivyskupas turėjo suprasti, kad užimti pilį yra neįmanoma.

– Galbūt jis laukia, kol Viešpats padarys stebuklą? – pasišaipė Lukas.

– Keturių tūkstančių brabantų tikrai nepavadinčiau Dievo stebuklu, – atšovė Kristianas. Susimąstę abu nuėjo į palapinę, kad prie sausos mėsos ir duonos kąsnio kartu su Ditrichu ir kitais ginklanešiais aptartų keletą galimų puolimo taktikų.

Sutemus lauke pasigirdo susijaudinę balsai. Kristianas iš karto griebė kardą, pašoko ir išbėgo laukan. Lukas ir Ditrichas pasekę jo pavyzdžiu čiupo už ginklų ir nuėjo iš paskos. Jų palengvėjimui tai nebuvo muštynės.

Vyrai subėgę į vieną krūvą išsigandę spoksojo į pelkę, liulančią tarp stovyklos ir pilies. Iš jos kilo liepsnos, pelkė buvo pasidengusi dūmų debesiu.

– Ar tai pelkių dvasia? O gal klystžvakės? – mirtinai išsigandęs paklausė kažkas ir persižegnojo.

– Ne, – niūriai atsakė Kristianas. Įvyko tai, ko jis pastarąsias dienas bijojo.

– Niekšai padegė durpinę pelkę po mūsų kojomis.

Šiąnakt nė vienas neišdrįso pagalvoti apie miegą. Niekas nežinojo, kiek laiko degė durpės po žemės sluoksniu, kol jie pastebėjo. Bet ugnis sparčiai plėtėsi. Iš po žemių veržėsi dūmų kamuoliai, pagal kuriuos buvo galima atsekti, kad ugnies židinys artinasi vis labiau. Galiausiai ugnis pragriaužė ploną žolės sluoksnį ir ėmė kaišioti savo liežuvius.

– Bent jau apšilsime kojas, – bandė pajuokauti Kunas.

Vos ištarus šiuos žodžius dešinėje pasigirdo arklių žviegimas. Prasmego visas aptvaras. Ugnis graužė žemėje tunelį tol, kol šis įsmuko.

Kristianas išsiuntė vyrus išgelbėti tai, ką dar buvo galima išgelbėti. Nelaimės vietoje jų laukė kraupus vaizdas. Į skylę žemėje įkrito daugiau nei tuzinas arklių. Žviegdami iš baimės ir skausmo jie lipo vienas per kitą stengdamiesi išsikapstyti.

Bertranas nuleido žemyn virvę, kurią laikė du vyrai, ir pabandė padėti vienam sarčiui. Bertramui pavyko užmesti užklotą arkliui ant galvos, kad šis nieko nematytų. Tada ant kaklo aprišo virvę ir patempę jį į šoną, toliau nuo sužeistų arklių, kurie vis dar blaškėsi ir žviegė. Kartu su keletu vyrų vaikinui pavyko ištraukti žirgą laukan.

– Šaunuolis, – pagyrė jį Kristianas ir paėmęs fakelą pašvietė į duobę. Vaizdas patvirtino blogiausius jo būgštavimus. Eržilas, kurį Bertramas išgelbėjo, buvo bene vienintelis kritimo metu mažiausiai susižeidęs gyvulys. Kiti susilaužė priekines arba galines kojas.

Dar pamojavęs fakelu virš kraupaus reginio, jis nuėjo pasikalbėti su arklininku. Šis nurodys keletui vyrų nusileisti žemyn ir pribaigti sunkiai sužeistus besikankinančius žirgus.

Kristianas nusisuko nenorėdamas matyti skerdynių. Dar šiąnakt vyrai ragaus arklienos, to regėti jis taip pat nenorėjo. Tačiau į palapinę taip pat negrįžo.

Staiga nakties tamsą nutvieskė akinama šviesa. Garsiai poškėdamas, šnypšdamas ir rūkdamas degė medinis bokštelis Tiuringeno stovykloje. Iš po žemių išlindusi liepsna uždegė medieną, kuri tikriausiai buvo pradėjusi smilkti dar prieš tai.

Vyrai išplėtę akis stebėjo šį baisų reginį. Kai kurie žegnojosi ir baugščiai žvelgė į Kristianą.

– Ką turėtume daryti? – priėjęs prie Kristiano tyliai paklausė Ditrichas, stengdamasis neparodyti baimės.

– Nieko, – atsakė šis. – Laukti ir melstis, kad neužsiliepsnotų žemė po mūsų kojomis.

Tada paskirstė nurodymus savo vyrams.

– Išplėskite aptvarus ir patikrinkite, kur žemė šilta, ar bent jau sausa! O prie įtaisų ir įrangos pastatykite pakankamai kibirų su vandeniu!

Vyrams neliko nieko kito, kaip įsivaizduoti link jų besiveržiančią ugnį.

Lyg nesėkmių dar nebūtų gana, auštant iš dangaus ėmė kristi sunkios snaigės. Šiam metų laikui tai per daug anksti.

– Gerai, – patenkintas konstatavo Kristianas. Ditrichas metė į jį klausiantį žvilgsnį. Tai pokštas?

– Sniegas padės mums susekti požeminius gaisro židinius, – paaiškino mokytojas. Jis nurodė savo vyrams labai atidžiai stebėti, kuriose vietose sniegas nutirpsta vos palietęs žemę ir jas nukraustyti.

Vyrai tarsi verčiami nematomos jėgos vis žvelgė į liūną ir akylai sekė, kur iš po žemių veržėsi liepsnos ar kilo dūmai.

Nespėjus papusryčiauti užsidegė vienas iš Magdeburgiečio bokštų. Žmonės nieko nelaukdami šoko gesinti. Vichmano bokšto išgelbėti nepavyko. Iš permirkusios medienos veržėsi balti dūmai.

Tuo tarpu Kristianas kontroliavo tas vietas, kuriose buvo sudėta mediena ir įranga. Jo vyrai gerai pasidarbavo. Odiniai kibirai ir statinės stovėjo su vandeniu. Bet kol kas dar nebuvo ženklų, liudijančių, kad netrukus žemė suliepsnos. Aptvaruose likę žirgai jautėsi neramūs, bet liko paklusniai stovėti prie pagrindinio eržilo. Šis prunkšdamas pasveikino Kristianą.

Riteris jau norėjo eiti, bet jį sulaikė Luko brolis, karo žygio metu einantis Oto pasiuntinio pareigas.

– Turite nueiti pas markizą. Jo sūnus taip pat, – nusilenkęs pranešė Jokūbas.

Lukas ir Ditrichas laukė Kristiano prie palapinės.

– Manyčiau, kad tokiomis aplinkybėmis turėtume atsisakyti tam tikrų įprastai tinkamų dalykų, – tarė markizo sūnus, metęs žvilgsnį į purvinus ir suodinus jų drabužius.

– Kaip tai? O aš maniau, kad šiai beviltiškai apgulčiai mes apsirengę visiškai deramai, – pasišaipė Lukas. – Kiekvienas gabalas purvo puikiai dera prie vaizdo į Haldeslebeną.

Kristianas suraukęs kaktą nieko nepridūrė.

– Galbūt jau šiandien laimėsiu vakarykštes lažybas, – tada pareiškė Lukas.

Ditrichas žvilgčiojo tai į vieną, tai kitą, vis tikėdamasis sužinoti, kokios tos lažybos. Galbūt abu riteriai išsakė vienas kitam savo spėjimus, dėl ko Kristianas kviečiamas pas markizą. Net jei bus kalbama apie Haldeslebeną, jaunuolis vis dar baiminosi, kad tėvas gali išsiųsti jį į vienuolyną.

Lukas nuėjo pasirūpinti bokštų ir arklių aptvarų saugumu, o Kristianas kartu su Jokūbu ir Ditrichu netardami nei žodžio patraukė link Oto palapinės.

Ten kartu su markizu ir Ekehartu jų laukė vienas iš arkivyskupo Vichmano patarėjų karo reikalams ir vidutinio amžiaus riteris, kurį Kristianas laikė labai patyrusiu ir protingu.

Nejau Lukas buvo teisus? Bus kalbama apie pasitraukimą iš Haldeslebeno?

Kristiano ir sūnaus pasisveikinimą Otas priėmė tik šiek tiek linktelėdamas, jis iškart perleido žodį Gerolfui iš Magdeburgo. Kristianas suprato, kad sprendimas, susijęs su juo ir Ditrichu, jau buvo priimtas. Bet tai nebuvo kelionė namo.

Išgirdęs Gerolfo žodžius, Kristianas įsitikino savo teisumu.

– Arkivyskupo Pilypo kariuomenei iki čia liko apie penkiasdešimt mylių, – pradėjo jis, – garbingasis Vichmanas prašo Meiseno markizo išsiųsti būrį geriausių savo vyrų, kad pasveikintų Pilypą.

Tada Gerolfo žvilgsnis nukrypo tiesiai į Kristianą. Buvo galima suprasti, kad jis Kristiansdorfo šeimininką laikė bendraminčiu, kuris labiau vertino tiesų žodį, o ne mandagius išsisukinėjimus.

– Nors ir nenori to pripažinti, Kelno arkivyskupas nebesuvaldo savo grupių, jei jis iš viso jas kada kontroliavo. Brabantai niokoja ir degina visus kaimus, pasitaikančius jų kelyje. Visiškai nesvarbu, kam jie priklauso – priešams ar sąjungininkams. Jų neveikia net grasinimai būti ekskomunikuotiems. Dalis jo riterių jau prarado paskutinę viltį, mėgindami susitvarkyti su gauja.

– Todėl dabar mes privalome pabandyti tai padaryti, kitaip bus sugriauta dar daugiau Vichmano kaimų, – Kristianas lakoniškai apibendrino Gerolfo žodžius.

– Būtent. – Daugiau Magdeburgietis nieko neaiškino. Po trumpos pauzės pridūrė: – Aš josiu su jumis.

Patyrę kovotojai vėl susižvalgė. Ir be žodžių buvo aišku, kad dėl šio nurodymo niekas neimtų peštis. Jie privalės plikomis rankomis sustabdyti mirtiną potvynį.

Otas matė jų nepasitenkinimą, bet apsimetė to nesuprantantis.

– Kristianai, jei pageidaujate, pasiimkite ir dalį mano riterių, kurie jos su jumis pasitikti Pilypo. Manau, kad eskortas neturėtų būti didesnis nei penki vyrai, kitaip tai gali sukelti nesusipratimų. Ir dar norėčiau, kad pasiimtumėte kartu mano sūnų.

Kristianas nė nežvilgtelėjęs į Ditrichą žengė žingsnį link markizo.

– Primygtinai prašau jūsų palikti savo sūnų čia, kad išvengtume galinčio kilti pavojaus jo gyvybei.

Už nugaros stovintis Ditrichas įkvėpė oro, bet griežtas Kristiano žvilgsnis nutildė jį.

Otas piktai dėbtelėjo į savo riterį.

– Tikėjausi, kad taip sakysite, Kristianai. Bet nejaugi nenorite padaryti iš mano sūnaus narsaus ir bebaimio riterio? – staiga jo balsas prisipildė paniekos. – Manau, tai geriausia proga parodyti, ko jį išmokėte.

Kristianas suprato, kad dabar geriausia būtų patylėti arba priklaupti, užuot toliau prieštaravus markizui. Bet buvo per daug sukrėstas liguisto Oto noro išsiųsti jaunesnįjį sūnų į gyvybei pavojingą užduotį.

– Mano kunigaikšti, bet kuriuo metu galite išbandyti jo gabumus kovojant ietimi ir kardu. Esu tikras, kad Ditrichas mielu noru parodys viską, ką sugeba, – šiurkščiai atkirto jis. – Nėra jokios būtinybės šitaip rizikuoti jūsų sūnaus gyvybe.

Otas susiraukęs pasilenkė.

– Jūs neabejosite mano nurodymų teisingumu! – sušnypštė jis. – Arba šis nevykėlis taps vyru, – markizas su panieka mostelėjo į Ditrichą, – arba jis yra ir toliau bus mėmė. Tokiu atveju verčiau būčiau išsiuntęs jį į vienuolyną. Tai paskutinis mano žodis. Jokite!

Kristianas nieko nesakė – nusivylęs apsisuko ir išėjo iš palapinės. Ditrichas ir Magdeburgietis nusekė jam iš paskos.

Lauke Kristianas liepė Ditrichui patylėti, o pats pasitarė su Gerolfu, kada būtų galima išvykti.

Atsitraukęs kiek tolėliau nuo Oto palapinės, jis atsisuko į savo ginklanešį.

– Dabar gali kalbėti.

Šis prieš prabildamas giliai įkvėpė:

– Nejaugi visiškai nepasitikite manimi?

– Tavo pusbrolis Konradas taip pat manė, kad visi iššūkiai yra įveikiami. Toks požiūris pagreitino jo mirtį, – Kristianas paprotino savo globotinį. – Ir, patikėk manimi, niekas, ką patyrei pas mane ar imperatoriaus rūmuose, nepadės tau pasiruošti tam, kas laukia Pilypo stovykloje.

Gal tai ir nebuvo visiška tiesa: karo žygių į Italiją metu Fridricho būriai be jokio gailesčio niokojo lombardų miestus. Bet tada Ditrichas dar buvo pažas arba ginklanešys ir nedalyvavo tuose išpuoliuose.

Kristianas pasisuko, suėmė jaunam vyrui už pečių ir privertė žiūrėti jam į akis.

– Rytoj stosime prieš keturis tūkstančius brabantų, kuriems visiškai nerūpi riteriškojo gyvenimo taisyklės. Jie nori tik siaubti, deginti ir prievartauti. Privalai duoti žodį, kad nepadarysi nieko, kas sukeltų pavojų tau arba kuriam nors iš mūsų! Kitaip dabar pat apsisuksiu ir pats paprašysiu tavo tėvo, kad išsiųstų tave į vienuolyną. Ten tu bent jau būsi saugus.

– Duodu žodį, pone, – nurijęs gerklėje užstrigusį gumulą pažadėjo Ditrichas.

Vaikinas buvo mirtinai išbalęs – ir ne tik dėl paskutiniųjų Kristiano žodžių.

Kristianas labai rimtai ruošėsi apsisukti ir atiduoti jaunesnįjį markizo sūnų į dvasininkų rankas. Jis įtarė, kad Otas nori išsiųsti juos, nereikalingus asmenis, tik tam, kad turėtų dingstį pasitraukti kartu su savo būriais. Ką keturi riteriai ir vienas ginklanešys galėtų padaryti prieš keturis tūkstančius vyrų? Išpuolis prieš markizo sūnų būtų neginčijama tokio sprendimo priežastis.

Tam Otas buvo pasirengęs paaukoti net savo sūnų.

– Susikrauk daiktus, – liepė Ditrichui. – Josime pilnai apsiginklavę.

Tada nuėjo paprašyti Luko ir Raimundo joti kartu. Abu nedvejodami sutiko, nors suprato, kam ryžtasi.

Vadovavimą savo būriui Kristianas laikinai perdavė Reinhardui, vienam iš savo riterių, Luko bendraamžiui. Iš karto po įšventinimo į riterius jis tapo Randolfo pavaldiniu Kristiansdorfe, kai gyvenvietei dar vadovavo pikčiausias Kristiano priešas. Reinhartas buvo vienintelis Randolfo riteris, kuris po šio mirties dvikovos metu liko kaime ir prisiekė Kristianui ištikimybę. Nors jaunasis riteris kadaise priklausė priešo patikėtinių būriui, Kristianas iki šiol neturėjo priežasties gailėtis dėl savo sprendimo, kad neišvarė jo kartu su kitais Randolfo žmonėmis. Toks šeimininko žingsnis pradžiugino ir kartu labai nustebino Reinhardą. Jis nemanė, kad Kristianas galėtų juo šitaip pasitikėti.

Nelaukdamas, kol bus pabalnoti žirgai, Kristianas nuėjo pas virėjas, kurios gamino maistą, kurį vėliau pardavinėdavo. Jų vadovė buvo vardu Gretė – liesa moteriškė pražilusiais plaukais ir baimę keliančiu veidu. Nusišypsojusi bedante burna, ji pasisveikino su Kristianu.

– Gal pageidausite šiek tiek mano sriubos, pone? – pasiūlė ji ir ruošėsi pilti į dubenį.

Jis padėkojęs atsisakė, nes tam paprasčiausiai nebuvo laiko.

– Norėčiau, kad perduotum kai ką savo padėjėjoms, – tarė jis ir parodė į kitas moteris. Gretė nuleido samtį ir įtartinai pažvelgė į Kristianą.

– Ar tiesa, kad artinasi brabantai? – prislopintu balsu paklausė ji.

– Todėl ir atėjau pas jus. Vėliausiai po trijų dienų jie jau bus čia, – niūria veido išraiška patvirtino Kristianas. – Jūsų vietoje pasiruoščiau skubiai išvykti ir tik juos pamatęs iš karto iškeliaučiau. Su jais nieko nesusitartumėte.

Iš jos veido išraiškos Kristianas suprato, kad daugiau įtikinėti nereikia.

– Jei norite, liepsiu keliems savo vyrams palydėti jus iki Magdeburgo, – pasiūlė jis, jausdamasis atsakingas už šias moteris. Aišku, karo metu jos uždirbdavo nemažai, bet taip pat ir rizikavo besirūpindamos, kad jo vyrai gautų geriausio maisto ir daugelį kitų lengvatų, kurių tokiomis aplinkybėmis jie būtų atsisakę. Kristianas girdėjo, kad ši senolė davė Luko ginklanešiui gydančio gėrimo, kuris numalšino kosulį. Tokioje beviltiškoje padėtyje jis tikrai pajėgs vieną dieną išsiversti be poros savo vyrų.

– Dėkoju jums, pone, – tarė žilaplaukė moteris. Tada, Kristiano nuostabai, ji atsiklaupė priešais, paėmė jo rankas ir pabučiavo. – Tegul Viešpats jus laimina. Jus ir jūsų draugus!

Grįžęs prie savo palapinės Kristianas pamatė link vyresniojo brolio skubantį Jokūbą. Lukas nejudėjo, tik stovėjo ir tylėdamas laukė.

– Broli, tu visada buvai geriausias kovotojas, – nuleidęs akis užsikirsdamas pradėjo Jokūbas. – Jei man kas nors atsitiktų... prašau tavęs... pasirūpink mano žmona ir vaikais. Skiriu tave jų globėju tuo atveju, jei negrįžčiau...

Lukas apstulbęs žvelgė į savo brolį. Bet po akimirkos nugalėjo save ir apkabinęs brolį paplekšnojo jam per petį. Tai buvo neįprastas abiejų poelgis, nė vienas iš jų negalėjo prisiminti, kad kada nors būtų taip elgęsi.

– Šioje stovykloje tu greičiau mirtinai sušalsi, nei žūsi nuo kardo ašmenų, – kaip įprasta pašmaikštavo Lukas. – Bet duodu tau žodį: jei išgyvensiu susitikimą su brabantais, o tu pasigausi slogą ar pargriuvęs susilaužysi koją, pasirūpinsiu tavo žmona ir išperomis. – Jis vėl šaipėsi. – Beje, kuo vardu tavo žmona? Ar ji graži? Ir kiek tavo neklaužadų laksto po pasaulį?

Jokūbas su palengvėjimu išsišiepė. Bet šypseną veide pakeitė susirūpinimas, kai pažvelgė į išvykstančius Kristianą, Luką, Ditrichą, Raimundą ir Magdeburgietį, kurie privalėjo sutikti visus gąsdinančią kariauną.

Kitos dienos ryte penki raiteliai suprato, kad priešais juos netrukus pasirodys Pilypo kariuomenė. Vakaruose į dangų kilo dūmai – tikriausiai iš kaimo, kurį ką tik padegė brabantai.

Po kurio laiko horizonte pasirodė tamsi juosta, kuri sparčiai plėtėsi. Kai didžiulis būrys buvo pakankamai arti, kad juos pamatytų, Kristiano vyrai, kaip sutarta, sustojo vienas šalia kito ir laukė.

Akies krašteliu Kristianas pamatė, kad Gerolfas persižegnojo, o Ditrichas mintyse ėmė melstis. Turėjau padaryti taip pat, pagalvojo jis, ir paėmė į ranką sidabrinį kryžių, kurį buvo davusi Marta. Žvelgdamas į besiartinančią laukinę gaują, Kristianas paskutinį kartą surimtėjo ir svarstė, kaip sekasi Martai, ar pamatys ją dar kada nors.

Vadovaujant Albrechtui

Marta praleido Albrechto atvykimą, nes kaip tik tuo metu Joanai prasidėjo sąrėmiai. Net geriausių norų vedina ji nebūtų galėjusi palikti podukros. Nors tai buvo Joanos pirmagimis, o pirmojo vaiko gimdymas dažniausiai užsitęsdavo, šį kartą viskas vyko labai įtemptai.

Martai dar pavyko akimirkai išlėkti į lauką, kad atsisveikintų su Kristianu. Ji nekentė ilgų atsisveikinimų, bet šį kartą išlydint vyrą į karą jai plyšo širdis.

Moteris nusiėmė grandinėlę su sidabriniu kryžiumi, kurį jai padovanojo Kristianas, ir užnėrė jam ant kaklo.

– Tegul Viešpats saugo tave ir kitus. Grįžkite sveiki! – trūkčiojančiu balsu palinkėjo ji.

Nekreipdamas dėmesio į aplinkinius vyras prisitraukė ją artyn.

– Aš grįšiu. Dievas man tikrai padės. Laikykis! – sušnabždėjo jis.

Tada iš gimdyvės kambario pasigirdo garsus riksmas. Marta ėmė blaškytis, o Kristianas priėmė sprendimą už ją. Jis pabučiavo žmonos kaktą ir pastūmė durų link.

– Nagi, eik, jai tavęs reikia.

Rūpestis dėl Joanos bent trumpam atitraukė nuo širdį draskančių klausimų: ar Kristianas, Lukas ir brangūs žmonės grįš sveiki ir gyvi, ar Albrechtas neapkaltins jos dėl to, kad nepasveikino asmeniškai, kas sukeltų didelių problemų, net jei Mechthilda pasirūpino svečių gerove, ar Kristiano vyrai, nesulaukę asmeniško atsisveikinimo su pilies šeimininke, nepalaikys to blogu ženklu.

Šio gimdymo metu Martai kai kas kėlė nerimą. Vienas Dievas žino, kiek kartų ji apčiupinėjo Joanos pilvą. Gimdymas nejudėjo į priekį. Vaikas užstrigo.

Tai supratus Martą išpylė karštis. Ji buvo puiki pribuvėja, galėjo net dar negimusį vaiką apsukti motinos pilve. Bet pasitaikydavo atvejų, kai net geriausia pribuvėja buvo bejėgė – pavyzdžiui, kai kūdikio galva būdavo per didelė ir jį išstumti buvo neįmanoma. Tokiu atveju likdavo tik stebėti, kaip besikankindama, niekaip negalėdama pagimdyti vaiko, moteris miršta kartu su juo. Kartais kančios tęsdavosi net tris dienas.

Pribuvėja susimąstė. Kai bandė apčiuopti kūdikio padėtį ir dydį, jo galva pasirodė didelė, bet ne tokia, kad Marta būtų pasiruošusi nuleisti rankas ir leisti savo podukrai bei jos vaikui numirti. Pribuvėja turėjo pavojingų miltelių, apie kuriuos niekas neturėjo sužinoti, kitaip moterys imtų nutraukinėti nėštumą. Ji duodavo jų, kai reikėdavo paskatinti susilpnėjusius sąrėmius. Nors Joanos sąrėmiai buvo stiprūs, bet po bemiegės nakties jos jėgos netrukus turėtų pradėti sekti.

Marta liepė nunešti Joaną į lovą ir prisakė Marijai užimti jos vietą ir priimti kūdikį, jei jis staiga pasirodytų. Tada pati įlipo į lovą, atsiklaupė ant podukros pilvo ir iš visų jėgų ėmė spausti vaisių žemyn.

– Stumk! – sušuko ji Joanai. Jauna moteris sukaupė visas jėgas.

– Kūdikio plaukai juodi! – nustebusi suriko Marija. – Akimirką mačiau jį! – Tada pažvelgė į Martą baimės kupinomis akimis. – Ką turėčiau daryti?

– Greitai pasikeiskim vietomis!

Marta kaip įmanydama greičiau iššoko iš lovos ir vos spėjo laiku. Ji atsargiai stumtelėjo galvytę, kad vaikelis neišlįstų per greitai ir Joanos makštis neįplyštų. Po kito sąrėmio ji jau galėjo ištraukti kūdikį už pečių.

Marta laiminga iškėlė į viršų kruviną naujagimį.

– Tai mergaitė! – sušuko ji Joanai. Ši, nors ir labai pavargusi, iš džiaugsmo apsiverkė.

Kambaryje užvirė darbas. Jaunoji mama buvo nuprausta, perrengta ir sušukuota, naujagimis nuvalytas, pašalinti visi kruvini gimdymo pėdsakai. Tada Marta liepė pakviesti kapelioną ir šviežiai iškeptą tėvą.

Džiaugdamasi ji laikė podukros ranką, kol į kambarį įėjo Kunas, negalėdamas pratarti nė žodžio atsisėdo ant žmonos lovos ir su nuostaba žvelgė į mažytę savo dukrelę.

Netrukus pasirodė Hilbertas. Naujagimė buvo pakrikštyta Anos vardu.

Marta nusprendė palikti jaunuosius tėvelius vienus. Nors mielai būtų likusi su savo podukra, negalėjo išvengti susitikimo su Albrechtu.

Nusipraususi ir apsirengusi geriausia savo suknele, Marta nuėjo pasisveikinti su Oto pirmagimiu ir jo palydovais. Šie jau sėdėjo salėje ir šiurkščiai juokaudami valgė Mechthildos patiektą maistą.

Pamačius svečius Martą apėmė siaubas. Šalia Albrechto sėdėjo riteris, kurį kiekvieną kartą pamačius širdį perverdavo skausmas. Jis, kaip visada, vilkėjo prabangiais drabužiais, raudoni plaukai buvo kruopščiai sušukuoti.

Marta nedaugeliui žmonių linkėjo mirties, bet Elmaras buvo vienas iš jų. Jis priklausė tai grupei vyrų, kurie prieš dvylika metų ją išniekino. Prieš keletą metų Kristianas nužudė jų vadą Randolfą. Ekehartas buvo labai žiaurus, bet Marta nenorėjo jo prisiminti. Trečiasis, storulis Gizelbertas, buvo toks pat nedoras ir niekšiškas kaip Elmaras, bet pastarasis su begaliniu džiaugsmu dar veldavosi į įvairias intrigas. Tikriausiai ne atsitiktinai jis dabar sėdėjo Albrechto pašonėje. Matyt, jau spėjo markizo sūnui iškloti kiekvieną smulkmeną apie Kristiansdorfą ir jo gyventojus. O tai galėjo būti labai pavojinga.

Elmaras pastebėjęs moterį kažką pašnabždėjo Albrechtui. O šis susikaupęs prisipildė savo bokalą.

Marta kantriai laukė, kol ją pastebėjo.

Tada žemai nusilenkė.

– Sveikas atvykęs į Kristiansdorfą, grafe!

Albrechtas linksmai ją nužvelgė, bet gražus jo veidas kaip visada buvo persmelktas arogancijos.

– O kas jūs tokia, kad drįstate tik dabar mane pasveikinti? Aš čia jau visą pusdienį.

– Marta, pilies šeimininko žmona.

– Pilies šeimininkas esu aš. Nežinojau, kad jau esu vedęs – gal ką nors praleidau?

Jis išsišiepęs pažvelgė į savo palydovus, kurių dauguma buvo panašaus amžiaus – apie dvidešimties. Žinoma, išskyrus Elmarą, kuris buvo maždaug penkiolika metų vyresnis, ir keletą jo metų sulaukusių vyrų. Jaunesnieji prunkšdami jam pritarė.

Tada Albrechtas vėl kreipėsi į ją.

– Jei kartais norėtum pasiūlyti man savo paslaugas... – provokuodamas nužvelgė jos kūną. – Nors paprastai man patinka šiek tiek jaunesnės merginos. Bet tau galėčiau padaryti išimtį. Man patinka tavo įžūlumas. O tavo suknelė išduoda, kad buvę meilužiai tavimi nenusivylė.

Jis pažvelgė į Elmarą.

– Nuo kada paleistuvėms leidžiama išsipustyti kaip kilmingoms damoms?

– Viešnamį galite rasti prie vakarinių kaimo vartų, – kaip galėdama ramiau atsikirto Marta. Ji suprato, kad Albrechtas mėgaudamasis žaidė su ja katę ir pelę. – Aš esu Marta, riterio Kristiano žmona.

Šaltai nusišypsojęs Albrechtas atsilošė.

– O, tada atleiskite man už klaidą! Ar girdėjote? – jis kreipėsi į savo palydovus. – Tai ne paleistuvė. – Visi prapliupo kvatotis, bet Albrechtas vėl prabilo griežtesniu balsu. – Koks skubus įvykis jus sulaikė, kad nepasitikote ir nepasveikinote manęs kaip pridera?

– Gimdymas, jaunasis pone. Mano podukra pagimdė savo pirmagimį.

– Prašau kreiptis į mane „pone“ arba „grafe“, jokių „jaunasis pone“, – užsipuolė ją Albrechtas. – Manau, taip labiau derėtų. Aš nebesu vaikas. Dabar aš čia šeimininkas.

– Taip, pone. Kaip pageidausite, pone.

Albrechtas patenkintas atsilošė ir atsikando žąsies. Alkūne nuo veido nusišluostęs riebalus jis vėl apžiūrinėjo Martą – žvilgsnis lakstė tai žemyn, tai aukštyn.

– Sakote gimdymas. Užuot klūpėjusi priešais mane, kai jūsų vyras perdavė pilies raktus, mieliau padedate kažkokių valstiečių išperoms.

Marta nieko neatsakė. Joana Albrechto akyse buvo tik valstiečio dukra.

Po akimirkos jis vėl prabilo:

– Dabar prisiminiau. Ar jūs ne ta pati žolininkė, kuri išgydė mano mylimiausią brolį, kai šis tėvo pilyje labai sirgo?

Piktdžiugiški jo žodžiai vėl pralinksmino aplinkinius.

– Dėkodamas už pagalbą jūsų tėvas nusprendė skirti mane į kilmingųjų sluoksnį, – ramiai atsakė Marta. Jai buvo aišku, kad visa tai tebuvo Albrechto žaidimas. Bet pasiduoti ji negalėjo, turėjo parodyti, kas šios pilies šeimininkė.

– Man būtų labai įdomu sužinoti, už kokias suteiktas paslaugas jums atsilygino, – šaipydamasis pasiteiravo Albrechtas. – Dabar suprantu, kodėl mano brolis atšliaužė čia. Jei kas suskaus, galėsite jį greitai nuraminti ir išgydyti.

Albrechtas atsiplėšė didžiulį kąsnį paukštienos ir numetė kaulą ant žemės. Prie jo pripuolė keletas šunų, kuriuos atsigabeno markizo sūnaus palydovai, ir ėmė dėl jo peštis. Marta liūdnai pagalvojo, kad būtent dėl svečių liepė iškloti salės grindis šiaudais, kad bent jau žemesnieji Albrechto pakalikai ir jų tarnai turėtų ant ko miegoti. Na, bus patys kalti, kai teks gulėti tarp šiukšlių ir būti sukandžiotiems blusų.

Kol ji dar turėjo balsą dėl šių namų tvarkos, šunims salėje nebuvo ką veikti, o šiukšlės nebuvo mėtomos kur pakliuvo.

Tarnas pakišo Albrechtui dubenį su vandeniu, kad šis nusiplautų riebaluotas rankas. Bet išlepintas jaunuolis nekreipė į jį dėmesio ir nusivalė rankas į staltiesę, kurią Mechthilda užtiesdavo svarbiausiems svečiams. Pats nieko nesakė, tik šaltai šypsodamasis spitrino Martai tiesiai į akis.

Visi suprato, kad taip jis norėjo pasityčioti iš prideramo elgesio normų. Tada pastebėjo, kad vienas iš jo palydovų pasekė jo pavyzdžiu. Įsiutęs Albrechtas paleido iš rankų staltiesę ir suriko:

– Mano akivaizdoje turėtum elgtis šiek tiek padoriau, kitaip galėsi ėsti tvarte, kartu su kitais gyvuliais!

Prasižengėlis akimirką sustingo ir murmtelėjęs atsiprašė.

Marta, mintyse padariusi išvadas, laukė, ar Albrechtas išsiųs ją laukan, ar pareikalaus prisijungti prie jų, o gal sugalvos ką nors kita.

Po spengiančios tylos jis pagaliau tarė:

– Vadinasi, jūs privertėte mus laukti todėl, kad buvote reikalinga kaip pribuvėja ir gydytoja. Tada būtų teisinga, jei pademonstruotumėte savo gabumus ir mums. Na, pribuvėjos nė vienam iš mūsų gal ir neprireiks, nebent Viljamui, kuris vis storėja.

Visų žvilgsniai nukrypo į apatinio stalo gale sėdintį storulį, kuris kvatojosi kartu su kitais vyrais.

– Taigi, – tęsė Albrechtas, – parodykite, ką galite, mano brangioji.

Jis atkišo jai savo dešinį delną.

– Gal galėtumėte nuspėti mano ateitį?

– Aš neskaitau iš rankos, pone. Gydau ligas naudodama žoleles ir įvairius tepalus.

– Nagi, nagi, – Albrechtas vis dar laikė ištiesęs ranką, tarsi pats norėtų paskaityti iš delno. – Jei būtumėte protingesnė, jau būčiau išgirdęs, kad tapsiu stipriu ir galingu valdovu. Net pats galiu tai nuspėti.

Jis metė į Martos pusę išdidų žvilgsnį.

– Bet tikriausiai mano žinios ne iš piršto laužtos. Girdėjau, kad teisingas jūsų būdas neleidžia apsiversti liežuviui meluojant, net jei tai būtų jums naudinga. Kaip kvaila!

Jo balsas tapo valdingas ir kupinas susierzinimo.

– Naivi moteriške, negi neaišku, kad esate man tarsi rakštis? Dabar pat įrodykite, kad galite būti kuo nors naudinga, arba dar šiandien galėsite ieškoti prieglobsčio valstiečių trobelėse. Ten, kur jums ir priklauso būti.

Marta nužvelgė šalia Albrechto sėdinčius vyrus. Šie visą laiką vogčiomis klausėsi jų pokalbio.

– Per dvi vietas į dešinę nuo jūsų sėdintis vyras kenčia nuo kepenų ligų, kurias galiu pagydyti savo nuovirais ir specialiai pagamintu maistu.

Tai ji nuspėjo iš geltonos vyro odos ir akių.

– Vyras šalia jo, – ji bedė į vidutinio amžiaus riterį, atsargiai judinantį skaudančią dešinę ranką, – pasitempė petį, jam turėtų padėti raudonasis aliejus.

Tada ji atsisuko į šalia sėdintį storulį, kuriam Albrechtas norėjo prikišti nėštumą.

– Jo tulžis išskiria prastas sultis. Chirurgas turėtų nuleisti jam šiek tiek kraujo.

Dėl tulžies sulčių Marta spėjo, atkreipdama dėmesį į jo kūno sudėjimą. O kraujo nuleidimą kilmingieji laikė išbandyta priemone beveik nuo visų ligų. Storuliui tai tikrai nepakenktų, o ir jai niekas neprikaišiotų, kad nevertina chirurgų ir išsimokslinusių daktarų darbo.

Nustebusių vyrų šūksniai greitai peraugo į vientisą šurmulį.

Marta pasilenkė prie Albrechto, pažvelgė tiesiai į akis ir sušnabždėjo:

– O jums nereikėtų pasitikėti drignėmis, kitaip jus kankinantys košmarai taps vis baisesni.

Albrechtas atsitraukė atgal. Iš jo reakcijos Marta nusprendė, kad teisingai spėjo. Tai išdavė jaunuolio akių vyzdžiai ir labai ryškiai apsiblaususios akys.

Ji žinojo, kad jaunieji riteriai mėgsta vartoti šiek tiek drignių prieš pat medžioklę. Tada paaštrėdavo jų klausa bei regėjimas, reakcija tapdavo daug greitesnė nei kitų. Albrechtas buvo garbėtroška, kuris niekada neleistų tvirtinti, kad jam, kaip ir kitiems kilmingiesiems, kažkas atvarė stambų elnią. Nors tarp kilmingųjų tai buvo įprasta. Kas žino, kokiomis dar progomis norėdamas pasirodyti jis vartodavo šį pragaištingą augalą: gal kovos metu, o galbūt norėdamas sustiprinti savo vyriškąsias jėgas. Bet kuo dažniau jas naudodavo, tuo baisesni vaizdai iškildavo prieš akis – iš pradžių miego metu, vėliau ir dienos šviesoje.

– Galiu padėti atsikratyti košmarų, – tyliai pasiūlė ji. Ją suprasti galėjo tik Albrechtas ir Elmaras.

Suvaidinusi nuolankią ji nuleido akis žemyn.

Albrechtas susitvardė, sujudimas po truputį rimo, o Marta privalėjo pasistengti, kad niekam nešautų į galvą mintis, esą ji pasitelkė raganystę.

– Visa tai supratau iš jūsų akių, rankų ir veido spalvos, bet galiu išgydyti paprastomis vaistažolėmis, kurias naudoja ir vienuoliai, – tarė ji įsivyravus tylai. – Vyskupo Martyno pageidavimu, tuo metu, kai gydau ligonius, visada dalyvauja ir gerbiamas mūsų kaimo kunigas. Taip visi gali įsitikinti, kad tai, ką darau, reiškia tarnystę Viešpačiui, o ne pagoniškų burtų plėtojimą.

Albrechtas ir Elmaras susižvalgė. Tada staigiu judesiu pašoko nuo stalo.

– Vakarienė baigta, – suriko savo žmonėms. – Žiūrėkite, kad laiku atsidurtumėte ant savo šiaudų guolio ir rytoj neatsikeltumėte sunkiomis galvomis. Laukia daug darbo.

Prieš išeidamas atsigręžė į Martą.

– Lauksite čia, kol liepsiu jus pakviesti!

Marta nė nemanė ramiai sėdėti salėje, kol Albrechtas panorės ją pakviesti. Ji jautė, kad pirmoji kova jau praeityje, galbūt netgi laimėta. Galutinai žinos, kai pamatys, ką dar būsimas markizas turi jai suplanavęs.

Bet dabar privalėjo laikytis atokiau nuo jo vyrų. Bet tūnant kamputyje ir laukiant įsakymų nepasisektų to padaryti, todėl pati ėmėsi dalyti nurodymus.

Tai buvo tarsi nedidelis vaidinimas, kurį jai padėjo suruošti Mechthilda ir jų sąjungininkės. Ji energingai įsakė tarnaitėms nuvalyti stalus. Žinoma, tai jos būtų padariusios ir vienos, bet Marta turėjo įrodyti, kad ji – šeimininkė ir jos žodis yra galutinis. Paslaptingas virėjos šypsnys tik įrodė, kad pirmąjį Martos pasirodymą prieš Albrechto žmones Mechthilda vertina kaip pergalę.

Regis, tarnaitėms taip pat buvo smagu vaidinti šią komediją ir vykdyti pernelyg griežtus šeimininkės nurodymus. Jos buvo pasiruošusios visomis jėgomis paremti Kristiano žmoną. Nes nuo to, kaip be Kristiano Marta atlaikys Oto sūnaus ir jo riterių savivalę, priklausė kiekvienos iš jų likimas.

Marta pasiteiravo, kuris vyras vadovauja Albrechto palydai. Paaiškėjo, kad tai tas pats riteris su skaudančiu petimi.

Priėjusi prie jo moteris paklausė:

– Ar jūsų vyrai patenkinti? Jiems nieko netrūksta? O gal galėčiau būti kuo nors naudinga?

– Jūs viską puikiai paruošėte. – Vyras delsė. – Iš tiesų gal ir galėtumėte man pagelbėti. Norėčiau vėl nejusdamas skausmo judinti pečius.

– Tik ne per naktį. Bet jei leisite man padėti, labai greitai vėl valdysite kardą.

Vieną akimirką jai dingtelėjo, kad galbūt tai ir nebūtų naudinga jai ir jos kaimui. Bet tikrai geriau patraukti šį vyrą į savo pusę ir turėti slaptą sąjungininką. Kad ir kaip Marta norėjo kuo greičiau imtis darbo, privalėjo laikytis griežtų vyskupo nurodymų.

– Pasiųskite ką nors, kad pakviestų kunigą, jūsų pasiuntinys turėtų jam perduoti, kad kalba eina apie vaistažolę, pavadintą šventojo Jono vardu.

Sužeistasis delsė, todėl Marta pamojo Peteriui.

– Nubėk pas kunigą Sebastianą ir pasakyk, kad jo paramos reikia nusipelniusiam markizo Oto riteriui.

Pernelyg žemai nusilenkęs berniukas nubėgo. Bet Marta dar spėjo išvysti plačią jo šypseną.

Mintyse ji taip pat nusišypsojo, nes prisiminė padrąsinantį epizodą iš juodžiausių dienų.

Anuomet, kai ji vos išvengė mirties, vyskupas leido gydyti žmones su ta sąlyga, kad kunigas Sebastianas viską kontroliuos. Nuolatinis jo buvimas ir virš jos kabanti grėsmė labai vargino. Bet Martai ir Kristianui simpatizuojantys kaimo gyventojai, tarp jų vežikai Hansas ir Fridrichas, nuolat pas ją lankydavosi, kad gautų vaistažolių, pavadintų šventųjų vardais. Kunigas negalėjo žinoti, kad lankytojai, kurie buvo gydomi Martos vaistais, nesirgo jokiomis ligomis. Jam neliko nieko kito, tik nuolat tikrinti jos vaistų atsargas.

Tada Marta nusiuntė tarnaitę pas Joaną, kad atneštų raudonojo aliejaus. Sebastianas šį kartą buvo nusiteikęs prasčiau nei visada. Liesasis kunigas buvo nusivylęs, kad niekas nepakvietė jo prie bendro stalo su Oto sūnumi. Tikriausiai jis tikėjosi padaryti įspūdį būsimam markizui.

Nespėjusi atsisukti, Marta pažino jį iš rūgštimi smirdančių drabužių.

Tą pačią akimirką prieš akis išdygo Elmaras.

– Pilies šeimininkas pageidauja tuojau pat jus pamatyti, – šiurkščiai pranešė jis.

Marta pažvelgė į tris vyrus, kuriems staiga jos prireikė. Tada įbruko raudonąjį aliejų sužeistajam į ranką, mandagiai nusilenkė prieš kunigą.

– Atleiskite, mane kviečia markizo sūnus.

Elmaras elgėsi mandagiai tik tol, kol jie buvo apsupti pašalinių. Vos išėjus iš salės jis pagriebė Martos ranką ir prispaudė ją prie sienos.

– Ką čia neseniai tauškei apie Albrechto sapnus? Prisiekiu, jei užkerėsi jį ar bent vieną mūsų vyrą, nužudysiu tave! Lėtai ir skausmingai. Pakankamai gerai mane pažįsti ir žinai, kad galėčiau taip pasielgti.

Nors jis buvo teisus, Marta elgėsi taip, tarsi nebūtų išgirdusi jokio grasinimo. Įsiutusi ji pabandė ištraukti savo ranką, bet veltui – jo gniaužtai buvo tarsi geležiniai.

– Man nerūpi, jis gerai miega ar nelabai, – sušnypštė Elmaras. – Bet tai yra nuodai! Nepagalvojote, kad kada nors jų padaugins?

Tikriausiai tai būtų geriausia mums visiems, karčiai mąstė ji. Ir turbūt anksčiau ar vėliau pasigailės jam padėjusi, nepalaukusi, kol pats jų padaugins. Bet toks valdovas, kurį persekioja baisūs košmarai ir įvairios fantazijos, būtų labiau nenuspėjamas ir daug pavojingesnis nei tas, kurį kamuoja podagra.

Elmaras ją paleido ir įstūmė į svečių kambarį, kuris buvo paruoštas Albrechtui.

Oto sūnus buvo taip pat prastai nusiteikęs kaip ir jo riteris.

– Tu saugosi mano paslaptį, kitaip patrauksiu tave iš kelio, supratai? – vos uždarius duris pagrasino jis.

– Savaime suprantama, pone.

– Taigi, ragana, ką tu žinai apie mano košmarus?

– Tai joks raganavimas, tik žinios apie vaistažoles, pone, – švelniai paprieštaravo Marta. Nuojauta kuždėjo, kad turėtų būti kantri bendraudama su įsiutusiu jaunu vyru.

– Nedidelis drignių kiekis suteikia jums jėgų. Akimirkai. Bet neilgai trunkantis poveikis jus silpnina. O košmarai tampa vis baisesni. Kol pradės persekioti jus net dieną.

Ji pažvelgė Albrechtui tiesiai į akis.

– Galiu padėti naktį miegoti taip, kad jūsų nepersekiotų demonai.

– Kodėl turėtume tavimi pasitikėti? – įsiterpė Elmaras ir kreipėsi į markizo sūnų: – Netikėk ja! Kaip galite atiduoti savo gyvybę į šios moters rankas? Verčiau pasikvieskite dvasininką, kuris išvarys visus demonus.

– Kol nenusprendžiau įmesti jūsų į požemį, būkite malonus ir laikykitės mandagumo, – Martos nuostabai pareikalavo Albrechtas.

Ji puikiai žinojo, apie ką galvojo abu vyrai. Albrechtui buvo būtina jos pagalba. Tikriausiai paskutiniu metu jis labai dažnai vartodavo šių nuodų, todėl vaiduokliai nedavė jam ramybės. Vaikinas tikrai kentėjo, bet nenorėjo atsiduoti į dvasininko rankas. Jei pasklis kalbos, kad markizo sūnus užsiima egzorcizmu, jis galės atsisveikinti su savo palikimu.

Tuo tarpu iš paniekos kupino Elmaro žvilgsnio buvo galima nuspėti, ką jis mąsto. Prireikė daug valios, kad susivaldytų nesurikęs, kaip jis gali pagarbiai elgtis su moterimi, kurią tarsi pigiausią paleistuvę buvo paėmęs jėga mažiausiai tuziną kartų. Bet garsiai to pasakyti nedrįso.

Nors už išprievartavimą grėsė mirties bausmė, ji negalėjo apkaltinti riterio. Buvo per vėlu. Be to, anuomet joks teismas nebūtų paskelbęs nuosprendžio vargšės pribuvėjos naudai. Juk ji būtų apkaltinusi keturis pasiturinčius vyrus. O kadangi Marta šiuo metu buvo Kristiansdorfo pilies šeimininkė, apie ją pasklidę gandai turėtų neigiamos įtakos visai šeimai. Be to, visi tikėtųsi, kad tai sužinojęs Kristianas išvys ją iš namų.

Albrechtas vėl atsisuko į Martą.

– Kaip jūs ketinate man padėti, – nekantriai pasidomėjo jis.

– Galiu pagaminti anestezinį gėrimą iš kitų žolelių: melisos, apynių, valerijono ir pradžiai nedidelę dozę vaistinės šunvyšnės.

– Ji nori jus nunuodyti! Už tokį pasiūlymą turėtumėte įmesti ją į kalėjimą! – iš karto pareikalavo Elmaras.

– Tai drignės jus nunuodys, – energingai paprieštaravo Marta. – Arba jos po truputį suardys sveiką protą, arba išgėręs per didelę dozę mirsite iš karto.

– Nutilkite abu! – suriko Albrechtas, pašoko ir ėmė vaikščioti iš vieno kambario galo į kitą. Abiem rankomis suėmęs galvą jis tarė: – Man reikia pagalvoti!

Jo arogantiškumo nebuvo likę nė ženklo. Marta suprato, kad šiuo metu, prieš pat naktį, jį buvo užvaldžiusi košmarų baimė – tikriausiai kaip ir daugelį naktų prieš tai.

Kartu su Elmaru ji tyliai stebėjo patrakusius jaunuolio judesius ir laukė sprendimo.

Marta pajuto, kaip ją apima nuovargis. Kodėl jai turėtų rūpėti Oto sūnaus sapnai? Juk galėtų ramiai atiduoti jaunikaitį į nuodų gniaužtus, kol kvaišalai visiškai jį sunaikintų. Šitaip ji ir visas Kristiansdorfas išvengtų baisios jo tironijos.

Šiuo metu moteris turėtų būti prie Joanos ir jos naujagimės. Laikas eiti miegoti ir pačiai pribuvėjai. Ji mielai palįstų po šilta antklode ir prieš užmigdama skirtų savo mintis ir maldas Kristianui, Ditrichui ir Lukui. O dabar privalo stovėti čia ir stebėti valdžios ištroškusio ir apsvaigusio markizo sūnaus nuotaikas.

– Atnešk man savo gėrimo, – įsakė Albrechtas, nekreipdamas dėmesio į Elmaro protestus. – Bet kunigas neturi apie tai sužinoti. Ir niekas kitas, nes tai susiję tik su manim.

Kai Marta apsisuko norėdama eiti, jis pasikvietė ją atgal.

– Palauk! Aš turiu būti tikras, kad neketini manęs nunuodyti. Elmaras stebės kiekvieną tavo rankos judesį. Be to, tu taip pat privalėsi išgerti šio gėrimo. Jei aš mirsiu, tu mirsi kartu su manimi. Jei nesulauksiu rytojaus, Elmaras rytoj išžudys tavo vaikus. Supratai?

Kaip galiu nesuprasti, pabaisa tu, pasišlykštėjusi mąstė Marta. Kodėl aš su juo prasidėjau? Laimei, Kristianas susitarė su Valteriu dėl ypatingų vaikų apsaugos sąlygų. Jei kiltų pavojus, vaikai nedelsiant būtų nugabenti ten, kur Albrechtas jų nepasiektų. Pakaktų vien slapto Martos ženklo.

– Šeimininke, kai niekas jos nestebės, ji gali išspjauti nuodus arba išgerti priešnuodžio, – davė peno apmąstymams Elmaras. – Manau, kad reikėtų ją saugoti visą naktį.

– Kalėjime? – garsiai svarstė Albrechtas. – Ne, ten niekas nematys, ko ji gali imtis. Galbūt kas nors slapčia ištrauks ją iš ten. Ji tikrai turi keletą patikėtinių, kurie nedelsdami paklustų.

Markizo sūnus ėmė kalbėti vis greičiau.

– Be to, tai atkreiptų visų dėmesį. Ne, ji liks čia, mano kambaryje.

– Mano pone! – paprieštaravo Marta. – Tai būtų neprotinga, sukeltų dar didesnį visų susidomėjimą!

– Ak taip, jūsų garbė. Ir manoji, – iškošė Albrechtas paniekinamai šyptelėjęs. – Ką pagalvotų mano vyrai, jei staiga prasidėčiau su ištekėjusia dvidešimt penkerių metų moterimi, kai aplink tiek jaunų gražuolių?

– Ką gi, Elmarai, prižiūrėkite ją, kol gamins man migdomąjį gėrimą. Kai jo išgers, saugokite likusią naktį, kad neišgertų priešnuodžio ar nepadarytų dar ko nors.

– Aš neketinu jums padėti, jei šis vyras praleis mano kambaryje visą naktį, ir dar tada, kai aš giliai miegosiu! – energingai užprotestavo Marta. – Verčiau įmeskite mane į kalėjimą.

Po kitų Albrechto žodžių Elmaras užsiliepsnojo pykčiu. Bet Marta verčiau būtų sutikusi su bet kokia bausme, kad tik nebūtų taip lengvai atiduota tam, kurio nekentė visa širdimi.

– Aš suprantu, tai dėl jūsų garbės. Na gerai, tada miegosite atviromis kambario durimis, o prie jų budės du mano ir du jūsų vyrai.

– Ar galiu prieš tai išsiųsti ką nors, kad paklaustų, kaip sekasi gimdyvei?

– Man nesvarbu. Tik greičiau imkitės darbo!

Nekantriai mostelėjęs ranka, Albrechtas išsiuntė ją iš kambario. Elmaras nusekė iš paskos ir vos spėjus išeiti vėl čiupo ją savo geležiniais pirštais.

– Mano balandėle, man taip gaila, kad jis atsisakė šios idėjos, – pasišaipė vyras. – Kokia karšta naktis būtų – tik aš ir tu!

Nepaleisdamas Martos iš rankų jis stumtelėjo ją laiptais žemyn. Taip moteris negalėjo pabėgti. Apačioje Elmaras tyliai pašnabždėjo:

– Albrechtas dar jaunas, todėl lengvai apsukai jį aplink pirštą. Bet manęs neapgausi. Aš dar tave apkaltinsiu, ragana. Ir pagalvok apie tai, kad jei Albrechtas ryte neatsikels pailsėjęs ir kupinas jėgų, su džiaugsmu išžudysiu tavo išperas.

Samdyta kariuomenė

Penki raiteliai nepratardami nė žodžio stebėjo besiartinančią kariuomenę, kuri prieš juos vingiavo tarsi juodas, nuodingas drakonas. Gerolfas iš Magdeburgo jojo viduryje ant vis labiau nerimstančio savo eržilo, jam iš kairės ir iš dešinės turseno Lukas ir Ditrichas, o Kristianas su savo nedidele grupele lydėjo juos šiek tiek atsitraukę.

Netrukus greitai artėjančių kanopų dunksėjimas virto vientisu griausmu. Net sėdėdami ant arklių penki apsišarvavę vyrai galėjo jausti, kaip po jų kojomis dreba žemė. Žirgai ėmė nervingai muistytis. Vos pavyko juos suvaldyti. Vėjas atnešė gaujos kriokimą ir dūmų debesis, besitęsiančius iš vakarų pusės, ir dvokiantį karo kvėpavimą.

Kai juodojo drakono priešakyje jojantys raiteliai buvo pakankamai arti, kad matytų plika akimi, Gerolfas išvyniojo arkivyskupo Vichmano vėliavą. Netrukus iš anos pusės pakilo dulkių kamuolys.

Nuo būrio atsiskyrė trijų asmenų grupė ir dideliu greičiu pasileido nepažįstamųjų link. Jiems besiartinant buvo galima pastebėti, kad ji sudaryta iš labai skirtingų vyrų.

Viduryje jojo stambiausias iš jų. Jis vis dažniau suduodavo arkliui pentinais, kad šis greičiau šuoliuotų. Kadangi Kristianas su savo palydovais neketino nei pulti, nei trauktis, jis stipriai timptelėjo už vadžių ir sustabdė žirgą tiesiai prieš juos. Vyras neabejotinai buvo brabantų vadas – milžiniško ūgio, dėvėjo šarvus. Daugelį kartų lūžusi nosis buvo keistai užsirietusi, juoda barzda supinta į dvi kasas.

Bet labiausiai visų dėmesį atkreipė, tikrąja to žodžio prasme, kvapą gniaužiantis dvokas.

Visi akimirką susižvalgė, tada priartėjo ir antras Pilypo vadas – Luko amžiaus riteris, pajuodusiomis dėl miego stokos akimis. Jis norėjo užkalbinti grupelę, bet samdytinių vadas neleido nė prasižioti.

– Kas jūs tokie? Norite su mumis pasigalynėti ar prisijungti? – išsišiepęs paklausė jis, pademonstruodamas bedantę burną. – Mes nesidalijame savo grobiu su niekuo!

– Mus siunčia arkivyskupas iš Magdeburgo. Privalome pasveikinti atvykstantį garbingąjį Pilypą fon Heinsbergą ir informuoti apie padėtį Haldeslebene, – paaiškino Gerolfas – taip ramiai, tarsi planuotų medžioklę su draugais, o ne viešnagę nevaldomų samdinių kariuomenėje.

– Nejaugi jūs dar neužėmėte to juokingo lizdelio? – milžinas skambiai nusikvatojo. Jo juokas buvo kupinas paniekos. – Gerai! Mes sumaišysime šį miestą su žemėmis, tada mums priklausys storųjų prekybininkų turtas. Pasiimsime jų pinigus ir jų žmonas. Mano vyrams jau atsibodo savaičių savaites tenkintis senomis išdžiūvusiomis valstiečių raganomis. Ateis laikas švelniai mėsytei, nekaltoms mergaitėms ir nutukusioms virėjoms, manančioms, kad jos geresnės.

Jis vėl nusijuokė ir pasisuko į pagaliau prie jų prisijungusį dvasininką.

– Sakyk, kunige, ar Haldeslebene yra moterų vienuolynas? – Jis mėgaudamasis apsilaižė lūpas, o pastebėjęs sunerimusį vienuolio veidą dar garsiau nusijuokė. – Ne? Na, juk kalba eina tik apie kelių vienuolių užpakalius.

– Pakaks! – sušuko jo kairėje jojęs riteris. – Nereikia girtis savo nusikaltimais.

Tada atsisuko į Gerolfą ir jo palydovus ir tarė:

– Aš esu Hojeris fon Falkenšteinas. Sekite paskui mus. Palydėsime jus pas Pilypą. – Apsukęs savo žirgą palaukė, kol tą patį padarė milžinas. Tada jie visi kartu nujojo juodojo drakono link.

Neatpažinti arkivyskupo buvo neįmanoma. Prieš jį, būrio priekyje, jojo penkios eilės iki dantų apsiginklavusių vyrų. Paskui juos sekė raitelis, nešantis Pilypo vėliavą, ir trys dvasiškiai. Vėliava vangiai plasnojo vėjyje. Pats arkivyskupas jojo ant puošnaus žirgo. Jo drabužiai buvo labai prabangūs, ant krūtinės kabėjo auksinis kryžius. Bet, kaip pamanė Kristianas, jam sunkiai sekėsi suvaldyti temperamentingą arklį. Dvasiškiai privalėjo būti kuklesni. Kadangi nėjo pėsčiomis, jų žirgai buvo niekuo ypatingi.

Arkivyskupą kartu su dviem tuzinais jo riterių pridengė sunkiai ginkluotų vyrų užkarda. Daugiau Kristianas negalėjo pastebėti, bet viena buvo aišku: už prašmatnios priekinės linijos būrio tvarka buvo pakrikusi. Raitelių užnugaryje žingsniavo nesuskaičiuojama daugybė rėkaujančių pėstininkų. Daugelyje vietų, kur vyko muštynės, jų eilės buvo iširusios.

Po milžino ženklo raitelių juosta prasiskyrė į vidų įleisdama atvykėlius.

Žirgai buvo sustabdyti likus padoriam atstumui iki arkivyskupo.

– Garbingojo Vichmano pasiuntiniai, – sušuko raitelis iš Kelno.

Pilypo veide nušvito palengvėjimas. Jis sustabdė savo eržilą ir pakėlė ranką.

– Sustosime čia. Pastatykite mano palapinę, – įsakė jis.

Ginkluotieji nušoko nuo arklių ir netrukus patyrę vyrai baigė stovyklos įrengimo darbus. Gerolfas norėjo perduoti Vichmano sveikinimus, bet arkivyskupo rankos mostas privertė jį nutilti. Tikriausiai jis nenorėjo kalbėti tol, kol nebus pastatyta palapinė, kurioje bus įmanomas bent šioks toks privatumas.

Iš tokio elgesio Kristianas padarė savo išvadas. Iki šiol jis matė pasipūtusį arkivyskupą Pilypą tik imperatoriškosios tarybos metu:

galingą ir išdidžiai maloningą visiems, išskyrus imperatorių. Tuo tarpu dabar jis buvo vos atpažįstamas: išbalęs ir nervingas, net išsigandęs. Jo akys lakstė į visas puses.

Galingasis Pilypas akivaizdžiai prarado savo valdžią įtartinai kariuomenei. Jis nepajėgė suvaldyti sukurstytų brabantų. Nepadėjo net jo riteriai, kurių nepakako, kad sudrausmintų samdytą būrį.

Palapinė buvo pastatyta toje pačioje vietoje, kur arkivyskupas, vyrų padedamas, nulipo nuo savo žirgo. Niekam net nekilo mintis, kad stovykla kuriama viduryje kelio. Jokiam prekeiviui, vežėjui ar paprasčiausiam keliautojui nekiltų mintis eiti šiuo keliu, kai aplink siautėjo laukinė brabantų gauja.

Laukdami, kol bus pakviesti pas Pilypą, Kristianas ir jo palydovai atidžiai apsižvalgė. Hojeris, jaunasis Kelno riteris, įsakė pasirūpinti jų žirgais. Jis taip pat atrodė įsitempęs ir susirūpinęs.

Kristianas akies krašteliu pamatė tai, ko tikrai neturėjo pastebėti: vienas vyras, turėjęs pririšti jo žirgą, naršė po ryšulį, prikabintą prie balno. Matyt, ieškojo, ką naudingo galėtų nugvelbti.

Kristianas žaibiškai apsisukęs išsitraukė kardą ir puolė prie vagies. Pajutęs kardo smaigalį prie gerklės, purvinas vaikėzas suveltais plaukais tik kvailai dėbtelėjo.

– Jei šiuo metu nekeliaučiau, būčiau nukirtęs tau dešinę, – įsiutęs sušuko Kristianas. Nutvėręs sučiuptąjį paklupdė jį ant kelių. Tada riterio žvilgsnis nukrypo į brabantų vadą.

– Pats jį nubausi, ar ši garbė atiteks man?

Kvapą sulaikė ne tik Ditrichas. Visi stebėjo milžiną, kuris iš pradžių pažvelgė į Kristianą, po to į savo vyrą. Jis priėjo prie klūpančiojo, nutvėręs už plaukų atvertė jo galvą ir išsitraukęs durklą nedelsdamas perpjovė gerklę.

Pro šarvus ištryško kraujo fontanas, bet milžinas ramiai pasitraukė žingsnį į šoną, tarsi jam nerūpėtų dar labiau susitepti. Tik tada paleido mirštantįjį, kurio galvą vis dar laikė už plaukų. Metęs į bedvasį kūną paniekos kupiną žvilgsnį jis nusispjovė.

– Kvailys!

Tada atsisuko į Kristianą.

– Dabar jūs patenkintas?

Šis vos linktelėjo ir įsikišo kardą atgal.

Netrukus iš šviežiai pastatytos palapinės išniro dvasiškis ir pakvietė juos vidun. Jo kvietimas galiojo tik Kristianui, jo palydovams ir jaunajam Kelno riteriui, bet brabantų vadas paprasčiausiai nustūmė juos į šoną.

– Nesirūpink vienuoliūkšti, Pilypas vis tiek netrukus lieps mane pakviesti. Su kuo daugiau jis ketina užimti Haldeslebeną, jei ne su mano žmonėmis? – vėl nusiviepė milžinas. – Kartu su keliais savo riteriais? O gal su tais šlubiais iš Magdeburgo, kurie jau kelias savaitės stengiasi veltui?

Ditrichas pasinaudojo kilusiu sambrūzdžiu ir tyliai paklausė Luko:

– Kodėl jis taip pasielgė?

Lukas iš karto suprato, ką turėjo omenyje išbalęs ginklanešys. Kristianas liepė jam jokiu būdu nepasiduoti provokacijoms. O pats vos atvykęs sukėlė ginkluotą ginčą.

– Jie norėjo mus išbandyti, – tyliai paaiškino Lukas. – Dabar žino, kad mes jų nebijome. Jų yra daug, bet vyrai nėra vieningi. Vadas net nesistengė apginti savo žmogaus.

– Kodėl turėtume leisti, kad jis įsiveržtų į asmeninį mūsų pasitarimą, nors Pilypas nenori, kad jis dalyvautų? – sušnabždėjo Ditrichas.

Lukas išsiviepė.

– Arkivyskupas pats turėtų išspręsti šį klausimą. Mes juk nesame jo pavaldiniai.

Kelno arkivyskupas džiaugėsi jų atvykimu, nors gerų naujienų neišgirdo. Išklausęs informaciją, jis akimirkai sustingo, tada nieko daugiau nesakęs leido vyrams pasišalinti.

Lauke Kristianas pareiškė norą pasikalbėti su jaunuoju riteriu.

– Ko laukia jūsų karvedys? – tyliai paklausė, nes nesimatė jokių išvykimo požymių. Jie sustojo vidurdienį kelio viduryje, nors iki kelionės tikslo liko vos keletas mylių.

Hojerio veidas ištįso. Dabar jis atrodė daug labiau pavargęs, nei jau buvo.

– Spėju, kad jis ketina pralaukti čia visą naktį. Jis bijo to, kas gali atsitikti, kai tie, – jis linktelėjo į žiauriai besimušančių kareivių būrį, – pasieks artimiausią kaimą. Patikėkite manimi, aš nesu pernelyg jautrus, bet pamačius, ką išdarinėja ši gauja, miego tikrai nesinori.

– Ir niekas negali jų sulaikyti, – konstatavo Kristianas.

– Arkivyskupas pagrasino jiems ekskomunikacija, bet tai jų nė karto nesulaikė, – pranešė jaunuolis. – Išniekinę moteris jie perveria joms per pilvą ietis, besilaukiančioms iš pilvų išpjauna dar negimusius vaikus, sukapoja mažus vaikus arba įmeta juos į ugnį motinų akivaizdoje... – Jis sudrebėjo, tada perbraukė papilkėjusį iš nuovargio veidą. – Norėjome juos pagąsdinti ir keletą pakarti. Bet Pilypas priešinasi. Jų per daug. Arkivyskupas bijo, kad ims maištauti arba paprasčiausiai pasitrauks. O mūsų riterių tikrai per mažai, kad juos sulaikytume. Kokia bus nauda, jei rizikuosime savo gyvybėmis, kad išgelbėtume kitus? Vos pasitrauksime porą žingsnių į šoną, jie puls ten, kur nespėsime sužiūrėti. Tai bedievė, nuodėminga gauja. Mūsų tik penkiasdešimt, o jų keturi tūkstančiai.

– Penkiasdešimt kartu su mumis, – patikslino Kristianas. – Keliaudami čia mes perspėjome kaimų gyventojus. Jie kartu su gyvuliais jau turėtų būti pasislėpę miškuose.

Jaunojo riterio akyse sužibo viltis.

– Dabar mums patiems tereikia išlikti gyviems – bent kol pasieksime priešo pilį. Kas žino, kaip jie išlies savo įsiūtį radę tuščius kaimus.

*

Atrodė, kad praslinko amžinybė, kol arkivyskupas įsakė ruoštis kelionei. Kristianas pasinaudojo proga ir savo palydovams papasakojo naujienas.

– Ar pastebėjote, kad Kelno riteris per daug jaunas ir tikrai nepakankamai patyręs kovoje? – aplinkinių paklausė Raimundas. – Arba gražusis Pilypas nori aplink save matyti tik jaunus vyrus, arba patyrę riteriai apdairiai atsisakė keliauti į karą su juo, žinodami, kad prie jų prisijungs brabantai.

– Nežinau, kuri iš tavo paminėtų pastabų man šlykštesnė, – suniurzgėjo Lukas. Jis atsistojo ir pabandė nuo savo apsiausto nukrapštyti keletą sudrėkusių žemės gabalų.

Veltui stengėsi, nes vėl ėmė lyti. Pagal rytuose kylančius tamsius debesis jie turėtų pakliūti tiesiai į audrą.

Penkių asmenų Vichmano pasiuntinių grupelei atiteko vieta visos kolonos priekyje. Kristianas įsitaisė taip, kad jotų netoli juodabarzdžio samdinių vado.

Jei užtempęs laiką Pilypas tikėjosi, kad dar prieš sutemas pereis pirmąjį kaimą ir tik už jo sustos pailsėti, labai apsiriko. Pradėjus temti, priešakyje iškilo siauros bažnyčios bokštų viršūnės. Juos pastebėjusi laukinių kariuomenė ėmė džiūgauti.

Kristianas metė Ditricho pusėn įspėjamą žvilgsnį. Šis sukandęs dantis privalėjo klausytis, kaip keli vaikinai ėmė jam garsiai dėstyti, kokius nusikaltimus ketina čia įvykdyti. Ditrichas laikėsi duoto žodžio ir išliko ramus. Ar bus galima padėti kaimui, paaiškės tik į jį nuvykus. Vaikinas tikėjosi, kad gyventojai spėjo saugiai pasislėpti patys ir paslėpti gyvulius.

Netrukus būrys ėmė šurmuliuoti, nes visoje gyvenvietėje dūmai kilo vos iš vieno namo.

Vyrai prajojo per kaimą, bet niekur nesimatė nė gyvos dvasios.

Ditrichas jau norėjo lengviau atsikvėpti, kai prie jų kažkas prisiartino. Tai buvo kaimo kunigas.

Lyjant lietui jis baimingai pėdino raitelių būrio link. Hojeris fon Falkenbergas įsakė kolonai sustoti.

Įsiutęs Kristianas klausė savęs, kodėl šis kvailas kunigas nepasinaudojo jo skubiu įspėjimu ir kėlė pavojų sau ir kitiems.

Dvasiškis atsakė pats.

– Būkite palaiminti, kilmingieji ponai, – drebančiu balsu pasveikino jis. – Prašau pasakyti garbiajam vyskupui...

– Arkivyskupui, – su panieka iškošė brabantų vadas.

– Atleiskite, arkivyskupui, – pasitaisė kunigas ir išsigandęs pažvelgė į milžiną, – ...kad mes sveikiname jį atvykus į mūsų kaimą ir siūlome apsistoti kuklioje mūsų bažnyčioje. Bet kurią sekundę gali kilti audra... ir jis tikrai nenorėtų nakvoti po atviru dangumi.

– Kunige, nejaugi netiki, kad arkivyskupas palaiko pakankamai gerus santykius su dangumi, kad paprašytų Visagalio geresnio oro? – šaipydamasis užsipuolė jį juodabarzdis gaujos vadas.

Dvasiškis kažką išlemeno, ko niekas nesuprato, nes kaip tik tuo metu juodabarzdis nušoko nuo žirgo ir davė ženklą savo raiteliams padaryti tą patį.

Kristianas susižvalgė su savo kompanionais. Dabar tikrai įvyks tai, ko jie stengėsi išvengti. Ir tik todėl, kad kažkoks žioplas kaimo kunigas įsigeidė pabendrauti su arkivyskupu.

Pilypas trumpam atkreipė visų dėmesį pakviesdamas dvasiškį prieiti. Šis pagarbiai atsiklaupė prieš jį ant kelių. Arkivyskupas nuobodžiaudamas uždavė jam keletą klausimų ir nupėdino į medinę čerpėmis dengtą bažnyčią.

Kristianas davė ženklą savo vyrams sekti paskui jį priešinga kryptimi – į kunigo trobelę, kurlink matė slenkančius tamsius šešėlius. Besiartindami jie išvydo, kaip vienas iš samdytinių išsitempė iš namo mirtinai išsigandusią vyresnę moterį.

– Ateikite visi čia! – sušuko jis savo draugams. – Kai baigsiu, už kelias monetas galės ją gauti kiekvienas iš jūsų.

Jis išsitraukė durklą ir pakišo jį moteriai po kaklu.

– Gulkis ir išskėsk kojas! Kitaip nudursiu tave ir tada apsitarnausiu pats!

Moteris – tikriausiai kunigo namų šeimininkė – nepajudėjo, tik sumirksėjo iš išgąsčio išplėstomis akimis.

Iš trobelės pasigirdo garsus klyksmas ir iš jos išlindo kitas karys, rankose spausdamas spurdančią daugiausia ketverių ar penkerių metų mergaitę.

– Pažiūrėkite, ką čia turiu! – susižavėjęs užbaubė jis. – Šiandien pasismaginsim su kunigo dukrele!

Tai tapo moteriai durklu grasinusio vyro pragaištimi. Jis per vėlai pastebėjo, kad iš šono prisiartino Kristianas. Šiam nespėjus sureaguoti Kristiano kardas visa jėga kirto per petį, ir ranka, laikiusi durklą, paprasčiausiai nukrito. Vyras netikėdamas savo akimis stebėjo iš kūno trykštantį kraują, tada susmuko ant kelių ir krito veidu į žemę.

Kristianas apsisuko ir kirto mirtiną smūgį antram kariui. Jis pastūmė dar drebančią moterį atgal į trobelę ir nuožmiai nužvelgė besiartinančius karius, kurie išsitraukė ginklus ir norėjo jį apsupti. Bet nespėjo to padaryti, nes šalia Kristiano jau stovėjo Gerolfas ir jo žmonės.

– Už manęs, – liepė Ditrichui.

Šis norėjo paprieštarauti, bet Kristianas neturėjo laiko deryboms.

– Greitai! – suriko jis. Su šiais vyrais jie būtų susitvarkę ir keturiese, bet nebuvo galima rizikuoti Oto sūnaus gyvybe.

Brabantai delsė. Jie matė, kaip greitai nepažįstamasis susitvarkė su dviem jų bendražygiais, o jo draugai atrodė ne ką mažiau kupini ryžto.

Jų buvo vos tuzinas. Pusė tikrai žūtų kovoje. Be to, nė vienas iš jų netroško būti pirmasis. Senoji tikrai neatrodė tokia graži, o išpera vis tiek jau pasislėpė. Gal būtų protingiau nusiaubti keletą atsargų sandėlių, kol kiti to nepadarė.

Kristianas, kaip ir jo draugai, buvo pasiruošę puolimui: šiek tiek palinkę į priekį, pražergę kojas ir atkišę kardus į priekį.

Vieną akimirką atrodė, kad užpuolikai ketina trauktis. Bet tada prisiartino kiti gresiančiai kovai pasiruošę vyrai. Kartu su jais pasirodė jų vadas ir ėmė brautis vidurio link.

– Ir vėl jūs, – suniurzgėjo pamatęs, kad viso triukšmo kaltininkas yra Kristianas. Tada jo žvilgsnis užkliuvo už dviejų negyvų karių. – Per vieną dieną kainavote man tris vyrus... šiek tiek per daug sąjungininkui!

Milžinas įsirėmė rankomis į šonus, pasisuko į savo vyrus ir suriaumojo:

– Kas čia atsitiko?

Niekas neišdrįso atsakyti, todėl nenuleidęs kardo prabilo Kristianas.

– Arkivyskupas tikrai nenorėtų išgirsti, kad tavo žmonės ketino užpulti kunigo namų šeimininkę ir jos dukterį.

Juodabarzdžio veide šmėstelėjo pašaipi šypsena. Buvo nesunku nuspėti, ką jis galvoja: tas mėmė arkivyskupas pats taikstėsi su tuo, kad pakeliui niokojome vienuolynus ir niekinome vienuoles.

Bet jam pakako proto neištarti to garsiai. Viena buvo nudurti kelis niekam nereikalingus valstiečius, o kita susikauti su riteriais, kurie buvo pasiųsti sąjungininkų. Be to, tarp jų buvo markizo sūnus. Visiškai nesvarbu, kad iš nereikšmingo žemės lopinėlio rytuose.

Ir kurgi slepiasi tas vaikėzas? Tikriausiai už plačių šio agitatoriaus pečių, bet išsitraukęs kardą ir pasiruošęs susigrumti su mano vyrais! Toks narsumas vertas pagarbos. Na, nieko, netrukus maniškiai jį sučiups ir tiems išsišokėliams bus atkeršyta. Tik ne čia ir ne dabar, tiesiai prieš kumpą Pilypo nosį. Bet Haldeslebeną supa pelkė...

Kristianas pastebėjo, kad brabantų vado žvilgsnis nukreiptas į Ditrichą, ir iš karto nusprendė nė žingsnio nepaleisti vaikino be apsaugos. Žinoma, pirmiausia reikia išgyventi šį susidūrimą.

– Tavo vietoje sulaikyčiau vyrus, kad šie nesudegintų valstiečių daržinių ir maisto atsargų sandėlių, – šaltai kreipėsi jis į juodabarzdį. Tada vangiai mestelėjo galvą į tą pusę, kur keli degantys fakelai pajudėjo greta esančios trobelės link. – Iš šių kaimų Vichmanas atsigabena priemonių, skirtų užgrobimui, taigi jums.

– Prakeikimas! – suriko vadas. – Eikite paskui juos! – pašaukė savo žmones. Šie vis dar stovėjo ir svarstė, kas būtų naudingiau – ar užmušti Kristianą ir jo kompanionus, ar paieškoti grobio.

Kariai sutrikę atsitraukė, kad sustabdytų savo draugus.

Kristianas pažvelgė jiems pavymui, nubraukė kardą ir įsikišo į makštį. Spėjęs nudžiūti kraujas nusigrandys į ožkos karčius, kuriais buvo padengtas kardo dėklas.

– Per plauką, – su palengvėjimu atsiduso Raimundas. – O ką dabar?

– Į bažnyčią. Naktį tikriausiai išgyvensime tik būdami netoli Pilypo.

– Po tokios bedievystės aš tikrai susitaikysiu su mintimi, kad teks pasislėpti po arkivyskupo sparneliu, – suaimanavo Lukas. – Šiuo metu man tikrai reikėtų atgaivinti tikėjimą, kitaip tuoj išvemsiu savo žarnas.

Senoji kaimo bažnyčia jau buvo virtusi poilsio vieta. Lauke karaliavo naktis. Lietaus lašai taip garsiai barbeno į stogą, kad atrodė tarsi kas muštų būgnus. Moliu išdrėbtas prieangis virto vis didėjančia bala.

Bažnyčios viduryje apsistojo arkivyskupas su artimiausiais savo patarėjais ir tarnais, netoli jų įsikūrė Kristianas ir jo palydovai. Vidun jie įsivedė ir savo žirgus, taip pat ir keletą Pilypo ristūnų. Kristianas priėmė šį sprendimą todėl, kad bijojo ryte rasti tik gyvulių palaikus. Buvo įprasta, kad audrų ar kitų katastrofų metu kaimo gyventojai kartu su gyvuliais ieškodavo prieglobsčio bažnyčioje.

Kaimiečių vis dar nesimatė, tik suglumęs kunigas pasiruošė guolį netoli vyskupo. Jo namų šeimininkė ir jos dukra, kurioms jis buvo įsakęs likti, kai įžengs kariuomenė, jau buvo pabėgusios į mišką pas kitus gyventojus.

Kristianas padalijo paskutinę duoną. Prieš išvykstant jos įdėjo Gretė, baltaplaukė markitantė.

Per siaurus langų plyšius matėsi, kaip žaibai akimirkai nušviesdavo juodą naktį. Juos lydėjo smarkus griaustinis, kuris kiekvieną kartą sudunksėdavo vis arčiau.

Po skurdžios vakarienės vyrai pasiskirstė budėjimo tvarką. Pirmasis budėti pasisiūlė Kristianas. Kartu pasiėmė ir Ditrichą. Jis numanė, kad vaikinas vis tiek negalėtų užmigti. Lukas ir Raimundas susisupo į drėgnus apsiaustus ir akimirksniu užsnūdo.

Gerolfas iš Magdeburgo buvo pakviestas pas Pilypą. Keturi Meiseno piliečiai buvo vieni, bet vos už tuzino žingsnių nuo arkivyskupo. Jų akys ilgainiui priprato prie tamsos. Šviesos teikė vos kelios žvakės bažnyčios viduryje. Ant sienų žaidė žmonių šešėliai. Po kurio laiko Pilypo žmonės užkūrė nedidelį laužą. Kas žino, iš kur jie gavo sausų malkų.

Skurdžios bažnyčios vidų vėl nutvieskė žaibai. Beveik tuo pačiu metu sugrumėjo griaustinis. Kaimo kunigas susigūžė ir panarinęs pečius nušliaužė iki altoriaus, kur galėtų pasimelsti.

Ditrichas nusuko žvilgsnį nuo pasigailėtinos būtybės ir šis vėl sustojo ties Pilypu.

– Kaip tai įmanoma? – sušnabždėjo jis Kristianui. – Kaip Dievo tarnas galėjo pasamdyti tokią niekingą gaują?

– Ir dar už jų nusikaltimus mokėti iš tikinčiųjų surinktais pinigais, – sarkastiškai pridūrė Kristianas. – Nėra jokio atsakymo. Galbūt tai, kad Heinricho būriai sunaikino Zoestą, ir paaiškintų jo įniršį. Nors arkivyskupas turėtų atleisti daug lengviau nei kiti... ir perleisti kerštą Visagaliui. Bet tai menkas pasiteisinimas. Tokio kraujo liejimo pateisinti negalėtų niekas.

Kristiano balsas skambėjo labai griežtai. Ditrichas retai tokį išgirsdavo.

– Toks yra karas. Jis ištraukia į paviršių visas blogąsias žmogaus savybes.

– Bet taip pat parodo ir didvyrišką narsą. Argi karas nėra kilnus reikalas? – netikėtai įsiterpė Ditrichas.

Kristianas svarstė, kaip jaunajam vyrui galėtų paaiškinti savo požiūrį, kad šis neimtų abejoti riterio ištikimybe imperatoriui ir tikėjimo tvirtumu. Daugeliu atvejų jis mąstė kitaip nei dauguma riterių, kurie negaišdavo laiko galvodami apie paprastų žmonių likimą. Kol Otas paėmė Kristianą į Burgbergą ir leido į riterių mokymus, berniukas buvo našlaitis, augo pas neturtingą, bet labai protingą moterį. Kristiano tėvui tai kainavo gyvybę – jis buvo senojo Meiseno markizo šnipas. Kristianas neturėjo jokios nuosavybės, jo kilmė nebuvo gerbtina, nes tėvas dirbo muzikantu, ko niekas neturėjo sužinoti. Bet nepaisant to, jis, dar būdamas pažu, užsitarnavo vienmečių kilmingųjų, tokių kaip Randolfas, Ekehartas ar Elmaras, panieką ir priešiškumą.

– Mes juk sutinkame su nuomone, kad imperatorius yra garbaus proto ir riteriškojo idealo įsikūnijimas?

– Savaime suprantama.

– Ar žinai, ką jis kadaise įvykdė atvykęs į Cremo miestą netoli Milano? Tai nutiko dar prieš tai, kai tu atvykai į jo rūmus.

Ditrichas papurtė galvą.

– Jis uždarė belaisvius, tarp jų ir vaikus, į dėžes ir liepė pakabinti prie užimtos pilies bokštų. Norėdami atkovoti savo miestą, jo gynėjai buvo priversti šaudyti degančias strėles į savo vaikus, kurie klykė iš išgąsčio ir maldavo pasigailėti. Tol, kol žuvo. Gyventojai keršto vedini sukapojo sugautus imperatoriaus žmones jų bendražygių akyse ir numetė gabalus ant jų galvų.

Ditrichas nutilo.

– O Šventasis karas? Kryžiaus žygiai prieš netikinčiuosius? – galiausiai neatlyžo jis. – Juk žudyti netikinčius yra Dievo valia. Taip sako dvasininkai: to nori Dievas.

Kristianas turėjo palaukti, kol nutilo griaustinis.

– Nežinau, ar to nori Dievas. Bet aš pažinojau vyrą, kuris dalyvavo paskutiniame savo kryžiaus žygyje. Tai buvęs mūsų kaimo kunigas. Jis kovojo tada, kai dar prieš daugiau nei trisdešimt metų karaliaus Konrado būriai išžudė beveik visus Damasko vyrus. Grįžęs nuėjo tiesiai į vienuolyną, nes negalėjo ištverti žudynių. Jis norėjo rasti laisvę.

– Ar rado?

Prisiminus tvirtų įsitikinimų ir atlapaširdį kunigą Bartolomėjų, Kristiano veide nušvito ilgesinga šypsena.

– Vienuolyne gal ir ne visai. Bet manau, rado ją padėdamas mūsų kaimo žmonėms susikurti naują, geresnį gyvenimą.

– Ar daug žmonių nužudėte? – patylėjęs norėjo sužinoti Ditrichas.

– Taip. – Atsakymas nuskambėjo tvirtai ir liūdnai. – Bet jie nebuvo beginkliai valstiečiai ar moterys su vaikais. Tik priešai. Žmogžudžiai ir nusikaltėliai – tokie, kaip tos šiukšlės šiandien, riteriai, paniekinę taisykles ir kenkę kitiems.

Kristianas pasimuistė.

– Jei mes tikrai užimsime Haldeslebeną, teks nužudyti daug gerų vyrų, kurie priversti kovoti priešingoje barikadų pusėje, Heinricho pusėje.

– Kova – neišvengiamas karo palydovas, – aistringai paprieštaravo Ditrichas. – Mes ginsime žemę nuo hercogo Heinricho savivalės. Jo būriai nusiaubė ištisas vietoves!

– Tą ir turėjau omenyje, – ramiai atsiliepė Kristianas. – Pilypo gauja ne ką geresnė – ne – ji dar blogesnė. Karas visada pirmiausia kerta beginkliams. Ir skaudžiausiai. Mes, riteriai, esame prisiekę juos ginti.

*

Ditrichas suprato, kad pavojingai atviri mokytojo žodžiai reiškė jo pasitikėjimą. Ilgai svarstė, ką galėtų pasakyti, bet taip ir neatrado tinkamų žodžių.

Kurtinantis griaustinio dundėjimas ir ryškus žaibas padėjo jam išvengti atsakymo. Bažnyčia prisipildė aštrių dūmų. Visų žvilgsniai nukrypo į viršų. Stogas poškėdamas įsiliepsnojo.

– Gaisras! Visi laukan! – sušuko kažkas. – Bažnyčia dega!

Vyrai iš karto puolė prie arkivyskupo norėdami jį apsaugoti. Ėmė liepsnoti Pilypo skvernai, todėl jis pamiršęs orią laikyseną išbėgo laukan.

Kilęs triukšmas prižadino Raimundą ir Luką. Šie, kaip įprasta, čiupo ginklus. Bet tada pamatė, kas atsitiko. Žaibas uždegė bažnyčios bokštą, kuris, nors ir lijo, degė kaip dagtis. Po kurio laiko ėmė virsti liepsnojančios sijos, kristi čerpės ir kibirkštys. Netrukus visas bažnyčios stogas skendėjo ugnyje.

– Išveskite arklius! – paragino Kristianas.

Riterių žirgai buvo išmokyti klausyti šeimininkų net gaisro atveju, bet šį kartą nenorėjo eiti. Trypdami ir žvengdami jie grūdosi aplink Kristiano eržilą. Šis stengėsi išvesti savo bandą iš pavojaus zonos.

Kristianas iš visų jėgų stengėsi nuraminti savo žirgą, kad galėtų jį atrišti. Kiti riteriai rizikuodami gyvybėmis bandė padaryti tą patį.

Staiga arkliai tapo nevaldomi. Kristianui neliko nieko kito, teko užšokti ant Radomiro ir tvirtai apkabinus žirgo kaklą prasibrauti į priekį. Kiti žirgai išsigandę nusekė iš paskos.

Lukui ir kitiems vyrams dar pavyko surinkti balnus ir likusius daiktus.

Kristianas leido Radomirui nušuoliuoti nemažą atkarpą, tada apsisuko ir padarę lanką grįžo prie liepsnojančios bažnyčios.

Kairėje Raimundo rankoje žiojėjo išdegusi žaizda, rudos jo garbanos buvo apsvilusios, Ditricho ir Luko drabužiuose švietė pradegusios skylės. Bet daugiau nieko blogo nenutiko.

Patenkinti, kad Kristianas taip pat sėkmingai išgyveno šią naktį, jie paėmė iš jo arklius.

Nors liepsnos labai gąsdino gyvulius, Kristianas, Lukas, Raimundas ir Ditrichas liko šalia bažnyčios. Žinoma, ne taip arti, kad ant jų užvirstų krintanti sija ar koks nuodėgulis. Bet pakankamai, kad ugnis juos nušviestų, o brabantai negalėtų atšliaužti bei pasinaudoję kilusia sumaištimi įvykdyti keršto.

Galbūt iš pradžių kas nors ir davė nurodymus imtis gesinimo darbų, bet greitai tapo aišku, kad tai neturi jokios prasmės. Mediena buvo tokia sena ir išdžiūvusi, kad net per lietų liepsnojo kaip degikliai ir skleidė aštrius dūmus.

Hojeris paskirstė vyrus, kurie turėjo stebėti aplinkinius namus, kad į juos neįsimestų ugnis. Tai nebuvo būtina. Trobelės buvo nutolusios nuo bažnyčios pakankamai saugiu atstumu.

Išaušus rytui iš bažnyčios buvo likusios kelios rūkstančios sijos. Jos styrojo į visas puses tarsi juodi išdžiūvę pirštai.

Kunigas sustingęs žvelgė į savo bažnyčios griuvėsius. Prie krūtinės spaudė altoriaus kryžių, kurį išgelbėjo iš degančių Dievo namų. Po kurio laiko susmuko ant kelių, jo liesais, suodžiais išteptais skruostais riedėjo ašaros.

Kiaurai permirkęs ir lygiai toks pat suodinas arkivyskupas priėjo prie jo ir kažką pasakė. Bet jo žodžiai nelaimingo kunigo nepasiekė. Tada Pilypas įsakė savo vyrams ruoštis kelionei.

– Dabar žinau dar vieną atsakymą, – pratarė sukrėstas Ditrichas. – Pats Viešpats atsakė. Jis nepakęs, kad jo namuose glaustųsi žmogus, pasikliovęs bedieviais brabantais.

– O kaimo gyventojai privalės taupyti, kad pasistatytų naują bažnyčią, – sausai pridūrė Kristianas.

Naujasis šeimininkas

Vidurnakty Albrechtas aimanuodamas pašoko iš miego. Jis pasipurtė norėdamas nuvyti šmėkštelėjusį šmėklos veidą. Tada suprato, kad atsidūrė nepažįstamame kambaryje. Po akimirkos prisiminė esąs Kristiansdorfe.

Tiksliau pasakius, jis yra Kristiansdorfo šeimininkas. Veidą iškreipė šypsnys. Pirmą kartą gyvenime nereikėjo niekam paklusti ir tarnauti – nei tėvui, nei griežtam seneliui ir dėdei, kurie jį mokė, nei karaliui, kuris dar buvo paauglys. Pirmą kartą jis galės vadovauti neribotai. Ne netikėliams tarnams ar pažams, o turtingiausiam kaimui. Kaimui, kuris greitai priklausys jam vienam, kaip ir visa Meiseno grafystė.

Per langą girdėjosi, kaip kieme verda darbas. Kažkur visai po juo pasigirdo beldimas ir kalimas, lojo keletas šunų, žvengė arklys. Kažkas garsiai suriko ant Peterio. Visi aplinkiniai sužinojo, kad jei tik pagaus tą niekam tikusį tinginį, nusuks jam ausis. Bet stebėdami šią sceną žmonės tik juokėsi.

Pagal saulės padėtį danguje Albrechtas suprato, kad turėtų būti jau gerokai įdienoję. Jis miegojo ilgai ir kietai, pirmą kartą nekankino jokie baisūs košmarai. Į neseniai išvystą šmėklą jis net nekreipė dėmesio. Palyginus su tuo, kas jį kankindavo iki tol dienos ir miego metu, tas reginys buvo niekis.

Vadinasi, Kristiano žmona tikrai žino, kaip gali jam padėti. Gerai. Nors iš dalies blogai, nes jis gali pakliūti į šios protingos moters rankas, o tai jam labai nepatiko. Joks tikras vyras neturėjo būti priklausomas nuo moters, juo labiau ja pasitikėti. Juk atkeliavo čia norėdamas jai atkeršyti, kad dėl jos ir to Kristiano jo brolis nebuvo išsiųstas į vienuolyną.

Šie du buvo pačios blogiausios rūšies. Jie iš tikrųjų priklausė elgetoms, kurie turėtų klūpėti prie bažnyčios, o ne jų, kilmingųjų sluoksniui. Elmaras išdavė jam keletą įdomių smulkmenų. Apimtas silpnumo akimirkos kunigaikštis pakėlė tuos netikėlius į kilmingųjų gretas. Lyg to nebūtų gana, jie pasirodė esą jo motinos ir nekenčiamo dėdės Landsbergo numylėtiniai. Jie net nesusimąstė, kaip tai glumino Albrechtą.

Bet apie žolininkę pagalvos vėliau. Jeigu tik ji kada nors prabus. Paklausęs Elmaro patarimo, jis vakar privertė Martą išgerti dvigubą dozę pačios sumaišyto migdomojo gėrimo. Jeigu jis miegojo beveik iki pietų, tai ji tikrai artimiausiu metu nesimaišys po akimis.

Šiuo metu turėjo skubesnių reikalų.

Albrechtas atsikėlė ir žengė keletą žingsnių, kol visiškai atgavo jėgas. Tiesioginiai saulės spinduliai išbudino galutinai. Tada atlapojo duris ir suriko, kad kas nors nedelsiant ateitų į jo kambarį – atneštų pusryčius ir nupraustų.

Jo kambarį saugojo du sargybiniai. Šie, pamatę šeimininką, pasisveikino ir plačiai išsišiepė. Jiems pasirodė keista pamatyti Albrechtą šiuo dienos metu dar pusnuogį. Taip galėjo atsitikti tik daug išgėrus, arba jei riteris su draugais naktį prisikvietė paleistuvių. Bet Elmaro įsakymas buvo vienareikšmiškas: jokiu būdu nežadinti šeimininko.

Vienas jų iš karto buvo išsiųstas pakviesti kelias tarnaites, o kitas surasti Elmarą.

Tada Albrechtas grįžo į savo patalą, išsitiesė ir patenkintas pasirąžė.

Elmaras žengė pro duris kartu su viena iš tarnaičių, kuri atnešė vyno, baltos duonos, mėsos ir sūrio.

– Jūs atrodote puikiai pailsėjęs. Gerai išsimiegojote? – pasiteiravo riteris. Nuo pat grįžimo į tėvo namus Elmaras buvo Albrechto patikėtinis ir patarėjas.

– Kietai kaip po turiningos nakties, – pasijuokė būsimas markizas ir pakvietė Elmarą pasidalyti pusryčiais. – O ką veikia moteris?

– Miega. Dar giliau ir kiečiau. Nesirūpinkite, likusią dienos dalį ji nesikels. Nekils jokių rūpesčių.

– Tikiuosi, – suniurzgėjo Albrechtas. Prieš atsipjaudamas storą riekę mėsos jis akimirkai sustingo. – Jūs įsidėmėjote tą mikstūrą? Tam atvejui, jei ji nepabustų?

– Nesijaudinkite, – ramino jį Elmaras. – Jei sugalvotų pakratyti kojas, tam reikalui yra jos podukra, kuri taip pat nusimano apie panašius reikalus. Ta, kuri vakar pagimdė. Jei prireiks, ištempsime ją iš gimdyvės patalo.

– Kokia laimė, kad taip gerai pažįstate šį kaimą, – su palengvėjimu atsiduso Albrechtas.

Akimirkai Elmaro veidą iškreipė įniršio kupini prisiminimai.

– Juk sakiau, kad dažnai čia lankydavausi su geru draugu. Apie šio kaimo gyventojus galiu papasakoti tikrai nemažai naudingų dalykų.

Jų pokalbį pertraukė barbenimas į duris.

– Būkite pasveikintas, pone. Atnešiau vandens rytinėms jūsų maudynėms, – pasigirdo balsas už durų.

– Pats laikas! – suriaumojo Albrechtas. – Įeik.

Niurzgėdamas jis apžiūrinėjo apvalią seną tarnaitę, kuri atitempė du kibirus šilto vandens ir juos pastačiusi suaimanavo.

– Tikrai nenoriu, kad mane praustum, sena ragana, – užsipuolė jis. – Pakviesk man ką nors. Tą... Mariją. Taip, ji turi ateiti. Nedelsdama atsiųsk ją čia.

Tarnaitė išsigandusi nusilenkė. Abu vyrai susižvalgė ir patenkinti išsišiepė. Turėtų būti šaunus nuotykis.

Po kurio laiko vėl pabeldė į duris.

Albrechtas skubiai nulėkė prie jų ir atidarė.

– Nagi užeik, mano gražuole!

Jis pasitraukė į šoną, bet Marija nė nepajudėjo iš vietos. Išsigandusi žiūrėjo į naująjį pilies šeimininką, kuris stovėjo prieš ją visiškai nuogas.

– Ar įeisi pagaliau?! – pagrasino Elmaras.

Nespėjus pabėgti, jis griebė merginą už rankos, įsitempė į kambarį ir užrakino duris.

– Tik nesielk taip, lyg niekada nebūtum mačiusi nuogo vyro, – pamatęs paraudusius jos skruostus, prunkštelėjo pralinksmėjęs Albrechtas. – Ausis pasiekė žinia, kad tavimi domisi mano brangusis brolelis. Nejaugi tas kvailys dar nenuskynė šios gėlelės?

– Kažkas jus blogai informavo, pone, – paprieštaravo Marija. Ji vis dar žvelgė į grindis, bijodama pakelti akis.

Albrechtas ir Elmaras linksmai susižvalgė išgirdę tokį dviprasmišką jos atsakymą.

– Vadinasi, jis vis dėlto tave paėmė! Nebūčiau pamanęs, kad jis galėtų būti toks vyriškas, – pajuokavo jaunesnysis.

Marija dar labiau sutriko.

– Ne, pone! Kodėl jūsų brolis turėtų manimi susidomėti?

Ji suprato, kad nereikėtų Ditricho velti į šį reikalą.

– Be to, esu susižadėjusi. Kai mano jaunikis grįš iš karo žygio, kelsime vestuves.

– Lyg viena su kitu būtų susiję, – sumurmėjo Albrechtas. – Girdėjau, kad Liovės priešams sekasi gana prastai. Sakau tik todėl, kad susitaikytum su šia mintimi – galbūt netrukus tapsi našle net nespėjusi atšokti vestuvių...

Jis įlipo į abu kibirus, ištaškydamas pusę jų turinio ant grindų, ir ištiesė rankas.

– Nagi, nuprausk mane!

Išraudusi Marija nuleido galvą, priėjo prie jo ir ėmė trinti Albrechto rankas ir krūtinę. Netrukus jo lytis ėmė kilti.

Mergaitė skubiai žengė už jo ir sukandusi dantis ėmėsi nugaros.

– Dar nepabaigei priekio, – tarė jis.

Elmaras garsiai nusikvatojo.

– Šeimininke, jums reikėtų pamatyti, kokia ji dabar suglumusi ir susigėdusi.

Albrechtas atsisuko kiek tik buvo įmanoma.

– Nejaugi mano brolis nenuėjo su tavimi iki galo?

Marija tylėjo. Tada jis neiškentęs čiupo merginos ranką ir prisitraukė artyn.

– Tu dar nebaigei priekio!

Marija sukaupusi visą drąsą žengė tris žingsnius atgal.

– Tai galite padaryti ir pats, šeimininke.

Pripuolęs Elmaras žiebė tokį stiprų antausį, kad mergina susvyravo ir tikrai būtų nukritusi ant žemės, jei ne siena.

– Kad tau būtų aišku, kvaile, – aprėkė jis. – Jeigu bandai elgtis taip pat didvyriškai kaip netikras tavo tėvas, nepamiršk, kad jis toli nuo čia ir tau nepadės. Priešais tave dabar stovi tikrasis šeimininkas. Privalai paklusti jo įsakymams. Jei pareikalautų, kad pasidalytum su juo viena lova, privalėtum su džiaugsmu į ją atsigulti ir jaustis pagerbta, kad šeimininko akis užkliuvo būtent už tavęs!

– Liaukis, Elmarai, juk mes nenorime per daug išgąsdinti šios gražuolės. Galbūt šiuo metu ji yra ne tik našlė, bet ir našlaitė, – demonstratyviai suvaidinęs užuojautą tarė jis.

Jie abu žinojo, kad Albrechtas savo lovoje gali turėti bet kurią tarnaitę. Tik ne vieną iš Kristiano moterų. Dėl to gali užsitraukti tėvo nemalonę, todėl norėdamas paveldėti žemes, jis privalo vengti pykčių su tėvu. Bet pagąsdinti šią mergaitę buvo didžiulis malonumas.

– Tavo laimei, šiandien turiu daug svarbesnių reikalų, – pareiškė Albrechtas. – O dabar padarysiu tai, ko tu nenorėjai.

Nenuleisdamas nuo jos akių, jis ėmė liesti savo lytį. Elmaras garsiai nusijuokė, kai Marija pasibaisėjusi išbėgo iš kambario.

– Galite pailsėti, juk visą naktį budėjote, – pusryčių metu pasiūlė jis Elmarui. – Bet prieš tai dar įsakyk kam nors, kad vos tik žolininkė prabus, nedelsiant lieptų jai prisistatyti pas mane. Žinoma, tik tuo atveju, jei ji iš viso prabus...

Šio sumanymo jis neatskleidė vyresniajam. Vėliau jis lieps Elmarui plačiau papasakoti apie kaimo gyventojus, kad galėtų susistatyti savo šachmatų partijos figūras. Pagal šią partiją jis galės manipuliuoti valstiečiais kaip panorėjęs.

Elmaras jau ruošėsi eiti, bet Albrechtas pasikvietė jį atgal.

– Ar galiu jumis pasitikėti? Turiu omenyje savo nedidelę naktinę problemą?

Niekas neturėjo sužinoti, kad būsimasis Meiseno žemių valdovas bijojo savo sapnų, todėl naudojosi žolininkės pagalba.

– Duodu žodį, grafe.

Elmaru jis galėjo pasikliauti. Riteris, rūpestingai sušukuotais raudonais plaukais, buvo per daug patyręs intrigantas, kad leptelėtų ką nors nepagalvojęs.

Elmarui išėjus tarnai padėjo Albrechtui apsirengti. Tada jis liepė pakviesti monetų kalimo meistrą.

Marta pabudo, kai kažkas ją pajudino ir pašaukė vardu. Tingiai atmerkusi akis ji pažino šalia klūpinčią Mariją, kuri, atrodė, bet kurią sekundę pravirks. Šalia jos stovėjo Valteris, Kristiansdorfo sargybos vadas. Kristianas paprašė jo saugoti žmoną. Patyręs, pražilęs kovotojas taip pat atrodė susirūpinęs.

Vis dar sutrikusi Marta pasikėlė.

– Ar kas nors atsitiko? – Abiejų veidai galėjo reikšti tik tai.

– Ne, – palengvėjusia širdimi atsakė Marija. – Bet mes labai jaudinomės. Juk jau pietūs!

Po truputį grįžo atmintis. Elmaras vakar nepaleido jos iš akių, kol gamino migdomąjį gėrimą Albrechtui, o tada privertė išgerti dvigubą jo dozę. Ji buvo smulkesnė už Albrechtą, be to, praleidusi bemiegę naktį prie Joanos patalo, todėl gėrimas suveikė labai greitai ir stipriai.

Marta prisiminė, kad sargybą prie jos kambario durų perėmė Valteris kartu su savo patikėtiniu, taip pat ir Elmaras su vienu iš Albrechto vyrų.

Ji atsistojo ir patrynė akis. Bet silpnumas nepraėjo.

– Visą tą laiką gulėjote kaip negyva. Ilgainiui tai ėmė kelti nerimą, – nusiminęs sumurmėjo Valteris.

– Nesirūpinkite, tuoj jausiuosi geriau, – bandė nuraminti sargybos vadą, bet susirūpinimo nuslėpti neįstengė.

– Į jūsų kambarį niekas nebuvo įėjęs, nesitraukiau nuo durų nė akimirkai, – užtikrino Valteris, perskaitęs jos akyse nebylų klausimą. Ji dėkinga linktelėjo, nors galvoje sukosi mintis, kokie gandai pasklido pilyje po šios nakties. Bet dabar buvo svarbesnių reikalų.

– O kaip jaučiasi markizo sūnus?

– Jis šiandien atsibudo vėlai. Iš karto pasikvietė iš čia Elmarą ir antrąjį savo sargybinį, o iškart po pusryčių pasikvietė pas save monetų meistrą. Jis teiravosi, kaip jūs laikotės, ir įsakė leisti miegoti tol, kol prabusite pati. O tada nori Jus pamatyti.

– Tada neverskime jo ilgai laukti.

Kas žino, ką Albrechtas jau spėjo nuveikti. Marta numetė antklodę ir kritiškai nužvelgė suglamžytą suknelę. Bet kokiu atveju ją nusirengti ir miegoti vienais apatiniais būtų neprotinga, ypač kai prie atidarytų durų stovėjo keturi vyrai.

Valteris suprato ir pasitraukė atgal. Marta kartu su Marija nuėjo į kambarėlį, kuriame galėjo atsigaivinti ir pasiruošti susitikimui su

Albrechtu. Jai taip pat knietėjo sužinoti, kas taip stipriai trenkė podukrai, kad visas kairysis jos skruostas buvo sutinęs.

Marija užsikirsdama ir susigėdusi papasakojo apie tai, kas nutiko Albrechto miegamajame. Marta taip įniršo, kad jos veide neliko jokių mieguistumo žymių.

Albrechtas galėjo palaukti, vis tiek ateis laikas, kai galės su juo atsiskaityti.

– Tau negalima rodytis jo akyse, – skubiai nusprendė ji. – Eik pas savo brolį ir Agnesę, jie tave priims. Ir stenkis kiek įmanoma mažiau kišti nosį laukan, – patarė Marta.

Karlas, vyresnysis Joanos ir Marijos brolis, buvo vedęs kalnakasio dukterį ir dirbo nuosavoje kalvėje. Pora turėjo tris mažus vaikus, Agnesė laukėsi dar vieno. Todėl ji tikrai apsidžiaugtų, jei Marija padėtų namuose.

– Tave ten nuves vienas iš Valterio vyrų, geriausia dar šįvakar, kai visi Albrechto žmonės susirinks salėje, ten gers ir linksminsis. Iki tol liksi mano kambaryje.

Marija su palengvėjimu linktelėjo. Tada Marta pro lango plyšelį pamatė vieną iš arklininkų.

– Atsiųsk man Peterį, – sušuko ji tyliai, bet pakankamai aiškiai, kad jis galėtų suprasti. Šis linktelėjo ir nubėgo. Po akimirkos prisistatė buvęs vagis. Jis išsišiepęs laukė, kuo galės pasitarnauti Kristiano žmonai. – Nubėk pas Tildą ir pakviesk ją čia, – liepė ji berniukui.

Tilda buvo Kristiansdorfo viešnamio šeimininkė. Kai čia buvo rastas pirmasis sidabras, į kaimą pradėjo keliauti daug svetimtaučių ir laimės ieškotojų. Neilgai trukus paskui juos atsekė ir paleistuvės, kurių paslaugos naujiesiems gyventojams buvo reikalingos. Sunkiai uždirbtus pinigus vyrai laisva ranka įbrukdavo gražuolėms tarp šlaunų. Bet prieš keletą metų sukilo ištekėjusios moterys ir kunigas, kurie pasipiktino nuodėmingais vaizdais, todėl Kristianas ir tuometinis kaimo vyresnysis kalvis Jonas pasiūlė pastatyti viešnamį. Moterys sutiko, ir išrinko Tildą, vyriausią iš jų, viešnamio šeimininke. Bent jau šiuo požiūriu į kaimą grįžo ramybė: paleistuvėms nereikėjo lyjant lietui ar šąlant laukti klientų lauke, o laisvi ar našliai kalnakasiai, sargybiniai ir prekybininkai mėgavosi nevaržoma jaunų merginų meile.

Tilda buvo Martos sąjungininkė nuo pačių juodžiausių Kristiansdorfo laikų, kai jam vadovavo Randolfas. Ji numanė, apie ką bus kalbama, taip pat žinojo, kad lankant Martą niekas neturi jos pažinti, ypač, kai pilyje vaikštinėjo markizo sūnus ir jos vyrai. Tarsi nuolanki našlė ji paslėpė raudonas garbanas po skarele ir apsivilko į akis nekrintančią suknelę. Ėmęs lyti lietus tik padarė paslaugą. Prie viešnamio nebuvo nieko, kas būtų galėjęs ją stebėti. O tie, kuriuos ji sutiko pakeliui, lakstė po gatves nuleidę galvas, kad tik greičiau pasiektų namus ir kiaurai neperšlaptų. Tildai pasisekė, nes jei kas nors sučiuptų ją apsimetančia garbinga žmona ar našle, ji iš karto būtų teisiama pagal įstatymą.

Marta, pro lango plyšelį pamačiusi ateinančią viešnamio šeimininkę, nusileido į apačioje esantį nedidelį kambarį, kuriame laikydavo vaistažoles, tepalus ir apžiūrėdavo ligonius. Čia niekas negalėjo jų pamatyti.

– Nuo šio vakaro siųsk į pilį po kelias savo merginas, – sušnabždėjo ji Tildai. – Gal taip Albrechto žmonės paliks ramybėje tarnaites. Bet man reikalinga dar viena, kuri visą laiką būtų čia ir vaidintų tarnaitę.

Ji trumpai papasakojo Tildai apie rytinius Marijos nuotykius.

Viešnamio šeimininkė nusišypsojo.

– Tam labiausiai tiktų Lizabetė. Ji jauna, graži ir moka natūraliai pritraukti vyrus.

Tą pačią akimirką moterys pagalvojo apie tą patį: jaunajam riteriui Lukui ši mintis tikrai nepatiktų. Nuo to laiko, kai vieną žiemą nuo karštinės mirė Katerina, graži šviesiaplaukė paleistuvė didžiulėmis garbanomis, kurią jis dažnai lankydavo, pastarųjų apsilankymų metu vyras išsirinko būtent Lizabetę. Kai pranešdavo apie savo atvykimą, Tilda pasirūpindavo, kad Lizabetė tuo metu būtų laisva. Bet dabar Lukas buvo kare, už šimtų mylių nuo čia, o mergaitė privalėjo išnaudoti laiką, kad, kol dar jauna ir graži, užsidirbtų pinigų.

Tik Marta su Kristianu žinojo, kodėl Lukas iki šiol delsė vesti. Tai, kad iš jo buvo atimta paveldėjimo teisė, kai atsisakė tėvo peršamų sužadėtuvių, atrodo, jo nė kiek nedomino. Nuo to laiko jis nesistengė užkariauti nė vienos moters širdies, nors visos Burgbergo merginos ėjo dėl jo iš proto. Visos, net ir šviesiaplaukė Adelė, kuri kartu su kitomis jaunomis merginomis buvo auklėjama Jadvygos, bet Lukas į jas nekreipė jokio dėmesio.

Marta sutarė su viešnamio šeimininke, kad pati slapta mokės už Lizabetės paslaugas. Albrechtui tai nepakenks, net jei jis sužinos, kad ji – paleistuvė. Žinoma, geriau jam šito nežinoti. Naujasis grobis nukreiptų jaunojo markizo dėmesį nuo Marijos ir kitų jaunų tarnaičių.

Marta įdavė Tildai vaistų vienai jos merginai ir ši išskubėjo.

Tada Marta išėjo į lietų. Ji pamatė iš arklidžių ateinantį Hartmutą, Albrechto sargybos vadą. Ji ryžtingai žengė pirmyn.

– Jūsų šeimininkas liepė mane pakviesti, – užkalbino jį. – Ar žinote, kur jis dabar yra?

– Šiuo metu jis kartu su monetų kaliku nuėjo štai ten, – atsakė vyras ir parodė į liejyklą. Ranką jis judino vis dar labai atsargiai. – Palydėsiu jus, jei norite.

– Kaip jūsų petys? – eidama paklausė ji.

Vyras susiraukė.

– Jei artimiausiu laiku nepagerės, negalėsiu atlikti savo pareigų, – nusiminęs tarė jis.

– Pasirūpinsiu tuo iš karto, kai tik jūsų šeimininkas baigs su manimi, – pasiūlė ji ir iš karto suprato savo žodžių dviprasmybę. Ne, taip greitai Albrechtas manimi neatsikratys.

Bet tai ji žinojo jau tada, kai nebėgo slėptis pas Raimundo žmoną, o nusprendė likti kaime. Todėl savo pagalbą Hartmutui pasiūlė ne vien iš gailesčio. Galbūt kada nors jis atsilygins Martai ir visam kaimui už šią skolą.

– Liepkite mane pakviesti, kai tik turėsite laiko, – su palengvėjimu padėkojo sargybos vadas.

Marta įžengė į liejyklą kartu su patyrusiu kovotoju. Albrechtas šį kartą apsiėjo be jokių įžangų. Palikęs meistrą stovėti, jis kreipėsi į moterį.

– Vadinasi, jūs vis dėlto pabudote, – šaipydamasis pakomentavo jos pasirodymą. Moteris nespėjo nieko atsakyti, nes šis greitai pakėlė ranką ir šiurkščiai tarė: – Pakalbėsime vėliau! Likite šalia, kol turėsiu jums laiko. Dabar tylėkite!

Marta suprato iškart. Albrechtas bijojo, kad ji ką nors išplepės, todėl nenorėjo paleisti jos iš akių.

Draugiškai linktelėjusi ji padėkojo Hartmutui už palydą. Juk kalbėti jai buvo uždraudęs Albrechtas. Baimės kupini jo įsakymai žadino jos norą dar labiau paerzinti ir laikytis jo nurodymų pažodžiui. Bet greitai atsisakė šios minties. Albrechtas nebuvo kvailas – jis buvo pavojingas. Už tai grafas žiauriai nubaustų ne tik ją, bet ir visus brangius žmones.

Gerai, kad jis negalėjo skaityti jos minčių.

Albrechto įsakymas būti šalia turėjo ir privalumų, pavyzdžiui, ji bent jau galėjo greičiau išsidžiovinti suknelę.

Liejykloje tvyrojo baisus karštis.

Čia liejamas sidabras, tada tiksliais kiekiais maišomas su variu.

– Dėl to pfeningų taip lengvai neperlauši, – paaiškino monetų liejikas. Marta jau žinojo, kaip vyksta šis procesas, todėl dabar tik stovėjo saugiu atstumu nuo ugnies ir mėgavosi šiluma.

– O tada? – nekantravo Albrechtas, nes šios detalės tikriausiai jam nebuvo įdomios. Jis negalėjo sulaukti akimirkos, kada pamatys gatavus pfeningus.

– Sekite paskui mane, pone, – pakvietė meistras Vibaldas. Albrechtas linktelėjo Martai, nurodydamas toliau likti už jo, kad galėtų ją stebėti. Kitame kambaryje, į kurį jie įžengė, aidėjo kalimo garsai. Tuzinas vyrų plonino sidabro juosteles.

– Taip juostelės įgauna reikiamą storį, – toliau aiškino meistras Vibaldas. Jis privalėjo šaukti, nes triukšmas kalykloje buvo milžiniškas.

Albrechto veide nušvito gudri šypsena.

– Jei tos plokštelės suplonėja, gaunama daugiau pfeningų? – klastingai paklausė jis.

– Ne, pone, – sulaukė atsakymo. – Tai būtų sunkus nusikaltimas. Iš vienos sidabro markės turi išeiti lygiai du šimtai keturiasdešimt pfeningų. Taip rašoma įstatyme. Tas, kuris jam nusižengs, praras ranką – lygiai kaip ir tas, kuris bandys daryti mažesnes monetas.

Nereikėjo jam šito pasakoti, mąstė Marta. Taip skatinamos blogos mintys. Nebuvo galima nepastebėti godumo liepsnelių Albrechto akyse. Viešnagės Kristiansdorfe metu jis tikrai pasinaudos proga praturtėti, juk monetos kalamos tiesiai priešais akis.

Monetų meistras nusivedė Oto sūnų į kitą kambarį, kuriame dvylika vyrų iš plonų juostų kirpo apvalius pfeningo dydžio skritulius.

Albrechtas įkišo ranką į dėžę su išpjautomis monetomis, kurios vis dar buvo pajuodusios ir be antspaudo.

– O kas daroma su likučiais? – pageidavo žinoti jis.

– Jie liejami į naujas juostas. Žiūrėkite, pone, kitas žingsnis yra išbalinimas.

Meistras nusivedė svečią prie garuojančio kubilo, iš kurio sklido šlapimo dvokas.

– Jūs merkiate mano monetas į myžalus? – susiraukė Albrechtas.

– Šis skystis pašviesina metalą, – mandagiai paaiškino meistras ir atkišo Albrechtui vieną pusgaminį – sidabro spalva blizgantį ploną skritulį, nedidesnį už piršto nagą.

– Trūksta tik spaudo, – pastebėjo būsimas markizas. Marta suprato, kad jis mintyse jau įsivaizduoja, kaip vieną dieną ant Meiseno pfeningų bus kalamas jo atvaizdas.

– Tai vyksta visai šalia. – Meistras norėjo juos nusivesti į kitą kambarį, iš kurio aidėjo duslus poškėjimas. – Mes pasikvietėme iš Meiseno geriausius kalikus, kurie labai tiksliai perkėlė jūsų tėvo atvaizdą ant spaudo.

Bet atrodė, kad Albrechtui tai visiškai nerūpėjo.

– Nuveskite mane į sidabro saugyklą, – įsakė jis.

– Kaip pageidausite, grafe.

Meistras Vibaldas ėjo priekyje. Sidabro saugykla buvo antrame apvaliosios pilies aukšte, svarbiausioje ir anksčiausiai įrengtoje pilies dalyje.

Sulaukę garbingo svečio, sargybiniai sveikindamiesi pagarbiai traukėsi iš kelio.

Pirmajame aukšte buvo sargybos postas, kuriame sėdėjo kiti vyrai. Marta iš karto suprato, kad pusė jų priklausė Albrechtui. Griežtu Oto įsakymu dalis vyrų buvo paimti į karo žygį ir pakeisti Albrechto žmonėmis. Pamatę šeimininką jie iš karto nutraukė žaidimą kauliukais, bet šis nesiteikė į juos net pažvelgti. Jis sekė paskui meistrą Vibaldą siauromis susukamomis kopėčiomis į viršų. Tai buvo vienintelis kelias į sidabro saugyklą. Užpuolimo metu kopėčias buvo galima lengvai užtraukti į viršų.

– Ar turiu sekti paskui jus į viršų? – pasiteiravo Marta jam pavymui ir sulaukė išdidaus „taip“.

Tipiška situacija. Būkite malonus, pasakykite, kaip jai su ilgu sijonu užlipti kopėčiomis, juk moterims tai nedera.

Hartmutas, atėjęs prižiūrėti savo vyrų, pirmasis suprato jos problemą, arba buvo pirmasis pasiruošęs jai padėti.

– Prašau apsisukti, kad ponia galėtų nestebima pasiekti viršų, – sumurmėjo jis. Įsakymas buvo nedelsiant įvykdytas.

Pagaliau užlipusi į sidabro saugyklą Marta pamatė, kad Albrechtas ir meistras Vibaldas jau stovi prie dviejų atidarytų skrynių – pirmojoje, mažesnėje skrynioje, gulėjo tvarkingai sudėti pfenigai, didesnėje – sidabrinės monetos tolimajai prekybai į Italiją ir į Rytus. Ant visų monetų buvo uždėti nedideli antspaudai parodantys, iš kur atkeliavo sidabras.

– Duokite man jų, – pareikalavo Albrechtas ir parodė į sidabrą.

Monetų kalimo meistras išbalo.

– Esu atsakingas už kiekvieną jūsų tėvo pfenigą, – tvirtu balsu paaiškino jis,

– Na ir kas? Aš esu jo paveldėtojas. Vieną gražią dieną visa tai priklausys man. – Albrechtas išdidžiai parodė į sidabro pilnas skrynias. – Vertinkite tai kaip išankstinį mano turtą.

– Tada mes privalome viską patvirtinti – dalyvaujant kapelionui ir raštininkui, – griežtai nusprendė meistras.

Albrechtas to nenorėjo. Tėvas galėjo daug ko iš jo tikėtis, bet, kad pradės imti pinigus iš jo lobyno, tikrai ne.

– Vėliau pakalbėsime apie tai, – suniurzgėjo jis ir nulipo kopėčiomis žemyn.

Jis palaukė, kol nusileis Marta, tada įsiutęs dėbtelėjo į ją.

– Grįžkime prie jūsų. Sekite iš paskos!

Ir pasuko link savo kambario.

Lietus buvo gerokai įsismarkavęs, todėl sustirusi Marta panoro grįžti į šiltą liejyklą. Ar ten, kur dabar yra Kristianas ir Lukas, taip pat pila lietus? Šios minties ji niekaip negalėjo užgniaužti.

Pagrindinį pastatą jie pasiekė kiaurai peršlapę.

Kambaryje, skirtame aukštiems svečiams, Albrechtas pirmiausia atsisėdo pats. Martai net nepasiūlė. Šiuo demonstratyviu gestu jis be žodžių parodė, kad Marta jam tik tarnaitė.

Vanduo lašėjo nuo tamsių jo plaukų. Jis žvelgė į Martą, bet ne į akis ar veidą. Jai tapo aišku, kad akys buvo nukreiptos į krūtis, išryškėjusias per peršlapusią suknelę.

Greičiau ateitų ta diena, kai šį vaikiną užkariaus Lizabetė. Dvidešimtmečio mintys sukosi tik apie vieną dalyką, mąstė ji.

Albrechtas nusuko žvilgsnį ir ištiesė kojas.

– Tavo gėrimas buvo geras, moterie, – ypač šiurkščiai iškošė jis.

– Nuo šiandien ruoši jį kiekvieną vakarą ir niekam apie tai nepasakosi. Žinoma, sąlygos išliks tos pačios.

– Grafe Albrechtai, jei kiekvieną vakarą užmigsiu taip kietai, kad atsikelsiu tik kitos dienos popietę, negalėsiu atlikti savo pareigų, – užprotestavo ji. – Ši dozė man yra per didelė. Nesu tokia stipri kaip jūs. Juk aš tik moteris.

Nedidelis pataikavimas yra atleistinas, kadangi jam paprieštaravau, galvojo ji. Tik mažai vilties, kad jis padės.

– Taip, silpnos moterys žudo nuodais, – Albrechtas laikėsi savo. – Nematau jokios priežasties, kodėl turėčiau tavimi pasitikėti. O gal pasakysi man?

– Juk jūs vis dar gyvas? – pabandė ji. – Ir apskritai visame kaime ims sklisti kalbos, jei jūs kiekvieną naktį liepsite saugoti mano miegą. – Nes niekas tavimi nepasitiki, pabaisa tu.

– Tegul kalba! Man nerūpi tie valstiečiai!

– Bet pasklis keisti gandai!

Atrodo, šis argumentas buvo vertas apmąstymo. Nespėjus nieko pasakyti kažkas pabeldė į duris.

– Nenoriu, kad man kas nors trukdytų! – suriko jis.

Kai jis nutilo, už durų pasigirdo nuostabus balsas.

– Aš – naujoji jūsų tarnaitė, rūpinsiuosi, kad jums nieko netrūktų.

Albrechto veidas prašviesėjo.

– Tada užeik vidun.

Tilda ir Mechthilda pasistengė tinkamai aprengti Lizabetę. Ji atrodė kaip tikra tarnaitė, bet, kita vertus, matėsi visi jos privalumai, kurie turėjo sukelti Albrechto susidomėjimą. Ant galvos buvo užrišta skarelė, bet iš po jos raitėsi tamsiai geltonos garbanos. Melsva suknelė atrodė kukli, bet buvo šiek tiek ankštoka, todėl ypač išryškėjo visi apvalumai.

Nepaisant aprangos, pati Lizabetė elgėsi pasakiškai: droviai įėjo ir tūptelėjo, bet tada iš nuostabos išplėtė akis ir atrodė, kad negali atitraukti žvilgsnio nuo Albrechto. Staiga nuraudo ir nuleido akis.

Ji vėl tūptelėjo ir prabilo:

– Jūs permirkęs, šeimininke. Ar reikės padėti jums persirengti?

Šis pasiūlymas ir su juo susijusios tolesnės peripetijos taip sužavėjo Albrechtą, kad šis atidėjo pokalbį apie migdomuosius vėlesniam laikui. Galbūt šis gražus vaikas padės jam panirti į gilų miegą daug malonesniu būdu?

– Vėliau sutarsime tai iki galo, – pareiškė jis Martai ir leido suprasti, kad jau gali išeiti.

Moteris nusilenkė, apsisuko ir buvo laiminga, kad jaunikaitis nepamatė patenkinto jos veido. Dėl Lizabetės jai nereikėjo rūpintis. Tokiuose reikaluose ji buvo patyrusi. Daugelis valdovų su paleistuvėmis elgdavosi labai grubiai – tuo teko įsitikinti ir Martai, nes ji slapta gydydavo Tildos merginas. Bet šį kartą, atrodo, tai negrėsė. Netrukus Albrechtas valgys iš Lizabetės rankų.

Prieš uždarydama duris, ji dar išgirdo:

– Koks jūs malonus šeimininkas, – ir nebe tokį šiurkštų Albrechto atsakymą.

Taip, viskas vyksta pagal planą. Dabar ji galėjo pasirūpinti Hartmutu.

Beliko tik laukti, ko imsis būsimasis markizas, kai ji atsisakys kiekvieną dieną gerti migdomuosius. Jis galėjo įmesti ją į kalėjimą, bet tai nebūtų naudinga jam pačiam. Koks bus kitas Oto sūnaus žingsnis? Tikėkimės, kad Lizabetei pavyks nukreipti jo dėmesį kuo ilgiau.

Pasala

Paskutinio sustojimo prieš pat Haldeslebeną metu Kelno arkivyskupas Pilypas liepė pakviesti Kristianą ir Gerolfą, riterį iš Magdėburgo.

– Jūs su savo žmonėmis josite priešakyje ir pranešite Vichmanui apie mūsų atvykimą, – atsainiai įsakė jis.

Priešingai nei prieš dvi dienas, jis vėl tapo tokiu pačiu pasipūtėliu, kokį Kristianas atsiminė iš imperatoriškosios tarybos laikų. Matyt, jo baimė šiek tiek atlėgo, kai ėmė įsivaizduoti, kad nereikės būti vienam tarp nesutramdomų brabantų.

Įsakymas joti kariuomenės priešakyje atrodė beprasmiškas. Aplink Haldeslebeną plytėjo lygumos, todėl laukiamas milžiniškas būrys bus matomas jau iš toli. Kristianas akies krašteliu pastebėjo triumfuojantį brabantų lyderio šypsnį.

Viskas tapo aišku. Jis mandagiai nusilenkė arkivyskupui.

– Tada mes privalome nedelsdami išvykti.

Pilypas tik mostelėjo ranka lyg baidytų įkyrias muses.

Išėjęs į lauką, Kriștianas paspartino žingsnį. Gerolfui teko paskubėti, kad spėtų iš paskos.

– Pasala! – pranešė jis, kai Magdeburgietis jį pasivijo. – Juodabarzdis jį įkalbėjo. Kažkur pakeliui mūsų tykoja keli jo žudikai.

Tuo metu jie pasiekė vietą, kur jų laukė Lukas, Raimundas ir Ditrichas.

– Paskubėkite, mes išjosime nedelsdami, – paragino jis ir trumpai pasidalijo savo nuogąstavimais. Nuo rytinio išvykimo jų nepralenkė nė vienas karys. Arba jie buvo išsiųsti dar naktį ir pasislėpę jų tykojo, arba seks iš paskos, kad vėliau užpultų. Tada galbūt dar galėtų nuo jų atsiplėšti.

Kol kiti balnojo savo žirgus, Kristianas susitarė su jaunuoju Hojeriu, kad palieka savo nešulinius arklius jo žinioje. Šis pasiūlė jiems kelių savo vyrų palydą, bet Kristianas atsisakė. Tai tik dar labiau uždelstų išvykimą ir sukeltų papildomų klausimų, o atsakymas reikštų pasipriešinimą arkivyskupui.

Dabar jiems gali padėti tik greitis.

Kol kariuomenė juos matė, vyrai jojo normaliu greičiu. Taip jie nekrito į akis, be to, leido apšilti ir savo žirgams, kad gyvuliai nepersitemptų. Tada, po Kristiano ženklo, keturi riteriai apsupo Ditrichą taip, kad šis būtų uždengtas iš visų pusių, ir paragino savo žirgus.

Skydus jie buvo palikę prieš Haldeslebeną, bet nuo pačios pirmos išvykimo į misiją dienos kiekvienas iš jų ant įprastinių drabužių vilkėjo šarvus.

Kristianas šuoliavo priekyje. Laikas nuo laiko jis pasitikrindavo, ar Ditrichas ištveria greitą jojimo tempą. Jaunuolio žirgas buvo puikus. Atrodė, kad septyniolikmetis suaugo su savo gyvuliu. Jojimo pamokos, kurias nuo mažų dienų vesdavo Kristianas, buvo vaisingos.

Jie priartėjo prie tankaus miško. Haldeslebenas turėjo būti netoli. Už miško kilo stori dūmų debesys. Pelkė vis dar degė, tikriausiai šiuo metu liepsnose į dangų kyla dar vienas bokštas. Tai negalėjo būti pilis, nes ji stovi šiek tiek tolėliau į vakarus.

Kristianas pakėlė ranką savo bendražygiams ir sustabdė savo žirgą. Kiti pasekė jam iš paskos ir sustabdė savo arklius prieš pat mišką.

– Jeigu mūsų tyko, tai tik ten, – nusprendė jis. – Arba jie ištempė per kelią virves ir puls mus, kai tik pargrius žirgai, arba tūno priešais esančiuose krūmuose su lankais ir arbaletais ir puls mums dar nepasiekus miško. Ar rizikuojame šuoliuoti visu pajėgumu?

Raimundas patapšnojo savo arkliui per kaklą, norėdamas jį nuraminti.

– Aš sutinku, – tarė jis. – Įprastai tokie šunsnukiai tykotų ištempę virves, kad jokiu būdu mūsų nepraleistų. Bet šie negali rizikuoti, jei vienas iš mūsų pabėgs. Man atrodo, kad jie tupi krūmuose ir tikisi, kad palei šaknis mes jų nepastebėsime.

Kai Lukas pritardamas linktelėjo, Kristianas pažvelgė į Magdeburgietį.

– Ar ši vieta yra pakankamai saugi? Ar galėtume nukrypti nuo kelio, kirsti mišką kitoje vietoje? Ar visur po žole liūnas?

– Už tako ribų mes įsmuksime.

– Tada mums nelieka kitos išeities. Dabar svarbiausia apsaugoti markizo sūnų. Ar turite skubesnių įsipareigojimų Vichmanui?

– Aš josiu su jumis, – iš karto apsisprendė Gerolfas.

Kristianas vieną po kito dar kartą nužvelgė savo bendražygius ir nustūmė į šalį mintį, kad priekyje jų gali laukti mirtis.

– Pasiruošę?

Likusieji linktelėjo. Kristianas čiupo už Martos kryžiaus, kurį nešiojosi po šarvais, ir mintyse pasimeldė. Tada tvirtai suėmė vadžias kairiąja ranka, dešine išsitraukė kardą ir garsiai surikęs paragino savo žirgą pirmyn. Kiti sekė iš paskos tokiu pat greičiu kaip iki tol, kūnais prisispaudę prie žirgų.

Kristianas buvo teisus. Nespėję įpusėti kelio iki miško, pamatė artėjančias strėles. Tikriausiai jos buvo paleistos iš arbaletų, nes lankų šūviams atstumas vis dar buvo per didelis. Jos skriejo pro šalį ir krito ant žemės visai šalia jų. Kristianas skubiai apžvelgė, ar niekas nesužeistas. Tada paragino savo žirgą šuoliuoti toliau. Svarstymams liko mažai laiko. Vidiniai jo instinktai ir patirtis sakė, kad užpuolikai tuoj imsis lankų, nes įtempti arbaletus reikia daugiau laiko.

Jis vėl neapsiriko. Priartėjus lankams tinkamam atstumui, pasipylė šūviai iš lankų.

Kitomis aplinkybėmis galimybės nugalėti būtų daug didesnės, jei jie laikytųsi vienas nuo kito atokiau, nebūtų kaip vienas bendras taikinys, bet jie privalėjo apsaugoti Ditrichą.

– Labiau susispauskime! – sušuko Kristianas. Po akimirkos jis pajuto stiprų smūgį į dešinę krūtinės pusę. Iš skausmo vos nepaleido kardo. Sukandęs dantis jojo toliau. Bet atsisukus atgal pažiūrėti, ar jų grupelė vis dar kartu, jis nepajėgė sutramdyti skausmingos aimanos.

Pagaliau vyrai pralėkė tą vietą, kur turėjo slėptis užpuolikai. Kristianas išgirdo, kaip už nugaros kažkas suriko, ir trumpam žvilgtelėjo atgal. Skausmo iškreiptu veidu ant žirgo nugaros nusviro Lukas.

– Greičiau! – riktelėjo Kristianas. Likus dviem mylioms iki stovyklos jis sustabdė nedidelį savo būrį. Jie vis dar jojo penkiese. Laimei, nė vienas žirgas nebuvo sužeistas. Bet strėlė pataikė tiesiai Lukui į nugarą. Pagal kyšančio antgalio ilgį ji turėjo būti įsmigusi gana giliai. Lukas buvo mirtinai išbalęs, vos kvėpavo.

– Ar gali joti toliau? – susirūpinęs paklausė Kristianas.

– Ar turiu pasirinkimą? – dar bandė pajuokauti skausmo kankinamas draugas.

Raimundas prijojo artyn ir čiupo Luko žirgą už pavadžio. Šviesiaplaukis beveik be sąmonės susmuko ant arklio nugaros.

Kristianas pabandė ištraukti strėlę, deja, nepavyko, nes ši buvo tvirtai įsmigusi į viršutinę jaunojo riterio nugaros dalį. Tada, neilgai svarstęs, jis nulaužė strėlės galą. Akimirką Luko akyse sužaibavo. Felčeriui dabar bus sunkiau ištraukti likusį strėlės smaigalį, bet Lukas negalėjo joti toliau, kai plunksna, išsikišusi per porą sprindžių ir kiekvieno judesio metu vis labiau draskė mėsą.

Jis dar kartą atsigręžė. Atrodo, niekas jų nesekė. Užpuolikai negalėtų taip greitai jų pasivyti ir dar kartą užpulti. Antroji pasala jam atrodė neįmanoma. Miškas buvo per tankus. Be to, priekyje jau matėsi Vichmano stovykla.

Todėl dabar jie galėjo joti lėčiau. Bet ne pernelyg lėtai, nes visiems labai rūpėjo Luko būklė.

Prisiartinę prie Vichmano ir jo sąjungininkų stovyklos, jie jau iš tolo pamatė, kad nuo jų išvykimo niekas nepasikeitė. Vis dar nesimatė jokios vilties užimti pilį. Iš purvo kyšojo suanglijusios sijos – bokštų liekanos. Iš jų buvo likę tik niekam nenaudingi fragmentai.

Meiseno dalyje ryškėjo du pasikeitimai: prieš išvykimą sugriuvęs arklių aptvaras buvo ne tik atstatytas, bet ir padidintas. Tam panaudota prekeivių ir paleistuvių atlaisvinta vieta.

Moterys paklausė Kristiano perspėjimo.

– Pasirūpinkite draugu ir savo paties žaizda, – patarė Gerolfas. – Aš galiu ir vienas viską pranešti Vichmanui.

Kristianas dėkingas priėmė pasiūlymą.

Jų atvykimas sukėlė sumaištį. Labiausiai dėmesį patraukė nejudantis Luko kūnas, kurį jie privalėjo pritvirtinti prie žirgo.

Kunas pirmasis atbėgo pasitikti ir paimti arklius.

– Kas atsitiko? – susijaudinęs paklausė raudonplaukis. – Buvote užpulti priešų?

– Ne, mūsų sąjungininkų, – suniurzgėjo Kristianas. – Skubiai pakviesk chirurgą!

– Deja, jis šiąnakt įkrito į skylę ir susilaužė abi kojas.

– Vadinasi, tu perimsi jo darbą. Juk tavo žmona gydytoja.

Kunas akimirką sustingo, bet susitvardė ir nubėgo prie Luko.

Tuo metu pribėgo abu jaunesnieji jo ir Luko ginklanešiai.

– Jis dar gyvas? – pasiteiravo Jurgis. Iš susirūpinimo ir nusiminimo jo akys sudrėko.

– Dėl Dievo meilės, nepraskysk, – užsipuolė jį Kristianas, nes bijodamas dėl draugo gyvybės pats prarado savitvardą. Tada nusiramino. Tuo metu, kai Ditrichas ir Raimundas atsargiai paguldė sužeistąjį ant žemės, jis ramiu balsu pavedė keturiolikmečiams: – Nubėkite pas sužeistą chirurgą ir paimkite iš jo aparatą, kuriuo galima iš kūno ištraukti strėles. Ko dar laukiate?

Berniukai nuskuodė nedelsdami nė sekundės.

– Ar pasiliksi su juo? – paklausė Raimundo. – Turiu nueiti pas markizą.

– O jūsų žaizda? – įsiterpė susirūpinęs Ditrichas.

– Palauks. Pirmiausia eisime pas tavo tėvą. Kas žino, ar galėsiu tai padaryti, kai išpjaus štai šitą, – atsakė Kristianas. – Eisi kartu su manimi.

Otas jau turėjo žinoti apie jų sugrįžimą ir sušaukti visus savo brolius, nes prisiartinus prie jo palapinės pamatė į ją įeinantį storąjį Dedą fon Groitcšą ir priešais atskubantį Ditrichą fon Landsbergą.

Net iš tolo matėsi, kad rytinių žemių markizui palengvėjo juos išvydus, bet tada jis pastebėjo Kristiano žaizdą.

– Jus užpuolė priešai? – susirūpinęs pasiteiravo jis.

– Na, jei arkivyskupo Pilypo išgamas galima taip pavadinti – tada priešai, – atsakė šis.

– Du sužeisti, bet nėra jokio įrodymo, kas galėjo surengti pasalą, – Kristiano pranešimą užbaigė Otas.

– Kitomis aplinkybėmis būtume juos sekę ir nugalėję, pone, – paaiškino Kristianas. – Bet jūsų sūnaus saugumas buvo svarbesnis.

– Ak, taip, – Otas niūriai dėbtelėjo į prieš jį nuleista galva klūpintį sūnų. – Jis tikrai negrįžo paskendęs šlovės spinduliuose.

– Jis veikė protingai, – vėl paprieštaravo Kristianas. – Bet kurioje situacijoje galėjome pasikliauti juo kaip patyrusiu riteriu.

– Taip, taip, girkite savo globotinį, – suniurzgėjo markizas. – Bet nedėkite dar karūnos ant jo galvos. Tik dėl to, kad tris dienas praleido su mūsų sąjungininkais, tikrai neįšventinsiu jo į riterius.

– Ne kiekvienas jo vietoje būtų elgęsis taip drąsiai, – užtarė savo sūnėną Ditrichas fon Landsbergas. Jis iki šiol nesuprato, kodėl Otas taip šiurkščiai elgiasi su Jadvyga, o tuo labiau, kodėl jis nekreipdavo jokio dėmesio į vyresnėlio klaidas, o jaunesniajam nerodė jokios pagarbos, nekalbant apie pagiriamąjį žodį.

Tada jis pamatė, kad Kristianas susvyravo ir instinktyviai čiupo už savo žaizdos.

– Leisk savo riteriui eiti ir pasirūpinti žaizda, – paragino vyresnįjį brolį.

– Taip, padarykite tai. Ir pasiimkite kartu savo ginklanešį, – tarstelėjo Otas. Kristianas turėjo labai pasistengti, kad suvaldytų savo įniršį. Nieko nesakydamas jis kartu su Ditrichu išėjo iš palapinės. Vos tik jie atsidūrė lauke, iš palapinės pasigirdo Oto bambėjimas: – Mes vis dar neturime priežasties nutraukti šį beprasmį žygį. Man tikrai labai gaila!

Kristianas pažvelgė į Ditrichą, kuris nusiminęs pėdino šalia.

– Ar girdi? Tai visiškai nesusiję su tavimi.

– Jei tik galėčiau tuo patikėti, – iškošė pro dantis Ditrichas.

– Jie visi ieško dingsties pasišalinti taip, kad neprarastų savo gero vardo. Nustebčiau, jei netrukus jo nerastų.

Pasiekęs stovyklą Kristianas persigando. Šalia Luko, kuris vis dar nejudėdamas, bet, atrodo, nepraradęs sąmonės gulėjo ant žemės, klūpėjo vienuolis.

Už kelių žingsnių stovėjo Jokūbas ir išsigandęs žvelgė į sunkiai sužeistą brolį.

Dvasininkas pakėlė galvą ir iš Kristiano akių suprato, ką šis pamanė jį išvydęs.

– Aš čia ne dėl paskutinio patepimo, – nuramino jį. – Garbusis Vichmanas atsiuntė mane, kai Gerolfas pranešė, kad jūs ir vienas jūsų riterių esate sužeisti.

Kristianas su palengvėjimu žengė artyn ir atsisėdo šalia draugo. Netinkamai pajudėjus šarvai prispaudė išsikišusią strėlės dalį. Iš skausmo Kristianas vos gaudė orą.

Vienuolis trumpam atsisuko į jį, tada vėl ėmėsi Luko.

– Kai tik baigsiu, iš karto pasirūpinsiu jūsų žaizda.

– Ar jis išgyvens? – susirūpinęs pasiteiravo Kristianas.

Luko žaizda buvo labai gili ir vis dar kraujavo. Kristianas tik dabar šalia sužeisto draugo pastebėjo keletą kruvinų strėlės dalių ir siaurą antgalį, kuris vis dar styrojo chirurgo aparate. Vadinasi, Davidas ir Jurgis parūpino šį be galo reikalingą prietaisą tikrai labai greitai. Dabar jie nekantraudami stypčiojo šiek tiek atokiau ir nenuleido akių nuo Luko.

– Privalau išdeginti žaizdą, kad pagaliau nustotų kraujuoti ir nesupūliuotų, – pranešė vienuolis. – Tam reikalingi du vyrai, kurie galėtų man padėti.

Ginklanešiai nieko nelaukdami nulėkė atnešti žarijų, kad vienuolis galėtų pakaitinti peilį.

Raimundas atsiklaupė priešais jaunąjį draugą ir įbruko šiam tarp dantų savo durklo makštį, kad šis procedūros metu nenusikąstų liežuvio. Tada ištiesė Luko rankas į priekį ir tvirtai prispaudė prie žemės. Sužeistasis iš skausmo suaimanavo.

Vienuolis apsižvalgė.

– Jūs – jo brolis? – kreipėsi jis į Jokūbą, kuris vis dar nedrąsiai mindžikavo už keleto žingsnių. – Ko laukiate? Sėskitės ant jo nugaros, kad nepašoktų, kai deginsiu žaizdą. Ir melskite Dievo, kad jis nenukraujuotų!

Jokūbas mirtinai išbalo, bet žengė artyn.

– Nejaugi ne aš vienintelis turėčiau dabar bijoti? – skausmo iškreiptu balsu dar bandė pajuokauti Lukas. – Mažasis broli, jei blogai atliksi savo darbą, surasiu ką nors kita, kas pasirūpins tavo išperomis.

Jokūbas nepratarė nei žodžio, bet įvykdė dvasininko nurodymus.

Vienuolis sukalbėjo maldą ir įkišo peilį į žarijas.

Kristianą nukrėtė drebulys. Jis žinojo, kas dabar laukia draugo – jo tikriausiai taip pat. Jam pačiam jau teko išdeginti kojos žaizdą, todėl išliko nekokie prisiminimai. Jis bijojo, kad ši procedūra ant nugaros turėtų būti daug skausmingesnė.

Bet šito nebuvo galima išvengti. Jie turėjo jaustis dėkingi dvasininkui už pagalbą. Dažniausiai vienuoliai buvo daug labiau patyrę, nei įprasti gydytojai. Nors jie ir negalėjo pjauti mėsos ir liestis prie kraujo. Bet tokiais atvejais kaip šis jie pamiršdavo šią taisyklę – taip Kristianui buvo sakęs kunigas Bartolomėjus. Tada jų tikslas būdavo paruošti, sustiprinti ligonio kūną kovai su demonais, kurie sukeldavo ligas.

Svilinamos mėsos kvapas užgniaužė nosį. Lukas garsiai suaimanavo. Raimundas ir Jokūbas vos galėjo jį nulaikyti. Tada vienuolis prispaudė įkaitintą peilį dar kartą. Tik dabar Kristianas pamatė, kokia gili buvo Luko žaizda. Draugui tikrai padėjo Viešpats, nes nei plautis, nei kiti gyvybiškai svarbūs organai nebuvo pažeisti.

Tuo tarpu Lukas prarado sąmonę – taip geriausia ne tik jam, bet ir kitiems padėjėjams. Jokūbas buvo toks išbalęs, kad atrodė tuoj pats nualps.

Vienuolis nuvalė atvėsusį peilį.

– Padariau Jūsų draugui viską, ką galėjau. Lieka tik pasimelsti, kad pasveiktų.

Tada jis pasisuko į Kristianą.

– Nuimsime šarvus? Procesas bus tikrai skausmingas. Gal man tik pašalinti jų dalį, kad galėčiau prieiti prie žaizdos?

– Meskime juos žemyn, – nusprendė Kristianas. – Kas nors galėtų nunešti juos kalviui, kad sutaisytų.

Artimiausiu laiku jis negalės valdyti dešinės rankos taip gerai kaip iki šiol. Kairiąja jis kovojo taip pat puikiai, bet sudarkytais šarvais ir sužeista ranka tikrai negalės rizikuoti stoti į kovą, jei bus nuspręsta šturmuoti pilį.

Jis sukandęs dantis laukė, kol Jurgis su Davidu bandė atsargiai perkišti strėlę pro išardytą šarvų dalį ir tik tada juos nuimti, kad nepajudintų dešinės rankos. Galiausiai jam atsibodo aplink strakaliojantys išbalę ir prakaituojantys vaikėzai.

– Leiskite man, kitaip aš greičiau mirsiu nuo senatvės, o ne nuo žaizdos, – suniurzgėjo jis ir pabaigė viską pats.

Akimirkai aplink jį susvyravo žemė, bet skausmas neatlėgo.

Vienuolis pasiūlė jam atsisėsti ant kelmo, tada atsargiai aplink žaizdą apipjaustė kraujo prisigėrusį drabužį.

Prieš Kristiano akis sužybsėjo nedidelis Martos dovanotas sidabrinis kryželis, kurį jis vis dar nešiojosi. Vyras pastebėjo, kad kryžius taip pat buvo aptaškytas krauju. Kaip bebūtų keista, tai jį sujaudino daug labiau, negu visiškai sugadinti rūbai.

Vienuolis liepė Kristianui išgerti du bokalus stipraus vyno. Tada už jo nugaros pastatė Raimundą, tvirtai įspraudė kelį į nugarą ir suėmė jį taip, kad sužeistasis nesusiriestų, kai dvasiškis mėgins prieiti prie žaizdos.

– Laikykite jį iš visų jėgų, – paliepė vienuolis. Raimundas linktelėjo.

Pirmiausia dvasininkas pamėgino ištraukti strėlės antgalį, tvirtai įstrigusį raumenyje. Jis stipriai jį pasuko, kad šis atsilaisvintų, bet prireikė dviejų skausmingų bandymų, kol antgalis pagaliau atsidūrė ant žemės. Iš žaizdos vėl pasipylė kraujas. Tada vienuolis pasitelkė chirurgo aparatūrą.

Kristiano akys aptemo, bet draugas tvirtai laikė, kad nesusmuktų. Visa dešinė kūno pusė buvo kruvina.

Kunas vykdė savo, kaip pagalbinio felčerio, pareigas ir vėl įkaitino peilį. Vienuolis nieko nelaukdamas jį prispaudė.

Šį kartą skausmas ir degėsių smarvė buvo tokie stiprūs, kad Kristianas vos susilaikė neišvėmęs gero vyno. Atgavęs nuovoką jis nusprendė, kad dabar tikrai labiau skauda nei kojos žaizdą. O gal tiesiog pamiršau, kaip baisu tada buvo?

– Ramiai kvėpuokite ir sukalbėkite dešimt rožinių, – paragino jį vienuolis.

Jis privalėjo glausti įkaitintą geležį dar du kartus, kol pagaliau liovėsi kraujavimas.

– Atkentėjai, – už nugaros tyliai tarė Raimundas. Balse nuskambėjo akivaizdus palengvėjimas. – Jau galiu paleisti, ar ketini alpti?

– Galime pamėginti, – atsiliepė Kristianas. Jo žaizda degė taip, lyg vienuolis būtų pamiršęs ištraukti įkaitintą peilį.

Dvasininkas padavė jam dar vieną bokalą vyno, kas žino, iš kur jis jo gavo.

– Perpratau jūsų ketinimus, tėve, – aimanuodamas pasišaipė Kristianas. – Jūs norite, kad rytoj man nuo vyno taip skaudėtų galvą, kad pamirščiau žaizdą!

– Tai jau būtų pasiekimas, – švelniai pajuokavo vienuolis, aplink jo akis susidarė nedidelės juoko raukšlės.

Kristianas nugėrė didelį gurkšnį ir pažvelgė vyresniajam į akis.

– Dėkoju jums. Už save ir savo bendražygį.

– Tegul Viešpats jus saugo ir pasirūpina, kad greičiau abu pasveiktumėte, – palinkėjo vienuolis, susipakavo savo daiktus ir grįžo į Magdeburgo stovyklą.

Arkivyskupo Pilypo ir jo stiprios keturių tūkstančių vyrų kariuomenės atvykimas visiškai pakeitė Haldeslebeno puolimo galimybes. Dabar buvo pakankamai karių, kad būtų galima apsupti pilį iš visų pusių.

Bet Kelno pastiprinimas įnešė į stovyklą daug sumaišties. Ne tik dėl jų skaičiaus. Iki tol vyrams buvo diegiama griežta disciplina, jie nesunkiai ištvėrė šaltį, purvą ir lietų, nesiskundė gaudami menką maisto racioną, bet brabantų atvykimas sutrikdė buvusią tvarką.

Jau pirmąją dieną prasidėjo muštynės su gretimoje stovyklose įsikūrusiais būriais. Todėl Vichmanas buvo priverstas pagrasinti, kad kiekvienam sudrumsiančiam stovyklos ramybę bus nukirsta dešinė ranka.

*

Keturių tūkstančių vyrų riaumojimas buvo girdimas ir Vetinų stovykloje. Nors tiesioginių susidūrimų kol kas buvo išvengta, Kristianui buvo aišku, kad turėtų laukti slapto jų keršto. Jis paragino savo žmones nesileisti provokuojamiems ir padvigubino sargybą prie palapinių ir arklių aptvarų. Didžiausias jo rūpestis buvo laikyti Ditrichą tarp ginkluotų karių.

Tuo metu jo žaizda negijo taip gerai, kaip buvo galima tikėtis. Ji traukėsi labai lėtai, pakraščiai šlapiuodavo.

Po vienuolio gydymo Lukas negalėjo atsistoti. Kristianui didžiulį susirūpinimą kėlė tai, kad draugas visą laiką miegodavo arba būdavo apsiblausęs.

Riteriui ramybės nedavė dar kai kas. Kai po sekinančio gydymo vėl pajėgė blaiviai mąstyti, jo dėmesį patraukė tai, kad grįžus padėjo tik Kunas. Šalia nė karto nematė Bertramo, nors nuo pat vaikystės jiedu buvo neišskiriami.

– Kur įlindęs tavo brolis dvynys? – pabandė pajuokauti Kristianas.

Strazdanų nusėtame Kuno veide sustingo įprastinė jo išraiška.

– Sužeistas, – pranešė jis ir suprato, kad šeimininkui privalo paaiškinti plačiau.

– Kol buvote išvykęs, užsidegė Groitcšo stovykla. Mes nubėgome padėti. Bertramas pabandė nuraminti arklius ir nuvesti juos į saugesnę vietą. Gyvuliai panikavo, vienas žirgas jį parbloškė. Felčeris atstatė lūžusį kaulą, bet jis manė, kad geriausia būtų koją nupjauti. Tada buvo sužeistas pats ir negalėjo padėti.

– Nuvesk mane pas jį, – nedelsdamas pareikalavo Kristianas. Kunas nepratardamas nė žodžio nuvedė jį į vieną iš palapinių. Bertramas gulėjo prie pat įėjimo, o pamatęs priešais stovintį Kristianą panoro atsikelti.

– Gulėk, – liepė riteris, vos galėdamas nuslėpti patirtą sukrėtimą. Juodi Bertramo plaukai ir netgi antakiai buvo nusvilę. Dėl to liesas jo veidas atrodė dar blyškesnis. Nieko tokio, ataugs. Bet dešinė koja buvo padvigubėjusi ir natūralios spalvos nebelikę nė kvapo – bent tiek matėsi pro purviną tvarstį.

– Jei teks ją nupjauti, – tyliai tarė Bertramas ir sukūkčiojo, – atiduokite Mariją kitam vyrui. Ji neprivalo gyventi su luošiu. Ji to nenusipelnė.

– Apie tai pakalbėsime tada, kai ateis laikas, ir nė akimirką anksčiau, – griežtai nukirto Kristianas. – O jei taip atsitiktų, pirmiausia išklausyčiau jos nuomonės.

Jis pasilenkė prie jaunojo vyro ir pakėlė tvarstį, dengiantį atvirą žaizdos dalį.

– Ten kyšojo kaulas. Felčeris atstatė jį į vietą. Bet... jei žaizda pūliuos... – bandė paaiškinti Bertramas ir vėl nutilo.

– Aplink žaizdą dar nesimato juodų ratilų ir raudonų linijų, – tarė Kristianas ir atsistojo. – O jei jų atsirastų, išdeginsime, bet tikrai neleisime niekam prisiartinti prie tavo kojos su pjūklu rankose. Kunas žino, kaip tai vyksta. Kodėl tau turėtų sektis geriau, negu man? – nevykusiai pasišaipė jis, bet apsidžiaugė pamatęs, kad abu jauni vyrai susižvalgę šyptelėjo.

– Prisimink, koks kadaise mūsų kaime pasirodė Raimundas, – ramino jis Bertramą. – Felčeris irgi norėjo jam nupjauti koją, bet Marta ją išsaugojo, ir šiandien jis vaikšto kuo puikiausiai.

Kai ką Kristianas visgi nutylėjo: Bertramui taip gerai nepasisekė. Nepaisant sutinimo, buvo akivaizdu, kad kaulas neatstatytas tiksliai į vietą. Jei ir pavyktų išsaugoti koją, Bertramas likusį gyvenimą vaikščios šlubuodamas. Bet tai vis tiek geriausia prognozė. Kristianas nutarė paklausti Vichmano vienuolio, ar šis negalėtų dar kartą jiems padėti. Galbūt jam pavyktų atstatyti kaulą.

– Ar žinai, ką Marta arba Joana darytų, kad žaizda neužsikrėstų? – paklausė jis Kuno.

Raudonplaukis linktelėjo.

– Pasirūpink juo! Kuriam laikui esi atleidžiamas nuo kitų įsipareigojimų.

– Bus padaryta, pone, – su palengvėjimu atsakė Kunas.

Šiek tiek vėliau markizas Otas pasikvietė Kristianą, kad šis kartu su juo dalyvautų Vichmano palapinėje vyksiančiame karvedžių pasitarime. Ditrichas fon Landsbergas ir Dedas fon Groitcšas jau laukė jų. Rytinių žemių markizas atrodė susikaupęs.

Vadinasi, tai tiesa, pagalvojo Kristianas. Stovykloje buvo pasklidęs gandas, jog ryte Ditrichas liepė pakarti penkis brabantus, kad pagąsdintų kitus, nes šie ėmė puldinėti jo vyrus.

Tuo tarpu Dedas negalėjo nuslėpti šypsnio, Otas taip pat atrodė gerai nusiteikęs.

Gerą Oto nuotaiką galėjo paaiškinti tik du dalykai: arba kažkas surado būdą, kaip užimti pilį nepaisant tvirtos apsaugos, arba ką tik įvyko kažkas, kas suteikė Vetinams progą kartu su savo vyrais pasitraukti iš mūšio lauko. Antrasis variantas atrodė įtikinamesnis.

Didelės puikiai įrengtos Vichmano palapinės viduryje ant prabangių krėslų sėdėjo Magdeburgo ir Kelno arkivyskupai. Aplink juos stovėjo tuzinas vyrų, tarp jų Kristianas atpažino Tiuringijos grafą Liudviką, jo jaunesnįjį brolį Hermaną ir Hojerį fon Falkenšteiną, kuris jį pasveikino draugiškai linktelėdamas.

Pilypą vos buvo galima atpažinti. Ne tik dėl to, kad persirengė švariais, dar prašmatnesniais drabužiais. Jis vėl buvo tas pats išdidus ir savimi pasitikintis arkivyskupas, nors vos prieš keletą dienų viskas atrodė kitaip.

Staiga, kai į palapinę paskui Vetinus įsiveržė brabantų vadas, Kristianas Pilypo veide pamatė šmėstelėjusį nesaugumą, netgi baimę.

Įsiutęs Vichmanas dėbtelėjo į juodabarzdį.

– Tu ir tavo pakalikai neturite čia ką veikti. Lauk! – užsipuolė jis.

– Argi čia ne karvedžių susirinkimas? – pasitikslino jis. – Ar aš nevadovauju didžiausiai kariuomenei? Ar ne mano vyrai iš Vestfalijos išvarė visus gąsdinusį Bernhardą fon Lipę? Be to, norėčiau paskųsti šitą! – įtūžęs jis bedė pirštu į Ditrichą fon Landsbergą.

– Čia vyksta kunigaikščių ir riterių susirinkimas, todėl tau ir taviškiams čia nėra ką veikti, – piktai pakartojo Vichmanas. – Tavo kariuomenės vadas, Kelno arkivyskupas, vėliau perduos tau visus įsakymus. Užuot ką nors apkaltindamas, pirmiausia atsakyk už mano kaimus, kuriuos sudeginai! Už Hilerslebeno vienuolyną, kurį nusiaubei ir sugriovei. Dink iš čia, bedievi!

Tardamas paskutinius žodžius Vichmanas įsirėmęs į krėslą beveik atsistojo.

Gerolfas ir šalia stovėjęs riteris žengė link brabantų vado. Juodabarzdis įsiutęs pažvelgė į juos ir išsinešdino iš palapinės.

Vichmanas palaukė, kol drobinės durys užsivėrė, ir lengviau atsikvėpė.

– Kadangi mes jau palietėme šią temą, ar turite ką aptarti su rytinių žemių markizu? – kreipėsi jis į Pilypą.

– Be abejo, – pareiškė šis ir išdidžiai pažvelgė į Ditrichą. – Kaip drįsote be mano sutikimo pakarti penkis mano žmones?

– Jūsų žmones? – Ditrichas pakartojo šiuos žodžius su tokia neapykanta, kad visi esantys palapinėje suprato, jog ginčas neišvengiamas.

– Aš nė nenutuokiau, kad tie šunsnukiai priklauso jūsų žmonėms. Apsižvalgykite, mes esame kare, o jie nužudė vieną iš mano vyrų ir sugadino karo techniką. Net pats imperatorius pakartų juos už tokius nusikaltimus.

– Jūs nesate imperatorius... – su panieka paprieštaravo Pilypas ir pasilenkė į priekį, – jūs tik nereikšmingas markizas su savo nereikšminga kariuomene. Turėjote paprašyti mano leidimo!

Įžeidimas buvo per didelis, todėl Ditricho ranka taip įsitvėrė į kardo rankeną, kad pabalo net pirštų oda. Bet kurį kitą žmogų jis būtų iškvietęs į dvikovą. Bet mesti iššūkio arkivyskupui jis negalėjo.

– Man nereikia jūsų leidimo, kad galėčiau nuteisti kelis žudikus ir plėšikus – net jei jie tarnauja jums, kuo mūsų Aukščiausiasis, manau, tikrai nėra labai patenkintas, – susitvardęs atrėžė jis.

Tuo tarpu Otas nusprendė, kad mandagumas šiuo atveju visai nereikalingas.

– Tai negirdėta! – sušuko jis. – To tikrai neprašysime!

Dedas taip pat atrodė įniršęs. Rytinių žemių markizas trumpai susižvalgė su savo broliais, žengė žingsnį pirmyn ir pažvelgė į Vichmaną.

– Pusbroli, kaip sąjungininkas atskubėjau jums į pagalbą. Bet negaliu leisti, kad būčiau įžeidinėjamas netgi arkivyskupo. Turėjau teisę pakarti tuos nusikaltėlius, nes jie padarė nuostolių ne tik man, bet ir mano stovyklai.

Vichmanas susirūpinęs žiūrėjo į vieną, paskui į kitą. Tada griežtai kreipėsi į Pilypą:

– Nenoriu, kad mano sąjungininkai veltųsi į kokius nors ginčus. Visiškai nesvarbu, kokio dydžio yra jų kariuomenės, kiekviena jų vadovaujama kunigaikščio, kuris privalo būti gerbiamas.

– Nejaugi? – išsišiepė Pilypas. – Ar per paskutines savaites ką nors pasiekėte be mano kariuomenės? Nieko, išskyrus tai, kad leidote po kojomis sudegti žemei. Haldeslebeną užimsite tik su mano keturiais tūkstančiais vyrų. Mano kariuomenė didžiausia, todėl aš čia vadovauju. Šių kelių žmonių, – jis mostelėjo į Vetinų būrį, – mes laisvai galime atsisakyti.

Vichmanas norėjo paprieštarauti, bet Otas spėjo pirmas.

– Galite! – sušuko jis.

Broliai linktelėję jam pritarė.

– Mes tučtuojau iškeliaujame. Galite tūnoti šiame purve iki gyvenimo galo!

Po šių žodžių Vetinai išėjo iš palapinės, o kartu su jais ir Kristianas. Eidami jie dar išgirdo, kaip Vichmanas ir Pilypas susiginčijo dėl to, kas turėtų vadovauti kariuomenei.

Kol kirto Magdeburgo stovyklą, teko klampoti per įmirkusią žemę. Tada Otas patenkintas pažvelgė į savo brolius.

– Nebūk toks piktas, Ditrichai! Įžeidimą girdėjo tik keli žmonės, o mes tylėsime. Juk pagaliau galime nešdintis iš čia ir per didžiąsias šventes jau sėdėsime namuose!

Tai taręs Otas atsisuko į Kristianą.

– Įsakykite išardyti palapines! Mūsų misija baigta. Dar šiandien keliausime namo.

Keršto planai

Elmaras nusprendė išnaudoti tą laiką, kol Albrechtas bus užsiėmęs su naująja mergaite.

Su kaimo seniūnu, padlaižiu pirkliu, naujasis pilies valdytojas norės pasikalbėti pats, ar norės susitikti su kunigu, taip pat turėtų nuspręsti Albrechtas.

Bet Elmaras žinojo, kas galėtų mielai suteikti jam šiek tiek naudingos informacijos.

– Pakvieskite kunigo namų šeimininkę, – įsakė jis vienam iš savo tarnų. Šis nusilenkė ir nuėjo vykdyti nurodymo.

Netrukus moteris pasirodė.

Ji pagarbiai priklaupė, bet iš akių tryško noras papasakoti kiekvieną, net mažytę smulkmeną, kuri galėtų pakenkti Martai ir mirtinam jo priešui Kristianui.

– Kaip matau, per pastarąjį laiką radai prieglobstį pas kaimo kunigą, – apžiūrėjęs senąją prabilo jis.

– Kunigas Sebastianas buvo labai malonus ir priėmė mane, seną našlę, kai mano vyras numirė. Tegul Viešpats būna jam gailestingas, – atsakė Grizelda ir persižegnojo.

– Buvęs pilies šeimininkas nenorėjo palikti tavęs tokioje padėtyje? – šaipydamasis pasiteiravo Elmaras. Apie šią moteriškę jis žinojo viską. Juk tuo metu, kai jo draugas Randolfas valdė šią pilį ir kaimą, jis pakankamai dažnai čia lankydavosi.

Paskalų nešiotojos ir keršto ištroškusios Grizeldos vyras buvo pirmasis Kristiansdorfo seniūnas. Kadangi šis buvo labai bailus, kaimo gyventojai greitai atsisakė jo paslaugų ir naujuoju seniūnu buvo išrinktas kalvis. Kai kaimo šeimininku tapo Randolfas, prekiautojai sukilo, kad vietoje kalvio vyriausiuoju būtų paskirtas vienas iš jų. Ši baisi, neapykantos kupina moteris ir niekam tikęs jos vyras buvo pirmieji, kurie perėjo į Randolfo pusę. Už tai jie gavo vietą pilyje ir buvo laimingi, galėdami vėl vadovauti bent būriui tarnų.

Kristianas, nugalėjęs Randolfą, atsisakė šių dviejų išdavikų paslaugų. Po kurio laiko mirė senosios vyras, o ši įsidarbino pagiežingojo kunigo namuose šeimininke. Elmaras negalėjo nuslėpti šypsnio, kai įsivaizdavo, kuo užsiimdavo visi dvasiškiai ir jų šeimininkės, dažniausiai tuo, kas visuomenėje nebuvo priimta.

Bet šiedu – niekada! Vienintelis jų patiriamas malonumas buvo šnipinėti kaimo gyventojus ir rasti bent menkiausią dalyką, kuriuo galėtų juos apkaltinti. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas Kristianui ir Martai, kurių, nors ir dėl skirtingų priežasčių, abu nekentė iš visos širdies.

Albrechtui nereikėjo iš karto apklausti kunigo. Dabar jis buvo užsiėmęs malonumais, kuriuos teikė šviesiaplaukė tarnaitė. Senoji jam, Elmarui, mielai papasakos viską, kuo vėliau bus galima pasinaudoti.

– Gali eiti. Įrodei man savo palankumą, – Grizeldai baigus kalbėti tarė Elmaras ir metęs į ją paniekos kupiną žvilgsnį numetė po kojomis monetą. – Jei ką nors prisiminsi, sugrįžk, – pridūrė jis, kai senolė skubiai nusilenkė. Ši dėkodama puolė bučiuoti jo rankas, bet Elmaras pasibaisėjęs nustūmė ją šalin.

– Žinoma, pone, – prieš dingdama pažadėjo ji. – Aš tik atlieku savo, kaip pamaldžios krikščionės, pareigą.

Pakalbėjęs su Grizelda jis nuėjo į salę. Tai, ką sužinojo, turi būti užtvirtinta skaniu gėrimu. Įdomu, ar Albrechtas vis dar užsiėmęs su savo šviesiaplauke?

Jis dar buvo labai jaunas, todėl lovos reikalus tvarkydavo labai greitai.

Elmaras nugėrė gurkšnį iš bokalo, kurį jam atnešė tarnaitė, ir užlipo į Albrechto kambarį.

Prie jo stovėjo du sargybiniai. Paklausus, ar šeimininkas vienas, jie išsišiepė.

– Ji dar viduje, pone, – pranešė vienas iš jų ir mirktelėjo. – Pagal garsus jis turėtų būti kaip tik ant jos.

– Parodyk būsimam markizui daugiau pagarbos, – užsipuolė jį Elmaras. – Kitaip nuo šiandien eisi šerti kiaulių!

Akimirkai šypsena dingo.

– Savaime suprantama, pone, – išlemeno plepys.

– Ar galiu užeiti, pone? – pabeldęs sušuko Elmaras. – Turiu įdomių naujienų.

– Tik jūs, – pasigirdo balsas.

Elmarui įėjus, Albrechtas plačioje lovoje gulėjo nuogas. Tuo tarpu mergina užsitempė antklodę iki pat kaklo.

Riteris pripildė Albrechto ir savo bokalus, bet prieš išgerdamas sušnabždėjo kažką jam į ausį.

Albrechtas išpūtė akis. Jis norėjo atsistoti, bet Elmaras dar kažką skubiai pridūrė ir jo veidą nušvietė piktdžiugiška šypsena.

– Pakviesk čia Kristiano žmoną, – įsakė jis.

Tada atsisuko į Elizabetą.

– O tu, mano gražuole, padėsi man. Ar tai ne tavo užduotis?

Tuo metu, kai pasirodė Albrechto patikėtinis ir liepė eiti pas šeimininką, Marta buvo pas Joaną ir jos naujagimę dukrelę.

Iš visų jos vaikų būtent vyriausioji podukra kėlė didžiausią susirūpinimą. Klarą ir Danielių prižiūrėjo kunigas Hilbertas, be to, juos saugojo du patikimi vyrai iš Valterio sargybos. Protinga jos dukra buvo pakankamai supratinga ir stengėsi laikyti savo brolį atokiau nuo pavojingų situacijų. Geriausia būtų, jei jie iš viso nesirodytų Albrechto akyse.

Marija šiuo metu gyveno pas savo brolį, kur turėtų būti saugi. Na, ji bent jau toli nuo viską matančių pilies valdytojo akių. O Joana po gimdymo jautėsi prastai, ji nervinosi dėl į karą išvykusio savo vyro. Niekas nežinojo, ar jis ir jo bendražygiai kada nors sugrįš.

Jai geriausia kuo mažiau jaudintis, kitaip dar ims karščiuoti, susinerimusi pagalvojo Marta. Ramindama ji perbraukė jaunajai motinai per plaukus.

– Kristianas prižiūrės jį, juk tu žinai, – guodė ją. – Sukdama dėl to galvą niekam nepadėsi. Priešingai, tada neturėsi pieno mažajai dukrelei! Aš paprašysiu Hilberto, kad pasimelstų už vyrus ir uždegtų už juos žvakę. Dabar pasistenk užmigti.

Ji energingai paguldė naujagimę šalia Joanos, kuri skausmo iškreiptu veidu paglostė mažą jos galvelę.

Tą pačią akimirką kažkas lauke pakvietė Martą.

– Viešpats jiems padės, – pažadėjo ji ir skubiai išbėgo laukan. Iš grubaus balso Marta suprato, kad Albrechtui kažko iš jos reikia, ir tikrai nieko gero. Joanai geriau to negirdėti.

– Šeimininkas nori tuoj pat jus pamatyti, – niūriai pranešė tarnas. – Sekite paskui mane pas jį!

– Žinoma, – atsakė ji. Tada liepė tarnaitei nueiti pas Joaną ir pasirūpinti vaiku, kad moteris galėtų ramiai pamiegoti, ir nuėjo paskui vyrą.

Akies krašteliu pastebėjo, kad paskui ją sekė vienuolikmetė Ana, jaunesnioji buvusio vagišiaus ir dabartinės berniukų gaujos vado Peterio sesuo. Kol tarnas kopė laiptais aukštyn, mergaitė, nešdama ryšulėlį malkų, pasinaudojo proga ir praslinko pro šalį. Pritūpdama ji tyliai sušnabždėjo:

– Privalau jus perspėti, kad būtumėte atsargi. Pas raudonplaukį riterį buvo užsukusi Grizelda!

Marta šyptelėjo taip, kad niekas nepamatytų, ir padėkojo mergaitei už įspėjimą.

Ją vis labiau glumino greitas ir efektyvus slaptos jaunųjų Peterio šnipų gaujos darbas. Jos visiškai nestebino, kad jo sesuo taip pat priklausė šiai gaujai, nors ir buvo mergaitė. Ana kartu su Peteriu išaugo pas vagių vadą, tik vėliau Marta su Kristianu apsiėmė juos globoti. Ji žinojo, kaip stebėti kitus, kad tavęs nepamatytų, be to, svetimi žmonės niekada neatkreips dėmesio į mažą tarnaitę su ryšulėliu malkų.

Lipdama paskui pasiuntinį į viršų Marta apsvarstė Anos įspėjimą.

Kiekvieną kartą pakviesta pas Albrechtą ji galėjo tikėtis blogiausio, bet ką jam galėjo papasakoti piktoji Grizelda?

Tikiuosi, nėra jokių nusiskundimų dėl Lizabetės, mąstė ji eidama pro duris.

Tuo metu, kai Marta įėjo į kambarį, Albrechtas jau buvo apsirengęs, o Lizabetė kaip tik segėsi suknelę.

– Norėjote mane matyti, pone, – tarė ji ir nusilenkė, stengdamasi neparodyti savo nerimo.

– Taip, – ramiai atsakė Albrechtas.

Tada jis priėjo prie Lizabetės, nutvėrė ją už plaukų ir šiurkščiai parvertė ant kelių.

– Moterie, sužinojau, kad vietoje tarnaitės įbrukai man paleistuvę! – suriko jis.

Marta kaip galėdama sutramdė savo baimę. Nuo to, kaip klostysis įvykiai toliau, priklausė ne tik jos, bet ir Lizabetės likimas.

Ji prisiminė senas istorijas apie karalystes, kuriose viešpatavo piktas drakonas. Gyventojai kiekvienais metais aukodavo jam po nekaltą mergelę, kad tik šis nesudegintų jų kaimų.

Mes neaukosime tau jokios nekaltos mergelės, pabaisa tu, dingtelėjo Martai. O ir Lizabetę kaip nors iš čia ištrauksiu, jei prireiks, su Valterio vyrų pagalba.

– Nejaugi manėte, kad tarnaitės pilyse rengiamos tokiomis suknelėmis? – suvaidinusi nustebusią atsakė ji. – Žinoma, ji yra tokia, kaip jūs minėjote, bet pati geidžiamiausia ir brangiausia visoje gyvenvietėje. Ne kiekvienas pirklys gali sau ją nusipirkti. O jums juk nereikia mokėti, grafe, atsiunčiau ją, kad viešnagės metu jaustumėtės kaip įmanoma patogiau.

– Už tokius darbus turėčiau tave nuplakti ir išvyti iš kaimo, – užsipuolė Lizabetę Albrechtas. Elmaras šią sceną stebėjo išsišiepęs iš pasitenkinimo.

– Žinoma, galite tai padaryti, pone, – neprieštaravo Lizabetė. Bet Marta suprato, kad ji jau seniai žinojo, ką tokiu atveju darytų. – Argi nebuvote manimi patenkintas? Užuot mane nubaudęs, galėtumėte leisti pamaloninti jus kitais būdais.

Albrechtas paleido merginą, žengė žingsnį atgal ir nužvelgė ją.

– Na, taip, tu ne tik graži, bet ir patyrusi, – nusprendė jis. – Prieš nutardamas, pasiliksiu tave ar nubausiu... – jis nutilo, kad padidintų įtampą, – noriu žinoti, ką dar sugebi. Elmarai, ar esate susidomėjęs? Išbandykite ją pats. Noriu stebėti, kaip ją užvaldysite.

– Kaip pageidausite, pone, – sutiko riteris ir priėjo prie Lizabetės, kuri grakščiai atsikėlė nuo žemės ir jam nusišypsojo.

Raudonplaukis neatsakė į jos šypseną, čiupo už suknelės ir perplėšė ją pusiau.

Marta susigūžė taip, tarsi ruoštųsi bėgti. Tik dar nežinojo, ar prie Lizabetės, ar pro duris. Ji geriau nei kas kitas žinojo, koks žiaurus būna Elmaras, todėl labai jo bijojo. Ką gi ji padarė, atsivesdama čia tą vargšę mergaitę?

Bet Lizabetė, atrodo, nejautė jokios baimės. Ji žvelgė tiesiai Elmarui į akis, numetė į šalį suknelės likučius, tarsi nekantraudama kuo greičiau pasimylėti su grubiu riteriu.

– Ar aš jums patinku, pone? – šypsodamasi sumurkė ji. Nesulaukusi atsakymo mergina pakėlė jo apsiaustą į viršų ir paragino: – Parodykite, koks jūs stiprus! Man patinka stiprūs vyrai.

Elmaro veido išraiška pasikeitė: iš kupinos paniekos virto gašlia.

Jis numetė ją ant lovos, Lizabetė jį nurengė, glostydama stambius jo raumenis. Merginos plaukai slydo riterio krūtine.

Albrechtas negalėjo nuleisti nuo jų akių.

– Išeikite ir palaukite lauke, – paskubomis liepė Martai ir jo žvilgsnis vėl nukrypo į apsinuoginusią porą.

Marta skubiai pasišalino. Laimei, Albrechto įsakymas leido jai klausytis, jei Lizabetei prireiktų pagalbos. Tada ji sugalvotų kokią nors priežastį ir įsmuktų vidun.

Bet, atrodo, Tilda buvo teisi. Mergina tikrai turi pasakišką sugebėjimą apsukti visus vyrus aplink pirštą. Nes vieninteliai šūksniai buvo iš malonumo – visiškai nesvarbu, suvaidinto ar tikro.

Nė vienas iš Albrechto vyrų neturėjo sužinoti, kad likusieji pilies tarnai tarpusavyje juokėsi, jog naujasis šeimininkas visą dieną neišlipo iš lovos.

Po kaimą pasklido dar vienas juokingas atsitikimas: kažkas – Martai buvo nesunku atspėti, kas buvo šio pokšto iniciatoriai – palesino kunigo Sebastiano vištas alumi išmirkyta duona. O šios krypinėjo po kiemą tol, kol išvirto. Grizelda neįtardama, dėl ko jos taip keistai elgiasi, nusiminusi lakstė iš vieno kiemo galo į kitą ir veltui stengėsi, kad vištos vėl būtų panašios į vištas. Galiausiai ji sunėrusi rankas krito ant kelių prieš kunigą ir ėmė maldauti atleidimo.

Tuo metu Albrechtas stebėdamas, kaip Elmaras jodinėja ant mergos, pats taip susijaudino, kad nebegalėjo iškentėti, kol vyresnysis pabaigs.

Numalšinęs savo aistrą jis nutarė pajodinėti. Jeigu ir toliau mėgausis šios paleistuvės teikiamais malonumais ir likusią dieną gulės lovoje, naktį tikrai negalės užmigti. Tada vėl ims kankinti baisūs košmarai.

Albrechtas įsakė Lizabetei likti kambaryje, išsiuntė Martą, kuri klausydama nurodymo vis dar laukė prie durų, ir įsakė Elmarui ją palydėti.

– Aš manau, kad galėtumėte man papasakoti daugiau su kaimu susijusių istorijų. Tuo metu nenoriu matyti šių niekam tikusių valstiečių, – paaiškino jis segdamasis kardą.

Elmaras išsišiepė.

– Žinoma, pone! Suteiksiu jums šį malonumą.

Prisiartinus prie arklidžių, juos pasitiko šviesiaplaukis maždaug dvylikos metų berniukas.

– Ar pageidausite, kad pabalnočiau jūsų žirgus, grafe? – mandagiai nusilenkęs pasiteiravo jis.

– O ką daugiau, kvaily? Ir paskubėk! – suriaumojo Elmaras.

– Taip, pone. Kaip pageidausite, pone, – vėl nusilenkęs atsakė berniukas.

Bet kai šis jau ruošėsi bėgti vykdyti nurodymo, Elmaras nutvėrė jam už rankos.

– Man nepatiko tavo veido išraiška, vaikigali, – suniurzgėjo jis. Tada atsisuko į Albrechtą: – Mano kunigaikšti, ar nemanote, kad ši padugnė parodė jums per mažai pagarbos?

Berniukas pažvelgė į juos nustebęs dėl tokio kaltinimo, tada atsiklaupė ant žemės ir nuleido galvą.

– Atleiskite man, kilmingieji ponai, jei supykdžiau. Tučtuojau pabalnosiu jūsų žirgus.

Elmaras susižvalgė su Albrechtu, kuris patenkintas linktelėjo.

– Tu liksi ant kelių ir pasiruoši pelnytai bausmei, – grasindamas pranešė riteris.

Berniukas nuleido galvą dar žemiau, bet Elmaras pasikvietė netoliese buvusį arklininką.

– Sukviesk visus, dirbančius arklidėse! – įsakė jis.

Ką tik išmetę mėšlą vaikinai susmeigė šakes į šiaudus ir paklusniai atsiklaupė prieš markizo sūnų ir jo riterį.

– Kur yra vyriausiasis arklininkas? – sušnypštė Elmaras.

– Jis išvykęs, rūpinasi papildomu pašaru, – nuskambėjo mandagus atsakymas.

– Tegul grįžęs prisistato pilies šeimininkui, – niršo Elmaras. – Ir atsako už savo darbininkų įžūlumą.

Tada jis vėl atsisuko į mirtinai išbalusį šviesiaplaukį berniuką, kuris vis dar klūpėjo prieš jį.

– Grafui nepatinka įžūli tavo veido išraiška, – pranešė jis taip garsiai, kad suprato visi aplinkiniai. – Bet mes išmokysime tave mandagumo.

Jis atkišo botagą ir paklausė Albrechto:

– Man tai padaryti, ar norite pats?..

Oto sūnus apžvelgė susirinkusiuosius ir mėgaudamasis delsė atsakyti.

– Manau, asmeniškai išmokysiu jį paklusnumo. Kad dar ilgai mane prisimintų, – pridūrė jis.

Elmaras timptelėjo berniuką aukštyn, apsuko jį ir nuplėšė drabužius. Tuo metu priėjo vienas iš jo sargybinių, nutempė jį prie stulpo ir pririšo rankas.

Niekas nedrįso pratarti nė žodžio.

Albrechtas iš pradžių sušvilpė botagu ore, tada kirto pirmąjį smūgį. Pro įdrėkstą odą pasipylė kraujas.

Pro sukąstus berniuko dantis pasigirdo aimana, kurios negalėjo užgniaužti. Priverstiniai žiūrovai įkvėpė oro ir nusuko žvilgsnius.

– Užsispyręs ir nepataisomas, – pakomentavo Albrechtas. – Pažvelkite čia! Jus, netikėlius, aš išmokysiu paklusnumo!

Jis plakė berniuką tol, kol šis kruvina nugara susmuko ant kelių.

Albrechtas patenkintas pažvelgė į žmones ir įsakė pabalnoti savo ir Elmaro žirgus.

Ketindamas lipti ant arklio jis ant savo apsiausto pamatė kelis kraujo lašus.

– Kaip šlykštu, – išsiviepė jis ir perbraukė per raudonas dėmes. – Tikiuosi, kad skalbėjos čia darbštesnės už arklininkus.

Tada užšoko ant savo žirgo.

– Šis vaikėzas liks čia tol, kol leisiu jį atrišti, – įsakė jis ir kartu su Elmaru išjojo iš pilies kiemo.

– Buvo smagu! – sudrebėjo Albrechtas, jodamas per pievą. – Rytoj pasirinksiu kitą. O gal net šiandien, kai grįšime.

– Ar žinote, ką nuplakėte?

– O kam tai rūpi? Kažkokį tarną, padėjėją arklidėse.

– Jis nebuvo kažkas. Turiu pagirti puikų jūsų pasirinkimą, – padlaižiavo Elmaras, tarsi ne jis pats būtų išrinkęs auką.

Albrechtas sustabdė savo eržilą ir susidomėjęs pažvelgė į riterį.

– Jo vardas Kristianas, – paaiškino šis.

– Su tokiu vardu gyventi mano valdomame kaime jam bus tikrai sunku, – burbtelėjo Albrechtas ir nusijuokė.

– Jo tėvą už vagystę pakorė ankstesnysis pilies valdytojas. Bet dar svarbiau tai, kad jis yra pirmasis čia gimęs vaikas, ir Kristiansdorfo gyventojai jį laiko kaimo klestėjimo simboliu.

Albrechtas metė į vyresnįjį riterį nepatiklų žvilgsnį, bet staiga pradėjo garsiai kvatotis.

– Kaip gražu! Tada tie purvini valstiečiai netrukus sužinos, kaip gali klestėti jų kaimas, jei nešoks pagal mano dūdelę!

Jis paragino savo žirgą, ir abu vyrai nušuoliavo kalvos link.

Marta dar kartą aplankė Joaną, kuri pagaliau užmigo kaip tik tada, kai pro duris įbėgo Klara, lydima kapeliono Hilberto.

– Greičiau, greičiau, į arklides, – sušuko ji motinai, kuri pamačiusi išsigandusią septynmetę ėmė tikėtis baisiausio.

Pasikėlusi sijonus ji puolė bėgti paskui mergaitę. Ši pasuko link žmonių būrio, susirinkusio prie arklidžių.

– Šalin! – draskoma baimės sušuko ji, maždaug įsivaizduodama, ką netrukus pamatys. Tik dar nežinojo, kam kliuvo.

Jaunuoliai prasiskyrė ir tada, pamačiusi susibūrimo priežastį, ji vos įstengdama susivaldyti prikando lūpą.

– Aš nieko nepadariau, prisiekiu, – kartojo Kristianas. Jo veidas buvo mirtinai išbalęs, vis dar iškreiptas skausmo. Berniukas sustiręs iš šalčio kaleno dantimis.

– Duok man peilį! – sušuko ji stovėjusiam arčiausiai.

– Naujasis pilies valdytojas uždraudė jį atrišti, – nuleidęs galvą sumurmėjo vienas iš jų.

– Išsiaiškinsiu su juo pati, kai tik jis grįš, – nekantraudama atsakė ji ir ištiesė ranką, kad paimtų peilį. Marta negalėjo leisti berniukui ilgiau kankintis pririštam prie stulpo. Juk pati padėjo Kristianui ateiti į šį pasaulį. Be to, kas žino, ką grįžęs Albrechtas būtų jam dar padaręs.

– Padėkite jį atsargiai paguldyti ant žemės.

Ji pasiuntė tarną atnešti vandens, švarių drobių ir jos krepšį su medikamentais.

– Visi grįžkite prie savo darbų. Visi, išskyrus Peterį, – sukomandavo ji.

Peteris padėjo pagirdyti iškankintą berniuką, tada Marta uždėjo jam ant nugaros drėgnus kompresus, atsargiai nuplovė kraują ir patepė žaizdas gydomuoju tepalu, kad šios greičiau gytų.

Tuo pat metu Peteris pranešė, kas įvyko.

– Kristianas nepadarė visiškai nieko blogo, ar suprantate?! – siuto buvęs vagis. – Grafas tiesiog panoro ką nors nuplakti! Nedaug trūko ir būtų mirtinai jį užkapojęs.

– Jis nori mus visus pagąsdinti. Parodyti, kokas jis galingas... – tyliai tarė Marta.

– Jis atsiims už tai, – grieždamas dantimis pagrasino Peteris. – Išniekinti vieną iš mano žmonių!

Marta atsistojo. Ji ir keturiolikmetis Peteris buvo beveik lygūs.

– Net jei jis – tavo gaujos narys, tu nieko panašaus nesiimsi, ar girdi! – užsipuolė jį. – Kitaip už tai kentės visas kaimas! Ar supranti mane? Ir taip kils didžiulė sumaištis, kai grįžęs jis neberas supančioto Kristiano.

Peteris sustingęs žvelgė į Martą.

– Klaupkis! – paliepė ji berniukui. Šis apstulbęs pakluso, nes Marta niekada nieko panašaus nėra reikalavusi. Bet šį kartą ji tik norėjo, kad Peteris geriau išgirstų jos žodžius.

– Jis yra markizo sūnus, po tėvo mirties taps Meiseno žemių valdovu. Mes visi priklausome nuo jo malonės – ne tik tu ir tavo draugai, bet visi šio kaimo gyventojai, taip pat ir aš su riteriu Kristianu. Nuo jo priklauso mūsų visų gyvenimas! Ar supranti? Tada prisiek!

Ji žvelgė berniukų gaujos vadui tiesiai į akis, kol šis nuleido galvą. Marta privertė jį prisiekti, kad nesiims jokių keršto planų. Tada išsiuntė Peterį atsivesti dar vieną ar du vaikinus, kad šie padėtų nunešti Kristianą pas motiną Bertą, kuri tuo metu dirbo vyriausiojo kalnakasio namuose. Pas Hermaną sužeistasis turėtų būti saugus.

Likusi viena ji atsisėdo ant šiaudų kupetos ir laukė grįžtančio Albrechto. Neradęs savo aukos jis siaubingai įtūš. Todėl ji viena turėjo prisiimti visą kaltę, nes bet kurį kitą už tokį poelgį jis paprasčiausiai užmuštų.

Nuo kalvos prieš Albrechto ir Elmaro akis atsivėrė kvapą gniaužiantis Kristiansdorfo vaizdas.

– Tik pasižiūrėkite, – niūriai tarė jis Elmarui. – Kaimas pilnas sidabro, o man negalima prie jo prisiliesti.

– Neturėtumėte šito taip palikti, – kiršino vyresnysis. – Juk esate šeimininkas. Jei sušauktumėte teismą...

Elmarui nereikėjo ištarti sakinio iki galo, kai nustebusio Albrechto veidas nušvito.

– Viską spręsti galėčiau pats!

– Savaime suprantama. Nebent... – delsė Elmaras.

– Kas?!

– ...Kristianas prieš išvykdamas jį jau buvo surengęs.

Oto sūnus įsiuto.

– Nesirūpinkite, tik turėkite kantrybės ir mes tikrai rasime keletą žmonių, kurie galės ką nors apkaltinti arba kuriuos galėsime apkaltinti, – nuramino jį Elmaras.

– Tada papasakokite pagaliau viską, ką žinote apie šiuos netikėlius, kaip mes juos suvaldysime, – pareikalavo Albrechtas.

– Pilyje tikrai nerasite sąjungininkų – jie visi ištikimi Kristianui.

Albrechtas nepatenkintas atsikrenkštė.

– Visada atsiranda kas nors, kas slapta perbėga į kitą stovyklos pusę. O kokia padėtis tarp kaimiečių?

– Su kaimo vyriausiuoju nebus jokių problemų. Jis – prekeivis, todėl visos mintys sukasi tik apie gaunamą naudą. Šitas padarys viską, kad jums įtiktų, – pranešė Elmaras. – Dar vienas naudingas sąjungininkas galėtų būti kaimo kunigas. Protingas, bet labai šlykštus asmuo. Kalbėdamas su juo būkite labai atsargus – jis vienas iš tų užsispyrusių kunigų, visada teisingas ir dievobaimingas. Bet jis nesulaukia tos dienos, kai galės apkaltinti Kristiano žmoną raganavimu ir ši bus sudeginta ant laužo.

– Šis vaikinas bus mums naudingas. Palinkėkime jam sėkmės! – pasišaipė Albrechtas. – O kaip kalnakasiai?

– Jie turi susikūrę savo grupę, turi teisę rengti savo teismus ir yra pavaldūs vyriausiajam kalnakasiui Hermanui.

– Ar jis paperkamas?

– Greičiausiai, ne. Jis įsipareigojęs jūsų tėvui, kurio tikrai nenori supykdyti. Tiesiog per daug pastatyta ant kortos. Panaši situacija ir su monetų kalimo meistru. Meisene jis dirbo auksakaliu, rūpinasi sidabro liejimu, apmoka už visus įrengimus ir žmonių darbą. Todėl atsakomybės jam ir taip iki kaklo. Šiuos du vyrus turėtumėte kol kas palikti ramybėje. Jie labai vertinami, netgi turi teisę nešiotis kardus. Jei juos paliesite, turėsite bėdų su savo tėvu.

– O be seniūno ir to kunigo daugiau visas kaimas stoja Kristiano pusėn? Kas dar liko? – pasiteiravo Albrechtas nepatenkintas gautomis žiniomis.

– Kalviai, bet tegul šį kartą jie toliau ramiai sau dirba savo darbą. Jei sustos sidabro gavyba, vyriausiasis kalnakasys iš karto kreipsis į jūsų tėvą. – Elmaras pastebėjo, kad būsimasis valdovas tampa vis labiau nepatenkintas.

– Nesirūpinkite, – skubiai užtikrino jis, – čia nemažai pirklių, su kuriais bus galima susitarti. Ir, kaip sakiau, tas berniukas kaimiečiams tarsi simbolis. Nustebčiau, jei pamatyčiau jį vis dar kruviną kabantį ant stulpo. Tokiu atveju turėsite puikią galimybę priversti Kristiansdorfo gyventojus Jūsų bijoti.

Albrechto teismas

– Ar aš nesakiau? – patenkintas sušuko Elmaras ir parodė į arklides. Kruvinai nuplakto berniuko nebebuvo nė kvapo.

Albrechtas įsiutęs sudavė žirgui botagu ir paragino paskubėti.

– Tai baisu! Ką sau mano tie purvini valstiečiai išdrįsę nepaklusti mano įsakymui?! Liepsiu juos visus išplakti, o tam, kuris jį išlaisvino, nukirsti ranką!

Artėjant prie pilies jo įniršis vis augo. Albrechtas jau įsivaizdavo, kaip nubaus patį pirmąjį sutiktą. Kažkas juk turės paimti jų žirgus.

Jo nuostabai, vietoje tarno iš arklidžių išėjo Marta.

Albrechtas pasuko tiesiai į ją, bet moteris nesitraukė nė per žingsnį.

Jis neišdrįs manęs sutrypti, drąsino save Marta. Kad neišgąsdintų žirgo, ji pažvelgė tiesiai jam į akis, taip kadaise ji sutramdė dar laukinį Kristiano Dragą.

Ji – tikra ragana, sudrebėjo Albrechtas, kai jo žirgas sustojo tiesiai prieš Martą, nors buvo išmokytas peršokti visas kliūtis, net jei tai būtų žmogus.

– Kaip drįstate nepaklusti mano įsakymui? – užbaubė jis, stengdamasis neparodyti savo sumišimo. – Kur tas netikėlis, kurį nubaudžiau?! O gal Viešpats padarė stebuklą ir jis pakilo į dausas?

Marta pamojo ir po akimirkos prisistatė du tarnai, kurie paėmė Albrechto ir Elmaro žirgus bei nedelsdami pasišalino.

– Aš pati jį išlaisvinau, kad galėčiau pasirūpinti jo žaizdomis, – ramiai prabilo ji, šiek tiek palaukusi, kol abu jaunuoliai dings iš Albrechto akiračio.

– Jūs išdrįsote taip pasielgti nepaisydama mano nurodymų?! – jo riksmas nuaidėjo per visą kiemą. – Už tokį poelgį turėčiau nuplakti jus vietoje jo!

Marta žinojo, kad į ją buvo nukreiptos visų pasislėpusiųjų akys, o tarnai laukė iš baimės sulaikę kvapą, nes būsimo markizo kerštas galėjo būti nukreiptas į bet kurį iš jų.

– Žinoma, tai jūsų teisė, pone, – sutiko ji. – Bet... – ji nuleido balsą, kad galėtų girdėti tik Albrechtas ir Elmaras, – tada negalėčiau pagaminti jums migdomojo gėrimo nakčiai. Jį paruošti galiu tik aš, be to, nesukeldama pavojaus jūsų gyvybei.

Albrechtas neteko žado. Marta pasinaudojo susidariusia proga ir atsiklaupė priešais jį.

– Atleiskite man už šį poelgį, – garsiai paprašė ji, nuleido galvą ir išskėtė rankas. – Tai padariau tik norėdama jums gero. Kaltasis bus nubaustas – vietoje smūgių apkrausime jį papildomu darbu. – Tada ji vėl pakėlė galvą ir drąsiai pažvelgė Albrechtui į akis: – Kaip bebūtų gaila, negalime ilgesniam laikui prarasti nė vieno darbininko. Jūs su savo vyrais atsivedėte per daug žirgų. Dauguma mūsų arklininkų išvykę į karą kartu su jūsų tėvu. O juk pageidaujate, kad vertingas jūsų žirgas būtų pačiose geriausiose rankose.

– Leiskite jai pasidžiaugti, juk greitai atsikratysite šios bjaurios moteriškės, – sušnibždėjo Elmaras Albrechtui į ausį.

– Dinkite man iš akių, – sušuko jis Martai. – Neišeisite iš savo kambario be mano leidimo!

Tada parodė Elmarui sekti paskui jį į salę, kur jam pasirodžius turėjo būti patiekta vakarienė.

Vidurnaktį Albrechtas vėl pašoko iš miego. Jaunuolis manė, kad šį kartą galės atsisakyti nuodingų Kristiano žmonos mišinių, bet klydo. Jį ėmė kankinti seniai pažįstami baisūs košmarai: sienos virto šlykščiomis pabaisomis ir ėmė jį pulti, galiausiai pasirodė pats pragaro valdovas, nors ir stengėsi nuo jo nusisukti, pašaipi velnio šypsena vis tiek išlįsdavo prieš akis.

Jaunoji paleistuvė su savo įprastiniais gabumais dabar nebuvo naudinga. Ji pakėlė galvą ir užmiegotomis akimis pažvelgė į markizo sūnų.

– Dink iš čia! – suriko jis. – Liepsiu pakviesti, kai man tavęs vėl prireiks.

Lizabetė uždegė žvakę ir susirinko savo daiktus.

Šiuo metu Albrechto nejaudino net nuogas merginos kūnas, besiraitantis žvakių šviesoje. Nuo jos drabužių ant sienos krentantys šešėliai vaikinui atrodė tarsi jo tykančios piktosios dvasios, norinčios įtempti jį į pragarą.

Albrechtą išpylė prakaitas, jis ėmė giliai kvėpuoti.

– Nespoksokite į mane šitaip, – užsipuolė jis prie durų stovėjusius sargybinius, kurie tą akimirką išsigandę ir susirūpinę įlėkė vidun. – Nedelsiant atveskite čia Kristiano žmoną!

Marta paėmė dėklą į rankas ir nuskubėjo pas Albrechtą. Ji jau žinojo, kas atsitiko.

– Vėl norite gėrimo? Šiek tiek užtruks, kol jį paruošiu.

Albrechtas liepė pakviesti Elmarą, kad šis prižiūrėtų Martą, ir pažadinti tarnaitę, kuri kurstytų krosnį. Pilyje kilęs sambrūzdis, lakstymas laiptais aukštyn ir žemyn viduryje nakties pakėlė iš miego pusę jos gyventojų. Ypač tuos, kurie miegojo ant salės grindų.

Elmaras pareikalavo, kad Marta ir šį kartą išgertų dvigubą dozę savo paruošto migdomojo gėrimo.

Ji vėl paprieštaravo Oto sūnui, nes nenorėjo giliai miegoti iki kito pusiaudienio.

– Aš negalėsiu atlikti savo pareigų ir rūpintis, kad liktumėte patenkintas.

Būčiau laimingas tada, kai matyčiau tave grandinėmis prikaustytą prie gėdos stulpo, Kristiano galvą kabančią ant pilies vartų ir man priklausančius sidabro lobius, mąstė Albrechtas. Bet kol kas dar neišaušo ta diena, kai jis perims savo tėvo palikimą. Dabar privalėjo jam pataikauti ir vaidinti ištikimą sūnų. Laikui bėgant jis tikrai sugalvos, kaip susidoroti su šia klastinga moterimi.

Kita vertus, juk tiek tėvas, tiek šitas Kristianas buvo kare, o ten visada kas nors žūdavo. Kas žino, galbūt rytoj sulauksiu pasiuntinio, kuris praneš, kad tėvas mirė, o jis dabar yra naujasis markizas! Tada galės su Kristianu ir Marta elgtis kaip tinkamas. Žinoma, jei tas Kristianas dar gyvas.

Bet šiuo metu jis turi elgtis atsargiai su šia ragana, nes ji galėjo bet kuriuo metu jį nunuodyti arba – dar blogiau – prakeikti.

– Šį kartą mes padarysime kitaip, – nusprendė jis, kai Marta padavė vaistus. – Mes pasikeisime bokalais. Moterie, jei ketini mane nunuodyti, pati pasirinkai sau mirtį.

– Jei norėčiau nunuodyti, jau seniai būčiau taip padariusi, – ryžtingiau nei visada paprieštaravo ji. – Juk aš visą dieną užsiėmusi dirbu, kad jūsų žmonėmis būtų pasirūpinta ir sargybos vadas galėtų judinti ranką.

Kurį laiką pilyje įsivyravo ramybė.

Lizabetės idėjos lovoje buvo neišsemiamos, o Martos gėrimai prisidėjo prie to, kad Albrechtas naktimis gerai išsimiegodavo ir dienomis buvo gerai nusiteikęs. Nors dauguma darbuotojų mielai apeidavo jį lanku.

Tie, kurie privalėjo būti šalia, elgėsi ypač atsargiai. Arklininkas pasirūpino, kad Kristianas su dar nesugijusia nugara dirbtų tokius darbus, jog netektų rodytis naujojo pilies šeimininko žmonių akyse.

Nors ir labai sunkiai sekėsi, Peteris laikėsi duoto žodžio ir kartu su savo gauja nesiėmė nieko, kas galėtų sukelti Albrechto arba jo vyrų norą atkeršyti.

Prie ramybės pilyje prisidėjo ir Hartmutas. Albrechto sargybinių vadas jautėsi dėkingas Martai už tai, kad vėl gali valdyti ranką. Todėl prisakė savo vyrams elgtis tinkamai. Kiekvieną vakarą salėje sukinėdavosi kelios paleistuvės, niekada netrūko alaus ir maisto, todėl Albrechto žmonės nenuobodžiavo ir nešvaistė laiko muštynėms ir ginčams. Jei kuris imdavo mojuoti, Hartmutas iš karto išmesdavo laukan.

Marta jautė, kad derėtų pasisaugoti. Albrechtas buvo ne iš tų, kurie pasiduoda arba praleidžia pasitaikiusią progą. Elmaras jo pašonėje tikriausiai padėjo kurpti planus. Jis džiaugėsi galėdamas pakenkti jai ir visiems, esantiems Kristiano pusėje. Elmaras nenurims tol, kol neatkeršys už Randolfo mirtį.

Ji buvo šventai įsitikinusi, kad nedorėliai kažką planavo.

Marta ėmė graužtis suklydusi, kai pasiūlė išlaisvinti Albrechtą nuo kankinančio drignių poveikio. Kuo mažiau jis bijojo naktinių košmarų, tuo daugiau jėgų turėdavo kitą dieną. Nei jis, nei jo vyrai nekišo nagų prie pilies gyventojų, bet kas žino, kokių nesutarimų galėjo kilti kaime.

Albrechtas ir jo riteriai vis užsisakydavo ko nors iš prekybininkų ketvirčio. Amatininkai slapta pasiskundė Martai, kad garbingi svečiai kol kas nesusimokėjo už jokį užsakymą.

– Ar ne tam išsirinkote kaimo seniūną iš savo tarpo? – aiškino ji siuvėjui, kai šis atėjo paprašyti Martos pasirūpinti, kad Albrechto vyrai grąžintų skolas. – Pats meistras Jozefas turėtų visų vardu prisistatyti naujajam šeimininkui. Juk aš esu tik silpna moteriškė, manęs niekas neklausys.

Nors džiaugtis kito nelaimė, buvo nuodėmė, jai buvo gaila ne visų nukentėjusiųjų. Siuvėjas Anzelmas priklausė tai žmonių grupei, kurie ragino pakeisti kalvį Joną kitu seniūnu – medžiagų pirkliu Jozefu. Jozefui nerūpėjo silpnieji, bet jis puikiai mokėjo pataikauti kilmingiesiems.

Abu jie gyveno Kristiansdorfo Nikolajaus ketvirtyje, kartu su kitais prekeiviais ir amatininkais. Šių vyrų siūlomos prekės ir paslaugos buvo aukščiausio lygio, todėl Albrechtas daugiausiai užsisakydavo pas juos.

Jei už nemažą kiekį batų nebus skubiai apmokėta, didžiausią nuostolį patirs batsiuvys. Jo žmona sirgo, o po dukters ir jos vyro mirties reikėjo išmaitinti kelis jų vaikus. Šie buvo dar labai maži, todėl negalėjo užsidirbti patys. Martai buvo labai gaila. Bet šias problemas turėjo išspręsti kaimo seniūnas.

Dabar kaimo gyventojai pamatys, koks yra meistras Jozefas, karčiai mąstė ji. Bet patys jį išsirinko! Aš nesu fėja iš senų pasakų ir negaliu mostelėjusi burtų lazdele išpildyti visų norų. Jau ir taip pakankamai sunku suvaldyti Albrechtą ir jo vyrus.

Be to, juk jiems vieniems ir terūpėjo, kad į pilį pristatomi užsakymai taip ir liko neapmokėti. Todėl Jozefas privalo pats viską išsiaiškinti.

Vieną vakarą prie Martos priėjo susirūpinusi Mechthilda.

– Kaip spėju, tie ponai greitai suvalgys visą mano atsargų sandėliuką, – pasiskundė ji. – Jei ir toliau taip bus, šventėms turėsime tik gilių miltų sriubos. Tiksliau pasakius, jie baigia nugraužti man paskutinius plaukus nuo galvos.

Vos virėja baigė skųstis, prieš akis išdygo vienas iš Albrechto sargybinių ir pakvietė pas šeimininką.

– Kas čia dabar? Jūs ketinate tai nešti ant stalo? – įniršęs užsipuolė jis, pasišlykštėjęs pasėmė samtį žirnių košės ir išdrėbė ją ant stalo.

– Nejaugi manote, kad kunigaikščio sūnui priklauso valgyti tokį maistą? Būsimajam Meiseno žemių valdytojui? Atneškite mėsos!

Marta nedelsdama nusiuntė tarną atgal į virtuvę, kad perduotų Albrechto pageidavimą. Nors ant stalo jau stovėjo lėkštės su kumpiu, vištomis ir nėgėmis.

– Jums leidus, pone, – prabilo ji. – Kas trečią dieną papjauname po kiaulę, bet jūsų vyrai valgo tiek daug, kad mūsų atsargos greitai senka, o sandėlis jau beveik tuščias. Galbūt medžioklė jums suteiktų malonumą? Tada galėtume ant stalo patiekti žvērienos.

Ji nežinojo, ar drėgnas ir šaltas rudens oras, ar baimė dėl drignių keliamų pasekmių iki šiol sulaikė Albrechtą nuo šio kilmingiesiems įprasto ir malonumą teikiančio užsiėmimo. Galbūt jis bijojo, kad be kvaišalų medžioklė nebus tokia pat sėkminga. O jei vėl išgertų nuodų, senieji, jau beveik pamiršti košmarai sugrįžtų.

Todėl ji iki šiol stengėsi išvengti šio pasiūlymo. Bet Mechthilda buvo teisi: vyrai greitai sugrauš jas pačias iki paskutinio kaulelio. Ir jei greitu laiku nesumedžios keleto elnių ir šernų, po Kalėdų liks atsargų tik sriubai iš gilių miltų.

Albrechtas susižvalgė su Elmaru, kaip įprastai sėdinčiu šalia.

– Taip, rytoj turėtume joti į medžioklę, – pritarė jis. – Bet prieš tai norėčiau sušaukti teismą. Pasirūpinkite, kad anksti ryte visas kaimas susirinktų pilyje ir galėtų pareikšti savo skundus ir kaltinimus.

Kitą rytą pilies kieme susirinko apie šimtą kaimo gyventojų pasižiūrėti, kaip naujasis valdytojas vadovaus teismui: daugiausia amatininkų ir pirklių, taip pat keletas valstiečių. Nepasirodė nė vienas kalnakasys, nes visus ginčus ir nesutarimus jie išsiaiškindavo tarpusavyje vadovaujant Hermanui.

Albrechtas liepė pastatyti pakylą, kurioje įsitaisė pats. Iš palapinės padarytas stogas turėjo pridengti jį nuo lietaus, prasidėjusio auštant. Jam iš kairės ir dešinės stovėjo Elmaras, keli jo riteriai bei sargybiniai. Vienas jų jau turėjo pasiruošęs įrankius galimoms bausmėms vykdyti: gerai pagaląstą kirvį, kuriuo nuteistajam bus nukertama ranka, įkaitintos anglys, durklas, jei kam nors reikėtų nupjauti liežuvį ar ausį, ir botagas tam, kuriam teks garbė būti išplaktam.

Albrechto įsakymu Marta privalėjo stovėti šalia jo sargybinių dar prieš pirmiesiems kaimo gyventojams pasirodant teisme. Nepaisant šildančio apsiausto, ji buvo sužvarbusi iki pirštų galiukų. Hilbertas, kapelionas, jos prašymu atsistojo šalia. Šiandien, be abejonės, įvyks kas nors, kur prireiks jos įsikišimo. Albrechtas išdėliojo kankinimo instrumentus tikrai ne vien tam, kad pagąsdintų žmones. Moterims teisme nebūdavo suteikiamas žodis, todėl jų žodžius perduoti galėjo tik įgaliotas asmuo. Šį darbą perims Hilbertas.

Be to, keista, kad Albrechtas sušaukė teismą būtent dabar. Vis stiprėjo jos nuojauta, kad paskutiniu metu įvyko kažkas, ko ji nesužinojo.

Kaimo gyventojai spaudėsi ir stumdėsi, kad per lietų viską gerai matytų.

– Ar kuris nors iš jūsų nori kuo nors pasiskųsti? – garsiai paklausė Albrechtas, kai išsirikiavo ginkluoti jo vyrai.

Niekas nedrįso pasisakyti, tik galinėse eilėse pakilo šnabždesio ir šurmulio banga.

– Niekas? – pasitikslino Albrechtas. – Nė vienas?

Jis metė šaltą žvilgsnį į susirinkusiųjų būrį.

– Na, džiugu matyti, kad mano valdose vyrauja taika ir teisingumas.

Vis dar niekas nekalbėjo.

Savaime suprantama, kad nė vienas kaimo gyventojas nedrįso išsakyti savo nuogąstavimų, nes nė vienas iš jų nežinojo, ar šeimininkas griežtas, ar teisingai išspręs kilusią problemą. Bet dauguma iš jų žinojo, ar bent numanė, kad tikrai negalima juokauti. Išdėlioti kankinimo įrankiai atrodė iškalbingai, tad aplink visi išsigandę tylėjo.

Net tuo atveju, jei niekas nepasiskųs, Marta buvo tikra, kad Albrechtas neužbaigs susirinkimo. Bent jau tol, kol neišnaudos galimybės paskelbti kelių nuosprendžių, kurie sustiprintų jo, kaip baimę keliančio valdovo, vardą.

– Nebijokite, žmonės! – sušuko Albrechtas. – Mano ausis pasiekė jūsų slapti skundai, kad į pilį atkeliavę užsakymai kol kas neapmokėti. Juk tiesa?

Jis pažvelgė į Jozefą.

– Ar tiesa, seniūne? – griežčiau paklausė jis.

Drobių pirklys susigūžė nuo pikto markizo sūnaus žvilgsnio.

– Na taip, pone...

– Vadinasi, tai tiesa, – patenkintas tęsė Albrechtas. – Galite į priekį žengti tie, kurie susiję su šia problema, ir suskaičiuoti, kokios sumos, jūsų nuomone, jums priklauso.

Iš pradžių niekas nedrįso žengti pirmyn. Po kurio laiko įsidrąsino batsiuvys, prasibrovė pro žmonių eiles ir atsiklaupė prieš naująjį pilies šeimininką.

– Jums leidus, pone, daugeliui jūsų žmonių pasiuvau naujus batus iš geriausios odos ir iki šiol negavau už tai nė pfeningo, – drebančiu balsu pasiskundė jis.

– Hm. Dar kas nors? – paklausė Albrechtas.

Iš lėto į priekį išėjo dar keletas vyrų ir pranešė, kad dar nesumokėta ir už jų prekes. Tarp jų buvo diržų pynėjas, siuvėjas ir Jozefas, drobių pirklys.

Jūs tikrai neišvysite savo pinigų, nusiminusi pamanė Marta. Laimei, abu kalviai nebuvo laikomi amatininkais. Iki šiol, kai tik kaimas pakliūdavo Kristiano priešams į rankas, Jonas ir Karlas pirmieji atsidurdavo kebliose situacijose. Kalvių darbas buvo labai svarbus tiek kalnakasiams, tiek riterių žirgams. Todėl prieš perduodamas pilies raktus, Kristianas susitarė su Otu, kad kalviams bus atlyginta už žirgų kaustymą arba naujus ginklus. Tam negalėjo pasipriešinti net markizo sūnus.

Albrechtas nužvelgė prieš jį klūpinčius amatininkus ir prekeivius.

– Esu pasibaisėjęs ir sukrėstas dėl tokio įžūlumo, – linguodamas galva pranešė jis.

Tada jo balsas tapo griežtesnis.

– Tai prekės, kurias privalote siųsti į pilį, taip pat kaip kiekvienas valstietis privalo tiekti grūdus ir kiaušinius! O jūs išdrįsote pareikalauti pinigų?!

Paskutinį sakinį jis išrėkė ir buvo bepakyląs iš krėslo. Amatininkai susigūžė iš baimės.

– Kaip jau sakiau, esu pasipiktinęs. Toks įžūlumas vertas bausmės. Kiekvienas iš jūsų privalės sumokėti tiek sidabro, kiek manė gausiąs už savo prekes.

Jis pamojo keliems sargybiniams.

– Palydėsite juos iki namų, kad šie netikšos pasiimtų reikiamą kiekį pinigų ir galėtų sumokėti skolą.

Prekeiviai nusiminę atsistojo. Juos iškart nutvėrė sargybiniai.

Vienintelis batsiuvys nesileido tempiamas. Jis aimanuodamas puolė ant žemės prieš šeimininką ir sudėjo rankas.

– Pasigailėkite, pone, paversite mane elgeta! Kaip turėsiu išmaitinti šeimą, jei atimsite paskutinius pfeningus?

Albrechtas buvo nepatenkintas.

– Būsiu gailestingas tik todėl, kad šiandien pirmasis mano teismas.

Visi susirinkusieji sulaikė kvapą. Jozefas ir kiti kupini vilties atsisuko į markizo sūnų.

– Leisiu tau pasirinkti: arba sumokėsi, arba už kiekvieną pfeningą gausi po kirtį.

Senis išsigando pamatęs, kaip Albrechtas pamojo didžiausiam savo tarnui prieiti. Šis patenkintas čiupo kankinimo įrankį.

– Tu tikriausiai naudojai labai gerą odą. Todėl skiriu tau trisdešimties pfeningų baudą arba trisdešimt kirčių, – mėgaudamasis paaiškino Albrechtas.

Išgirdęs jo žodžius senis susmuko, jis niekada neįsivaizdavo, kad jo batai galėtų būti įvertinti taip brangiai.

– Ką pasirinksi? – spaudė jį pilies šeimininkas.

– Kirčius, – sušnabždėjo batsiuvys. Visi susirinkusieji žinojo, kad jis neturi tokių pinigų. Senolio skruostais ėmė riedėti ašaros, bet niekas nekreipė į tai dėmesio. Prie jo priėjo du sargybiniai, sugriebė už rankų ir pririšo prie stulpo, pastatyto specialiai teismui.

Marta suko galvą, kaip galėtų įsikišti, kad batsiuvys išvengtų šios kančios. Namuose ji neturėjo pinigų. Albrechto palydos poreikiams išleido beveik visus savo rezervus. Jis tikrai nelauks, kol ji ras žmogų, kuris paskolintų.

Į priekį žengė Jonas.

– Jei leisite, pone, sumokėsiu jo baudą, – pasiūlė jis. Senis iš džiaugsmo sukūkčiojo.

Albrechtas smalsiai apžiūrėjo kalvį, o Elmaras pasilenkė prie jo ir kažką sušnabždėjo ausį.

– Sutinku, – galiausiai atsakė jis. – Bet tai kainuos dvigubai. Gausiu iš tavęs šešiasdešimt pfeningų, kalvi.

Tarp Kristiansdorfo gyventojų kilo šurmulys. Bet jis nutilo iškart, kai Albrechtas metė į būrį grasinantį žvilgsnį.

Visa tai buvo baisi neteisybė. Bet niekas negalėjo paprieštarauti valdytojo sprendimui.

Čia dėl jų įžūlumo, purtoma šalčio pagalvojo Marta ir rūškanu veidu pažvelgė į Jozefą ir Anzelmą. Jei būtų paklausę Kristiano ir pasistengę iškovoti Kristiansdorfui miesto teises, dabartinė padėtis būtų visiškai kitokia. Miesto piliečiai galėtų drąsiai pareikalauti sumokėti skolas, nesvarbu, paprasto žmogaus ar riterio. Be to, teismą tada sudarytų dvylika arba dvidešimt keturi piliečiai, o ne vienas savanaudis pilies valdytojas.

Taip, dabar ji negalėjo nieko pakeisti. Jono dėka bent nebuvo pralietas kraujas. Ją vis dar persekiojo slogi nuojauta, kad tai ne pabaiga ir Albrechtas su Elmaru dar turi paruošę ypatingą piktadarystę.

*

Oto pirmagimis vėl paklausė minios, ar niekas nenori kieno nors apskųsti ar apkaltinti. Kaip ir buvo galima tikėtis, niekas neatsiliepė.

– Tada reikia dar išnagrinėti vieną vagystės atvejį, – pareiškė Albrechtas ir mostelėjo vienam iš sargybinių.

Marta nustėro iš išgąsčio: du ginkluoti vyrai nuvedė jaunąjį Kristianą prie valdytojo krėslo ir nutėškė jį ant žemės taip, kad šis parkrito tiesiai ant kelių.

Štai kodėl ji privalėjo visą laiką stypsoti čia – kad niekas negalėtų pranešti apie tai, jog Albrechto žmonės sučiupo jos globotinį!

Ji skubiai apsižvalgė, bet nematė nė vieno Peterio gaujos nario. Staiga už nugaros išdygo Ana.

– Mano brolis klausia... – pradėjo ji, bet Marta pati prakalbo.

– Jis privalo sugalvoti kokį nors būdą, kaip nukreipti visų dėmesį, kad Kristianas galėtų pabėgti, jei tik to prireiks, – greitai sušnabždėjo ji.

– Jis jau sugalvojo, – su palengvėjimu atsakė Ana.

– Tada nubėk pas Bertą ir pakviesk ją čia.

Mergaitė nieko nelaukdama išskubėjo į vyriausiojo kalnakasio namus, kad atvestų jaunojo Kristiano motiną.

– Šis vaikinas yra vagis. Iš vieno mano patikėtinio jis pavogė pfeningą. Už šį nusikaltimą jam bus nukirsta dešinė ranka, – pranešė Albrechtas.

Iš galinių eilių pasigirdo pasipiktinimo kupini balsai. Jaunasis arklių prižiūrėtojas sušuko:

– Tai netiesa! Aš nieko nevogiau!

Už šiuos žodžius jis užsidirbo tokį stiprų smūgį, kuris pargriovė jį į purvą.

Sargybiniai pastatė dvylikametį ant kojų ir nusitempė prie pakylos. Vienas čiupo jo ranką ir prispaudė prie medžio, o kitas pasiėmęs kirvį patikrino jo aštrumą.

– Greičiau, padarykite ką nors! – paragino Marta kapelioną. Hilbertas skubiai prasibrovė pro žmones.

– Gailestingasis kunigaikšti, kol neįvykdėte bausmės, prašau leisti kalbėti madam Martos vardu.

Albrechtas dėbtelėjo į kapelioną.

– Ir ką gi mums nori pasakyti madam Marta?

– Kad ji yra įsitikinusi šio berniuko nekaltumu ir prašo jūsų malonės.

– Ji nori apšaukti mane ir mano vyrus melagiais? – sušnypštė Albrechtas. – Girdėjau, kad šio vaikino tėvas už vagystę buvo pakartas. Vadinasi, tai jau įaugę jam į kraują. Negaišinkite mano laiko!

Gerasis Dieve, kuris esi danguje, padaryk ką nors, kad išgelbėtum Kristiano ranką, maldavo Marta ir žvalgėsi Peterio bei jo gaujos.

Vietoje to pro žmonių minią prasibrovė Berta ir krito po pilies valdytojo kojomis.

– Pone, pasigailėkite mano sūnaus! – maldavo ji. Albrechtas ramiu balsu įsakė savo sargybiniams patraukti moteriškę ir pagaliau įvykdyti bausmę.

– Ne! Ne! Viešpatie, padėk! – šaukė Berta tempiama ginkluotų vyrų.

Jaunasis Kristianas, mirtinai išsigandęs ir išbalęs, žiūrėjo į savo ranką, kurios netrukus turėjo netekti, tada į budelį, kuris pasiruošė ir atsitiesė kirčiui.

Berta gailiai verkė, kaimo gyventojai įtūžę šūkavo. Marta žengė į priekį, nežinodama, ką darys toliau.

Bet viskas įvyko taip greitai, kad vėliau niekas negalėjo tiksliai pasakyti, kas nutiko. Kažkas paleido kvykiantį paršelį, kuris pasileido pakylos link. Kristianas pasinaudojo kilusiu sąmyšiu ir pabėgo, sargybiniai norėjo jį vytis, bet tarp kojų įsimaišė patrakusi kiaulė ir jie nugriuvo. Triukšmas tęsėsi tol, kol gyvulys pagaliau buvo pagautas.

Šauniai padaryta, pagalvojo Marta, džiaugdamasi Peterio išradingumu. Nesvarbu, kad Kristianas privalės slapstytis, kol Albrechtas vadovaus šiam kaimui.

Oto sūnus įniršęs baltakiavo į minią ir laukė, ar jo žmonės sugrąžins pabėgėlį. Veltui.

Nepaisant masinio palengvėjimo ir linksmumo, kaimo gyventojai laukė sulaikę kvapą. Ką dabar darys būsimas markizas? Kaip atkeršys?

Albrechto akys užkliuvo už Bertos, kuri rankomis susiėmusi galvą vis dar stovėjo netoliese. Jo įsakymu du sargybiniai pagriebė ją ir nuvedė prieš valdytoją.

– Tu esi jo motina? – trumpai paklausė Albrechtas. Išgirdęs išgąsčio kupiną „Taip, pone“, jis nutraukė bet kokią tolesnę jos mintį. – Kadangi kaltininkas pabėgo, vietoje jo bausmę priimsi tu, – nusprendė Albrechtas ir davė ženklą nuvesti iš baimės klykiančią moterį prie pakylos.

Aš dėl visko kalta, pasibaisėjusi mąstė Marta. Juk išprovokavau jį atrišdama Kristianą. Maniau, kad galiu sau leisti, maniau, kad pajėgsiu jį suvaldyti. Už neapgalvotą mano poelgį dabar bus nubausta Berta ir Kristianas.

Nelaukdama Hilberto ji išėjo į priekį ir atsiklaupė priešais Albrechtą tiesiai į purvą. Bet Oto sūnus nekreipė į ją dėmesio.

Beveik tą pačią akimirką šalia jos atsistojo vyriausiasis kalnakasys. Jis atskubėjo kartu su Berta, kai tik išgirdo apie jaunajam Kristianui mestus kaltinimus.

– Ar galėčiau išpirkti šią moterį? – trumpai paklausė jis ir papurtė prie diržo pritvirtintą maišelį. – Ji prižiūri mano namo buitį, pripratau prie jos tvarkos, o tapusi luoše ji man nebus naudinga.

Jo žodžiai nuskambėjo labai šiurkščiai, tarsi jam būtų vis vien. Bet Marta žinojo, kad tai buvo suvaidinta.

Hermanas priėmė Bertą pas save iš karto, kai Randolfas neteisingai apkaltinęs jos vyrą, jį pakorė. Jis labai vertino šią moterį ir jautė didžiulę simpatiją jaunajam Kristianui. Kaip ir kiti kaimo gyventojai. Bet jei parodytų užuojautą, piktadarys Albrechtas nesileistų su juo į jokias kalbas.

Šansus laimėti padidino ir tai, kad Hermanas stovėdamas prieš būsimą markizą pasirodė esąs svarbus ir pasiturintis vyras, kuris prakalbo ne iš gailesčio neteisingai apkaltintai moteriai, o nenorėdamas prarasti darbščios tarnaitės. Vyriausiasis kalnakasys, kaip ir Marta, suprato, kad Albrechtas nori pasinaudoti šia diena, kad susirinktų kuo daugiau pinigų.

Oto sūnus smalsiai tyrinėjo žilabarzdį Hermaną. Šio vyro jis paliesti negalėjo, nes tėvas laikė jį nepakeičiamu sidabro gavyboje. Vyriausiasis kalnakasys tikriausiai buvo pats turtingiausias vyras visame Kristiansdorfe. Ką storieji prekeiviai slėpė skryniose ir slėptuvėse po krosnimis, niekas negalėjo žinoti, bet jis ir taip sėkmingai pamažino jų turtus.

Taip, iš Hermano buvo galima išplėšti tiek sidabro, kad užtektų apmokėti beveik visas lažybų skolas.

Nenuoramą vaikigalį jis vis tiek dar kada nors pagaus, o verkšlenanti našlė jam buvo nė motais. Šie purvini kaimiečiai turėjo prisiminti šią pamoką ir ateityje vos pamojavus piršteliu jie bailiai kris jam po kojomis.

– Ketinu suteikti jums malonę, Hermanai, – išdidžiai pranešė jis. – Sumokėkite man pusę svaro sidabro ir atgausite savo tarnaitę gyvą ir sveiką.

Išpirkos dydis vėl įaudrino kaimo gyventojus. Pusė svaro sidabro buvo tas pats, kas du šimtai keturiasdešimt pfeningų. Daugumai jų tai buvo neįsivaizduojama suma. Ar vyriausiasis kalnakasys atiduos tiek daug už Bertą?

– Išsiųsiu ką nors, kad atneštų pinigus, – sutiko Hermanas, žinodamas, kad dabar tikrai negali atsitraukti.

Jis pats eiti nedrįso, nes Albrechtas pasinaudojęs proga galėjo pakeisti savo nuomonę. Prie savo pinigų skrynios nenorėjo prileisti ir jokio tarno, todėl paprašė kapeliono pagalbos. Įteikė Hilbertui raktą ir nupasakojo, kurioje namo vietoje reikėtų ieškoti.

Jaunasis dvasiškis apsidžiaugė, kad buvo išvengta kraujo praliejimo, ir išskubėjo Hermano namų link.

Po kurio laiko įvykęs sandėris buvo puikus. Hermanas galėjo parsivesti namo mirtinai išsigandusią Bertą, o Albrechtas užbaigė teismą.

– Pabėgusį vagį skelbiu nusikaltėliu, – triumfuojančia veido išraiška pranešė jis. – Jei kuris jį rasite, galite užmušti, o tas, kuris atves man jį gyvą, bus apdovanotas!

Tada numetė Elmarui vyriausiojo kalnakasio sidabrą.

– Akylai jį saugokite! Pagaliau galime joti į medžioklę!

Albrechtas nekreipė į Martą jokio dėmesio. Ji atsikėlė nuo žemės virpėdama iš šalčio ir nupurtė purvu aplipusią suknelę.

Grįžimas namo

Retai kada kariuomenė iš karo stovyklos pasitraukdavo nesulaukusi įsakymo ir taip greitai, kaip tai padarė Vetinai. Visi buvo laimingi, galėdami dingti iš šios klastingos pelkės, šalčio ir purvo. Niekam nerūpėjo tai, kad pilis liko neužimta, o jie grįš be grobio.

Didžiausią rūpestį Kristianui kėlė Luko ir Bertramo būklė. Nebuvo aišku, kaip jie ištvers tokią ilgą kelionę namo.

Jo prašymu Bertramą dar kartą apžiūrėjo vienuolis ir iš naujo atstatė vyro koją, bet Marijos sužadėtinis ilgai neištvers tokios sunkios kelionės karutyje. Lukas buvo per daug išdidus, todėl atmetė bet kokį pasiūlymą ir nutarė vykti namo balne. Kristianas sudrebėjo įsivaizdavęs, kokius skausmus draugui sukėlė vien užsėdimas ant žirgo. Todėl jis liepė surasti tuos žmones, kurie palydėjo markitantes į Magdeburgą.

– Ar žinote, kur galėčiau rasti jų vadovę Gretę, pražilusią senolę? – pasiteiravo jų.

– Ji užsiminė, kad ketina Magdeburge parduoti visas maisto atsargas ir kuriam laikui apsistoti už storų miesto sienų, – pranešė Meiseno riteris, kurį Kristianas laikė patikimu.

– Gerai. Turiu tau skubią užduotį. Nujok ten, surask šią moterį ir mano vardu paklausk jos, ar galėtų priimti du sužeistuosius ir juos išgydyti. Dosniai už tai atsilyginsiu. – Kristianas nepamiršo, kad senoji šiek tiek nutuokė apie gydymą.

Jis skyrė jo palydai vieną iš savo žmonių ir aptarė, kur turėtų laukti jo ir sužeistųjų.

Pagaliau stovykla buvo išardyta, vežimai sukrauti. Tada Kristianas atsargiai paguldė Bertramą į vieną iš jų. Keliamas sužeistasis prabudo ir ėmė aimanuoti. Jo veidas buvo išbalęs, kakta išpilta šalto prakaito, o koja vis dar bauginančiai sutinusi ir pamėlusi. Išgirdęs, kad Kristianas ketina kuriam laikui palikti jį Magdeburge, nedrįso paprieštarauti, priešingai – atrodė, kad jam dėl to palengvėjo.

Tuo tarpu Lukas nusprendė užsiropšti ant savo eržilo.

– Tada, kai negalėsiu pats užlipti ant žirgo, bus aišku, kad palikimas turi būti skirtas jaunesniajam, – užprotestavo jis.

– Tu pamiršai, kad neturi jokio palikimo, netgi jokio sūnaus, kuris galėtų jį perimti, – pasišaipė Kristianas.

Šią akimirką Kristianas pagalvojo, kaip pats sės ant žirgo su neužgijusia žaizda. Bet Luko žaizda buvo daug gilesnė, o jis pats atrodė gąsdinančiai išbalęs.

Jis davė žmonėms ženklą, kad šie nusisuktų ir nematytų, kaip sunkiai ginklanešio padedamas Lukas ropščiasi ant arklio. Pagaliau atsidūręs balne šviesiaplaukis susvyravo, veide neliko nė lašelio spalvos.

– Tik keletą mylių, – bandė raminti jį Kristianas. – Jūs liksite Magdeburge – tu ir Bertramas. Pagiję galėsite grįžti.

– Bertramas galės gulėti ligonio patale, – paprieštaravo Lukas. – O aš tikrai nepraleisiu tos akimirkos, kai Albrechtas privalės tau grąžinti pilies raktus!

Kristianas nutarė nesiginčyti su Luku. Po pirmųjų kelionės mylių draugas pats nuspręs, ar keliauti toliau, ar ne.

Tada jis susikaupė, kad gražiai užsėstų ant žirgo ir aplinkiniai nepastebėtų, kad jų vado būklė taip pat prasta.

Prieš pat Magdeburgą jie sutiko priešais atjojantį jaunąjį Meiseno riterį.

– Radau ją. Senolė laukia, – išdidžiai pranešė jis.

Kristianas pažvelgė į šalia jojantį Luką. Bet šis papurtė galvą.

– Aš josiu toliau, – iškošė jis pro sukąstus dantis.

Kristianas nutarė neįtikinėti draugo. Jei įveiktų kelionę namo, Marta tikrai pasirūpintų jų žaizdomis.

Kristianas jau buvo gavęs Oto leidimą nugabenti sužeistąjį į Magdeburgą ir palikti ten slaugyti. Todėl dabar paprašė galimybės trumpam atsitraukti ir įsitikinti, kad Bertramu bus pasirūpinta. Smalsus greta Oto jojančio Ekeharto žvilgsnis buvo Kristianui tarsi įspėjimas dar labiau saugoti savo užnugarį.

Kol jo nebus, riteris pavedė Reinhardui rūpintis savo vyrais ir įpareigojo Ditrichą nesitraukti nuo Luko nė per žingsnį.

Tuo metu, kai namo keliaujanti kariuomenė pasuko į senąjį prekeivių kelią, Kristianas su jaunuoju Meiseno riteriu ir Kunu išjojo į Magdeburgą. Sužeistąjį Bertramą jie įvyniojo į drobę ir pririšo tarp dviejų nešulinių arklių.

Senoji pasitiko juos susidomėjusi.

– Aš pasitikiu tavimi, gerasis žmogau, mūsų priedermės palikuoni, – tarė ji nė nepažvelgusi į Bertramą.

– Pagydyk jį. Ir jei norėsi, atvyk kartu su juo į mano kaimą. Pažadu tau, kad ten tavimi pasirūpins ir nereikės kartu su kitomis markitantėmis keliauti po karo laukus.

– Dėkoju jums, pone, aš ką tik iš vieno grįžau, – atsakė senoji. – Ir vertėjo. Mieste trūksta grūdų ir žirnių, nes daugelyje aplinkinių kaimų buvo sudegintos visos daržinės ir sandėliai.

Kristianas ketino įdėti jai į ranką maišelį pilną monetų, bet ji atsisakė.

– Pirmiausia leiskite pažiūrėti, ar galiu kuo nors padėti jūsų vaikinui!

Ji atsargiai nuėmė tvarstį nuo Bertramo kojos ir netardama nė žodžio ją apžiūrėjo. Kristianas jos veide jau įžvelgė atsakymą.

–. Padarysiu viską, kas mano galioje. Bet turėtumėte pasimelsti už jį, – pasakė ji. – Jei Viešpats panorės, pargabensiu Jūsų žmogų namo gyvą ir sveiką.

– Šis vyras padės ir pasirūpins saugumu, – nusprendė Kristianas ir parodė į Kuną. Nors raudonplaukis visa širdimi troško kuo greičiau grįžti namo pas žmoną ir dukrelę, bet jei Bertramui teks nupjauti koją, jis vienintelis galės paguosti draugą ir padėti susitaikyti su mintimi, kad visą gyvenimą liks luošiu.

Atsisveikindamas su senąja ir jaunaisiais bendražygiais, Kristianas stengėsi neparodyti savo susirūpinimo.

Stengėsi nuvyti blogas mintis. Šiuo metu jo dėmesys buvo nukreiptas visai kita linkme, todėl Kristianas neskubėjo grįžti į Oto būrį.

Jis nusprendė patikrinti nuojautą, kuri persekiojo nuo to laiko, kai išvyko į Magdeburgą. Riteris paliko savo žirgą nuomojamose arklidėse ir pasileido pėsčiomis siauromis, pilnomis žmonių gatvelėmis. Šiame miesto ketvirtyje buvo daugiau elgetų ir vargšų, nei garbingų žmonių.

Nuojauta jo neapvylė. Netrukus visiškai įsitikino, kad yra sekamas. Kairėje pamatė virtuvę, prie kurios vyko sambrūzdis.

Dviem jį sekusiems vyrams ši vieta turėtų idealiai tikti. Šiame triukšme jiems nereikėtų stoti į kovą su Kristianu, pakaktų prisliūkinus jį nudurti. Didelė tikimybė, kad persekiotojai, žinodami apie riterio sveikatos būklę, išdrįs jį užpulti iš arti.

Bet tiedu klydo. Kristianas buvo gudresnis. Jis staiga apsisuko ir smeigė durklą tiesiai vienam užpuolikui į krūtinę. Antrasis išsitraukė paprastą kardą, bet riteris sureagavo greičiau. Nespėjus persekiotojui užsimoti, jis nutvėrė priešo ginklą ir kirto per gerklę. Antrasis užpuolikas krito gargaliuodamas ant žemės, iš kaklo tryško kraujas.

Aplink stovėję žmonės išsigandę įsispoksojo į jį. Daugelis žegnojosi, bet niekas nedrįso ką nors pasakyti. Pagal jo drabužius ir kardą visi atpažino, kad Kristianas yra riteris, todėl niekam nekilo papildomų klausimų.

Jis giliai įkvėpė. Staigūs judesiai išjudino dar nespėjusią užgyti žaizdą. Atrodė, lyg prie jos vėl būtų kišamas įkaitintas peilis. Tada jis įsakė susirinkusiems:

– Pakvieskite ką nors, kas išvežtų šių žudikų kūnus.

Žmonės pažvelgę į jį linktelėjo. Kristianas žinojo: kai tik pasitrauks, jie pirmiausia nuaus negyvėlių batus ir susirinks kitus vertingesnius daiktus.

Abiejų užpuolikų ginklus pasiėmė pats. Vienas iš jų Kristianui buvo matytas. Jis tikriausiai priklausė vienam iš Ekeharto raitelių. Vieną kartą praeidamas pro šalį Kristianas matė, kaip šis išpjovė kažkokiam vyrui akį dėl to, kad šis apgavo jį žaisdamas kauliukais.

Niekas jam netrukdė grįžti atgal ir pasiimti savo žirgą. Išjojo pro tuos pačius vartus, pro kuriuos pasiekė Magdeburgą, ir nusekė nedidelę Oto kariuomenę.

Kai Kristianas juos pasiekė, kolona buvo sustojusi pailsėti. Riteris jojo pirmyn, kol pamatė Oto sargybos vadą. Jis neiškvietė Ekeharto į dvikovą tik todėl, kad jautėsi skolingas už išgelbėtą Martos gyvybę.

Kristianas su panieka numetė žudikų ginklus jam po kojomis.

– Šį tą pametei Magdeburge!

Tada jis apsuko žirgą ir nujojo prie savo vyrų.

Buvo jau lapkritis. Otas negalėjo pakęsti to drėgno ir šalto oro, todėl prieš pat kelionės tikslą nusprendė nejoti į Meiseną, o pasukti tiesiai Kristiansdorfo kryptimi.

– Jūsų žmona turės pasirūpinti mano skaudančiomis kojomis, o aš ta proga įsitikinsiu, kaip dirba mano sūnus ir paveldėtojas, – pranešė jis Kristianui, kurį sustojimo metu pasikvietė pas save.

Sulig kiekviena diena, artėjant prie Kristiansdorfo, vis labiau augo Kristiano baimė, kokių piktadarysčių Oto pirmagimis per šį laiką galėjo prikrėsti jam tekusiems žmonėms. Širdyje jis tikėjosi, kad Marta nepateko į jokį pavojų ir yra sveika bei gyva.

Todėl Oto viešnagė Kristiansdorfe galėjo būti naudinga. Stebint griežtoms tėvo akims, Albrechtas elgsis santūriai ir privalės gerbti jaunesnįjį savo brolį. Juk Ditrichas grįžta iš karo žygio.

Otas nusprendė pasirodyti Kristiansdorfe niekam apie tai nepranešęs ir sulaikė Kristianą, kai šis norėjo išsiųsti pasiuntinį. Vietoje to, markizas įsakė didžiajai savo kariuomenės daliai, vadovaujamai Ekeharto, keliauti į Meiseną ir perduoti Jadvygai žinią, kad ši laukiama Kristiansdorfe.

Albrechtas ir jo vyrai išvyko į medžioklę lydimi garsių šūksnių ir lojančių medžioklinių šunų.

Marta sekė, kol pro vartus išlėkė paskutiniai jo žmonės. Ji mielai būtų užlipusi į aukščiausią bokštą, kad įsitikintų, jog šie šunsnukiai jau išvyko ir niekada nebegrįš.

Tegul būna prakeiktas tas Albrechtas, įniršusi pagalvojo ji. Bet staiga sustingo ir skubiai persižegnojo. Prakeiksmas buvo nuodėmė. Juk pamotė visada aiškindavo, kad prakeiksmai visada krinta ant tų, kurie juos ištaria.

Ji vis dar drebėjo iš šalčio ir jautėsi tarsi sumušta. Nuo ilgo stovėjimo skaudėjo nugarą, be to, graužė baimė, kokią piktadarystę kaimo gyventojams dar sugalvos Albrechtas.

Jei būtų gimusi kilmingu vyru, galbūt Albrechtas ją labiau gerbtų. Bet ji buvo moteris, kurios padėties Albrechtas nepripažino. Argi gali ką nors pakeisti, jei net iš kaimo seniūno neįmanoma sulaukti kokios nors pagalbos? Tuo tarpu kiemas beveik ištuštėjo. Dauguma žiūrovų aptarinėjo įvykius už pilies sienų, grįždami prie darbų.

Bet liko keletas tų, kuriuos bausmės pasiekė tiesiogiai.

Vyriausiasis kalnakasys ir Jonas buvo įsitraukę į rimtą pokalbį, šalia jų ašarotu veidu stovėjo Berta.

Marta nuskubėjo prie jos ir apkabino.

– Kas bus mano sūnui? – kūkčiojo našlė. – Aš niekada daugiau jo nebepamatysiu – nebent jo kūną... Jie jį ras ir pakars... kaip ir tėvą...

Bertą ėmė purtyti nervinis drebulys. Ji, atrodo, jau pamiršo, kad ką tik vos nepaaukojo rankos. Marta žinojo, ką dabar įsivaizdavo Berta: kaip Randolfo įsakymu ant seniausios kaimo liepos pakariamas jos vyras... ir jo mirties agonijos iškreiptas veidas tampa jos sūnaus veidu.

Ji ryžtingai suėmė Bertą už pečių ir privertė pažvelgti jai į akis.

– Taip nenutiks, girdi mane! – drąsino ji.

– Taip nenutiks! Tu žinai, kas jį gali saugiai paslėpti. Kai iš karo grįš Kristianas, paskelbs šį neteisingą nuosprendį negaliojančiu.

Prie jų nepastebimai prislinko Klara. Tuo metu, kai Marta kalbėjo apie saugią nuteisto berniuko slėptuvę, ši pritardama linktelėjo. Moteris staiga paklausė savęs: nejaugi jos dukra taip pat priklauso Peterio gaujai? Na, ji bent jau buvo puikiai informuota apie tai, kas ten vyko.

Kai tik viskas baigsis, ji privalės rimtai pasikalbėti su dukra. Sąmoksliškai šyptelėjusi Klarai, Marta paprašė jos nuvesti Bertą į vaistų atsargų kamarėlę ir duoti ką nors, kad ši nusiramintų. Mergaitė iš karto suprato, kad motina šį kartą turėjo galvoje ne melisų ar levandų užpilą, o keletą padrąsinančių žodžių apie tai, ką suplanavo Peteris ir jo pagalbininkai, kad niekas nerastų Kristiano.

Tada Marta pasisuko į vyriausiąjį kalnakasį, kuris vis dar kalbėjosi su Jonu.

– Iš visos širdies dėkoju, meistre Hermanai, – tarė ji, kai abu vyrai apsisuko. – Už savo poelgius Albrechtas susilauks Dievo bausmės. Bet bijau, kad kol kas negalėsiu grąžinti jums skolos, tau taip pat, Jonai... Galbūt kas nors galėtų Meisene iškeisti į sidabrą keletą mano papuošalų.

– Jūs neprivalote to daryti, – nuramino ją Hermanas. – Pasielgiau taip Bertos labui, ji – labai darbšti moteris, be to, dėl šlykštaus melo jau prarado vyrą.

– Tai, kas ką tik įvyko, pasibaisėtina! – susijaudinusi tvirtino Marta. – Norėjau padėti, bet visiškai nieko negalėjau padaryti. Tik todėl, kad esu moteris ir nesu kilusi iš senas šaknis turinčios kilmingos šeimos.

Jos pečiai bejėgiškai nusviro.

– Aš negaliu jo sulaikyti.

– Kaip tik apie tai dabar ir kalbame, – tarė Jonas. – Privalome kažką daryti. Jei turėtume miesto teisę, ko jau seniai norėjo Kristianas...

Kalvis nutilo ir pažvelgė į Jozefą, kuris tuo metu įsiutęs rėkė ant žilaplaukio batsiuvio. Senolis išsigando, kad šis gali jį primušti, todėl užsidengė veidą rankomis.

– Su meistru Jonu nutarėme, kad šį vakarą mano namuose susitiksime su keliais vyrais ir pasitarsime šiuo klausimu, – pranešė Hermanas.

Sekusi Jono žvilgsnį Marta vėl atsisuko į kalnakasį.

– Jūs tikrai nepriversite Jozefo stoti prieš kunigaikštį ir ko nors paprašyti, net nekalbu apie pasiūlymus.

Hermanas liūdnai linktelėjo.

– Todėl ir norime iš pradžių surinkti keletą ryžtingų vyrų. Tik reikia, kad apie tai niekas nesužinotų. Kai mūsų bus pakankamai, galėsime leisti jam pasirinkti: peilis po kaklu arba savanoriškas pareigų perleidimas.

– Telaimina Jus Dievas ir visada Jus saugo, – palengvėjusia širdimi palinkėjo Marta. Buvo gera žinoti, kad jos sąjungininkai taip pat kažko imsis. Bet kokiu atveju grupelei žinomų vyrų pasiseks tikrai geriau nei jai.

Iš pilies kiemo pasišalinus prekeiviams ir jų šalininkams, Marta nubėgo į savo kamarėlę. Ji visiškai nustebo radusi ten ne tik Klarą ir Bertą, bet ir Peterį, kuris išsišiepęs sėdėjo ant skrynios ir makalavo kojas. Ją pamatęs berniukas skubiai pašoko ir žemai nusilenkęs pasisveikino su šeimininke.

– Meistriškas sumanymas, – pagyrė Marta. Jo akys suspindo iš pasitenkinimo. – Turėtume vien iš dėkingumo už jo drąsą leisti paršeliui gyventi. Bet paprašysiu Mechthildos, kad šį vakarą paruoštų kiekvienam iš jūsų po didelę porciją mėsos.

– Tai karališkas atlygis, – apsidžiaugė Peteris. Mėsa buvo vienas iš produktų, kuris retai arba niekada nepakliūdavo ant paprastų žmonių stalo.

– Tik susiraskite nuošalesnę vietelę savo šventinei vakarienei, – paprašė Marta. – Ir paimkite gabalėlį Kristianui. Ar gerai jį paslėpėte?

– Dar klausiate? – prunkštelėjo Peteris. – Nesirūpinkite, niekas jo neras.

Klaros veide nušvito plati šypsena, Marta suprato, kad jos dukra taip pat žino, kur slėptuvė, ir saugo paslaptį.

Staiga Berta vėl ėmė kūkčioti.

– Neaišku, kiek ilgai taip seksis, jei jis paskelbtas nusikaltėliu ir už jį siūlomas atlygis, – rypavo ji. – Visada atsiras išdavikas!

Berta taip kalbėjo remdamasi savo skaudžia patirtimi. Vienas pirmųjų naujakurių pasirūpino įrodymais, kurie patvirtino, kad jos vyras – vagis. Už tai pastarasis buvo pakartas. O šiuo metu kaime gyveno tiek daug žmonių, kad pasikliauti visais tikrai buvo neįmanoma.

– Pasitikėk mumis, – Peteris užtikrino draugo motinai, o Klara pritardama linktelėjo.

– Tai tik laikina, – Marta bandė nuraminti besikankinančią moterį.

– Kol iš karo grįš riteris Kristianas gali praeiti keli mėnesiai, – nenurimo Berta.

Kuo daugiau Marta klausė savo širdies, tuo labiau augo jos įsitikinimas.

– Ne. Jis jau pakeliui.

*

Marta paprašė Valterio liepti vienam savo vyrų stebėti apylinkes. Oficialiai tam, kad kuo anksčiau sužinotų, kada ir kaip grįš iš medžioklės vyrai. Nelaimingi atsitikimai dažnai nutikdavo medžioklės metu, jie buvo įprastas dalykas. Juk vyrai stodavo su ietimis prieš keletą įsiutusių šernų arba jodavo per neperžengiamą mišką.

Bet širdyje vis labiau augo viltis, kad sargybiniai praneš apie Kristiano sugrįžimą.

Ar jie grįš sveiki? Jis, Lukas, Ditrichas ir abu jaunieji ginklanešiai, Kunas su Bertramu, bei visi kiti iškeliavę kartu su jais?

Ji apsivilko sausą suknelę, išgėrė Mechthildos atnešto karšto vyno ir nuėjo į koplyčią. Norėjo pasimelsti už gerą teismo baigtį ir uždegti žvakę, kad vyrai laimingai grįžtų namo.

Netrukus pajuto, kad negali susikaupti maldai. Nepadėjo nei taiki koplyčios aplinka, nei vienatvė. Mintys nuolat nuskriedavo kitur.

Po betikslių mėginimų ji nusprendė užsiimti kokiu nors rankų darbu. Nuėjusi į atsargų kamarėlę ėmė plėšyti drobes ir lankstyti būsimus tvarsčius. Nuojauta kuždėjo, kad netrukus jų prireiks.

Po kurio laiko pasirodė Joana. Netardama nė žodžio ji atsisėdo šalia ir ėmėsi to paties. Kartu atsinešė ir savo dukrytę. Mažoji suspaudė kumštelius ir miegodama ėmė juos čiulpti.

Pamačiusi čepsinčią mažylę Marta nejučia nusišypsojo, o mintyse paprašė Dievo, kad šio mažyčio padarėlio tėvas būtų sveikas ir gyvas.

Jos apmąstymus nutraukė į kambarį įbėgusi Klara.

– Jie grįžta su sužeistuoju, – gaudydama kvapą sušuko mergaitė.

– Kas? – sutriko Marta. Ar kas nors nutiko medžioklės metu? O gal sužeistasis priklausė tam būriui, su kuriuo į karo žygį leidosi Kristianas?

Atrodo, Klara suprato jos mintis.

– Vienas iš Albrechto kvailių, – patikslino ji. Ištartuose žodžiuose atsispindėjo tiek daug neapykantos ir pykčio, kad Marta išsigando dėl savo dukters.

– Nejaugi šiandien nematei, kas atsitinka tiems, kurie parodo Albrechtui nepakankamai pagarbos? – užsipuolė ji mergaitę. Net Joana išsigandusi pakėlė galvą. Tokiu balsu jos pamotė kalbėdavo labai retai.

– Taip, mama, – atsiliepė Klara ir panoro užtikrinti savo žodžius: – Nebūk tokia pikta, nė vienas iš jų nepamatys manęs iš arti. O jei ir pamatys, tai tik ramią, paslaugią, visada droviai nuleista galva.

Atrodo, ji netgi šiek tiek šaipėsi.

Negi nesupranta, kaip tai pavojinga mums visiems, susirūpinusi mąstė Marta. Galbūt per daug ją drąsinau, juk jai nėra net aštuonerių. Po visko privalėsiu su ja pasikalbėti. Viena.

Bet dabar ji privalėjo pasirūpinti sužeistuoju.

Hartmutas ir jo palydovas skubiai prašuoliavo pro vartus. Priešais save riteris ant balno laikė vyrą, nuo jo apsiausto lašėjo kraujas.

Ji išbėgo priešais, keletas tarnų prabėgo pro šalį ir padėjo atsargiai nukelti sužeistąjį nuo žirgo. Jau pirmasis žvilgsnis nežadėjo nieko gero: kruvini drabužiai ant pilvo buvo suplėšyti, o iš kojos žaizdos tekėjo dar daugiau kraujo.

– Vaikiną užpuolė milžiniškas šernas ir gerokai apdraskė, – pranešė Hartmutas. – Kol nudūrėme tą bestiją, jau buvo per vėlu.

Sužeistasis buvo labai jaunas, tikriausiai visai neseniai įšventintas į riterius. Jis priklausė Albrechto palydai. Marta prisiminė ir jo vardą – Ditmaras. Žaizdos žiojėjo didžiulės, bet jis, atrodo, nejautė jokio skausmo. O tai buvo blogas ženklas.

Negalima prarasti nė sekundės. Jos nurodymu sužeistasis buvo užkeltas ant pakylos, kur Albrechtas dar šįryt rengė savo teismą. Kambaryje, apšviestame žvakių, negalėtų pamatyti pakankamai.

Kai jaunasis riteris jau buvo paguldytas ant medinių grindų, Marta atsargiai pakėlė jo drabužį, kad apžiūrėtų, kokio dydžio žaizda. Tuo tarpu Joana jau tvarstė žaizdą ant kojos. Bet pamačiusios, kokią žalą padarė laukinis žvėris, moterys susižvalgė ir nuleido rūbą.

Harmutas taip pat iš karto suprato, kad padėti jau neįmanoma. Kūnas buvo visiškai išdraskytas, kyšojo išplėštos žarnos, tik kai kuriose vietose dar tekėjo kraujas.

– Ši bestija norėjo užpulti Albrechtą, bet vaikinas užstojo jį, – sukrėstas sumurkėjo jis.

– Einu pakviesiu kunigą, – tyliai pratarė Marta. Dėl šio jauno žmogaus ji pati asmeniškai nueis net pas Sebastianą, kad tik Ditmarui kuo greičiau būtų suteiktas paskutinis sakramentas.

– Ar pasaugosite jį? – paprašė ji Harmuto.

– Ne! – suaimanavo sužeistasis. Nustėrusi Marta pažvelgė į jį.

– Ar aš mirsiu? – norėjo sužinoti jaunasis riteris. Jį ėmė purtyti šaltis, kūnas mėlo.

Marta žvilgsniu pareikalavo Hartmuto pasakyti bendražygiui tiesą. Šis tik linktelėjo. Ditmaras akimirkai užmerkė akis, tada vėl pažvelgė į ją.

– Ar liksite su manimi, kol vadas pakvies dvasininką? – tyliai paprašė jis. – Man taip šalta... Gal galėtumėte palaikyti mano rankas... ir šiek tiek jas sušildyti.

Marta paėmė jo ranką ir švelniai suspaudė. Dešine paglostė jo kaktą, tarsi norėtų nubraukti jo baimes. Tuo metu Marija atsistojo ir atnešė apsiaustą, kuriuo užklojo pasmerktąjį mirčiai.

Po kurio laiko kartu su kunigu Sebastianu grįžo Hartmutas.

Marta taktiškai užleido savo vietą Albrechto sargybinių vadui. Tikriausiai mirštantysis dabar norėjo, kad šalia būtų jo bendražygis.

Ji pasitraukė vos keletą žingsnių, kad būtų šalia, jei jos prireiktų. Marta negalėjo nuleisti žvilgsnio nuo jauno vyro, kuris dar kartą išsigandęs apsižvalgė ir užsimerkė amžiams.

Sebastianas persižegnojo ir atsistojo.

Bet jo maldą užgožė garsus rago signalas.

– Iš karo parvyksta markizas Otas, kartu su juo po sėkmingos medžioklės grįžta jo sūnus, – nuskambėjo šūksniai iš sargybos bokšto.

Marta puolė prie vartų, paskui ją sekė ir Joana su Marija.

Tikrai – jie grįžta visi kartu. Medžiotojų būrys ir kariuomenė tikriausiai susitiko pakeliui.

Marta įsitempė, žvalgydamasi tų, kurie jai buvo patys artimiausi. Tada pamatė Kristianą. Atrodė, kad širdis iššoks iš krūtinės.

Šalia jojo Ditrichas ir Lukas.

Bet tada išgirdo šalia aimanuojančią Joaną:

– Kur Kunas? Negaliu jo rasti!

– O Bertramas? Jo taip pat nėra, – pro ašaras sušnabždėjo Marija.

Jadvygos nuojauta

Marta būtų mielai puolusi prie Kristiano ir pasikabinusi jam ant kaklo. Bet dabar svarbiausia buvo atlikti visas žmonos, pasitinkančios grįžtantį pilies valdytoją, pareigas. Be to, jos rankos vis dar buvo aptaškytos jaunojo medžiotojo krauju. Todėl ji nubėgo visiškai kita kryptimi – į rūmus, paprašė Mechthildos užpilti ant rankų vandens ir skubiai užmesti ant pečių patį prašmatniausią apsiaustą. Tuo metu tarnaitė jos nurodymu pripildė taurę brangiausio vyno. Moteris susitvarkė plaukus, kad šie būtų tinkamai uždengti, ir išėjo pasitikti raitelių būrio, kuris jau buvo įžengęs pro pilies vartus.

Ji iš tolo pasisveikino su Kristianu džiaugsmingai nusišypsodama. Tada kaip priklauso priėjo prie markizo ir mandagiai pasveikinusi ištiesė jam taurę.

Puikiai nusiteikęs Otas priėmė gėrimą ir išgėrė iki dugno, pamiršęs šalia stovintį vyresnįjį sūnų.

– Mes susitikome pakeliui, – garsiai pranešė markizas. – Mano pirmagimis sumedžiojo puikų laimikį: šerną, briedį, dvi stirnas ir karališkąjį elnią. Didžiuojuosi tavimi, sūnau! – Jis patenkintas apžvelgė susirinkusiuosius, kurių pilies kieme vis daugėjo. Iš paskos grįžo medžiotojų padėjėjai, nešini laimikiais, aplink lakstė tarnai, norėdami paimti raitelių žirgus, o susijaudinę medžiokliniai šunys papildė visą kilusią sumaištį.

Iš atsargių judesių lipant nuo arklio Marta pastebėjo, kad Oto podagra vėl paūmėjo. Nieko nuostabaus, juk ištisas savaites tokiu metų laiku sėdėjo balne arba palapinėse.

Marta jau norėjo eiti link Kristiano, bet Albrechtas pamojo prieiti artyn. Jis pasilenkė balne, norėdamas perduoti taurę, ir tyliai pagrasino:

– Jei paskųskite mane tėvui, skaudžiai pasigailėsite!

Ji linktelėjo leisdama suprasti, kad įsidėmėjo jo žodžius.

Dar norėjo kai ką pranešti.

– Pone, jaunasis riteris, kuris apsaugojo jus nuo laukinio šerno... – prabilo ji.

– Kas jam atsitiko? – nekantriai paklausė jis lipdamas iš balno.

– Jis mirė tik pargabentas. Niekuo negalėjau jam padėti.

– Kaip baisu. – Albrechtas šaltai apsižvalgė aplink ir pamatė šalia Martos stovintį Hartmutą.

– Kažkas turėtų išsiųsti jo tėvui žinią ir paklausti, ar jis norės pasiimti kūną, ar paliks jį palaidoti čia.

Marta bejėgiškai žvelgė į Albrechto abejingumą. Jei Hartmuto pranešimas teisingas, o priežasčių juo suabejoti nebuvo, jaunasis riteris paaukojo savo gyvenimą, kad išgelbėtų markizo sūnų.

Ji nenoromis pasisuko į Hartmutą, kuris pro suspaustas lūpas išlemeno:

– Aš pats viskuo pasirūpinsiu, ponia.

Pagaliau Marta galėjo lėkti pas Kristianą ir savus. Kojos pačios nešė ją į tą pusę. Kristianas jau buvo nušokęs nuo žirgo ir dideliais žingsniais artėjo link jos.

– Mano meile! – pasisveikino jis spindinčiomis iš laimės akimis ir nusižengdamas dvariškių taisyklėms tvirtai prispaudė prie krūtinės.

– Tu sužeistas, – išsigandusi suprato ji. Tai išdavė jo judesiai, o dabar pajuto po drabužiais aprištą tvarstį.

– Jau beveik sugijo, – tarstelėjo jis. – Lukui sekasi daug prasčiau, jam tikrai reikės tavo pagalbos.

– Jis perdeda, – atkirto Lukas.

– Abu eisite tiesiai į namus, kad galėčiau apžiūrėti žaizdas, – iš karto nusprendė Marta.

Vyrai linksmai susižvalgė. Nusišypsojo ir netoliese stovėję ginklanešiai. Bet priverstinė Luko šypsena išdavė, kad jam labai skaudėjo.

Marta dar norėjo pasisveikinti su Ditrichu, bet jis tuo metu buvo pakviestas pas tėvą.

Ji apsižvalgė.

– O kur Kunas ir Bertramas?

Ji žinojo, kad Marija Ir Joana stovi šalia, laukia atsakymo į šį klausimą, todėl jautėsi ne ką mažiau sunerimusi dėl šių dviejų jaunų vyrų. Marta juos pažinojo dar prieš tuziną metų, kai prisijungė prie čia keliaujančio naujakurių būrio. Šie įžūliai drąsūs vyriokai užaugo. Vienas tapo vyru ir tėvu, o kitas turėjo vesti netrukus. Bet Marta bijojo, kad ieškodami nuotykių ir būdami be galo ištikimi Kristianui jie per savo neatsargumą galėjo patekti į bėdą.

– Bertramas susilaužė koją, – pranešė Kristianas. – Palikau jį ir Kuną Magdeburge pas vieną gydytoją, kol galės keliauti namo.

Tai skamba per daug gerai, skeptiškai pagalvojo Marta, bet nieko nepasakė.

Kristianas linktelėjo ramindamas Joaną. Ši stovėjo priešais, ant rankų laikydama savo dukrelę, ir išpūtusi akis žvelgė į jį.

– Kunas visiškai sveikas. Gali nesijaudinti.

Jis smalsiai pažvelgė į mažytį ryšulėlį ant Joanos rankų ir nusišypsojo.

– Negaliu patikėti, kad ji galėjo būti dar mažesnė.

Kristiano žodžiai privertė nusišypsoti ir Joaną, nors ji nerimavo dėl to, kad teks dar ilgiau laukti savo vyro.

Marija nedrįso pažvelgti Kristianui į akis.

– Ar jo būklė labai prasta? Ar neteks kojos? Tai kairė ar dešinė? – baugščiai klausinėjo ji.

– Dešinė. Dabar jam reikia tik ramybės ir laiko, kad kaulas sugytų, – patikslino jis, ir Marija lengviau atsikvėpė. Praradęs kairę koją vyras negalėtų užlipti ant žirgo.

Marta pakankamai gerai pažinojo savo vyrą. Todėl greitai suprato, kad Bertramas nesijaučia taip gerai, bet nenorėjo dar labiau išgąsdinti Marijos. Be svarbios priežasties vaikino tikrai nebūtų palikę Magdeburge, atvirkščiai, būtų bandę pargabenti jį čia, kad Marta galėtų pasirūpinti jo sužeidimais.

Apie tai jie galės pasikalbėti likę dviese.

Pagaliau Kristianas galėjo apkabinti jauniausius savo vaikus, kurie išbėgo į pilies kiemą manydami, kad niekas jų nepastebės.

Tada apgailestaudamas liepė žmonai:

– Verčiau pirmiausia pasirūpink Otu. O aš patikrinsiu, ar visi žirgai jau arklidėse, o svečiai sugužėjo į salę.

Eidamas į rūmus markizas visą kelią laikė dešinę ranką ant sūnaus peties. Ditrichas tuo metu slinko jiems iš paskos nutaisęs neįžvelgiamą veido išraišką.

– Viskas puikiausiai sutvarkyta, – gyrė Otas apžiūrinėdamas pilį, lyg tai būtų Albrechto nuopelnas. – Ir dar sėkminga medžioklė! Esi šaunuolis, sūnau!

Albrechtas nieko neatsakė, tik išdidžiai nusišypsojo. Jis pastebėjo, kad tėvui einant labai skaudėjo. Galbūt senis pagaliau suprato, kad yra per daug ligotas toliau valdyti savo šalį ir perduos savo titulą jam.

Otas dejuodamas atsisėdo ant kėdės, iš kurios dar vakar buvo dalijami Albrechto įsakymai.

– Galbūt paruošti jums karštą vonią? – pasiūlė Marta, kuri sekė iš paskos ir dabar žengė prieš markizą ir abu jo sūnus. – Tai apmalšintų jūsų skausmus.

Po šio pasiūlymo į ją vėl buvo nukreiptas neapykantos kupinas Albrechto žvilgsnis.

– O, taip! – Otas sudejavo. – Jūs net neįsivaizduojate, kaip mane pradžiugino vien mintis apie tai.

Likusią dienos dalį Marta praleido besirūpindama Otu, Luku, maistu svečiams ir dar šimtais kitų dalykų vienu metu.

Kai jiedu su Kristianu pagaliau galėjo eiti miegoti, buvo jau gili naktis. Savo kambarį jie užleido markizui, o patys kartu su vaikais persikėlė į akmeninį namą, kuriame gyveno, kol Kristianas buvo paskirtas pilies valdytoju.

– Aš jau maniau, kad jie niekada neis miegoti! – atsiduso Marta ir suaimanavo atsidūrusi Kristiano glėbyje.

Kiekvieną tariamą žodį užgniauždavo bučinys. Po akimirkos jie vėl gulėjo savo lovoje, prisiglaudę vienas prie kito ir drebėdami iš susijaudinimo. Pamiršo visą sunkios dienos nuovargį.

Jiems nereikėjo žodžių. Pernelyg gerai pažinojo vienas kitą, todėl jautė tą beprotišką ilgesį ir palengvėjimą, matydami kitą gyvą ir sveiką.

Jie skubiai nusiplėšė drabužius. Marta norėjo prisitraukti Kristianą artyn, bet šis sustabdė ją.

– Palauk! – tarė jis ir uždegė žvakę. – Noriu tave matyti.

Šypsodamasi ji išsirietė žvakės šviesoje ir ištiesė rankas.

– Eikš! Aš taip tavęs ilgėjausi! Neversk manęs dar ilgiau laukti.

To jis taip pat nedarė. Jo rankos godžiai slydo jos kūnu, lūpos glamonėjo krūtis. Bet jis taip pat nekantravo pagaliau į ją įsiskverbti. Atrodė, tarsi abu negalėtų pasisotinti vienas kitu. Išnyko viskas aplinkui, liko tik jiedu ir aistringa, begalinė meilė.

Atsitraukę vienas nuo kito jie buvo tokie pavargę, kad neliko laiko ilgiems pokalbiams apie paskutinių savaičių įvykius. Pagaliau susiglaudę ir laimingi jiedu užmigo.

*

Martą išbudino tekančio vandens garsas. Užsimiegojusi ji apsižvalgė. Prireikė akimirkos, kad suprastų, kur yra, tada išsigandusi iššoko iš lovos.

Rytas buvo jau seniai išaušęs, o juk laukė tiek darbo! Pusryčiai, Oto podagra, Luko žaizda, kurią vakar apžiūrėjo tik paviršutiniškai, pasiruošimas Jadvygos atvykimui...

Kristianas jau buvo atsikėlęs, stovėjo lengvai pasilenkęs virš dubens ir pylė vandenį ant raumeningų rankų. Dabar ji mielai būtų įsitempusi jį atgal į lovą.

Tikriausiai Kristianas perskaitė jos mintis, nes pažvelgęs į ją nusišypsojo.

– Mes turėtume kuo greičiau pasirodyti pilyje.

Marta ėmė skubiai naršyti tarp savo suknelių.

– Tikiuosi, mes nepraleidome ankstyvųjų mišių, – susirūpinusi tarė ji. – Dar turiu tau papasakoti, kokių bėdų per tą laiką turėjau dėl Albrechto.

– Svarbiausius momentus aš jau žinau, – surimtėjusiu veidu atsakė Kristianas. – Kokie ten gėrimai, kuriuos privalėjai jam paruošti?

Marta sutrikusi pakėlė galvą ir pažvelgė į jį. Juk vakar jie nestebimi apsikeitė vos pora sakinių. Nuo pat svečių atvykimo ji visą laiką buvo užsiėmusi, rūpinosi Kristianu, markizu ir vyriausiuoju jo sūnumi.

– Peteris ir Klara ištaikė keletą patogių akimirkų, – paaiškino jis.

Vyniodama naują tvarstį Marta ėmė pasakoti. Kristianas ramiai jos klausėsi.

Tada ji pabandė užsirišti suknelę ir niršo, kad šalia nėra nė vienos tarnaitės, kuri galėtų padėti. Bet šiuo metu buvo daug svarbiau pasikalbėti su vyru.

Kristianas netaręs nė žodžio atsistojo šalia ir suvarstė jos rūbą.

Baigusi rengtis, Marta ėmė ieškoti šukų. Juk jos vis dar turėtų būti pilyje! Be to, per visą tą laiką ji neišgirdo nė žodžio apie tai, kaip Kristianui ir jo vyrams sekėsi per paskutines kelias savaites!

Juk kažkur turėtų būti dėžutė su šukomis!

Ji darėsi vis nervingesnė, todėl Kristianas atsistojo ir atkišo žmonai gražią dėžutę.

– Nusiramink! – padrąsino ją. Tada paėmė Martos rankas ir privertė bent minutę pastovėti ramiai.

Dėžutė nunešė moterį į skaudžią praeitį. Šias šukas jai padarė Karlas, kai naujakuriai dar buvo pakeliui. Anuomet ji net nesvajojo, kad vėliau taps Karlo pamote, o dar vėliau – Kristiano žmona.

Dabar ji mielai būtų atsirėmusi į Kristianą ir leistųsi jo apkabinama. Bet graudžioms glamonėms nebuvo laiko.

– Kas atsitiko? – paklausė jis.

Ilgiau tvardytis ji nebegalėjo.

– Aš viską padariau atbulai! – pasiskundė ji ir susmuko ant lovos. – Maniau, kad šitaip galėsiu jį valdyti. Bet jo keršto troškimas išaugo dar labiau. Aš kalta, kad vos nebuvo pralietas kraujas. Negalėjau viena visko ištaisyti.

– Tu nebuvai viena, – paprieštaravo Kristianas ir paėmė jos rankas. – Visi kartu puikiai apsigynėte ir išvengėte baisiausio.

Jo žvilgsnis atrodė rūstus, bet nekaltino.

– Albrechtas mėgaujasi leisdamas kitiems pajusti, kad jie priklauso nuo jo valios. Tai, kad buvo nubaustas mažasis Kristianas, nesutapimas. Už visko slypi Elmaras. O tas reikalas su vaistažolių užpilu... kas žino, kada kam nors bus naudinga apie jį žinoti.

– Kas nutiks tada, kai Meiseno markizu kada nors taps Albrechtas, – sumurmėjo Marta. – Vien tai įsivaizdavus nugarą išpila šaltas prakaitas. Jei taip įvyks, mes privalėsime išvykti toli, labai toli!

– Kol jis manęs neištrems, liksiu čia ir ginsiu savo žmones, kurie nuo pat pradžių manimi pasitikėjo, – griežtai atrėžė Kristianas. –

Aš prisiekiau juos apsaugoti ir, jei prireiks, paaukosiu dėl jų gyvybę.

Tada tu žūsi, norėjo surikti Marta.

Bet, nors ir buvo labai sunku, ji susilaikė. Kristianas šį sprendimą buvo priėmęs jau seniai. Man tikrai nepavyks jo perkalbėti.

Nieko nesakydamas jis atidarė duris ir pasuko pilies link. Marta sekė iš paskos, sustirusi iš pasibaisėjimo ir stengdamasi nuvyti prieš akis iškilusį kraupų vaizdą.

Ji matė save, klūpinčią prie Kristiano lavono.

Tą pačią dieną į pilį atvyko ir Jadvyga su palyda. Ji pagarbiai pasveikino savo vyrą, kuris tuo metu kartu su savo sūnumis ir keliais riteriais sėdėjo salėje.

Albrechtui būnant netoliese ją vėl užplūdo baisi nuojauta. Kas žino, kokioms piktadarystėms yra pasirengęs jos sūnus, kai tėvo nėra šalia.

Tuo tarpu jaunėlį būtų mielai prisitraukusi artyn ir apkabinusi. Ji buvo labai laiminga, kad Ditrichas grįžo iš karo žygio gyvas ir sveikas.

Bet šis tik mandagiai nusilenkė. Neliko nieko kito, tik atsakyti į jo pasveikinimą šypsena.

Mintyse ji keikė dvaro etiketą. Kodėl ji negali apkabinti savo sūnaus? Kodėl privalomas toks šaltas mandagumas?

Neturtingos valstietės galėjo glausti prie širdies savo vaikus. Bet iš jos buvo laukiama, kad iš karo grįžusį sūnų pasveikintų lengva šypsena atsitraukusi penkių žingsnių atstumu.

Šią akimirką moteris viską suprato taip aiškiai, tarsi žvelgtų pro Venecijos stiklą: ji gyveno turtingai, bet be meilės, be draugų, be džiaugsmo... ir netgi be prisilietimų, išskyrus retus slaptus jos ir meilužio pasimatymus.

Visi kiti prisilietimai buvo jos vyro. Šiuos ji priimdavo su pasišlykštėjimu.

Nejaugi žmogui laikas nuo laiko nereikėjo apkabinimo, artimo šilumos? Ir ne tik kartą per keletą mėnesių keletui trumpų pavogtų akimirkų.

Ji buvo viena ir neapsakomai vieniša.

Kunigaikštienei pavydėjo kiekvienas. Jai nereikėjo kęsti skurdo ir nepritekliaus, būdavo visų giriama ir lepinama, vilkėjo gražiausias sukneles ir neturėjo taip sunkiai dirbti, kaip tarnaitės ar valstietės. Bet niekas negalėjo suprasti, kokia ji buvo vieniša. Kunigaikštienė neturi jokių draugių, tarp savo dvariškių mato tik priešus, be to, ji atiduodama vyrui tarsi daiktas, kuris privalo išnešioti jam sveikus sūnus.

Ji prisivertė nusukti žvilgsnį nuo Ditricho, nes dar šiek tiek ir ji būtų pravirkusi iš laimės ir ilgesio.

Tada pamatė per Kristiano švarko iškirptę kyšantį tvarstį.

– Jūs sužeistas? Vadinasi, kažkokios kovos vis dėlto vyko? – susirūpinusi pasiteiravo ji.

– Ne, ponia, tai buvo pasala.

– Kieno? – nustebusi paklausė Jadvyga.

– Garbusis Vichmanas paprašė manęs ir keleto mano riterių pasitikti Kelno arkivyskupo kariuomenę, – trumpai atsakė Kristianas. – Ir negalėdami to išvengti papuolėme į Pilypo brabantų spąstus. Jie mūsų tykojo grįžtančių atgal.

– Tikiuosi, kad daugiau sužeistųjų nėra ir jūs sučiupote nusikaltėlius bei tinkamai juos nubaudėte?

– Buvo sužeistas mano riteris Lukas, kitą savo vyrą turėjau palikti Magdeburge.

Kristianas delsė atsakyti į antrą netiesioginį klausimą. Jie negalėjo pasekti užpuolikų ir jų sunaikinti, nes privalėjo apsaugoti Ditrichą. Jei Jadvyga sužinos, kad Otas pasiuntė savo jaunesnįjį sūnų į tokią pavojingą misiją, markizų pora taip susiginčys, kad tokio konflikto dar niekas nebus matęs. Ir, žinoma, dėl to Otas apkaltins Kristianą.

Bet prie jų priėjo Albrechtas ir atsakė vietoje jo.

– Jiems nepasisekė atkeršyti ir išžudyti pasalūnų, nes privalėjo prižiūrėti netikėlį mano brolelį, – pasišaipė jis.

Kristianas vos atsilaikė prieš šią būsimojo markizo provokaciją. Jis klausė savęs, ar Albrechtas taip lengvabūdiškai pasielgė dėl to, kad buvo kvailas, ar tvirtai tikėdamas savo pranašumu.

Kaip ir buvo tikėtasi, Jadvyga tinkamai suprato Albrechto žodžius ir griežtai pažvelgė į Otą.

– Jūs išsiuntėte Ditrichą pas tuos nusikaltėlius, nieko nebijančius žmogžudžius? – šiurkščiai paklausė ji. Kunigaikštienės balsas drebėjo iš bejėgiškumo ir įsiūčio.

Visi buvę kambaryje sulaikė kvapą ir spėliojo, kuris suriks pirmasis – markizas ar jo žmona.

Kadangi Otas neatsakė, Jadvyga tai suprato taip, kaip ir reikėjo suprasti.

Ji įkvėpė oro, tada suakmenėjusiu veidu visiems įsakė:

– Palikite mus vienus. Išeikite, visi!

Ditrichas susigūžė. Jei kils ginčas, tėvas gali net primušti motiną.

Albrechtas nė neketino pajudėti iš salės. Tik triumfuodamas išsišiepė.

– Tau tai taip pat galioja, – užsipuolė jį Jadvyga.

– Jokia moteris neišvarys manęs iš salės, – ramiai atkirto Albrechtas ir demonstratyviai sukryžiavo ant krūtinės rankas.

Bet ant žemės jį nuleido tas, iš kurio jis nesitikėjo.

– Ji yra tavo motina ir Meiseno kunigaikštienė, – visų nuostabai suriko Otas, – privalai paklusti kiekvienam jos žodžiui. Todėl išeik!

Kai Albrechtas paskutinis išėjo iš salės, Jadvyga lengviau atsikvėpė.

Otas niūriai pažvelgė į savo žmoną. Netrukus jie vėl susipyks, nors šiandien susitiko pirmą kartą po kelių savaičių.

Bet, jo nuostabai, Jadvyga tyliai tarė:

– Dėkoju, kad prieš Albrechtą apgynei mano garbę.

Jos padėka buvo labai nuoširdi, nes ji visiškai nesitikėjo tokio ryžtingo Oto įsikišimo jos labui.

Ji norėjo apšaukti vyrą dėl neapgalvoto elgesio, kad pastatė jaunesnįjį sūnų į pavojų, ir dėl nesąžiningumo, nes visą savo dėmesį skyrė tik vienam sūnui.

Bet po to, kai šis aprėkė Albrechtą, norėdamas ją apginti, moteris jautėsi nuginkluota.

Albrechtas per daug įsijautė į savo vaidmenį ir pirmą kartą tėvo kantrybė trūko.

Akimirką tarp jų tvyrojo tyla.

Tada susimąsčiusi Jadvyga tyliai tarė:

– Tu neturi tiek daug sūnų, kad galėtum vieną jų lengvabūdiškai paaukoti. Prisimink vargšą savo sūnėną Konradą! Kaip greitai mirtis gali pasiglemžti jauną riterį...

Otas nieko neatsakė.

Bet Jadvyga tikėjosi, kad šie žodžiai pasės jo širdyje abejonių. Galbūt Otas pradės suprasti, kuris jo sūnus labiau tiktų ateityje valdyti Meiseno žemes.

TREČIA DALIS

Karas su Liove

1180-ųjų vasaris

Nors Otui ir jo būriams karas jau buvo pasibaigęs, o žemę užklojo gili žiema, neramumai imperijoje tęsėsi. Kovodami su sniegu ir ledu pasiuntiniai veržėsi rytų kryptimi ir nešiojo pagalbos prašymus, vienus baisesnius už kitus.

Į storai apsnigtą Kristiansdorfą naujienų pargabeno seniai išsiilgti Kunas ir Bertramas. Jie pasiekė kaimą vos prasidėjus gavėniai.

Pūgos metu atvykėlių niekas nė nebūtų pastebėjęs. Bet stebėjimo bokšte prie vakarinių vartų stovėję vyrai juos atpažino ir surengė tikrai garsų sutikimą. Tai, kad Bertramas atlaikė tokią ilgą kelionę ant žirgo ir tebeturėjo abi kojas, padvigubino draugų džiaugsmą dėl jų sugrįžimo. Tuo metu kontrolinę apžiūrą bokšte atlikęs Valteris išsiuntė vieną savo vyrą į pilį, kad praneštų naujienas.

– Pagaliau grįžote ir jūs, tinginiai, galėsite vėl kibti į darbą, – sumurmėjo sargybos vadas, sulaukęs dėkingo Kuno žvilgsnio.

Bertramas stipriai šlūbčiojo, tad nebuvo aišku, ar jis kada nors galės vėl dirbti sargyboje. Rūškanas jo veidas išdavė, kad jau palaidojo šią mintį.

Kartu su Valteriu jiedu išjojo į pilį, lydimi senos markitantės su vežimu.

Pagaliau vakaro prietemoje pasirodė keturi apsnigti raiteliai. Juos išvydusios Martos podukros pasileido bėgti.

Tuo tarpu Marta pasuko link markitantės, apie kurią papasakojo Kristianas.

– Dėkoju, kad pasirūpinai Bertramu. Mes buvome sunerimę, kad jis gali prarasti koją, – palengvėjusia širdimi tarė ji.

Senosios veide pasirodė perdėtai plati šypsena.

– Man neliko kito pasirinkimo. Jo draugas būtų sukėlęs pragarą, jei būčiau tai leidusi.

Bedantis šypsnys dingo. Moteriškė surimtėjo, bet jos balse Marta juto motinišką šilumą.

– Tikrai nedaug trūko. Bet šią koją jis tikriausiai visą likusį gyvenimą vilks iš paskos. Jie abu yra labai geri vaikinai, tegul Viešpats juos saugo. Jus ir Jūsų vyrą taip pat.

Vilką mini, vilkas čia. Per kiemą atšuoliavo Kristianas, apie globotinių sugrįžimą tikriausiai sužinojęs iš Peterio gaujos.

Marta nesuprato, ką Bertramas tyliai sušnibždėjo Kristianui. Bet pagal jo veido išraišką ir šeimininko reakciją galima buvo spėti, kad jis tikriausiai norėjo pasitraukti iš tarnybos, savo sprendimą motyvuodamas sunkia kojos trauma.

– Nori pasiduoti? – griežčiau nei buvo tikėtasi užsipuolė jį Kristianas. – Tik todėl, kad tau ant kojos užlipo gyvulys, ketini savo dienas praleisti prie šiltos krosnies, pasakodamas savo anūkams istorijas apie didvyrius, kuriuo galėjai tapti ir pats.

Bertramas išbalo, bet nieko neatsakė.

– Jūsų vyras visada randa tinkamų žodžių, – sušnibždėjo senoji. – Jaunuolis nori pasiduoti. Jam reikalingas stiprus spyris į užpakalį – tada jis privalės išmokti su tuo susitaikyti.

– Tu gerai pažįsti žmones, – pagarbiai pastebėjo Marta.

Senoji išsišiepė.

– Aš privalau. Kitaip sukdamasi šioje srityje tikrai nebūčiau sulaukusi tokio amžiaus.

Ne tik Gretės vardas Martai priminė žmogų, kurį kadaise labai mylėjo: Kuno pamotę, šmaikščią, protingą pagyvenusią moterį, kurios mirtis visus šokiravo – Randolfas nudūrė ją už tai, kad jį prakeikė.

– Būtų šaunu, jei liktum pas mus, – pakvietė viešnią Marta. Ji ilgėjosi abiejų senų moteriškių, kurios išmokė gydyti – ją išauginusios Serafinos ir Kristiano globėjos Jozefos – lygiai taip pat, kaip ir gyvenimo mačiusios griežtos Kuno pamotės.

Bet atrodo, kad Gretė nebuvo pasiruošusi atsakyti iš karto.

– Pažiūrėsime, – atsiliepė ji ir susimąsčiusi nusuko galvą į šoną.

Marta pasikvietė tarną, kad šis pasirūpintų pastoge Gretės vežimui. Tada visus atvykėlius pakvietė į salę išgerti alaus ir ko nors užkąsti.

– Pirmiausia mes turėtume kai ką pranešti Kristianui, – srėbdamas košę ir nenuleisdamas akių nuo Joanos tarė Kunas. Su dukrele ant kelių ji atsisėdo priešais jį ir spinduliavo džiaugsmu pagaliau matydama savo vyrą. Nuo laimingo ir išdidaus Kuno veido nedingo šypsena, siekianti abi ausis.

Šalia Joanos kramtė Marija. Ji vis išrausdavo pagavusi Bertramo žvilgsnį. Bet šis stengėsi kuo mažiau žiūrėti į merginą.

Jis jaučiasi luošiu, suprato Marta, ir nori atsisakyti vestuvių. Ji pabandė Marijos veide išskaityti jos nuomonę, bet matė tik džiaugsmą ir truputį nusivylimo.

Laimei, nereikia nuspręsti skubiai, mąstė Marta. Juk dabar gavėnia, vestuvės įvykti negalės.

Jos apmąstymai buvo nutraukti, nes į salę įvirto Kristianas, jam iš paskos sekė Lukas.

Jaunieji vyrai norėjo atsistoti, bet Kristianas numojo.

– Valgykite, juk kelionės metu išalkote ir sušalote, – ragino jis.

Kunas ryžtingai nustūmė pustuštį dubenį ir nubraukė nuo kaktos drėgnus raudonus plaukus. Veidas surimtėjo.

– Manau, kad norėsite išgirsti, kas įvyko Magdeburge nuo to laiko, kai iš Haldeslebeno pasitraukė markizo būrys.

– Nagi, pasakok, – paprašė jį Kristianas. – Jau kelias savaites mus užpustė ir neturime jokių naujienų. Jūs esate pirmieji po ilgo laiko prasibrovę pas mus.

Marta pripildė jo ir Luko bokalus ir atsisėdo prie kitų, nekantraudama išgirsti naujienas.

– Praėjus vos kelioms dienoms po jūsų išvykimo Pilypo kariuomenė taip pat pasitraukė iš Haldeslebeno. Pakeliui į Kelną ji naikino, žudė ir degino viską, kas pakliuvo po ranka, – pradėjo Joanos vyras. – Todėl arkivyskupas Vichmanas atšaukė misiją. Su likusiomis savo trupėmis jis neturėjo nė menkiausio šanso užimti pilį. Be to, tuo pačiu metu į Magdeburgą įsiveržė Liovė ir be gailesčio naikino jo apylinkes.

Lapkričio pradžioje, vos spėjus pasitraukti Vetinams, Heinrichas kerštaudamas sudegino Kalbės miestą, vyskupo rūmus Zalėje, pranešė Kunas. Hercogo būriai nusiaubė viską iki pat Elbės ir dar kartą padegė Hornburgą. Tuo pačiu metu į šalį įsiveržė Heinricho pakviesti liuticai ir pomeranai, kurie siautėjo ten ne ką švelniau. Vichmano įkurtas Jiuterbogo miestas degė tą pačią dieną kaip ir Kalbė. Slavai nugriovė Zinos vienuolyną ir užmušė jo abatą.

– Todėl Vichmanas išvyko iš Haldeslebeno iš karto po jūsų – reikėjo ginti savo šalį nuo įsibrovėlių.

Kristianas pažvelgė į jį skeptiškai.

– Tu privalėjai slaugyti ir prižiūrėti ligos patale gulintį draugą, bet iš surinktų žinių suprantu, kad daug laiko praleidai visai ne ten, kur derėjo, – pastebėjo jis.

– Oh, aš žinojau, kad jis gerose rankose. – Kunas šyptelėjo senutei. – Maniau, kad norėsite sužinoti, kas įvyko paskutiniu metu.

Strazdanų nusėtame jo veide neliko įprasto įžūlumo ir lengvabūdiškumo. Jis susižvalgė su senąja Grete. Ši taip pat buvo surimtėjusi.

– Diena iš dienos Magdeburgą pasiekdavo vis naujos siaubo istorijos. Jų papasakodavo žmonės atvykę į miestą ieškoti prieglobsčio.

Gal ir ne viskas, ką jie išsigandę pasakoja, yra tiesa. Bet tai, ką papasakojau jums, patvirtinti faktai. Kalbėjau su keliais to Gerolfo, kuris jojo kartu pasitikti brabantų, vyrais. Kas žino, ar jie dar gyvi.

Kambaryje akimirką įsivyravo tyla. Kiekvienas skendėjo savo mintyse ir baimingai spėliojo, kokių negandų šis karas atneš jiems ir jų kaimui.

Tylą nutraukė Kristianas.

– Jei pavalgėte, Marta ir Grėtė galėtų pasižiūrėti Bertramo koją. Rytoj abu grįžtate į tarnybą.

Griežtu žvilgsniu jis privertė Bertramą patylėti, pakilo nuo suolo ir išėjo laukan. Lukas nusekė jam iš paskos.

Lukas ketino kartu su Kristianu nueiti į arklides, bet išėjęs į kiemą priešais sutiko jauną tarnaitę, kuri tikriausiai jo laukė.

– Pone, ar galiu jūsų kai ko paprašyti? – nusiminusi paklausė ji ir ėmė glamžyti prijuostę.

Lukas nustebo, bet linktelėjo norėdamas ją padrąsinti. Raina dar niekada nieko neprašė, nors jau kurį laiką naktimis slapta lankydavosi jo kambaryje.

Kai Lukas grįžęs iš nepavykusios Haldeslebeno puolimo misijos sužinojo, kad Lizabetė ištisas savaites praleido Albrechto guolyje, nenorėjo pas ją eiti. Jis žinojo, kad tai nesąžininga jos atžvilgiu. Juk ji taip pasielgė Martos prašymu, kad apsaugotų nuo markizo sūnaus išpuolių kaimo mergaites. Be to, mergina buvo paleistuvė, ir jo neturėtų jaudinti, kad kiti vyrai taip pat naudojasi jos paslaugomis. Bet šis atvejis jį labai jaudino. Lukas suprato, kad gulėdamas šalia jos įsivaizduos, kaip ją paima Albrechtas. Atrodė, tarsi šis vyras ją sutepė. Vyras, kuris tapęs Meiseno žemių valdovu dar labiau apsunkins visų gyvenimus. Lukas vertino Albrechtą kaip priešą, su kuriuo neketino dalytis niekuo – net paleistuve.

Po kaimą pasklido kalbos, kad jis staiga nustojo lankytis viešnamyje. Bet vieną naktį, likus keletui dienų iki Kalėdų, kažkas pasibeldė į Luko kambario duris. Į vidų įėjusi Raina staiga nusimetė suknelę. Tada ji stovėjo ir žiūrėjo į jį sutrikusi, išsigandusiomis akimis. Kol pagaliau atsikėlė ir priėjo prie jos.

– Tau tikriausiai šalta, – pasakė jis žvakių šviesoje pamatęs pašiurpusią jos rankų odą.

– Ar sušildysite mane taip, kaip aš noriu sušildyti jūsų šaltą lovą, – veikiau pasiūlė nei paklausė ji maldaujančiomis akimis.

Raina dirbo tarnaite kepykloje. Iš aplinkinių jis sužinojo, kad ji priklausė toms merginoms, kurios jau ilgai siekė riterio dėmesio.

Ji buvo graži – tokia pat šviesiaplaukė ir mėlynakė kaip ir jis, liekna, pilna krūtine. Todėl vyras ilgai nedvejojęs pasiguldė ją į lovą. Šito neteko pasigailėti.

Jis nebuvo pirmasis jos meilužis, o tai šiek tiek nuramino. Lukas nenorėjo būti tas, kuris sugadins merginai galimybę sukurti darnią šeimą. Nors tarp paprastų žmonių nekaltybė nevaidino tokio didelio vaidmens kaip kilmingųjų gyvenime. Raina visada būdavo dėkinga už suteikiamą malonumą ir niekada nieko iš jo nelaukė, išskyrus keletą švelnesnių žvilgsnių.

Jį labai nustebino, kad mergina norėjo kažko paprašyti, o dar labiau suglumino kiti jos žodžiai.

– Ar galėtume nueiti į kambarį?

Ji šnabždėjo nuleidusi galvą. Merginai tikrai kažkas atsitiko, todėl jis nelaukė tolimesnių paaiškinimų ir liepė sekti iš paskos.

– Na, kas atsitiko? – paklausė jis padrąsindamas, kai liko vieni miegamajame. Oras prisipildė šviežios duonos aromato, kurio buvo prisigėrę Rainos drabužiai, oda ir plaukai.

Ji vėl tampė savo prijuostę. Nebe pirmas kartas, dingtelėjo Lukui, kai ji nori užimti rankas.

– Aš jumis pasitikiu ir noriu paprašyti užtarti už mane žodį madam Martai, kad Mechthilda manęs neišvarytų, – galiausiai tyliai paprašė ji.

– Tai tiesa? – nustebęs paklausė Lukas.

Ji baugščiai pasitraukė žingsnį atgal.

– Jis nuo Jūsų, pone, prisiekiu!

Lukas neabejojo jos žodžiais. Juk ji beveik kiekvieną naktį praleido pas jį, o jei būtų turėjusi kitą meilužį, pilyje greitai pasklistų kalbos. Nors per paskutinius dešimt metų turėjo nemažai meilužių, kol kas nė viena moteris neišsidavė besilaukianti jo vaiko. Vyras jau buvo ėmęs bijoti, kad negalės susilaukti palikuonių.

Bejėgiškumą jo veide pakeitė džiaugsmas. Spindėdamas iš laimės jis priėjo prie Rainos ir paėmė jos rankas.

– Tu net neįsivaizduoji, kaip mane pradžiuginai, – pareiškė jis, ir iš merginos veido dingo baimė.

– Aš pripažinsiu vaiką ir juo rūpinsiuosi.

Tada prisitraukė ją artyn.

Raina išsigandusi šoko atgal.

– Pone, jūs išsitepsite miltais.

Ji ėmė nuo Luko švarko šluostyti miltus, kuriais buvo apdulkėjusi paprasta jos suknelė.

Bet vyras sulaikė merginos rankas.

– Palik! – Jis vėl ją prisitraukė, pabučiavo, šiek tiek atsitraukė ir priglaudė ranką prie pilvo, tarsi norėtų pasisveikinti su ten augančiu žmogumi. Jo visiškai nejaudino tai, kad vaikas bus pavainikis.

– Kada jis turėtų gimti?

– Rudenį, žinoma, kada daugiau? – šypsodamasi atsakė moteris, pralinksminta tokio klausimo.

Po tokios naujienos jis vis dar negalėjo rišliai kalbėti, vėl ją apžiūrinėjo.

Iš laimės ir džiaugsmo jis kitaip negalėjo. Nekreipdamas dėmesio, kad dar ne naktis, jis atrišo jos suknelę, kuri nukrito ant žemės, per galvą nuvilko apatinius ir nuvairavo ją į lovą. Šį kartą vyras pirmiausia pabučiavo jos pilvą, kuris dar nerodė jokių ženklų, kad jame augtų sūnus ar dukra. Aistringai mylėdamasis su ja jis nuolat galvojo: Aš būsiu tėvas!

Jam visiškai nerūpėjo, ar aistringa jo dejonė buvo girdima visame name. Raina iš pradžių tvardėsi, bet negalėjo susivaldyti. Netrukus nuo jų šūksnių skleidėsi visas kambarys, o išsiliejęs jos viduje Lukas dar kartą laimingas pagalvojo: Aš tapsiu tėvu!

Raina nusprendė skubiai apsirengti ir grįžti į kepyklą, kad neužsitrauktų daugiau nemalonės.

Lukas mielai būtų dar padrybsojęs lovoje ir pasvajojęs, kas gims, berniukas ar mergaitė. Bet jautėsi įsipareigojęs išpildyti Rainos prašymą. Kaip ir tikėjosi, rado Martą apatiniame kambaryje, kuriame ji laikė vaistų atsargas ir apžiūrinėdavo ligonius. Tuo metu pas ją buvo markitantė Gretė ir Bertramas.

– Žaizda puikiai sugijo, – užbaigė apžiūrą Marta.

– Tai reiškia, kad visiems laikams liksiu luošys, – liūdnai interpretavo jos žodžius Bertramas.

Marta griežtai pažvelgė jam į akis.

– Priklauso tik nuo tavęs! Girdėjai, ką pasakė Kristianas. Kol kiti neabejoja tavimi, tu taip pat neturėtum. Baik šlūbčioti ir elkis kaip tikras vyras!

Lukas mintyse paklausė savęs, ar Marta su Kristianu jo nepervertina. Juk pats matė sutinusią ir pamėlusią Bertramo koją, kiek daug mėsos turėjo būti apipjauta aplink žaizdą. Visa tai negali praeiti be pasekmių.

– Geriau pasimelskime už tą vargšą vaikiną, – sušnabždėjo jis, kai Bertramas ir senoji Gretė išėjo.

Martos veido išraiška pasikeitė, iš griežtos, ką tik Bertramą drąsinusios moters liko tik susirūpinusi ir giliai susikrimtusi.

– Taip, turėtume, – pritarė ji.

– Turiu pasikalbėti su Marija. Jei kas nors dar gali suteikti jam drąsos susitaikyti su tuo, kas neišvengiama, tai tik ji.

– Manai, kad po visko jis dar jai rūpi? – nustebo Lukas. – Jis niekada negalės vaikščioti taip, kaip anksčiau, be to, ji niekada labai netroško už jo ištekėti.

Marta nusišypsojo.

– O aš manau, kad būtent dabar jis apsuko jai galvą. Moters nuojautos niekada nereikėtų nuvertinti.

– Žiūrėk, kad neišgirstų kunigas Sebastianas, – pajuokavo Lukas.

– Moterys turi būti kantrios, paklusnios ir tylios! – jis pacitavo kunigo žodžius.

– Tai tik parodo, kaip mažai jis supranta moteris, – konstatavo Marta.

Kai Lukas nieko neatsakė, ji pasiteiravo:

– Ar Raina kalbėjo su tavimi?

– Taip, – su palengvėjimu, bet kartu sutrikęs atsakė jis. Buvo labai sunku su Marta kalbėti apie tai, kad viena moteris laukėsi jo vaiko. Abu žinojo, kad vyras vis dar ją myli. Nebuvo jokios vilties, kad ji kada nors jam atiteks, nebent jo geriausias draugas žūtų, o apie tai Lukas tikrai nenorėjo galvoti. Bet kiekvieną kartą mylėdamasis su kita moterimi jis patirdavo keistą jausmą, tarsi išduotų Martą.

Todėl šiek tiek palaukęs paklausė:

– Tu žinai?

Ji nusišypsojo.

Lukas negalėjo nuslėpti savo laimės ir išsišiepė.

– Aš pripažinsiu jį kaip savo. Pakalbėsi su Mechthilda, kad neapsunkintų Rainos gyvenimo?

– Nesirūpink, – nuramino jį. – Jos, tai yra tavo, vaikas atneš jai naudos.

Marta susimąstė. Tai taip pat padidins Rainos galimybes susirasti vyrą, kuriam netrukdys jos pavainikis. Tarp saviškių ji tikrai bus laikoma gera partija.

*

Tuo metu, kai Lukas pratinosi prie minties, kad taps tėvu, Marija viskuo nusivylusiam Bertramui pranešė, kad jei šis nesiliaus savęs įžeidinėti, nebus vertas jos rankos. O markizas Otas Meiseno pilyje nagrinėjo informaciją, išdėstytą brolio Landsbergo laiške.

Pusę vakaro jis svarstė, ar vykti į balandžio viduryje Gelnhausene įvyksiančią imperatoriškąją tarybą, ar ne. Kaip rašė Ditrichas, ten turėtų būti priimami lemiami sprendimai dėl buvusio Saksonijos ir Bavarijos hercogo. Kalba eina ne apie ką kita, o apie buvusių hercogysčių – Saksonijos ir Bavarijos – išdalijimą.

Liovė nepadarė nieko, kad pakeistų teismo sprendimą. Kalėdas jis atšventė ypač prabangiai Liubeke, įsitikinęs savo laimėjimais. Heinrichas nesiteikė net pasirodyti Viurcburgo susirinkime, kai imperatorius panaikino jo titulą ir atėmė žemes. Arba jis nusprendė, kad jo dalyvavimas nieko nepakeis, arba pasitikėjo savo stipria ir patyrusia kariuomene. Ji buvo tokia didelė, kokią galėjo turėti tik imperatorius arba karalius.

Šiaip ar taip, imperatorius Fridrichas pasinaudojo pakartotiniu Liovės neatvykimu, kad pasiskundęs jo didenybės įžeidimu pasigriebtų Saksonijos ir Bavarijos žemes.

Niekas nežinojo, ar Anglijos karalius įsiterps sūnėno naudai, kaip pasielgs Danijos karalius Valdemaras, kuris taip pat buvo Liovės giminaitis. Todėl kunigaikščiai pasiūlė buvusiam hercogui paskelbti taiką iki 1180 metų balandžio 27 dienos.

Abi dalyvaujančios šalys išnaudojo šį laiką sutelkdamos visas jėgas, kad pasiruoštų karui, kuris tapo neišvengiamas.

Otas taip pat priėmė sprendimus dėl naujo karo žygio prieš Liovę. Jis jautėsi ignoruojamas, nes pagal Ditricho informaciją naujojo žemių skirstymo metu buvusios Heinricho valdos atiteks ne Vetinams, o Jadvygos broliams Askanijams. Ditrichas ir Dedas dar galėtų apskųsti imperatoriaus sprendimą, o jis, deja, ne!

Koks įžeidimas!

Bet Ditrichas, žinodamas apie būsimus įvykius Gelnhausene, skatino jį taip pat ten dalyvauti.

– Tai bus įsimintina diena ne tik Liovės priešams, bet ir imperijos istorijoje, – rašė jis. – Imperatorius nori naujai sureguliuoti imperijos valdymą. Jei nori ateityje priklausyti svarbiausiems jo pavaldiniams, privalai čia būti.

Atsiveriančių durų traškėjimas nutraukė Oto apmąstymus. Į kambarį įėjo Jadvyga ir kaip ir kiekvieną vakarą atnešė gydomąjį gėrimą, kurį pagal Martos nurodymus išvirdavo tarnaitė Zuzana.

Otas susimąstęs pakėlė galvą ir pažvelgė į taurę jos rankose.

– Vėl tas šlykštus gėralas! – suniurzgėjo jis.

– Pasaldinau jį trupučiu medaus, – padrąsino ji vyrą ir įbruko nuovirą jam į rankas. Jadvyga stengėsi išvengti Oto prisilietimo.

Jis atsargiai pauostė. Iš tikrųjų švelnus saldaus medaus aromatas susimaišė su bjauriu vaistų kvapu.

Otas jautė tiesiai į jį nukreiptą Jadvygos žvilgsnį ir žinojo, kad žmona neišeis tol, kol taurė nebus tuščia.

Tokia priežiūra siaubingai erzina! Jam nereikėjo slaugės! Nors markizas privalėjo pripažinti, kad vaistai padeda, bet laikytis visų Martos patarimų ir valgyti mažiau mėsos ar negerti vyno jis nesugebėjo. Jadvygai nepaliko kito pasirinkimo, tad ji susimokė su virėju. Kadangi šiuo metu buvo pasninkas, jis negalėjo prieštarauti, kai ant stalo tarnai nešdavo žuvį, sriubą be mėsos, duoną, košę ir alų.

Anksčiau jis nieku gyvu nebūtų pagalvojęs, kad tai galėtų padėti. O Jadvyga buvo pakankamai protinga ir be reikalo neįrodinėjo šio fakto.

Jis lėtai išgėrė gurkšnį gėrimo. Tiesa, su medumi jį dar galima pakęsti. Kodėl ji anksčiau šitaip nesugalvojo?

Jadvyga atsisėdo priešais ir nepaleido jo iš akių.

Neišprašysiu jos tol, kol nepamatys taurės dugno, pagalvojo Otas ir nugėrė dar vieną didelį gurkšnį. Visgi jis klydo: gėralas buvo ir liks šlykštus.

Jadvyga pamatė, kaip vyras nusipurtė, ir pabandė nukreipti jo dėmesį.

– Vis dar mąstai apie savo brolio laišką? – paklausė ji ir parodė į priešais gulintį raštą.

Ditricho raštas jai priminė mylimąjį. Pajuto, kaip norėtų paimti pergamentą, kurį Ditrichas laikė savo rankose, kad galėtų pajusti jo prisilietimą.

Ji nepastebimai pačiupo laišką ir pasirodė, tarsi ši plona susiraukšlėjusi oda perduotų Ditricho šilumą.

Žinoma, kad tai nesąmonė, pasiuntinys keliavo per sniegą keletą dienų. Bet ji negalėjo praleisti progos perbraukti ranka jo lytėtą pergamentą.

Tada pasistengė nusiraminti.

– Aš nesuprantu, kodėl tu dar delsi vykti į Gelnhauseną, – prabilo ji, norėdama nukreipti Oto dėmesį į imperatoriškąją tarybą.

Apie laiško turinį buvo diskutuota dar šią popietę.

– Daugiau nei dešimt metų kartu su savo sąjungininkais nepaisydami pavojų veikėte šio tikslo link – kad pamatytumėte sugniuždytą Liovę. Vien dėl to neturėtum praleisti šio reginio.

Otas kažką burbtelėjo. Tai negalėjo reikšti nei pritarimo, nei paprieštaravimo.

– Jei ten susirinks galingiausi imperijos vyrai, tu taip pat privalai dalyvauti, – toliau įkalbinėjo Jadvyga. – Tai garbės reikalas!

– Tu teisi! – sumurmėjo Otas ir pasišlykštėjęs priglaudė prie lūpų taurę, kad pabaigtų nuoviro likutį.

Šiurkščiai stumtelėjo tuščią indą žmonai ir užspaudė šypsnį.

– Bet jei tokiu oru vėl privalėsiu kelias savaites praleisti balne, Kristianas ir jo žmona turės mane lydėti. Toji Marta galės pasirūpinti mano skausmais, – suniurzgėjo jis.

– Geras sprendimas, mano vyre, – su palengvėjimu pagyrė jį Jadvyga.

Ji jaudinosi ne tik dėl to, kad Otas išvengs imperatoriaus pasipiktinimo dėl jo neatvykimo, o tai pasunkintų jo padėtį. Ji norėjo dalyvauti, kai broliui Zigfridui pagaliau atiteks Bremenas, kuris jau seniai turėjo jam priklausyti. Bet labiausiai tikėjosi rasti progą paslapčia susitikti su mylimuoju.

Ji delsė paklausti, ar jaunesnysis sūnus taip pat keliaus kartu. Nors bijojo jo susidūrimo su Albrechtu, kuris vėl prisijungė prie imperatoriaus palydos ir tikriausiai dalyvaus imperatoriškoje taryboje, motina troško pamatyti savo jaunėlį.

Otas perprato jos mintis.

– Ditrichas privalo likti Kristiansdorfe, tai yra griežtas mano įsakymas, – paaiškino jis įsmeigęs žvilgsnį į žmoną. – Po jo muštynių su karaliaus riteriu praėjo per mažai laiko, nors tai ir buvo jo brolis. Todėl negalime pasiimti jo į imperatoriškąją tarybą, kur susirinks visi svarbiausi imperijos vyrai.

– Kaip pasakysite, mano vyre, – jo nuostabai nuolankiai atsiliepė Jadvyga, paėmė tuščią taurę ir atsistojo, norėdama išeiti iš kambario. Ji ras ką nors, kas paprotintų Otą nepalikti sūnaus vieno pilyje prieš pat karą, kai jos valdytojas jos kartu su jais.

Kodėl ji negali būti tokia paklusni visada, mąstė Otas, žvelgdamas jai pavymui. Po paskutiniu metu užsitęsusių ginčų ir tos baisios nakties, kai ji krito prieš jį ant kelių prašydama neuždaryti sūnaus į vienuolyną, jų santykiai gerokai pagerėjo. Ypač po jos mirtimi grėsusio persileidimo.

Reikalus sušvelnino ir tai, kad jis negalėjo lankyti jos naktį – Jadvygai pastoti buvo per daug pavojinga. Jis nesijautė spaudžiamas įrodinėti jai savo vyriškumą. Meilužių jam niekada netrūko. Bet dėl to, kad negalės pagimdyti daugiau įpėdinių, Jadvyga privalėjo rodyti jam daugiau nuolankumo, visada pritarti jo nuomonei.

Pagaliau, patenkintas pagalvojo Otas, pagaliau mūsų santuoka tokia, kokia ir turėtų būti.

1180-ųjų balandis
Imperatoriaus rūmai Gelnhausene

Jadvyga negalėjo atsiminti tokios imperatoriškosios tarybos, kurioje tvyrotų tokia įtampa, kaip šį kartą Gelnhausene. Dauguma dalyvių ilgus metus ar net dešimtmečius laukė Liovės žlugimo ir turėjo jaustis laimingi, kad imperatorius pagaliau nutarė atlikti šį reikalą iki galo. Šalia jos stovintis Otas prakaitavo visu kūnu. Vyresnysis jos brolis taip pat atrodė įsitempęs kaip styga.

Jadvyga nedrįso pažvelgti į Ditrichą fon Landsbergą, bet galvoje sukosi tik viena mintis – ar jiems pavyks slapta susitikti. Kaip ji pasiilgo jo švelnumo ir jėgos! Užsisvajojusi įsivaizdavo, kaip Ditricho rankos klaidžioja jos kūnu, lūpos glamonėja jautriausias jos kūno vietas. Nugara nubėgo šiurpas.

Staiga jos mintis nutraukė imperatoriaus balsas.

– Šiuo susirinkimu aš, imperatorius, siunčiu kariuomenę prieš Heinrichą Liovę, buvusį Saksonijos ir Bavarijos hercogą, – pranešė Fridrichas Raudonbarzdis susirinkusiesiems. Salė buvo tokia sausakimša, kad numesta adata nebūtų pasiekusi žemės. – Žygis turėtų įvykti 1180-ųjų metų liepos dvidešimt penktą dieną. Kviečiu man, imperatoriui, ištikimus kunigaikščius šią dieną sujungti savo kariuomenes ir užimti visus miestus ir pilis, kurių šis nusikaltėlis neatiduos savo noru.

Dauguma pakviestųjų į karą entuziastingai susižvalgė, kai kurie pritardami šūkčiojo. Nė vienas esantis salėje nepatikėjo, kad Liovė taip paprastai atiduos milžinišką savo nuosavybę. Kova susidomėjo net tie, kurie neturėjo jokių nesuvestų sąskaitų su Liove. Visi norėjo nuginkluoti jį kartą ir visiems laikams. Pastaruoju metu Heinrichas tapo per daug nevaldomas ir pavojingas.

Liovei priklausė daugiau nei keturiasdešimt miestų ir beveik septyniasdešimt pilių, kurias reikėjo išdalyti iš naujo. Tad jų užėmimas reiškė gausų laimikį.

Otas kartu su savo broliais stovėjo šalia Askanijų ir tikėjosi, kad imperatorius pagaliau užbaigs šiandienos pasitarimą. Ilgai stovint ėmė skaudėti nugarą ir kojas, o prastesnės jo nuotaikos niekas dar nebuvo matęs.

Bet visų nuostabai imperatorius tęsė toliau.

– Grafe Liudvikai, hercoge Bernhardai!

Abu kilmingieji išdidžiai žengė pirmyn. Jų valdoms priklausė Saksonija: Tiuringijos grafas Liudvikas, kuriam imperatorius perleido Saksoniją, ir jauniausiasis Jadvygos brolis Bernhardas fon Ašerslebenas. Jiems Fridrichas suteikė Saksonijos hercogų titulus. Jų valdos dabar tęsėsi rytinėje ankstesnės hercogystės dalyje, nes Paderborną ir Kelną imperatorius buvo atskyręs jau anksčiau, pavadinęs Vestfalijos hercogyste ir perleidęs Kelno arkivyskupui. Be to, jis dar leido bažnyčios vadovams perimti krikščioniškąją Liovės nuosavybę. Bernhardas būdamas Saksonijos hercogu valdys daug mažiau žemės, nei jo pirmtakas. Imperatoriui dar liko išdalyti Bavariją.

Laukdami tolesnių nurodymų, Liudvikas ir Bernhardas atsiklaupė prieš imperatorių.

– Jūs su savo kariuomenėmis pirmieji stosite prieš nepaklusnųjį, – pranešė Raudonbarzdis. – Jums bus pavesta garbinga ir labai svarbi užduotis – saugoti Goslarą.

Otas negalėjo suvaldyti paniekos, kuri atsispindėjo jo veide.

Turtingas imperijos miestas, anksčiau priklausęs Heinrichui, buvo tarsi medaus statinė meškai, kurios visi troško. Keista, kad jis atiteko būtent nelaimėliui Bernhardui, kuris iki tol pralaimėdavo kiekvieną mūšį ir leido sudeginti savo gimtąjį miestą Ašerslebeną. Atrodo, šis imperatoriaus sprendimas jį taip pat nustebino, ką iš karto pastebėjo pats Fridrichas.

Dar pasvarstęs Otas suprato, kodėl Fridrichas iš visų Askanijų išsirinko būtent Bernhardą, o ne vyriausiąjį brolį Otą, energingą Brandenburgo markizą, ir paskyrė jį Saksonijos hercogu. Tikriausiai po nesėkmės su Liove Fridrichas pasimokė, kad negalima savo vasalui suteikti tiek valdžios, kuri vėliau gali atsisukti prieš jį patį. Vyriausiasis Jadvygos brolis, vienintelis savo tėvo, Albrechto Lokio, paveldėtojas, galėjo turėti tam priežasčių. Bet Saksonijos ir Goslaro likimą perduoti į nelaimėlio Bernhardo rankas! Kokia kvaila mintis!

Meiseno markizas stovėjo salės pakraštyje, todėl negalėjo matyti, kaip jo svainis sureagavo gavęs šį pavedimą. Bet kokiu atveju reakcija supykdė imperatorių.

Fridrichas suraukė kaktą ir piktai pažvelgė į naująjį Saksonijos hercogą. Imperatoriaus žmona taip pat metė į Bernhardą paniekos kupiną žvilgsnį.

– Ar turite ką nors pasakyti dėl mūsų sprendimo, hercoge?

Paskutinį žodį imperatorius pabrėžė taip, tarsi jam būtų nesunku atsiimti ką tik suteiktą titulą.

Bernhardas atsakė taip tyliai, kad Otas beveik nieko nesuprato.

– Tai buvo ne prašymas, o įsakymas, – nukirto imperatorius. Bernhardas susigūžė, nusilenkė ir Fridrichui leidus grįžo į savo vietą.

– Tik nuo jūsų priklauso, ar įrodysite imperatoriui savo ištikimybę ir dėkingumą, – negalėjo nutylėti arkivyskupas Pilypas. Jis šiandien tapo naujai sukurtos Vestfaleno grafystės valdovu.

Otas pasibaisėjęs susiraukė. Pažvelgęs į įsiutusį bendravardį svainį, vyriausiąjį Jadvygos brolį, jis iš karto nusprendė po kunigaikščių susirinkimo nusigerti su Brandenburgo markizu.

Jadvygos brolis Zigfridas, būsimas Bremeno arkivyskupas, tikrai norės atšvęsti šį įvykį.

Imperatorius pagaliau užbaigė šiandieninį kunigaikščių susirinkimą, ir Otas lengviau atsikvėpė. Jis mandagiai pasiūlė Jadvygai savo ranką, kad palydėtų ją laukan. Bet išeiti jie nespėjo, nes prie durų juos sustabdė pažas. Žemai nusilenkęs jis pranešė, kad imperatoriaus žmona pageidauja matyti markizę.

Otas nustebęs pakėlė antakius. Jadvyga į neištartą klausimą atsakė gūžtelėdama pečiais. Ji net neįsivaizdavo, kodėl Beatričė panoro su ja pasikalbėti. Bet puikiai prisiminė paskutinį privatų pokalbį su imperatoriaus žmona. Tai įvyko prieš dvylika metų Viurcburgo taryboje, kai jos vyras dalyvavo sąmoksle prieš Heinrichą Liovę, tada dar artimą imperatoriaus draugą. Jos metu galėjo netekti Meiseno žemių. Moterims šnekučiuojantis, Beatričė perdavė Jadvygai slaptą žinią, todėl niekas negalėjo priekaištauti, kad jos kišasi į politinius savo vyrų reikalus. Taip buvo išvengta galimų pykčių.

Markizas mandagiu rankos mostu leido žmonai eiti. Atsitraukus nuo Oto moteriai palengvėjo ir ji noriai nusekė paskui pažą.

Meiseno markizas tuo metu susirado savo brolius ir svainį Otą fon Brandenburgą. Dabar jam skubiai reikėjo išgerti ko nors stipresnio – tikriausiai kiti galvojo apie tą patį.

Beatričė šiltai priėmė Jadvygą, pasiūlė jai prisėsti ir liepė atnešti raudonojo vyno iš savo gimtinės Burgundijos. Tada išsiuntė visas rūmų damas ir tarnaites lauk.

Pirmą kartą Jadvyga liko viena su imperatoriaus žmona.

Ko jai reikia iš jos? Jei vėl turi naujienų, Beatričei nereikės jų perduoti slapčia ir tikėtis, kad Jadvyga supras.

Vos rūmų damos atsuko joms nugaras, ketindamos palikti šiltą ir jaukų imperatorienės kambarį, iš Beatričės veido išnyko šypsena, lydėjusi ją viso susirinkimo metu. Akimirką ji pasirodė pavargusi ir išsekinta pastaruosius metus besitęsiančių ginčų.

Imperatorienei trisdešimt septyneri, paskaičiavo Jadvyga, beveik tiek pat, kiek ir jai pačiai. Jos abi buvo ištekėjusios už dvidešimčia metų vyresnių vyrų, abi parklupdė juos sau po kojomis ir pasiekė, kad šie klausytų jų patarimų. Tik nė viena iš jų negalėjo kištis į vyrų politiką viešai – tai pažemintų juos prieš vasalus.

Jadvyga pastebėjo tiriamą Beatričės žvilgsnį ir įsitempusi laukė.

– Stebėjau jūsų kelią, madam Jadvyga, – imperatorienės veidą nušvietė maloni šypsena, – kaip jūs anuomet Viurcburge sušvelninote kilusį ginčą. Tai buvo meistriškas poelgis, iki šiol dar nepadėkojau už tai.

– Be jūsų pagalbos nebūčiau galėjusi nieko pakeisti, jūsų didenybe, – kukliai atsakė Jadvyga.

Moterys susižvalgė. Taip, prieš dvylika metų jos tapo sąjungininkėmis.

– Norėčiau, kad visos kunigaikštienės tai suprastų ir švelniai, bet ryžtingai nukreiptų savo vyrus reikiama linkme, – tarė Beatričė.

– Jei galiu kalbėti atvirai, – šiek tiek padvejojusi prabilo Jadvyga, – bijau, kad neturiu savo vyrui tokios įtakos kaip anksčiau.

Ar ji taip sakydama išdavė savo vyrą? Beatričė buvo pakankamai protinga, kad jau senokai suprastų, kokia padėtis Vetinų namuose.

– Stebuklas, kaip jums iš viso dar pavyksta šį nuožmų žvėrį išlaikyti ant grandinės, – šypsodamasi atsakė imperatorienė.

– Turėtumėte jam atleisti, jį nuolat kankina nepakeliami skausmai, todėl tapo toks nepakenčiamas, – nenoromis užstojo savo vyrą Jadvyga.

– Ir jūs pakeitėte gydytoją, kuri galėtų pagerinti jo būklę ir nuotaiką, Kristiansdorfo valdytojo žmoną. Kaip sumanu!

Jadvyga nesistebėjo, kad Beatričė buvo taip gerai informuota. Ji, kitaip nei kitos, niekada nepadarytų klaidos ir nesumenkintų imperatorienės proto.

– Jei jums kada prireiktų jos paslaugų, ji mielai pagelbėtų, – užtikrino ji.

– Dėkoju, bet tai nebūtina. Su Dievo pagalba aš ir mano vyras džiaugiamės puikia sveikata. Sakykite, kaip sekasi jaunesniajam jūsų sūnui? Girdėjau, kad Kristiansdorfo šeimininkas priėmė jį savo ginklanešiu.

Jadvyga atidžiai stebėjo imperatorienės veidą. Ar ji atleis Ditrichui už nusižengimą?

– Mano sūnus labai stengiasi susigrąžinti savo vardą ir garbę. Užimant Haldeslebeną jis rizikavo savo gyvybe, kad apgintų arkivyskupo Vichmano interesus.

Veltui ji tikėjosi, kad Beatričė nenorės išgirsti visų smulkmenų. Be abejonės, imperatorienė panoro sužinoti visą istoriją.

Kai Jadvyga baigė, imperatorienė pasilenkė prie jos ir prašneko taip tyliai, kad būtų tikra, jog niekas už durų neišgirstų.

– Pasielgėte labai protingai išsiųsdama jį į Kristiansdorfą. Patikėkite manimi, aš jus puikiai suprantu. Deja. Karalius man kelia tokių pat rūpesčių kaip ir jums vyresnėlis.

Beatričė staigiai atsilošė, tarsi būtų pasakiusi per daug. Ji išgėrė gurkšnį vyno ir perbraukė per dešinę akį.

Jadvygą užvaldė slegianti mintis, nebe pirmą kartą. Nejaugi žinojimas apie jų laukiančią valdžią sugadino jaunąjį karalių Heinrichą ir Albrechtą jau nuo mažų dienų? Jie abu niekada nesimokė nuolankumo arba bent kuklumo, žino tik tiek, kad kiekvienas privalo jiems paklusti.

Kiti Beatričės žodžiai išblaškė jos apmąstymus.

– Jūsų vyras ir vyriausiasis brolis tikriausiai nusivylė imperatoriaus sprendimu, kad jis atiduoda laisvas žemes.

Jadvyga norėjo kažką atsakyti, bet imperatorienė rankos mostu privertė ją nutilti.

– Apsieikime be užuolankų ir mandagybių. Visi žinome, kad Brandenburgo markizas būtų buvęs geras Saksonijos hercogas, kas Bernhardo atveju nėra garantuota, juk laukia karas. Bet pamąstykite: ne tik imperatorius, bet ir kiti kunigaikščiai nebūtų sutikę, kad kas nors vėl valdytų dvi hercogystes ir galėtų tapti toks pat galingas ir įtakingas kaip Liovė. Ar pritariate man?

Jadvygai neliko nieko kito tik linktelėti. Beatričė buvo teisi. Po šio įvykio pasimokė visi, ne tik Fridrichas Raudonbarzdis.

Tada imperatorius turėtų nepaleisti iš akių Pilypo fon Heinsbergo, skeptiškai pagalvojo Jadvyga. Nes palyginus su kitų valdomis, Kelno arkivyskupui atiteko tik pusė Saksonijos, net jei ji ir vadinama Vestfalija.

– Todėl mano vyras negalėjo apdovanoti Brandenburgo markizo, – tęsė imperatorienė, tarsi nebūtų pastebėjusi skeptiškos Jadvygos veido išraiškos. – Bet taip pat jis nenori atiduoti abiejų hercogysčių savo sūnums, tam jis niekada negautų kunigaikščių pritarimo. Suprantate?

Jadvyga vėl linktelėjo, stengdamasi, kad nebūtų pastebėtas jos sumišimas.

– Prašau jūsų pranešti apie tai savo vyrui ir broliui. Taip pat ir tai, kad imperatorius tikisi jų kariuomenių paramos.

Akimirką įsivyravo tyla, abi moterys gurkšnojo vyną. Ugnies spragsėjimas ir šilkinių suknelių šnaresys buvo vieninteliai kambaryje girdimi garsai.

Tada Jadvyga nusprendė nutraukti tylą.

– Ar galiu paklausti, jūsų didenybe?

Beatričė padrąsino ją kalbėti.

– Liovės žlugimas yra neišvengiamas. Bet niekas nežino, kiek laiko užtruks šis karas ir kiek kraujo bus išlieta jo metu. Ar negalėtumėte kaip nors paveikti, kad Heinricho žmona palenktų jį savo pusėn?

Beatričė akimirkai pakėlė akis, tada papurtė galvą.

– Mažoji Matilda man amžinai liks mįslė.

Abi moterys nusijuokė iš šio ironiško sakinio. Matilda, Anglijos karaliaus Heinricho Plantageneto ir jo žmonos Eleonoros dukra, prieš dvylika metų buvo ištekinta už daug vyresnio Heinricho dar eidama vienuoliktus gyvenimo metus. Bet per tą laiką ji pranoko savo vyrą visa galva.

Jadvyga tiksliai prisiminė, ką pagalvojo pirmą kartą pamačiusi šią mergaitę Viurcburge vykusioje imperatoriškoje taryboje 1168-ųjų vasarą. Tada Matilda šalia savo vyro atrodė tokia mažytė ir sutrikusi. Ne dėl aplink tviskančios prabangos, o dėl to, kad žavėjosi greta stovinčiu plačiapečiu hercogu. Visi nekantriai laukė, kol ji užaugs ir tvirtai įsitaisiusi sutuoktinio pašonėje valdys kartu su juo. Bet pirma Matilda turėjo ūgtelėti ir pagaliau imti vykdyti žmonos pareigas.

Heinrichas visaip stengėsi jai įtikti, kvietėsi į rūmus įvairius muzikantus ir poetus. Bet niekam neteko išgirsti apie tai, kad Matilda bandytų daryti įtaką jo sprendimams, kaip buvo įprasta kilmingųjų šeimose.

– Tikriausiai ji nepaveldėjo nė lašelio savo tėvų temperamento, – garsiai išsakė savo mintis imperatorienė. Nes tarp Heinricho iš Anglijos ir Eleonoros Akvitanietės jau kurį laiką vyko atvira kova. Į ją uždaryta ir saugoma karalienė net sugebėjo įtraukti savo sūnus, o šie ėmė maištauti prieš tėvą.

– Matilda sugebėtų tai pasiekti, – apgailestaudama pareiškė Beatričė. – Bet ji atsisako! Pasiūliau jai slaptas derybas, bet ji leido suprasti, kad pritars visiems vyro sprendimams ir žinos savo vietą jo pašonėje.

Nieko nesuprasdama ji papurtė galvą.

– Negali būti, kad jos motina išmokė merginą tokio paklusnumo savo vyrui. O gal ji tikrai įsimylėjo šį nekontroliuojamą ir valdžios apsėstą vyrą? – Net Jadvyga sunkiai galėjo tuo patikėti.

– Galbūt ji bijo? – garsiai svarstė ji. Kišdamasi į vyro reikalus moteris turėjo būti labai drąsi. Vienas neatsargus žingsnis, ir žmona gali užsitraukti vyro įtūžį arba sumenkinti jį palydos akyse.

– Tada jos baikštumas kainuos daugybę gerų vyrų gyvybių, – karčiai konstatavo imperatorienė. – Kita vertus, mes taip pat turėtume daug vargo, kol palenktume šį kietasprandį. Taigi tegul kalba ginklai. Prašau jūsų pasirūpinti, kad Brandenburgo ir Meiseno markizai energingai kovotų imperatoriaus pusėje! Jums neteks dėl to gailėtis.

Eidama į jai su vyru skirtus kambarius Jadvyga turėjo šiek tiek laiko apmąstyti pokalbį su imperatoriene. Jau iš tolo girdėjosi garsūs vyrų balsai.

Kambaryje ji pamatė tai, ko ir tikėjosi: jos vyras ir vyriausiasis brolis jau buvo girti.

– Imperatorius nesugeba aplink save suburti stiprių vyrų, – sunkiai apversdamas liežuvį burnojo Meiseno markizas. – Pirmiausia jis išskaido hercogystes į mažus gabalėlius ir atiduoda juos didžiausiems nevykėliams.

Jadvyga džiaugėsi, kad Oto kalba buvo nerišli. Kas įvyktų, jei kas nors nugirdęs jų balsus paskleistų informaciją po visus rūmus?

– Faktas, – patvirtino Jadvygos brolis. Jam vynas padarė tą patį poveikį kaip ir Otui, nors įprastai pakeldavo ir daugiau.

Ditrichas tuo tarpu stovėjo atsirėmęs į sieną ir skeptiškai nusiteikęs stebėjo abu girtus vyrus. Įėjus Jadvygai meilužiai susižvalgė. Moteris linktelėjo įsisiautėjusių pusėn, todėl Ditrichas juos ramino:

– Būkite atsargūs! Čia ir sienos turi ausis!

– Bet juk tai tiesa, – sunkiai išlemeno Otas iš Meiseno.

– Kai mažajam Bernhardui nepavyks užimti Goslaro, Raudonbarzdis labai pasigailės, – burnojo Otas fon Brandenburgas.

Jo akys susiaurėjo.

– Karas atvys Harco kalnakasius pas tave, svaini. Tu tapsi dar turtingesnis! Parklupę ant kelių jie maldaus tavęs, kad priimtum į Kristiansdorfą. Prisimink mano žodžius!

Bendravardžiai susidaužė bokalais ir išgėrė.

– Už karą!

– Už karą! Jei tik man nereikės grįžti į tą prakeiktą pelkę!

Niekas netramdė Meiseno markizo keiksmų. Vyrai dar nebuvo pamiršę įvykių prie Haldeslebeno.

– Tavo žmona atrodo išbalusi ir pavargusi, – tarė Ditrichas. – Ar leidi man pavaduoti tave ir palydėti ją iki jos miegamojo durų?

Jadvygą išpylė karštis.

Bet Otas tik mostelėjo tarnui ir liepė įpilti dar vyno.

Vos praplėšdamas akis jis pasisuko į Jadvygą.

– Pailsėk, kad rytoj vėl gražiai atrodytum, mano turte!

Ditrichas atkišo moteriai savo ranką. Tai buvo būtina, nes iš baimės ir įtampos ėmė linkti jos kojos.

– Neišgerkite visko, – mestelėjo jis vyrams. – Aš tuoj grįšiu.

Sulaikiusi kvapą Jadvyga leidosi išlydima Ditricho. Tylėdami jie praėjo koridoriumi. Bet tada Ditrichas įstūmė ją į nišą sienoje, o pro ją į mažytį kambarėlį. Nuo fakelų atsispindėjus šviesai, įeidama Jadvyga dar pamatė, kad tai atsargų kamarėlė, pilna statinių.

Ditrichas skubiai užšovė skląstį ir prisitraukė ją artyn. Jis ėmė aistringai bučiuoti, godžiai glamonėti krūtis, rankos nuslydo po sijonu. Tada sekundei atsitraukė ir pakėlęs ją prispaudė prie sienos.

– Aš negaliu be tavęs, – sušvokštė jis, kai Jadvygos šlaunys apglėbė jo liemenį. Šį kartą įprastinė vyro ramybė išgaravo. Apimtas nevaldomos aistros jis įsiveržė vidun ir kartojo tai daugybę kartų. Jų aimanas sugėrė vienas kito kūnai, tad niekas neturėjo išgirsti. Pagaliau sunkiai atsidusęs Ditrichas išsiliejo joje.

Jis atsargiai pastatė mylimąją ant kojų ir priglaudė veidą prie krūtinės.

– Mano meile, mano vienintele didžiule meile! – nusiminęs suaimanavo jis. – Nežinau, kaip man be tavęs gyventi.

Jadvyga buvo giliai sukrėsta dėl tokio protrūkio. Dar niekada nematė Ditricho taip susikrimtusio. Šį kartą moteris turėjo jį guosti, o ne atvirkščiai.

Ji nusėjo mylimojo veidą bučiniais.

– Mes rasime išeitį, – sušnabždėjo ji. Net jei neturėjo jokios vilties, kad pavyks.

*

Kaip ir buvo tikėtasi, Otas ryte pabudo gana vėlai. Smilkiniai tvinkčiojo. Bet Jadvyga jau buvo tam pasiruošusi, ji paprašė Kristiano žmonos, kad ši išvirtų gėrimo, galinčio numalšinti Meiseno markizo galvos skausmus.

Rankose laikydama paruoštą mikstūrą Marta jau laukė, kol ją pakvies.

Tuo metu Jadvyga buvo paskendusi mintyse apie savo mylimąjį.

Tie metai, kupini tikėjimo, kad atsiras galimybė susitikti slapčia, visada rizikuojant būti pastebėtiems, abu žmones pavertė labai nelaimingais. Bet nė vienas negalėjo atsisakyti tos aistros, gyveno laukdami trumpų slaptų pasimatymų.

Iki šiol Ditrichas atrodė stipresnis ir visada stengėsi ją nuraminti bei suteikti vilties. Praėjusią naktį audringo jų meilės akto metu jis pirmą kartą prarado kontrolę ir leido suprasti, kad jaučiasi toks pat nusiminęs kaip ir ji. Šį kartą buvo pasikeista vaidmenimis, dabar ji privalėjo būti stipresnė.

Pusę nakties moteris negalėjo užmigti, vis mąstė, koks sprendimas jiems būtų geriausias. Pastaraisiais metais rimtai svarstyta galimybė pabėgti kartu ir apsistoti ten, kur niekas jų nepažįsta, atkrito kilus karo grėsmei. Įsivyravus taikai Ditrichas galėtų perleisti savo grafystės valdymą broliui. Be to, imperatorius jį užtikrino, kad jei Ditrichui kas nors atsitiktų, rytinės žemės atitektų Dedui. Bet kaip tik šiuo metu jis sukvietė visus kunigaikščius į kovą. Ditrichas negalėjo imti ir paprasčiausiai pradingti – tai būtų imperatoriaus išdavystė.

O ji pati pagaliau rado teisingą kelią, kaip susigrąžinti įtaką Otui, kurią turėjo įgyti tam, kad galėtų perduoti palikimą jaunesniajam sūnui, o ne Albrechtui. Dabar, kai Otas suėmė į nagą vyresnėlį ir nepasitikėjo juo taip, kaip anksčiau, ji tikrai negali pabėgti.

Apgalvojusi visas galimybes, Jadvyga suprato, kad jiems nelieka nieko kito, teks toliau paslapčia susitikinėti imperatoriškųjų tarybų metu. Bent tol, kol jų nesuseks. O kada nors tai tikrai įvyks.

Sužinojęs apie išdavystę Otas užmuš ją vietoje. Klausimas dėl viešos bausmės net nebus svarstomas. Otas tikrai nepakęs minties, kad žmona įtaisė jam ragus.

Jis galėtų įsmeigti durklą tiesiai į širdį! Jei niekada negalės pamatyti Ditricho, jos gyvenimas taps nieko vertas.

O koks likimas ištiktų jos mylimąjį? Nejaugi broliai iškviestų vienas kitą į dvikovą iki mirties? Ditrichas vienareikšmiškai būtų stipresnis varžovas. Bet jis tikrai nežudytų brolio, iš kurio paveržė žmoną.

Nors jis neturės kito pasirinkimo. Kitaip Otas tikrai nužudys Jadvygą.

Išeities nebuvo. Beviltiška toliau laužyti galvą.

Iki tol Ditrichas sumokėdavo daug pinigų, kad rastų užeigą, kurioje jų niekas nepažintų. Bet šį kartą į imperatoriškąją tarybą susirinko tiek daug kunigaikščių su savo palydomis, kad jokios pastangos negelbėjo.

Ar jie dar galės susitikti ir pasikalbėti? Ar atsiras tam proga? Gelnhauseno rūmų ji gerai nepažinojo, todėl neįsivaizdavo, ar juose yra kampelis, kuriame jie liktų nepastebėti. Padėtį apsunkino ir visur paskui ją sekiojančios bei viename kambaryje miegančios rūmų damos.

Kol Jadvygos mintys sukosi tik apie susitikimą su mylimuoju, Otas stengėsi nuvyti ramybės neduodančią žinią. Kažką labai svarbaus. Kažką, ką jo svainis pasakė vakar vakare.

Pasišlykštėjęs jis nustūmė į šoną gydomojo nuoviro likutį ir čiupo taurę su raudonu vynu. Ištiesus ranką jo galvą persmelkė toks skausmas, kad vos nurijęs gurkšnį, jis vėl griebėsi vaistų. Tada žvilgsnis sustojo ties Marta, ir jis staiga prisiminė, apie ką mąstė visą tą laiką.

– Tučtuojau pakvieskite Kristiansdorfo šeimininką ir mano sargybinių vadą, – įsakė jis.

Abu vyrai pasirodė beveik vienu metu.

Marta mieliau būtų pasitraukusi kur nors atokiau, kad tik nepakliūtų į Ekeharto akiratį. Bet tai buvo neįmanoma, nes šis pasisveikinęs su markizu įsmeigė akis tiesiai į ją.

– Kristianai, ką jūs prieš keletą metų pasakojote apie druskos vežikus, kurie Kristiansdorfe rado sidabro? Ar jie nėra kilę iš Goslaro?

– Taip, pone, – nustebęs patvirtino Kristianas. – Bet po Liovės pagrasinimo, kad verčiau sudegins visas kasyklas nei atiduos jas priešams, jie susirado darbą Halėje.

– Būtent! – sušuko Otas ir po sekundės susigūžė – po garsaus jo riksmo galvą nudūrė skausmas. Vienintelė paguoda, kad jis užgožė skaudančias kojas.

– Ekehartai, Kristianai, pasvarstykime, – tarė jis. – Dar šį mėnesį tęsis paliaubos. Mes esame įsitikinę, kad joms pasibaigus Liovė nedelsdamas įžengs į Goslarą?

Nė vienas riteris neprieštaravo jo žodžiams.

– Ir kad Bernhardui su Liudviku nepavyks sustabdyti jo kariuomenės?

Ir šį kartą markizas sulaukė abiejų riterių pritarimo. Šie vengė pažvelgti vienas į kitą: Kristianas iš visos širdies nekentė Ekeharto, o pastarasis nenorėjo parodyti savo įniršio. Jis jau seniai troško Kristiano mirties, kad Marta pagaliau priklausytų tik jam vienam. Bet tas niekšas pasirodo turi septynias gyvybes kaip katė ir iki šiol atlaikydavo visus smūgius. Be to, jo vyrai kalbėjo, kad bus prakeiktas kiekvienas, pakėlęs ranką prieš Kristianą. Bet dabar jis pats imsis šio reikalo. Karo metu turėtų pasitaikyti pakankamai progų. Po kautynių niekas negalės nustatyti, kieno kardu buvo nužudytas Kristianas.

Otas triumfuodamas apsižvalgė aplink. Atrodė, kad galvos skausmas pamažu silpsta.

– Goslaras yra gerai saugomas miestas. Kasyklos ir liejyklos yra šalia jo, todėl jas sunaikinęs Heinrichas galėtų pakenkti imperatoriui. Manau, kad jis taip ir pasielgs. Nei Bernhardas, nei Liudvikas nėra tokie stiprūs, kad jį sulaikytų.

Otas pažvelgė tiesiai į Kristianą.

– Norėčiau vėl patikėti jums dalį savo vyrų. Jūs apsistosite netoli Goslaro ir seksite, kas vyksta. Jei įvyks tai, ko tikimės, palauksite, kol Liovės kariuomenė atsitrauks, ir pažadėsite kalnakasiams gerą uždarbį už tai, kad jie persikels į mano žemes ir kasinės ten sidabrą.

Kristianas norėjo atsakyti, bet Otas tęsė toliau:

– Jūsų žmona turės joti kartu ir pakeliui rūpintis mano skaudančiomis kojomis. Tikėkimės, kad šitas žygis mums pasiseks labiau nei prie Haldeslebeno!

Po akimirkos jis pridūrė:

– Mano sūnus jos kartu su jumis. Jis privalo užsitarnauti savo vardą!

Markizas pakeitė savo nuomonę ir pasiėmė jį kartu į Gelnhauseną. Nors neleido sūnui dalyvauti imperatoriaus priėmime, Ditrichui užteko ir kitų ginklanešių draugijos. Be to, taip jis išvengė susidūrimo su Albrechtu.

Kristianas jau ėmė svarstyti, kur apgyvendins būrį kalnakasių ir kur šie galės dirbti. Žinoma, jei viskas vyks taip, kaip tikimasi, ir didesnioji jų dalis persikels į Kristiansdorfą. Jis privalės pasikalbėti su Hermanu. Atėjo laikas atidaryti kasyklas ir gretimuose kaimuose. Jis kartu su vyriausiuoju kalnakasiu spėjo, kad šios vietos taip pat gali būti pelningos.

Ekehartas apgailestavo, kad neturės progos kovos įkarštyje asmeniškai suvaryti kardo Kristianui į nugarą. Bet Otas išsiunčia nekenčiamą priešą tiesiai ten, kur jau po kelių dienų prasidės karas, tad atsiranda naujų galimybių, nes Marta visą laiką bus šalia – ir dar be Kristiano.

Tuo metu, kai Otas džiaugėsi susiklosčiusiomis aplinkybėmis, Marta paprašė leidimo lydėti savo vyrą. Ji pastebėjo įkyrų Ekeharto žvilgsnį ir sunerimo.

*

– Ar iš čia tu josi tiesiai į Harcą? – paklausė ji, kai jiedu liko vieni.

– Taip. Man nelieka laiko pasitarti su Hermanu ir pasiimti kelių jo patikėtinių, kurie būtų žinomi Ramelsbergo kasyklose. – Kristianas greitai paskaičiavo. – Po trylikos dienų baigsis paliaubos. Tada, kaip tikimasi, Heinrichas nedelsdamas išsiųs savo kariuomenę į Goslarą. Privalau būti ten. Tuo metu Lukas turės pasitarti su Hermanu ir kaimo vyriausiuoju dėl būtiniausių priemonių ir pasiruošti mūsų atvykimui.

– Saugok savo užnugarį, – sušnabždėjo Marta, negalėdama užgniaužti blogos nuojautos.

– Ekehartas, – jos nuostabai atsakė jis. – Jis nori tavęs. Todėl yra pasiruošęs viskam, kad tik taptum našle.

Iš gėdos Marta geidė prasmegti skradžiai žemėn.

– Prašau, patikėk manimi, aš niekada nesuteikiau jam dingsties, – kuždėjo ji.

Norėdamas nuraminti žmoną, jis paglostė jos skruostą.

– Tu negali nieko pakeisti. Nesijaudink dėl manęs, aš būsiu atsargus...

Susimąstęs jis įsistebeilijo į vieną tašką.

– Mane daug labiau jaudina faktas, kad visą tą laiką jis suksis šalia tavęs. Laikykis šalia Jadvygos! Lukas privalės neatsitraukti nuo tavęs nė per žingsnį. Galiu tik paprašyti Oto, kad neištekintų tavęs, kol pats nepamatys mano lavono.

Marta sudrebėjo išgirdusi Kristianą taip nerūpestingai kalbant apie mirtį.

– Išvyksi šiandien? – paklausė ji.

– Rytoj. – Jis nusišypsojo ir apkabino ją. – Ši naktis bus tik mūsų.

Goslaro apgultis

Kristianas nusprendė nepaisyti Oto pasiūlymo ir kartu su būriu, turinčiu lydėti kalnakasius į Meiseno žemes, nelaukti, kol Heinricho žmonės nusiaubs Ramelsbergo liejyklas. Jei su savo nedidele grupele ginkluotų vyrų atsiras netoli tos vietos, kurią ruošiasi pulti Liovė, galėtų prisijungti prie miesto gynėjų.

Davidą ir Jurgį, jaunuosius savo ginklanešius, Kristianas paliko Luko priežiūrai. Ne dėl baimės, kad Goslaro apgulties metu jie gali patekti į pavojų, o dėl to, kad pavojingiausia šios misijos dalis buvo naujakurių kelionė per karo lauką. Jei būrelis pasimaišys po kojomis Liovės kariaunai, ši tikrai nekovos garbingai – paprasčiausiai sutryps.

Oto įsakymu Ditrichas jojo šalia. Bet priešingai nei kiti ginklanešiai, jis, būdamas aštuoniolikos metų, buvo pakankamai pažengęs, kad užpuolimo atveju galėtų kovoti.

Kristianas ir jo žmonės prisiartinę prie gerai saugomo imperatoriaus miesto Goslaro sienų pamatė, kad gyventojai ruošiasi karui. Pakeliui jie aplenkė vežimus, prikrautus maisto, skirto miesto apgulties atvejui.

Ant miesto sienų ir bokštų, kurių kiekvieno apsilankymo metu pavydėjo Kristianas, patruliavo keletas vyrų. Meistrai tvarkė suirusius sienų plyšius. Dar prieš įžengdami pro storus akmeninius vartus, vyrai pajuto stiprų įkaitintos dervos kvapą, primenantį apie laukiamą puolimą. Šis lipnus karštas skystis būdavo pilamas ant priešų.

Nepaisant vyravusios sumaišties, jų atvykimas sukėlė gyventojų susidomėjimą. Prie vartų laukė sustiprintos sargybos pajėgos, į priekį ištiestais kardais.

– Kas jūs ir ko atvykote? – apsimesdamas drąsiu paklausė pervargęs, nervingas jaunas vyriškis, kuriam tikriausiai buvo pavesta saugoti šiuos vartus.

Kažkuo jis Kristianui priminė Hojerį, Kelno riterį, kuris kartu su jais jojo pasitikti Pilypo brabantų kariuomenės. Gal aš tikrai senstu – tie jauni riteriai man atrodo dar vaikai, akimirką susimąstė jis. Bet tai, kad riteriais tapdavo jauni vaikinai, buvo normalu. Ne kiekvienam nusišypsodavo laimė po daugelio kovų likti gyvam. Trisdešimt septynerių metų riteris atrodė įspūdingo amžiaus.

– Kristianas iš Kristiansdorfo, Meiseno markizo Oto fon Vetino riteris, – prisistatė jis. – Mano kunigaikštis atsiuntė mane ir mano vyrus, kad prisijungtume prie jo svainio Bernhardo, naujojo Saksonijos hercogo, kariuomenės ir apgintume Goslarą.

Iš nervingos jaunojo riterio reakcijos jis suprato, kad Goslaro gyventojai jau buvo informuoti apie įvykius Gelnhausene ir žinojo apie atvyksiantį pastiprinimą.

Kristianas puikiai suprato jaunuolio nepasitikėjimą. Tuzinas vyrų tikrai neapgins miesto. Bet iš kur žinoti, kad nepažįstamųjų neatsiuntė priešai, kurie tik laukė, kol Liovės būriams galės slapta atverti miesto vartus? Juk daug paprasčiau užimti gerai saugomą pilį arba miestą gudrumu, nei laukti savaičių savaites, kol gynėjai mirs iš bado.

Jaunasis vadovas nepatikliai primerkė akis, apžiūrėjo juos ir šiurkščiai paliepė:

– Palydėkite mane su savo vyrais pas miesto komendantą!

– Koks jūsų vardas? – mandagiai, bet kartu su vos juntama pašaipa pasiteiravo Kristianas. Jauno labai nerimastingo vyro tikriausiai laukė pirmoji tokia pavojinga kova, todėl dėl įtampos jis pamiršo visas deramo elgesio taisykles.

– Rolandas iš Maienau, imperatoriaus riteris, – suskubo pristatyti kitas, suglumęs dėl draugo klaidos.

Kristianas jam draugiškai linktelėjo, parodydamas, kad nevykęs sutikimas jau pamirštas, ir atidžiai stebėjo, kaip Rolandas duoda nurodymus savo žmonėms. Tada jam buvo atvestas jo žirgas.

Kaip ir buvo galima tikėtis, Meiseno būrys buvo lydimas daugiau nei tuzino ginkluotų vyrų. Šie braunantis pro žmonių knibždančias gatves nepaleido jų iš akių.

Pakeliui Goslaro gyventojai buvo užsiėmę pasiruošimu karui: prie miesto vartų buvo gabenama derva, pildomos vandens statinės, kad gaisro atveju būtų galima užgesinti įsiplieskusią ugnį, kol ji nepersimetė į kaimyninius namus, ant langų žmonės kalė medines lentas ir slėpė maisto atsargas.

Kristiano būrys buvo nuvestas į aikštę greta imperatoriaus rūmų, kur kiekvienos imperatoriškosios tarybos metu pastatoma nesuskaičiuojama daugybė palapinių, kuriose renkasi didžioji dalis susirinkusių svečių.

Kaip tik šioje vietoje stovyklą dabar turėtų įrenginėti Heinricho ir Liudviko kariuomenės.

Raitelių grupė sustojo aplink plikį, į visas puses svaidantį įsakymus, kurie buvo vykdomi akimirksniu. Kristiano nuojauta pasitvirtino – plikio veidą išmarginę randai ir gražiai sugijęs randas kairiajame skruoste bylojo apie įveiktas kovas.

– Mane ir mano vyrus atsiuntė Meiseno markizas, kad sustiprintume jo svainio Bernhardo kariuomenę, – paaiškino jam Kristianas.

Komendantas metė į jį tokį pat nepatiklų žvilgsnį, kaip jaunasis Rolandas.

– Hercogas galės patvirtinti, kad aš ir mano vyrai tarnaujame Vetinų šeimai, – nuspėjęs vyro mintis patikino Kristianas. – Jei pageidaujate, galiu duoti priesaiką.

Jis pamojo Ditrichui, kad šis prieitų.

– Tai yra grafas Ditrichas, mano šeimininko sūnus ir hercogo Bernhardo sūnėnas.

– Būkite pasveikintas, – sumurmėjo komendantas. – Hercogo būriai turėtų pasirodyti po trijų dienų. Iki tol jūsų vyrai galės padėti paruošti gynybos įtaisus.

Kristianas pritardamas linktelėjo ir paklausė:

– Kaip bus apsaugoti Ramelsbergo žmonės? Imperatoriaus sąjungininkai baiminasi, kad Liovė gali nukreipti savo puolimą į tenykštes kasyklas.

– Kalnakasiai ir jų šeimos ras prieglobstį čia, kai tik prisiartins priešų kariuomenė, – burbtelėjo plikis. – Bet mes negalėsime apsaugoti kasyklų, nes tai būtų beprasmiška ir baigtųsi tik kraujo klanais.

Kristianas ir jo žmonės buvo paskirti tvirtinti tą miesto dalį, pro kurios vartus jie įžengė ir kuriai vadovavo nervingasis Rolandas. Tikriausiai jis įsakė savo žmonėms nepaleisti nepažįstamųjų iš akių, nes kiekvienam Kristiano vyrui buvo paskirti du arba trys goslariečiai.

Likus dienai iki paliaubų pabaigos, balandžio dvidešimt septintąją, prie miesto priartėjo lauktoji naujojo Saksonijos hercogo kariuomenė. Bernhardas turėjo iš Gelnhauseno išsiųsti pasiuntinius, kurie perduotų įsakymą jo būriams keliauti į Goslarą. Kariuomenė bus nedidelė, vos keletas šimtų karių, bet jų veiksmai turėtų pateisinti lūkesčius.

Kristianas pasidalijo pusrytine duona bei alumi su Rolandu ir Ditrichu. Staiga iš bokšto pasigirdo įspėjamasis signalas.

Rolandas pašoko, čiupo savo kardą ir parodė Meiseno riteriui ir jo ginklanešiui sekti iš paskos. Ne dėl to, kad pasitikėtų jais, o todėl, kad nepasitikėjimas dar buvo ryškus.

Vienas po kito jie nuskubėjo laiptais aukštyn, kad savo akimis pamatytų, dėl kokios priežasties nuskambėjo įspėjamasis signalas.

Iš bokšto matėsi tik priekinė apsiginklavusio būrio linija, nutolusi nuo miesto dar keletą mylių. Bet Goslaro link bėgo daugiau nei šimtas žmonių. Tarsi juos vytųsi pats velnias. Iš viršaus riteriai matė panikos ištiktą minią, girdėjosi baimės kupini šūksniai. Dauguma jų buvo įvairaus amžiaus moterys, kai kurios glėbyje nešėsi vaikus arba vedėsi juos už rankos. Žmonės spaudė prie savęs nedidelius ryšulėlius, kuriuos dar spėjo pagriebti prieš išbėgdami.

– Ramelsbergo gyventojai, – sušuko Rolandas. Jis apsisuko, norėdamas lipti žemyn. – Jie galvoja, kad tai yra priešų kariuomenė!

Nusileidę į apačią jie pamatė pirmuosius pro vartus įbėgusius išsigandusius žmones.

Rolandas nuleido rankas. Jei bandytų sustabdyti žmones, šie jį paprasčiausiai sutryptų. Todėl įsakė įleisti bėglius pro vartus ir įėjus paskutiniam juos uždaryti. Jis privalėjo įsitikinti, kad raiteliai tikrai priklauso naujojo Saksonijos hercogo palydai. Jis išsiuntė du savo vyrus, kad praneštų apie tai miesto komendantui ir pakviestų jį čionai. Tada atsisuko į Kristianą.

– Ar galėtumėte pasirūpinti šiais žmonėmis?

Jis linktelėjo šūkaujančių ir vis dar lekiančių pro vartus pabėgėlių pusėn. Žmonės spaudėsi vienas prie kito, todėl imta baimintis, kad jei kuris nors iš jų parkris ant žemės, bus akimirksniu sutryptas.

– Panika yra paskutinis dalykas, kurio mums dabar trūksta. Ir taip visas miestas apimtas baimės.

Kristianas linktelėjo pritardamas, liepė Ditrichui sekti iš paskos ir pasuko link išsigandusios žmonių minios, kuri be tikslo blaškėsi miesto gatvėmis.

Netrukus jis išvydo pirmąją įsivyravusio chaoso auką. Viena moteris aimanuodama raitėsi ant žemės, beviltiškai stengdamasi atsikelti, kairiąją koją ji laikė suspaudusi. Šalia gulėjo naujagimis, už keleto žingsnių kūkčiojo maža mergaitė.

Kristianas pasilenkė prie moters, kurios veidu sruvo ašaros.

– Ar gali atsistoti? – paklausė jis.

Moteris tylėdama papurtė galvą ir vėl įsikabino į koją. Tada pasilenkė prie savo kūdikio. Pamačiusi, kad jis nerodo jokių gyvybės ženklų, ji išplėtė akis ir klykdama čiupo į glėbį nejudantį ryšulėlį.

– Mano sūnus! Mano mažasis berniukas! – raudojo ji žvelgdama į mažytį kūnelį. Šalia jos stovėjusi mergaitė pravirko dar garsiau.

Kristianas sukalbėjo maldą. Jis niekuo negalėjo jai padėti, tik patraukė iš gatvės vidurio ir atrėmė į namo sieną. Miesto gyventojų gatvėse nesimatė, visų namų durys buvo uždarytos.

Jis garsiai pabeldė į šalia esančio namo duris ir sušuko:

– Čia guli sužeistoji. Pasirūpinkite ja arba bent pakvieskite gydytoją!

Jis abejojo, ar moteris galės sumokėti chirurgui, jei šis pajėgs atstatyti lūžusią koją. Bet negalėjo ilgiau delsti su nelaimėle.

Už kito posūkio gulėjo dar viena pabėgimo auka – liesa senyvo amžiaus moteriškė su ramsčiais. Ji nejudėjo. Ant suplyšusios šviesiai pilkos suknelės matėsi batų žymės. Kristianas klausė savęs, kaip jai pasisekė taip toli prasibrauti bėgančių žmonių minioje.

Už poros žingsnių jie su Ditrichu pamatė mirtinai sutryptą jauno berniuko kūną, tada du vaikus, kurie laikėsi susikibę už rankų ir nusiminę šaukė savo motiną.

Kristianas priartėjo prie jų. Užuot bėgę šalin, vaikai išplėtę akis įsispoksojo į nepažįstamuosius.

– Eime kartu, paieškosime jūsų motinos, – pasiūlė jis. Vaikai nusekė jiems su Ditrichu iš paskos.

Minia vis lėtėjo, kol visiškai sustojo. Atrodo, pabėgėliai suprato, kad dabar jie saugūs ir nėra tikslo beprasmiškai blaškytis. Apžvelgęs būrį Kristianas paskaičiavo, kad žmonių vis dar daugiau nei šimtas. Nežinodami, ko imtis, jie žvalgėsi aplink.

Kristianas pamatė prie batsiuvio namų stovinčią statinę, užsilipo ant jos ir garsiai sušuko:

– Paklausykite manęs!

Vienas po kito ėmė atsisukti žmonės – vieni nustebę, kiti vis dar kupini baimės.

Kairėje išgirdo džiaugsmo šūksnius – vaikai surado savo motiną. Ši be galo laiminga prispaudė juos prie krūtinės ir pravirko.

– Paklausykite manęs! – vėl riktelėjo Kristianas. – Kariuomenė, nuo kurios jūs bėgote, nėra priešai. Saksonija turi naują hercogą, Liovė yra nuvainikuotas. Hercogas Bernhardas kartu su Tiuringeno grafu keliauja čia, kad padėtų apginti Goslarą.

– Kuo tai bus mums naudinga, kilmingasis pone? – garsiai pasiteiravo liesa moteriškė raukšlių išvagotu veidu. Pagal drabužius Kristianas nusprendė, kad ji – našlė. – Ten toli, Ramelsberge, niekas mūsų neapgins. Mes pasislėpėme mieste, o kas padės mūsų vyrams ir broliams? Juk jie vis dar dirba kasyklose ir sužinos, kas čia vyksta, kai bus jau per vėlu.

Iš žmonių reakcijos Kristianas suprato, kad ji ne tik garsiai pasakė tai, apie ką mąstė daugelis iš jų, bet akivaizdu, kad moteris labai gerbiama kalnakasių ir jų šeimų.

– Palaukite čia, – įsakė jis. – Privalau grįžti prie vartų, bet atsiųsiu jums žinią, ar jūs bėgote nuo mūsų sąjungininkų. Noriu pasirūpinti, kad jums laiku praneštų apie priešo artėjimą.

Tikėdamasis įvykdyti paskutinį pažadą, jis nušoko nuo statinės ir pasisuko į našlę.

– Kelionėje keletas jūsų žmonių susižeidė. Ar galėtum išsiųsti keletą žmonių, kad jais pasirūpintų?

Moteris linktelėjo.

– Ačiū, pone! Tegul Viešpats saugo jus už jūsų gailestingumą, – padėkojo ji.

Jis jau norėjo eiti, bet ji sušuko:

– Pone! Kaip mes galėtume perspėti savo vyrus ir brolius? Dauguma yra toli nuo čia esančiose kasyklose.

Žvelgdamas į susirūpinusias moters akis, Kristianas trumpai pasvarstė.

– Rytoj baigsis paliaubos. Išsiųsk jiems žinią, kad nedelsdami atvyktų ir antpuolio metu čia apsistotų.

– Taip ir padarysiu, pone, – ryžtingai nusprendė moteris ir įsitempė. – Verčiau prarasti kelių dienų uždarbį nei gyvybę.

Prie Goslaro tikrai artinosi Bernhardo kariuomenė.

Kristianui nereikėjo stengtis, kad įtikintų miesto komendantą informuoti kalnakasių šeimas apie Tiuringiečio atvykimą. Tam, kad nepasikartotų tie patys įvykiai. Plikagalvis galvojo apie tą patį.

Taigi Kristianas kartu su Ditrichu ir savo būriu iš Meiseno prisistatė naujajam Saksonijos hercogui, kad paskirtų jam ir jo vyrams vietą savo kariuomenėje.

Jauniausiasis Jadvygos brolis draugiškai pasisveikino su savo sūnėnu, bet į Kristianą žvelgė nepatikliai. Pastarasis pasinaudojo proga ir apžiūrėjo priešais stovintį vyrą. Neilgai trukus jis suprato, kad Bernhardas jam nepatinka. Prieš kurį laiką gautas hercogo titulas gerokai apsuko galvą Jadvygos broliui.

Kristianas visai nenusiminė, kai naujasis hercogas pasiūlė jam pačiam paieškoti vietos, iš kurios kartu su Oto vyrais galėtų ginti Goslarą. Bernhardas pasiūlė savo sūnėnui su juo ir kitais vadais stebėti laukiamą antpuolį saugesnėje vietoje. Bet Ditrichas mandagiai paprašė leidimo ir toliau likti savo riterio ginklanešiu.

Kristianas numanė, kad žengti šį žingsnį jaunąjį vyrą paskatino ne nuotykių ir azarto troškulys, o tai, kad pats Ditrichas nelabai norėjo likti šalia dėdės. Tikriausiai jis taip pat pajuto, kad Bernhardas nebuvo toks malonus, koks dėjosi esąs. Gal hercogas bijojo, kad tai gali pakenkti jo geram vardui? Juk sūnėnas užpuolė vieną karaliaus riterį ir dėl to buvo išmestas.

Jei miestas bus šturmuojamas, pavojus tykos visur, pagalvojo Kristianas. Būdamas šalia jo Ditrichas tikrai galės išmokti daugiau nei vadų slėptuvėje, kur tūnotų nuošalėje ir klausytųsi.

Praėjus vos pusdieniui po Bernhardo atvykimo, dar prieš pasibaigiant paliauboms, prie miesto priartėjo Liudvikas fon Tiuringenas kartu su savo kariuomene. Jis atnešė savo dėdės imperatoriaus šnipų žinią, kad, kaip ir buvo tikėtasi, Liovės kariuomenė ruošiama žygiui į Goslarą.

Goslaro komendantas išsiuntė žvalgus į visus kelius, vedančius iš šio imperatoriaus miesto. Jie turėtų laiku pranešti apie priešų atvykimą.

Miesto gynėjai užėmė savo vietas.

Paskutinį paliaubų vakarą mieste įsivyravo mirtina tyla. Niekas nedrįso palikti savo vietos. Visų žvilgsniai buvo nukreipti į storas miesto sienas ir bokštus arba į giedrą žvaigždėtą dangų. Vyrai meldėsi ir vis tikrino ginklus bei atsargas.

Šis keistas laukimas truko dvi dienas. Dvi dienas, per kurias buvo daugiau meldžiamasi nei kalbama.

Tada nuo miesto vartų pasigirdo įspėjamieji šūksniai, kurie virto aliarmu:

– Jie atvyksta!

Po akimirkos suskambo visų bažnyčių varpai. Atrodė, tarsi miestas būtų staiga pabudęs iš žudančio laukimo ir puolęs prie darbų.

Riteriai, kariai ir miesto gyventojai – visi čiupo ginklus ir bėgo į savo postus, į kuriuos buvo priskirti. Moterys, nedrįsusios likti namuose, kartu su vaikais glaudėsi akmeninėse bažnyčiose.

Tuzinas amatininkų, tarp jų ir viena stuomeninga moteris, susirado Rolandą, kad padėtų ginti sieną.

Miesto vartai buvo atverti paskutinį kartą. Pro juos skubiai įbėgo kalnakasiai ir jų šeimos, ieškančios prieglobsčio. Pabėgę iš Ramelsbergo jie vis dar nerimavo dėl savo uždarbio. Šį kartą mirčių buvo išvengta.

Tada visi vartai buvo užverti, o po dervos katilais užkurta ugnis. Pasigirdo maldos, prašančios Viešpaties, kad storos miesto sienos atlaikytų priešus, norinčius šturmuoti Goslarą.

*

Kristianas, Ditrichas ir jų vyrai laukė besiartinančių priešų kartu su Rolandu ir jo žmonėmis. Atrodė, kad jaunasis riteris jau nugalėjo savo nervingumą. Stebėtinai ramiai jis įsakė saviškiams prieiti.

– Paprašykime Dievo, kad apsaugotų šį miestą, mūsų šeimas ir mus pačius! – sušuko jis.

Vyrai nedelsdami atsiklaupė. Kristianas su savo palyda pasekė jų pavyzdžiu. Sužvangėjo šarvai, sušnarėjo oda. Tada akimirkai įsivyravo tyla. Susitelkdami kovai visi paskutinį kartą pagalvojo apie savo artimuosius. Kristianas vėl prisilietė prie sidabrinio Martos kryželio.

Staiga Rolandas atsistojo, išsitraukė kardą, pabučiavo ašmenis ir iškėlė jį į viršų.

– Visi į savo vietas! – paragino jis. – Parodykime tiems šunsnukiams, jog turtingasis Goslaras yra per daug išdidus ir stiprus, kad klauptųsi prieš svetimos karūnos vagis!

Atkišę ginklus į priekį vyrai garsiai pritarė ir nuskubėjo į savo vietas.

Nebloga kalba prieš mūšį, dingtelėjo Kristianui. Trumpa ir ryžtinga, nors kunigas Sebastianas įsiterpdamas perspėtų, kad išdidumas yra mirtina nuodėmė. Bet daug reikšmingiau buvo rizikuojant savo gyvybe apginti tai, kas kiekvienam buvo svarbiausia ir kuo buvo galima didžiuotis.

Jis linktelėjo Rolandui ir nusekė paskui jį laiptais aukštyn į bokštą.

Priešų kariuomenė jau buvo netoli.

Tik dabar vyrai pamatė, kad jų būrį sudarė net keletas tūkstančių karių. Bet kol kas nebuvo aišku, ar Heinrichas šiuo keliu pasiuntė visą savo kariuomenę, ar kita dalis užpuolikų artėjo prie miesto iš kitų pusių.

Rolandas atrodė vis dar ramus. Kristianas taip pat. Goslaro sienos buvo tvirtos ir jų likimas atiteko į Viešpaties rankas.

Ditrichas buvo išdidus ir patenkintas, kad Kristianas šį kartą neišsiuntė jo į atokesnę vietą ar pas dėdę hercogą, o leido dalyvauti

Goslaro gynime. Kristianas paprašė Bernhardo, kad Oto sūnui duotų šarvus. Jo nuostabai, naujasis hercogas pasirodė esąs labai dosnus ir skyrė sūnėnui kruopščiai išlietą apsaugą.

Jei tik Marija galėtų mane pamatyti, mąstė jaunuolis ir po akimirkos prisiminė, kad mergina, kurią vis dar nešiojosi giliai širdyje, po kelių dienų galbūt ištekės už kito vyro, ir dar luošio. Ir tik dėl to, kad Kristianas uždraudė jam artintis prie savo podukros.

Ėmė temti, atvykstantieji degė vis daugiau fakelų. Greitai kariuomenė atrodė tarsi liepsnose besiraitantis kirminas, šliaužiantis miesto link. Dabar jau girdėjosi kanopų dunksėjimas ir vadų šūksniai.

Rolandas šalia sustatė tuziną lankininkų. Bet vos priešų kariuomenė pasiekė strėlės atstumą, ji sustojo ir ėmė rengti stovyklą.

Kristianas ir Rolandas iš karto suprato kodėl.

Heinricho vadai pamatė, kad netikėtas antpuolis nepavyktų, nes jie jau laukiami. Todėl daug protingiau buvo leisti vyrams pailsėti po ilgos kelionės, nei siųsti juos tiesiai į kovą. Liovė daug metų valdė Goslarą, tad gerai žinojo miesto gynybos privalumus ir trūkumus.

Be to, negalima atmesti ir to fakto, kad jo vyrai tikrai būtų išdrįsę pulti naktį.

Kristianas įsitikino, kad Ditrichas saugiai pridengtas, ir pasiruošė ilgai bemiegei nakčiai.

Visą dieną kaupėsi debesys. Jei mums pasiseks, ims lyti, pagalvojo jis. Didžiausią pavojų antpuolio metu kelia degančios strėlės, nuo kurių akimirksniu užsiliepsnoja šiaudų ar nendrių stogai. Tada užbarikaduotas miestas taptų mirtinais spąstais čia pasislėpusiems žmonėms.

Jis atidžiai įsižiūrėjo į tamsą. Priešų būriai staiga prasiskyrė kaip Raudonoji jūra prieš Mozę. Dabar viskas matėsi ryškioje fakelų šviesoje: priešai turėjo taraną, kurį pristūmė prie vartų ir užėmė savo pozicijas. Kristianas metė žvilgsnį į Rolandą, bet šis ir toliau atrodė pakankamai ramus.

Kol kas priešai nepuolė.

– Tegul Viešpats jus saugo, Kristianai. Jus ir jūsų vyrus, – palinkėjo Rolandas.

– Jus taip pat.

Pasiuntinys atnešė naujienų iš kitų bokštų. Ten priešų grupės taip pat užėmė savo pozicijas, bet kol kas atvira kova neįsiplieskė.

– Jie vis dar tariasi dėl miesto atakos eigos, – Ditrichui paaiškino Kristianas. Šis nesitraukė nuo šeimininko nė per žingsnį.

Rolandas linktelėjo.

– Kiekvieną akimirką jie gali gauti įsakymą pulti.

Priešų kariuomenė ėmė judėti brėkštant rytui. Girdėjosi vadų riksmai, porai dešimčių vyrų buvo įsakyta pastumti taraną arčiau vartų.

Rolandas pasikvietė savo lankininkus.

Strėlė po strėlės buvo apšaudomi priešininkai, ant sulenktų nugarų pasikabinę skydus. Tikslą pasiekdavo tik vienas kitas antgalis. Kritusį vyrą iš karto pakeisdavo kitas. Bet tuo pačiu metu užpuolikai ėmė dengti saviškius ir į Goslaro gynėjų pusę pasipylė strėlių virtinė. Kristianas pamatė ant žemės krentantį vyrą peršauta gerkle, kitas sukliko strėlei įsmigus į ranką.

Rolandas iš karto pakeitė sužeistuosius ir įsakė užkurti ugnį po dervos katilu.

Kresna pardavėja tapusi našle perėmė vyro verslą ir energingai jį plėtojo. Kristianas sužinojo, kad ji savo noru apsiėmė kurstyti ugnį po katilu, tam, kad neatvėstų derva.

Kai vyrai stumdami taraną prisiartino pakankamai arti vartų, Rolandas davė ženklą, ir karšta derva išsiliejo ant užpuolikų galvų ir pečių. Pasigirdo skausmo persmelkti riksmai, vadinasi, pavojingas manevras pasiekė savo tikslą. Priešai ėmė bėgti nuo tarano, kiti liko gulėti arba raitėsi šalia jo. Karinis prietaisas liko nesaugomas.

Rolandas pasikvietė geriausią savo šaulį ir įsakė liepsnojančiomis strėlėmis padegti dervoje paskendusius medinius rėmus. Netrukus taranas degė atvira liepsna. Gynėjai džiūgavo.

Priešų stovykloje vėl kilo sumaištis, girdėjosi įsakmūs vadų balsai. Ditrichas gerokai nustebo pamatęs, kaip link degančio įtaiso bėga keletas vyrų ir pasikelia šarvuotus sijonus.

– Nejaugi jie ketina užgesinti ugnį šlapimu? – jis paklausė taip nepatikliai, kad Kristianas negalėjo nuslėpti šypsenos.

– Na, tada turėtume tiems šunsnukiams gerokai paspirginti uodegas, – nutarė apvalioji pardavėja. Jos rūbai jau buvo persismelkę dūmų ir dervos kvapo. Moteris nedelsdama pasėmė kibirą burbuliuojančios dervos ir išmetė jį su visu turiniu per sieną. Ausis veriantys klyksmai patvirtino, kad ji puikiai nusitaikė.

– Geriausi linkėjimai nuo Goslaro moterų! – piktdžiugiškai sušuko ji. Vyrai bokšte ėmė kvatotis.

Pardavėja įsiutusi iškėlė į viršų kumštį, bet Kristianas patraukė moteriškę nuo sienos. Būtų labai gaila, jei į ją pataikytų keršaujančių priešų strėlė.

Likusią dienos dalį priešų stovykloje vyko sambrūzdis, girdėjosi pikti vadų įsakymai ir nurodymai, bet tolesnių antpuolių niekas nevykdė.

Kita naktis taip pat praslinko be lauktų atakų.

– Ką jie ruošiasi daryti? – pasidomėjo Ditrichas, kartu su Rolandu ir Kristianu valgydamas košę. Maistą gamino miesto gyventojų žmonos, kurios bent tokiu būdu norėjo paremti Goslaro gynėjus.

– Atrodo, kad jie vis dar tariasi su tais kariais, kurie tyko prie kitų miesto vartų. Galbūt jie laukia asmeninio Liovės įsakymo, – savo globotiniui paaiškino Kristianas. – Jei artimiausiu laiku jam nepasiseks užimti miesto, jis lieps kariuomenei atsitraukti. Heinrichas neturi laiko ilgai atakai. Yra dar daug vietų, kuriose jis turi kovoti vienu metu.

– Gali būti, – kupinas vilties tarė Rolandas. – Niekas geriau už Liovę nežino, kaip gerai yra sutvirtintas Goslaras. Jis praktiškai neužimamas.

Nėra nė vieno neužkariaujamo miesto, pagalvojo Kristianas. Tas, kuris labai pasistengia, visada randa išdavikų, kurie slapta atveria vartus.

Jų viltis išsipildė: trečią dieną priešai staiga atsitraukė. Ne tik nuo jų vartų, bet ir nuo visų kitų, kaip pranešė pasiuntiniai. Rolandas, jo lankininkai ir Goslaro gyventojai, pasiruošę ginti savo miestą, ėmė džiaugsmingai šūkčioti.

– Sudekite pragare, jūs, aprūkę šunsnukiai! – šaukė stuomeningoji pardavėja, dar labiau pralinksmindama bokšte esančius vyrus.

Kristianas atsakė į draugišką Rolando paplekšnojimą per petį. Jaunėlis išlaikė pirmąjį psichologinį išbandymą, kuris taip ir neperaugo į atvirą kovą.

Priešams pasitraukus Rolandas davė savo vyrams laisvą pusdienį. Duoti daugiau laisvo laiko būtų neprotinga, nes Liovės žmonių išvykimas galėjo būti klaidinantis manevras.

– Eikite su jais, jei jūsų riteris leidžia, – paragino jis Ditrichą. – Švęskite kartu su visais Goslaro gyventojais!

– Moterys savaip parodys dėkingumą miesto gynėjams, – juokdamasi tarė pardavėja ir mirktelėjo Oto sūnui.

– Tikiuosi, kad jis ras šiek tiek jaunesnę merginą už tave, Elze, – šaipydamasis atsakė Rolandas.

– Jaunesnę galbūt, bet tikrai ne tokią karštą, – dviprasmiškai patikslino vienas iš Rolando vyrų. Visi ėmė kvatotis.

– Taip taip, – pritarė vienas iš lankininkų. – Verčiau paieškokite kitos, jaunasis pone!

Pirmieji trumpam nuo tarnybos atleisti vyrai džiūgaudami leidosi žemyn. Ditrichas kartu su jais, nes Kristianas davė jam tokį leidimą. Dėdė dabar tikrai neturės jam laiko, o vaikinas jau pakankamai suaugęs, kad nebereikėtų suaugusiojo priežiūros. Kodėl jis negalėtų šiek tiek atsipalaiduoti, mąstė Kristianas. Jei kokia nors moteris pakvies jį į savo lovą, nesvarbu, ar paleistuvė, tarnaitė ar jauna našlė, –

kodėl gi ne? Jei nutiks tai, ko Kristianas labiausiai bijo, artimiausių savaičių metu tikrai nepasitaikys tokia puiki proga.

– Nenorite į miestą atšvęsti pergalės kartu su jais? – pasiūlė Rolandas. Jis taip pat nenorėjo palikti bokšto.

– Ne, aš mąstau taip, kaip ir jūs, – atsakė Kristianas. – Bijau, kad viskas dar priešakyje, – tarė jis ir galva mostelėjo Ramelsbergo link.

Kristiano nuojauta pasitvirtino tą pačią dieną. Netrukus virš Ramelsbergo pasirodė tiršti dūmai. Iš patirties vyrai galėjo pasakyti, kad šios tamsios juostos kyla ne iš lydymo krosnių.

Rolando veidas apsiniaukė.

Kai pasiuntiniai patvirtino, kad priešų kariuomenė pasitraukė iš Ramelsbergo, Kristianas pasiūlė palydėti pabėgusius kalnakasius su savo ginkluotu būriu.

Iki šiol jie negalėjo išvykti iš miesto, nes komendanto įsakymu vartai turėjo būti atidaryti tik kitą rytą.

Ditrichas grįžo pas juos atgal. Iš užsisvajojusios veido išraiškos buvo galima nuspėti, kad viena Goslaro gyventoja tikrai išreiškė jam savo dėkingumą gana ypatingu būdu. Kristianas leido aštuoniolikmečiui pasidžiaugti gražiais prisiminimais. Nes netrukus, tikriausiai dar šią popietę, jie pamatys žiaurųjį karo veidą.

Goslare prieglobstį radę kalnakasiai jau nuo aušros laukė, kada pagaliau bus atverti vartai ir jie galės grįžti į savo gyvenvietę bei pamatyti, kas liko iš jų namų. Kristianas su gailesčiu stebėjo priešais stoviniuojančius žmones, kurie draskomi susirūpinimo meldėsi arba nerimo iškreiptais veidais bandė nusiteikti tam, kas jų laukė.

Jis žvalgėsi, kuri yra toji pagarbos nusipelniusi našlė, su kuria bendravo prieš keletą dienų. Neradęs jos, liepė pakviesti.

– Pasirūpink, kad atidarius vartus žmonės nepultų bėgti kur pakliuvo, – rimtu veidu paprašė jis. – Mano vyrai saugos jus, nes netoli Ramelsbergo gali tykoti priešai. Kad išgyventumėte, turėsite likti vienam būryje.

Kristianas neatmetė galimybės, kad Heinricho būriams buvo įsakyta ne tik sudeginti Goslaro kalnakasių namus bei šachtas, bet ir kuo daugiau jų nužudyti. Taip kalnakasybai Harce ateitų galas.

Našlė dėkinga nusilenkė ir nuėjo perduoti naujų žinių.

Kelionė į Ramelsbergą buvo graudi. Kuo sparčiau jie artinosi prie kalnakasių gyvenvietės, tuo aitresnis darėsi dūmų kvapas. Pasiekus tikslą ir pamačius, kas čia įvyko, žmonės ėmė šaukti iš nevilties, pasipylė aimanos ir ašaros.

Kristianas sustingo ant savo žirgo. Pasibaisėjęs Ditricho veidas išdavė, kad vaikinas šios scenos ilgai nepamirš.

Buvo sudeginti beveik visi kalnakasių gyvenvietėje stovėję namai. Pats Kristianas prieš keletą metų čia lankėsi, norėdamas pakviesti kalnakasius į Kristiansdorfą. Iš kai kurių dar kilo siauri dūmai, o iš kitų liko tik suanglijusios sijos.

Jie pamatė sudegusių gyvulių liekanas, prie šulinio gulėjo užmuštų seno vyro ir moters kūnai. Galbūt tai sutuoktiniai, nenorėję palikti savo namų arba buvę pamiršti bėgančių žmonių.

Buvo sugriautos visos liejyklos, sulaužyti, sudeginti ar kitaip sugadinti brangūs kalnakasių prietaisai.

Žmonės aimanuodami pirmiausia ėmė savo namuose ieškoti daiktų, kuriuos užkasė, norėdami išsaugoti bent dalį užgyvento turto, tikrinti, gal ugnis ne viską sunaikino. Tuo metu Kristianas vis dar laukė paskutinės, pačios blogiausios naujienos. Ji daugumai šių nusiminusių žmonių reikštų pabaigą. Žmonių, kurie iki vakarykštės dienos pelnėsi duoną iš kalnakasybos, kaip jų tėvai ir seneliai.

Ilgai laukti nereikėjo. Nors laikas tokios nelaimės metu slinko labai lėtai.

Netrukus prie gyvenvietės priartėjo būrys vyrų. Jų veidai buvo iškreipti nusivylimo, rankos nevalingai suspaustos į kumščius.

Juos pamatę žmonės metė savo darbus ir liūdnai, bet dar neprarasdami vilties žvelgė į grįžtančius kalnakasius.

Kalbėti pradėjo puošniau nei palydovai apsirengęs vyras. Bet jis buvo toks sukrėstas, kad prieš prabildamas kelis kartus nusikosėjo.

– Jie padegė kasyklas, – trūkčiojančiu balsu pranešė jis. – Medienai išdegus sugriuvo visos šachtos. Visos atsargos taip pat buvo ten.

Po jo žodžių pasklido aimanos ir dejonės. Daugelis žmonių klykė iš nevilties, kiti nusivylę gyvenimu krito ant kelių ir ištiesę rankas į dangų šaukėsi pagalbos, ieškojo artimo peties, nes vos begalėjo pastovėti ant kojų arba iš pasibaisėjimo sustingo ir negalėjo pajudėti.

Kristianas tikėjosi tokios naujienos, bet vis tiek gailėjo žmonių. Namus ir liejyklas buvo galima atstatyti, nors ir užtruktų, bet suniokotos kasyklos reiškė neribotam laikui sustabdytą sidabro gavybą. Jei neįvyks stebuklas, šie žmonės mirs iš bado.

Visgi Kristianas galėjo pasiūlyti jiems išeitį.

Jis nušoko nuo žirgo ir ėmė brautis link vyro, pranešusio liūdnąsias žinias. Šis buvo apsuptas nusiminusių Ramelsbergo gyventojų, bet, gerbdami riterį, žmonės iškart pasitraukė. Pagarba ir paklusnumas kilmingiesiems į paprastų žmonių kraują buvo įaugę daug tvirčiau nei pastarųjų.

– Jūs esate kalnakasių vadas? – paklausė Kristianas. Vyras linktelėjo.

Kristianas prisistatė. Pakako išgirsti pavadinimą „Kristiandorfas“, ir aplinkinių akyse sužibo paskutinė vilties kibirkštėlė. Apie nuošaliose Meiseno žemėse įsikūrusių kasyklų nešamą pelną buvo žinoma ir čia.

– Aš turiu pasiūlymą jūsų žmonėms.

Kristianui nereikėjo ilgai kalbėti. Goslaro kalnakasių nusivylimas buvo toks didelis, kad jie nedelsdami priėmė jo pasiūlymą.

Kalnakasių vadas paaiškino, kad kartu su tam pasiryžusiais vyrais mėgins vėl atstatyti kasyklas. Bet daugiau nei šimtas kalnakasių ilgai nesvarstė ir buvo pasiruošę sekti paskui nepažįstamąjį į Meiseno žemes. Be to, Kristianas perdavė geras visų pažįstamo Hermano naujienas, todėl nutilo ir paskutiniai svarstymai.

– Mes neturime ko prarasti, – dar abejojančius paragino našlė.

– Surinkite visas likusias maisto atsargas, įrankius ir kitus daiktus, – pasiūlė Kristianas. – Netrukus išvyksime.

Laukimas neduos nieko gero, priešingai. Pagrindinė problema buvo maistas, kurio po priešų atakos liko labai nedaug. Kadangi kartu su moterimis ir vaikais susidarys apie tris ar netgi keturis šimtus žmonių, buvo beprasmiška tikėtis, kad pakeliui esančiuose kaimuose jie galės nusipirkti pakankamai grūdų ir žirnių. Juk aplink vyko karas.

Kristianas vėl kreipėsi į našlę.

– Aš nedelsdamas išsiųsiu pasiuntinį, kuris praneš markizui, kiek mūsų ketina atvykti, ir paprašysiu jo, kad atsiųstų mums šiek tiek grūdų, – paaiškino jis. – Kad niekas nebadautų, kol sulauksime pagalbos, privalėsime kartu rūpintis atsargomis. Keletas moterų turėtų susiburti ir ruošti maistą.

Našlė pritardama linktelėjo, pasitaisė gobtuvą ir nuėjo pranešti apie šį sunkų sprendimą bei numalšinti kilusio ginčo.

Kristianas buvo patenkintas. Dar pirmosios kelionės su naujakuriais metu jam tapo aišku, kad būtent moterys gali pasirūpinti maistu ir net turėdamos mažas atsargas pamaitinti visus alkstančius.

Kaip buvo galima tikėtis, kalnakasiams ir jų šeimoms neliko nei vežimų, nei gyvulių. Jie privalės eiti pėsčiomis ir patys nešti tai, ką pavyko išgelbėti. Bet Kristianui palengvėjo pamačius, kad dauguma jų dar turėjo įrankius. Juos vyrai spėjo pasiimti ieškodami prieglobsčio mieste. Sulaužytus ar sudegusius kotus bus galima lengvai pakeisti. Svarbiausia, kad liko geležis. O ji buvo brangi.

Nepraėjo nė pusdienis, kai būrys buvo pasiruošęs kelionei.

Jo dydis nuramino Kristiano baimę, kad juos pakeliui kas nors užpuls. Kovoti galėtų ne tik jo vyrai. Toks kalnakasių būrys tikrai būtų galinga kariuomenė.

Užsėdęs ant savo žirgo jis nujojo į minios priekį ir davė ženklą pradėti kelionę. Tada susimąstė. Jei Viešpats panorės, mes judėsime pakankamai greitai, spėsiu grįžti, kol neišvyks Otas.

Pakeliui su Oto dvariškiais

– O kaip dėl ungurio kraujo? Ungurio kraujas vyne? Mano mama prisiekinėja, kad jis slopina skausmą, – didžiuodamasi savo žiniomis pranešė viena iš jaunų mergaičių, kurios Jadvygos prižiūrimos užaugo Meiseno pilyje. Kartu su Marta jos visos dabar sėdėjo miško proskynoje po atviru dangumi.

Kelionės iš Gelnhauseno metu markizei kilo idėja dešimties–penkiolikos metų mergaitėms paaiškinti keletą gudrybių, kurios joms padės ateityje, kai ištekės ir taps motinomis. Viena iš jų, kaip numalšinti tam tikrus skausmus ir negalavimus. Tam būdavo skirtas kiekvienas sustojimas, žinoma, jei Martai nereikėdavo rūpintis Oto arba kieno nors kito ligomis.

– Ir apskritai ungurys yra nepakeičiamas daugeliu atveju. Pasitempus koją, skausmą galima numalšinti apsukus aplink ją ungurį, – įsiterpė antroji, aktyvi Luko gerbėja Adelė. Mergina buvo labai patraukli, ilgais šviesiais plaukais, didelėmis apvaliomis akimis ir į dangų užriesta nosimi. – Ungurio taukai taip pat padeda, kai... – ji nutilo ir sumišusi ėmė dairytis, ar joks vyras neišgirs, ką ji pasakys, – kai nuo ilgo jojimo ima skaudėti tam tikrą vietą, negaliu garsiai sakyti kokią...

Kitos mergaitės ėmė prunkšti ir kikenti, o Marta iš susierzinimo nusuko akis.

Aplink jas prasidėjo pasiruošimas pietums. Lieknasis Oto virėjas turėjo daugybę pagalbininkų, kurie kelionės metu rūpinosi, kad markizas ir jo palydovai visada būtų sotūs. Tarnaitės dengė stalus, dėliojo medines lenteles.

Koloną, su kuria į karališkąją tarybą keliavo Otas, sudarė beveik du šimtai žmonių: riteriai, rūmų damos, dvasiškiai, ginkluotų vyrų palyda, tarnai ir virtuvės meistras kartu su savo padėjėjais. Markizui nepriderėtų keliauti su mažesne palyda.

Ryte jie išvyko iš vienuolyno, kuriame praleido naktį. Kadangi prieš sutemas nespėjo pasiekti vieno kilmingojo pilies, kurioje turėjo būti priimti, o gegužė buvo gana šilta, vienoje proskynoje buvo imtos rengti spalvotos palapinės Meiseno dvariškiams.

Medžiai jau buvo sužaliavę, aplinki zirzė bitės, čiulbėjo paukščiai. Už kelių žingsnių pašoko viena iš rūmų damų, nes po sijonu palindo krūva skruzdėlių. Šioje ramioje vietoje, išskyrus klykiančią ponią, Marta jautėsi svetima tarp kikenančių ir visiškai nieko apie gyvenimą nenutuokiančių mergaičių.

Ji negalėjo atsiminti, kad kada būtų buvusi tokia kvaila. Na taip, ji neaugo taip prižiūrima ir globojama kaip šios mergaitės, atvirkščiai, nuo pat mažų dienų privalėjo kovoti už save ir savo gyvybę: ketverių metų ji tapo našlaite, tada ją užaugino labai išmintinga moteris, kuri dėl mažiausios klaidos galėjo bet kurią akimirką būti išvaryta ar užmušta pavydžių kaimo gyventojų, būdama trylikos ji buvo persekiojama žiauraus šeimininko, dėl kurio privalėjo bėgti, kitaip jis būtų liepęs nukirsti jai rankas ir kojas, po kurio laiko Martą išniekino ir žmonės privertė ištekėti už seno našlio – ne, jos vaikystės ir paauglystės nebūtų galima palyginti su nuotaikingu kikenančių mergaičių gyvenimu. Jai beliko tikėtis, kad jaunosioms klausytojoms neteks patirti to siaubo, kurį teko jai išgyventi. Bet dėl to jos turėtų atidžiau klausytis! Jadvyga jau žinojo, kodėl Marta nusprendė jai patikėtas merginas išmokyti, kaip numalšinti būsimų sutuoktinių pagirias.

– Jaunoji Adele ir Lukardis, nenorėčiau įžeisti išmintingų jūsų motinų, – atsargiai pradėjo Marta. – Bet man nė vienas vyras nėra sakęs, kad ungurio kraujas, oda ar kuri kita dalis jam būtų numalšinusi skausmą. – Ji pamatė, kad abi mergaitės suspaudė lūpas, bet negalėjo paprieštarauti.

– Lygiai taip pat, kaip ungurio galva negydo karpų, Adele! Tai tik prietarai. Jei nenorite, kad slegiamas galvos skausmo ir prastai nusiteikęs jūsų būsimas sutuoktinis išlietų pyktį ant jūsų ar vaikų, verčiau paklausykite manęs! Taigi melisos, levandos...

Netrukus ji privalėjo pabaigti šiandienos pamoką, nes maistas po atviru dangumi jau buvo beveik paruoštas.

Marta apsižvalgė, kur Lukas. Šį kartą Kristianas nepasiėmė jo į misiją, paliko šalia jos, kad saugotų ir globotų.

Kelionė iš Gelnhauseno į Meiseną dar niekada neatrodė tokia ilga. Tai nepriklausė nuo tolimo kelio, kuris siekė keletą šimtų mylių. Iki šiol jie keliavo gerai sutvarkytais prekybos keliais, jei nebūdavo didesnių nesklandumų, per dieną nukakdavo nemažai mylių. Žinoma, išskyrus tuos atvejus, kai reikėdavo daryti priverstinius sustojimus ir tvarkyti vežimus, prikrautus įrankių, rūbų skrynių, maisto ir pašaro arkliams.

Šioje kelionėje jai labai trūko Kristiano, be jo jautėsi kaip nesava. Nors ir keliaujant kartu jis negalėdavo būti šalia, nes kartu su kitais riteriais rūpindavosi saugia kolonos palyda, ji visada jausdavo vyro palaikymą. Lukas labai stengėsi pralinksminti moterį, bet galėdavo ją pamatyti labai retai. O su juo pasikalbėti apie tai, kas šiuo metu kėlė didžiulį nerimą, tikrai negalėjo.

Slaptosios jos baimės šį kartą buvo susijusios ne su Kristianu ar Ditrichu. Tai buvo daug artimesnė grėsmė. Būdama viena ji privalėjo iškęsti nuolatinį ne tik Ekeharto, bet ir Elmaro bei storulio Gizelberto buvimą šalia.

Prieš šešerius metus šie trys Randolfo draugai buvo susipykę. Tai atsitiko tada, kai Ekehartas vedė Martą ir nesutiko dalytis vestuvinės nakties guoliu su savo draugais. Bet kažkada po Randolfo mirties dvikovoje su Kristianu šis trejetukas vėl susitaikė. Marta drebėdavo jausdama juos šalia, ypač dėl to, kad niekas neturėjo sužinoti, kad jie visi kartu su Randolfu išniekino ją dar mergaitę.

Staiga ji buvo sugrąžinta į dabartį.

Prie jos artėjo dvi vyriausios jos globotinės. Tai buvo gražioji šviesiaplaukė Adelė ir jos draugė Lukardis. Pastaroji nepaisant kuklios ir pamaldžios laikysenos buvo pakankamai gudri.

– Ar galėtume kai ko paklausti, madam Marta, – sušnabždėjo Adelė, pirma apsižvalgiusi ir įsitikinusi, kad kitos mergaitės yra pakankamai toli.

Marta paragino kalbėti, o ši dar kartą apsidairė ir sukuždėjo:

– Bet apie tai niekas neturi sužinoti!

– Na, jei turite paslapčių, turėtumėte jas pasilaikyti sau, – pakankamai griežtai atkirto Marta. Ji numanė, kurlink pasisuks pokalbis. Per visus metus Burgbergo pilyje buvo kalbama, kad ji – Ta vienintelė.

– Gal galėtumėte išduoti mums meilės eleksyro receptą? – viltingai paklausė Adelė.

Marta atsiduso ir pabandė šimtąjį kartą kaip įmanydama kantriau paaiškinti, kad niekada neturėjo nieko panašaus ir neįsivaizduoja, kaip jį pagaminti.

– Be to, aš abejoju, ar toks dalykas iš viso egzistuoja, – dėstė ji. – Tai, ką pardavinėja turguose, yra tikrai abejotinos kilmės mikstūros. Nemanau, kad išsikovosite vyro meilę įlašindama į vyną menstruacijų kraujo ar panašiai.

– Jūs sakote taip tik todėl, kad nekiltų problemų su aplinkiniais, – akiplėšiškai paprieštaravo Adelė ir vogčia pažvelgė į netoliese ant savo žirgo sėdintį Luką. Tai pastebėjusi Marta labai sunerimo.

– Jums lengva kalbėti! – taip pat priekaištaudama tarė Lukardis. – Jūs ištekėjote už išvaizdaus riterio, kuris vyresnis už jus vos keletą metų!

Marta atidžiai apžiūrėjo merginas ir pradėjo suprasti, kad šis nemalonus pokalbis turėjo konkrečią priežastį.

– Ar kuri nors iš jūsų bus ištekinta prieš jos valią? – užjausdama pasiteiravo ji.

Merginos susižvalgė.

– Aš, – burbtelėjo Lukardis ir paniekinamai sušnypštė: – Tėvas nori ištekinti mane už beveik trisdešimčia metų vyresnio vyro tik tam, kad šalia turėtų svarbų vasalą.

– O aš paprašiau savo brolio pasiūlyti mano ranką tam riteriui, kuriam priklauso mano širdis, – švytinčiomis akimis paaiškino Adelė. Tada papūtė lūpas. – Bet jis sako, kad privalau išmesti jį iš galvos, nes negaus palikimo, todėl dar šiais metais ištekins mane už turtingo ir įtakingo vyro. Tikriausiai baisaus senio! – Ji susirūpinusi nudelbė akis žemyn ir ėmė aplink pirštą sukti šviesių plaukų sruogas.

Manau, kad man derėtų perspėti Luką, pagalvojo Marta.

Nors buvo gaila merginų dėl tokio apverktino jų likimo, Marta niekuo negalėjo padėti. Nei Lukardis tėvas, nei Adelės brolis, po tėvo mirties tapęs jos globėju, tikrai nesileis įtikinami argumento, kad merginos nemyli būsimų savo vyrų.

Meilė niekada nebuvo kilmingųjų santuokos pagrindas. Tai buvo daugiau kliūtis, nes ji aptemdo blaivų protą ir tampa sunkiau nuspręsti, kiek žemės ar sidabro kiekvienas sutuoktinis turi įnešti į santuoką. Buvo įprasta, kad meilė santuokoje turi atsirasti su laiku. Įprasta buvo ir tai, kad vyras už būsimą žmoną vyresnis dvidešimčia ar daugiau metų. Visgi jis privalo išlaikyti šeimą.

– Galbūt jums galės padėti madam Jadvyga, – tai buvo vienintelė išeitis, kurią galėjo pasiūlyti Marta. – Pasimelskite Viešpačiui, kad jis skirtų gerus sutuoktinius.

Merginos paklusniai nuleido galvas. Bet Marta pamatė, kad atsitraukusios tolėliau jos viena į kitą pažvelgė taip, kad iškart tapo aišku, jog su likimu tikrai taip lengvai nesusitaikys.

– Turiu jį priversti paprašyti mano rankos! – išgirdo šnabždančią Adelę.

Lukai, jei nenori vesti šios šviesiaplaukės mažylės, verčiau ateityje neženk nė žingsnio vienas, pagalvojo Marta.

Oto rūmų valdytojas visus pakvietė prie stalo. Čia, kaip ir kiekvieną dieną, vyko įprasta ceremonija, nukopijuota nuo vienos iš imperatoriškųjų tarybų metu. Markizų pora, Ekehartas su žmona bei dvasiškiai susėsdavo pirmiausia. Riteriai ir rūmų damos kiekvieną dieną būdavo suporuojami skirtingai.

Nutiko tai, ko Marta baiminosi kiekvieną dieną – šį kartą ji buvo paskirta Gizelbertui.

Storulis metams bėgant neteko beveik visų savo plaukų, bet užsiaugino dar didesnį pilvą. Ištiesdamas Martai savo ranką Gizelbertas piktdžiugiškai šyptelėjo.

– Kaip džiugu, kad būtent su jumis man teks dalytis viena taure, – pasišaipė jis ir uždėjo riebią ranką, kad ji negalėtų pasitraukti.

– Mieliau mirsiu iš troškulio, nei gersiu iš tos pačios taurės, – sušnypštė ji.

– Šššš. – Jis papurtė galvą. – Mes jau taip daug vienas su kitu pasidalijome...

Jis dirbtinai nusijuokė, atsisėdo prie stalo ir sudėjęs rankas bei nuleidęs galvą pasiruošė maldai.

Vakarienei prasidėjus, Marta ėmė žvalgytis, kur Lukas. Bet šis buvo užsiėmęs su stambia matrona, kurios riebų veidą galėjo apibūdinti posakis „subtilus blyškumas“. Moteris svaidė į jį susižavėjimo kupinus žvilgsnius ir norėjo pamaitinti, tarsi jie būtų ką tik susituokusi jauna pora. Lukui, atrodo, pavyko mandagiai išsisukti iš situacijos ir viską paversti juokais, nes moteris neatrodė įsižeidusi. Ji šypsodamasi paėmė gabalą mėsos ir įsidėjo sau į burną.

Netrukus Jadvyga atsisakys šio kvailo naujojo papročio, pažvelgusi į markizę vylėsi Marta. Kunigaikštienė po imperatoriškosios tarybos

Gelnhausene atrodė stipri ir energinga kaip niekada. Ji su pasibaisėjimu stebėjo begėdišką suporuotų porų elgesį su rūmų damomis: per ilgus žvilgsnius į suknelių iškirptes, dviprasmiškai išreikštas mintis ir laikomas rankas, kurios siekė ne ten, kur joms priklausė.

Pasibjaurėjusi Marta stengėsi nežiūrėti į Gizelberto pusę, bet kartu ir per daug nesiglaustyti prie kaimynystėje sėdinčio Adelės brolio Geraldo. Riteris buvo Luko amžiaus, po tėvo mirties paveldėjo plačius jo žemės plotus.

Laimei, rūmų etiketas neleido Gizelbertui peržengti ribų ir dviprasmiškus pastebėjimus bent prie stalo pasilaikyti sau. Ji laikėsi savo žodžio ir iš judviem skirtos taurės neišgėrė nė gurkšnio. Niekas neatkreipė dėmesio, kad ji valgė itin mažai, atvirkščiai, toks rūmų damų elgesys buvo priimtinas ir įprastas.

Nors moterį erzino Randolfo draugų buvimas netoliese, bet ji privalėjo išmokti to neparodyti ir neleisti priešams džiaugtis triumfu.

Visa tai, kas dėjosi aplink, atrodė netikra: rūmų etiketas, kvaili papročiai, jaunų merginų entuziazmas, bičių zyzimas ir čiulbantys paukščiai. Juk tuo metu kitur vyko karas, buvo užmušami, nuduriami, perveriami, sukapojami ar tiesiog paliekami mirti iš bado žmonės. Ne pirmą kartą ji mintyse meldėsi už Kristianą, Ditrichą ir kartu su jais į Goslarą išvykusius vyrus.

Marta neketino stebėti, kaip Gizelbertas mėgaudamasis graužia šerno kaulus, per smakrą varva taukai. Todėl jos žvilgsnis nukrypo į stalo galą, už kurio šalia Ekeharto sėdėjo Cicilija.

Po slapto susitikimo Meiseno pilyje Marta su ja nekalbėjo, tik iš tolo stebėjo nuo to laiko, kai Ekehartas pasiėmė ją kartu į Gelnhauseną.

Cicilija atrodė šiek tiek ūgtelėjusi, kūno formos tapo moteriškesnės, bet vis tiek priminė nelaimingą ir išsigandusį vaiką kaip anuomet.

Skraiste apgobti šviesūs jos plaukai dar labiau paryškino blyškią jaunos moters odą, dabar ji atrodė mirtinai išbalusi.

Kelionės metu Marta ėmė baimintis, kad Cicilija gali būti nėščia, bet Ekeharto žmona stengdavosi laikytis atokiau, todėl jos paklausti buvo paprasčiausiai neįmanoma. Nors prabėgo vieneri metai, Cicilija dar buvo per jauna turėti vaikų. Bet matydama, kaip moteris verčiama Ekeharto stengiasi praryti gabalėlį mėsos, tik patvirtino savo įtarimą.

Cicilija nurijo kąsnį, bet, atrodo, netrukus ją ėmė pykinti. Ji susigūžė ir rankomis apglėbė pilvą.

Ekehartas tik piktai dėbtelėjęs į žmoną ją subarė. Cicilija tik papurtė galvą ir dar labiau susigūžė.

Persileidimas, išsigandusi pagalvojo Marta ir sudvejojo, ar pašokti ir bėgti prie Cicilijos. Juk galėčiau jai padėti. Bet pakilti nuo markizo vaišių stalo negalėjo niekas, net tokiomis delikačiomis aplinkybėmis! Marta mintyse prakeikė nusistovėjusią tvarką. Vyrai nori sulaukti paveldėtojų ir įpėdinių, bet viską, kas buvo susiję su nėštumu ir gimdymu, jie laikė gėdingu reikalu. Nejaugi Ekehartas nesuprato, kas atsitiko jo žmonai?

Tikriausiai ne, nes, užuot kvietęs pagalbą arba paprašęs Oto leidimo kartu su sergančia žmona pasitraukti nuo stalo, jis kažką sušnypštė Cicilijai į ausį. Iš šalies tai atrodė griežtas nurodymas.

Dėl Dievo, man jau pakaks, pamanė Marta ir atsistojo. Negi niekas nemato, kad jai reikia pagalbos?

Bet niekas nepažvelgė į Martą, nes tą pačią akimirką visų dėmesio centre atsidūrė Cicilija. Garsiai sudejavusi ji susvyravo ir susmuko ant žolės.

Niekas neprieštaravo ir nesistebėjo, kad prie jos taip greitai prilėkė Marta. Priešingai, dauguma susirinkusiųjų džiaugėsi, kad Martos paliepimu Cicilija buvo nedelsiant nugabenta į palapinę, skirtą sargybos vadui ir jo žmonai. Sąmyšio priežastis buvo pašalinta. Kadangi Kristiansdorfo valdytojo žmona kaip tik buvo netoliese ir galės pasirūpinti atsitikusia nelaime, niekas net nekreipė dėmesio.

Oto leidimu ją palydėjo pora moterų: rūmų valdytojo žmona, kuri visa širdimi nekentė Martos, todėl ši privalėjo elgtis atsargiai, kad ši neturėtų ko prikišti, Jadvygos tarnaitė Zuzana ir dar viena jauna tarnaitė.

– Budėk prie palapinės ir prižiūrėk, kad į vidų nepatektų nė vienas vyras, – nurodė antrajai tarnaitei Marta. – Taip pat ir jos sutuoktinis.

Jis – tikriausiai paskutinis žmogus, kurį dabar norėtų pamatyti, pridūrė mintyse.

Įtarimas pasitvirtino. Cicilijai tikrai įvyko persileidimas. Marta negalėjo niekuo padėti, tik sušildyti, palaikyti už rankos ir paguosti.

– Prašau, pakvieskite kunigą ir praneškite riteriui Ekehartui, kas atsitiko, – paprašė ji rūmų valdytojo žmonos. – Bet jis dabar negali jos aplankyti.

Moteris liko patenkinta, galėdama visiems pranešti naujienas.

Pagaliau Marta su Cicilija liko dviese. Žinoma, išskyrus Zuzaną, kuria ji galėjo pasitikėti.

– Kaip jaučiatės? – paklausė ji nelaimingos jaunos moters, nors šis klausimas nebuvo tiesiogiai susijęs su jos sveikata. Iš skaudžios savo patirties ji galėjo suprasti Ciciliją.

– Ačiū, kad anuomet nusiuntėte mane pas senąją Hildą, – sušnabždėjo Ekeharto žmona. – Ji man labai padėjo... Bent jau kurį laiką.

Cicilija ėmė verkti.

– Tai baisu, – kūkčiojo ji. – Nežinau, kaip atlaikysiu tai visą gyvenimą... Jei Viešpats pasikviestų mane pas save, bent jau baigtųsi mano kančia. Gal galėtumėte palikti mane čia mirti?

– Ššš, nepiktžodžiaukite!

Marta jautė išblyškusios moters neviltį, kuri iš dalies persidavė ir jai. Pagrindinė priežastis nebuvo Ekeharto griežtumas ir šaltumas, kuris lydėjo ją visą tą laiką. Cicilija labiausiai bijojo naktinių jo apsilankymų. Marta netikėjo, kad laikas gali ką nors pakeisti. Tai buvo tik tušti žodžiai, kuriais guosdavo prieš pirmąją vestuvių naktį jaunas nuotakas.

Kas galėjo įvykti Ekeharto miegamajame, kurį ji puikiai pažinojo, numanyti nebuvo sunku: išsigandusi, nieko nenutuokianti nuotaka, beveik dar vaikas, ir daugiau nei dvidešimčia metų vyresnis vyras, kurio beveik nepažinojo ir kuris net nesistengė numalšinti jos baimės.

Galbūt reikėtų sutuokti tik tas poras, kurias sieja meilė, pagalvojo ji. Ji ir Kristianas, Elžbieta ir Raimundas, taip pat ir kaimo kalviai buvo laimingi su savo jaunosiomis žmonomis. Bet Marta nustūmė šias mintis į šoną. Jei užsimintų apie tai garsiai, būtų tik apšaukta kvaile.

Tikriausiai Ekehartas nenorėjo laukti ilgiau nei būtina ir itin jaunas žmonos amžius tapo nebesvarbus.

Padėti Cicilijai buvo tik vienas būdas. Marta iki šiol naiviai tikėjosi išvengti bendravimo su Ekehartu, bet, norėdama padėti jaunai moteriai, ji pasiryžo tai padaryti.

Pagaliau migdomasis gėrimas padėjo, Cicilija užmigo. Tada ji paprašė vieną iš tarnaičių prie jos budėti ir išslinkino iš palapinės.

Jau buvo naktis, nedideli laužai apšvietė visą stovyklą. Ekeharto ilgai ieškoti nereikėjo. Jis stovėjo vos už kelių žingsnių nuo palapinės, atsirėmęs į medį, rankoje laikė taurę. Atvertęs galvą jis susimąstęs žvelgė į žvaigždes, bet pajutęs besiartinančius žingsnius iš karto nukreipė akis į Martą.

– Man labai gaila dėl jūsų vaiko, – tarė ji.

– Net tam netinkama, – sušnypštė Ekehartas.

Marta pasibaisėjusi susigūžė.

– Jums turėtų būti gėda taip kalbėti!

Į jos priekaištą riteris sureagavo tik paniekinamai purkštelėdamas, todėl moteris žengė keletą žingsnių artyn ir atsistojo priešais. Nuo to laiko, kai jų santuoka buvo anuliuota, ji nebuvo priėjusi prie jo taip arti. Bet niekam neturėjo kilti įtarimų, nes aplink vaikštinėjo pakankamai stebėtojų, kurie prižiūrėjo, kad tarp jų nebūtų jokio fizinio kontakto.

– Ji dar per jauna ir per liekna, kad išgyventų gimdymą! – užsipuolė jį Marta. – Pakankamai blogai vien tai, kad nekreipiate į tai jokio dėmesio! Bet galite padėkoti Dievui, kad viskas baigėsi būtent taip. Jei kūdikis nebūtų labai mažas, ji tikrai negalėtų jo pagimdyti.

Jei būtum su ja šiek tiek švelnesnis, ji tikrai tavęs mažiau bijotų, pridūrė mintyse. Bet tai pasakyti garsiai būtų nederama.

Vis dar nematydama jo veide atgailos, Marta prisiminė dar vieną būdą, kaip pažadinti jo sąžinę.

– Ar kartais pirmoji jūsų žmona nemirė gimdymo metu?

Ekehartas sukrėstas atsitraukė atgal.

– Būdama pribuvėja, galiu patarti, kad nelankytumėte jos naktį. Bent jau tol, kol Cicilija nebus pakankamai stipri, kad išnešiotų jūsų sūnus, – Marta laikėsi savo.

Netoli jų degančio laužo liepsnos suteikė vyro veidui kažko demoniško, žvilgsnis priminė apie tai, kaip jis kadaise geidulingai puolė ant jos ir paėmė draugų akivaizdoje. Iš baimės ji norėjo atsitraukti tolėliau.

– Tu turėtum būti ta moteris, kuri gimdys mano sūnus, – įsikarščiavęs sušnabždėjo jis. Ekehartas pakėlė ranką, norėdamas ją pačiupti, bet pamatęs veide pasišlykštėjimą, skubiai nuleido.

– Jūs tikrai rasite kokią tarnaitę ar kitą gailesčio vertą moterį, su kuria galėsite numalšinti savo gašlumą, – su panieka tarė ji, apsisuko ir nuėjo.

Likusią kelionės dalį Cicilija gulėjo vežime. Apžiūrėjusi jaunąją moterį Marta nusprendė, kad bent keletą artimiausių dienų ji tikrai negalės joti. Kūnas gijo, bet emocinė būklė vis dar buvo nestabili.

Pakeliui namo Otą lankydavo vis nauji pasiuntiniai, Marta kiekvieną kartą klausė savęs, gal yra žinių iš Kristiano. Moteriai nederėjo apie tai teirautis. Ekehartas, būdamas Oto sargybos vadu, visada dalyvaudavo pasiuntiniui perduodant naujienas. Bet kol kas jis nematė būtinybės susitikti su Kristiano žmona ar jo draugu.

Po dviejų dienų kolona turėjo pasiekti Chemnico vienuolyną, kuris buvo visai netoli namų. Tai – paskutinis jų sustojimas. Būtent tada markizas pasikvietė ją ir Luką pas save.

– Yra žinių nuo Kristiano, – pranešė jis susirūpinusiai Martai ir Lukui.

Kristianas gyvas! Marta atsikvėpė.

– Heinricho būriai sugriovė visas Goslaro kasyklas, – paaiškino markizas. – Jūsų vyras keliauja į Meiseno žemes kartu su beveik keturiais šimtais žmonių.

Marta išplėtė akis. Lukas, išgirdęs šią naujieną, giliai įkvėpė.

Keturi šimtai žmonių! Bus tikrai sunku visus įkurdinti ir duoti darbo, iš kurio vėliau galės išgyventi.

Kita vertus, jei pavyks, Kristiansdorfas taps labai turtingas! Jei bus iškasta daugiau šachtų, sidabro gavyba suklestės dar labiau!

Patenkinta Oto veido išraiška liudijo, kad markizas jau įsivaizdavo, kaip sparčiai po šio įvykio pilnės jo sidabro skrynios.

Kaip reikės išmaitinti tokį būrį žmonių, susirūpino Marta.

Iš patirties, kurią nuo pat pirmųjų kalnakasių atvykimo sukaupė Kristiansdorfas, ji žinojo, kad numatyti sidabro gyslą yra pakankamai greitas darbas. Bet kol iš naujos šachtos imama kasti rūda ir lydomas sidabras, praeina labai daug laiko. Be to, jei Liovės kariuomenė suniokojo Ramelsbergą, nebuvo aišku, ar naujakuriams pavyko išsaugoti savo turto ir maisto atsargų.

Marta džiaugėsi galėdama bent trumpam išlipti iš labai nepatogaus moteriško balno, bet po tokių naujienų mielai būtų nedelsdama išjojusi Kristiansdorfo link. Atsirado nemažai reikalų, kuriuos reikėtų aptarti su Hermanu, Mechthilda, netgi su Jozefu, šlykščiuoju kaimo seniūnu. Galbūt jiems kiltų minčių, kaip spręsti šią situaciją.

Tikriausiai Lukas pagalvojo apie tą patį, nes paprašė markizo leisti jam, madam Martai ir keletui ginkluotų vyrų iš pat ryto vykti namo, kad Kristiansdorfas pasiruoštų tokio milžiniško būrio atvykimui.

– Sutarta, išvyksite rytoj, – pritarė Otas. – Aš žinau, kad Kristianas jumis pasitiki, o jūs išmanote šiuos reikalus. Pasitarkite su kalnakasių vyriausiuoju ir išplėskite kalnakasybą gretimose žemėse.

Trumpai pagalvojęs jis tarė Lukui:

– Jei Kristianas spės grįžti iki karo žygio pradžios, noriu, kad jis liktų Kristiansdorfe ir pasirūpintų sidabro gavyba. Į mano kariuomenę turės išsiųsti tik keletą riterių ir ginkluotų vyrų, šį kartą nereikalauju daugiau. Sidabras šiuo metu yra svarbesnis.

Prieš išleisdamas Martą su Luku, jis pranešė, kad išpildė Kristiano prašymą ir išsiuntė jam vežimą grūdų.

– Kai būrys sėkmingai pasieks Kristiansdorfą, išsiųsiu kitą davinį. Tikiuosi, kad naujieji kalnakasiai bus už tai dėkingi ir greitu laiku pamatysime jų darbo rezultatus.

Martai ėmė suktis galva. Po tokių naujienų laukė milijonai darbų.

Bet pasikalbėti su Luku kol kas buvo neįmanoma. Rūmuose buvo priimtos kitokios etiketo taisyklės nei jų pilyje. Čia ištekėjusiai moteriai buvo draudžiama kalbėtis su svetimu vyru be pašalinių. Kitaip kiltų pavojus abiejų garbei.

Todėl jai neliko nieko kito, tik grįžti pas jaunas mergaites, kurios kikendavos ir purkšdamos laukė pamokos pratęsimo.

– Tai bus paskutinė mūsų pamoka, – informavo ji labai nustebindama mažąsias globotines. – Rytoj iš pat ryto kartu su riteriu Luku išjosime į Kristiansdorfą, kur laukia svarbūs reikalai. Jei ko nors nesupratote ar norite sužinoti, galite paklausti dabar.

Adelės veide sumišo išgąstis ir pavydas. Marta pastebėjo, kaip susižvalgė abi draugės, bet dabar tikrai negalėjo eikvoti laiko galvodama apie keturiolikmečių paistalus. Galvoje sukosi kur kas svarbesni dalykai, kuriuos reikėjo apmąstyti.

Kaip ir buvo tikėtasi, Jadvyga jau buvo pakeitusi kvailą paprotį suporuoti stalo partnerius. Vakarienės metu sutuoktiniai vėl sėdėjo kartu, nevedę riteriai, našliai ir tie, kurių žmonos keliavo – prie vieno stalo, o našlės arba tokios kaip Marta, kurių sutuoktiniai šiuo metu buvo toli nuo čia – prie kito.

Šeimininkai pasistengė, kad viešnagė būtų labai prašmatni. Ant stalo buvo patiekta gulbė, įsupta į plunksnų apvalkalą. Marta suvirpėjo prisiminusi, kada burnoje juto pasakišką šio patiekalo skonį. Po vakarienės svečius linksmino keliaujantis muzikantas.

Rimtai nusiteikusi kompanija palengva atsipalaidavo ir niekas neatkreipė dėmesio, kai Lukas nusivedė Martą prie stalo, už kurio sėdėjo Raimundas su Elžbieta ir kitomis pažįstamomis poromis. Jie norėjo pranešti, ką sužinojo iš Kristiano pasiuntinio.

Žvakės buvo jau gerokai nudegusios, kai kurios taurės ištuštėjusios. Todėl visi nusprendė apžiūrėti savo kambarius ir pailsėti prieš sunkią kitos dienos kelionę. Jie norėjo kuo greičiau grįžti į kaimą ir viską paruošti Kristiano bei kalnakasių šeimų atvykimui.

– Keliaujantis muzikantas yra tikras akiplėša, – šypsodamasis tarė Lukas, kai jiedu atsisveikino su Raimundu ir Elžbieta.

Atrodė, kad daugumos tai netrikdė. Salė vis dar buvo pilna vyrų ir moterų, kurie juokėsi, šnekučiavosi, vienas kitam meilikavo ir nekreipė dėmesio į Fidelį.

– Lukai, palauk! – Prieš išeidama iš salės Marta dar trumpam jį sustabdė. – Gali būti, kad Adelė tavęs kur nors tyko norėdama atsisveikinimui išgirsti bent menkiausią meilės užuominą, – šiek tiek nusiminusi perspėjo ji.

– Manęs nedomina tokios kvailos mažos žąselės, – abejingai atsakė jis.

*

Verčiau būtų atidžiau paklausęs Martos įspėjimo. Lukas turėjo dalytis savo kambarį su dar dviem riteriais, kurie vis dar linksminosi apačioje. Įėjus vidun jam pasirodė, kad kambarys kažkuo pasikeitęs. Jis nedelsdamas čiupo už antklodės, po kuria kažkas sujudėjo, ir nutraukė ją šalin.

Vaizdas akimirkai atėmė žadą, bet jis skubiai susitvardė.

– Prisidenkite savo nuogumą ir išeikite iš mano kambario! – užsipuolė Adelę, vienais apatiniais įsitaisiusią jo lovoje.

Susižavėjęs jos žvilgsnis tapo kupinas nusivylimo, besišypsančios lūpos ištįso.

– Bet aš jus myliu! Nejaugi nė trupučio negeidžiate manęs? – maldavo ji.

– Ar nesuprantate, kaip rizikuojate? Keliate pavojų ne tik savo, bet ir mano garbei! – suriko jis grubiau nei norėjo.

Mergina nesiruošė lipti iš lovos, todėl riteris čiupo jai už rankos, ketindamas pakelti ir išstumti iš kambario.

Tą pačią akimirką atsilapojo durys ir tarpduryje pasirodė Adelės brolis.

– Matote, ar aš nesakiau? – Lukas išgirdo triumfuojančios merginos balsą ir pamatė už Geraldo nugaros stovinčią Lukardis. Jis patraukė rankas nuo Adelės, tarsi būtų palietęs įkaitusią geležį.

Merginos brolis įsispoksojo taip pat bejėgiškai, kaip prieš tai Lukas. Bet šis pamatęs tokią kompromituojančią sceną paraudo iš pykčio.

– Jūs, negarbingas šunsnuki... – ėmė šaukti jis, bet buvo nutrauktas Luko.

– Tai nesusipratimas, nieko neįvyko! Ji pati, – bandė paaiškinti jis. Bet Geraldas neleido pabaigti. Tuo tarpu prie kambario durų susirinko mažiausiai tuzinas žiūrovų, išgirdusių riksmus.

Puikiai sugalvota, įsiutęs pagalvojo Lukas. O aš, kvailys, patekau į jos spąstus!

Adelė taip pat norėjo kažką pasakyti, bet brolis nutvėrė jai už rankos ir timptelėjo aukštyn.

– Dink iš čia, paleistuve! Palauk už durų, kol ateisiu ir primušiu tave iki sąmonės netekimo! Rytoj pat uždarysiu tave į vienuolyną!

– Ne! Tik ne tai! – išsigandusi sušuko mergina, ašaros ėmė riedėti jos skruostais. Lukas suprato, kad ji nesitikėjo tokios įvykių eigos.

– Būtinai! O ko tu tikėjaisi? – vis dar rėkė Geraldas. – Bet pirmiausia gausi užtarnautą dozę rykščių. Tada galėsi šliaužte šliaužti į vienuolyną.

Jis grubiai pastūmė seserį link durų ir perdavė vienam iš savo draugų.

– Osvinai, gali pradėti. Nesigailėk jos, net jei ims inkšti! Ji nenusipelnė pasigailėjimo.

Gerardo palydovas pačiupo merginą ir linktelėjęs draugui išsitempė nusiminusią Adelę laukan.

Geraldas net nepažvelgė į raudančią savo seserį. Įniršęs jo žvilgsnis buvo nukreiptas Luko pusėn.

– Rytoj anksti ryte suteiksite man pasitenkinimą leisdamas atkeršyti už suterštą sesers garbę.

– Kaip pageidausite, – atsainiai atkirto Lukas.

Už durų girdėjosi kirčiai ir Adelės riksmai, jie vis kartojosi, pagal sklindančius garsus Adelė pargriuvo, ėmė inkšti iš skausmo, bet tikriausiai buvo vėl pastatyta, nes kirčiai nesiliovė.

Lukas atsikosėjo, žengė prie Geraldo ir užkimusiu balsu pareiškė:

– Prieš tai leiskite paprašyti jūsų sesers rankos.

Atgal į Kristiansdorfą

– Ką aš turėjau daryti? – įtūžęs Lukas timptelėjo žirgo vadeles. – Tas grobuonis vos jos neužmušė!

Jis sukryžiavo rankas, kad padėtų Martai užsėsti ant žirgo.

– Ir kaip aš dėl tos kalės prieš visus pasirodžiau?

Marta tylėjo. Ką ji turėjo pasakyti? Paguosti ir tvirtinti, kad galbūt Adelė bus gera žmona? Ji pati sunkiai tai įsivaizdavo. Ji nežinojo kodėl, bet matyti Luką vedusį jai atrodė neįprasta mintis. Na, šiaip ar taip, jis kada nors vis tiek būtų turėjęs susituokti.

Kaip ir buvo galima tikėtis, vakarykštis atsitikimas nebuvo pamirštas – Marta apie jį sužinojo tik iš ryte nugirstų paskalų.

Jų išvykimas užtruko, nes Lukas privalėjo stoti į dvikovą su Adelės broliu. Jo sesuo negalėjo stebėti kovos. Gerardas įsakė jai likti kambaryje ir prie durų pastatė griežtą apsaugą. Taip mėlynių nusėtu ir sutinusiu veidu mergina nematys, kuris dvikovos dalyvis žus: brolis ar vyras, apie kurį svajojo ištisus mėnesius ir bet kokia kaina norėjo ištekėti. Niekas negalėjo pas ją užeiti ir paguosti, kad Otas šiai dvikovai sugalvojo itin griežtas taisykles.

Jų atšaukti jis negalėjo – juk kalba sukosi apie merginos garbę. Bet markizas įsakė, kad priešininkai jokiu būdu negali nužudyti vienas kito. Kova turėjo baigtis praliejus pirmą kraują.

Vyrai nutaisę nuožmius veidus atsistojo priešais ir pasiruošė kovai. Lukas nebuvo tikras, kad Geraldas laikysis Oto nurodymo.

Adelės brolis sudarė tokį įspūdį, lyg norėtų jį nudurti. Neaišku, ar niršo dėl tariamai prarastos sesers garbės, ar dėl to, kad Lukas sumaišė visus būsimų Adelės vestuvių planus. Todėl riteris net nesuteikė progos mirtinam smūgiui – išmušė kardą iš priešininko rankų vos jam užsimojus pirmajam kirčiui. Tada Lukas atsargiai brūkštelėjo sutrikusiam Geraldui per ranką. Pro perpjautą rankovę pasirodė iš įdrėskimo bėgantis kraujas.

– Kraujas pralietas, dvikova baigta, – pranešė vyriausiasis Oto riteris, žilabarzdis Fridmaras. Jis buvo perėmęs turnyro organizatoriaus pareigas. – Nugalėjo riteris Lukas. Jaunos merginos garbė buvo apginta ir dėl to daugiau nekyla klausimų.

Žiūrovai bruzdėdami komentavo dvikovos baigtį. Tuo tarpu draugas atnešė Geraldui jo kardą. Tai buvo tas pats vyras, kuris vakar negailestingai išplakė Adelę. Pralaimėjęs vyras nežinojo, kaip elgtis po tokios kovos baigties: pykti ar jausti palengvėjimą. Galiausiai jis apsidžiaugė, kad dėl sesers kilęs skandalas nepareikalavo didesnių aukų. Be to, jis vakar spėjo laiku, kol nebuvo įvykę nieko blogo. Ta Lukardis buvo teisi: jis buvo jai skolingas už įspėjimą. Galbūt už tai turėtų paprašyti jos tėvo, kad atiduotų jos ranką. Juk ji ir pati pasiūlė šią mintį. Visgi ji gana graži, neatrodo kvaila, taip pat kalbama, kad jai bus skirtas nemažas kraitis. Kodėl ši mintis jam nekilo anksčiau? Bet apie tai pagalvos vėliau. Dabar buvo svarbesnių reikalų.

– Jūs vesite mano seserį dar prieš išvykdamas į karą, – suniurzgėjo jis Lukui. – Nenoriu rizikuoti, nes galite žūti, o ji liktų be garbės ir netekėjusi.

Lukas linktelėjo ir atsisakė minties prisipažinti būsimam svainiui, kad neatėmė Adelės garbės. Kas žino, ar ji iš viso dar nekalta, tokia įžūli ir begėdė.

– Iki tol uždarysiu ją į vienuolyną, – įsiutęs tęsė Geraldas. – Jūs pamatysite ją tik vestuvių dieną bažnyčioje. Ir nemanykite, kad galėsite derėtis su manimi dėl kraičio!

Lukas nieko nekomentuodamas priėmė jo žodžius. Bet kokiu atveju Geraldas duos mažesnį kraitį nei įprasta, bet jam tai nebuvo svarbu. Adelė žinojo, kam ryžtasi, ir gavo tai, ko nusipelnė: riterį be savos žemės.

Jam pagailo merginos, negalėjo leisti toliau žiauriai jos mušti. Bet dabar klausė savęs, ar kada nors galės jai atleisti už tai, kad surengusi gražų spektaklį privertė jį paprašyti jos rankos. Jei nesidomėjo ja anksčiau, nesusidomės ir dabar.

– Aš praradau savo žemę ir palikimą, negaliu prarasti garbės, – pyko Lukas, padėdamas Martai užlipti ant žirgo. – Tai yra vienintelis dalykas, kuris man dar liko.

Netaręs daugiau nei žodžio jis užšoko ant žirgo, ir nedidelė grupelė pajudėjo Kristiansdorfo link.

Jei ne naktiniai įvykiai, vos nutolus nuo miesto, jis būtų galėjęs ant savo žirgo pasiimti Martą. Taip kelionė būtų daug trumpesnė. Bet staiga viskas pasikeitė. Vyras, norėjęs pasinaudoti garbinga nekalta mergaite, tikrai nesusilaikytų prieš ištekėjusią moterį, Lukas įsivaizdavo rūmuose sklindančias kalbas. Pagal visas taisykles kartu joti privalėjo ne tik keletas ginkluotų vyrų ir abu ginklanešiai, bet ir dama, kuri palaikytų Martai kompaniją. Laimei, Raimundas ir Elžbieta nusprendė juos palydėti.

Kai grįšime, įkalbėsiu Raimundą prisigerti iki žemės graibymo, pagalvojo Lukas. Manau, kad man tai tikrai leistina.

Tuo tarpu Marta nenutuokė apie būsimojo jaunikio planus ir tikėjosi, kad Elžbieta su Raimundu dar kurį laiką pasisvečiuos Kristiansdorfe bei padės susitvarkyti su krūva darbų. Elžbieta, kitaip nei Marta, buvo išsimokslinusi dama ir tikrai žinotų daugiau. Dabar jai reikėjo pasirūpinti ne tik keturių šimtų žmonių apgyvendinimu ir darbo vietomis, bet ir pasiruošti vestuvėms. Tiksliau, dvejoms vestuvėms, jei tik Marija su Bertramu galų gale susitarė.

*

Nedidelis keliautojų būrys atsisakė pusryčių, nes taupė laiką. Todėl virtuvės meistras įdėjo jiems lauknešėlį.

Priešakyje jų laukė beveik trisdešimt mylių. Jas įveikti per vieną dieną buvo sunki užduotis, juk kartu keliavo dvi moterys.

Elžbieta, priešingai nei Marta, buvo puiki jojikė. Todėl Marta nesmagiai jautėsi žinodama, kad stabdo visą kompaniją. Bet jie negalėjo gaišti, o kadangi buvo tarp savų, Raimundas pasiūlė priimti Martą ant savo balno. Jis jojo ant stipraus ir greito žirgo, vieno iš savo kaimenės. Meilė arkliams jį su Kristianu suartino dar tada, kai abu buvo ginklanešiai. Be to, abu tvirtai laikėsi riteriškos garbės.

Lukas paskaičiavo, kad sutemus iki Kristiansdorfo buvo likusios dar penkios mylios. Jie trumpai pasitarė ir nusprendė joti toliau.

Tuščios mėnulio apšviestos kasyklos priešais kaimą Martai atrodė paslaptingos, netgi bauginančios. Bet pasiekus vakarinį sargybos bokštą ji lengviau atsikvėpė. Sargybiniai neslėpė nuostabos dėl vėlyvo keliautojų grįžimo, pasveikino juos ir išsiuntė į priekį keletą raitelių, kad šie deglais apšviestų kelią.

Kaime tvyrojo nakties ramybė. Nesimatė jokių ženklų, kad čia vyktų kokie nors neramumai ar tykotų grėsmė. Atrodė, kad visi jau giliai miega, tik šen bei ten sulodavo šuo ar girdėjosi vaiko verksmas.

Pilies vartų sargybinis jau buvo pasiruošęs saviškių grįžimui. Vienas iš Peterio vaikinų buvo išsiųstas pranešti Reinhardui, kuriam Kristianas prieš išvykdamas perleido pilies valdymą.

Pilies kiemas greitai prisipildė žmonių, kurie vogčia nusižiovaudavo ar pasitrindavo akis. Jie buvo pažadinti iš miego, kad pasitiktų vėlyvus keliauninkus ir paimtų jų žirgus.

Kelios tarnaitės, kurios nespėjo nueiti miegoti, nubėgo atnešti duonos, mėsos ir sūrio, Mechthilda vėl užkaitė virtuvėje puodą, kad sugrįžę namiškiai bei garbinga jų palyda galėtų ragauti karšto maisto.

Marta užlipo viršun, norėdama pasižiūrėti į miegančius vaikus. Tuo metu Lukas nustebęs, bet kartu susižavėjęs pažvelgė į gerokai padidėjusį Rainos pilvą. Iš pradžių ji nedrąsiai, net baugščiai žvilgtelėjo į jo pusę. Galbūt gailisi savo pažado, pamanė ji. Bet pamačiusi vyro šypseną moteris taip pat nusišypsojo.

Atrodė, kad Raina jaučiasi puikiai: skruostai suapvalėję, sveikai paraudę, krūtinė padidėjusi, o jausdama padrąsinantį Luko žvilgsnį, ji jautėsi tokia laiminga, kad jos išvaizda sujaudino. Vyras iš karto atsisakė numatyto plano prisigerti su Raimundu.

– Naktį ateik pas mane. Aš tavęs lauksiu, – sušnabždėjo jis, kai Raina priėjo įpilti vyno. Išgirdusi tokius mylimojo žodžius moteris labai apsidžiaugė.

Jei po vestuvių apsigyvensime čia, privalėsiu pasirūpinti, kad būsima mano nuotaka nepaverstų jos gyvenimo pragaru, mąstė jis.

Tuo metu prie jų prisijungė susirūpinęs kalnakasių vadas, kurį Marta išvertė iš lovos. Kitų, su kuriais jie dar turės pasitarti prieš sušaukdami rytinį kaimo gyventojų susirinkimą, ji nenorėjo žadinti. Bet Hermanas privalėjo sužinoti naujienas ir pasidalyti savo patirtimi bei patarti, kaip reikėtų viską suorganizuoti.

Lukas šį kartą beveik nesikišo. Visos jo mintys sukosi apie lovoje laukiančią Rainą.

Praėjo per daug laiko nuo to, kai jis paskutinį kartą turėjo moterį, pagalvojo jis.

Pagaliau kalnakasių vadas nuėjo, ir Lukas plačiais žingsniais užbėgo į savo kambarį. Ilgai laukti nereikėjo. Raina droviai pabeldė į duris ir laukė, kol ją pakvies.

Jos krūtys tikrai tapo pilnesnės, viliojančios. Negalėdamas susilaikyti jis palietė suknelės iškirptę, o ji paklusniai atrišo virvelę, prilaikiusią viršutinę drabužio dalį.

Vyras nekantriai nuplėšė likusią medžiagą. Jis pajuto neapsakomą troškimą paliesti jos pilvą abiem rankomis.

– Ponia sakė, kad bus sūnus, – sušnabždėjo ji. Lukas net nesusimąstė, kad sakydama „ponia“ ji turėjo omenyje Martą. Staiga jo mintis užvaldė tik viena mintis – sūnus. Aš turėsiu sūnų.

Be galo laimingas jis ėmė bučiuoti jos pilvą ir išsigando, sulaukęs mažyčio, bet energingo spyrio. Raina šaipėsi iš sutrikusio vyro.

– Jis jau juda, – paaiškino ji, tarsi tai būtų pats didžiausias stebuklas pasaulyje.

Lukas pajuto jam neįprastą baimę.

Raina atsargiai pažvelgė į jo veidą ir, atrodo, suprato, apie ką jis galvoja.

– Nemanau, kad pakenksite jam, jei nebūsite labai energingas. – Ji vis dar bijojo, kad vyras gali atstumti. O Lukas žinojo, kad moters baimė, kad dėl vaiko ją gali išvyti, nebuvo iš piršto laužta.

Ne kiekviena pilies ponia pakęsdavo savo aplinkoje gimusį nesantuokinį vaiką. Nesvarbu, kad taip vykdavo visur ir dažnai pats pilies šeimininkas ar jo riteris negalėdavo atitraukti rankų nuo jaunų tarnaičių. Be to, ne kiekviena tarnaitė mielai dalydavosi savo lova su šeimininku ar jo dvariškiais kaip Raina savąja.

Bet dabar nebuvo laiko ilgiems apmąstymams apie tai, kas priimtina, o kas ne. Jį taip sujaudino moteriškas, aiškiai suapvalėjęs Rainos kūnas, kad nebegalėjo sulaukti, kada pagaliau galės ją paimti.

– Manau, kad jį pažadinau, – pripažindamas savo kaltę sušnabždėjo jis ir pavargęs bei išsekintas nusirito į šoną. Jis stebėjo, kaip moters pilve vis iškildavo nedideli kauburėliai ir staiga vėl pradingdavo.

Raina suprunkštė, tada kaip įprasta, atsistojo, ketindama apsirengti ir grįžti į savo kambarį. Mirtinai pavargęs Lukas norėjo miego, bet prisiminė nelemtas sužadėtuves, kurias bent kelias laimingas akimirkas buvo pamiršęs.

Jis nusprendė pats pasakyti, kad nesužinotų iš paskalų. Ji tikrai šito nenusipelnė. Vis dėlto buvo jo pirmagimio motina.

Prisipažinimas moters nesukrėtė. Nė vienas iš judviejų nebuvo net pagalvojęs, kad jie kada nors susituoks. Tai būtų labai neprotinga. Didžiausią susirūpinimą jai kėlė tai, kad būsimoji Luko žmona išvarys ją iš namų kartu su vaiku.

– Aš neleisiu jai šitaip pasielgti, prižadu, – užtikrino jis ir vėl paglostė apvalų pilvą, kuriame augo jo sūnus.

– Ji nepakęs, kad ir toliau jus lankyčiau, – liūdnai nusišypsojusi tarė ji. – Pasiilgsiu jūsų naktimis, pone.

Aš tikriausiai taip pat tavęs pasiilgsiu, pamanė likęs vienas. Bet jei Adelė buvo šitaip pametusi dėl jo galvą, galbūt ir lovoje pasirodys esanti švelni ir aistringa žmona.

Šią naktį Marta negalėjo užmigti. Galvoje sukosi viena mintis po kitos, ji negalėjo sulaukti, kol galės pradėti rūpintis skubiais reikalais.

Atsikėlė vos pradėjus švisti. Tada pažadino kartu su ja ir vaikais miegojusią tarnaitę, kaip ir kiekvienąkart, kai Kristianas būdavo išvykęs. Ši padėjo šeimininkei apsirengti, ir Marta nuskubėjo žemyn į salę.

Ten ji paprašė Jurgio ir Davido, kad mandagiai pakviestų į pilį kaimo seniūną Jozefą ir kunigą Sebastianą. Pas vežikus Hansą ir Fridrichą su tokiu pat pavedimu ji išsiuntė Peterį.

Jai reikėjo palaukti dar keletą minučių, todėl pasuko link koplyčios, kurioje Hilbertas jau baigė savo rytinę maldą.

– Ar pasimelsite kartu su manimi, kad Viešpats palaimintų ir saugotų Kristianą bei visas čia keliaujančias vargšes sielas? – paprašė ji. Hilbertas nedelsė nė sekundės ir atsiklaupė šalia Martos.

Po trumpos, bet nuoširdžios maldos už jų sumanymų sėkmę, ji nuėjo į kiemą ir paprašė jau laukusio Reinhardo, kad šis pabelstų į geležį. Taip visada buvo daroma, norint sukviesti visus gyventojus. Nors Kristiansdorfas buvo gana turtingas, nė viena iš trijų bažnyčių dar neturėjo įtaisyto varpo, kuriuo būtų galima paskambinti.

Laimei, vietovė iki šiol dar nebuvo nusiaubta gaisro, kuris neišvengiamai užklupdavo kiekvieną didesnę gyvenvietę. Bet dėl legenda tapusio Kristiansdorfo sidabro laikas nuo laiko kaimą tekdavo ginti nuo vagių užpuolimų. Jų metu gyventojai prieglobstį rasdavo siena ir grioviu apjuostoje pilyje.

Marta pasirinko labai tinkamą laiką susirinkimui. Šiuo metu visi kaimo gyventojai ruošėsi dienos darbams, o kalnakasiai ėmė judėti į kasyklas, kuriose iki pat vakaro neišgirsdavo nieko, kas dedasi kaime.

Kristiansdorfo žmonės subėgo į aikštę susirūpinę ir išsigandę, klausdami savęs, kas atsitiko ir koks pavojus galėjo grėsti.

Patys pirmieji iš pakviestų vyrų pasirodė vežikai, kuriuos Marta su Luku pasikvietė pokalbiui.

Ji trumpai išdėstė visas naujienas bei savo prašymą.

– Galite mumis pasikliauti, – visų palengvėjimui užtikrino Fridrichas, vyriausiasis iš abiejų brolių. – Nors aš maniau, kad senatvėje galėsiu patogiai įsitaisyti prie šiltos krosnies...

Jis garsiai atsiduso ir perbraukė per savo praplikusią galvą, bet brolis stipriai trenkė jam į krūtinę.

– Pailsėsi, kai pasensi. Nagi, nuveikime dar ką nors svarbaus, kaip senais gerais laikais, juk netrukus pasensime ir nebeiškelsime kojos iš kaimo.

Vienas po kito pasirodė vyriausiasis kalnakasys, kurio ramumas padrąsino Martą, smarkusis kaimo seniūnas ir paskutinis atsliūkino kaip visada viskuo nepatenkintas kunigas.

Netrukus aikštė prisipildė žmonių, kurie susijaudinę svarstė, kodėl nuskambėjo įspėjamasis signalas.

Marta linktelėjo Lukui. Šis švilptelėjo ir pokalbiai akimirksniu nutilo. Luko padedama ji užlipo ant nedidelės statinės, kurią jaunasis Kristianas atrideno tam, kad šeimininkę matytų ir girdėtų visi susirinkusieji.

Dar buvo vėsus gegužės rytas, bet pirmieji saulės spinduliai jau skverbėsi pro debesis. Pūtė silpnas vėjas, išnešiodamas Martos žodžius po visą aikštę.

– Mes sulaukėme naujienų iš karo, kurios svarbios mums visiems, – prabilo ji. Po šių žodžių stojo mirtina tyla, ją nutraukė tik žirgo žvengimas.

– Priešai sugriovė Ramelsbergo kasyklas ir liejyklas, todėl sidabro gavyba ten sustabdyta neribotam laikui! – sušuko ji. Tai išgirdę ėmė šūkčioti žmonės, kadaise iš Harco atvykę į Kristiansdorfo kasyklas. Visi klausytojai persižegnojo ir pasimeldė už savo pažįstamus.

– Riteris Kristianas keliauja čia su keturiais šimtais vyrų, moterų ir vaikų, – tęsė ji. – Šie žmonės karo metu prarado viską. Tarp jų gali būti daug jūsų giminių ar pažįstamų. Dauguma kaimų iki Magdeburgo yra nušluoti nuo žemės paviršiaus. Jiems bus sunku rasti ką nors, kad nemirtų iš bado.

Pasigirdo šimtai balsų, susimaišiusių į vieną triukšmą, kuriame išryškėjo vos keletas garsesnių balsų.

– Gal žinote, ar su jais yra mano brolis? Jo vardas – Hansas, ant dešinės rankos yra tik keturi pirštai, – susirūpinusi sušuko šalia Martos stovėjusi moteris ir apsiverkė.

– Ar šeimininkas Kristianas girdėjo ką nors apie kalnakasį Klausą? – norėjo sužinoti greta buvęs vyras. Iš visų pusių pasipylė klausimai. Kalnakasių vadas privalėjo įsikišti, kad įsismarkavęs būrys pagaliau nurimtų ir atidžiai paklausytų.

– Aš negaliu jums išvardyti jokių vardų, – skėsčiodama rankomis paaiškino ji. – Bet visiškai nesvarbu, ar jūsų pažįstami ar svetimi žmonės, mes privalome jiems padėti ir pasirūpinti, kad patiems pakaktų maisto, kol sulauksime kito derliaus.

Ji specialiai nukreipė žvilgsnį ne į kalnakasius, o į grupelę prekeivių ir amatininkų.

– Kiekvienas iš mūsų turi pasvarstyti, ar galėtų laikinai priimti keletą žmonių ir kiek. Taip pat reikia išsiųsti keliautojams grūdų, kad pakeliui nebadautų.

Po jos ženklo šalia atsistojo Hansas ir Fridrichas.

– Šie garbingi vežikai, kuriuos jūs gerai pažįstate, išgabens maisto siuntą dar šiandien. Pamąstykime kartu, ko galėtume atsisakyti. Viešpats jums už tai atsilygins.

Prieš kalbėdama toliau padarė nedidelę pauzę.

– Aš žinau, kad atsargos prieš derliaus nuėmimą jau gerokai ištuštėjo. Bet šiems žmonėms reikia mūsų pagalbos. Prisiminkite, kaip patys atkeliavote čia. Jie turi dar mažiau, nei turėjote jūs, nes nieko nespėjo išgelbėti, išskyrus kai kuriuos įrankius. Pasižiūrėkite, kiek grūdų ar žirnių galėtumėte duoti, kad žmonės nebadautų! Patikrinkite ne tik atsargų likučius, bet ir savo širdis!

Ji vėl nutilo, norėdama, kad žmonės apmąstytų jos žodžius.

Pirmasis tylą nutraukė kalvis Jonas.

– Aš duosiu ožką, kad mažieji nemirtų, kai baigsis motinų pienas! – sušuko jis per visą aikštę.

– Gerai pasakyta, meistre! Tas neramus padaras tikrai neleis mums nuobodžiauti kelionėje, – sušuko Fridrichas. Atrodo, kad jo pokštas pramušė abejingumo sieną. Vienas pažadėjo maišą žirnių, kitas bušelį pupelių, grūdų ar maišą miltų. Karlas taip pat paaukojo ožką. Vis daugiau žmonių išbėgdavo paimti ko nors, ko galėjo atsisakyti iki sulauks naujo derliaus.

Marta nukreipė savo žvilgsnį į Sebastianą ir Jozefą.

– Aš pasimelsiu už jų sveikatą, – arogantiškai paskelbė kunigas. Marta mandagiai jam padėkojo. Jai palengvėjo, nes tai buvo daugiau, nei galėjo tikėtis iš šio pavyduolio. Tuo tarpu Lukas nueinantį Sebastianą nužvelgė su panieka.

Prekeivis Jozefas atsikosėjo.

– Dar šįvakar sukviesiu visus prekybininkus ir amatininkus, kad pasitartume, kuo galėtumėme padėti, – pranešė jis.

Marta nuleido galvą ir akies kampučiu pažvelgė į jį, tarsi lauktų, kol pratęs savo kalbą. Jam neliko nieko kito, teko duoti konkretų pažadą.

– Aš asmeniškai galiu paaukoti dvi ar tris žąsis.

– Oi, dėkoju už dosnų pasiūlymą, – apsimetė esanti dėkinga Marta, kurios nė trupučio nenustebino Jozefo supratingumo stoka. – Bet dviejų žąsų keturi šimtai žmonių tikrai nepasidalys. Grūdai arba žirniai padėtų labiau.

– Žinoma, žinoma, – sumurmėjo Jozefas. – Aš pasižiūrėsiu, kuo galėčiau padėti.

Hermano, Jono ir kitų vyrų pasisakymai dėl miesto teisių suteikimo Kristiansdorfui nesulaukė palaikymo, todėl kaimo seniūno nebuvo galima iškrapštyti iš jo vietos. Po Kristiano grįžimo, kai Albrechtas su savo žmonėmis pasitraukė, dauguma nematė poreikio žengti tokį žingsnį. Miesto gyventojai turėjo daugiau teisių, bet taip pat privalėjo perimti budėjimą bei kitus įsipareigojimus.

Vyriausiasis kalnakasys paprašė po darbo užeiti į jo namus, kad aptartų, kurias kasyklas įmanoma padidinti ir kur būtų galima įrengti naujų šachtų.

Netrukus su savo kinkiniu grįžo Hansas ir Fridrichas.

– Na, broli, kaip jautiesi ruošdamasis ilgai kelionei? Ar niežti kojos ir rankos? – paklausė vyresnėlio Hansas.

– Šią akimirką labiausiai niežti užpakalį, – šyptelėjęs atkirto šmaikštusis Fridrichas. Per šį laiką jis beveik visiškai nupliko, nors pražilusi barzda vis dar buvo labai vešli.

Tada jis susiprato ir nuoširdžiai atsiprašė pilies valdytojo žmonos už savo netaktišką pastebėjimą.

Po tokios įtampos Marta negalėjo nuslėpti palengvėjimo kupino juoko. Ji skubiai įsitikino, kad niekas, išskyrus vežikus, jos neišgirs ir tarė:

– Manau, kad šią akimirką galime bent trumpam pamiršti rūmų etiketą.

Broliai pamatė jos akyse suspindusią šelmišką ugnelę ir pamerkė jai akį. Juk pažinojo vieni kitus dar tada, kai ji buvo vargšė jauna pribuvėja Marta, kuri kartu su kitais naujakuriais keliavo per Tamsųjį mišką. Tais laikais broliai dar buvo druskos vežikai, tuo metu gabenę druską iš Halės į Bohemiją. Taip visi ir susipažino. Vėliau, jau įsikūrus Kristiansdorfui, vežikai užsuko į jį, kad Marta pagydytų skaudančią Fridricho nugarą.

Ir ta pačia proga atsitiktinai rado sidabro gyslą. Taip prasidėjo Kristiansdorfo klestėjimas, o dabar kaimas pasipildys dar keturiais šimtais gyventojų.

– Kunai, Bertramai! – Marta pamojo neišskiriamiems draugams. Šiedu iš karto priėjo, Marta apsidžiaugė pastebėjusi, kad Bertramas labai stengiasi nuslėpti savo šlubčiojimą.

– Būkite geri, jokite pas Kristianą ir pasakykite jam, kad šiek tiek maisto iškeliaus pas juos dar šiandien, – paprašė ji. Abu jaunuoliai pritardami linktelėjo. – Jei jūsų prireiks, likite ten arba grįžkite atgal, jei Kristianas turės mums naujienų ar nurodymų.

Ji svarstė. Ką galėtų jiems įduoti, kas būtų naudinga Kristianui kelionėje? Du žirgai nepaneš nieko, kas galėtų pamaitinti keturis šimtus žmonių. Bet tarp tų keturių šimtų tikrai yra moterų, kurios bent šiek tiek nusimanė apie gydymą ir ligonių slaugą. Todėl ji nubėgo į savo atsargų kamarėlę ir paėmė paprastosios kraujažolės atviroms žaizdoms gydyti bei surinko visas tinktūras karščiui malšinti. Su Joanos pagalba ji skubiai paruoš naujų.

– Perduokite jam! Ir tegul Viešpats jus saugo!

Įprastai linksmai nusiteikęs Kunas šį kartą rimtai linktelėjo ir paėmė lauknešėlį. Tada abu su Bertramu paragino savo žirgus ir išjojo iš kiemo.

Marta susimąsčiusi žvelgė jiems pavymui ir pabandė įsivaizduoti, koks vaizdas atsivers pamačius priešais atžygiuojančią Kristiano koloną. Suklysti jie negalėjo: iš siauro, vos matomo takelio, kuris atsiskirdavo nuo pagrindinio kelio ir vedė į Kristiansdorfą, išaugo platus ir daug išvažinėtas kelias.

Tuo metu pasirodė pirmieji kaimo gyventojai. Jie atnešė tai, ką patys vargdami galėjo paaukoti: žirnių, grūdų, pupelių...

Pamačiusi šias gėrybes Marta iš džiaugsmo neteko žado. Ji pažinojo kiekvieną kaimo gyventoją ir suprato, kad dauguma aukotojų – vargingai gyvenantys žmonės, besidalijantys paskutiniu kąsniu.

Giliai sujaudinta visiems padėkojo. Netrukus tapo aišku, kad maisto surinkta daugiau, nei Hansas su Fridrichu galės sutalpinti į vežimą. Bet tai nebuvo problema. Jie juk privalėjo turėti pakankamai atsargų, kad galėtų išmaitinti keturis šimtus atvykėlių.

Keletas arklininko padėjėjų padėjo Hansui ir Fridrichui sukrauti visas atsargas į vežimą. Marta atnešė didelį puodą medaus, kad šis pastiprintų Goslaro kalnakasių vaikų sveikatą. Peteris ir jo berniukai turės užsiėmimą – galės keliauti į mišką ieškoti laukinių bičių.

Abu vežikai iškeliavo vežini vertingu kroviniu dar neįpusėjus dienai.

Pavargusi, bet labai susijaudinusi dėl tokios kaimo gyventojų pagalbos ir gerumo, Marta susmuko ant grūdų maišo, kurio Hansas ir Fridrichas negalėjo įtalpinti į vežimą. Ji užsidengė veidą rankomis ir pravirko – iš džiaugsmo ir palengvėjimo.

Po keturių dienų grįžo Kunas ir Bertramas. Jų žirgai buvo nusivarę nuo kojų, bet patys raiteliai negalėjo nuslėpti noro pranešti Kristiano žinią. Apie jų grįžimą Martai buvo pranešta iš anksto, todėl ji vaikinus pasitiko tik įjojusius į kiemą.

– Jis sakė, kad būtumėte palaiminta už savo apdairumą, – vis dar gaudydamas kvapą, bet entuziastingai pranešė Kunas. – Po trijų dienų jie bus čia.

Kalnakasiai iš Ramelsbergo

Tą dieną, kai turėjo grįžti Kristianas, Marta paprašė Peterio stebėti, kada pasirodys didžiulė jo vedama kolona. Vaikinas patenkintas nauja užduotimi išskubėjo, o Marta liūdnai nusišypsojo prisiminusi, kad pirmaisiais Kristiansdorfo gyvavimo metais ši užduotis atiteko Kunui ir Bertramui.

Atrodė, kad visa amžinybė prabėgo nuo to laiko, kai jiedu, dar dešimtmečiai berniukai, lipdavo į aukštus medžius ir įsikibę į plonas šakeles stebėdavo Kristianą ir jo ginklanešį Luką.

Dabar jie buvo suaugę vyrai: Kunas jau išdidus tėvas, o Bertramas taip pat netrukus ves.

Mes visi senstame, susimąstė Marta. Laikas, laukiant Kristiano, slinko be galo lėtai.

Pirmajam Kristiansdorfe gimusiam vaikui jau sukako trylika metų ir jis vogčia žvalgėsi į mergaites, išvykstant iš Frankonijos buvęs dar labai jaunas kalvis Jonas tapo gerbiamu vyru ir krūvos nerimstančių vaikų tėvu, o mažosios Joana ir Marija, kadaise tapusios jos podukromis, išaugo labai gražiomis jaunomis moterimis. Viena iš jų jau supo mažą dukrytę.

Vežikas Fridrichas visiškai nupliko, o neišsemiama Mechthildos energija, atrodo, jau baigė išsekti. Geros širdies moteriškė, nuo pat pradžių karaliaujanti virtuvėje, paskutiniu metu ėmė skųstis tinstančiomis kojomis. Kiekvienąkart susijaudinus jai imdavo trūkti oro, o kadangi Martos ir Kristiano išvykos į Gelnhauseną metu moters sveikata pablogėjo dar labiau, šeimininkė griežtai pareikalavo į jos vietą paskirti kitą žmogų. O šiuo metu įkalbėti ją ilsėtis bus tikrai sunku. Juk bet kuriuo metu pasirodys Kristianas su keturiais šimtais alkanų žmonių, be to, reikėjo pasiruošti dvejoms vestuvėms.

Kristiano ir jo kolonos dar nesimatė, bet netrukus jie jau turėjo atvykti. Todėl Marta liko sėdėti ant grūdų maišo ir vėl paskendo savo mintyse.

Man jau dvidešimt šešeri, dvigubai daugiau nei tada, kai privalėjau bėgti iš gimtojo krašto, toliau mąstė ji. Palyginus su valstiete, ji jau buvo pagyvenusi moteris. Bet Viešpats buvo jai gailestingas: Marta vis dar išliko liekna, turėjo visus dantis, išskyrus vieną krūminį, o jos krūtys buvo per mažos, kad laikui bėgant subliūkštų.

Vyriausiajam jos sūnui tuoj sukaks dešimt metų. Tarnaudamas Oto rūmuose jis buvo ne tik griežtai auklėjamas, bet ir turėjo problemų su Randolfo sūnumi Rutgeru. Jauniausias jų sūnus, mažasis Danielis, taip pat netrukus turės iškeliauti, kad tam tikrą laiką atitarnavęs pažu galėtų tapti ginklanešiu. Prie dukters Klaros ji buvo labai prisirišusi, nes mergaitė labai supanašėjo su mama. Bet po ketverių metų ji sulauks tokio amžiaus, nuo kurio merginoms imama ieškoti jaunikio. Marta nujautė, kad devintus metus einanti dukra pasirinks kitokį gyvenimą, nei dauguma kilmingų mergaičių, kurių pagrindinis tikslas kuo greičiau ištekėti ir taip išvengti griežto tėvo arba išsiuntimo į vienuolyną.

Kristiansdorfe prabėgo lygiai pusė mano gyvenimo, svarstė ji. Atvykus čia buvau pati menkiausia iš visų naujakurių – dabar aš ištekėjusi už riterio ir esu pilies valdytojo žmona.

Tikrai, jos gyvenimas keitėsi neįtikėtinu tempu. Taip pat greitai plėtėsi ir Kristiansdorfas. Iš pradžių čia buvo tik nedidelė proskyna viduryje miško. Naujakuriai labai stengėsi, pirmaisiais metais įdirbo gabalėlį žemės, pasėjo javų ir pasistatė nedideles trobeles. Dabar galima atpažinti tik kaimo liepą, aplink kurią kadaise buvo išsidėstęs keliasdešimties pirmųjų gyventojų kaimelis. Pirmieji Kristiansdorfo gyventojai jau senokai nebedirbo žemės – dauguma jų gavo darbus kasyklose arba liejyklose.

Gyvenvietė buvo daug didesnė už kiekvieną besikuriantį miestą. Čia stovėjo pilis, trys bažnyčios, buvo amatininkų ketvirtis, o artimiausiu laiku turėjo būti suręsta bažnyčia prie pat pilies. Atvykstantys šimtas ar du šimtai kalnakasių, neskaičiuojant moterų ir vaikų, kurie dar buvo per maži dirbti, padidins iškasamo sidabro kiekį beveik dvigubai.

Įdomu, kaip sekasi Kristianui? Jie buvo susituokę jau vienuolika metų. Nors ji dažnai nematydavo vyro ištisas savaites, nes šis vykdydavo Oto įsakymus, Marta mylėjo jį taip pat stipriai kaip tą dieną, kai vienas kitam prisipažino, kad myli. Kiek tęsis mūsų laimė? Ypač tokiais neramiais laikais... Staiga ji pajuto skausmą krūtinėje, tarsi į širdį būtų įsmeigtas peilis, ir susigūžė.

Akimirksniu šalia atsirado Mechthilda. Ji nepaleido šeimininkės iš akių, nes pasirodė keista, kad toji nieko neveikdama sėdėjo lauke.

– Ar gerai jaučiatės? – susirūpinusi paklausė virėja.

Marta giliai įkvėpė. Skausmas nuslopo, ir ji nusprendė nesvarstyti, ką jis galėtų reikšti. Ji susikaupė ir įsivaizdavo, kaip Kristianas su savo būriu artinasi prie kaimo.

Moteris skubiai atsistojo, norėdama nuraminti Mechthildą, bet galva svaigo.

– Ramybė prieš audrą, – liūdnai nusišypsojusi tarė ji.

Skeptiškai nusiteikusi Mechthilda pažvelgė į ją ir norėjo grįžti prie darbo, bet Marta pakvietė atgal.

– Dabar eisime į mano vaistažolių kamarėlę ir paieškosime ko nors, kad vanduo nesikauptų tavo kojose, – energingai nusprendė ji ir pridūrė: – O tada pasitarsime, kas ateityje perims dalį tavo darbų.

Kaip ir buvo galima tikėtis, Mechthilda karštai užprotestavo – ypač dėl antrojo nurodymo. Bet pasigailėjimo nebuvo.

Nekreipdama dėmesio į Mechthildos prieštaravimus ji parodė į namus. Marta prisiminė mažojo Kristiano svaičiojimus apie tai, kad kažkas pasiūlė Mechthildai nedirbti. Tada ji piktai nužvelgė berniuką, o šis išsišiepė ir akimirksniu pradingo.

Ji neleis, kad iš Mechthildos juoktųsi net jauni vaikinai. Griežta virėja užsitarnavo visų pagarbą.

Marta davė moteriai nedidelę dozę rusmenės. Tada priglaudė rankas prie Mechthildos kūno: vieną ant širdies, kitą tame pačiame aukštyje prie nugaros. Ji sutelkė visas mintis į pervargusios širdies plakimą tarp savo rankų. Iš pradžių atrodė, tarsi jaustų kiekvieną dūžių neatitikimą, tada pajuto tarp rankų tekančią ir dilgčiojančią jėgos srovę.

Prieš atitraukdama rankas ji dar akimirką pastovėjo tylėdama. Virėja apstulbusi pažvelgė į Martą ir skubiai persižegnojo.

– Jie grįžta, jie grįžta! – pasigirdo susijaudinę šūksniai lauke.

Marta išlėkė į kiemą.

Mechthilda nesikėlė. Ji vis dar suglumusi žvelgė Martai pavymui.

– Aš nujaučiau... – galiausiai sušnabždėjo ji ir veidą nušvietė plati šypsena.

Pilies kiemas prisipildė žmonių. Kaip ir buvo sutarta, Reinhardas vėl davė žmonėms signalą, informuojantį apie atvykstančius kalnakasius iš Harco.

Visi iš ten kilę Kristiansdorfo gyventojai buvo įpareigoti patikrinti, ar tarp atvykėlių nėra giminaičių ar pažįstamų, kuriuos galėtų laikinai priglausti savo namuose.

Martos širdis daužėsi iš laimės. Ji nebegalėjo sulaukti, kada pamatys Kristianą. Prie jos priėjo Klara ir paėmė už rankos.

– Ar galiu bėgti pasitikti tėčio? – paprašė ji.

– Pirmyn! – šypsodamasi padrąsino ją motina. – Ir pasiimk kartu Danielį.

Jaunėlis jau stovėjo šalia ir nekantraudamas trypė, kada galės išbėgti.

Marta liūdnai nužvelgė tolstančius vaikus. Ji mielai būtų skuodusi jiems iš paskos. Bet iš jos buvo tikimasi santūrumo, todėl pilies valdytojo žmona privalėjo laukti savo vyro prie vartų ir sutikti jį tinkamai.

Jau iš tolo matėsi, kad per pastarąsias kelias savaites keliaudami į Kristiansdorfą Ramelsbergo gyventojai patyrė daug vargo ir nepritekliaus. Marta išsigando. Išskyrus keletą raitelių, visi žmonės ėjo pėsčiomis. Dauguma buvo tuščiomis rankomis, kiti glėbyje nešėsi ryšulius arba vieną iš mažiausių vaikų. Nuovargį ir išsekimą išdavė eisena, nors dauguma paprastų žmonių buvo įpratę per dieną nupėdinti po dešimt ar dvidešimt mylių.

Hanso ir Fridricho vežimas važiavo niekaip nesibaigiančios kolonos gale. Jis buvo beveik tuščias, todėl jame gulėjo keletas prastai besijaučiančių žmonių, nėščia moteris ir pora dar labai mažų vaikų.

Tada jos žvilgsnis nukrypo į Kristiano ir Ditricho pusę. Jie jojo pačioje būrio pradžioje, baigė priartėti prie pilies vartų.

Ji skubiai pagriebė tarno ištiestą gėrimą ir nubėgo jų pasitikti.

– Tegul būna palaimintas Viešpats, kad sugrąžino jus sveikus, – spinduliuodama iš džiaugsmo pasisveikino ji su vyru ir jo ginklanešiu. Kristianas atrodė toks pats išsiilgęs, kaip ir ji. Vyras paėmė taurę šalto alaus ir godžiai nugėręs perdavė ją Ditrichui.

Tuo metu Marta turėjo galimybę apžiūrėti abiejų raitelių veidus. Jie atrodė pavargę. Net iš po storo dulkių sluoksnio vos matomos akys buvo aptemusios ir pajuodusios. Abu atrodė pasenę keleriais metais, Ditrichas buvo suvyriškėjęs.

Formaliai pasveikinusi atvykėlius Marta pasitraukė į šoną leisdama kolonai įžygiuoti pro vartus. Pilies kiemas greitai prisipildė žmonių, kilo didelis chaosas.

Dauguma atvykėlių ėmė verkti iš palengvėjimo, kai kurie iš jų klaupėsi ant kelių ir meldėsi. Tarnaitės pilstė alų ir dalijo duoną.

Netrukus moterys buvo apsuptos žmonių. Martos prašymu senoji Greta taip pat atėjo į pagalbą.

Pirmieji Kristiansdorfo gyventojai jau brovėsi pro žmonių minią, ieškodami pažįstamų veidų. Netrukus pasigirdo pirmieji nustebusių atvykėlių bei Kristiansdorfo gyventojų šūksniai, žmonės glėbesčiavosi ir bučiavosi. Jie netikėjo, kad kada nors vėl susitiks.

Marta atitraukė akis nuo įsišėlusios minios ir nusekė paskui Kristianą. Šis nušoko nuo žirgo ir draugiškai paplekšnojo jam per kaklą.

– Šaunuolis, – sušnabždėjo jis. – Puikiai išsilaikei. – Netrukus prie jų priėjo mažasis Kristianas ir paėmė žirgą.

– Ar galėsi pasirūpinti moterimi vežime? – pirmiausia paprašė Martos. – Ji turi gimdyti, mes bijojome, kad nepavyks laiku jos atgabenti. – Jo veidas apsiniaukė. – Pakeliui jau netekome vienos gimdyvės ir jos kūdikio.

Marta linktelėjo ir nieko nelaukdama apsisuko. Prireikė laiko, kol įsivyravusiame sąmyšyje pamatė Hanso ir Fridricho vežimą. Tada ji ėmė brautis jo link.

Gimdyvė vis dar raitėsi ant medinio vežimo pagrindo, jos kakta bei tamsūs plaukai buvo šlapi nuo prakaito. Šalia sėdėjo dvi susirūpinusios moterys ir kažko ieškodamos žvalgėsi po minią. Netoliese verkšleno trys vaikai.

– Ponia, išgabenkite mane iš čia, – sudejavo moteris. – Juk negaliu visiems matant pagimdyti to išperos!

– Jis beldžiasi į šį pasaulį per anksti, – sušnabždėjo viena moteris Martai.

Ši skubiai pakvietė du netoli stovėjusius vyrus ir liepė nunešti moterį į vaistažolių kamarėlę. Joana jau buvo išgirdusi apie įvykusią nelaimę ir nusekė jiems iš paskos.

Marta dar eidama pasiraitojo rankoves, išsiuntė vyrus laukan, uždegė žvakę ir pakėlė gimdyvės sijonus aukštyn.

– Galvutė jau beveik kyšo! Greičiau – rankšluosčių ir šilto vandens! – Joana išbėgo jų atnešti.

Marta užsipylė vandens ant rankų ir jas nusimazgojo. Tada sukalbėjo maldą ir atsistojo nepažįstamosios tarpukojyje. Ji vos spėjo laiku, nes kito sąrėmio metu pasirodė kūdikio galvutė. Dar vienas – ir Marta galės paimti naujagimį.

Pribuvėja nupjovusi virkštelę susirūpinusi apžiūrėjo mažytį padarėlį. Jis judino rankytes ir kojytes, bet neišleido jokio garso.

– Ar jis miręs? – suaimanavo nepažįstamoji.

– Ne, gyvas.

Gimdyvė daugiau nieko nekalbėjo, o Marta dabar neturėjo laiko su ja šnekučiuotis. Grįžusi Joana apsiėmė rūpintis gimdyve, todėl pribuvėja skubiai nuprausė naujagimį, išvalė gleives iš burnos bei nosies ir atsargiai įpūtė oro mažam žmogučiui.

Pagaliau jo krūtinė ėmė kilnotis pati, o po akimirkos virpančiu balsu protestuodamas pranešė apie savo atėjimą į šį pasaulį.

Marta lengviau atsikvėpė.

– Tai berniukas! – sušuko ji gimdyvei.

Nepažįstamosios veidą nušvietė džiaugsmas ir palengvėjimas, bet netrukus jis peraugo į susirūpinimą.

– Aš jau turiu keturis. Kaip reikės visus išmaitinti?

– Dabar jūs saugi, – nuramino ją Marta.

Nors susitepė suknelę, o kūdikis dar nebuvo visiškai nuprautas, bet ji nedelsė nė minutės.

– Nunešiu jį kapelionui! – pareiškė ji. – Kokiu vardu jį krikštysite?

– Fryderis, kaip ir jo senelis.

Marta pagriebė vaiką, susupo jį į keletą drobių ir išbėgo laukan.

Tada ji užsilipo ant maišo, kuris dar neseniai, o atrodė prieš visą amžinybę, buvo jos krėslas, apsižvalgė aplink, bet niekas neatkreipė dėmesio.

– Gal reikia pagalbos? – pasisiūlė Peteris. Marta linktelėjo, ir berniukas nubėgo prie pilies vartų. Trumpai pasikalbėjęs su sargybiniu jis gavo leidimą trenkti į geležį. Atkreipti susirinkusiųjų dėmesį galėjo tik šiuo būdu.

Tai suveikė: švilpimo ar šūkavimo įsiaudrinę žmonės net nebūtų išgirdę, o dabar jie akimirksniu nutilo ir apsižvalgė aplink.

Marta išsitiesė ir pakėlė į viršų mažą ryšulėlį, kuris išvydęs saulės šviesą pranešė apie save garsiai suklykdamas.

– Pažvelkite! – sušuko ji. – Tai pirmasis vaikas iš Ramelsbergo, kuris gimė Kristiansdorfe. Berniukas! Jo motina jaučiasi gerai!

Į Martą ir mažytę jos naštą buvo nukreipti nustebę, sumišę ir laimingi žvilgsniai.

– Tai turėtų būti geras ženklas! – iš minios atsiliepė vyras. – Tegul Viešpats laimina jus ir šį vaiką!

Vakare Marta negalėjo pasakyti, kokius darbus nuveikė per likusią dienos dalį. Jos pečius užgulė per didelė našta. Kai atvykėliai pavalgė ir atsigėrė, kalnakasių vadas ėmė skirstyti nakvynę. Tada ir prasidėjo pirmieji nesutarimai.

Marta vėliau sužinojo, kad tarp Goslaro ir Kristiansdorfo gyventojų vyko ne tik džiaugsmingi susitikimai. Vienas iš Hermano vyrų dėl seno ginčo užsipuolė seną pažįstamą, kitas pradėjo muštynes, kai sužinojo, kad kelerius metus nematyta sesuo ištekėjo ne už to vyro, kurį buvo išrinkęs brolis.

Visi darbai baigėsi jau sutemus: atvykėliai buvo išskirstyti, ligoniais pasirūpinta. Pagaliau vėl įsivyravo ramybė.

Tada ir Kristianas rado šiek tiek laiko nusiprausti nuo odos dulkių sluoksnį. Marta jau buvo apsivilkusi švarią suknelę ir kartu su Ditrichu, Luku, Raimundu, Elžbieta ir Reinhardu susėdo pasistiprinti bei aptarti naujausių įvykių.

– Ar pakeliui netekote daug žmonių? – pasiteiravo susirūpinusi Elžbieta.

Kristianas stuktelėjo Ditrichui į pašonę, taip paragindamas jį prabilti.

– Septynis, – tarė šis. Jo veidas apsiniaukė, jis tapo mažiausiai dešimčia metų vyresnis. – Vienas neteko rankos, norėdamas pakalnėje pakišti po ratu stabdį, ir nukraujavo, nespėjome niekuo jam padėti. Du senukai taip nusilpo, kad pargriuvę nebeatsistojo. Dar viena moteris mirė gimdydama. Kūdikio taip pat nepavyko išsaugoti, nors savo būryje turėjome slaugytoją.

– Dauguma maitinančių motinų pakeliui pritrūko pieno, – pridūrė Kristianas. – Bet, dėkui Dievui, kalvių atsiųstos ožkos išsaugojo bent daugumos kūdikių gyvybes... visų, išskyrus du.

Elžbieta persižegnojo ir visi pasimeldė už mirusiuosius.

Atrodė, kad Kristianas ir Ditrichas nelabai nusiteikę pasakoti daugiau apie savo žygį. Rūškani jų veidai išdavė pakankamai. Visų nuostabai, jie išklojo naujienas apie karo eigą po nepavykusio Heinricho antpuolio prieš Goslarą.

Pakeliui jie susidūrė su Hermano kariuomenės dalimi, kuri traukėsi pralaimėjusi kovą Tiuringijoje.

– Dar tebeliepsnojant Ramelsbergui Liovė išsiuntė savo kariuomenę iš Goslaro ir įsakė pulti Tiuringiją bei sumaišyti ją su žemėmis, – žmonai ir bendražygiams pranešė Kristianas. – Jie sudegino karaliaus rūmus, moterų vienuolyną ir Nordhauseną, sugriovė Miulhauseno rūmus, žudė ir plėšė. Apie tai sužinojęs Liudvikas fon Tiuringietis patraukė savo būrius ir skubiai nusekė paskui Heinricho kariuomenę. Skerdynės baigėsi mūsų sąjungininkų pralaimėjimu. Buvo daugybė žuvusiųjų, Liudvikas bei jo brolis Hermanas buvo paimti į nelaisvę. Dauguma riterių iš tų keturių šimtų nugabenti į Braunšveigą.

Kristiano žvilgsnis nukrypo į Luko pusę.

– Ar sužinojai, kada markizas prisijungs prie kariuomenės, stosiančios prieš Otą? Ar tai, kaip planuota, prasidės liepos dvidešimt penktąją?

Lukas linktelėjo.

– Niekas nepasikeitė. Panašu,kad imperatorius nori pirmiausia susitvarkyti su maištininkais.

Kristianas šią naujieną priėmė skeptiškai. Jei imperatorius tikrai to imsis, Liovės sužlugdymas bus neišvengiamas. Tolesni Luko žodžiai įrodė, kad Fridrichas Barbarosa tam pasiruošęs.

– Dar prieš išsiųsdamas savo kariuomenę, imperatorius ketina perimti Bavarijos perdalijimą. Otas kartu su savo palyda išvyks liepos pradžioje. Jo broliai keliaus kartu su mumis.

Ką gi, lieka vos daugiau nei keturios savaitės, šiek tiek nusiraminęs pagalvojo Kristianas. Vienu ypu ištuštinęs taurę jis norėjo stotis ir kartu su Marta eiti į savo kambarį.

Dievas mato, kaip ilgėjausi šios akimirkos, mąstė jis. Bet jei dabar pat kartu su ja neužlipsiu į viršų, užmigsiu iš nuovargio Martai nespėjus uždaryti durų.

Lukas tęsė toliau, todėl Kristianas akimirkai sustojo.

– Markizas šį kartą nenori, kad keliautum į mūšį. Jis mano, kad tau bus geriau likti čia ir pasirūpinti, jog nauji žmonės kuo greičiau pradėtų sidabro gavybą. Iš tavęs jis pageidauja penkių riterių ir dviejų tuzinų ginkluotų vyrų.

– Vadinasi, mes turime dar keturias savaites nuspręsti, ką siųsime, – atsakė Kristianas ir atidžiai nužvelgė jaunesnįjį draugą. – Kodėl man atrodo, kad kažką nuo manęs slepi? Nagi, klok visas blogas naujienas!

– Na taip... – Lukas delsė. Kristiano tiesmukumas jį sutrikdė. – Mielai vesiu tavo vyrus į karo žygį. Bet prieš tai turiu vesti...

Išvykimas

– Aš esu tokia laiminga, mano vyre. Padarysiu viską, kad būtumėte laimingas, – sušnabždėjo Adelė, kai iš jų miegamojo išėjo paskutinieji svečiai.

Lukas kaip įmanydamas stengėsi, kad ji nepastebėtų skeptiškos jo požiūrio ir elgesio. Galbūt, nepaisant visko, jie sukurs puikią šeimą.

Tiesa, ji įviliojo vyrą į spąstus ir apgaulės būdu privertė vesti. Tai vis dar siutino jį, nors atrodė, kad tikrai patinka šiai patraukliai merginai. Lukas žinojo, kad daugelis riterių pavydi tokios geros partijos. O kada nors juk vis tiek turėjo vesti. Netrukus sukaks trisdešimt metų, ir jis tikrai negali visą gyvenimą slapčia žavėtis Marta bei pavydžiai stebėti, kokia ji laiminga su Kristianu. Pavydas yra mirtina nuodėmė.

Jis švelniai priglaudė Adelę ir svarstė, kokį žingsnį žengti toliau. Jam niekada dar nebuvo tekę turėti nekaltos merginos. Jis stengėsi būti rūpestingas, kad nesukeltų nuotakai papildomo skausmo.

Lukas negalėjo prisiversti pabučiuoti jos į lūpas. Visgi per mažai vienas kitą pažinojo. Todėl pabučiavo į kaktą. Ji ilgesingai sudejavo ir prisiglaudė dar arčiau.

Po antklode prie kūno lietėsi merginos krūtys. Jis jau anksčiau pastebėjo, kad jos didesnės, nei buvo galima tikėtis.

Dėl Dievo meilės, ji tikrai buvo patraukli. Nors protas buvo nusistatęs prieš ją, kūnas turėjo kitą nuomonę ir skatino pasinaudoti šia galimybe.

Nenorėdamas jos išgąsdinti, Lukas ėmė švelniai glostyti merginos kaklą, lėtai slinkdamas link krūtinės. Jis negalėjo nugalėti noro glamonėti užburiančius iškilumus. Jai aistringai suaimanavus, pasijuto padrąsintas imtis tolesnių veiksmų. Tada nuleido galvą tarp krūtų ir liežuvio galiuku ėmė vedžioti aplink sustandėjusius spenelius. Atrodė, kad jai patinka. Mergina vėl sudejavo ir išsirietė priešais.

Neatsitraukdamas nuo iškilumų, jis dešine ranka slydo žemyn, glostė klubus, šlaunis, kol atsargiai pasiekė intymiausią jos kūno vietą.

Ji staiga įsitempė. Patraukęs ranką jis vėl ėmė glamonėti merginą, norėdamas, kad ši atsipalaiduotų. Tada vėl ėmė brautis svarbiausio taško link.

– Ką jūs darote? – piktai sušnypštė ji ir stipriai suspaudė kojas.

Jis nenoromis atitraukė lūpas nuo jos krūtų.

– Tai, ką jaunavedžiai įprastai daro vestuvių naktį, – pabandė atsargiai paaiškinti Lukas.

– Juk tai begėdiška! Nuodėmė! – sušuko ji ir supykusi bandė patraukti jo ranką nuo savo šlaunies.

Negalėdamas patikėti tuo, ką mato, jis įsispoksojo tiesiai jai į akis. Nejaugi mergina tikrai tokia neišmanėlė, kaip ką tik pasirodė?

Sustandėjusi jo lytis spaudė kuo greičiau atlikti šį reikalą, bet jis vis dar žvelgdamas jai į akis matė jose įsižiebiančias įniršio ugneles.

– Kaip, Jūsų manymu, atsiranda vaikai? – pasiteiravo jis.

Ir sulaukė atsakymo, kurio iš anksto bijojo.

– Žinoma, bučiuojantis! Tikrai ne tokiu šlykščiu ir netinkamu elgesiu, kurį man vos pavyko sustabdyti.

Jei situacija būtų šiek tiek kitokia, o ši naktis nebūtų jo vestuvių naktis, Lukas iš tokių žodžių tikrai skaniai pasijuoktų.

– Bijau, kad turėsiu jus nuvilti, mano žmona, bet jei mes tik bučiuosimės, tikrai nesulauksime paveldėtojų. Kaip galvojate, iš kur po vestuvių nakties ant patalynės atsiranda kruvinų dėmių?

Ji pažvelgė į Luką: iš pradžių akyse atsispindėjo jos sumišimas, kuris peraugo į baimę. Jam pagailo merginos. Juk ji nekalta, kad kažkas prikišo į galvą kvailysčių. Galbūt ji pati padarė tokias išvadas klausydamasi keliaujančių muzikantų dainų, kuriose buvo pasakojama apie slaptus žvilgsnius, pavogtus bučinius. Jaunų kilmingų mergaičių auklėjimas buvo pagrįstas tuo, kad jos į vestuvinį guolį privalėdavo atsigulti nieko nenutuokdamos apie meilės reikalus. Nors paskutiniu metu tai pavykdavo itin retai.

– Atsipalaiduokite, – pabandė nuraminti Lukas. – Neatsitiks nieko netinkamo ar prieštaraujančio Dievo valiai.

Jis ėmė atsargiai ją myluoti, bet šį kartą nesulaukė nė vieno aistringo atodūsio.

– Nebijokite manęs, – sušnabždėjo jai į ausį. – Kuo mažiau įsitempsite, tuo mažiau skausmo suteiksiu.

Žvakių šviesoje pastebėjo, kaip mergina giliai įkvėpė ir pasistengė atsipalaiduoti. Bet kuo arčiau jo ranka slinko tarp jos šlaunų, tuo labiau ji įsitempdavo.

Kaip ir buvo galima tikėtis, ji buvo sausa. Bet tuo jis pasirūpino iš anksto. Tilda davė nedidelį indelį su gardžiai kvepiančiu aliejumi, kurį jis įtrynė Adelei tarp šlaunų.

– Tai padės mums atsipalaiduoti, – užtikrino jis, kai jaunoji žmona metė pasibaisėjimo kupiną žvilgsnį.

Mintyse piktdžiugiškai įsivaizdavo, kaip ji sureaguotų sužinojusi, kad šis aliejus gautas viešnamyje. Na taip, Martos jis tikrai nebūtų to prašęs.

Adelė sukando dantis ir leido Lukui pabaigti. Šis norėjo pastatyti tuščią indelį ir kaip tik tuo metu nuo jo nuslinkusi antklodė atidengė jo kūną, o kartu ir iškilusią lytį.

– Visagali, kas tai? – išplėtusi akis pralemeno ji.

– Su juo yra gaminami vaikai, – kiek galėdamas kantriau paaiškino jis. Merginos naivumas varė iš proto. Jo rankos vėl atsidūrė ant krūtų, o koja bandė įsisprausti tarp tvirtai suspaustų Adelės šlaunų. Tada užgulė ją visu kūnu.

– Baikite! – sušuko ji ir ėmė kumščiuotis, tikėdamasi, kad privers vyrą nuo jos nulipti.

Luko kantrybė išseko. Jis čiupo jos alkūnes ir prispaudė prie pagalvės. Ilgiau laukti negalėjo. Galų gale juk ji norėjo šių vestuvių, o ne jis!

– Nejaugi tikrai manote, kad santuokos įtvirtinimui pakanka tik bučinių? – pasidomėjo jis. Adelė linktelėjo.

– Tada man labai gaila, bet privalėsiu jus pamokyti kai ko geresnio.

Jis ir toliau laikė nutvėręs jos rankas, keliu skaudžiai prispaudė jos kojas, kad šios nenoromis išsiskėtė.

– Kaip galite šitaip elgtis? – klyktelėjo ji.

Luko įniršis vis didėjo. Jie neturėjo kito pasirinkimo. Norėdami įrodyti, kad prieš vestuves tarp jų neįvyko nieko negarbingo ir Adelė dar buvo nekalta, rytoj visiems privalės parodyti kruvinas dėmes ant patalynės.

– Jūs pati norėjote šios santuokos. Įviliojote mane į spąstus ir privertėte paprašyti jūsų rankos, nors aš jūsų nė negeidžiau, – užsipuolė ją. – Todėl dabar priimkite visas pasekmės ir leiskite pabaigti iki galo! Troškote vyro vestuvių guolyje, todėl dabar atlikite, kas priklauso!

Aliejus padėjo jam lengviau įsiskverbti. Pajutęs pasipriešinimą jis trumpam sustojo jos viduje. Kai ji suriko, Lukas tęsė toliau. Jis tikėjosi, kad greiti judesiai greičiau pažeis mergystės plėvę, ir viskas bus baigta. Mergina drebėjo, todėl vyras jautėsi ne taip, kaip turėtų jaustis pirmąją vestuvių naktį.

Bet būtų galėjęs prisiekti, kad vieną akimirką ji išsirietė taip, tarsi norėtų iš jo gauti dar daugiau. Bet tada vėl susigūžė, lyg būtų sučiupta daranti kažką uždrausto, nuleido kojas ir liko gulėti nejudėdama.

Laimei, viskas greitai baigėsi. Vis dar įniršęs Lukas sušvokštė:

– Štai taip daromi vaikai! Jūs pati to norėjote, – ir ištraukęs savo lytį atsitraukė nuo jos.

Mergina susisupo į antklodę ir nusisuko. Netardama nė žodžio ji gulėjo demonstratyviai atsukusi jam nugarą. Neverkė, tokiu atveju bent būtų galėjęs paguosti, bet atrodė labai įžeista.

Lukas keikė savo likimą. Kodėl būtent jam visada pakliūdavo nuotakos, kurios lovą laikė didžiausios nuodėmės vieta? Pirmąja šios rūšies atstove jis sėkmingai atsikratė. Nesvarbu, kad sužieduotuvių atšaukimas kainavo jo palikimą.

Jis tikėjosi, kad Adelė geidžia jo kaip vyro. Bet vos prieš akimirką paaiškėjo, kad ji ne ką geresnė už Zigrūną, kuri dar prieš vestuves grįžo atgal į vienuolyną.

Visos merginos, kurias iki šios nakties laikė savo glėbyje, atėjo pas jį trokšdamos aistros ir meilės. Jos mėgavosi jo švelnumu ir jėga, atrodė, kad jos niekada nepasisotins. Lukas su liūdesiu prisiminė aistrą ir norą, kurį įprastai drovi Raina parodydavo lovoje. Rafinuotus Katrinos ir Lizabetės meilės žaidimus. Ir švelnias, bet dar aistringesnes naktis su jauna Braunšvaigo nakvynės namų šeimininke.

Net ir prieš kelias dienas susituokę Bertramas su Marija atrodė negalintys atsidžiaugti vienas kitu.

Kodėl būtent jo naujai iškepta žmona turėjo būti tokia nemokša ir naivuolė? Nebėra jokių šansų jos atsikratyti.

Lukas atsisėdo ant lovos krašto, atsukęs nugarą į Adelę, atsikosėjo ir tarė:

– Rytoj iš pat ryto galėsime pademonstruoti paklodę, kuri įrodys, kad mano ir jūsų garbė iki pat vestuvių liko nesutepta. Nepaisant spąstų, kuriuos man paspendėte. Jeigu iš karo grįšiu gyvas ir sveikas, išsikelsime į savo namus.

Jis trumpam nutilo, tada tęsė toliau:

– Nesijaudinkite, daugiau nebeliesiu jūsų naktimis.

Ryte buvo parodyta kruvina naujai iškeptos sutuoktinių poros paklodė. Šiedu sustingusiais veidais stovėjo šalia ir priiminėjo vestuvininkų sveikinimus.

– Priimkite mano atsiprašymą – elgėtės tikrai garbingai, – pareiškė Adelės brolis. Jis kartu su savo seserimi ir dvidešimties žmonių palyda atvyko į Kristiansdorfą prieš keletą dienų. Vyras patapšnojo naujajam svainiui per petį. – Dabar jau jūs privalėsite mokyti mano seserį paklusnumo. Nepavydžiu jums.

Geraldas nusijuokė, bet Lukas net nešyptelėjo.

Jam nepatiko nei Adelė, nei jos brolis. Bet dar sunkiau buvo pakęsti Kristiano ir Martos veido išraiškas.

Kai tik pasitaikė proga užbaigti ceremoniją ir nepasirodyti nemandagiam, jis tarė:

– Mes privalome išvykti laiku. Mūsų laukia markizas.

Tada apsisuko ir nuėjo į arklides.

Lukas troško kuo greičiau išvykti iš čia – toliau nuo savo žmonos, kuri pastūmėjo jį poelgiui, už kurį pats save niekino, nors jo padėties vyrai nematytų nieko negarbingo. Tikriausiai dauguma vestuvinių naktų vykdavo panašiai. Kita vertus, juk jis tik atliko savo pareigą, tam turėję pilną teisę.

Bet kažkodėl visa tai jam atrodė niekinga. Lukas jautėsi susitepęs, kad privertė moterį jam atsiduoti. Ir visiškai nesvarbu, kad dabar ji priklausė jam ir pati troško šių vestuvių.

Jis stengėsi nustumti į šalį mintis, kaip atrodys būsimas jų gyvenimas, kai grįš iš karo.

Marta žvelgė į tylinčius sutuoktinius. Tikriausiai vestuvinė jaunavedžių naktis praėjo ne taip, kaip buvo tikėtasi.

Linktelėjusi Mechthildai, ji leido jai sulankstyti paklodę ir perduoti Adelei. Tada pakvietė svečius prie pusryčių stalo.

Salėje ir pilies kieme vyravo didesnis šurmulys nei įprastai. Tai nebuvo susiję su vakarykštėmis vestuvėmis, nors nuotaka ir jos brolis atvyko su dvidešimčia palydovų. Iš karto po pusryčių turėjo išvykti vyrai, kurie prisidės prie markizo kariuomenės. Gerardas ir jo vyrai taip pat prie jų prisijungs.

Nors Kristianas pagal Oto nurodymą šį kartą į karo žygį nekeliaus, jis su Marta palydės nedidelį būrį iki pusiaukelėje tarp Kristiansdorfo ir Meiseno esantį Marijos vienuolyną. Ten jie dalyvaus Ditricho įšventinimo į riterius ceremonijoje.

Markizas nusprendė pasiimti jaunesnįjį sūnų į žygį tik paskelbus jį riteriu. Ditrichas dalyvavo imperatoriaus miesto Goslaro gynime ir Otas tikėjosi, kad šis įvykis bei prisidėjimas prie Liovės priešų kariuomenės padės atgauti jam gerą vardą bei garbę prieš imperatorių.

Savaime suprantama, Kristianas, buvęs jo mokytojas, ir Marta nenorėjo praleisti didžiosios Ditricho dienos.

Nors būsimasis riteris iš karto po įšventinimo patrauks į karą, jie šį kartą dėl jo nesijaudino. Daug didesnį nerimą kėlė Lukas.

Buvo neįmanoma nepastebėti, kad tarp jo ir Adelės kilo ginčas. Nekokia santuokos pradžia, kuri ir prasidėjo tokiu negarbingu būdu. Jie iš visos širdies linkėjo draugui laimingos sąjungos. Bet jei nori padėti Lukui, geriausia būtų pirmiau pasirūpinti jaunąja jo žmona. Ši stovėjo šalia jos ir sustingusiomis akimis žvelgė į tuštumą. Tuo metu sutuoktinis nusprendė praleisti pusryčius ir pasirūpinti žirgais.

Marta parodė Adelei vietą prie stalo šalia savęs ir padrąsindama nusišypsojo. Būdama jau ištekėjusi moteris, Luko žmona paslėpė savo šviesias garbanas dailiai išsiuvinėtu gobtuvu.

– Koks gražus darbas, – po maldos suvaidinusi nustebusią pagyrė ją Marta. Ji niekada neišmoko tokių rankdarbių, dėl savo kilmės ir daugybės dabartinių įsipareigojimų neturėjo tam nei progos, nei laiko. Iš tiesų Adelės siuviniai jos nė kiek nedomino. Bet Marta nežinojo, kokia tema galėtų sukelti jaunosios susidomėjimą.

– Taip manote? – Adelės veidą nušvietė pasitikėjimo savimi kupina šypsena. – Kunigaikštienė Jadvyga sakydavo, kad tarp mergaičių nebuvo kitos tokios gabios mokinės kaip aš.

Marta jai nusišypsojo, pripildė jos dubenį saldžia koše ir palaukė, kol ji nuris pirmąjį šaukštą.

Kadangi Adelė godžiai puolė prie maisto, naktį neturėjo įvykti nieko baisaus – išskyrus tai, kad ji susirgo nuo savo išdidumo, pagalvojo Marta ir pajuto, kaip vos juntama antipatija didėja. Vargšas Lukas! Kokia nemiela jam turėjo būti žmona, jei užuot likęs su ja, mieliau pasirinko karą? Kodėl jis vis dėlto paprašė jos rankos?

Bet kas atsitiko, tas atsitiko. Jei ji nenori apsunkinti savo draugui gyvenimo ir siekia išvengti nesusipratimų pilyje tuo metu, kai jos nebus, Marta nusprendė kaip nors paversti jaunąją Luko žmoną savo sąjungininke.

– Čia niekas nemoka taip nuostabiai siuvinėti, – sušnibždėjo ji Adelei. – Jei rastumėte laiko išsiuvinėti keletą altoriaus staltiesių mūsų koplyčiai, tikrai sulauktumėte kapeliono simpatijų.

Iš Adelės veido išraiškos ji suprato, kad pasiūlymas buvo labai taiklus.

Gera mintis, duoti Luko žmonai naudingo darbo, kurio šiuo metu Kristiansdorfe netrūko. Tos keturios savaitės nuo Goslaro kalnakasių atvykimo Martą labai išsekino. Be Mechthildos, Gretės ir savo podukrų pagalbos ji niekada nebūtų susitvarkiusi su būtiniausiomis užduotimis.

Bet tokia kilminga dama kaip Adelė tikrai negalėtų priimti kalnakasių šeimų, lankyti ligonių ir gimdyvių arba padėti Joanai gaminti vaistus. Kad priprastų, jaunoji moteris turi pradėti nuo to, ką tikrai moka.

Adelė turi būti užsiėmusi bent tol, kol Marta ir Kristianas grįš iš Ditricho įšventinimo riterius. Tegul ji, prižiūrima Hilberto, siuvinėja altoriaus staltieses, kad neimtų siausti pilyje ir nešokdintų visų tarnaičių iš eilės.

Kristianas kaip galėdamas greičiau baigė pusryčiauti ir pakilo nuo stalo. Šiandien jiems dar reikės nukeliauti dešimt mylių ir būtina atvykti anksčiau nei markizas.

Maistas ir reikalingi daiktai jau buvo supakuoti. Tuo pasirūpino ginklanešiai ir arklininkai, kuriems vadovavo Lukas. Šis labai apsidžiaugė, galėdamas išvengti pusryčių ir savo žmonos.

Netrukus keliautojai buvo pasirengę išvykimui: keturi riteriai ir dvi dešimtys karių, kurie vadovaujami Luko lydės markizą Otą į imperatoriaus karo žygį, Geraldas ir jo vyrai, taip pat Ditrichas, Kristianas ir Marta, kartu su keletu savo žmonių dalyvausiantys įšventinimo ceremonijoje.

Visus labai nustebino senosios Gretės pageidavimas keliauti kartu. Jos vežimas vėl prisipildė. Nors Marta tikėjosi įkalbėti ją likti kaime, markitantė nusprendė grįžti prie senojo amato ir lydėti vyrus į karą. Atgrasyti ją nuo šios užmačios buvo neįmanoma.

– Ar nemanai, kad tavo amžiaus moteriai būtų daug saugiau likti čia? – daug gyvenimo mačiusios magdeburgietės paklausė Marta.

– Čia tu visada uždirbsi, pažadu! Padėk man ir Joanai rūpintis ligoniais ir tau nieko netrūks. Jei norėsi, liepsiu pastatyti tau trobelę, pasisodinsi sodą, gausi kelias žąsis.

Bet Gretė tik nužvelgė ją protingomis, senomis akimis.

– Aš žinau, kad jūs nuoširdi, jaunoji ponia, – ji atsikosėjo ir metė į Martą rimtą žvilgsnį.

– Per praėjusias savaites atidžiai apsižvalgiau kaime ir apsiklausinėjau, – tarė ji ir nuleido balsą. – Net karo viduryje jausiuos saugesnė, nei viena išmintinga moteris, gyvenanti čia ir persekiojama kunigo Sebastiano akių. Saugokitės jo! Jis vis dar jūsų nekenčia.

Marta negalėjo nuslėpti drebulio. Ją vėl užvaldė prisiminimai apie bažnyčios teismą, kankinimus ir kovą dėl savo gyvybės Elbės vandenyse. Ji privalėjo nuryti gerklėje įstrigusį gumulą ir akimirkai užsimerkė.

– Žiūrėkite savęs! – sušnabždėjo senoji Gretė. – Tegul Viešpats jus saugo!

– Tave taip pat, – atgavusi kalbos dovaną pralemeno Marta.

– Dėl manęs nesijaudinkite, – šypsodamasi atsiliepė senoji. – Aš susitvarkysiu. Jei jus tai nuramins, nepaleisiu iš akių jaunojo grafo Ditricho ir pono Luko.

Pažadas tikrai labai nuramino Martą.

Pilies gyventojai ir darbininkai susirinko kieme, kad atsisveikintų su išvykstančiaisiais.

Staiga tarp eilių kilo sujudimas, Klara prasibrovė pro žmones, nubėgo prie Ditricho ir stypčiojo prie jo žirgo tol, kol jaunuolis atkreipė į ją dėmesį.

– Ar nepamiršite manęs, kai tapsite riteriu? – plonu balseliu paklausė ji ir nepaleido vaikino iš akių.

Ditrichas sutriko, bet stengėsi to neparodyti. Tikriausiai po įšventinimo ir karo jis negrįš į Kristiansdorfą – liks gyventi tėvo namuose. Bet iki šiol net nebuvo pastebėjęs mažosios Martos dukters.

– Žinoma, ne, – šypsodamasis patikino jis.

Aštuonmetė nepatikliai pažvelgė į jį. Tada atkišo nedidelį ryšulėlį.

– Tai jums. Saugo keliautojus. Papildomai dar apšlaksčiau kunigo Hilberto šventu vandeniu.

Ditrichas paėmė dovaną, atsargiai įsidėjo į savo krepšį, širdyje buvo sumišęs ir kartu sujaudintas.

– Dėkoju tau, – labai rimtai tarė jis, nenorėdamas nuvilti mergaitės.

– Tegul Viešpats jus saugo. – Tarusi šiuos žodžius Klara nubėgo, nei Ditrichas, nei tėvai nespėjo jai pasakyti nė žodžio.

Marta ir Kristianas nustebę susižvalgė, tada Kristianas davė ženklą išvykimui.

Martos žirgas pajudėjo, bet ji dar kartą atsisuko ir pažvelgė atgal.

Raina pasiuntė Lukui ilgesingą šypseną, Adelė piktai žvelgė savo vyrui ir broliui pavymui. Marija atsistojo šalia Bertramo, kad slapčia galėtų paimti jo ranką ir kartu pamojuoti išvykstantiems. Kristianas nusprendė šį kartą į karą nesiųsti podukrų vyrų ir nesileido į jokias diskusijas apie tai.

Marta akies krašteliu pastebėjo, kad Ditricho žvilgsnis vis krypo Marijos pusėn. Jis labai stengėsi suvaldyti savo emocijas. Bet aiškiai matėsi, kad jam skaudu regėti laimingą porą, žengiančią į gyvenimą koja kojon.

Kaip ir buvo suplanuota, Kristiansdorfo gyventojai iš laukiamų svečių pirmieji pasiekė Marijos vienuolyną, pastatytą prieš penkerius metus. Jį pastatė cistersų vienuoliai, kurie ten gyvena bei dirba. Kristianas jautėsi esąs labai prisirišęs prie abato. Nors vyrai ir labai skirtingi, juos siejo vienas dalykas: abu buvo nusprendę apsistoti Tamsiojo miško viduryje ir paversti tuos žemės plotus gyvenamais. Jie negailėjo jėgų, nepaisė iškylančių sunkumų.

Abatas Petras buvo liesas vyras, kurį pamačius būdavo sunku patikėti, kad jis galėjo imtis tokio sunkaus darbo, nepaisydamas savo amžiaus. Kartu su vienuolika savo brolių jis išvyko iš Pfortos vienuolyno netoli Naumburgo, kad Meiseno markizo nurodymu Viešpaties garbei įkurtų naują vienuolyną. Iškeliaudami vienuoliai pasiėmė tik įrankius, Bibliją ir keletą kitų vertingų knygų, porą žvakių bei šventinto vandens.

Kol Šventosios Mergelės vardu pavadintas vienuolynas buvo pastatytas ir galėjo vykdyti savo tiesioginį darbą, praėjo trylika sunkių metų. Kristianas ne kartą matė, kaip dvasiškis dirbo žemę, drožė medieną ir sodino vaismedžius vienuolyno sode.

Ilgainiui buvo imta gaminti pergamentą, malti grūdus bei plėsti pastatus.

Nors liesasis abatas turėjo daug pareigų, laikas nuo laiko paimdavo į rankas kirvį, kastuvą ar pjautuvą. „*Ora et Labora* – melskis ir dirbk, taip sako šventasis Benediktas, pagal kurio taisykles mes gyvename“, – vis pabrėždavo jis.

Dabar jis išėjo pasitikti keliautojų ir pasveikinti juos toliau nuo vidinės vienuolyno dalies, kurioje moterims lankytis buvo griežtai draudžiama.

Cistersai gyveno pagal daug griežtesnius kanonus nei kitų ordinų vienuoliai. Jie ne tik dirbdavo sunkų fizinį darbą, bet ir jų vienuolynai būdavo labai paprasti, kitokie nei kitur. Čia nebuvo nei varpų, nei bokštų, ant sienų nekabėjo paveikslai, nesimatė jokių papuošimų.

Petras šiltai pasisveikino su atvykėliais.

Net ir dabar jo oda buvo gražiai įrudusi, vadinasi, paskutines savaites abatas daugiau laiko praleisdavo laukuose ir sode nei skriptoriume.

Jis pasisiūlė asmeniškai priimti Ditricho išpažintį prieš naktį, kurią būsimasis riteris tradiciškai praleis melsdamasis.

Kristianas pažvelgė į savo globotinį padrąsindamas, tada perdavė savo žirgą vienam iš brolių, atskubėjusių paimti svečių arklius ir parodyti jų kambarius.

Akimirką Marta, Kristianas ir Lukas stovėjo šalia nepratardami nė žodžio, kol galiausiai Marta prabilo:

– Eime, pasivaikščiokime trumpam iki upės! Kas žino, kada dar turėsime keletą minučių atsipūsti nuo pečius užgulusių pareigų.

Be to, mąstė ji, niekas negalėjo žinoti, kada pamatys iš karo sugrįžusį Luką.

Kristianas pritardamas linktelėjo ir ištiesė jai ranką.

Lukas svarstė, gal geriau dingti ir palikti juos dviese. Jis neturėjo nė menkiausio noro kalbėti apie savo nevykusią santuoką. Bet Marta nusišypsojo ir nesuteikė galimybės pasprukti įbrukdama į ranką šiek tiek maisto, kurio buvo įdėjusi Mechthilda.

Jie pasuko link upelio.

Kepino saulė, netoliese esančio vandens čiurlenimas susiliejo su malūno traškėjimu, aplink skraidė drugeliai, pieva buvo nusėta įvairiaspalvėmis gėlėmis.

Kristianas ištiesė savo apsiaustą, kad ant jo nesutepdama suknelės galėtų atsisėsti žmona.

Marta atlaužė tris gabalus šviežios duonos, virtuviniu peiliu atpjovė po storą riekę mėsos ir padalijo.

Kai visi pavalgė, Marta atsuko veidą į saulę ir užmerkusi akis mėgavosi šiltais jos spinduliais. Jai visiškai nerūpėjo, kad po malonaus pasėdėjimo jos veidas nebus toks išblyškęs, kaip to siekdavo kilmingosios damos. Diena buvo paprasčiausiai per graži, o saulės šviesa po sunkių paskutinių savaičių veikė jos kūną ir sielą atpalaiduojančiai.

Staiga ji prisiminė labai juokingą epizodą ir mintyse nusijuokė. Vieno iš jos apsilankymų Oto rūmuose metu ji atsitiktinai pamatė, kaip trys jaunos merginos išsitepė medumi plaukus ir šiek tiek nuo visų akių nutolusioje vietoje įsitaisė saulės atokaitoje. Jos ketino pašviesinti plaukus. Veidus nuo kaitrios saulės merginos saugojo po plačiomis skepetomis – įdegis joms buvo visiškai nereikalingas, netgi kenksmingas. Visa bėda, kad ilgai pasilepinti šia procedūra joms neteko, nes saldus medus akimirksniu pritraukė daugybę vabzdžių, todėl jaunosios damos galvotrūkčiais puolė vidun, kad kuo greičiau išsitrinktų plaukus.

Nei iš šio, nei iš to Martą apėmė mieguistumas. Ji mielai būtų čia susmukusi ir šiek tiek pasnaudusi. Bet tai buvo neapdairu. Todėl keletą kartų sumirksėjo prieš akinančią saulę ir pamažu atmerkė akis.

Jautė, kad jau kurį laiką ją stebėjo Kristianas. Todėl susigėdo, nes suprato, kad mintyse jis lėtai nuvelka suknelę ir ima ją glamonėti. Akimirką taip pat pajuto beprotišką norą prisitraukti jį artyn, pajusti švelniai glostančias stiprias rankas ir aistringai išbučiuoti.

Nedera apie tai net galvoti, kai esi šalia vienuolyno, subarė save Marta, bet susivaldyti buvo sunku.

Be to, netoliese mindžikavo Lukas. Įsivaizdavusi, kad jis galėjo perskaityti jos mintis, moteris paraudo.

Susigėdusi pasitvarkė šydą ir paėmė paskutinę kriaukšlę duonos. Padalijusi ją į dvi dalis padavė puseles abiem vyrams.

Lukas neryžtingai sukiojo duoną rankose. Ji labai priminė Rainą. Galiausiai jis atsikosėjo, pažvelgė į Martą ir tarė prislėgtu balsu:

– Ar prižiūrėsi, kad... mano žmona, – atrodė, kad jam sunkiai sekėsi ištarti šią formuluotę, – Rainos gyvenimo nepaverstų pragaru?

– Pasirūpinsiu tuo, – nedelsdama pažadėjo Marta. Lukui šiek tiek palengvėjo. Jis linktelėjo, bet veidas išdavė įprastai jam svetimą nusiminimą.

Marta svarstė, ką galėtų pasakyti, kad dar labiau jo nenuliūdintų. Bet vos sugalvojus, kokiu būdu išsakyti mintis, ją aplenkė Kristianas.

– Rytoj tu iškeliausi į karą, – priminė jis jaunesniajam draugui. – Nukreipk visas savo mintis į laukiančią kovą ir neleisk, kad tave užvaldytų pyktis. Mėgaukis šia ramybės akimirka. Ilgam laikui ji gali būti paskutinė.

Tarsi patvirtindamas Kristiano žodžius, tolumoje pasigirdo atvykstančių raitelių sukeltas triukšmas. Trijulė skubiai atsistojo ir nuėjo pasisveikinti su Otu ir Jadvyga.

Kartu su Meiseno markizų pora atvyko Ditrichas fon Landsbergas. Marta ir Kristianas pagarbiai atsiklaupė prieš juos ant kelių.

Kai jiems buvo leista atsistoti, Marta slapčia nužvelgė Ladsbergo veidą ir iš karto suprato, kokia audra siaučia jo širdyje.

Kristiano veidas taip pat apsiniaukė. Visi prisiminė Konradą, vienintelį Ditricho paveldėtoją, Kristiano ginklanešį. Jaunuolis žuvo savo įšventinimo į riterius dieną, kovodamas turnyre. Jau rytoj Ditrichas tituluos jo garbei pavadintą sūnėną. Vien pagalvojus apie tai, prieš akis iškildavo kraupūs praeities vaizdai.

Jadvyga taip pat suprato, apie ką mąsto Ditrichas ir Kristianas. Nepaisant penkiolikos metų amžiaus skirtumo jie buvo gana panašūs: abu liekni ir tamsiaplaukiai, griežtų veido bruožų.

– Kur mano sūnus, jūsų globotinis, Kristianai? – neįprastai švelniu balsu kreipėsi ji.

– Jis ruošiasi maldų nakčiai. Abatas pasisiūlė asmeniškai išklausyti jo išpažintį.

– Tada kartu su žmona palydėkite mus į svečių namus, Kristianai. Ten galėsime pakelti taures už mūsų sūnų sveikatą ir karo žygio sėkmę, – garsiai pasiūlė Otas.

Netardami daugiau nė žodžio, Kristianas ir Marta prisijungė prie siaurojo patikėtinių rato, kurie palydėjo Otą į Marijos vienuolyną. Jau kitą dieną abiejų markizų lauks pasiruošimas karo žygiui.

Marta jautėsi vis labiau varstoma aštrių Ekeharto žvilgsnių. Ditrichas fon Landsbergas tai pastebėjo, taip pat ir jaunos moters išgąstį. Jis žinojo jų priešiškumo istoriją, pats dalyvavo tariamai našle tapusios Martos ir Ekeharto vestuvėse, kurios įvyko brolio įsakymu. Viską išgelbėjo paskutinę minutę grįžęs Kristianas. Kadangi jis jau ilgą laiko simpatizavo Martai, pakvietė ją su Kristianu atsisėsti prie stalo šalia, taip padėdamas Martai išvengti tiesioginio susidūrimo su Oto sargybinių vadu.

Tarp vyro ir Ditricho atsisėdusi Jadvyga iš visų jėgų stengėsi vyti šalin kiekvieną mintį apie slaptą susitikimą su mylimuoju. Šį kartą Ditrichui reikėjo ne švelnios meilužės, o rūpestingos draugės, žmogaus, galinčio padėti ištverti ateinančią dieną, kai jį vėl užvaldys prisiminimai apie Konrado mirtį.

Ji vos įstengė suvaldyti ašaras, prisiminusi tą baisų įvykį. Jos fantazijose Konrado ir jaunesniojo jos sūnaus veidai sumišdavo. Abu pusbroliai buvo labai panašūs! Vienintelis skirtumas tas, kad Konrado plaukai buvo juodi, kaip ir jo tėvo, o Ditricho rudi.

Ar Otas apsvarstys jos perspėjimą ir nestatys sūnaus į pavojų? Ar jos sūnus iš karo grįš gyvas ir sveikas?

Jadvygos širdis vis apsunko. Vargais negalais ji įstengė suvaldyti emocijas. Tada nepaisydama nusistovėjusio etiketo guosdama uždėjo ranką ant mylimojo rankos ir liūdnai nusišypsojo. Šis veiksmas niekam neturėjo pasirodyti nepriimtinas. Tai buvo nei daugiau, nei mažiau – šilta užuojauta sielvartaujančiam svainiui. Ditrichas suprato ir pažvelgė į ją dėkingomis akimis.

– Mano sveikinimai! Tegul tave saugos Viešpats Dievas ir šventasis Jurgis!

Kristianas patapšnojo per petį savo buvusiam mokiniui, kuris nuo šiandien turi garbę vadintis riteriu. Jaunesnysis Oto sūnus priėmė nuoširdžius sveikinimus plačiai šypsodamasis. Jam, atrodo, palengvėjo, kai pasibaigė šventinė ceremonija.

Abatas pats pašventino jo ginklus. Po to Kristianas ir dėdė iškilmingai padėjo savo ginklus ir iš kartos į kartą perduodamais žodžiais liepė Ditrichui prisiekti, kad atliks savo pareigas Dievui, savo šeimininkui, neturtingiems ir silpniems žmonėms.

Rytinių žemių markizas įšventinimo į riterius proga padovanojo savo sūnėnui prašmatnų apsiaustą, išmargintą Meiseno spalvomis – juoda ir geltona. Jaunasis riteris buvo pasidabinęs šarvais, kuriuos Goslaro gynimo metu jam davė dėdė, naujasis Saksonijos hercogas. Iš savo tėvo Ditrichas gavo pripažinto Kelno ginklakalio padarytą kardą ir prie jo derantį durklą. Solidūs, bet labai puošnūs papuošimai kėlė nuostabą visiems šventės dalyviams.

Nieko nestebino tai, kad Ditricho įšventinimo į riterius dieną nebuvo surengtas turnyras. Otas ir jo broliai po Konrado mirties prieš Dievą prisiekė daugiau niekada nerengti turnyrų ir asmeniškai juose nedalyvauti. Taip pat sulaikyti ir savo žmones nuo tokios avantiūros. Tik su šia sąlyga Magdeburgo arkivyskupas leido krikščioniškai palaidoti Konradą, kuris ištisus mėnesius buvo tampomas iš vienos vietos į kitą.

Kristianas pasitraukė į šoną, kad Jadvyga galėtų pasveikinti savo sūnų. Markizė be žodžių prisitraukė jaunėlį ir tvirtai jį apkabino.

– Nesirūpink, – Kristianui sušnabždėjo Marta. – Jis grįš sveikas ir gyvas.

– Aš nepaleisiu jo iš akių, – tyliai pridūrė Lukas, pamatęs susirūpinusį Kristiano veidą. – Kol Otas man leis, aš nesitrauksiu nuo Ditricho nė per žingsnį.

Kristianas pažvelgė į draugą. Jam palengvėjo. Be to, jis nusprendė iš karto po pietų nueiti į vienuolyno bažnyčią ir paaukoti didelę žvakę už laimingą tų vyrų, kurie kartu su Otu stos į karą prieš Liovę, sugrįžimą. Ypač už Ditrichą ir Luką.

1180-ųjų rugsėjis Kristiansdorfe

Kristianas griežtai žvelgė į priešais jį stovinčią jauną moterį.

– Adele, jei nesibaigiančiomis savo pretenzijomis išvarysite Rainą iš kaimo arba būsite kalta, jei ji susijaudins gimdydama ir mirs, imsitės darbo kepykloje.

Kristiano balsas skambėjo rūsčiai. Jo veido išraiška kėlė baimę, todėl Luko žmona susigūžė. Tokio įprastai griežto, bet jai visada malonaus pilies valdytojo ji dar nebuvo mačiusi.

– Ir man nesvarbu, ar jūsų padėties moteriai priklauso minkyti tešlą ir kepti duoną, – tęsė Kristianas ir grėsmingai ją nužvelgė.

Nuo Luko išvykimo į karą praėjo beveik ketvirtis metų. Per tą laiką su šia moterimi kilo nemažai problemų. Kristiano kantrybė išseko. Jis vis dar negavo jokių žinių iš karo lauko, nežinojo, ar draugas dar gyvas ir kaip jam sekasi. Luko labai trūko kaip draugo ir pašnekovo, o ir tam, kad jis pagaliau suvaldytų savo žmoną.

Pilyje jis troško ramybės, bet iki šiol niekas nesugalvojo, kaip sutramdyti priekabiąją Adelę. To padaryti nepavyko net Martai, kuri dabar jau stengdavosi vengti išlepintos ir arogantiškos jaunos moters. Padėdama Rainai pagimdyti Luko sūnų Marta tikrai nelaimės jos simpatijų.

Adelė paklusniai nuleido galvą, bet jos mintys virte virė. Na taip, prieštarauti ji negalėjo. Bet kaip toliau ištverti matant, kad toji paleistuvė tarnaitė vaikščioja išdidžiai atkišusi savo pilvą, o žmonės skleidžia ją žeidžiančias apkalbas? Ypač, kai nesimato jokio ženklo, kad ji pati lauktųsi!

Pilies valdytojas tikrai taip nepasielgtų. Tikrai nelieptų kilmingai damai dirbti kaip tarnaitei. Bet pamačiusi piktą jo veido išraišką, Adelė ėmė bijoti, kad grasinimai buvo rimti.

Atrodo, Kristianas perskaitė jos mintis.

– Šis vaikas buvo pradėtas dar gerokai prieš jūsų vestuves ir jūsų vyras dar prieš keletą mėnesių visiems pareiškė, kad jį pripažins. Tad elkitės, kaip tinkama!

Piktai dėbtelėjęs Kristianas leido moteriai eiti. Adelė nepakeldama galvos išskubėjo laukan.

Eidama ji svarstė, į kurią pusę patraukti. Kambarinė tikrai negalės jos paguosti, visi kiti buvo šeimininko pusėje, o Marta... pačioje pradžioje atrodė, kad ji galės būti sąjungininke, bet dabar ji ketina padėti į pasaulį ateiti jos vyro pavainikiui. Kokia gėda!

Kunigas Sebastianas buvo teisus. Kristiansdorfe tikrai viešpatauja bedievystė ir paleistuvystė.

Nepraėjo nė trys dienos ir ji išgirdo, kad viena tarnaitė tikina po širdimi nešiojanti Luko, jos vyro, išperą. Nors pilyje visi laikė tai paslaptyje, Adelė vis tiek sužinojo. Tiesą jai atskleidė kunigo namų šeimininkė, kai panorusi pasikalbėti su kunigu dėl altoriaus staltiesių siuvinėjimo jauna moteris apsilankė jo namuose.

Kokia nepagarba! Jos vyras! Akyse ėmė kauptis ašaros. Tegul ta begėdė moteris prasmenga skradžiai kartu su savo snargliu!

Dabar jai dar reikės išpažinties metu atgailauti dėl tokių pavydo sukeltų minčių. Bet jei nuoširdžiai gailėsis, Viešpats parodys jai kelią iš nuodėmės.

*

Salėje likęs vienas Kristianas patrynė kaktą. Jis nematė prasmės nuolaidžiauti. Adelė suprato, kad kunigas Sebastianas gali tapti jos sąjungininku, o tai buvo blogiausia, kas galėjo nutikti. Kas žino, ką ji prikalbės tam pavyduoliui. Reikėjo pasikalbėti su Hilbertu, kad šis paimtų Luko žmoną į nagą. Bent jau tol, kol draugas bus kare.

Kažkas energingai įžengė į salę. Kristianas vis dar susimąstęs pakėlė galvą. Teisingai, vyriausiasis kalnakasys pageidavo su juo pasikalbėti.

Kristianas mandagiai pasisveikino su žilabarzdžiu Hermanu ir pakvietė jį užlipti į savo kambarius. Niekas neturėjo išgirsti, apie ką bus kalbamasi.

Kadangi Marta buvo pas Rainą, Kristianas pats įpylė svečiui taurę vyno. Kalnakasių vadas padėkojo ir nukreipė savo šviesias akis į pilies valdytoją. Nuo pat pirmojo jų susitikimo jis labai vertino Kristiano teisingumą bei atsargumą.

– Ar galite paaiškinti kalbas apie įsiutusias kalnų dvasias? – pasiteiravo Kristianas.

Jau kurį laiką kaime sklandė gandas, kad garsus kalimas ir poškėjimas kasyklose galėjo pažadinti kalnų dvasias. Tai buvo rimtas reikalas, kurį reikėjo sutvarkyti kuo greičiau. Jei kalnų dvasios tikrai supyktų, vyrams šachtose grėsė didžiulis pavojus. Jei paaiškės, kad tai tik pikta nuotykių ištroškusių vaikinų išdaiga, jie bus griežtai nubausti. Su kalnų dvasiomis juokauti nevalia, niekas nežino, kaip jos gali atkeršyti kaltiesiems už šį paniekinimą. Jei sidabro gavyba sustojo dėl to, kad kalnakasių įrankiai negalėjo įveikti vieno ar kito tunelio, tai nebuvo paprastas pokštas.

Hermanas nusišypsojo.

– Pasirodo ši istorija yra daug sudėtingesnė, nei manėme.

Kristianas smalsiai pažvelgė į pašnekovą. Hermanas nedelsdamas išklojo visą istoriją.

Vienas iš šachtos savininkų buvo nepatenkintas randamo sidabro kiekiu, todėl kiekvieną dieną nešė ten duonos ir alaus, tikėdamasis, kad kalnų dvasios apsidžiaugs dovanomis ir atsilygins gausesniu laimikiu.

– Deja, tai, ko jis tikėjosi, ir tai, kas pasakojama nuo senų laikų išlikusiose istorijose, neįvyko, – pasakojo Hermanas. – Kalnų dvasios nepasirodė. Abu jo sūnūs stebėjosi tėvo draudimu įžengti į vieną iš tunelių, todėl vieną kartą slapčia jį pasekė. Užuot perdavę auką kalnų dvasioms, jie pasinaudodavo ja patys. Galiausiai apie tai sužinojo tėvas ir pašėlo. Jis išvarė vaikus iš kasyklos ir uždraudė kada nors pasirodyti jo akyse.

Vyriausiasis kalnakasys vos girdimai atsikosėjo.

– Dabar kito mūsų teismo metu privalėsiu nubausti tėvą, kad šis savo šauksmais galėjo prikelti kalnų dvasias, ir sūnus, kurie parodė didžiulę nepagarbą savo tėvui ir kasykloms.

Pagal seną tradiciją kalnakasiai rengdavo savo teismą, kuriam vadovaudavo vyriausiasis kalnakasys. Dažniausiai ten būdavo svarstomi ginčai dėl iškasamo sidabro arba dėl darbo užmokesčio. Kristianas numanė, kad už šį poelgį kaltininkai susilauks itin griežtos bausmės.

– Yra dar šis tas svarbaus, apie ką norėčiau pasikalbėti, – išgėręs gurkšnį vyno pradėjo Hermanas. Kristianui leidus kalbėti, jis nelaukė nė akimirkos.

– Gavome informacijos, kad kalnakasyba gretimuose kaimuose galėtų būti labai naudinga, ypač Berthelsdorfe ir Tutendorfe.

Daugiau aiškinti Kristianui nereikėjo. Abu kaimai jau daugelį metų priklausė Cistersų vienuolynui. Jam anksčiau priklausė ir Kristiansdorfas. Kad pradėtų kasinėti, markizas turėtų pasikalbėti su vyskupu ir abatu. Anksčiau ar vėliau kas nors ras ten sidabro. Tai neišvengiama kaip saulė ar lietus.

Dar tada, kai Kristiansdorfe buvo rastas pirmasis sidabras, Otas susitarė su vyskupo Martino pirmtaku Gerungu, kad šis atiduos jam tuos tris kaimus. Markizui tai kainavo daug žemės ir nemažai kitų sąlygų.

– Jums reikėtų pasikalbėti su markizu, kai jis sugrįš iš karo žygio, – patarė Hermanas. – Išvengtume nemalonumų, jei būtų laikomasi susitarimo su mirusiuoju vyskupu, ir Martinas leistų atsikeisti kaimais.

– Dėkoju už jūsų atsargumą, Hermanai, – tarė Kristianas.

Tuo pačiu metu Marta padėjo Rainai sunkiausią valandą. Tarnaitė jau visą naktį gulėjo veriama skausmų, kūdikis turėtų netrukus gimti.

Atrodė, kad Raina iš skausmo prarado laiko nuovoką.

– Aš nebeturiu jėgų, – sudejavo ji. – Ar dar ilgai?

– Nedaug beliko, – ramino ją Marta.

– Paskubėk, kad galėtum jį parodyti grįžusiam tėvui, – pasigirdo į kambarį įbėgusios Klaros balsas.

Pribuvėja, gimdyvė bei aplink buvusios moterys sutrikusios sužiuro į aštuonmetę mergaitę.

– Ar vyrai jau grįžo iš karo žygio? – pasiteiravo Marta, nežinodama, ar džiaugtis, ar nerimauti.

Žygis turėjo prasidėti vos prieš dešimt savaičių, jis tikrai negalėjo baigtis taip greitai! Nejaugi Lukas buvo išsiųstas namo anksčiau laiko dėl sužeidimų?

– Dar ne. Bet jie ilgai neužtruks, – šypsodamasi pranešė mergaitė ir vėl dingo už durų.

Būtinai privalau su ja rimtai pasikalbėti, šimtąjį kartą kartojo sau Marta. Tada vėl atsisuko į Rainą.

– Pati girdėjai. Todėl verčiau paskubėk, jei nori pasitikti riterį Luką su jo pirmagimiu ant rankų. Taigi... stumk!..

Pagaliau Raina laiminga išsitiesė lovoje ir užmerkė akis. Kai Marta padavė jai nupraustą ir susuptą naujagimį, jaunoji mama išsigando.

– Tai neįmanoma... jo plaukai tamsūs!

Iš Rainos akių pasipylė ašaros.

– Jis nepripažins... Juk mes abu šviesiaplaukiai... Bet aš prisiekiu, kad vaikas nuo jo, su jokiu kitu vyru ne...

Marta skubiai pabandė nuraminti nusiminusią mamą.

– Iš pat pradžių jų beveik visų būna tamsūs. Nesirūpink! Laikui bėgant jie pašviesės.

– Tikrai? – Rainos veide atsispindėjo baimė ir kartu viltis, kad bus taip, kaip sako Marta.

– Taip, tikrai, – užtikrino pribuvėja. – O dabar reikia sutvarkyti tave. Juk pristatydama sūnų jo tėvui nori atrodyti gražiai?

Likęs pusdienis prabėgo gana ramiai, kol į pilies kiemą įšuoliavo raitelis ir sušuko:

– Iš imperatoriaus karo žygio grįžta vyrai!

Kiemas greitai prisipildė žmonių, kurie norėjo įsitikinti savomis akimis ir pasveikinti sugrįžusiuosius.

Marta pažvelgė pro langą ir besidaužančia širdimi pabandė suskaičiuoti, ar visi, ar tarp jų nėra sužeistųjų. Bet būrys jojo per greitai ir to padaryti buvo neįmanoma.

Todėl moteris nubėgo laiptais žemyn. Išėjus į kiemą prie jos atsistojo Adelė.

– Prašau, padėkite man, ar mano šydas gerai laikosi? – susijaudinusi paklausė jauna moteris, jos skruostai paraudo.

Marta nustebo: Adelė šį kartą neniurzgėjo ir nedejavo, atvirkščiai, buvo laiminga dėl savo vyro sugrįžimo. Todėl ji su palengvėjimu pataisė šukas, kurios prilaikė šviesias garbanas dengiantį šydą.

– Jūs atrodote labai gražiai, – užtikrino ji.

Jaunamartės veide nušvito tas pats jausmas – pirmosios meilės liepsnelė, kurią Marta pastebėjo prieš vestuvinę naktį.

Galbūt dar viskas susitvarkys, pagalvojo ji. Galbūt jie pamirš tą nevykusią naktį ir pradės iš naujo. Lukui to linkiu iš visos širdies.

Kaip ir mums visiems, laukiantiems, kada į pilį pagaliau sugrįš ramybė.

Arogantiškas ir priekabus Adelės elgesys per paskutines savaites išsėmė ne tik Kristiano kantrybę. Tarp Martos ir Adelės taip pat kildavo ginčų, ypač dėl to, kad apimta prastos nuotaikos ji imdavo šokdinti visus tarnus iš eilės.

Sunkiai kvėpuodama prie jų atpuškėjo Mechthilda ir atnešė taurę vyno. Ji buvo tokia sklidina, kad pervargusi Marta vos įstengė nulaikyti ją rankose.

Pirmieji raiteliai jau kirto vartus.

Atrodo, Lukas nesužeistas, lengviau atsikvėpė Marta. Šalia stovėjusi Adelė garsiai atsiduso ir išsigandusi savo poelgio užsidengė burną ranka.

Jos kartu pribėgo prie būrio vado.

– Tu gyvas! Ir gerai jautiesi! Sveikas sugrįžęs namo, – Marta pasveikino Luką iš visos širdies. – Mes nesitikėjome, kad grįšite taip greitai. Ar visi sveiki?

– Sveiki ir žvalūs... bet labai ištroškę! – juokdamasis prabilo Lukas ir paėmė taurę. Išgėręs didelį gurkšnį jis nušoko nuo žirgo ir ketino paduoti indą. Tada jo akys užkliuvo už žmonos, kuri negalėjo atitraukti nuo jo laime spinduliuojančio žvilgsnio.

– Mano žmona, – šaltai pasisveikino jis. Šypsena akimirksniu išgaravo iš Adelės veido.

Marta pastebėjo, kad jauna moteris vos įstengė susitvardyti ir sulaikyti ašaras.

– Sveikas sugrįžęs, vyre, – taip pat šaltai atsiliepė Adelė. Lukas nusisuko prie savo arklio, todėl ji pasinaudojusi proga skubiai nužingsniavo atgal į pilį.

– Kad ir kas būtų tarp jūsų nutikę, tu negali būti toks griežtas, – sušnabždėjo Marta. Lukas pažvelgė savo žmonai pavymui ir vėl pasisuko prie žirgo. – Dabar jūs sujungti visiems laikams. Pasistenk iš santuokos išspausti geriausią.

Luko veidas išliko toks pat ledinis.

– Jei jau apie tai prakalbome, pasakyk Mechthildai, kad šįvakar paruoštų mums kambarį, – atsakė jis.

Tada apsisuko ir ėmė dalyti nurodymus kartu grįžusiems vyrams.

Marta buvo sukrėsta.

Kaip jam paaiškinti? Bet pilies kieme buvo per daug triukšminga, kad būtų galima apie tai pagalvoti. Ji jau pasveikino grįžusius vyrus, turi pasirūpinti sočiu maistu, išsiųsti pasiuntinį pas Kristianą, kuris kartu su vyriausiuoju kalnakasiu išvyko apžiūrėti už kaimo ribų esančias kasyklas.

Besiblaškydama ji pamatė iš lovos pakilusią Rainą. Moteris stovėjo atsirėmusi į sieną, kojos drebėjo. Rankose ji laikė savo pirmagimį ir žvelgė tiesiai į Luką.

Jai apie tai pranešė viena iš vyresniųjų tarnaičių. Sutrikęs vyras atsisuko į Rainą, akimirkai sustingo vietoje ir dideliais žingsniais nuskubėjo tiesiai prie jos.

Marta stebėjo, kaip jis tarė keletą žodžių jaunajai motinai ir pažvelgė į savo sūnų. Luko veide atsispindėjo jausmų sumaištis: bejėgiškumas, džiaugsmas ir didžiulis švelnumas. Jis apžiūrinėjo sūnų, atsargiai paglostė jo veidelį ir pasakė Rainai kažką, kas privertė nusišypsoti. Lukas negalėjo delsti, tad paglostė jos skruostą ir grįžo pas jam pavaldžius vyrus.

Ši scena nepraslydo pro Adelės akis. Ji stovėjo prie įėjimo į salę ir viską matydama mirtinai išbalo.

Kvepia nemalonumais, spėjo Marta. Ji nuskubėjo parvesti po gimdymo dar silpnos Rainos į lovą, davė tarnaitėms paskutinius nurodymus ir nubėgo paskui Adelę. Verčiau Luko žmona lai išsikalba su ja, nei įtūžusi kuria keršto planus.

Lukas su savo palydovais nespėjo peržengti salės slenksčio, kai pilies kieme pasirodė Kristianas.

Jis nušoko nuo savo žirgo, numetė vadeles jaunajam Kristianui, kuris mandagiai nusilenkęs paėmė arklį, ir dideliais žingsniais nuskubėjo draugo link.

– Sveikas sugrįžęs!

Paplekšnojęs Lukui per petį jis tvirtai apkabino draugą.

– Beje, nuoširdžiai sveikinu sulaukus sūnaus!

– Aš vis dar stebiuosi, kaip greitai čia sklinda naujienos, – juokdamasis atsakė Lukas.

– Nagi, eime išgersime už jo ir tavo sveikatą, – pasiūlė jaunėliui Kristianas. – Ir papasakok, kodėl taip greitai grįžote. Juk imperatoriaus karo žygis negalėjo baigtis taip greitai.

– Deja, jis baigėsi, – braudamasis pro susigrūdusius žmones salėje atsakė Lukas. – Jis nesitęsė nė septynių savaičių.

– Kaip suprasti? Nejaugi Liovė pasidavė ir perėjo į imperatoriaus pusę? – nustebo Kristianas.

– Ne Liovė, o dauguma jo sąjungininkų, – pranešė Lukas. Jis žaibiškai išsisuko nuo arklininko, nešusio glėbį šieno, ir žingsniuodamas pasakojo toliau.

– Imperatorius paskelbė ultimatumą: bus pasigailėta visų Heinricho vyrų, kurie iki lapkričio vienuoliktos dienos pereis į jo pusę, tiems, kurie taip nepasielgs, už nepaklusnumą imperatoriui bus pritaikytos tam tikros bausmės. Jie ėmė keisti stovyklas vienas po kito, atidavė imperatoriui savo pilis ir nuosavybę. Adolfas fon Holštainas buvo pirmasis...

– Tai prakeiksmas už blogus jo darbelius, – lakoniškai pakomentavo Kristianas. Visoje imperijoje buvo kalbama, kad sužlugdytas hercogas paniekino karštakošį grafą, nors šis tarnaudamas Liovei pelnė jam šlovę. Remiantis sklandančiais gandais, Heinrichas ne tik pareikalavo perduoti jam Adolfo sučiuptus karo belaisvius, bet ir atvirai suabejojo jo ištikimybe.

– Jeigu Heinrichas taip elgiasi su savo žmonėmis, netrukus į imperatoriaus pusę pereis dar daugiau vyrų.

– Dauguma taip ir padarė, net tie, kurie Liovės vadovaujami tapo vyrais, kurių tėvai bei dėdės jam tarnavo, – dėstė Lukas ir pradėjo vardyti: Lupoldas fon Hercbergas, Heinrichas fon Veida, Ludolfas fon Peine... Sąrašas pakankamai ilgas ir gana įdomus, tu nustebsi...

Jie kartu įžengė į salę, kurioje Mechthildos paliepimu kelios tarnaitės jau pilstė vyną bei dalijo košę pirmiesiems raiteliams.

Vyrai atsistojo pareikšdami pagarbą pilies valdytojui ir savo vadui.

– Džiaugiuosi galėdamas vėl visus matyti čia sveikus ir gyvus! Dėkoju už jūsų ištikimybę imperatoriui, markizui ir man. Mūsų maldos padėjo, Viešpats ištiesė virš jūsų galvų savo saugančią ranką.

– Jūsų maldos ir atkaklumas, kurį įskiepijote kasdienių treniruočių metu, – atsakė vienas iš jaunuolių.

– Ar nesakiau, kad už tai man dar padėkosit? – atsiliepė Kristianas ir salėje nuaidėjo vyrų juokas.

Kristianas leido jiems atsisėsti ir valgyti toliau. Tada kartu su Luku užlipo į savo ir Martos kambarius.

Šventė laimingo sugrįžimo garbei bus surengta vakare. Jos metu kiekvienas karo dalyvis galės papasakoti draugui, kaimynui ar mylimajam savo įvykių versiją. Bet dabar jis norėjo iš Luko išgirsti visas smulkmenas, kurios buvo skirtos ne visų ausims.

Mechthilda atsliūkino jiems iš paskos ir atnešė pilną ąsotį vyno, duonos ir mėsos.

Vyrai tylėdami palaukė, kol ji pripildys bokalus ir pagaliau išeis iš kambario. Tada Kristianas susijaudinęs pažvelgė į Luką.

– Iš pat pradžių puolėme Velfų tvirtovę Lichtenbergą ir ją užėmėme, – pradėjo jis savo pasakojimą. – Tai nutiko rugpjūčio pradžioje. Tada mes kartu su imperatoriumi patraukėme Halberstato link. Į Goslarą buvo išsiųstas pastiprinimas. Dar prieš tai imperatorius paskelbė savo sprendimą, apie kurį jau pasakojau. Tai ir lėmė karo baigtį dar nespėjus jam įsibėgėti. Kai Holštaineris perėjo į mūsų pusę, jo pavyzdžiu pasekė kiti ir ėmė paeiliui jungtis prie imperatoriaus kariuomenės. Be kovos užėmėme vieną pilį po kitos.

Lukas atsipjovė gabalą mėsos, mėgaudamasis ją sukramtė ir pasakojo toliau.

– Dauguma Heinricho vasalų jau pavaldūs imperatoriui, kiti pakeis savo nuomonę dar iki lapkričio pabaigos. Todėl imperatorius įsakė baigti žygį nepraėjus nė septynioms savaitėms nuo jo pradžios. Kruvinų kovų praktiškai nebuvo. Tada imperatorius patraukė į Altenburgą, kad paskelbtų Otą fon Vitelsbachą Bavarijos hercogu.

Visi žinojo, kad Vitelsbachai jau seniai ištikimai tarnavo imperijai. Bet nepaisant to, imperatorius atskyrė dalį buvusios Liovės hercogystės prieš ją perleisdamas. Vadinasi, jis nebuvo pasiruošęs visiškai pasikliauti ištikimu Otu fon Vitelsbachu.

– Kaip sekėsi mūsų žmonėms? Ir Ditrichui? – smalsiai klausinėjo Kristianas, norėdamas išgirsti visas naujienas.

Luko veide pasirodė pažįstama šypsena.

– Lichtenbergo užėmimo metu jis kovojo tikrai šauniai. Būtum juo didžiavęsis, net jei tai ir nuodėmė! O po to jam ir nebebuvo ką veikti, tik sėdėjo ant žirgo ir stebėjo, kaip priešai pereina mūsų pusėn.

Kristianas pavargęs perbraukė veidą ir susimąstęs įsispoksojo į liepsnojančią žvakę.

– Aš negaliu patikėti, kad karas tikrai baigėsi. Liovė yra įspraustas į kampą. O į kampą įsprausti žvėrys yra daug pavojingesni nei įprastai. Jis padarys viską, kad atkeršytų... žiauriai atkeršytų.

Lukas pažvelgė jam į akis, šypsena dingo. Vyrai žvelgė vienas į kitą ir susimąstę tylėjo.

Užuot ėjusi pas Kristianą ir Luką, Marta nusprendė pirmiausia susirasti Adelę. Ją rado ten, kur niekada nebūtų tikėjusi rasti – prie savo vaistažolių sandėliuko durų. Nepaisant Martos pastangų, abiejų moterų santykiai vis dar buvo labai įtempti. Bet dabar Luko žmona stovėjo prie jos durų nuo ašarų paraudusiomis akimis, nuleidusi pečius ir liūdnai žvelgė į ją.

Tokios Adelės Marta dar nebuvo mačiusi. Ji stengėsi neprisiminti ilgai trukusios antipatijos ir pajuto, kaip širdyje auga gailestis jaunai moteriai.

Kuri žmona lengvai priimtų žinią, kad vyras susilaukė pavainikio sūnaus ir dar spindėdamas iš džiaugsmo jį pripažino?

– Ar galėtumėte man padėti, kad mano vyras mane mylėtų? – nusiminusi paprašė Luko žmona, jos balsas drebėjo.

Mylėti niekas neprivers, dingtelėjo Martai. Jau turėjai tai suprasti.

Bet ji šias mintis pasiliko sau. Jei šiandien nepavyks sutaikyti Luko ir Adelės, tai ir artimiausiu laiku, o galbūt niekada nepavyks to padaryti.

Ji labai norėjo apkabinti Adelę. Bet ši, galimas daiktas, nepaisant savo būklės, būtų ją atstūmusi. Todėl ji pasikvietė jaunąją moterį į kambarį, uždarė duris, pasodino ją ant suoliuko ir įpylė taurę vyno, įlašinusi į jį kelis lašus migdomojo gėrimo. Tai padės jai bent šiek tiek nurimti.

Adelė nusivalė nosį į rankovę ir paklusniai išgėrė keletą gurkšnių.

– Užtarsiu už tave žodį, kalbėdama su Luku, – po ilgo tylėjimo galiausiai pažadėjo Marta.

Taip, pagalvojo Adelė. Jos viduje vėl kilo pyktis. Tavęs jis paklausys. Juk tave vis dar myli daug labiau nei tą paleistuvę tarnaitę.

Lukas neskubėjo išeiti iš sugrįžtuvių šventės salėje. O kam? Juk jo vis tiek laukė tuščia lova. Kodėl negalėtų švęsti kartu su visais? Net jei karo žygio metu buvo nedaug kovojama, jis parvedė savo vyrus namo gyvus ir sveikus. Be to, tapo tėvu. Priežasčių šiek tiek išgerti tikrai pakako.

Salė ėmė tuštėti. Dauguma vyrų apgirto ir išvinguriavo laukan, kiti jau senokai buvo grįžę pas savo šeimas.

Jis sėdėjo taip paniręs savo mintyse, kad pamatė Martą tik tada, kai ši staiga atsisėdo šalia.

Jis pakėlė į ją sunkias akis.

– Ačiū, kad pasirūpinai Raina.

Ji nusišypsojo.

– Kaip tik buvau pas ją. Ji gerai jaučiasi, jau miega. O tavo sūnus sočiai pagirdytas. – Ji parodė į pilną vyro taurę. – Atrodo, visai kaip ir tėvas.

Lukas niūriai pažvelgė į ją. Jis buvo dar pakankamai sąmoningas, kad suprastų, jog Marta bando prakalbinti jo sąžinę. Per daug gerai ją pažinojo.

– Jei nori paminėti mano žmoną geru žodžiu, pataikei ne tuo adresu, – liūdnai burbtelėjo jis.

Martos veide neišvydo nei supratingumo, nei užuojautos, atvirkščiai, matė norą viską išsiaiškinti, kad ir piktuoju. Tokią jis retai ją matydavo, ir dar su draugais.

– Aš manau, kad kaip tik tuo!

Jai nereikėjo prislopinti balso, jų kairėje ir dešinėje buvo pakankamai laisvų vietų, todėl niekas neišgirstų šio pokalbio.

– Ji jau suprato, kad buvo neteisi, privertusi ją vesti. Adelė nuoširdžiai gailisi. Bet visgi juk pats paprašei jos rankos, – pusbalsiu dėstė Marta. – Ji lygiai taip pat susieta su tavimi, kaip ir tu su ja. Nejaugi norite paversti vienas kito gyvenimą pragaru? Pabandykite dar kartą pradėti viską iš naujo. Ji pasiruošusi. Nagi?

– Tu vis tiek neduosi man ramybės, – niršo jis.

– Būtent.

Marta nusišypsojo. Lukui atrodė, kad jo širdis plyš iš skausmo. Jis skubiai nusuko akis ir nurijo didelį gurkšnį, kad moteris negalėtų pamatyti jo veido.

*

Išėjęs iš salės, Lukas, kaip įprasta, jau ketino pasukti į savo kambarį. Tada prisiminė, kad dabar ten miega jo žmona, kuriai prisiekė niekada daugiau neprisiliesti. Jis nevalingai apsigręžė ir stengėsi prisiminti, kurį kambarį jam skyrė Mechthilda.

Po kurio laiko jis jau stovėjo tarpduryje ir netikėjo savo akimis. Jo ginklai, apsiaustas ir visi daiktai buvo sunešti į kambarį. Bet jį nustebino visai ne tai. Ant lovos krašto sėdėjo ne kas kitas, o Adelė ir švelniai jam šypsojosi. Ji buvo nusiėmusi savo šydą ir nusirengusi viršutinius drabužius, šviesios garbanos gražiai krito ant plonų apatinių.

Lukas įsiuto. Garsiai trenkęs durimis sukryžiavo rankas ant krūtinės rankas ir atsistojo šiek tiek atokiau nuo žmonos.

– Gal norėtumėte man viską paaiškinti, žmona? – prabilo jis, bet pakėlęs balsą pamatė, kad Adelė spokso į jį dar bejėgiškiau.

– Norėčiau paprašyti jūsų atleidimo... už viską, – nuleidusi akis sušnabždėjo ji. – Ir pažadėti, kad ateityje būsiu nuolanki ir paklusni žmona.

Staiga ji pakėlė akis ir drąsiai nusišypsojusi bei nenuleisdama žvilgsnio nuo vyro atsigulė.

Lukas jau stovėjo šalia.

– O ne! – jis grubiai nutvėrė ją už rankos ir pastatė ant kojų. – Jūs jau du kartus įslinkote į mano lovą ir kiekvieną kartą atnešate nelaimę. Dinkit iš čia!

– Antrą kartą aš neįslinkau, – užprotestavo ji ašarotomis akimis. – Buvau atiduota jums kaip teisėta žmona, pats kapelionas palaimino mūsų guolį!

– O tada nebuvote pasiruošusi atlikti savo pareigos, tad buvau priverstas suteršti savo garbę, – Lukas tvirtai laikėsi savo pozicijos. – Dabar nepaverskite manęs dar ir priesaikos laužytoju!

Pats sutepei savo garbę užtaisydamas vaiką tarnaitei ir dar jį pripažinęs prieš visą pasaulį, įpykusi mąstė ji. Bet susitvardė ir ramiai atsisėdo ant lovos krašto.

– Aš buvau nepatyrusi ir išsigandusi. Nejaugi negalite suprasti? Aš myliu jus ir noriu būti gera žmona. Nagi, atleiskite man! Eime kartu į mūsų kambarį!

Jos akys maldavo pasigailėti.

– Aš noriu būti jums naudinga.

Susimąstęs jis pažvelgė į vos pridengtą moters kūną. Dabar galėtų eiti į lovą su bet kuria pasaulio moterimi, bet tik ne su šita. O jeigu paskutinę akimirką ją vėl apims baimė? Šį kartą tikrai nenorėjo prarasti savitvardos.

Ir jis tikrai nenorėjo lovoje paklusnios moters, kuri kęstų jo prisilietimus ir glamones tik iš pareigos. Troško tokios, kuri juo mėgautųsi ir negalėtų atsitraukti.

Adelė jo akyse pamatė nenorą.

Privalau priversti jį su manimi pasimylėti, kad pastočiau, nusiminusi galvojo ji. Jei pagimdyčiau sūnų, jis tikrai imtų mane mylėti ir gerbti!

– Prašau! – sušnabždėjo ji. – Pabandykime viską iš naujo!

Lukas ilgai žvelgė į ją tylėdamas.

Galiausiai nutarė:

– Gerai. Bet viską pradėsime ne lovoje. O dabar eik miegoti. Į savo kambarį!

Kristianas turėjo pasilaikyti sau komentarus apie Heinrichą. Į kampą įspraustas Liovė ėmėsi žiauraus keršto. Jis sudarė sutartį su visų bijomu Bernhardu fon Lipe dėl Haldeslebeno, kurį prieš metus nesėkmingai bandė užimti Vichmanas ir jo sąjungininkai. Kartu su kitais iš Vestfalijos išvytais kariais jis pradėjo siaubti visą teritoriją iki pat Magdeburgo vartų.

Tuo metu, kai imperatorius iki lapkričio vienuoliktos dienos priminės buvusių Liovės bendrininkų priesaikas, arkivyskupui Vichmanui neliko nieko kito, kaip pulti Haldeslebeno tvirtovę. Jis paprašė ir Vetinų pagalbos.

Vichmanas užtikrino, kad Pilypas iš Kelno šį kartą atvyks be savo brabantų gaujos. Dėl jų piktadarysčių vyskupas ir imperatorius susitarė, kad šių nusikaltėlių daugiau neįtrauks į jokią kovą.

Kai Vichmanas patikino, kad pripažins Meiseno markizą sau lygiu karo vadu, Otui neliko kitos išeities, teko priimti Magdeburgo arkivyskupo, savo dėdės, pagalbos prašymą.

Prastai nusiteikęs Otas sukvietė savo pavaldinius 1181-ųjų metų pradžioje, kad šie kartu su juo vėl išvyktų į Haldeslebeną, į tas pačias pelkes ir purvynę.

Haldeslebeno žlugimas

– Negaliu sulaukti, kada grįšime į tą jaukią vietelę. – Lukas išsišiepė ir timptelėjo vadeles, kad nuramintų į visas puses besiblaškantį savo eržilą. – Atrodo, kad net mano žirgas supranta, kur reikia eiti, ir nori sukti atgal.

– Protingas gyvulys, – ramiai atsakė Kristianas ir šiek tiek šyptelėjo. Šį kartą markizas įsakė, kad riteris jotų kartu su jais į karą. Vadovavimą Kristiansdorfo piliai vėl perdavė Reinhardui. Jo padėjėju paskyrė vieną iš labiausiai patyrusių riterių, kuris buvo jau per senas stoti į mūšį.

Kristianas ir Lukas jojo greta Haldeslebeno kryptimi. Netoli jų – Otas ir Ekehartas, kurie vadovavo Vetinų būriui. Paskui Meiseno markizo kariuomenę sekė Ditricho fon Landsbergo ir Dedo fon Groitcšo trupės.

Prasta Oto nuotaika pasiekė viršūnę, kai iki nekenčiamo pelkyno liko vos keletas mylių. Jo ūpas nepagerėjo net tada, kai pasiekė Vichmano žinia: rastas būdas, kaip užimti tvirtai saugomą pilį.

Kiekvieną vakarą prie laužo buvo kalbama apie tai, kaip arkivyskupas žada užimti Haldeslebeno tvirtovę, prie kurios tūno jau nuo vasario pradžios.

Visi buvo įsitempę dėl to, kas jų laukia: neįveikiama pilis pelkėse, kuriai vadovavo visus gąsdinantis kovotojas. Bernhardas fon Lipė buvo pagarsėjęs žiaurumu. Jis negailestingai niokojo viską, kas pasimaišydavo jo kelyje. Buvo kalbama, kad jam pateisinamos visos priemonės, kurios padeda sunaikinti priešą. Keliaudami čia iš Magdeburgo jie matė pakankamai sudegintų kaimų, kurie tai įrodė.

– Užuodi? Kaip aš pasiilgau to malonaus kvapo! Jis tiesiog žadina norą kelias dienas styroti šaltyje, murkdytis purve ir kvėpuoti gerklę griaužiančiais dūmais.

Visą kelią Kristianas nekreipė dėmesio į Luko juokelius ir klausėsi jų tylėdamas. Bet dabar ir jis užuodė baisią smarvę, kuri labai gerai priminė tas ilgas savaites, kai jie veltui bandė užimti Velfų tvirtovę.

– Šį kartą bent neatrodo, kad kas degtų, – lakoniškai nutarė jis.

– Užteko, kad tąkart padegė mums žemę po kojomis, – suniurzgėjo Lukas. – Tikriausiai dabar Vichmano sąjungininkai iš išdegusių žemės duobių spokso į tvirtovę. Bernhardas fon Lipė mėgausis galėdamas alkaniems užkariautojams numesti kaulų nuo savo maisto.

Kristianas nutylėjo ir nieko neatsakė.

Buvo gera žinoti, kad grįžo Luko sarkazmas. Vadinasi, pajudėjo ledai tarp jo ir Adelės. Bet Kristianas negalėjo teigti, kad draugas ėmė žmonai kažką jausti, itin mažai kalbėjo apie ją. Grįžus iš karo žygio jiedu su Adele iškart persikraustė į bendrą kambarį. O dabar prieš jiems išvykstant jauna moteris pranešė, kad laukiasi.

Kristianas atidžiai pažvelgė į priekį. Liko kirsti nedidelį miškelį ir pamatys sąjungininkų stovyklą.

Atsivėrus bendram vaizdui Kristianui iš nuostabos užgniaužė kvapą. Net šalia jojęs iškalbingasis Lukas pristigo žodžių. Markizas ir jo parankiniai sustabdė žirgus, kad galėtų pasigėrėti įspūdingu reginiu.

Haldeslebenas buvo virtęs sala. Gyventojai nukreipė į kitą pusę ne tik pro miestą tekančią Ohrę, bet ir Bevero upelį. Todėl netrukus vietovė buvo visiškai apsemta vandens. Tačiau tai, kuo jie ketino apsiginti, galėjo virsti jų pražūtimi.

Vichmano vyrai kaip tik buvo užsiėmę užtvankos statyba. Kitos užtvankos sustabdė Bevero tekėjimą.

– Mano dėdė protingas kaip lapė! – atsigavęs po sukrėtimo tarė Otas. – Prieš jį dar niekas nemėgino to padaryti. Jis ketina užtvindyti miestą!

Nuveikti darbai atrodė iškalbingi – užgrobėjams iki tikslo įgyvendinimo liko labai nedaug.

Vetinų kariuomenę pasitiko vienas iš Magdeburgo arkivyskupo įgaliotinių ir nuvedė į jiems skirtą stovyklavietę, kurią Kristianas iškart pažino. Čia trūko kadaise sudegusių bokštų liekanų. Tikriausiai Vichmano vyrai per laiką jas sudegino, kad pasiruoštų valgį arba apšiltų. Visgi buvo kovo mėnuo.

Atvykėlių dėmesį atkreipė garsūs riksmai. Benrhardo fon Lipės žmonės ėmė katapultuoti užtvankas. Pasigirdo dešimčių vyrų dejonės, kai kuriose vietose ėmė virsti sustatyti akmenys, slysti žemių lavinos, kurios nubloškė daugybę žmonių. Kiti saugodami savo gyvybes ėmė bėgti kaip galėdami greičiau. Vadai ėmė į visas puses skirstyti nurodymus, kad būtų išlaisvinti nukentėjusieji.

Ant sienos pasigirdo garsus juokas, įspėjimai ir grasinimai buvo įvykdyti.

Kristianas su Luku susižvalgė.

– Atrodo, vėl bus tikras malonumas, – Lukas ištarė tai, apie ką abu šiuo metu pagalvojo.

Jie nušoko nuo žirgų ir perdavė juos Davidui ir Jurgiui, abiem ginklanešiams, kurie bejėgiška veido išraiška stebėjo įvykius prie užtvankų. Tada Kristianas įsakė savo vyrams jiems skirtoje vietoje pastatyti palapines, įrengti laužavietes ir arklių aptvarus.

Užuot paėmę į rankas ginklus, Oto vyrai tempė dėžes, pilnas žemės ir purvo, taip pat rinko krūmų šakas, kad sutvirtintų užtvankas.

Nors Haldeslebeno gyventojai stengėsi sutrukdyti darbus, diena iš dienos buvo galima stebėti vis labiau kylantį vandenį. Lankininkai nuolat taikėsi į vyrus, dirbančius prie užtvankų statybos.

Bernardo šauliai išmanė savo darbą. Buvo sužeista ir nužudyta tiek daug vyrų, kad likusieji privalėjo likti užtvankų prieglobstyje, o tai trukdė ir lėtino darbą.

Nekreipdami dėmesio į gresiantį pavojų, Vichmano vyrai ėmė tvenkti ir Bevero vandenis taip, kad tekantis vanduo negalėjo išsiskirstyti. Miestas buvo apsuptas dviejų siaurų, bet sulig kiekviena diena gilėjančių ežerų, kurių bangos skalavo sienų pamatus.

Galiausiai prieš pat Velykas vanduo pakilo taip aukštai, jog trūko vos kelių sprindžių, kad jis imtų veržtis per sienos viršų.

Kristianas nuėjo pas Gretę ir pamatė, kaip ji parduoda alų keliems vyrams iš Groitcšo stovyklos.

Jos gestai, savarankiškumas, kuriuo ji aptarnaudavo vyrus, visada praskaidrindavo jų nuotaiką juokingais pastebėjimais – visa tai priminė jam namus.

Likęs vienas jis dažnai susimąstydavo, ką ji čia veikia ir kodėl privalo tūnoti šioje nemalonioje aplinkoje. Jis ilgėjosi Martos labiau nei tikėjosi. Jį užvaldydavo mintys, kaip priglaudžia mylimąją, pajaučia jos kvapą ir myluoja net slapčiausias jos kūno vieteles. Nors šioje vietoje ir tokiomis aplinkybėmis nostalgija bei ilgesys trukdė, Kristianas nieko negalėjo padaryti. Jis nerimavo, ar Martai gerai sekasi, ar ji susitvarko su visais darbais, užgulusiais jos pečius. Juk buvo atsakinga už keturis šimtus žmonių. Ar pakankamai ją apsaugojo, palikdamas šalia Reinhardą, Valterį, Kuną ir Bertramą... Buvo tikras, kad kunigas Hilbertas, vyriausiasis kalnakasys, monetų kalikas ir kalviai yra pakankamai patyrę, kad prireikus ateitų jai į pagalbą. Jie tikrai nedelstų. O senasis Fridmaras, kurį Otas paskyrė padėti Reinhardui, tarp Meiseno riterių buvo žinomas kaip patyręs ir sąžiningas vadas. Bet juk niekas nežinojo, kas šiuo metu galėjo vykti Kristiansdorfe. Gal būtų buvę geriau išvežti ją kartu su vaikais pas vieną iš draugų?

Iš galvos jam neišėjo žmonos ir dukters atsisveikinimo žodžiai.

– Tu išvyksti labai ilgam, ilgesniam laikui nei kada anksčiau, – žvelgdama tiesiai į akis susijaudinusi tarė Marta.

Bet dar labiau neramino Klaros kalba.

– O tada grįžk namo kuo greičiau!

Dukra kalbėjo taip rimtai ir įtikinamai, kad net prisimenant jos žodžius, Kristianą apėmė keistas jausmas.

Jį pamačiusi Gretė pagarbiai pasisveikino ir pasiūlė išgerti. Padėkojęs atsisakė, dabar jam tikrai nerūpėjo šaltas alus.

– Viskas prasidės rytoj, – triumfuojančiu balsu pranešė Gretė. Ji žvelgė į Haldeslebeną, arba, tiksliau sakant, į tai, kas matėsi pro užtvankas, aplink kurias vis dar zujo Groitcšo vyrai.

– Tikiuosi, kad gyventojai spės išsigelbėti: laiku užlips ant stogų arba pasiduos. Net neįsivaizduoju, kiek žmonių gali mirti, jei Vichmanui tikrai pavyktų užtvindyti miestą.

Gretė nustebusi pažvelgė į Kristianą.

– Kaip riteris jūs keistai mąstote, – nusprendė ji ir atsisėdo ant ištuštėjusios statinės.

– Karas turėtų būti imperatorių, arkivyskupų ar kunigaikščių reikalas. Į jį nereikėtų įtraukti bejėgių valstiečių ir amatininkų, moterų, vaikų ir senelių, – atsakė Kristianas.

Gretė paniekinamai prunkštelėjo.

– Juk matote, kaip kyla vanduo. Tegul lipa ant stogų!

– Aš nesitikėjau, kad kada nors išgirsiu tave šitaip kalbančią, – nusistebėjo Kristianas.

– Kodėl, pone? – atsiliepė senoji. – Magdeburgo piliečiai turi pakankamai priežasčių nekęsti šios vietos. Kiek viską niokojančių užpuolimų čia buvo organizuojama! Ar pakeliui nematėte sudegintų namų, sumaitotų žmonių kūnų? Aš meldžiuosi Viešpačiui ir visiems šventiesiems, kad kunigaikščiui Vichmanui rytoj pasisektų.

– Gal užpuolimų metu netekai kokio pažįstamo ar giminaičio?

– Taip, – karčiai atsakė Gretė. – Žuvo visa mano sesers šeima, net jauniausias, nespėjęs atsitraukti nuo motinos krūties. Pone, jūs tikrai nenorėtumėte išgirsti, ką jie padarė mano sesers anūkei.

Gretė nusišluostė ašaras į rankovę ir nusipurtė, tarsi norėdama nuvyti baisius prisiminimus.

– Pilis privalo būti sunaikinta, o Berhardas užmuštas. Patikėkite manimi, pone: jei mūsų arkivyskupas pasikvies Magdeburgo vyrus, kad šie sunaikintų Haldeslebeną iki pamatų, jie su malonumu taip ir padarys.

Vanduo kilo greičiau nei buvo tikėtasi. Nespėjus prašvisti pasigirdo džiaugsmingi šūksniai, kurie išviliojo visus iš palapinių. Kristianas, kaip įprasta, čiupo už kardo ir taip pat išlėkė laukan. Bet prieblandoje įžiūrėjo, kad ginklo šį kartą jam tikrai neprireiks. Dauguma Vichmano žmonių jau buvo susirinkę, susijaudinę mojavo rankomis ir stebėjo, kaip vanduo per sieną veržiasi per storas miesto sienas. Nejaugi gyventojai nuskęs nepajutę artėjančio pavojaus?

Kristianui neliko laiko beprasmiškiems apmąstymams. Jis skubiai nužingsniavo link Oto palapinės, kad prisistatytų ir lauktų nurodymų. Netrukus po jo pasirodė Ekehartas. Jo veidas kaip visada buvo neįžvelgiamas. Abu riteriai pasisveikino linktelėdami vienas kitam. Turbūt mažiau linktelėti būtų neįmanoma.

Iš palapinės pirmasis išlindo Ditrichas. Jaunasis riteris buvo žvalus, bet vos įstengė nuslėpti susijaudinimą. Jo tėvas pasirodė po kelių minučių. Neatrodė, kad Otas šią naktį būtų bent šiek tiek miegojęs. O iš jo eisenos aiškiai matėsi, kad sąnarius markizui skaudėjo labiau nei įprastai. Jis mostelėjo ranka prieš jį klūpintiems Kristianui ir Ekehartui, liepė atsikelti ir sekti iš paskos.

Vichmanas ir Kelno arkivyskupas stovėjo kartu su artimiausiais savo patikėtiniais, tarp jų – Geraldas ir Hojeris. Šie pasisveikino su Kristianu draugiškai linktelėję. Vichmano žmonės buvo pastatę žmogaus ūgio pakylą, nuo kurios buvo galima stebėti, kas vyksta apsuptame mieste. Per sieną veržėsi vis daugiau vandens. Ant daugelio stogų vyko sambrūzdis. Nuo jų krito čerpės, ant plikų stogo sijų lipo žmonės, kartu su savimi tempdami maišus ir dėžės, prikrautas svarbiausių daiktų ir maisto atsargų. Tik tiek pavyko išgelbėti.

– Išsiųskite pasiuntinį kartu su keliais ginkluotais vyrais! Pasiūlykite laisvą atsitraukimą, jei jie sutiks pasiduoti, – įsakė Geraldui Vichmanas. – Aš pasimelsiu už mūsų sėkmę.

– Kristianas lydės jus kaip tarpininkas, – nusprendė Ekehartas.

Kristianas priėmė nurodymą tylėdamas. Būdamas Oto kariuomenės vadu Ekehartas galėjo priimti tokius sprendimus.

Netrukus apsiginklavę vyrai sulipo į valtis ir buvo pasiruošę plaukti link sienos.

Kristiano ginklanešiai paruošė šarvus ir šalmą. Kartu su Geraldu ir Hojeriu fon Falkenšteinu sulipus į valtį tapo aišku, kad sunki jų ginkluotė bus nelengva užduotis valčiai.

Žinoma, apie garbingą dvikovą ant tvirtos žemės bus galima tik pasvajoti, mąstė Kristianas. Jis bandė išlaikyti pusiausvyrą ir nepamesti savo kardo.

Bet apsižvalgęs pastebėjo, kad sunkumų kilo ne tik jam. Dauguma valčių pavojingai svirduliavo, kai į jas lipo sunkiais šarvais apsitaisę vyrai. Du susvirduliavo ir klyktelėję virto į vandenį. Kadangi buvo pakankamai seklu, vyrai keikdamiesi ir plūsdamiesi vargais negalais juos ištempė. Antrosios valties įlaipinimas nebuvo toks sėkmingas. Sunkūs šarvai nutempė vyrus į dugną kartu su visa valtimi. Jų išgelbėti jau nebuvo įmanoma.

Geraldas skubiai persižegnojo.

Tada jis pažvelgė į Vichmaną ir laukė, kol duos ženklą išvykti.

Abu vyrai, kurie plukdė valtį su Kristianu, Magdeburgiečiu ir Kelno riteriu, buvo labai patyrę irkluotojai. Todėl Kristianas išdrįso atsargiai apsisukti, kad pamatytų tai, ką dabar regėjo Haldeslebeno gyventojai: daugybę valčių su sunkiai ginkluotais vyrais besiartinančių prie apsemto miesto.

Kiti laikėsi nuo jų pagarbaus atstumo. Miesto gyventojai turėjo suprasti, kad pirmoje valtyje plaukė svarbūs asmenys. Geraldas turėjo iškėlęs Vichmano vėliavą, kad nekiltų jokių neaiškumų.

Irkluotojai suko link aukštesnių pilies sienų, kad nebūtų nunešti į miestą kartu su vandens srove. Ten jau rikiavosi dvi eilės priešų lankininkų. Priplaukus arčiau, pasirodė vyras, apsirengęs kelius siekiančiais šarvais ir užsidėjęs normanišką šalmą. Jis kažką suriko, bet nei Kristianas, nei Geraldas nieko nesuprato. Netrukus visiems tapo aišku, koks nurodymas buvo duotas. Lankininkai paruošė strėles, pakėlė lankus ir nusitaikė tiesiai į valties priekyje sėdintį pasiuntinį.

Kristianas sulaikė kvapą. Jie neturėjo nė vieno skydo, todėl strėlių kruša jiems tikrai bus mirtina. Vienam iš jų iškritus į vandenį, valtis susvyruos ir apvirs. Su tokiais sunkiais šarvais šansai išsigelbėti buvo lygūs nuliui.

Geraldas skubiai atsistojo ir garsiai sušuko:

– Mes atvykstame derėtis!

Vadas įsakė lankininkams palaukti. Nors nebuvo paleista nė viena strėlė, lankai vis dar liko pakelti.

Tuo metu valtis su derybininkais priartėjo prie sienos dar per dvidešimt pėdų.

Dabar vyrai galėjo aiškiai suprasti, kad bokšte stovintis riteris įsakė saviškiams šaudyti.

– Tegul mus saugo Viešpats, – išgirdo Hojerio šnabždėjimą Kristianas. Šis susigūžė laukdamas atakos. Jis tikėjosi, kad šarvai ir šalmas apsaugos nuo strėlių, nors jau buvo pernelyg priartėję prie šaulių.

Pirmosios strėlės nukrito į vandenį šalia valties, o kitos eilės šūviai taip pat vos per plauką nekliudė derybininkų.

Jie žaidžia su mumis, pagalvojo Kristianas.

– Jūs šaudote į derybininkus? – garsiai protestuodamas Geraldas kreipėsi į priešų vadą.

– Tai tik garbės saliutas narsiems užkariautojams! – sušuko šis. – Ir ženklas, kad turime užtektinai strėlių, todėl nesunkiai galime išmaudyti keletą iš jūsų upelyje.

Valtis buvo priplaukusi pakankamai arti, kad Kristianas galėtų apžiūrėti stuomeningąjį vadą. Šarvai ir šalmas uždengė beveik visą veidą, todėl buvo sunku ką nors įžvelgti. Bet jo balsas buvo įsakmus, šarvai ir ginklai geriausios kokybės – tik tiek buvo galima įžvelgti iš tokio atstumo. Jei tai ne pats Bernhardas fon Lipė, tada vienas iš svarbiausių jo parankinių.

Šis net neketino prisistatyti.

– Kaip skamba jūsų pasiūlymas? – suriko jis vyrams.

– Miesto gyventojai galės laisvai atsitraukti ir išsigabenti viską, ką spės, per tris savaites. Bernhardas ir jo žmonės taip pat! Žinoma, pirma privalote pasiduoti! – pareiškė Geraldas.

– Ar Vichmanas mums tai garantuoja? – vėl paklausė priešų vadas.

– Taip.

– Mes negalime atiduoti Haldeslebeno be hercogo Heinricho leidimo.

Geraldas nusprendė patylėti ir neužsiminti apie tai, kad Heinrichas jau seniai nebėra hercogas, greičiau nusikaltėlis, paskelbtas už įstatymo ribų. Ginčas dėl formuluotės toli nenuves. Jei Haldeslebenas greitai pasiduotų, abi pusės išvengtų daug kraujo ir kančių. Bet kadangi Bernhardui vadovauja Heinrichas, jis negali savivaliauti ir priimti savo sprendimų.

– Išsiųskite jam pasiuntinį! Suteiksime jam laisvą praėjimą, – pasiūlė Geraldas. Vichmanas leido jam pateikti tokį pasiūlymą. Niekas nesitikėjo, kad paskelbtasis už įstatymo ribų grįš į Haldeslebeną su savo kariuomene ir išlaisvins miestą nuo užpuolikų.

Vadas apsisuko ir pasikvietė toliau stovėjusį vyrą.

Geraldas trumpai pasitarė su juo, tada šis atsargiai nulipo į jų valtį virvinėmis kopėčiomis.

Arkivyskupas liepė atvesti arklį pasiuntiniui, kad šis kuo greičiau pasiektų Liovę ir gautų jo leidimą pasiduoti.

Belaukiant žinių, situacija ėmė keistis Haldeslebeno gyventojų naudai.

Visą dieną ir naktį smarkiai lijo, o skubiai suręstos užtvankos ėmė minkštėti. Galiausiai viena jų suiro ir susikaupęs vanduo išsilaisvinęs išsiliejo po vietovę. Potvynio banga pasiekė jų stovyklą. Bet Vichmanas nenusiminė ir liepė visiems laisviems vyrams skubiai pastatyti tvirtesnes užtvankas. Netrukus vanduo vėl pakilo iki miesto sienų.

Kitą dieną prie stovyklos prisiartino vienišas raitelis – Bernhardo fon Lipės pasiuntinys, kuris buvo pasiųstas pas Liovę.

Sukandęs dantis jis pareiškė norą pasikalbėti su Geraldu. Grąžinęs žirgą, vyras paprašė valties, kad galėtų pasiekti pilį.

Po kurio laiko Geraldas susirado Kristianą. Šis kartu su Luku ir šešiolikmečiais ginklanešiais Davidu ir Jurgiu vedė pratybas. Buvęs jo ginklanešys Ditrichas taip pat prisijungė prie jų.

– Haldeslebenas pasiduoda. Liovė negali atsiųsti pagalbos. Miestas ir pilis ilgai neatsilaikys, – pranešė Geraldas, prieš tai nužvelgęs besitreniruojančius vaikinus ir pagarbiai jiems šyptelėjęs.

– Ar Bernhardas fon Lipė taip ir pasielgs? – abejodamas paklausė Ditrichas.

– Jis neturi kitos išeities, – atsakė Geraldas. – Miesto gyventojai keletą savaičių gyvena ant namų stogų. Nedidelis kiekis išgelbėtų atsargų jau eina į pabaigą. Net mirusiuosius jie turi plukdyti į bažnyčią valtimi. Ten laiko kūnus tiesiog stoginėje, nes palaidoti negali! Kaip manote, kuris iš jų artimųjų stotų Bernhardo pusėn?

Kitą rytą, 1181-ųjų metų gegužės trečią dieną, Bernhardas fon Lipė buvusio hercogo leidimu perdavė Haldeslebeną Vichmanui. Šis, kaip ir buvo sutarta, garantavo Bernhardo vyrams ir miesto gyventojams saugų pasitraukimą. Per tris savaites jie privalėjo palikti savo namus ir išsigabenti svarbiausius daiktus.

Tada Vichmanas leido Magdeburgo žmonėms sunaikinti pilį, iš kurios pasklisdavo tiek daug kančių. Magdeburgiečiai išdidžiai džiaugėsi galėdami sunaikinti velnio irštvą.

Tuo metu, kai miestas buvo niokojamas, Vichmanas kartu su savo sąjungininkais atvyko į Magdeburgą, kuriame šventė pergalę.

Bet Kristianas, Lukas ir jų vyrai dar negalėjo ruoštis kelionei į Kristiansdorfą. Nors Kristianas be galo troško pagaliau grįžti namo, antroji karo fazė prasidėjo tik dabar.

Nors Haldeslebenas, svarbi Liovės tvirtovė, buvo užimta, Heinrichas nepasidavė. Į pagalbą jam neatskubėjo nei galingasis svainis Anglijos karalius, nei flamadai ar danai, net ir Vendeno kunigaikštis, kuris buvo labai artimas jo sąjungininkas. Su likusia savo kariuomene Heinrichas patraukė link tų pilių ir grafysčių, kurių šeimininkai stojo priešų pusėn. Holšteinas turėjo būti užpultas pirmiausia.

Imperatorius nukėlė kitą karo žygį birželiui. Iki to laiko susirinko galinga kariuomenė, pasiruošusi sunaikinti nusikaltėlį Liovę, iš Saksonijos, Švabijos, Bavarijos ir Reino.

Otas su savo broliais Ditrichu ir Dedu taip pat priklausė kariuomenės vadams, kurie su savo būriais susitiko Hornburge.

Imperatorius nusprendė nesutelkti savo jėgų vienai stipriai saugomo Braunšvaigo atakai ar ilgai apgulčiai. Visų nuostabai, jis vedė didžiąją dalį savo kariuomenės, tarp jų ir Vichmano, Meiseno markizo ir Jadvygos brolio Oto fon Brandenburgo žmones, per negyvenamą Liuneburgo Heidę į Bardoviką, kuris atiteko jam be kovos. Dar pakeliui visos pilys ir miestai perėjo į imperatoriaus pusę – išskyrus Liuneburgą.

Heinricho žmona Matilda buvo būtent šio miesto kunigaikštienė. Ji pasipriešino imperatoriui ir pareiškė, kad neatiduos Liuneburgo, nes šis miestas yra jos vestuvinė dovana ir priklauso jai. Imperatorius paliko jai Liuneburgą, bet išsiuntė Jadvygos brolį, naująjį Saksonijos hercogą Otą fon Brandenburgą, atgal į Bardoviką, kad saugotų jį. Tada kartu su likusia kariuomenės dalimi, kurioje buvo ir Otas su savo palyda, jis patraukė per Elbę į Liubeką.

Heinrichas rimtai ruošėsi galingo Hanzos miesto gynimui, sutelkė ten didžiąją dalį savo kariuomenės. Vertingiausius belaisvius, Tiuringijos grafą Liudviką ir jo brolį Hermaną, jis liepė nugabenti į Zegebergą ir atidžiai saugoti.

Jis žinojo, kad Liubeko gyventojai yra jam ištikimi. Juk jo dėka miestas sužydėjo.

Bet imperatorius netikėtai sulaukė papildomos paramos: Vendų kariuomenės, didžiulės Danijos karaliaus Voldemaro karinės pajėgos. Būtent jo pagalbos Liovė tikėjosi prie Travės žiočių. Voldemaras susitarė su imperatoriumi, kad viena iš Danijos karaliaus Fridricho dukterų ištekės už Švabijos hercogo.

Iš visų pusių apsupti Liubeko gyventojai nematė kitos išeities, teko paprašyti imperatoriaus leidimo išsiųsti pasiuntinį pas Heinrichą į Štadę. Jei buvęs hercogas neužtikrins, kad gins miestą ir jo gyventojus, jie prisijungs prie imperatoriaus.

Jau po kelių dienų grįžo Liubeko pasiuntinys su Heinricho nurodymu perduoti miestą imperatoriui. Fridrichas išdidžiai įžengė į Hanzos miestą.

Liovė pralaimėjo. Jis tik paprašė imperatoriaus, kad suteiktų apsaugą, kuri palydėtų jį iki Liuneburgo, kur be jokios išpirkos paleido abu Tiuringijos kunigaikščius. Rugpjūčio pabaigoje imperatorius atleido didžiąją dalį savo kariuomenės.

Pagaliau Kristianas ir Lukas kartu su visu Oto būriu galėjo keliauti namo. Jų žygis truko beveik šešis mėnesius.

– Karas baigėsi. – Šypsodamasi tarė Gretė vyrams, kurie stumdėsi aplink ją, gėrė, juokėsi ir pliauškė niekus. Pasklidus naujausioms žinioms apie grįžimą namo moterį apspito klientų būriai.

– O ką tu veiksi? Uždarysi savo verslą? – paklausė Kristianas. Nespėjus išgerti vieno bokalo, Gretė jau buvo spėjusi pripildyti kitą. –

Pasiūlymas tebegalioja. Grįžk kartu su mumis į Kristiansdorfą, ten bus pasirūpinta tavo senatve.

Gretė griežtai nužvelgė triukšmaujančius pirkėjus, tada įbruko vienam į ranką samtį.

– Štai, būk bent kiek naudingas! Pakeisk mane trumpam!

Ji nekreipė dėmesio į kilusią džiaugsmo bangą, tik žvilgsniu parodė Kristianui sekti iš paskos į ramesnę vietą.

Jie sustojo šiek tiek atokiau nuo triukšmaujančių vyrų.

– Viešpats atsidėkos jums ir jūsų žmonai už gerumą, – prabilo Gretė. – Negalėsiu dar kartą nueiti tokio atstumo. Mano laikas netrukus ateis.

Ji įspaudė kažką Kristianui į ranką, tikriausiai keletą pfeningų, susuktų į skepetą.

– Paimkite ir nupirkite už juos žvakių mano sielos ramybei. Man prireiks užtarimo pas Viešpatį Dievą.

Senosios veide pasirodė liūdna šypsena.

– Aš norėčiau čia pasiieškoti sau ramios vietos mirčiai. Bet jei Viešpats panorės, prisijungsiu prie jūsų vėliau. O jums reikėtų paskubėti. Dėl žmonos gerovės! Žinau, kad darote viską, kas tik įmanoma, kad ją apsaugotumėte. Bet jai gresia pavojus, nuo kurio jos neišgelbės joks kardas.

Gretė pažvelgė tiesiai Kristianui į akis. Jis iš karto prisiminė bauginančius dukters atsisveikinimo žodžius. Tada ji tiesiog apsisuko ir nuėjo. Kristianas žinojo, kad sulaikyti ir paprašyti viską paaiškinti būtų beprasmiška.

Gretė neatsisukdama išėjo iš stovyklos, ir niekas daugiau jos nematė. Savo vežimą, kaip vėliau paaiškėjo, ji perdavė jaunai markitantei, kuri nuolat ištiesdavo pagalbos ranką.

Kitą rytą Otas kartu su visa kariuomene patraukė Meiseno link.

Neramia širdimi Kristianas vis skaičiavo dienas, kurios skyrė jį nuo Martos ir saviškių. Jo nebuvo beveik pusę metų, ilgiau nei kada anksčiau. Artėjant prie Kristiansdorfo, jo baimė dėl Martos vis augo.

Blogos naujienos

Iki kaimo likus nedidelei kelio atkarpai Kristianas, kaip įprasta, išsiuntė raitelį, kad šis Kristiansdorfo gyventojams praneštų apie karių sugrįžimą.

Ar jis grįš, kad praneštų blogas naujienas? Ar pasveikins Luką susilaukus sveiko kūdikio?

Bet pasiuntinys nesugrįžo.

Jodamas būrio priekyje Kristianas vis labiau ragino savo žirgą. Visi norėjo namo. Šalia jojantis Lukas tapo labai ramus, susimąstęs, o Kristianas vis labiau nerimavo. Kas galėjo įvykti kaime per tuos pusę metų, kol jų nebuvo?

Pilies kieme buvo pilna žmonių, kurie norėjo pasveikinti iš karo grįžusius vyrus ir pamatyti savo pažįstamus bei giminaičius.

Bet kirtęs kaimo vartus Kristianas taip išsigando, kad atrodė širdis tuoj iššoks iš krūtinės: šalia Reinhardo su pasveikinimo taure stovėjo ne Marta, o Valtrūda, našlė iš Goslaro. Keliaujant į Kristiansdorfą ji tapo jų sąjungininke.

Galbūt Marta buvo staiga pakviesta padėti gimdyvei, įtikinėjo save, norėdamas nusiraminti. Staiga jis pamatė už Reinhardo stovinčią Klarą. Jos veidas pasirodė toks rimtas, kad Kristianui akimirką aptemo akyse, atrodė, kad atėjo pasaulio pabaiga.

Valtrūda pagarbiai pasveikino Kristianą ir ištiesė jam taurę.

– Mano žmona? – nespėjęs išgerti nė gurkšnio riktelėjo Kristianas.

– Ji serga ir guli lovoje, – susirūpinusi pranešė jam Valtrūda.

– Dabar jau yra vilties, – prasibrovusi į priekį prabilo Klara. – Greičiau eime pas ją!

Kristianas skubiai ištiesė taurę Lukui, kuris taip pat veltui žvalgėsi savo žmonos, ir išlipo iš balno.

Reinhartas atidavė Kristianui pilies raktus ir nutaisęs rimtą veido išraišką kreipėsi į Luką.

– Tau gimė sūnus. Bet tavo žmona... Man labai gaila... Tegul Viešpats būna gailestingas jos sielai.

Reinhardas persižegnojo ir pakvietė arčiau jauną mergaitę, glėbyje laikiusią naujagimį.

– Jūsų žmona norėjo, kad sūnus būtų pavadintas jūsų vardu, pone, – droviai tarė ji. – Aš esu Roza, jo auklė. – Ji nuleido akis ir pagarbiai pritūpė.

Lukas pažvelgė į miegantį savo sūnų. Šis per miegus sujudėjo ir suspaudė mažus kumštelius. Bet Lukas nepratarė nė žodžio ir nusekė paskui Kristianą ir Klarą, kurie jau buvo pakeliui į Martos kambarį.

Valtrūda energingai jį sulaikė.

– Jei pirmiausia norėtumėte atsisveikinti su savo žmona, ji pašarvota koplyčioje. Mes kiek įmanoma uždelsėme jos laidotuves tikėdamiesi, kad spėsite grįžti laiku.

Prie Martos lovos budėjo Joana, išbalusi, pavargusi ir išsekusi.

Pamačiusi Kristianą ji iš karto pašoko.

– Lai būna palaimintas Viešpats! Jūs sugrįžote! Dabar ji pasveiks.

Marta giliai miegojo.

– Kaime buvo išplitusi karštinė, – sušnabždėjo Joana. – Ji dirbo tol, kol visiškai išseko. O tada mirtinai susirgo Danielis.

Kristianas susigūžė.

– Jis gyvas, šiaip ne taip jį išgelbėjome, – skubiai nuramino ji, pastebėjusi vyro išgąstį. – Dabar jaučiasi puikiai, išjojo kartu su riteriu Fridmaru.

Bent ši nelaimė praėjo pro šoną, pagalvojo Kristianas. Jis buvo labiau nusiminęs, nei jautė palengvėjimą, nes žinojo, kad Joana turės jam ir daugiau blogų žinių. Per paskutinius mėnesius mirė tiek daug kūdikių ir mažamečių, todėl dėkojo Dievui už jam suteiktą malonę, kad jo vaikai buvo stiprūs ir sveiki. Išskyrus dar negimusį kūdikį, kurio Marta neteko, kai buvo kankinama, ir vis dar gedėjo. Kristianas bijojo net pagalvoti apie tai, kad galėtų kurio nors iš jų netekti.

– Ją nualino rūpestis, bemiegės naktys. Bet man atrodo, kad nelaimingai pasibaigęs gimdymas atėmė paskutines jos jėgas, – Joana tyliai pasakojo toliau. – Gal galėtumėte šiek tiek su ja pabūti... Atneščiau ką nors užkąsti Jums ir jai.

– Eik. Aš nesitrauksiu nuo jos nė per žingsnį, – liūdnai užtikrino Kristianas. – Ir pranešk Lukui, kas atsitiko jo žmonai. Juk tikrai dalyvavai gimdyme.

– Taip, pone. Kaip pageidaujate, pone. – Joana skubiai pritūpė ir išbėgo laukan.

Kristianas prislėgtas atsisėdo ant lovos ir pažvelgė į išbalusį, sulysusį žmonos veidą. Kol jis dvejojo, ar paimti žmonos ranką, ar leisti jai ramiai miegoti, atrodo, moteris pajuto jį esant šalia ir atsimerkė.

– Tu sugrįžai! Pagaliau! Dabar viskas bus gerai!

Jos šypsena buvo silpna, vos jautėsi gyvybės ženklai. Sudrebėjusi ji sutraukė pečius.

– Man siaubingai šalta! Ar atsigulsi šalia ir sušildysi mane? – Ji nedrąsiai pažvelgė į savo vyrą, laukdama, ką jis darys. Kristianas numetė apdulkėjusį apsiaustą ant grindų ir išsitiesė šalia jos su visais drabužiais. Marta priglaudė nugarą prie vyro krūtinės, apkabino jo ranka savo liemenį ir užmerkė akis.

– Dabar viskas bus gerai, – vėl sumurmėjo ji ir akimirksniu užmigo.

– Kas atsitiko? – paklausė Lukas.

Jis sėdėjo salėje ir stengėsi susigaudyti savo mintyse.

Koplyčioje jis atsiklaupė prie Adelės kūno ir negalėjo užgniaužti jausmo, kad ten gulėjo nepažįstamoji. Šiek tiek tolėliau, pačiame kampe, sėdėjo Roza, jaunoji auklė, kuri rankose supo miegantį naujagimį sūnų. Salės prieangyje jo laukė Raina ir parodė jo pirmagimį, šviesiaplaukį garbanių, kuris gugėdamas ant motinos rankų bandė žengti pirmuosius nedrąsius žingsnius. Raina nuleidusi akis nedrąsiai pranešė jam, kad jei šeimininkas Kristianas leis, ji ištekės už vyriausiojo tarno, kuris jau paprašė jos rankos.

Taigi Lukas turėjo du sūnus ir jokios žmonos. O viršuje, savo kambaryje, gulėjo sunkiai serganti Marta.

– Kas atsitiko? – pakartojo jis savo klausimą, į kurį niekas neatsakė.

– Vaikas gulėjo atvirkščiai... todėl gimdydama ji nukraujavo... – galiausiai paaiškino Joana, atnešusi iš virtuvės šiek tiek maisto Kristianui ir Martai, bet nedrįsusi pas juos užeiti.

Todėl padėjo alų ir sriubą priešais Luką.

– Ji pati kalta, – pasigirdo šviesus, bet neįprastai griežtas balsas.

Visi atsisuko į Klarą.

Jie jau buvo įpratę nesielgti su devynmete Martos dukra, tikra jos kopija, kaip su vaiku. Nepaisant to, kad buvo pilies valdytojo dukra, kiekvienas artimas Kristiano draugas žinojo, kad į mergaitės žodžius reikia įsiklausyti ir vertinti juos rimtai. Bet toks stiprus kaltinimas, ir dar iš devynmetės lūpų?

– Galbūt norėtum mums plačiau paaiškinti? – taip pat griežtai paklausė jos Lukas.

– Kai šalia bus mano tėvas. Jis taip pat privalo tai žinoti.

Tarsi išgirdęs dukters žodžius, Kristianas nulipo laiptais žemyn. Jis atrodė pavargęs ir susirūpinęs.

– Ji miega. Būk gera, pažiūrėk, kaip ji laikosi, – paprašė jis Joanos. Ši nedelsdama nuskubėjo viršun.

– Atrodo, kad tavo dukra turi mums pranešti kažką neįprasto, – iš padilbų burbtelėjo Lukas.

Kristianas atidžiai nužvelgė savo vaiką, prie kurio buvo prisirišęs labiausiai. Jis pakankamai gerai pažinojo Klarą, todėl žinojo, kad tai, ką mergaitė ketina pasakyti, buvo skirta ne visiems aplinkiniams. Todėl mostelėjo prieiti ir atsisėsti šalia.

Klara užlipo ant suolo priešais Kristianą ir Luką. Nedidelė grupelė sėdėjo pakankamai susispaudusi, kad aplinkiniai suprastų, jog tai privatus pokalbis. Visi greta stovėję žmonės paklusniai atsitraukė ir laukė.

– Iš pradžių sunkiai susirgo Danielis. Tada ši vasaros karštinė pasklido po visą kaimą, – pradėjo Klara. – Ji siautė nepaprastai stipriai ir susirgo labai daug žmonių. Mechthilda ir kunigas Hilbertas buvo vieni iš pirmųjų.

Tik dabar Kristianas suvokė, kad dar nematė nei šeimininkės, nei kapeliono. Besirūpindamas Marta jis visiškai apie juos pamiršo.

– Ar jie gyvi? – sunerimęs pasiteiravo jis.

– Taip. Bet abu dar per silpni, kad atsikeltų iš lovos. Mama, Joana ir aš dieną ir naktį lankėme ligonius. O kadangi kunigas Hilbertas negalėjo atlikti savo pareigų, Sebastianas ėmė vis garsiau burnoti, kad Visagalis atsiuntė šią ligą į kaimą, norėdamas nubausti visus nusidėjėlius.

Klara trumpam stabtelėjo, o Kristianas ir Lukas pradėjo suprasti, kas eis toliau.

– Mes privalėjome lankytis jo mišiose, kitaip būtume į save atkreipusios dar didesnį dėmesį. Kiekvienas jo žodis, kiekvienas grasinimas amžinuoju prakeiksmu buvo skirtas mums, o kalbėdamas apie bedievišką elgesį jis turėdavo omenyje šią pilį. Jis nemažai žinojo apie tai, kas čia vyksta. Rainą jis atvirai prakeikė kaip nuodėmingąją ir verčia ištekėti už vyriausiojo tarno, nors moteris jo nemėgsta. Kaimo seniūną privedė prie to, kad šis ketina uždaryti viešnamį. Neminėdamas mamos vardo jis kupinas pagiežos nuolat pamokslavo apie begėdes moteris, kurios užsiimінėja pagoniškais ritualais ir burtais. Kas pas jas eis, bus prakeiktas amžių amžiams.

Klara šiek tiek nuleido balsą.

– Jai negalėjo padėti nei Reinhardas, nei vyriausiasis kalnakasys, net Mechthilda. Mama stengėsi, kad kiti nepastebėtų, kaip ją žeidė tokios kalbos. Kai Adelei atėjo laikas gimdyti, ši garsiai suriko, kad neleis prakeiktajai artintis prie savo kūdikio.

Klara pamatė Luko veide plykstelėjusį įtūžį ir nusiminęs nuleido rankas.

– Mama žinojo, kad vaikas yra persisukęs. Ji meldė Adelės leisti jai padėti. Juk galėjo apsukti vaiką pilve. Bet Adelė išsiuntė seną savo tarnaitę, kad ši pakviestų pribuvėją iš savo kaimo. O kunigas Sebastianas slankiojo aplink kambario duris, kad užtvertų mamai kelią. Svetimai pribuvėjai nepavyko, todėl jūsų žmona nukraujavo jos rankose. Man labai gaila.

– Kodėl ji neleido Martai padėti? – nesuprasdamas sumurmėjo Lukas.

– Madam Adelė sakė, kad kiekviena moteris gali padėti ateiti į pasaulį jūsų sūnui, bet tik ne mama.

Akimirką tarp trijulės įsivyravo mirtina tyla.

– Mama jautėsi kalta dėl Adelės mirties, nors nieko negalėjo padaryti. Jos jėgos buvo beveik išsekusios, siela sužeista kunigo Sebastiano kaltinimų. Ji pervargo, todėl tapo lengva auka karštinei.

Klara nutilo. Niekas daugiau nekalbėjo.

Palikau ją vieną pusei metų, prikaišiojo sau Kristianas. Ne todėl, kad norėjau, privalėjau. Gal per daug iš jos tikėjausi, pervertinau jos jėgas? Dėl visko, kam ji pasiryžo per tuos metus ir ką pasiekė, aš pamiršau, kokia ji iš tikrųjų trapi.

Su darbais Marta būtų viena kaip nors susitvarkiusi, jis buvo tuo tikras. Bet pasalūniškų Sebastiano antpuolių, užslėptų jo kaltinimų ir vėl gresiančios mirties bausmės ji negalėjo ištverti. Nuo to nė vienas jo draugas nebūtų galėjęs išgelbėti.

Jis sugavo Luko žvilgsnį ir numanė, apie ką galvojo draugas: apie kadaise įvykusį ginčą, kai jis pargabeno Martą namo mirtinai sergančią ir išgąsdintą kankinimų bei kalėjimo. Jis bijojo, kad tai galėjo sužlugdyti Martos norą gyventi, bet Lukas karštai jam paprieštaravo.

– Tada tu buvai teisus, – sušnibždėjo Lukas. – Kad ir kaip ji stengėsi to neparodyti, jie visgi atvėrė žaizdas jos sieloje.

Kaip jis drįso manyti, kad ji pamirš tai, ką teko patirti, kaltino save Lukas. Kokia stipri turėjo būti jos baimė baigti gyvenimą laužo liepsnose? Jis manė, kad po tiek kartu praleistų metų pažįsta ją taip pat, kaip Kristianas, bet apsigavo. Jos tvirtumas ir ramumas buvo suvaidinti.

Juk tas, kuris parodo baimę, šiame pasaulyje yra žuvęs.

– Tikiuosi, man nereikia tau sakyti, kad niekam daugiau apie tai nepasakotum? – po kurį laiką užsitęsusios tylos kreipėsi į savo dukrą Kristianas.

Klara paskutinę akimirką užgniaužė pasipiktinimo kupiną prunkštelėjimą. Ką tėvas apie ją galvoja? Bet ji patylėjo ir linktelėjo.

– Žinoma, ne. Ar man surasti Danielį? Jis ir garbusis Fridmaras jau turėtų būti grįžę.

Tėvui pritarus ji išbėgo laukan.

– Privalėsi atidžiai ją prižiūrėti, – nužvelgęs mergaitę liūdnai tarė Lukas. – Kitaip jai teks kentėti taip, kaip Martai, o gal net daugiau.

Kristianas neatsakė. Jis ir pats tai gerai žinojo. Jis pamojo vienai iš tarnaičių, kurios mandagiu atstumu stovėjo prie įėjimo į salę ir laukė jo įsakymų.

– Kas rūpinasi madam Adelės laidojimo reikalais?

– Valtrūda, kol Mechthilda dar negali tvirtai atsistoti ant kojų. Jūsų žmona paprašė, kad ji perimtų šiuos reikalus.

– Atsiųsk ją čia.

Kristianas su našle aptarė pasiruošimą gedulingiems pietums. Jo ir Luko įsiūčiui mišias už mirusiąją laikys kunigas Sebastianas, nes Hilbertas vis dar negalėjo pakilti iš ligos patalo.

– Nueisiu pas Sebastianą ir pažadėsiu paaukoti pinigų altoriaus kryžiui už sėkmingą grįžimą iš karo, – pranešė Kristianas.

Lukas bejėgiškai dėbtelėjo į jį.

– Po visko, ką jis padarė mums ir Martai, tu dar nori įmesti į jo kišenę pinigų?!

– Pinigus noriu duoti ne jam, o Viešpačiui, – suraukęs kaktą paaiškino draugui Kristianas.

Tada atsipalaidavo.

– Žinoma, tu teisus. Noriu jį papirkti, jei jau kalbame atvirai. Kitos išeities nematau. Kryžiaus jis tikrai norės, o už jį privalės sutramdyti savo pagiežingas kalbas. O gal nori, kad jas išsakytų net ir per Adelės laidotuves?

Jis padėjo taurę, kurią vis dar laikė rankoje, ir atsistojo.

– Nueikime į koplyčią kartu ir pasimelskime už tavo žmonos sielos ramybę. Tada nueik pas savo sūnus. Tuo metu aš pasirūpinsiu Marta.

Šį kartą Marta atsibudo vos Kristianui įžengus į kambarį. Jis buvo jau švariai nusiprausęs ir persirengęs kvepiančiais drabužiais. Nenorom nusišypsojęs jis priėjo prie žmonos ir pabučiavo į kaktą.

– Kaip laikaisi?

– To klausti turėčiau aš. Juk tu grįžai iš karo, – pabandė pajuokauti ji.

Jis nutylėjo, kad čia taip pat įvykęs karas su nematomais, bet ne ką mažiau pavojingais priešais.

– Karas jau baigėsi. Liovė sutriuškintas galutinai. O visi mano vyrai grįžo kartu su manimi gyvi ir sveiki.

Ji pasikėlė ir džiaugsmingai nušvitusiu veidu sušuko:

– Tai tiesa?! Vadinasi, jums nereikės išvykti?

Jis patvirtino tai linktelėdamas. Jam taip palengvėjo matant jos veide bent kruopelytę gyvybės, kad ėmė trūkčioti balsas.

Tada jis atsisėdo ant lovos krašto šalia žmonos ir paėmė jos ranką. Ji užmerkė akis ir prisiglaudė.

– Man nepavyko. Norėjau, kad grįžęs rastum viską tvarkoje. Bet štai, aš guliu lovoje, o Adelė...

Apsimestinis susitvardymas jos veide dingo, atrodė, kad tuoj ims verkti.

– Kiek laiko praėjo nuo paskutinio karto, kai sirgdama gulėjai lovoje? – reikliai paklausė jis.

Išskyrus laikotarpį, po gimdymo tik tą kartą, kai buvo pargabenta iš kalėjimo. Bet nenorėdamas jai to priminti, jis kalbėjo toliau.

– Liga nėra nesėkmė. Kitaip anuomet būtum laikiusi save visiška nevykėle. Tada, kai pasislėpėme mažoje Raimundo trobelėje.

Išgirdus jo žodžius ir prisiminus tuometinius įvykius, Martos veide pasirodė skausmo kupinas šypsnys.

Dvylika metų praėjo nuo to laiko, kai ji išgydė iš Randolfo kalėjimo išlaisvinto Kristiano žaizdas, atsiradusias po kankinimų, ir alinančią karštinę. Tada ji lankydavo vyrą naktimis, padovanojo jam save, nes niekas nežinojo, ar pamatys išauštantį rytojų. Anuomet, prieš stodamas į dvikovą iki mirties, jis nepaisė luomų skirtumų ir paprašė tapti jo žmona.

Jis niekada negalėtų mylėti nieko kito. Tik Martą. Ji buvo nepaprasta moteris: nuoširdi, drąsi ir apdovanota ypatingomis galiomis. Bet būtent jos ir pastūmėdavo ją į pavojų. Kristianas bet kurią akimirką galėtų paaukoti savo gyvybę, norėdamas ją apginti, atiduotų už ją paskutinį kraujo lašą. Nors neįsivaizdavo savo gyvenimo be

Martos, jai vyro reikėjo dar labiau – atramos ir užuovėjos nuo baisiausių gyvenimo audrų.

Martos šypsena dingo.

– Galbūt man būtų pavykę išgelbėti Adelę, – tyliai atsiduso ji. – Bet ji manęs neprisileido, jautė man neapykantą. Aš neišdrįsau paprašyti Fridmaro ar Reinhardo, kad padėtų man patekti į jos kambarį... nes prie jo durų stovėjo kunigas Sebastianas...

Marta būtų prasibrovusi pro bet kurį kitą žmogų – juk reikėjo gelbėti gyvybę. Net būtų prašiusi jo riterių pagalbos. Kristianas puikiai tai žinojo. Bet tik ne pro Sebastianą. Ji klaikiai bijojo kunigo.

– Tu visiškai nekalta, – įtikinėjo ją Kristianas. – Ji pati taip nusprendė, o Viešpats panoro pasiimti ją pas save.

Jo balsas akimirkai sugriežtėjo.

– Nedrįsk atvirai abejoti Dievo sprendimais! Už tai jie gali tave nuteisti.

Kristianas švelniai paglostė jos skruostą.

– Pasistenk kuo greičiau pasveikti. Po kelių savaičių privalėsime lydėti markizą į imperatoriškąją tarybą. O gal nori praleisti tą akimirką, kai Liovė kris imperatoriui po kojomis maldaudamas pasigailėjimo?

1181-ųjų lapkritis Erfurte: nuosmukis

Martai buvo duota pakankamai laiko, kad pasveiktų iki įsimintos imperatoriškosios tarybos, kurioje Heinrichas Liovė bejėgiškai pasiduos imperatoriui. Šis visų nekantriai lauktas įvykis užsitęsė ilgiau nei buvo tikėtasi.

Susirinkimo Kvedlinburge metu Liovė smarkiai susikivirčijo su naujuoju Saksonijos hercogu, Jadvygos broliu, todėl buvo priimti tam tikri sprendimai. Buvo pareikalauta, kad Heinrichas pasirodytų lapkričio viduryje Erfurte įvyksiančioje imperatoriškoje taryboje ir stotų prieš imperatorių bei kunigaikščius priimti savo nuosprendžio.

Nepaisydamas ilgus metus trukusių susidūrimų su Velfų kunigaikščiais Vichmanas pasisiūlė palydėti už įstatymo ribų paskelbtą Liovę į imperatoriškąją tarybą.

Šį kartą Meiseno markizui nebuvo per ilgas joks kelias, ir net prastas oras nesukliudys pamatyti Liovę, sumaišytą su dulkėmis. Nekreipdamas dėmesio į lapkričio šaltį jis nurodė, kad Kristiansdorfo valdytojas kartu su žmona palydėtų jį, jo sūnų ir kunigaikštienę Jadvygą į Erfurtą.

Tik pasijutusi geriau Marta ėmė krauti į savo krepšį vaistų atsargas, kurių turėjo pakakti Oto gydymui ir visos palydos sveikatai užtikrinti. Jai padėjo Joana ir Klara.

Ji pati apsivilko šilčiausią suknelę, nors iš tiesų markizo palydai ji buvo šiek tiek per prasta, ir apsisiautė savo tamsiausią apsiaustą. Ją labai stipriai paveikė Sebastiano grasinimai, todėl mielai rinkosi tokią aprangą, kuri neišskirtų iš minios.

Bet Kristianas liko nepatenkintas pamatęs žmonos aprangą ir pareikalavo, kad ji apsirengtų pačią prabangiausią savo suknelę ir apsigobtų kailiais apsiūtu apsiaustu, kurį pats padovanojo. Ji nutylėjo ir nuleidusi galvą priėmė jo sprendimą. Kristianas buvo teisus sakydamas, kad brangūs drabužiai parodys jos padėtį ir apsaugos. Nors labiausiai šiuo metu ji norėjo pasislėpti nuo viso pasaulio!

Kelionės į Erfurtą metu Otas atrodė gerai nusiteikęs, nekantraudamas laukė būsimojo spektaklio.

Bet Martą užvaldė ankstesnės baimės. Šaltis ir šlapdriba jos taip neerzino, kaip grėsmingi Ekeharto, Elmaro ir Gizelberto žvilgsniai. Jie iškeldavo į paviršių praeities košmarus, kurie ją persekiojo nuo pirmos dienos praleistos rūmuose: sapnus apie laukinius žvėris, puolančius ją ir ketinančius sudraskyti tą pačią akimirką, kai parodys bent kruopelytę baimės.

Prie Kristiano šie trys riteriai nedrįso ištarti jai nė žodžio. Jadvyga taip pat pasistengė, kad pagarbą užsitarnavusiai ir labai reikalingai gydytojai būtų skirta tinkama apsauga. Tai sulig kiekviena ramiai prabėgusia diena leido Martai lengviau atsikvėpti. Kur kas lėčiau ji vėl pratinosi prie priešiškų dvariškių ir jų elgesio.

Lapkričio viduryje Erfurte turėjo būti aptariami svarbūs reikalai. Jadvygos broliui Zigfridui, dabartiniam Bremeno arkivyskupui, imperatorius perleido Štadės grafystę, o Adolfas fon Holšteinas atgavo buvusią savo nuosavybę už tai, kad perėjo į imperatoriaus pusę. Iš nelaisvės paleistas grafas Liudvikas fon Tiuringenas perdavė savo grafystę broliui Hermanui.

Šis, savo ruožtu, pranešė apie savo vestuves su Sofija, rugpjūčio pabaigoje mirusio Oto brolio Heinricho fon Vetino našle. Otas su savo broliais diskutavo, kad taip skubiai ištekinta našlė pasistengs įtikti naujajam vyrui ne tik gyvenime, bet ir lovoje. Tam, kad palenktų Tiuringeną į Vetinų šeimos pusę.

Jei našlės greitai ištekinamos už kitų vyrų, tai reiškia tik šeimos nuosavybės išlaikymą ir naujų sąjungų kūrimą – po šio netaktiško pastebėjimo Otas pagavo griežtą Jadvygos žvilgsnį.

Kitomis aplinkybėmis tokios naujienos būtų buvusios tikrai vertos dėmesio, bet dabar jos buvo svarbios tik nedideliam kunigaikščių ratui.

Jie norėjo pamatyti tai, kaip buvęs hercogas krinta imperatoriui po kojomis.

Štai! Otas taip stipriai suspaudė Jadvygos ranką, kad ši vos įstengė nesurikti. Būtų buvęs puikus skandalas!

Ji šiek tiek timptelėjo vyro ranką, ir šis pastebėjęs nevalingą savo reakciją atlaisvino ranką.

Jadvyga slapta pažvelgė į Ditrichą, savo mylimąjį, stovintį tarp Oto ir Dedo. Tada atsistojo ant pirštų galiukų, kad per susigrūdusią kunigaikščių minią pamatytų, kas vyksta.

Lydimas Vichmano į didžiulę salę įžengė Liovė. Jis žinojo, kad visos akys dabar nukreiptos į jį.

Sustojęs prieš imperatorių, savo pusbrolį, daug didesniu atstumu nei įprastai jis sustingo, bet nedrįso pažiūrėti į Fridrichą.

Dauguma matė, kaip Vichmanas jį stumtelėjo, kiti tvirtino, kad jis padrąsindamas buvusį hercogą padėjo ranką jam ant peties.

Pagaliau Heinrichas žengė žingsnį pirmyn ir atsiklaupė. Vien šis judesys jam atrodė per sunkus. Ne tik dėl peržengtos penkiasdešimties metų ribos.

Prašmatnioje salėje įsivyravo mirtina tyla.

Imperatorius su žmona netardami nė žodžio žvelgė į prieš juos klūpintį Liovę.

Atrodo, pagaliau Heinrichas suprato, kad atsiklaupti nepakanka.

Niekas nesuprato, ar krisdamas po imperatoriaus kojomis jis suaimanavo dėl skausmingos nugaros, ar tai buvo nusivylimo dejonė.

Fridrichas vis dar nerodė jokios reakcijos.

Galiausiai jis atsistojo ir žengė kelis žingsnius link puolusiojo.

– Stokis, pusbroli!

Jis netgi ištiesė Liovei ranką padėdamas jam atsistoti ir apkabinęs pabučiavo. Tada brangaus apsiausto rankove nusišluostė akis.

Salėje vis dar buvo tylu. Dauguma kunigaikščių sekė viską piktais žvilgsniais – kai kurie dėl klūpėjusiojo gėdos, kiti dėl to, kaip elgėsi imperatorius – Heinrichas tikrai nenusipelnė apkabinimų ir bučinių. Ankstesniuose pasitarimuose imperatorius pareiškė norą grąžinti atgailaujančiam Liovei bent dalį jo nuosavybės. Bet kunigaikščiai buvo neperkalbami ir jie pasiekė savo. Viurcburge imperatorius davė priesaiką, kad be jų sutikimo niekada negrąžins Liovei buvusio titulo. Jie reikalavo, kad Velfas prarastų visus savo titulus, žemes ir nuosavybę.

Vargais negalais Fridrichas gavo jų sutikimą perleisti nuteistajam Braunšvaigą ir Liuneburgą. Su sąlyga, kad bus ištremtas.

– Jūs paliksite imperiją ir įžengsite į ją tik gavęs mano sutikimą, – imperatorius pranešė kunigaikščių teismo sprendimą.

Suakmenėjęs Heinricho veidas išbalo. Nejaugi jis tikėjosi, kad pusbrolis pakeis jau priimtą sprendimą?

– Kaip pageidaujate, mano imperatoriau, – galiausiai tarė jis. Jo kvėpavimas pagreitėjo tarsi po intensyvaus bėgimo.

– Privalau išgirsti jūsų priesaiką, – pareikalavo imperatorius.

Heinrichas sudrebėjo. Pažeminimas buvo per didelis.

Tarpininko vaidmenį vėl atliko Vichmanas.

Jis žengė į priekį ir atkišo prieš Heinrichą auksinį kryžių. Ką tuo metu sušnabždėjo, galėjo suprasti tik prieš jį stovintis Liovė.

Nuverstasis hercogas uždėjo dešinę ranką ant kryžiaus ir prislėgtu balsu tarė:

– Mano imperatoriau! Prieš Dievą, jus ir visus salėje susirinkusius kunigaikščius aš prisiekiu neįžengti į šalį tol, kol negausiu jūsų įsakymo.

– Duodu jums laiko iki kitų metų liepos dvidešimt penktos dienos, kad susitvarkytumėte savo reikalus. Po to paliksite šalį trejiems metams, – pranešė imperatorius.

Kadaise buvęs išdidus Saksonijos ir Bavarijos hercogas priimdamas įsakymą linktelėjo. Tada atsirėmė į ištiestą Vichmano ranką ir leidosi išvedamas iš salės.

Jo išėjimą palydėjo burbėjimai ir šnabždesys. Heinrichas elgėsi taip, tarsi nepastebėtų kupinų neapykantos ir triumfuojančių aplinkinių žvilgsnių, bet pažeminimas pakirto jo išdidumą ir savitvardą. Prieš pat duris jis vos nesuklupo. Iš paskutinių eilių pasigirdo garsus juokas.

– Manau, jis galėjo dar kurį laiką ten prigulti, – sušnabždėjo Meiseno markizas, stovėjęs su Jadvyga ir savo broliais.

– Jei kada nors jam bus statomas paminklas, tai toks – po imperatoriaus kojomis, – su panieka balse pridūrė Dedas.

– Jūs abu pamirštate, kad nepaisant perdėto jo pasitikėjimo savimi ir godumo, jis buvo didis kunigaikštis, – tyliai perspėjo Ditrichas. – Stiprus vyras, visų prisibijomas karys, protingas valdovas.

Otas nustebęs dėbtelėjo į brolį. Juk Ditrichas bene vienintelis iš Vetinų šeimos turėjo daugiausiai priežasčių nekęsti Velfo.

Bet nespėjus jiems išsiaiškinti, imperatorius vėl pakėlė balsą.

– Mes, Viešpaties siųstas imperatorius, skiriame Bernhardą fon Anhaltą Saksonijos hercogu. Prie savo valdų prijungsime Braunšvaigą ir Liuneburgą, nors šie miestai ištikimai pakluso ne imperatoriui, o nuverstajam hercogui. O dabar tegul kiekvienas čia atvykęs kunigaikštis duoda šventinę priesaiką, kad nuo šiandien įsivyraus paliaubos. Ženkite po vieną į priekį ir prisiekite, kad pagaliau imperijoje įsivyraus taika!

Tie, kurie nepriklausė aukščiausiajam imperijos kilmingųjų sluoksniui, negalėjo dalyvauti susirinkime. Kadangi Marta su Kristianu nepriklausė kunigaikščių ratui, jie kartu su savo draugais vakare susirinko aptarti susirinkimo detalių. Kartu su Luku, Raimundu ir Elžbieta jie susėdo mažyčiame svečių kambaryje, kuris imperatoriškosios tarybos metu buvo skirtas Martai ir Kristianui. Čia jie ketino atšvęsti ilgai lauktą karo pabaigą. Prie jų prisijungė ir buvęs Kristiano ginklanešys, turėjęs pranešti visas naujienas iš pirmų lūpų.

– Ar imperatorius tikrai verkė? – abejodama paklausė Marta. Apie šią susirinkimo akimirką jau buvo pasklidę įvairiausių gandų.

– Jis perbraukė rankove per akis, – patikslino Ditrichas.

Raimundas išsišiepė.

– Labai gerai apgalvotas manevras. Niekas negalės teigti, kad matė verkiantį imperatorių, bet jei kas tvirtintų priešingai – įrodymų taip pat nėra.

– Tokie gestai yra apsvarstomi ne vieną savaitę ar mėnesį, – Martai užtikrino Lukas. – Liovė krinta po imperatoriaus kojomis, o šis ašarodamas jį pakelia. Jie abu surengė tikrai nuostabų spektaklį. Tokį, apie kurį žmonės kalbės ištisus šimtmečius, ir kiekvienas pridės tariamos savo informacijos.

– Ir turėtų kalbėti! Man dabar svarbiausia tik vienas dalykas: pagaliau įsivyraus taika!

Kristianas pakėlė taurę.

– Už ramesnius ir laimingesnius laikus!

Likusieji pasekė jo pavyzdžiu ir išgėrė.

Marta atsakė į Kristiano šypseną ir prislinko šiek tiek arčiau. Jis švelniai paglostė žmonos kaklą.

Iš jo veido išraiškos Marta suprato, kad Kristianas jau kuria planus: ne tik šiam vakarui, bet ir kaimui, kuriame dabar turėtų sužydėti taika.

Dabar, kai karas pagaliau baigėsi, tikriausiai jam nereikės vykti į tokias ilgas keliones, mąstė ji. Marta stengėsi pamiršti giliai įsišaknijusias savo baimes dėl to, kiek laiko dar tęsis jų laimė.

Keista, kad būtent šią akimirką prisiminė senosios Kristiano globėjos kartą ištartus žodžius: „Nuo kada ramu ten, kur pasirodai tu?“

Šią naktį Kristianas mylėjo ją be galo aistringai. Jie užmigo tik ėmus brėkšti rytui.

Neilgam. Iš karto po rytinių mišių Meiseno markizas liepė pakviesti Kristiansdorfo valdytoją ir jo žmoną.

– Viskas baigta. Liovė bus ištremtas, – iškilmingai pranešė jis. – Dabar šalyje įsivyraus visiškai kitokia tvarka. Šachmatų figūros perstatytos iš naujo. Kristianai, nukreipkite visas jėgas į kalnakasybą! Išgaukite man sidabro! O tada parvesite į Kristiansdorfą žydų, kurie plėtoja savo verslą svečiose šalyse. Jie atgabens į mano rūmus papuošalų, šilko, brangių prieskonių ir nuostabių kvepalų! Noriu išpuošti savo žmoną gražiausiomis suknelėmis tarsi ji būtų imperatoriaus žmona. Jei nesu galingiausias kunigaikštis imperijoje, noriu būti turtingiausiu.

KETVIRTA DALIS

Kruvinos aukos

1184-ieji metai
Sekminės Maince

Iš nuostabos negalėdama pratarti nė žodžio Marta vaikštinėjo šalia Kristiano po Reino pievas. Nors, tiksliau pasakius, apie pasivaikščiojimą tokioje sumaištyje negalėjo būti nė kalbos.

Tūkstančiai prabangiai apsirengusių žmonių sukiojosi po lygumą tarp Mainco ir Ingelheimo rūmų, kur ant Reino kranto imperatorius pastatė ištisą medinį miestą su imperatoriaus rūmais ir katedra.

Žmonės spraudėsi vienas pro kitą, ginkluoti vyrai skyrė kelią aukštesniojo rango svečiams. O tie, kurie nebuvo pakankamai išsipustę, kad iš tolo būtų aišku, jog jie kilmingi, privalėjo elgtis atsargiai, nes bet kurią sekundę juos galėjo nustumti į šoną.

Žmonija dar nebuvo mačiusi tokios šventės.

Imperatorius sukvietė visus garbingiausius imperijos žmones, karalius ir krikščioniškojo pasaulio galvas, kad kartu su jais atšvęstų savo sūnų Heinricho ir Fridricho įšventinimą į riterius.

Buvo susirinkę beveik visi imperijos kunigaikščiai – pasaulietiniai ir dvasiniai, aukšto rango svečiai iš kitų šalių. Jų drabužiai buvo iš brangiausių Rytų šalių šilkų, apsiūti prabangiais kailiais ir išpuošti brangakmeniais, o jų palapinės išsiuvinėtos spalvotais siuviniais ir auksinėmis gijomis.

Į šventę turėjo susirinkti maždaug keturi tūkstančiai riterių, dauguma netgi tvirtino, kad iš viso jų buvo netoli septyniasdešimt tūkstančių. Atvykėlius savo menais linksmino žinomi poetai ir dainiai, už tai jiems buvo atsidėkojama brangiais drabužiais, auksu ir sidabru.

Tuo metu, kai aukščiausio rango svečiai pietavo kartu su imperatoriumi jo rūmuose, Reino pakrantė buvo nusėta šimtais riteriams skirtų stalų, kurie buvo gausiai nukrauti įvairiausiu maistu: pagal skirtingus receptus paruošta žvėriena, jautiena ir aviena, kiauliena ir paukštiena, nematytais vaisiais iš svečių šalių. Prie tokios prabangos nepratusi Marta pabandė įsivaizduoti, kiek viskas turėjo kainuoti.

Šventinio susibūrimo pakraštyje kilo stori garų debesys ir užliejo visus susirinkusiuosius naujais kvapais. Ten milžiniškuose puoduose buvo ruošiamas kitas maistas – tikriausiai tarnams.

Visada praktiškai mąstanti Marta pabandė įsivaizduoti, kiek imperatoriui galėjo kainuoti ši šventė. Juk reikėjo ne tik nupirkti pakankamai mėsos ir vyno, grūdų ir alaus, bet ir atgabenti viską čionai. Visgi alkanų ir ištroškusių burnų susirinko kiek daugiau nei įprastai, nes kartu su savo kunigaikščiais ir riteriais atvyko begalė ginklanešių ir tarnų. Kaip tik šią akimirką prie kranto priartėjo didžiulė valtis, iš kurios vyrai ėmė per pievą ridenti statines bei tempti paršų ketvirčius. Visa tai keliaudavo į virtuvės meistrų palapinę.

Vaikščiodamas Kristianas vis pasisveikindavo tai su vienu, tai su kitu žmogumi, bet nesustodavo pakalbėti.

Tikėdamasi, kad niekas nepastebės, Marta akimirkai prie jo prisispaudė šiek tiek arčiau, nei numatė etiketas. Vyras vos šyptelėjo ir pabučiavo jos smilkinį.

Nors prasibrauti pro tokią žmonių minią buvo itin sunku, Marta su Kristianu kaip įmanydami veržėsi tikslo link. Geras pažįstamas iš ankstesnių laikų, Liudmilas, perdavė jiems žinutę. Po pietų, kurių metu jis linksmins imperatoriaus rūmuose susirinkusius svečius, dainius koncertuos po atviru dangumi ir truputį papasakos jiems apie šią vietovę.

Jo nepastebėti buvo neįmanoma. Iškilusis dainius buvo užsilipęs ant tuščios statinės ar dėžės, nes galva kyšojo iš jį apsupusių žmonių minios. Tikriausiai kaip tik šiuo metu jis pasakojo kažką juokingo, nes susirinkusieji patenkinti juokėsi.

Pamatęs juos Liudmilas sušuko publikai:

– Garbingosios damos! Kilmingieji ponai! Dabar jūs iš pirmųjų lūpų sužinosite, kaip šįryt Sekmines šventė mūsų imperatorius ir gražioji jo žmona Beatričė Burgundietė! Bet prieš pradėdamas savo dainą, norėčiau paprašyti, kad atlaisvintumėte šiek tiek vietos narsiajam riteriui ir jo damai!

Jis demonstratyviai mostelėjo į Martą ir Kristianą, kuriems iš kelio pagarbiai traukėsi visi susirinkusieji. Pagaliau jie stovėjo priekyje, priešais Liudmilą.

Niekas negalėjo žinoti, kad dainius paprašė praleisti juos į priekį todėl, kad pažinojo porą nuo senų laikų, kai kartu išgyveno pavojus ir negandas.

Kiti pažvelgę į drabužius palaikė juos paprasčiausiais garbingais svečiais, kuriems vien dėl šios priežasties priklausė geriausios vietos.

Otas išleido daugybę sidabro, kad kartu su savo palyda pasirengtų šventei kaip pridera. Visiems savo riteriams jis įsakė pasiūti prabangius apsiaustus, dėkodamas Kristianui už nuveiktus darbus markizas padovanojo dar ir meistriškai pasiūtą kardo įmautę. Tuo tarpu Marta iš Jadvygos gavo tokią puošnią suknelę, kokios niekada neturėjo: ryškiai raudonos spalvos, kruopščiai išsiuvinėtą, pagal naujausią burgundų madą siaurai surišamą ties liemeniu, bet plačiai krintančiu sijonu ir rankovėmis, beveik siekiančiomis žemę.

Žemai nusilenkęs Liudmilas pasisveikino su savo draugais:

– Sveiki atvykę, kilmingasis pone! Ir jūs, mano saule!

Marta nusišypsojo, nes taip Liudmilas ją pavadino jau pirmojo susitikimo metu, kai naujakurių būrys traukė Meiseno link. Tada ji basa, purvina ir apdriskusi pirmą kartą išgirdo Liudmilą dainuojant.

– Turėčiau pirmiausia padeklamuoti gražiajai damai. Bet, jeigu man atleisite, visi šie žmonės laukia naujienų iš šventės! Jei esate pasiruošę šiek tiek pakentėti, kol papasakosiu apie imperatorių ir jo žmoną, atsilyginsiu skirdamas šalia jūsų stovinčiai damai net dvi dainas.

Kristianas mostelėjęs priėmė dainiaus pasiūlymą. Jis žinojo, kad jei Liudmilas skirs jai dainą, Marta iš sumišimo norės prasmegti skradžiai žemėn, nesvarbu, kad dauguma dainų buvo universalios – dainiui tereikėdavo pakeisti moters plaukų ar akių spalvą.

Žinoma, jie taip pat norėjo pasiklausyti smulkmenų apie rytinius įvykius, nesvarbu, iš kur Liudmilas ištraukė šią informaciją. Medinėje katedroje buvo tiek daug žmonių, kad jie nieko negalėjo pamatyti. Priekinės eilės buvo skirtos kunigaikščiams, o šie su savo žmonomis ir užpildė beveik visą patalpą.

Liudmilas griebė savo liutnią ir ėmė dainuoti.

Kaip ir kiekvieną kartą jo nepakartojamas, skambus balsas sudomino klausytojus nuo pat pirmojo akordo. Savo dainoje jis aprašė įspūdingus imperatoriaus ir imperatorienės apdarus, kaip grafas Balduinas fon Henegau buvo paskelbtas imperijos kunigaikščiu, apdainavo iškilmingą imperatoriaus karūnavimą.

Marta jau ne pirmą kartą stebėjosi tuo, kaip greitai mąstė muzikantas. Jis meistriškai versdavo naujausius įvykius dainomis. Šios dainos pabaigoje Liudmilas atskleidė, kaip bažnyčios skliaute sparnais suplasnojo baltas balandis. Sugrojęs paskutinį taktą jis nusuko liutnią ant nugaros ir rankomis suformavo skrendantį balandį, kuris burkuodamas nuskriejo tolyn.

Žiūrovai buvo sužavėti. Jie juokėsi, plojo ir stebėjosi dainiaus meistriškumu.

Marta tik dabar pamatė Liudmilo žmoną. Su ja susipažino prieš daugelį metų Eizenache, kai kartu su Luku išvyko ieškoti ir vėliau išlaisvinti mirusiu paskelbto, bet iš tiesų kalėjime kankinamo Kristiano.

Jauna moteris vaikščiojo aplink su kepure ir iš žiūrovų surinkinėjo pinigus. Dauguma iš jų aukojo savo noru. Kristianas į vidų įmetė žiedą, bet ne todėl, kad susižavėjo vaidinimu. Šalia jų ėmė žongliruoti du maždaug šešerių ir aštuonerių metų amžiaus berniukai, pagal veido bruožus visiškos Liudmilo kopijos.

Muzikantas jau norėjo žemai nusilenkti ir nušokęs nuo statinės pabaigti savo pasirodymą, bet žiūrovai prisiminė jo pažadą padainuoti meilės baladę damos su raudona suknele garbei.

Marta sukrėsta atsisuko į Kristianą, bet šis metė į ją pralinksmėjusį žvilgsnį.

– Dama turėtų priimti tokius dalykus išdidžiai ir ramiai, – sušnabždėjo jis.

Kristiano paaiškinimas jos visai nenuramino. Kaip galima žvelgti išdidžiai, paklausė ji savęs. Tada prisiminė keletą damų iš Jadvygos palydos, atmetė pečius atgal ir kaip galėdama ramiau nužvelgė susirinkusiuosius. Bet Liudmilas per gerai ją pažinojo. Nenorėdamas jos sutrikdyti, jis pagrojo paprastą, bet labai gerai žinomą dainą apie meilę, griebiančią už širdies ir nostalgišką.

Žiūrovams ėmus ploti jis nušoko nuo statinės.

– Pasirodymas baigtas, mano brangioji publika, – sušuko jis. – Antrąją senam savo pažįstamam ir jo gražuolei pažadėtą dainą norėčiau atlikti privačiai. Ar supratote?

Kol žmonės nepradėjo mėtyti pastabų ir niurzgėti, jis pranešė:

– Rytoj prieš pat tamsai užklojant šiuos klonius ir pievas, jūs vėl rasite mane čia!

Tada jis priėjo prie Kristiano ir Martos, žemai nusilenkė, šį kartą ne taip dirbtinai kaip po savo pasirodymų.

– Nuostabiai sudainuotas pranešimas. Bet aš pasiilgau tavo juokelių, – pasveikino jį Kristianas.

– Na, čia ir šiai publikai jie nelabai tinka, – juokdamasis atkirto Liudmilas.

Tada jis susimąstė.

– Man pasiūlė keliauti kartu su imperatoriaus palyda. Nors skamba viliojančiai, bet nenorėčiau visada apdainuoti tik pagyras.

– Eime kartu į mūsų palapinę, – pakvietė Kristianas. – Lukas apsidžiaugs tave matydamas.

– Juk aš skolingas dar vieną dainą, – šypsodamasis priminė Liudmilas. – Kaip sekasi Lukui? Kuo per visą šį laiką virto jūsų kaimas? O gal tai jau miestas?

Muzikanto susidomėjimas buvo nuoširdus. Juk jis ir pats kurį laiką gyveno Kristiansdorfe, buvo Kristiano raštininkas. Tai buvo liūdniausias jo gyvenimo laikotarpis. Jis vos ištvėrė pirmosios žmonos ir dukrelės mirtį, buvo praradęs norą gyventi.

– Tu vos atpažintum mūsų kaimą, – pranešė buvęs jo šeimininkas ir kartu atsakė į paskutinį Liudmilo klausimą. Nors Otas buvo suinteresuotas kurti naujus miestus, dėl Kristiansdorfo neskubėjo. Vietovė plėtėsi žaibišku greičiu ir atnešdavo jam didžiulį pelną, todėl jis tikrai neketino suteikti kaimo gyventojams papildomų teisių. O Jozefas ir jo parankiniai nerodė jokio noro pasirūpinti visų teisėmis, kurios pridėtų ir tam tikrų įsipareigojimų.

– Kasyklos tęsiasi jau daugelį mylių aplink kaimą iki pat kaimyninių kaimų, – pasakojo Kristianas.

– Pilis jau baigta statyti, pirmosios gatvės prekybininkų ketvirtyje išklotos medinėmis lentelėmis kaip daugelyje miestų. Mes jau beveik turime netgi žydų ketvirtį. Markizo nurodymu iš Kristiansdorfo bus prekiaujama iki pat Šventosios žemės.

Kristianui pavyko į savo kaimą atsivilioti nemažą būrį žydų prekeivių, iš savo kelionių pargabendavusių Otui brangių audeklų ir dažų, kuriais papuošė savo palydą šia iškilminga proga. Tolimąja prekyba vertėsi tik žydų prekybininkai, kurie pasiekdavo net sunkiai privažiuojamas vietas Rytuose.

Tuo metu Marta svarstė, kaip reikėtų atsakyti į klausimą apie Luko savijautą. Po Adelės mirties draugas net nesistengė susirasti sau naujos žmonos. Bet tikrai ne dėl to, kad gedėjo mirusiosios. Jo sūnūs augo su aukle, jis pats vis pasidomėdavo, kaip su Raina elgiasi jos vyras, ir vėl prisijungė prie dažnų viešnamio lankytojų rato.

Šis pastatas turėjo būti uždarytas, bet Kristianas primygtinai paaiškino Sebastianui, kad tokie namai yra reikalingi. Reikalingi tam, kad viengungiams ir našliams nekiltų minčių vilioti garbingas moteris ar netgi jas prievartauti.

Tarsi supratęs Martos mintis Liudmilas paklausė:

– Ar tas Sebastianas vis dar stebi, kad kaime nekiltų džiugi nuotaika, nebekalbant apie šokius ir dainas?

Būtent tai, kad jis vėl pradėjo dainuoti, privertė gabų muzikantą pasitraukti iš savo pareigų ir išsikelti iš kaimo. Jis nenorėjo pridaryti bėdų sau ir Martai su Kristianu, juk būtent jiems jautėsi skolingas už duotą darbą.

Kristianas taip ir neatsakė į Liudmilo klausimą.

Kažkas pastojo jiems kelią. Atpažinusi vyrą Marta nustėro, atrodė, tarsi ledinė ranka būtų pagriebusi jai už širdies ir ją suspaudusi. Kristianas žaibišku greičiu nustūmė žmoną už savo nugaros.

Prieš jį stovėjo Vulfhartas – to kaimo šeimininkas, iš kurio Marta kadaise privalėjo pabėgti. Vyras, kuris už tai, kad jo žmona pagimdė negyvą kūdikį, norėjo nukirsti Martai kojas ir rankas.

Po šio įvykio prabėgo daugiau nei pusė jos gyvenimo. Tą baisią dieną vienintelis šansas išsigelbėti buvo prisijungti prie Kristiano vedamų naujakurių būrio. O vėliau Kristianas, Raimundas ir Lukas paskutinę akimirką apsaugojo ją nuo baisaus likimo, kai Marta buvo vėl pakliuvusi į dviejų šio baisaus tirono tarnų rankas.

Nuo to laiko, kai pabėgo iš Frankonijos, iš savo gimtojo kaimo, buvęs jos šeimininkas gerokai sustorėjo. Jo veidas atrodė patinęs, akys paraudusios, ir dabar Vulfgardas tikrai išgėrė daugiau vyno nei jam derėjo.

Martai beliko tik tikėtis, kad Vulfhartas buvo girtas ir jos nepažins. Be to, dabar ji vilkėjo prabangią suknelę, stovėjo riterio pašonėje bei buvo prisidengusi plaukus.

– Aš jus pažįstu, – vogravo Kristianui Vulfhartas. Iš jo veido išraiškos buvo galima spėti, kad svarstė, kur kadaise sutiko priešais stovintį riterį. Tada jo akyse sužibo triumfas. – Ar jūs ne tas pats riteris, kuris su keletu mano niekam tikusių valstiečių iškeliavo į rytus?

– Taip, tai aš, – mandagiai ir ramiai sutiko Kristianas. – Tikiuosi, kad jums gerai sekasi.

– O aš anuomet maniau, kad pakeliui visi mirsite iš bado, – sunkiai apversdamas liežuvį burbuliavo Vulfhartas. – Jis nužvelgė Kristiano drabužius ir kardą. – Kaip suprantu, jums visai gerai sekasi.

Staiga susimąstęs jo žvilgsnis nukrypo į Martą. Ši iš visų jėgų stengėsi neparodyti savo baimės.

– Ar gali būti, kad esu kažkada matęs jūsų žmoną?

– Tikrai neįmanoma, kad būtumėte sutikęs šią damą, – ramiai atsakė Kristianas. Martą nustebino greita jo reakcija atsakant į šį klausimą. Be to, jis nemelavo. Kaip damos jos Vulfhartas tikrai dar nebuvo matęs.

Vyras dar kartą nepatikliai nužvelgė Martą, bet prabangiai apsirengusi dama tikrai nepriminė tos apdriskusios, sulysusios mergiūkštės, kurią daugiau nei prieš penkiolika metų jis liepė surasti ir nužudyti. Moteris džiaugėsi, kad šiandien vietoje šydo užsirišo kitokį galvos apdangalą, kuris visiškai paslėpė jos plaukus.

Kristianas mandagiai nusilenkė ir nieko nesakęs pasisuko į Martą, kad greičiau išvestų ją iš čia.

Sulig kiekvienu žingsniu jai atrodė, kad kojos atsisakys judėti toliau. Galbūt Vulfhartas atseks iš paskos, nes prisimins, kas ji iš tikrųjų? Arba pasiųs savo galvažudžius? Netikėtas susitikimas su žiauriuoju šeimininku iš ankstesniojo gyvenimo sukėlė jos viduje visišką sumaištį. Nors ir žinojo, kad šalia Kristianas, baimė dėl Vulfharto buvo stipresnė.

Akimirksniu ji nekreipė jokio dėmesio į aplink tviskančią prabangą. Širdyje vis labiau augo baimė, kad atsitiks kažkas baisaus.

*

Liudmilas instinktyviai suprato, kas atsitiko, todėl tylėjo. Kristianas nusivedė jį ir Martą į palapinę, kurioje su žmona buvo apgyvendinti kartu su jau devyniolikmečiais ginklanešiais Davidu ir Jurgiu bei Reinhardu. Riteris ir ginklanešiai jau buvo patogiai įsitaisę prie laužo ir šnekučiavosi apie dienos įvykius. Minios žmonių ir šventės prabanga buvo neišsemiamos temos pokalbiams.

– Štai, atvedu seną pažįstamą, kuris galės mums papasakoti plačiau, – įėjęs vidun pristatė Kristianas.

Vyrai susižavėję sveikinosi su gerai pažįstamu dainiumi ir ėmė prašyti jį papasakoti apie tai, kas vyko rūmuose.

Prieš pradedant Liudmilui kalbėti, Kristianas išsiuntė Davidą, kad pakviestų Raimundą ir jo žmoną, o Jurgio paprašė atnešti visiems vyno.

Pagaliau visi susirinko, kiekvienas turėjo po taurę ir nekantraudami laukė Liudmilo pasakojimo.

Kristiano prašymu, dainius pradėjo jau girdėta savo daina apie ryte įvykusias šventines mišias. Kai žiūrovams plojant paleido plasnojantį balandį, jis įdėmiai apžvelgė susirinkusiuosius ir įsitikino, kad tikrai gali pasitikėti kiekvienu iš jų. Tada pradėjo antrąją savo dainą apie šventinius pietus rūmuose – šį kartą su seniai pažįstamos ironijos gaidele. Grodamas ir dainuodamas Liudmilas papasakojo, kad tarp kunigaikščių įvyko nesutarimų dėl to, kad jiems prie stalo priklausė geresnės vietos.

Kelno arkivyskupas vėl sukėlė ginčą ir pagrasino, kad nedelsdamas išvyks, nes, jo nuomone, buvo netinkamai aptarnautas. Pilypas į Maincą pasikvietė tūkstantį septynis šimtus savo riterių – tiek, kiek grafas Liudvikas fon Tiuringenas ir Saksonijos hercogas kartu sudėjus. Tai ir supykdė sąjungininkus.

– Toks elgesys tikrai nelabai tinkamas kunigaikščiams, – šaipydamasis pareiškė Lukas, kai Liudmilas užbaigė kandžią savo dainą apie kilmingųjų nesantaiką.

– Taip, todėl ir bijau, kad anksčiau ar vėliau imperatoriaus rūmuose manęs laukia bėdos, – prisipažino šis.

Jis pasisuko į Kristianą, kuris ramindamas Martą apglėbė ją per pečius.

– Esu jums skolingas dar vieną dainą, ponia!

Tada švelniu balsu pradėjo dainuoti apie riterio ir jo mylimosios jausmus, kurie padėjo įveikti jiems visas negandas.

– Dėkoju tau, – tarė Kristianas, kai Liudmilas baigė dainuoti. Jis žemai nusilenkė Martai. Tada paprašė leidimo eiti, nes dar turėjo pasirodyti imperatorienei.

– Tegul Viešpats jus saugo! – palinkėjo jis, padėkojęs draugams.

– Tave taip pat.

Kurį laiką įsiviešpatavo tyla, tada Kristianas padėjo žmonai atsistoti ir nuėjo miegoti.

Vieta, kur jie turėjo miegoti, nuo kitų buvo atskirta tik drobine siena. Nežinia, ar taip paveikė už širdies griebianti Liudmilo daina, ar niūrūs prisiminimai apie susidūrimą su Vulfhartu – šį kartą Kristianas nebuvo nusiteikęs kreipti dėmesį į kitų žmonių buvimą netoliese ir atsisakyti žmonos artumo. Jis norėjo Martos čia ir dabar, todėl vos ji užleido užuolaidą, prisitraukė savo moterį artyn.

Aistringas jo bučinys nustebino Martą. Bet tik akimirkai – ji atsakė su dar didesne aistra. Kristianas tvirtai ją apkabino, lūpomis glostė švelnią odą. Tada nutraukęs nuo plaukų apdangalą tvirtomis savo rankomis palietė mylimosios krūtis.

Marta nekantraudama pabandė atrišti suknelės juostą. Ji paklusniai pakėlė rankas, kad Kristianas galėtų nuvilkti raudoną jos rūbą ir apatinius. Tada ji nuplėšė drabužius nuo jo kūno. Kristianas paguldė žmoną ant kailio, kuris šiąnakt turėjo būti jų lova, vėl ją pabučiavo ir ėmė glamonėti.

Marta aistringai timptelėjo jį ant viršaus ir tyliai sudejavo pajutusi jį viduje. Pradžioje dar stengėsi sulaikyti šūksnius, vėliau dėl to nesirūpino.

Atsitraukę vienas nuo kito jie išsitiesė ant kailio. Kristianas pagriebė savo apsiaustą ir apklojo Martą, kad nesušaltų. Nepaisydami iš lauko sklindančio triukšmo – garsiai kalbančių, dainuojančių ir besipykstančių vyrų – jie kietai užmigo.

Ryte, po ankstyvųjų mišių, turėjo įvykti tai, dėl ko buvo surengta ši didinga šventė – įšventinimas į karalius.

Visi svečiai pasipuošė brangiausiais savo apdarais, daugelis riterių pasirodė pilnai apsiginklavę, kad pademonstruotų savo visuomeninę padėtį. Taip pat dėl to, kad po ceremonijos turėjo įvykti didingas raitelių pasirodymas, kurio metu dvi didžiulės apsišarvavusių riterių kariuomenės stos viena prieš kitą. Žinoma, visų ietys bus nuleistos.

Tikrasis turnyras turėjo įvykti kitą dieną už keleto mylių nuo čia, netoli Ingelhaimo. Dėl Konrado pagerbimui priimtos priesaikos jame negalėjo dalyvauti nė vienas Vetinų riteris. Bet Kristianas, Lukas ir daugelis kitų Oto riterių dalyvaus didžiajame imperatoriaus riterių jojime. Šio spektaklio susijaudinusi laukė ir Marta.

Į ceremoniją, kurios metu imperatorius įšventino savo sūnus Heinrichą ir Fridrichą, susirinko begalė žmonių, todėl Martai nepavyko nieko pamatyti. Tik iš džiugių žmonių šūksnių buvo aišku, kad viskas įvyko sklandžiai.

Aplink juos sustoję riteriai išsitraukė kardus ir garsiai skanduodami iškėlė juos į viršų, taip pasveikindami jaunuosius valdovus. Aštuoniolikmetis Heinrichas tapo karaliumi, o vieneriais metais jaunesnis jo brolis gavo Švabijos hercogo titulą.

Netrukus minia ėmė judėti. Riteriai stengėsi prasibrauti pro susigrūdusius žmones, norėdami pasiekti savo žirgus, apsivilkti šarvus, jei dar nebuvo to padarę, ir pasiimti ietis.

Kristianas pamatė kruopščiai slepiamą Martos nerimą ir pasiūlė jai savo ranką.

– Ar tau nereikia eiti prie žirgų? – dvejodama paklausė ji.

– Ten ir taip sumaištis, todėl turiu pakankamai laiko, kad palydėčiau tave pas Jadvygą.

Tikimybė, kad tarp daugybės žmonių ji sutiks Vulfhartą, buvo nedidelė. Bet dėl savo kūno masės negailestingasis pilies valdytojas tikrai nedalyvaus raitelių pasirodyme. O jei per šį laiką jam paaiškėjo, ką sutiko aną dieną, jis galėjo išsiųsti keletą savo vyrų, kad Meiseno stovykloje surastų Martą.

Oto palydos damos su Jadvyga priešakyje neketino stebėti riterių, besiruošiančių ir besiginkluojančių išjojimui. Mandagiai nusilenkęs kunigaikštienei jis paliko Martą jos priežiūrai ir ketino eiti pasiimti savo žirgo.

– Ar jūs liksite netoli savo buvusio globotinio? – šypsodamasi lyg tarp kitko paklausė Jadvyga. Bet tiek Marta, tiek Kristianas suprato, kad po jos žodžiais slypi užslėpta baimė ir nerimas.

Marta akimirkai nustojo kvėpuoti.

Vadinasi, Albrechto neapykanta Ditrichui buvo pažengusi taip toli, kad Jadvyga bijojo dėl jaunėlio gyvybės, kai šiedu pilnai apsiginklavę stos vienas prieš kitą.

Paskutiniu metu į riterius paskirtas Albrechtas visą laiką praleisdavo karaliaus Heinricho aplinkoje, o Ditrichas po įšventinimo ir karo žygio gyveno tėvo namuose. Bet dabar abu Oto sūnūs turėjo joti Vetinų kariuomenės priešakyje – prašmatniai apsirengę ir nešdamiesi savo šeimos ginklus. Toks buvo griežtas markizo įsakymas.

– Nesirūpinkite, mano kunigaikštiene, – užtikrino Kristianas ir nusilenkė. Nukreipęs į markizę skvarbų žvilgsnį jis leido suprasti, kad prisimins užuominą ir bus atidus. Tačiau jis taip meistriškai sužaidė, kad to nepastebėjo niekas kitas, išskyrus pačią Jadvygą ir Martą.

Markizė lengviau atsikvėpė. Nusišypsojusi ji leido Kristianui eiti, tada pasisuko į savo rūmų damas ir energingai suplojo rankomis.

– Nagi, greičiau! Mes juk nenorime praleisti tokio didingo įvykio!

Būdamas sargybos vadu Ekehartas sudarė eskortą iš jaunų vyrų, nedalyvaujančių pasirodyme, bet laikomų patyrusiais kovotojais. Jie rūpinosi, kad moterų būrys sėkmingai praeitų pro tūkstančius susirinkusių žmonių ir pasiektų tribūną, pastatytą būtent joms.

Marta žengė šalia Elžbietos prisispaudusi prie Jadvygos nugaros ir kaip įmanydama stengėsi nepargriūti užkliuvusi už suknelės klostės.

Nerimą kėlė ne tik Jadvygos baimė, bet ir netikėtas susitikimas su Vulfhartu. Kol vyrai ruošėsi išjoti, ji pamatė, kad Rutgeris, Randolfo sūnus, tarnauja Elmaro ginklanešiu. Tai tikrai nebuvo sutapimas – taip pat ir tai, kad abu jos sūnūs negalėjo dalyvauti šioje šventėje. Tomas, kaip ir Rutgeris, Oto dvare dirbantis ginklanešiu, o Danielis, vis dar einantis pažo pareigas, Ekeharto nurodymu buvo nubausti už netinkamą elgesį. Visą šią istoriją jie sužinojo iš Raimundo, kurio vyresnėlis – geriausias Tomo draugas. Anot jo, Rutgeris prikūlė Danielį, todėl Tomas atskubėjo broliui į pagalbą. Visą kaltę dėl muštynių Ekehartas suvertė jos sūnums, o Tomas dar buvo viešai nuplaktas. Jos sūnus išdidžiai priėmė neteisingą bausmę ir neparodė, kaip jam skaudu. Jis žinojo visą istoriją apie abipusę savo tėvo, Randolfo ir šio draugų neapykantą, todėl suprato, kad iš Ekeharto neverta tikėtis teisingumo, o Rutgero pinklių vertėtų pasisaugoti.

Martai buvo skaudu, kad jos vaikai augo tokiomis sąlygomis. Bet jie privalėjo išmokti apsiginti ir atsiriboti nuo nemalonių žmonių bei išgyvenimų.

Tribūną moterys pasiekė laiku, todėl nepraleido įvairiaspalvio spektaklio pradžios.

Marta atsistojo šalia Elžbietos ir pamačiusi prieš ją atsivėrusį vaizdą sulaikė kvapą: tūkstančiai riterių po šarvais apsivilkusių spalvingus drabužius, blizgantys šalmai, kardai ir ietys. Saulėje žėrėjo metalas, bildėjo kanopos, žvengė žirgai. O aplink aikštę aidėjo džiaugsmingi tūkstančių žiūrovų šūksniai, kilo dūmai ir dulkės.

Ji ėmė žvalgytis Oto riterių, išpuoštų Meiseno spalvomis, bet ieškojo veltui. Vienas prieš kitą išsirikiavusių riterių buvo tiek daug, kad ką nors atpažinti pasirodė paprasčiausiai neįmanoma.

Netrukus abi kariuomenės pajudės viena link kitos! Bet paskutinę akimirką vyrai iškėlė ietis aukštyn, ir būriai susimaišė. Per lauką nuaidėjo susižavėję balsai.

Net aplink Martą stovinčios damos negalėjo paslėpti savo nuostabos po įprastai šaltomis, netgi išdidžiomis veido išraiškomis.

Šį kartą Marta buvo vienintelė susitvardžiusi. Ji lėtai kvėpavo, laukdama naujienos, kuri patvirtins slaptus Jadvygos nuogąstavimus.

Ji dar kartą įsitikino, kad labai skiriasi nuo kitų rūmų damų. Šios, išskyrus Jadvygą ir Elžbietą, vis pašnairuodavo į jos pusę, nors daugumai dėl vienos ar kitos priežasties teko ne kartą pasinaudoti Martos pagalba. Vienos ją niekino dėl neturtingos kilmės, kitos dėl to, kad taip ir nesulaukė iš jos meilės eleksyrų, o likusios manė, kad kilmingai damai nepriklauso dirbti gydytoja ar pribuvėja.

Bet šią akimirką tai visiškai nerūpėjo. Širdyje vis stiprėjo jausmas, kad nutiks kažkas baisaus.

– Nieko neatsitiko, išskyrus tai, kad riteriai pademonstravo savo vienybę, – nuramino Martą Kristianas, grįžęs prie jos pasibaigus raitelių pasirodymui.

Pasisukus eiti link savo palapinės, prieš juos išdygo vienas iš Oto sargybinių ir pareikalavo palydėti juos pas markizą.

Palapinėje kartu su Otu ir Jadvyga stovėjo ir abu jų sūnūs. Martai pro akis neprasprūdo priešiškumas, su kuriuo Albrechtas nužvelgė ją ir Kristianą. Bet vyriausiasis Oto sūnus ir paveldėtojas neprataré nė žodžio.

– Mes esame įpareigoti pasveikinti karalių ir Švabijos hercogą. Palydėkite mane, – įsakė markizas.

Aplink juos susibūrė apie dvylika sargybinių, kurie skynė kelią per žmonių minią iki imperatoriškosios rezidencijos.

Ten daugybė išsipusčiusių vyrų ir moterų jau laukė, kada galės žengti prieš imperatoriškąją šeimą. Kristianas iš tolo atpažino grafą Balduiną fon Hennegau, kuris per Sekmines laikė imperijos kalaviją Tiuringeno grafui ir Jadvygos broliams Bernhardui ir Otui.

Tuo metu Marta pasinėrė į savo mintis. Imperatorius buvo jau be galo senas, tikriausiai jam daugiau nei šešiasdešimt metų. Tik nedaugelis žmonių apskritai sulaukdavo tokio amžiaus. Kas jų laukia, kai po jo mirties valdymą perims vyriausiasis sūnus Heinrichas, ką tik paskelbtas karaliumi?

Kol Meiseno atstovai sulaukė savo eilės, praėjo šiek tiek laiko. Kai Otas, Jadvyga ir jų sūnūs žengė į priekį, nusilenkė ir atsiklaupė, Marta iš šalies stebėjo kiekvieną detalę. Imperatorius mostelėjo ranka, leisdamas kilmingiesiems Meiseno markizams atsistoti ir kažką pasakė taip tyliai, kad Marta nieko neišgirdo.

Ji atsargiai apžiūrėjo būsimąjį imperatorių. Iš taip arti Marta jį matė pirmą kartą ir vos įstengė suvaldyti drebulį. Jaunasis karalius Heinrichas, taip pat ir naujai iškeptas riteris, nepaveldėjo iš tėvo to nuostabaus vidinio spinduliavimo, beje, motinos grožio taip pat.

Bet Martą sujaudino visai ne tai. Kažkas Heinricho veide privertė ją sudrebėti. Tokius jausmus iki šiol sugebėdavo sukelti tik Vulfhartas ir Randolfas.

Tegul Viešpats būna mums gailestingas, jei šis žmogus taps imperatoriumi, apimta siaubo pagalvojo Marta.

Pastebėjęs žmonos savijautą Kristianas spustelėjo jos ranką – norėdamas ne tik paguosti, bet ir įspėti nerodyti savo emocijų.

Dabar jaunasis karalius pasikvietė prieiti vyriausiąjį Oto sūnų, netgi atsistojo ir apkabino jį. Atrodė, kad jiedu puikiai supranta vienas kitą. Albrechtas atsakė kažką, kas privertė nusijuokti būsimąjį imperatorių. Bet tai nebuvo nuoširdus juokas – greičiau piktdžiugiškas. Albrechtas jam pritarė.

Po kurio laiko imperatorius leido Otui ir jo šeimynykščiams pasišalinti. Kartu su savo palyda jie vėl brovėsi pro dar laukiančius kilminguosius. Prie jų prisijungė ir markizas Ditrichas.

Kristianas metė žvilgsnį į Martos pusę, perspėdamas ją, kad nekalbėtų. Bet tai nebuvo būtina. Jie tylėdami sekė paskui būrį ir pasiekus Oto palapinę puikiai nusiteikęs markizas pakvietė išgerti po taurę vyno. Tuo metu Jadvygos šypsena buvo šiek tiek priblėsusi. Marta nesunkiai suprato, kad moters mintys klaidžiojo visai kitur.

Laimei, iš jos, kaip moters, niekas nesitikėjo, kad ji daug kalbės, todėl Jadvyga vėl galėjo panirti į niūrias savo mintis. Lauke pakilo vėjas, jis ėmė draskyti palapinę ir blaškyti žvakių liepsnas.

Markizas Ditrichas sėdėjo užsisvajojęs ir apie kažką mąstė. Kristianas šen bei ten mandagiai įsiterpdavo, bet tik tada, kai būdavo būtina.

Marta išsigando, kai Albrechtui pasakius kažką užgaulaus visi staiga nutilo.

– Tada leiskite man pasišalinti iš jūsų draugijos, – lediniu balsu nukirto Kristianas, lengvai nusilenkė ir išsitempė Martą laukan. Eidami jie dar išgirdo, kaip Jadvyga išbarė savo vyresnėlį už tokį įžūlumą.

Ji norėjo paklausti vyro, kuo jį įžeidė Albrechtas, bet lauke atsivėręs vaizdas užgniaužė abiem kvapą. Visas dangus buvo aptrauktas juodais audros debesimis, vėjo gūsiai ėmė taršyti atsilaisvinusius palapinių kraštus ir žarstyti smėlio dulkes, todėl Marta turėjo užsimerkti. Pasirodė pirmieji žaibai. Vėjas taip sustiprėjo, kad ji privalėjo tvirčiau įsispirti į žemę, nes galėjo būti pargriauta. Pro šalį skubėjo žmonės, ieškodami prieglobsčio nuo gamtos šėlsmo. Jiems iš dešinės ant kelių parkrito muzikantas ir ėmė melstis, pro jį nuskubėjo susirūpinęs dvasiškis.

Kristianas skubiai prisitraukė Martą ir užmetė jai ant pečių savo apsiaustą.

– Jokiu būdu nelįsk į jokią palapinę ir venk medinių pastatų, – paliepė jis. – Geriau peršlapti kiaurai, nei būti užmuštiems nuvirtusios sijos.

Po akimirkos prasidėjo audra.

Kristianas prispaudė žmoną prie žemės ir apsaugodamas ją atsigulė ant viršaus.

Vėjo riaumojimas ir besiartinantis vis dažnėjantis griaustinis užgožė išgąstingus šauksmus ir žmonių dejones. Nors buvo vos įdienoję, aplink karaliavo visiška tamsa, kurią vis praskrosdavo kraupūs žaibai.

Žmones ir gyvulius ėmė kapoti kruša. Tada ūžiantis vėjas įgavo tokį pagreitį, kad ore ėmė suktis ne tik palapinių liekanos, bet ir mediena. Ėmė lyti tarsi iš kibiro ir visa žemė pasidengė tirštu purvo sluoksniu.

Drebėdama iš šalčio Marta prisispaudė prie Kristiano. Šis apkabino ją dar tvirčiau.

Audra baigėsi taip pat greitai, kaip ir prasidėjo.

Pagaliau lietus susilpnėjo, nakties tamsuma išnyko, debesys ėmė sklaidytis, ir žmonės, peršlapę kiaurai, bet laimingi išlindo iš savo slėptuvių. Deja, džiaugsmas truko neilgai. Ėmė telktis nauja audra.

Marta pravėrė burną norėdama surikti, bet per vėlai: kairėje pusėje stovėjęs namas subarškėjo, susvyravo ir lėtai nugriuvo. Sijos išsilakstė į visas puses, išsigandę žmonės ėmė klykti.

Medienos traškėjimui nutilus, aplink akimirką įsiviešpatavo mirtina tyla. Bet tada pasigirdo sužeistųjų aimanos ir šauksmai.

Marta išsilaisvino iš Kristiano glėbio ir skubiai atsistojo.

– Aš privalau jiems padėti.

Jis susirūpinęs apsižvalgė ir pamatė toliau stovinčią suakmenėjusią Oto palydą. Prabangi palapinė buvo sugriauta, atramos sulaužytos. Tai, ką pamatė po sekundės, privertė jo širdį nustoti plakti.

– Tavęs čia labiau reikia! – sušuko jis ir nusitempę ją iš paskos.

Kristianas skubiai išblaškė aplink susispietusius žmones ir pastūmė Martą į nelaimės vidurį.

Pasilenkusi virš vyro kūno ant žemės klūpėjo Jadvyga. Ašaros sruvo jos skruostais.

Visas markizo Ditricho veidas buvo kruvinas, akys užmerktos. Šalia jo gulėjo šviesi sija, ant kurios švietė kraujas. Marta greitai krito šalia jo ir apžiūrėjo atsivėrusią žaizdą Landsbergo galvoje. Pasibaisėjusi ir kartu nusiminusi ji nuleido rankas.

Tada susikaupė, tvirtu balsu pareikalavo atnešti tvarsčių, vandens, peilį ir išsiuntė pažą, kad surastų jos krepšį su vaistų atsargomis.

Jadvyga akimirkai nusuko žvilgsnį nuo mylimojo ir pažvelgė į Martą, kad jos veide pamatytų atsakymą.

– Pakvieskite kunigą, – tyliai tarė Marta.

Markizė sukliko.

Prislėgtas įvykusios nelaimės Otas taip pat atsiklaupė šalia brolio ir paėmė jo ranką.

Marta atsargiai uždėjo rankas ant Ditricho smilkinių. Ji jautė, kaip vyrą užvaldo šaltis, bet iš visų jėgų tam priešinosi. Ji žinojo: Ditrichas negali mirti. Mintyse ji ėmė melstis, kad įvyktų stebuklas.

– Jis pakišo savo kūną po sija, kuri būtų užvirtusi ant mano žmonos, – sumurmėjo Otas. Jo akyse Marta pamatė skausmą.

Ditrichas pramerkė akis. Jos jau po truputį niaukstėsi.

– Atleisk man, broli, – sukaupęs visas jėgas sušnabždėjo jis.

Tada jo akys nukrypo į Jadvygą. Lūpos ištarė žodžius, kurių niekas nebeišgirdo.

Žmonės traukėsi iš kelio pažui, atnešusiam Martos medikamentus.

Ji atsargiai nupjovė plaukus aplink žaizdą, nuplovė kraują, nuvalė žaizdos kraštus ir uždėjo tvarstį. Aplink kilo sambrūzdis. Kažkas sušuko, kad reikia atnešti neštuvus, pro žmones spraudėsi kunigas. Atbėgo pasiuntinys ir pranešė, kad imperatoriaus gydytojas pasirūpins sunkiai sužeistu markizu, tereikia vyrą nugabenti į jo palapinę.

Buvo ir daugiau sužeistųjų, kuriais reikėjo pasirūpinti. Taip pat ir žuvusiųjų.

Jadvyga ir Otas atsistojo ir pasitraukė į šoną, kad atlaisvintų vietos.

Kristianas atsiklaupė prieš Otą ir nuleido galvą.

– Tai mano kaltė. Atleiskite man, pone. Aš privalėjau apsaugoti jūsų žmoną, – nusiminęs tarė jis. – Jei nebūčiau išėjęs iš palapinės, jūsų brolis dabar būtų sveikas.

– Taip norėjo pats Viešpats. – Markizas buvo per daug sukrėstas, kad galėtų įniršti. – Aš jūsų nekaltinu.

Du vyrai atsargiai pakėlė Ditrichą ir išgabeno pas gydytoją. Markizas Otas, Jadvyga ir jų sūnus Ditrichas nuskubėjo iš paskos.

Marta pasiliko, nes žinojo, kad tarp išsilavinusių gydytojų jai ne vieta. Nors buvo giliai sukrėsta, privalėjo apžiūrėti sugriuvusio namo liekanas. Galbūt dar kažkam reikia jos pagalbos.

Bet prieš eidama ji prisivertė atsisukti.

Link jos ir Kristiano artėjo Albrechtas. Taip pat kaip ir Kristianas ji nustūmė visas mintis į šalį ir mandagiai nusilenkė.

Albrechtas palaukė, kol jie vėl pakels galvas, ir metė į abu žudantį žvilgsnį.

– Pagaliau galiu apie jus pasakyti kažką gero, Kristianai, – drėbė jis. Jo balsas buvo tarsi ledas, stingdantis Martos kraują. – Jūs atsisakėte išgelbėti nemylimą mano motiną, taip patraukdamas sau iš kelio mano, ach, tokį nepakartojamą dėdę. Man gaila jūsų – praradote svarbiausia savo užtarėją.

Albrechtas sustojo, norėdamas pasimėgauti, kaip jo žodžiai veikia nekenčiamus priešus. Jie buvo vieni, niekas jų negirdėjo, todėl būsimas markizas pagaliau galėjo Kristianui išsakyti tai, ką jau seniai norėjo.

– Netrukus Meiseno žemės priklausys man, – pareiškė jis, sukryžiavo rankas ant krūtinės ir metė į Kristianą paniekos kupiną žvilgsnį. – Verčiau dabar pat imkite ieškoti naujo šeimininko, geriausia kuo toliau nuo čia. Man nereikalingi niekam tikusio mano brolio draugai, begėdės mano motinos garbintojai ir riteriškos garbės teršėjai.

Pašaipus jo žvilgsnis nukrypo į Martos pusę.

– Nebent tik jūsų žmona – kaip mano kekšė.

Kristianas nutvėrė Martos ranką ir norėjo išsitempti iš šios šlykščios vietos.

– Aš dar neleidau jums eiti! – suriko Albrechtas. – Dar nebaigiau su jumis.

Kristianas atsisuko ir pažvelgė būsimam markizui tiesiai į akis.

Albrechtas staiga pasijuto prastai. Jis norėjo išbandyti būsimą savo galią, bet pabijojo. Nejaugi dėl tos raganos, apie kurios galias įspėjo ne vienas žmogus? Netrukus neapykanta ir nesitvardymas paėmė viršų.

– Jūs manote, kad tapote mano tėvui nepakeičiamas žmogus? – sušnypštė jis. – Bet netrukus jo valdžia baigsis. Tada priversiu jūsų niekam tikusį kaimą atsiklaupti prieš mane ant kelių. O jei negausiu iš jo tiek sidabro, kiek pareikalausiu, liepsiu jį sudeginti.

Atsakydamas Kristianas pažvelgė tiesiai Albrechtui į akis. Jo balsas buvo toks pats griežtas, koks ką tik buvo pasipūtusio Oto sūnaus.

– Niekas nėra įsipareigojęs būti ištikimas šeimininkui, kuris valdo vadovaudamasis baisia savivale.

Jis apsisuko, timptelėjo Martą priešais save, tarsi norėdamas ją apsaugoti, uždėjo ranką ant liemens ir paliko be žado stovintį Albrechtą.

Marta žinojo, kad būsimasis markizas seka juos žvilgsniu, todėl pasistengė susitvardyti, eiti ramiai ir neatsisukti.

Nuėję ten, kur Albrechtas jų nematė, sutuoktiniai sustojo ir pažvelgė vienas į kitą. Sakyti nieko nebereikėjo.

Vienas Dievas žinojo, kas laukia gimtojo kaimo ir jų pačių. Jie privalės vėl pasirengti pačiam blogiausiam.

Įspėjimai

Švietė saulė, virš Kristiansdorfo plytėjo žydras bekraštis dangus, girdėjosi paukščių čiulbesys. Kartais jį nutraukdavo pokšėjimas monetų kalykloje ir arklininkų šūksniai, kai šie norėdavo paerzinti tarnaites.

Bet ši idilė truks neilgai, vis dažniau ėmė susimąstyti Marta. Ryte ji pabudo iš baisaus košmaro ir visą dieną kentė seniai pažįstamą dešinio smilkinio skausmą. Dėl plyštančios galvos negalėjo susikaupti ir mąstyti blaiviai.

Kristianui ji apie tai neužsiminė, nes nebuvo tikra, kad vis dar gali pasikliauti savo nuojauta. Galbūt galvą skaudėjo dėl nuolatinio miego trūkumo arba dėl besiartinančios orų kaitos.

Bet vyras girdėjo naktį jos riksmą, pamatė pajuodusius paakius ir išblyškusį veidą. Pro jo žvilgsnį nepraslydo ir tai, kaip Marta vogčia masažuodavo sau smilkinius. Susirūpinęs apžiūrėjo žmoną ir nusprendė šiandien likti šalia, o kovos pratybas su savo ir Luko ginklanešiais, kurie kitais metais bus įšventinti į riterius, pratęsti pilies kieme.

Iš dviejų netvirtų keturiolikmečių, kurie visada stengėsi įvykdyti visus geriausių Meiseno riterių nurodymus, Jurgis ir Davidas suaugo į darbščius jaunus vyrus. Nors iki mokytojų įgūdžių jiems dar trūko, didžiulė jų pažanga kovojant kardu ir ietimi buvo ryški.

Kardų žvangėjimas, triukšmas iš monetų kalyklos, žirgų žvengimas ir kiti kasdieniai garsai dar labiau sustiprino Martos galvos skausmus. Ji nusprendė nueiti į savo kamarėlę ir pasiruošti skausmą malšinančio gėrimo iš melisos ir levandos augalų.

Prisiartinus prie pastato Martai prieš akis išdygo susirūpinusi dukra.

Vadinasi, tai tiesa, išsigando Marta, pamačiusi rimtą Klaros veido išraišką. Dar šiandien įvyks kažkas grėsmingo.

Klarai jau buvo dvylika metų ir visiems, kurie pažinojo Martą dar prieš pirmąją priverstinę jos santuoką, mergaitėje atrodė kaip absoliuti motinos kopija: grakšti, rausvais plaukais ir pilkai žalsvomis akimis. Tik Klara nebuvo tokia prislėgta ir nusiminusi, kaip jos motina anuomet.

Bet šiandien linksmumo ir gyvybingumo mergaitės veide nesimatė nė ženklo.

– Turime paprašyti tėvo, kad išsiųstų Peterį ir keletą jo draugų pasižvalgyti, kas artinasi link kaimo, – pasiūlė ji motinai.

Marta nieko neatsakė. Tik linktelėjo.

Jie sulauks nepageidaujamo vizito. Kieno? O gal kaimui grėsė užpuolimas?

Jos nuėjo į pilies kiemo vidurį, kur kaip tik šią akimirką prieš Luką stojo abu ginklanešiai ir šis nuginklavo juos vos dviem smūgiais. Vaikinai susigėdo ir nusiminė. Rūškanais veidais ir nuleistomis galvomis Jurgis ir Davidas pakėlė kardus nuo žemės.

Šią sceną stebėjęs Kristianas pamatė artėjančią žmoną ir dukterį. Iš jų veidų jis suprato, kad jo moterys neatneša gerų žinių.

Mintyse iš karto suskaičiavo, kiek ginkluotų žmonių turi pilyje ir kiek dar galėtų sukviesti, jei prireiktų. Jau kurį laiką niekas nepuolė Kristiansdorfo, bet ši laimė juk negali tęstis amžinai. Nerimaudamas jis negalėjo pamiršti, kad labai jam rūpėjo šios dvi moterys, stovinčios priešais ir žvelgiančios į jį.

Klara pakartojo Kristianui viską, ką papasakojo motinai, ir šis neuždavinėjo jokių klausimų. Vyras žinojo, kad netrukus atsakymą sužinos visi. Riteris jau buvo išmokęs klausytis Martos nuojautos, todėl pasitikėjo ir savo dukra.

Jis pamojo Rainai, kuri su pilna pintine kvepiančios duonos skubėjo link arklidžių.

– Pakviesk vyriausiąjį arklininką ir Peterį, – liepė jis. Raina mandagiai pritūpė ir nuskubėjo, stengdamasi nepažvelgti į Luko pusę.

Jos santuoka su kunigo Sebastiano parinktu vyru buvo labai nelaiminga. Ne, jis nemušė žmonos – už tai Kristianas ir Lukas būtų užkūrę jam pragarą. Moteris niekam negalėjo pasiskųsti dėl vyro grubumo ir abejingumo lovoje. Nors vakarais ji būdavo mirtinai pavargusi po sunkaus darbo, kartais apsikabindavo pagalvę ir verkdavo prisiminusi džiaugsmą, kurį patirdavo būdama su Luku – švelnumą, aistrą, su kuria jis mėgaudavosi jos kūnu ir meile. Bet to, kas įvyko, jau negalima pakeisti. Ji mielai iki šiol dalytųsi savo lova su Luku, bet būdama ištekėjusi moteris to negalėjo. Vienintelę paguodą be sūnaus jai teikė mintis, kad kartu su sielvartu, kurį jai atnešė santuoka su nemylimu ir atgrasiu žmogumi, užsitarnaus vietą dangaus karalystėje.

Tuo metu Kristiano draugai ir ginklanešiai paruošė ginklus. Abu vaikinai, kaip įsakyta, laukė savo vietose, kol Lukas priėjo prie Kristiano, Martos ir Klaros išsiaiškinti, kas atsitiko.

Po akimirkos prie jų prisijungė senasis arklininkas, o kartu su juo ir Peteris. Pastarasis jau dešimt metų ištikimai tarnavo Kristianui ir vis dar vadovavo jaunuolių gaujai, kurie perimdavo daugelį pilies valdytojo ir jo artimųjų skirtų užduočių.

Iš lieso berniuko jis virto jaunu aštuoniolikos metų vyru. Peterio autoritetas tarp kaimo vaikinų vis dar buvo nepalaužiamas. Dėl savo sugebėjimo sekti, slapta stebėti ir perduoti informaciją, taip pat dėl ištikimybės pilies valdytojui, jis buvo labai gerbiamas ir mylimas.

– Man nedelsiant reikalingas Peteris ir visi kiti, kuriuos jis pasikvies, kad atliktų ypatingą užduotį, – informavo senąjį arklininką Kristianas.

– Kaip įsakysite, pone.

Kristianui leidus, jis grįžo į arklides, o Peteris mindžikavo vietoje, laukdamas nurodymo. Kokia užduotis jo laukia šį kartą?

– Surink visus savo draugus ir išsiskirstę stebėkite visus kelius, vedančius į Kristiansdorfą. Jei pamatysite ką nors neįprasto, iškart grįžk ir viską pranešk!

Peteris išsišiepė.

– Jūs galite manimi besąlygiškai pasikliauti, pone!

– Aš žinau, – labai rimtai nukirto Kristianas.

Peteris nurijo gerklėje įstrigusį džiaugsmo gumulą dėl ką tik išgirsto pagyrimo. Tada apžvelgė kiemą, ieškodamas savo draugų.

– Ar leisite? – paklausė jis Kristiano. Šis žinojo, kas įvyks netrukus, todėl pritardamas linktelėjo. Peteris įsikišo į burną du pirštus ir sušvilpė taip garsiai, kad stovintiems pilies kieme užgulė ausis.

Užtruko vos keletą sekundžių ir į kiemą subėgo daugiau nei tuzinas vaikinų, pirmasis pasirodė jaunasis Kristianas. Netrukus atbėgo ir mažoji virtuvės padėjėja, taip pat ir Ana, jaunesnioji Peterio sesuo.

Peteris išsiuntė mergaites atgal prie jų darbų ir leido vaikinams išsisklaidyti, kad pasikviestų pastiprinimą. Jau kurį laiką gaujai priklausė ir abiejų kalvių sūnūs, Jono vyriausiasis Johanas kartu su jaunuoju Kristianu buvo artimiausi Peterio patikėtiniai ir draugai.

Jie nešvaistys laiko ir skubiai atliks pilies valdytojo pavestą užduotį.

– Sukviesk visus riterius, jie privalo apsiginkluoti ir būti pasiruošę. Aš informuosiu Valterį, – pasitarė su Luku Kristianas. Tada skubiai išsiskyrė į skirtingas puses.

Marta ir Klara liko pilies kieme vienos ir susižvalgė. Neliko nieko kito – tik laukti.

Tarnaitės plušėjo salėje, ruošdamos stalus vakarienei, kai prieš Kristianą tarsi iš niekur išniro Peteris.

Visą dieną laikas nuo laiko Kristianui prisistatydavo vienas ar kitas jaunųjų šnipų gaujos narys, pranešdavo apie situaciją ir vėl pradingdavo. Bet iki šios akimirkos neįvyko nieko, kas sukeltų nerimą.

– Kristiansdorfo link atkeliauja grafas Albrechtas kartu su dideliu būriu savo riterių, – pranešė jis. – Jie netrukus pasieks rytinį sargybos bokštą. Valteris jau viską žino, jis kartu su savo vyrais pasitiks atvykėlius.

Marta vėl pasijuto taip, tarsi jos širdį būtų suspaudęs ledinis kumštis. Albrechto atvykimas tikrai nebuvo tik mandagumo vizitas. Jei jis atvyksta čia be savo tėvo, vadinasi, viskas geruoju nesibaigs.

Ji mielai būtų įsikibusi į Kristiano ranką ir kartu su juo bei Klara pabėgusi iš čia kuo toliau.

Bet Kristianas nebėgtų. Jis davė priesaiką.

Pilies valdytojas nusprendė kartu su keliais savo riteriais pasitikti atvykstantį markizo sūnų. Taip būtų parodyta pagarba ir Albrechtas sužinotų, kad Kristiansdorfas pakankamai gerai saugomas, todėl apie jo atvykimą buvo sužinota daug anksčiau.

Jis galėtų pasitikti jį balne, nereikėtų žvelgti iš apačios.

Kristianas paprašė Luko likti su Marta ir pasirūpinti jos bei Klaros saugumu tuo atveju, jei Albrechtas atvyko tam, kad jas pagrobtų. Būsimam markizui tikrai pakaktų gudrumo sugalvoti kokią nors priežastį.

Tai buvo antroji priežastis, dėl kurios pats išjojo pasitikti Albrechto. Kristianas išsiuntė Peterį, kad šis pasislėpęs netoli susitikimo vietos stebėtų situaciją ir esant reikalui įspėtų Luką bei Martą apie pavojų.

Tada davė ženklą išjoti. Be Reinhardo kartu pajudėjo dar penki Kristiano riteriai. Jis jau senokai nejodinėjo ant Radomiro. Šis jau buvo per senas, kad paneštų riterį su visa ginkluote ir šarvais, ir užsitarnavęs sau duoną senatvei. Jį pakeitė ugningas ketverių metų eržilas.

Grupelė vyrų risčia patraukė priešais Albrechtą ir jo palydovus. Nustebę ir kartu išsigandę kaimo gyventojai nužvelgė valdytoją ir jo riterius pavymui.

Abu būriai susitiko dar prieš sargybos postą prie rytinių kaimo vartų. Kristianas iškėlė ranką, duodamas ženklą savo vyrams sustabdyti žirgus.

Elmarui, vedusiam Albrechto trupę, neliko nieko kito, teko duoti savo žmonėms tokį pat nurodymą. Tai buvo maždaug tuzinas riterių, beveik tiek pat ginkluotų vyrų ir keli ginklanešiai, tarp kurių Kristianas iš karto atpažino Rutgerį, Randolfo sūnų. Bet jį dar labiau nustebino Albrechto palydoje pastebėtas Jokūbas. Šis kaip įmanydamas stengėsi išsisukti nuo Kristiano žvilgsnio.

– Norite užtverti kelią būsimam markizui? – grėsmingai sušuko Elmaras. – Pasitraukite patys, arba aš liepsiu jus patraukti!

Po jo ženklo vyrai žengė į priekį ir išsitraukė kardus.

– Pataupykite savo ambicijas, Elmarai, – lakoniškai atkirto Kristianas. – Privalėsi palaukti geresnės progos, norėdamas mane nužudyti.

Tada jis priglaudė ranką prie širdies ir nusilenkė prieš Albrechtą, stovintį už Elmaro nugaros.

– Mano riteriai ir aš atvykome, norėdami jus pasveikinti ir palydėti į pilį, grafe.

Albrechtas nieko neatsakė, tik linktelėjo ir paragino savo žirgą.

Kristianas ir jo riteriai turėjo pasitraukti į šonus, kad praleistų atvykėlius. Laimei, kelias prie išėjimo iš kaimo nebuvo apstatytas namais. Tada jie apsuko savo žirgus ir prisijungė prie raitelių kolonos galo.

Kasyklos liko už jų nugarų. Kelio į pilį nebuvo įmanoma sumaišyti. Pasiekus pilies žemę, tankiai apstatytą namais, išskyrus milžinišką bažnyčią, kuri dar nebuvo baigta, gatvė vedė tiesiai prie pakeliamojo tilto, saugančio pilį kaip akmeninė siena.

Mandagiai pasisveikinę Valterio vyrai padėjo svečiams.

Pribėgę prižiūrėtojai paėmė atvykėlių žirgus, o Marta su taure rankoje jau buvo pasirengusi pasveikinti Oto sūnų.

Ji stengėsi neparodyti savo išgąsčio dėl to, kad prie Albrechto palydos šį kartą prisijungė ne tik Elmaras, bet ir storasis Gizelbertas. Užgniaužusi baimę ji ištiesė Albrechtui geriausio savo vyno, kad šis atsigaivintų.

Oto sūnus paėmė taurę, bet negėrė iš jos. Nepaleisdamas Martos iš akių jis ištiesė indą greta stovėjusiam savo vyrui.

– Paragauk! – šiurkščiai įsakė jis. Vyras išbalo, tada pakluso ir atsargiai nugėrė nedidelį gurkšnį.

– Daugiau! – užsipuolė jį Albrechtas.

Tuo metu Marta taip pat išbalo.

Peterio pasiuntinys pranešė jai, kad pirmasis Kristiano ir Albrechto bei jo vyrų susitikimas praėjo be jokių nutikimų, bet nepasakė nė žodžio apie atvykimo tikslą.

Albrechtas visiems matant mėgino apkaltinti ją mėginimu nunuodyti, o tai žada tik vieną – karą.

Ji nuleido galvą prieš būsimąjį markizą, nes neturėjo jokio noro žiūrėti jam į akis. Širdis blaškėsi kaip pašėlusi. Bet, atrodė, kad Albrechtas to nepastebėjo.

Jis nušoko nuo žirgo ir sušuko Kristianui:

– Aš turiu blogų naujienų. Nusiveskite mane į kambarį, kur galėsime netrukdomi apie tai pasikalbėti. Taip pat liepkite pakviesti vyriausiąjį kalnakasį ir monetų meistrą. Tegul jie palaukia, kol pakviesiu.

Kristianas išsiuntė žmones pas abu gerbiamus šio kaimo vyrus ir palydėjo Albrechtą į savo namus.

Jis galėjo pasikliauti namų šeimininkėmis, todėl buvo tikras, kad Mechthilda arba paskutiniu metu jai padedanti Valtrūda jau bus paruošusios gero vyno ir šaltos mėsos. Bet pro jo akis nepraslydo tai, kad Albrechtas liepė vienam savo vyrų paragauti jam patiektą vyną. Nejaugi jis ketino inscenizuoti nelaimę, kad galėtų apkaltinti jį arba Martą norėjus nunuodyti?

– Nedelsdamas nusiųsk kelis sargybinius į virtuvę, į vynų rūsį, į kepyklą ir į atsargų sandėlį. Tegul stebi, kad joks nepažįstamas žmogus ten neįslinktų, – praeidamas sušnabždėjo Lukui.

Gresiantis pavojus pirmiausia sukėlė Luko pyktį ir gėdą dėl to, kad jo brolis priklausė Albrechto vyrams. Kaip jaunėlis galėjo taip žemai nusiristi?

Nė vienas iš jų vis dar nežinojo, kokių blogų naujienų turi būsimasis markizas ir ką jos reikštų Kristianui bei jo kaimui. Marta susirūpinusi stebėjo, kaip jos vyras ir Albrechtas nuėjo link pagrindinio namo. Grafą lydėjo Elmaras ir Gizelbertas. Prie jų prisijungė ir Rutgeris. Į būsimą pasitarimą nebuvo kviestas daugiau nė vienas asmuo. Ji, būdama moteris, tuo labiau.

Prie jos priėjo Klara. Mergaitės veidas buvo apsiniaukęs.

– Jis – labai piktas žmogus, iki pirštų galiukų piktas, – tarė ji taip tyliai, kad jos žodžius galėjo išgirsti tik motina.

– Taip, – lygiai taip pat šnabždomis atsakė Marta. – Verčiau pasislėpk, kol jis bus čia.

– Blogos naujienos, – pakartojo Albrechtas jo vyrams, ginklanešiui ir Kristianui susirinkus pastarojo kambaryje. Bet būsimojo markizo akys blizgėjo, o balsas skambėjo taip neslepiamai triumfuojančiai, kad buvo aišku – šios naujienos jį labai džiugina.

– Liudvikas fon Tiuringenas pagrobė mano tėvą ir laiko jį uždaręs savo tvirtovėje, – neįtikinamai rimtai pranešė jis. – Jis buvo užpultas Kamburge, mūsų pačių žemėje. Koks įžūlumas! Man reikia sidabro, kad galėčiau išpirkti savo tėvą.

– Ar markizas užpuolimo metu buvo sužeistas? – susirūpinęs pasiteiravo Kristianas.

Albrechtas nekantriai mostelėjo ranka, tarsi norėdamas nuvyti netinkamą klausimą.

– Buvo nužudyti keli jo sargybiniai, bet jis liko gyvas.

Po šių žodžių Kristiano galvoje ėmė suktis daugybė minčių.

Santykiai tarp Meiseno markizo ir Liudviko fon Tiuringeno paskutiniu metu darėsi vis labiau įtempti. Viskas dėl to, kad Otas plėtė savo valdas Salės link. O tai, kad jam priklausė ir Kamburgo grafystė, Veisnfelsas ir Naumburgas, turėjo gerokai supykdyti Liudviką. Jei Albrechtas teisus, o grafas leidosi į tokias intrigas, tai turėtų užkliūti imperatoriui, nesvarbu, kad Liudvikas buvo jo sūnėnas.

Kadangi pagrobimo metu Otas nebuvo sužeistas, Kristianui bent nereikėjo rūpintis savo markizo sveikata. Jei kunigaikščiai ima vieni kitus įkaitais, niekada nerakina priešo grandinėmis ir neįmeta į kalėjimą. Būdamas Vartburge Otas tikrai nepasiilgs jokių patogumų, išskyrus tai, kad negalės išeiti už tvirtovės ribų. Tikriausiai jis valgys prie Liudviko stalo, galbūt net jos kartu į medžioklę ir naktimis gaus po gražią meilužę.

Kadangi šalia buvo Elmaras ir Gizelbertas, Kristianas nepaklausė, ar sargybinių vadas taip pat tapo užpuolimo auka, nors tai jį itin domino. Albrechtas turbūt net neatsakytų į šį klausimą bei paniekos kupinu balsu apšauktų dėl netaktiškumo. Jis privalėjo laukti, kol sužinos apie Ekeharto likimą kitais būdais.

Bet kito klausimo jis negalėjo sulaikyti.

– Ar negalėtumėte pasinaudoti savo įtaka jaunajam karaliui, kad šis įsakytų Liudvikui paleisti jūsų tėvą, grafe?

Albrechtas atsilošė ir iškreipė burną vos šyptelėdamas.

– Jūs pervertinate mano galią karaliui. Išgirdęs naujieną apie tėvo pagrobimą aš iš karto paprašiau karaliaus leidimo perimti Meiseno žemių valdymą, kol mano mylimas tėvas... – Albrechto balse pasigirdo panieka, – bus laikomas toli nuo mūsų.

Albrechtas tokiu pat ramiu balsu tęsė toliau:

– Savo mylimą motiną ir labai artimą širdžiai brolį aš išsiunčiau pas imperatorių, kad jie užtartų žodį už pagrobtą markizą. Tai bus tikrai naudingiau nei keliauti į Petersbergą ir lieti ašaras prie mano dėdės kapo. Po imperatoriaus kojomis parkritusi ir verkšlenanti moteris, prašanti išlaisvinti jos sutuoktinį, pasieks tikrai daugiau nei aš.

Jis sausai nusijuokė.

– Noriu tikėtis, kad mano motinai pavyks išridenti keletą netikrų ašarų.

Kristianas suprato šlykščias užuominas, bet tvardėsi ir neparodė savo emocijų.

Paskutinis markizo Ditricho noras buvo, kad jį nugabentų į Vetinų šeimos vienuolyną Petersburge ir ten palaidotų. Otas sunkiai pakėlė Landsbergo mirtį, daug sunkiau, nei prieš porą metų žuvusių savo brolių Heinricho fon Vetino ir Fridricho fon Brenos. Jadvyga taip pat atrodė sukrėsta Ditricho mirties. Kristianas ne pirmą kartą mąstė, ar tikrai tai buvo dėl to, kad svainis paaukojo savo gyvybę norėdamas ją apsaugoti.

Už netaktiškus Albrechto žodžius baisesnis buvo tik jo elgesys: būdamas karaliaus patikėtinis ir vyriausiasis Oto sūnus bei jo paveldėtojas neprašė imperatoriaus užtarimo gindamas savo tėvą, o išvyko iš dvaro ir išsiuntė savo motiną į ilgą ir varginančią kelionę. Kas žino, kur dabar yra imperatorius, Jadvyga ir Ditrichas pirmiausia turės jį surasti ir palydėti į kitą imperatoriškąją tarybą.

Albrechtas tikrai tą žinojo. Jis neribotam laikui atsikratė savo motinos ir brolio, o ir tėvas neaišku kada bus paleistas, nes užtruks nemažai laiko, kol apie šį žiaurų aktą sužinos imperatorius ir galės įsikišti.

Vadinasi, šiuo metu Meiseno žemės priklausė tik Albrechtui.

Privalau apsaugoti Martą ir Klarą, susirūpinęs pagalvojo Kristianas. Be to, reikia išsiaiškinti, ar Tomas ir Danielis yra Jadvygos bei Ditricho palydoje. Jo nepasitikėjimas Albrechtu taip išaugo, kad riteris išsigando dėl savo sūnų gyvybės, jei jie liko Burgbergo pilyje.

Pasirodė, kad Albrechtas nebijo būti nunuodytas. Su dideliu apetitu jis čiupo didelį gabalą mėsos ir ėmė mėgaudamasis jį kramtyti.

Kol būsimasis markizas garsiai čiauškėjo, užsigerdavo maistą vynu ir imdavosi kitos riekės, niekas nedrįso įsiterpti.

Jis pareikalavo Elmaro ir Gizelberto prisijungti ir paragauti mėsos bei vyno. Abu ilgai nedelsė.

Matydamas neapykantos kupinus Randolfo draugų žvilgsnius Kristianas išdidžiai žvelgė jiems į akis. Atrodė, kad laikas sustojo. Jis norėjo pašokti ir bėgti laukan – juk laukė tiek darbų: nugabenti žmoną ir dukterį į saugią vietą, įgalioti ką nors, kad sužinotų, kas nutiko Ekehartui, ir pasiteirautų, kur yra jo sūnūs.

Žinoma, dabar išeiti būtų labai neprotinga. Bent jau kol Albrechtas to neleis arba užėjus pykčio priepuoliui neišmes už durų. Taip pat žinojo, kad už šių keturių sienų turi pakankamai sąjungininkų, kurie jau rūpinosi šiais reikalais.

Lukas ir Valteris pasirūpins Martos ir Klaros apsauga, Mechthilda ir Valtrūda prižiūrės, kad Albrechtas ar jo vyrai nerastų progos įslinkti į jų saugomas kamaras ir virtuvę, o berniukai iš Peterio gaujos ir jaunoji tarnaitė Ana paslapčia sekė Albrechto palydos vyrus, stengdamiesi įsiminti kiekvieną svarbesnį žodį.

Albrechtas ir jo palydovai mėgavosi maistu, o vyriausiasis kalnakasys ir monetų meistras už durų laukė, kol kada nors bus pakviesti vidun. Be abejo, jie tarnavo kunigaikščiui. Bet tokie reikšmingi markizo skryniomis besirūpinantys vyrai turėtų sulaukti daugiau pagarbos, svarstė Kristianas.

Pagaliau garsiai atsirūgęs Albrechtas liepė Rutgeriui paduoti dubenį, kuriame nusimazgojo riebaluotas rankas, ir įsakė Gizelbertui pakviesti vidun ilgokai už durų laukusius vyrus.

Lengvu rankos mostelėjimu jis nutraukė mandagius vyriausiojo kalnakasio ir monetų meistro sveikinimus.

– Man reikia viso sidabro, kad galėčiau išvaduoti savo tėvą iš nelaisvės, – šiurkščiai įsakė jis. – Kalnakasy, pasirūpinsite, kad tuojau pat būtų išgabenta viskas, ką pavyko išgauti iki šios akimirkos, bei tuo, kad darbas ir toliau vyktų visu pajėgumu. Monetų meistre, nebekalsite pfeningų, o tieksite gryną sidabrą. Po keturių savaičių viską pasiimsiu. O dabar parodykite, kokius turtus man sukaupėte iki šiol!

Albrechtas atsistojo ir nusekė paskui vyrus. Jo riteriai palydėjo jį.

Kadangi Kristianui nebuvo įsakyta eiti kartu, jis liko prie stalo ir susimąstė.

Tai, kad Albrechtas turėjo išpirkti savo tėvą sidabru kaip karo belaisvį, buvo tikrai neįtikėtina. Kai Tiuringietis suardė taikos sutartį, Vetinų šeimos sąjungininkai tikrai pateiks skundą, jei tik jo dar nepateikė, o imperatorius pareikalaus paleisti Otą.

Bet jis negalėjo užtverti Albrechtui kelio prie tėvo sidabro.

Jis išsiuntė Rutgerį ir nuėjo ieškoti Reinhardo.

Kol Albrechtas su Elmaru ir Gizelbertu informavo Kristianą apie visus paskutinius įvykius, jo vyrai pagal kiekvieno statusą salėje buvo vaišinami vynu arba alumi, mėsa, sūriu ir duona.

Tuo metu Lukas vykdė Kristiano nurodymus ir visur pristatė sargybinių, kurie turėjo pasirūpinti, kad nepažįstamieji nepridarytų bėdų. Jis trumpai pasvarstė, ar eiti į salę, kad galėtų prižiūrėti Albrechto vyrus. Bet ausis ištempusi jau klausosi Peterio komanda. Oto rūmuose visi žinojo, kad jis – ištikimiausias Kristiano draugas, todėl jam pasirodžius netoliese vyrai tikrai nekalbėtų apie tai, kas suktųsi ant liežuvio jiems likus vieniems.

Be to, jis tikrai neturėjo jokio noro matyti savo brolį su Albrechto gauja.

Akis į akį susidūrę su mirtimi, broliai kare netapo gerais draugais, bet susitaikė ir nežvelgė vienas į kitą kaip į pikčiausią priešą.

Ši diena viską pakeitė, įsiutęs pagalvojo Lukas, eidamas į arklides. Jis nenorėjo net matyti jaunėlio akyse. Kitu atveju iš karto kiltų muštynės, o tai nebūtų naudinga Kristianui. Geriau jis asmeniškai patikrino, kad žirgai būtų tvarkingi ir arklininkai jais pasirūpintų.

Dar ir dėl to, kad čia galėjo įvykti nelauktas išpuolis. Jis, kaip ir Kristianas, iš Albrechto ir Elmaro tikėjosi visko. Todėl reikėjo elgtis labai atsargiai.

Tarnai turėjo daug darbo, kol pasirūpino visais atvykėlių žirgais. Lukas nuėjo į patį arklidžių galą prie savo eržilo, susimąstęs paglostė jo kaklą ir ėmė svarstyti.

Ką planavo Albrechtas?

Koks pavojus jų laukė?

Išgirdęs neįprastą garsą akimirksniu atsisuko. Kažkas artėjo. Ne tarnas, o vyras, apsiavęs gerus batus. Lukas išsitraukė durklą, bet staiga atpažino nelauktą svečią.

– Dink iš čia, išdavike! – suspaudęs rankoje ginklą užsipuolė brolį ir nusispjovė ant greta pūpsančios šiaudų krūvos.

Jokūbas iškėlė rankas į viršų tarsi tikėdamasis, kad brolis galėtų jį sužeisti.

– Taip ir maniau, kad rasiu tave čia, – nusiminęs tarė jis.

– Teisingai pagalvojai. Bent kartą. Tikriausiai manai, kad pereiti į būsimojo markizo pusę labai protinga ir gudru, tiesa?

Jokūbas atsitraukė žingsnį atgal. Jam pasidarė nejauku dėl brolio paniekos.

– Dink iš akių, kol neužmušiau tavęs! – iškošė pro dantis Lukas. – Ir, patikėk manimi, tai neatims daug jėgų!

– Paklausyk, – pabandė jį nuraminti Jokūbas. – Jei esi Kristiano draugas, užčiaupk burną ir paprasčiausiai paklausyk manęs! Turiu labai nedaug laiko, nes reikia grįžti į salę.

– Taip, pas pasalūnus savo draugus.

Pamatęs tokį brolio užsispyrimą, Jokūbas atsiduso ir tęsė nuleistu balsu.

– Nėra taip, kaip tu galvoji. Jie nežino apie mūsų susitaikymą ir vis dar mano, kad pykstuosi su tavimi ir Kristianu. Todėl Elmaras pasiūlė Albrechtui paimti mane į palydą. Aš sutikau, norėdamas jus įspėti.

– Ar prisiekei būti ištikimas Albrechtui? – panoro žinoti Lukas.

– Taip, – sumurmėjo Jokūbas. – Bet paskui jį neturėtų sekti joks garbingas žmogus. Aš jau kaip nors susitarsiu su Dievu dėl nuodėmės, kurią darau jį išduodamas.

Lukas vis dar žvelgė į brolį nepatikliai, bet didėjo ir jo noras viską sužinoti.

– Kristianas turėtų ruoštis išvykti. Albrechtas iškeliaus rytoj ir grįš po keturių savaičių, kad išsivežtų visą sidabrą. Po to jis ketina iš kelio patraukti Kristianą, – įspėjo Jokūbas.

Jis nurijo gerklėje įstrigusį gumulą ir tarė:

– Tau reikėtų išvykti kartu su juo.

– Ar žinai, ką jie tiksliai planuoja? – vis dar nesužavėtas brolio atvirumu pasidomėjo Lukas. Galbūt Albrechtas to ir siekė – kad jie išsikeltų ir jam atsivertų laisvas kelias.

– Ne. Šitaip jie manimi dar nepasitiki. Bet kai tik ką nors sužinosiu, iškart jums pranešiu. Per vieną iš Peterio vaikinų. – Jokūbas gyveno Kristiansdorfe gana ilgai, todėl žinojo, kaip viskas vyksta ir kuo gali pasitikėti.

– O kaip Kristiano sūnūs?

– Jie vis dar Burgberge, – pranešė Jokūbas. – Bet aš juos stebiu, kartu su keliais slaptais sąjungininkais. Kol manęs ten nėra, juos prižiūri Fridmaras.

Fridmaru galima pasitikėti, su palengvėjimu pagalvojo Lukas. Pagyvenęs riteris buvo labai gerbiamas, todėl į jo pageidavimus būdavo visada atsižvelgiama.

– Privalau grįžti atgal. – Nieko nesakydamas Jokūbas apsisuko ir nuėjo.

Lukas susimąstęs pažvelgė jam pavymui.

– Tegul Viešpats tave saugo, broli, jei tu teisus, – sumurmėjo jis sau po nosimi. – O pirmiausia tegul apsaugos nuo mano įtūžio, jei būsi sumelavęs.

*

Albrechtas kartu su savo palyda išvyko kitą rytą. Prieš tai įpareigojo Kristianą, kad paruoštų visą išgautą sidabrą per keturias savaites, kol jis grįš atgal.

Vos raitelių kolonai pajudėjus, Kristianas pasikvietė Martą, Luką ir Reinhardą į savo kambarį.

Per Peterio seserį Jokūbas perdavė jiems dar vieną žinią.

Užpuolimo metu Ekehartas liko gyvas, bet buvo lengvai sužeistas. Jis turėjo pranešti Albrechtui apie jo tėvo pagrobimą. Tiuringijos grafas turėjo žinoti arba bent nutuokti, kad Oto paveldėtojas neskubės teikti skundo karaliui ar imperatoriui. Užuot lydėjęs Jadvygą ir Ditrichą, Ekehartas privalėjo likti pilyje. Išsigydęs žaizdas į savo pareigas jis galės grįžti tik tada, kai markizas bus išleistas iš tvirtovės. Tada jis kartu su savo eskortu jos pasitikti kunigaikščio.

– Ar pasitiki savo broliu? – panoro žinoti Kristianas.

– Jei atvirai, aš pats nežinau, – nuleido rankas Lukas.

Reinhardas atsikosėjo. Jis atrodė prislėgtas. Visi nustebę atsisuko į jį. Nors jaunasis riteris anksčiau priklausė Randolfo vyrams, iki šiol buvo galima juo pasikliauti. Reinhardas labai retai kalbėdavo, ypač tokiame siaurame rate.

– Manau, kad galite juo pasitikėti, – susirinkusių nuostabai prabilo jis.

– Kodėl taip nusprendei? – truputį įsižeidęs paklausė Lukas.

Reinhardo žvilgsnis slankiojo nuo vieno pašnekovo prie kito. Jis norėjo pratęsti šį pokalbį prie keturių akių su Kristianu, bet žinojo, kad šis neišsiųs lauk nei Luko, nei Martos.

– Šiąnakt mane buvo pasikvietęs Elmaras, – nuleidęs balsą prisipažino Reinhardas. – Jis apkaltino mane išdavyste, esą aš prisiekiau ištikimybę Randolfui. Kadangi ši pilis greitu laiku atiteks naujam valdytojui, turėčiau skubiai apsispręsti, ar nevertėtų pakeisti pusių ir jam pasitarnauti.

– Kokiu būdu pasitarnauti?– pakėlęs antakius pasidomėjo Kristianas.

– Stebėti jus... ir pranešti, ką planuojate. Geriausia būtų nedelsiant mane išsiųsti.

Reinhardas pažvelgė savo šeimininkui tiesiai į akis.

– Ko nežinosiu, negalėsiu pasakyti net kankinamas. Protingiausia išeitis būtų atleisti mane iš einamų pareigų. Tada nujosiu pas Elmarą ir pasakysiu, kad kažkas nugirdo mūsų naktinį pokalbį.

Akimirkai kambaryje įsivyravo tyla.

– Mes čia neaptariame nieko, apie ką neturėtų sužinoti Albrechtas. Neplanuojame jokio sukilimo, anaiptol, ruošiamės perduoti visą sidabrą, kaip ir buvo įsakyta. Be to, aš tikrai nebėgsiu, – ryžtingai nukirto Kristianas.

Marta turėjo pasistengti suimti save į rankas. Paskutiniai Kristiano žodžiai išmušė ją iš vėžių. Kodėl jis toks užsispyręs? Nejaugi jie nė karto negali pagalvoti apie savo saugumą? Ar tikrai verta mirti dėl garbės?

– Bet kokiu atveju tu jau žinai, kad Jokūbas yra mūsų sąjungininkas, – tęsė Kristianas, nekreipdamas dėmesio į nebylų pasipriešinimą žmonos veide. – Ar tau pavyks tai nuslėpti?

– Žinoma, – tyliai užtikrino Reinhardas. Atrodė, kad jis abejoja, ištarti tolesnius žodžius ar ne. Tada po akimirkos pratęsė: – Elmaras pagrasino, kad jei nebūsiu jam ištikimas, privers už tai kentėti mano nuotaką.

– Tai viską keičia, – iš karto nusprendė Kristianas. Lukas ir Marta pasibaisėję tylėjo. Visi žinojo, kad po kelių savaičių Reinhardas norėjo vesti jauną mergaitę, išaugusią Jadvygai globojant. Ruošdamasi į ilgą ir sunkią kelionę pas imperatorių Jadvyga tikrai negalėjo jos pasiimti – ypač prieš pat vestuves. Vadinasi, dabar ji atsidūrė Elmaro žinioje.

– Tu oficialiai atleidžiamas iš tarnybos. Jok į Meiseną ir paprašyk Albrechto bei Elmaro priimti tave į savo būrį.

Kristianas atsistojo ir apkabino jaunąjį riterį.

– Dėkoju už tavo ištikimybę. Jei kada panorėsi, galėsi grįžti ir toliau eiti senas pareigas.

– Taip ir padarysiu. Taip pat pasistengsiu apsaugoti tave ir tavo sūnus, – trūkčiojančiu balsu užtikrino Reinhardas.

Tada jis išėjo. Po kurio laiko likusi trijulė išgirdo iš pilies kiemo išjojančio žirgo kanopų bildėjimą.

– Paklausykite, – šiek tiek vėliau tarė Lukas, norėdamas padaryti jų pasitarimo išvadas. – Meisene turime Fridmarą ir galbūt Jokūbą ir Reinhardą, kurie apsaugos tavo sūnus. Na, žinoma, kol kas nežinome, ar mano brolis nėra apgavikas, taip pat ar Reinhardas vėliau nepakeis savo nuomonės. Kankinimai bei gąsdinimai nuotakos gerove gali priversti jį persigalvoti. Reikia sugalvoti vietas, kur bet kuriuo atveju galėtų pasislėpti Marta ir Klara. Bet tu liksi čia, nepaisydamas visų įspėjimų.

Kristianas ryžtingai linktelėjo.

– Aš pasikalbėsiu su Valteriu, kad jis padvigubintų sargybą, tada nueisiu pas vyriausiąjį kalnakasį.

Vyras atsistojo ir tuo baigė susirinkimą.

Marta liko sėdėti ir susimąstė. Kol kas nebuvo jokio pagrindo bėgti ir palikti savo kaimą. Bet kiekvienas jos širdies colis šaukė, kad norint išgelbėti savo gyvybę jam nelieka nieko kita, kaip iškeliauti.

Lukas neskubėjo sekti paskui Kristianą. Priešingai nei užsispyrėlis jo draugas, šviesiaplaukis pritarė daugumos nuomonei, kad Kristianas turėtų ruoštis išvykimui. Todėl jis pats tuo pasirūpins – slapta. Apie tai nepasakos net Martai, nors taip galėtų palengvinti jos nerimą. Lukas nebuvo tikras, kad silpnumo akimirką ji neišplepės vyrui ir nesužlugdys kruopštaus plano.

Pirmiausia jis turėjo pasikalbėti su kalviais, Jonu ir Karlu. O tada su Peteriu ir vyriausiuoju Jono sūnumi Johanu, kaimo jaunuolių gaujos vadais.

Užpuolimas

Gyventojus nustebino trimis dienomis paankstintas Albrechto ir jo palydos grįžimas į Kristiansdorfą.

– Aš norėjau įsitikinti, ar mano tėvo išlaisvinimui paruoštas tikrai visas sidabras, – pranešė jis.

Vyriausiasis kalnakasys ir monetų meistras nurijo įžeidimą, slypintį už šių žodžių: esą jie dalį pasisavino ir nuslėpė nuo markizo.

Albrechtą šį kartą atlydėjo ne tik Elmaras, Gizelbertas, Jokūbas ir Reinhardas. Palydoje jojo ir jam tarnaujantys Kristiano sūnūs.

Nors matydamas Tomą ir Danielį sveikus tėvas labai apsidžiaugė, nerimą kėlė vien mintis, kad jie kartu su Albrechtu. Šis gali panaudoti juos prieš Kristianą kilus pirmajam ginčui. Tikriausiai jie buvo būsimojo markizo plano dalis, bent taip buvo galima tikėtis iš Jokūbo pasakojimo.

Kristianas svarstė, kad reikėtų išsiųsti pasiuntinį pas Raimundą ir pasikviesti čia su pastiprinimu. Bet greitai atsisakė šios minties. Jis turėjo pakankamai stiprių ir ištikimų kovotojų, buvo gera žinoti, kad netoliese yra sąjungininkas, kuris visada padės ir paslėps Kristiano šeimą nelaimės atveju.

Visi pilies darbuotojai buvo įspėti jokiu būdu nepasiduoti markizo žmonių provokacijoms.

Valtrūda jau buvo perėmusi virtuvės reikalus iš Mechthildos. Energinga našlė mokėjo savo darbą. Net ir labai norėdamas joks svečias negalėjo skųstis tuo, ką ji patiekdavo ant stalo. Protinga moteris tik pamačiusi Burkhartą, Elmaro sargybinių vadą, suprato, kad šis gali tapti potencialiu jos sąjungininku.

Marta labai kentėjo dėl to, kad negali pakalbėti su sūnumis, kurie kaip tik dabar aptarnavo Albrechto riterius. Bet daug didesnius galvos skausmus jai kėlė gresianti nelaimė.

Pirmoji naktis ir kita diena praėjo be ypatingų nuotykių.

Bet kai pilies gyventojai bei svečiai susirinko salėje pavakarieniauti, į ją susijaudinę įsiveržė Valteris ir kalvis Jonas. Vyrai reikalavo skubiai pasikalbėti su pilies valdytoju.

Kristianas susirūpinęs pakvietė juos prieiti.

– Iš vakarų artinasi didžiulis būrys ginkluotų vyrų! – vos gaudydamas kvapą pranešė Valteris. – Jie dar tolokai nuo kaimo, bet angliakasiai juos pastebėję iškart nubėgo pas meistrą Joną, kad šis kuo greičiau mums praneštų.

– Kiek jų? – paklausė Kristianas.

– Šito mes nežinome. Angliakasiai juos pamatė stovyklaujančius, bet buvo per daug susijaudinę, kad suskaičiuotų. Jie tik pasakė, kad vyrų buvo daug, ir sprendžiant iš kalbų jie puls kaimą vos sutemus.

– Tegul tavo vyrai išsiaiškina, kiek jų yra, ar jie nužiūrėjo pilį, ar kaimą.

– Mes jau pakeliui, grįšime bet kurią akimirką, – paskubomis tarė Valteris.

– Gerai. Tegul visi vyrai apsiginkluoja, bet kol kas, kol nieko tikslaus nežinome, neskelbk kaime aliarmo.

– Nesąmonė! – sušuko Albrechtas. – Sukvieskime į pilį visus mano ir savo vyrus ir uždarykime vartus! Visa kita nieko neverta. Ši pilis yra pakankamai stipri, kad atlaikytų puolimą.

– O kaip kaimo žmonės? – energingai paprieštaravo Kristianas. – Užpuolimų ir gaisrų metu jie gali čia pasislėpti. Tam ir yra pastatyta pilis.

– Pilis pastatyta tam, kad joje būtų saugomas markizo sidabras, o ne krūva niekam tikusių valstiečių! – užsipuolė jį Albrechtas.

Kristianas vos laikėsi.

– Mes, riteriai, davėme priesaiką, kad visada ginsime silpnuosius!

– Dabar kalba eina apie didelį kiekį sidabro, kurį privalote apsaugoti! – suriaumojo Albrechtas. Jis staiga atsistojo vos neapversdamas stalo. – Prie ginklų! Mus puola!

Iš savo vietų pašoko tiek jo, tiek Kristiano vyrai. Bet Albrechto įsakymas visus sutrikdė.

Kas ką puola, stebėjosi jo žmonės. Pirmieji ėmė ginkluotis, kad pultų Kristiansdorfo gyventojus. Šie vėl pažvelgė į savo vadą, laukdami tolesnių jo nurodymų.

– Link kaimo keliauja ginkluotų vyrų būrys! – kaip galėdamas garsiau suriko Kristianas, kad sulaikytų tuos kvailius, kurie ketino imtis jo žmonių. – Apsiginkluokite ir susirinkite pilies kieme!

Prasidėjo sambrūzdis. Salė greitai ištuštėjo, netrukus visi vyrai – tiek Albrechto, tiek Kristiano – susirinko, kur įsakyta.

Kristianas išsiuntė du tuzinus karių prie pilies vartų. Kaimas buvo nurimęs, jokie ženklai nerodė netrukus įvyksiančio užpuolimo.

Tada jis pamatė dideliu greičiu atšuoliuojantį raitelį. Nors buvo jau tamsu, pamatęs raudonus plaukus jis atpažino, kad tai Kunas.

Įjojęs pro vartus jaunasis vyras nušoko nuo žirgo ir gaudydamas kvapą pranešė:

– Jie ketina sudeginti kaimą! Dabar joja vos už keleto mylių nuo vakarinio stebėjimo bokšto!

– Pusė mūsų vyrų tegul skubiai žygiuoja ten, kad apgintų įėjimą į kaimą! Perspėkite kaimo gyventojus! – iš karto įsakė Kristianas.

Kažkas nubėgo, kad paskambintų į geležį.

– Dabar jūs negalite palikti pilies su sidabru be apsaugos! – vėl užsipuolė Kristianą Albrechtas. – Jie nori gauti būtent jį!

– Jūs atvykote su pakankamu būriu vyrų, kurie galės apsaugoti pilį, – paprieštaravo šis. – Pirmiausia jie nužiūrėjo kaimą. Jei nesulaikysime jų ten, kur jie dabar, niekas neišgelbės jūsų sidabro!

Jis išbėgo, kad išsiųstų prie bokšto keletą dešimčių savo vyrų su Luku priešakyje. Vyrai išjojo paskubomis.

Link jų ėmė artintis pirmieji kaimo gyventojai – sutrikę ir mirtinai išsigandę. Kai kurie tikriausiai pabudo iš miego ir aliarmas juos išgąsdino.

– Antpuolis! Greitai į pilį! – paragino juos Kristianas.

Žmonės ėmė bėgti. Bet nespėjus pasiekti pilies tilto, šis, Albrechto įsakymu, ėmė kilti į viršų.

– Ugnis! – sušuko viena moteris ir parodė į išėjimą iš kaimo, nuo kurio kilo tiršti gaisro dūmai. Žmonės ėmė dejuoti ir garsiai melstis.

– Skubiai nuleiskite tiltą atgal! – šiurkščiai įsakė Albrechto žmonėms Kristianas. Pamatęs, kad šie nekreipia dėmesio, jis išsitraukė kardą ir privertė jį nuleisti. Tada grįžo prie vartų.

– Pakelti tiltą! – iš viršaus pasigirdo Elmaro komanda.

Kaimo gyventojai ėmė stumdytis ir veržtis link tilto, kol jo dar neužvėrė, tikėdamiesi pilyje rasti prieglobstį.

– Įleiskite žmones vidun! – pasipriešino Elmaro įsakymui Kristianas.

Vartai lėtai nusileido žemyn ir įleido pirmuosius gyventojus.

Netrukus pasirodė ir pirmieji vakarinės kaimo dalies gyventojai.

– Jie degina mūsų namus! Tuos, kurie negali pasprukti, jie užmuša! – sušuko viena iš pabėgėlių. Moteris ant apatinių drabužių buvo užsimetusi skarą, palaidi plaukai draikėsi ant pečių. – Jie nužudė senąjį Gernotą!

Kaimo gyventojai ėmė šaukti, grūsdamiesi prie vartų ir reikalaudami įleisti.

Dauguma Albrechto žmonių tuo metu buvo išskirstyti ant sienos, tik keletas vyrų saugojo vartus, tarp jų ir Reinhardas.

Kristianas pašaukė Valterį, Kuną, Bertramą ir Joną, kuriam pamėtėjo savo durklą.

– Atidaryk vartus! – įsakė tam, kuris prižiūrėjo vartų nuleidimo mechanizmą, ir pakišo jam po nosimi savo kardą. Kiti taip pat pasiruošė, esant būtinybei, iškovoti įėjimą jėga.

– Daryk, ką jis sako, – akimirką patylėjęs tarė Reinhardas.

Pamatęs aplink sustojusį būrį ryžtingų kovotojų, vyras neturėjo kitos išeities, tik įvykdyti įsakymą. Į pilies kiemą pasipylė gyventojai, papildydami verkiančių ir besimeldžiančių žmonių būrį.

Tada Kristianas įsakė užverti vartus ir pakelti tiltą, o pats nubėgo viršun, kad pasižiūrėtų, kas vyksta kaime.

Kova vyko tik vakarinėje kaimo dalyje, dauguma trobelių jau liepsnojo. Laimei, jos buvo pakankamai toli viena nuo kitos ir ugnis neturėjo peršokti į kaimyninius pastatus. Nebent kiltų labai stiprus vėjas. Tamsoje jis matė kovojančius žmones, bet negalėjo įžvelgti jokių smulkmenų. Jis norėjo pulti laukan, surinkti likusius savo vyrus ir išskubėti į pagalbą Lukui.

– Ar turite pakankamai žmonių, kad apgintumėte pilį, jei užpuolikai ją pasiektų? – paklausė jis Reinhardo. Pastarasis puikiai pažinojo pilį. Kurį laiką vadovavo jai kartu su Fridmaru.

Šis linktelėjo.

– Daugiau nei pakankamai.

Kristianas nedelsdamas surinko savo žmones.

– Mes išjojame jų sutriuškinti! – sušuko jis Elmarui, kuris išgirdo trumpą jo ir Reinhardo dialogą. – Saugok pilį su savo vyrais!

Bus sunku prajoti pro susigrūdusius kaimo gyventojus ir nė vieno iš jų nesužeisti. Kristianas norėjo bent akies krašteliu pamatyti Martą, bet jo noras neišsipildė. Jis tikėjosi, kad ji, kaip buvo kalbėta, su vaikais pasislėpė koplyčioje.

Reinhartas pasirūpino, kad ginkluotiems vyrams išjojant vartai ir tiltas būtų atverti kaip įmanoma trumpiau ir skubiai vėl užverti.

Garsiai šaukdamas ir mojuodamas kardu Kristianas jojo į kovos įkarštį prie kaimo išėjimo.

Tamsoje ir pro degančių trobelių dūmus jis matė nedaug, bet kardų žvangėjimas ir šūksniai išdavė, kurioje vietoje kova buvo aršiausia. Nukreipęs ten savo žirgą jis svaidėsi kirčiais į visas puses, užmušdamas visus nepažįstamus priešininkus.

Jis pastebėjo, kad Luko būrys buvo apsuptas – priešų buvo gerokai daugiau. Bet Kristiano pastiprinimas viską keitė.

Netrukus kruvinos skerdynės baigėsi.

Naktis viešpatavo jau ilgokai, bet vis dar žaižaruojančios sudegintų namų liekanos apšvietė baisią sceną.

Prie Kristiano priėjo Lukas. Vyriškis buvo nutaškytas krauju, bet tikriausiai nesužeistas, išskyrus nedidelę kojos žaizdą, dėl kurios šlubavo.

– Nejaugi netikėjai, kad vienas galiu susitvarkyti su keliais nevykėliais? – pasišaipė jis. Tada jo veidas surimtėjo. – Dar šiek tiek, ir būtumėte pavėlavę. Jų buvo tris kartus daugiau. Aš praradau keletą gerų savo vyrų.

Kristianas uždėjo ranką draugui ant peties, tada apkabino jį.

– Dėkui Dievui, kad likai gyvas.

Kurį laiką jie stovėjo šalia nieko nekalbėdami. Tada kartu nuėjo apžiūrėti žuvusiųjų. Visi užpuolikai buvo užmušti, bet taip pat ir keletas Kristiano vyrų užmokėjo savo gyvybe už kaimo saugumą: trys jo riteriai ir pustuzinis sargybinių.

Sulig kiekvienu pamatytu negyvu saviškiu Kristianas jautėsi vis blogiau. Juk galėjo išjoti kartu su jais ir perleisti pilies gynybą Elmarui. Bet tada kaimo gyventojai nebūtų įleisti į pilį, to jis negalėjo leisti. Niekas negalėjo žinoti, kad užpuolikai bus tokie stiprūs ir gerai ginkluoti.

Be to, Albrechtas įsakė palikti pilyje visus kovotojus, o jis atvirai pasipriešino šiam įsakymui. Dar blogiau buvo tai, kad jis ginklu privertė vyrus pasipriešinti griežtiems Albrechto įsakymams. Kai grįš į pilį, jų lauks būsimojo markizo nemalonė.

Kristianas įsakė žuvusius savo vyrus sukrauti ant žirgų ir gabenti į pilį.

Senojo Gernoto perrengimu ir laidotuvėmis pasirūpins jo šeima.

Kol buvo rūpinamasi žuvusiaisiais, jis kartu su Luku apžiūrėjo užpuolikų kūnus. Nei pagal jų ginklus, nei pagal veidus negalėjo jų priskirti kokiems nors priešams. Kai kas jam pasirodė keista: jų ginklai buvo žymiai geresni nei drabužiai.

– Keistas užpuolimas, kaip manai? – tarė jis Lukui.

– Aš taip pat susimąsčiau apie tai, – prisipažino draugas.

– Kam reikėjo pulti kaimą, jei žinojo, kad visas sidabras yra ypač saugomoje pilyje? Kodėl nepalaukė dar dviejų dienų, kol sidabras bus išgabentas, kad galėtų užpulti būrį? Kam jiems to reikėjo? Ir kas davė jiems šiuos ginklus?

– Taip, kažkas čia ne taip. Bet aš manau, kad netrukus sužinosime. – Kristianas atsisakė minties išsakyti savo nuojautą dėl jiems paspęstų spąstų. Spėjimas buvo per daug baisus.

– Kai grįšime, turėčiau sulaukti nemalonumų, – tarė jis savo draugui. – Pasinaudok sąmyšiu ir išsiųsk greitą ir patikimą pasiuntinį į Meiseną. Ką nors, kuo galėtume pasitikėti, turi nedelsiant pasirūpinti Reinhardo nuotakos saugumu.

Lukas metė į jį klausiamą žvilgsnį.

– Reinhardas nepakluso Elmaro įsakymui ir atvėrė vartus, kad kaimo gyventojai galėtų įeiti į pilies kiemą, – paaiškino Kristianas.

Abu riteriai sėdo ant žirgų ir susimąstę vedė savo būrį atgal į pilį.

Kaimo gynėjai sustojo prie pakeliamojo tilto: kruvinais ginklais ir šarvais, visi patyrę sužeidimų. Devyni iš jų vedėsi žirgus su žuvusiais kovotojais.

– Užpuolimas sustabdytas, visi priešai negyvi. Kaimas vėl saugus! – pakėlęs galvą į viršų sušuko Kristianas. Jis matė, kad bokšte šalia Albrechto stovi Elmaras. – Įleiskite mus. Kaimo gyventojai gali grįžti į savo namus.

Atrodė, kad praėjo visa amžinybė, kol sargybiniai pagaliau atidarė vartus ir nuleido tiltą.

Iš pilies pasipylė minia susijaudinusių, laimingų ir apsiašarojusių gyventojų.

– Ačiū jums, šeimininke,– eidami pro šalį dėkojo beveik visi žmonės. Kai kurie nusilenkė, kiti pabučiavo vis dar kruvinas jo rankas, laikančias kardą. – Mes šito niekada nepamiršime!

Tada jie praėjo pro vyrų, paaukojusių savo gyvybę dėl kaimo saugumo, kūnus. Žmonės žegnojosi ir kalbėjo už juos maldas.

Pagaliau kelias į pilį atsilaisvino.

Kristianas paragino savo žirgą ir įvedė vyrus į pilies kiemą. Atsidūręs viduje, Kristianas išgirdo, kaip už nugaros nusileidžia metalinė siena. Tada pamatė Albrechto vyrus, kurie išsitraukę ginklus stovėjo priešais, jau žinojo, kas įvyks nulipus nuo žirgo.

– Suimkite jį! – įsakė Albrechtas ir parodė į Kristianą. – Jis pasipriešino mano įsakymams panaudodamas ginklą. Už tai jis nusipelnė mirties.

Hartmutas nedrąsiai priėjo prie Kristiano.

– Jūsų ginklus, Kristianai! Ir verčiau nesipriešinkite, kitaip už tai sumokės jūsų šeima ir draugai.

Stengdamasis atrodyti ramus, Kristianas atidavė Hartmutui savo kardą ir durklą. Tai jis dar galėjo ištverti, nes Hartmutas buvo labai išauklėtas, nesvarbu, kad tarnavo Albrechtui.

Daug sunkiau sekėsi nesipriešinti, kai Elmaras surakino rankas ir taip stipriai smogė į nugarą, kad Kristianas pargriuvo ant kelių.

– Likite, kur esate ir kur priklauso būti – priešais mane ant kelių! – užsipuolė jį Albrechtas, kai riteris norėjo atsistoti. – Ir net nesugalvokite vaidinti didvyrio!

Jis davė ženklą keliems savo žmonėms ir Kristiano pasibaisėjimui dar penki vyrai buvo sukaustyti grandinėmis ir nublokšti šalia jo:

Valteris, Kunas, Bertramas, Jonas ir Reinhardas. Pastarojo veide nesimatė nė ženklo gyvybės.

– Šie išdavikai panaudodami ginklus privertė mano žmones pasipriešinti mano įsakymams. Jiems taip pat priklauso mirti.

– Aš prisiimu visą atsakomybę už jų elgesį! – tvirtu balsu sušuko Kristianas. – Jie darė tai, ką liepiau. O Reinhardui buvo grasinama, tik todėl jis pasipriešino jūsų valiai. Jis visiškai nekaltas.

– Jei jau taip, – riktelėjo Albrechtas, – tai nepasako nieko gero apie jo kovingumą ir vikrumą. Bet kadangi taip narsiai pripažįstate savo kaltę, vėliau pagalvosiu apie bausmių paskirstymą. Išveskite juos man iš akių! – įsakė jis sargybiniams. Šie išsitempė penkis belaisvius.

Tada ledinis Albrechto žvilgsnis vėl nukrypo į Kristianą.

– Jei prieš paskelbiant nuosprendį nuspręsite pabėgti, tų vyrų tikrai nepasigailėsiu. Taip pat ir jūsų žmonos bei sūnų! Galbūt tai palengvins jūsų mintis apie mirtį.

– Prieš įvykdant man bausmę aš reikalauju teisės pasisakyti prieš teismą, – pareiškė Kristianas.

– Tu neturi jokių teisių, pavainiki ir išdavike! – sušuko Elmaras ir pasisiūlė pats nutempti jį į kalėjimą.

– Įmeskite jį į giliausią požemį, – įsakė jis dviem sargybiniams. Šie nedelsdami įvykdė įsakymą. Kristianas buvo grubiai stumteltas į skylę po sargybos postu.

Tai buvo suplanuota, pagalvojo jis, pajutęs pirmuosius kritimo skausmus.

Dabar liko tik tikėtis, kad jo draugai pasirūpins Martos ir vaikų saugumu, sugalvos, kaip išlaisvinti penkis jo bendražygius ir kas nors laiku išgabens Reinhardo nuotaką į saugią vietą. O prieš mirtį jam bus leista atlikti paskutinę išpažintį.

Kai Kristianas su savo vyrais paliko pilį, Albrechto sargybiniai skubiai uždarė Martą į nedidelį kambarėlį, iš kurio, būsimojo markizo įsakymu, ji negalėjo išeiti. Pro nedidelį langelį ji pamatė, kaip buvo suimtas jos vyras.

Apstulbusi stebėjo šią sceną, negalėjo nei pasijudinti, nei pasakyti bent žodį. Ji norėjo garsiai surikti visam pasauliui, kad tai baisi neteisybė, ir paprašyti Visagalio, kad atsiųstų į žemę griaustinį su žaibais, kurie sustabdytų bedievio Albrechto savivalę ir išgelbėtų jos vyrą.

Bet buvo tarsi sustingusi.

Galbūt todėl, kad ji, kaip ir Kristianas, iš anksto tikėjosi tokios baigties. Ir nieko negalėjo pakeisti.

Pilies kiemas buvo gerokai ištuštėjęs, bet ji vis dar žvelgė pro langą. Prie durų kilęs triukšmas privertė ją atsisukti. Nejaugi jie atėjo jos nužudyti?

Kambario durys trankiai atsivėrė, vienas iš Elmaro vyrų pasitraukė į šoną, kad praleistų Hartmutą.

– Buvo sužeista nemažai Kristiano vyrų, todėl noriu paprašyti, kad pasirūpintumėte jų žaizdomis. Ar esate tam pasirengusi?

Marta linktelėjo.

– Tik man reikia nueiti į savo kamarą ir pasiimti tvarsčių bei vaistų.

Hartmutas akimirką padvejojo. Tada pamojo dviem vyrams.

– Palydėkite šią damą žemyn. Jei pabėgs, paguldysite savo galvas!

Sargybiniai pašaipiai nusišypsojo. Kaip tokia silpna moteriškė galėtų pro juos praslysti? Vienas iš jų norėjo čiupti Martai už rankos. Ji metė į Hartmutą griežtą žvilgsnį, ir šis liepė ją paleisti.

Rami, iškėlusi galvą, Marta nužygiavo žemyn į savo kamarėlę. Širdis buvo apmirusi, bet moteris privertė nuvyti visas mintis į šalį ir susitelkti ties sužeistais vyrais.

Įsitikinę, kad langas per mažas ir Marta pro jį neišlįs, abu sargybiniai atsistojo prie durų. Kadangi Joana, Marija ir Klara buvo paslėptos, jai reikėjo tarnaitės, kuri atneštų švaraus vandens ir padėtų dirbti.

Netrukus kambarys prisipildė sužeistų kovotojų. Marta skubiai nužvelgė vyrus, kad susidarytų vaizdą, kuriems iš jų reikia skubios pagalbos, ir ėmė darbuotis. Peterio sesuo Ana grįžo su dviem kibirais vandens ir išlėkė vėl, kad atneštų žarijų žaizdoms išdeginti.

– Jūsų sūnūs yra koplyčioje pas kunigą Hilbertą, – sušnabždėjo ji Martai. – O jaunasis Kristianas pasiėmė vyriausiojo kalnakasio žirgą ir išjojo į Meiseną, kad įspėtų Reinhardo nuotaką. Riteris Fridmaras turėtų ja pasirūpinti.

Šios naujienos nukėlė dalį naštos nuo Martos pečių. Bet ji pamatė sudrėkusias Anos akis, nors ši jas slėpė. Mergina liūdėjo ne tik dėl to, kad labai mylėjo ir gerbė savo šeimininką, kuris visiškai pakeitė jos gyvenimą ir suteikė antrąjį šansą. Ji ir jaunasis Kristianas, drąsusis arklininkas, sutramdantis net laukinius arklius, jau kurį laiką buvo pora ir ketino netrukus susituokti. Naktinė kelionė per mišką buvo tikrai pavojinga. Ypač, jei Albrechtas sugalvos susirasti arklių prižiūrėtoją, kurį kadaise liepė nuplakti. Jis tikrai nepamiršo jaunojo Kristiano.

– Praleiskite mane, negaliu nustovėti, siaubingai skauda koją, – pasigirdo pažįstamas balsas.

Išsigandusi, bet kartu palengvėjusia širdimi Marta pamatė, kaip Lukas šlubuodamas braunasi pro sužeistuosius, kad galėtų klestelėti priešais Martą.

Jo žaizda nebuvo gili, bet tikrai skausminga. Draugo veidas buvo niūrus, bet trumpas, sąmoksliškas žvilgsnis išdavė Martai, kad vyras kažką planavo.

Jos nuojauta netrukus pasitvirtino.

– Nagi, paaimanuok šiek tiek garsiau, – sušnabždėjo jis pirmajam pacientui, kuriam Marta turėjo išdeginti žaizdą. Šiam net nereikėjo stengtis išpildant Luko norą. Jis dejavo net tada, kai Marta pabaigė savo darbą ir ėmėsi kito sužeistojo.

Tuo metu Lukas ėmė šnabždėti jai į ausį, kokį planą paslapčia sugalvojo dar prieš keletą savaičių ir dabar ėmė vykdyti.

Marta stengėsi kitiems neparodyti savo sumišimo.

Lukas su Karlo uošviu pasirūpino, kad iš artimiausios šachtos iki pilies kalėjimų būtų iškastas slaptas tunelis. Vyriausiasis kalnakasys prisidėjęs prie plano vykdymo buvo paliktas nežinioje, todėl laikui atėjus galės ramia sąžine prisiekti Albrechtui, kad apie tai nė nenumanė. Jaunasis Kristianas, kalvių sūnūs ir kiti vaikinai iš Peterio gaujos, padedami kelių patikimų kalnakasių, per praėjusias keturias savaites iškasė slaptą pabėgimo koridorių. Lukas jau tada nujautė, kad Kristianas paklius į kalėjimą, todėl ėmėsi šių drąsių priemonių.

Po kaimą pasklido kalbos apie kalnų dvasias, kurios naktimis darbuodavosi šachtose. Todėl gyventojai eidami pro šalį aplenkdavo jas lanku.

– Liko tik iškasti paskutinę atkarpą. Tai jiems pavyks padaryti iki rytojaus ryto. Tada ištrauksime iš ten Kristianą, ir niekas nepastebės jo dingimo, kol neišauš teismo diena.

Nors Marta buvo susirūpinusi, jai labai palengvėjo, deja, abejonės ir vėl nugalėjo.

– Jis nebėgs, kol Albrechtas laiko įkaitais tiek daug jo patikėtinių ir mūsų sūnus. Tikrai to nedarys! – nusiminusi sušnibždėjo ji.

– Nesirūpink, mes viską apgalvojome. Jiems dar nepastebėjus Kristiano dingimo, mes visus išlaisvinsime. Jau pasirūpinta, kad per pusryčius nukreiptų dėmesį. Taip laimėsime šiek tiek laiko. O kilus sumaiščiai, kuria pasirūpins Peterio žmonės, išgabensime jus toli nuo čia. Žinoma, rizikos yra, bet turime tam pasiryžti. Tai daug naudingiau, nei stebėti, kaip jis miršta, o gal ir visi kiti kartu su juo.

Luko veidas vėl apsiniaukė.

Draskoma vienas kitam prieštaraujančių jausmų Marta tęsė savo darbą. Pasirūpinusi visais sužeistaisiais ji buvo išvesta atgal į savo kambarį. Moteris girdėjo, kaip abu sargybiniai užėmė savo vietas prie durų ir ėmė bambėti dėl to, kad negali dabar švęsti pergalės kartu su kitais. Tada ji atsiklaupė ir ėmė melstis už Kristiano gyvybę ir Luko plano sėkmę.

Kristiano sprendimas

Marta neramiai laukė žinios, kad Kristiano pabėgimas buvo sėkmingas. Kojos neklausė – jos norėjo lėkti laukan, prie šachtos, kurioje baigiasi slaptas tunelis iš pilies kalėjimo. Ji taip norėjo apkabinti mylimąjį ir prisiglausti prie jo krūtinės. Bet puikiai žinojo, kad dabar jokiu būdu negali išeiti iš savo kambario. Kitaip gali sukelti įtarimų, kad dauguma Kristiansdorfo gyventojų prisidėjo prie suimtojo pabėgimo. Albrechto teismas gali laukti kiekvieno, kuris parodys savo simpatiją jai ar Kristianui.

Todėl neliko nieko kito, tik laukti, tikėtis ir melstis. Tik jos širdis niekaip nerimo.

Diena bėgo, nieko neatsitiko.

Mechthilda buvo pirmoji, kuriai leido įeiti į jos kambarį. Virėjos veide Marta neįžvelgė užslėptos šypsenos ar palengvėjimo. Tik didžiulį susirūpinimą.

Paskutinė tikėjimo kibirkštis užgeso kaip laužas, aplietas vandeniu.

– Riteris Lukas prašo, kad apžiūrėtumėte jo žaizdą, kuri vėl kraujuoja, – garsiai pranešė Mechthilda. – Jis laukia jūsų salėje.

Bent Lukas buvo laisvas! Vieną akimirką Marta sudvejojo, kad galbūt pabėgimas buvo atskleistas ir visi dalyviai sučiupti. Atrodė, kad širdis tuoj iššoks iš krūtinės. Ar Kristianas mirė? Koks kitas paaiškinimas dar galėjo būti, jei jis nelaisvėje?

– Ar jūsų šeimininkas leis man nusileisti žemyn ir pasirūpinti riterio žaizda? – paklausė ji vyro, kuris saugojo duris.

Šis trumpai pasvarstė.

– Ne, mano įsakymai vienareikšmiai. Jei šiam riteriui tikrai reikia jūsų pagalbos, jis privalo ateiti čia, galėsite apžiūrėti mano akivaizdoje.

Martai neliko nieko kito, teko linktelėti ir įpareigoti Mechthildą, kad pakviestų sužeistąjį viršun ir atneštų jos krepšį su vaistais.

Po kurio laiko pasirodė Lukas. Jo veidas buvo dar niūresnis nei virėjos.

Sargybinis palydėjo jį į kambarį.

– Durys liks atviros. Aš stebėsiu, kad damos garbė liktų apsaugota ir nebūtų rengiami jokie sąmokslai, – ramia veido išraiška pranešė jis.

– Koks stropuolis, – pagyrė jį Lukas. – Toks, kuris žino, kuo visa tai gali baigtis.

Sargybinis kvailai išsišiepė, apsisuko ir nuėjo toliau budėti prie durų. Bet vos žengė tris žingsnius, Lukas taip stipriai trenkė jam į nugarą, kad šis praradęs sąmonę krito ant žemės.

– Kvailys, – konstatavo Lukas, skubiai uždarė duris ir atsisėdo priešais Martą.

– Kas Kristianui?! – negalėdama sulaikyti ašarų paklausė ji.

– Jis atsisako bėgti, – liūdnai pranešė Lukas.

– Ką??? – Marta bejėgiškai įsispoksojo į draugą. Nors šis atsakymas nebuvo labai netikėtas, jos protas nenorėjo jo priimti. – Ar matei jį? Ar su juo kalbėjai?

– Taip. Kai Peteris pranešė man šią naujieną, pats perėjau tunelį. Tikėjausi jį perkalbėti. Bet mes neturime jokių šansų. Nors ir skaudu, tam tikra prasme jis teisus.

Lukas suėmė delnais ledines Martos plaštakas.

– Privalėjau perduoti, kad jis tave labai myli. Jis prašo tavęs sukaupti paskutines jėgas ir palaikyti jį.

– Bet... – Apimta siaubo Marta nepajėgė kalbėti. – Nejaugi jis nesupranta, kad Albrechtas nori jį nužudyti?

– Jis tai žino, – trumpai patikino Lukas.

Martos ašaros draskė jo širdį. Jis taip pat negalėjo susitaikyti su mintimi, kad jo draugas žvelgė tiesiai mirčiai į akis.

– Jis mano, kad pabėgęs pakenks ne tik tau ir jūsų vaikams, pavers jus nusikaltėliais bėgančiais nuo įstatymo. Kentės visas Kristiansdorfas, – pradėjo jis. – Albrechtas pralietų čia kraujo upes, o Kristianas nenori būti dėl to kaltas. Jei jį nuteis be oficialaus teismo proceso, Otas negalės nekreipti į tai dėmesio, kitaip praras savo žmonių paramą. Sulaužydamas pagrindinę žmogaus teisę, Albrechtas gali prarasti net savo paveldėjimą. Kristianas teigia, kad jis prisiekė saugoti visus šio kaimo žmones. Todėl prašo tavęs atleisti už suteiktus rūpesčius ir skausmą.

Luko balsas trūkčiojo. Galiausiai jis atsistojo ir timptelėjo Martą aukštyn. Apkabinęs ją prispaudė, kad moteris galėtų verkti ant jo peties.

Jis nejudėjo, tik stovėjo tylėdamas, bejėgiškai stebėdamas jos skausmą, kai pačiam sielvartas, atrodė, tuoj perrėš gerklę.

Lukas nutylėjo, kad pusę nakties kūrė planus, kaip su patikimais žmonėmis išlaisvinti Kristianą teismo aikštėje. Bet Kristianas jau apsisprendė. Jis nepriims pagalbos, kad išvengtų kraujo praliejimo, kurį tikrai sukeltų gelbėtojų planas.

Draugams dalijantis skausmu laikas, atrodo, sustojo.

Tada apsvaigintas sargybinis ėmė krutėti. Lukas paleido Martą ir pažvelgęs jai į akis sąmoksliškai nusišypsojo.

– Ar esi pasiruošusi įrodyti tam kvailiui, kad aš tikrai nekaltas dėl to, kad jis pargriuvo?

– Dar akimirką, – sušnirpštė ji ir ėmė valytis ašaras.

Marta akimirkai užmerkė akis, tarsi miegotų stovėdama. Tada staiga prasimerkusi tarė:

– Dabar.

Jis padrąsindamas linktelėjo, tada parkrito ant žemės šalia sargybinio ir keliais smūgiais į veidą jį atgaivino.

– Ei, atsibusk pagaliau! Ką apie tave pagalvos šeimininkas, jei imsi miegoti tarnybos laiku, ir dar damos kambaryje!

Sargybinis sutrikęs atsimerkė ir apsižvalgė aplink.

– Tu pargriuvai. Tikiuosi, nesusižeidei, – skubiai prabilo Marta.

Pamatęs susirūpinusius veidus vyras susirūpino. Nenorėdamas patikėti perdėtu mandagumu jis apsižvalgė, už ko galėjo užkliūti.

– Nagi, eik iš čia, kitaip pranešiu tavo šeimininkui, – sušuko jam Lukas. Įsakmus balso tonas nuvijo visas vyro mintis. Jis skubiai atsistojo.

– Atleiskite, pone!

– Bent atlik savo pareigą ir prižiūrėk, kad viskas sąžininga ir šių namų dama kruopščiai pasirūpintų mano žaizda, – įsakė Lukas. Tikslas buvo pasiektas: sargybinis akimirksniu grįžo prie durų ir užėmė savo vietą.

Marta dar turėjo suvaidinti pabaigą. Ji išsitraukė iš skrynios gabalą audinio, suplėšė jį į juostas ir aprišo žaizdą.

Kiekvienas žodis ar judesys buvo be galo sunkus ir skausmingas.

Išėjus Lukui jai neliko nieko kito, tik liūdesys. Kadangi negalėjo išeiti iš kambario ir buvo uždrausta įleisti lankytojus, ji palindo po antklode ir susisuko į kamuoliuką. Ėmus svarstyti, kaip būtų galima išgelbėti Kristianą, Martos skruostais ėmė riedėti ašaros.

Gal atsiklaupti ant kelių ir paprašyti Albrechto malonės?

Staiga už durų pasigirdo garsus kostelėjimas ir į atviras duris kažkas pabeldė. Ji neišleido nė garso, Albrechto vyrai įeitų į kambarį nesibelsdami.

Nelauktas lankytojas dar kartą garsiai atsikosėjo, tada kažkas sušuko:

– Madam Marta, markizas Albrechtas nori pasikalbėti su jumis.

Markizas Albrechtas! Vadinasi, jis jau pasivadino šitaip. Gal sulaukė žinios apie tėvo mirtį? Tada būtų prarasta paskutinė viltis.

Ji atpažino vyro balsą. Tai buvo Hartmutas.

– Man reikia minutės, kad susiruoščiau, – sušuko ji pro duris.

Suknelė buvo susiglamžiusi, bet to jau nepakeisi. Ji pamirkė skarelę šaltame vandenyje ir užsidėjo sau ant nuverktų akių. Tada skubiai išlygino pasišiaušusius plaukus, supynė į kasą ir užgaubė brangiausią šydą, kokį tik turėjo. Jis buvo parvežtas iš tolimųjų kraštų, brangaus šilko.

Taip apsiginklavusi ji pasitempė, nutaisė ramų veidą ir žengusi pro duris leido Hartmutui palydėti ją į rūmus. Tai, kad Albrechtas kviečia ją būtent dabar, negalėjo reikšti nieko gero.

Trumpo jos suėmimo metu Albrechtas pilyje padarė keletą pakeitimų. Ryškiausias jų – salės priekyje stovėjo pjedestalas, ant kurio tariamas markizas įsitaisė prabangiame krėsle, panašiame į tą, iš kurio valdė jo tėvas Meisene.

Kaip ir kiekvieną kartą, kai jis čia atsirasdavo, po salę lakstė kelios dešimtys medžioklinių šunų. Šie gaudė peles, kurios maitinosi Albrechto ir jo žmonių numestomis maisto liekanomis. Stalai ir suolai buvo sustumti į šonus, todėl kiekvienas įėjęs į salę atsidurdavo tiesiai priešais pjedestalą, nuo kurio žvelgė būsimasis Meiseno žemių valdovas.

Šį kartą Albrechtas nesielgė taip, tarsi nepastebėtų Martos, kaip buvo pirmojo jų susitikimo Kristiansdorfe metu. Dabar jis pažvelgė į ją tik įėjus ir nepaleido iš akių, kol lydima Hartmuto moteris perėjo salę ir atsiklaupusi priešais jį nuleido akis.

Pirmasis tarti žodį turėjo Albrechtas, juk jis pasikvietė Martą. Bet dabar tylėjo. Ji žinojo, kad būsimasis markizas varsto ją žvilgsniais tik norėdamas įbauginti. Bet moteris bijojo tik dėl Kristiano.

Gal Albrechtas sužinojo apie paruoštą pabėgimą? Po paskutinio susitikimo jai nepavyko susitikti su Luku, todėl Marta nieko nežinojo. Bet kuris nors iš Peterio gaujos tikrai būtų pranešęs apie kilusias problemas.

Ji stengėsi neparodyti baimės ar smalsumo, nors buvo be galo sunku.

Pagaliau Albrechtui atsibodo šis žaidimas.

– Stokitės, madam Marta!

Vykdydama jo įsakymą, Marta negalėjo atsistebėti dėl mandagaus kreipinio.

Galbūt jis norėjo ko nors paprašyti? O gal tai buvo žaidimo dalis, kol jis tarsi gyvatė sučiups savo grobį?

– Tikiuosi, kad jaučiatės gerai? – ciniškai nusišypsojęs pradėjo pokalbį Oto sūnus.

– Ar galėčiau jaustis kitaip, juk jūs šitaip susirūpinęs mano gerove ir liepiate geriausiems savo vyrams saugoti mane dieną ir naktį? – atsakė ji ypač šaltai šyptelėjusi.

– Na, jūsų vyras kaltinamas padaręs sunkų nusižengimą. Bet, kaip jūs jau turėjote pastebėti, aš nesu nusiteikęs už tai bausti jūsų ir jūsų dukters. Jūsų sūnūs taip pat spėjo pasislėpti pas kapelioną, ateinančias trisdešimt devynias dienas jie bus neliečiami.

Grasinimas buvo aiškus, nors ir paslėptas po gražiais žodžiais. Jis klydo, jei tikėjosi jos dėkingumo. Marta tylėjo.

Nutaisiusi ramų veidą ji laukė tolesnių jo žodžių.

Albrechtas suirzęs pasilenkė prie jos.

– Jūs turėtumėte parodyti bent šiek tiek daugiau pagarbos, moterie! – užsipuolė ją. – Jūsų vyras rytoj bus nuteistas kaip išdavikas ir sulauks mirties bausmės. Ar dar neaišku, kad galiu išvaryti iš kaimo jus ir jūsų dukterį?

– Žinoma, – piktai atrėžė ji, negalėdama suvaldyti savo susierzinimo. – Jei galėsite nekaltą žmogų nuteisti mirties bausme, bus labai lengva išvyti moterį ir jos vaiką.

– Tavo įžūlumas neišpasakytas, – suriko Albrechtas.

Tada jis atsilošė į krėslą ir atidžiai ją nužvelgė.

– Pro mano ausis nepraslydo tavo ir Kristiano didžiosios meilės istorija. Tikriausiai jam mirus tu labai lengvai pasirinktum tą patį kelią. Bet nejaugi tau nerūpi, kad galiu paskelbti tavo dukterį už įstatymo ribų? Jai dvylika metų, tiesa? Tik nuo tavęs priklausys, moterie, ar atiduosiu ją savo sargybiniams, kad gerai pasilinksmintų ir įmestų į kalėjimą, ar prisiimsiu jos globą ir sutarsiu dėl naudingos santuokos.

Jo veidą iškreipė paniekos kupinas šypsnys.

– Nors galimybės gauti gerą vyrą nedidelės, juk jos tėvas – nusikaltėlis. Nebent jo atsižadėtų. Tas pats pasiūlymas galioja ir tavo sūnums, jei prabėgus keturiasdešimčiai dienų bažnyčios globos jie nenori būti paskelbti už įstatymo ribų. Pastebėjau, kad nepaisant jų amžiaus, jie – puikūs raiteliai.

Marta turėjo sukaupti visas jėgas, kad neparodytų Albrechtui savo neapykantos ir neišrėktų paniekos tiesiai į akis. Todėl ji neištarė replikos, kurią jis tikėjosi išgirsti – apie gailestingą valdovą, kuris pasigailėtų nuteistojo šeimos. Albrechtas jau buvo nuteisęs Kristianą. Bet ji nebuvo pasiruošusi susitaikyti su tuo, kad jos vyras – nusikaltėlis.

Ji žinojo, kad dabar nuo jos priklausė ne tik jos, bet ir vaikų gyvenimai. Kristiano faktiškai jau nebeturėjo, pačios likimas nedomino, bet tikrai atsiras pakankamai drąsių žmonių, kurie pasistengs padėti Klarai. Peteris ir jo žmonės pasirūpins jos vaikų saugumu. Raimundas ir Lukas juos priglaus, o grįžus Otui ir Jadvygai kovos dėl Kristiano vaikų teisių.

– Ar tai buvo viskas, dėl ko mane pasikvietėte, pone? – ramiai paklausė ji.

– Aš tik noriu atskleisti tau visas galimybes, – paaiškino jis. Tada tingiai užkėlė koją ant kojos, užsiklojo prabangiu apsiaustu ir pamojo tarnui, kad pripildytų taurę.

Šiurkštų „tu“ vėl pakeitė mandagus „jūs“.

– Norėdamas parodyti, kad esu gailestingas, leisiu jums aplankyti kalėjime savo vyrą. Pakalbėkite su juo. Jei įkalbėsite rytoj atvirai pripažinti savo nusižengimą, dovanosiu jam gyvybę.

Hartmutas nuvedė Martą į kalėjimą ir įsakė vienam iš sargybinių nukelti dangtį į požemius ir nuleisti kopėčias.

– Man buvo įsakyta neišleisti jūsų iš akių, – paaiškino jis, jo užuojauta atrodė nesuvaidinta.

Marta nieko neatsakė. O ką jai reikėjo sakyti? Dabar turėjo susitvardyti ir neapsiverkti, nors galbūt paskutinį kartą susitinka su savo vyru. Tai dar labiau apsunkintų Kristiano pasiryžimą.

Hartmutas paėmė fakelą ir pirma pats nulipo žemyn. Tada pasitraukė į šalį, kad paskui jį sektų Marta.

Vos uždėjus kojas ant kopėčių, jos širdį užliejo sielvartas. Užspaudusi beišsprūstantį klyksmą nuvijo slogias mintis ir ašaras.

Aš neverksiu, įsakė sau ir leidosi kopėčiomis.

Hartmuto fakelas nušvietė visą požemį, tad Marta pastebėjo net silpną šypseną, kuria Kristianas pasveikino savo žmoną.

Jis buvo sukaustytas grandinėmis, rūbai vis dar kruvini po kovos. Bet kankinimo žymių nesimatė.

Ji nenorėjo rodyti savo jausmų, kai šalia Hartmutas, bet paskutinę akimirką savitvarda išgaravo. Ji puolė prie Kristiano ir stipriai apkabino. Vyras pabandė ją apkabinti tiek, kiek leido grandinės.

– Kodėl? – nusiminusi sušnabždėjo ji. Ašaros strigo gerklėje, bet akimis ji vogčia vis ieškojo pabėgimo angos, kuria jis nepanoro pasinaudoti.

– Jis įleido tave tam, kad mane perkalbėtum? – prabilo jis pakankamai garsiai, kad Hartmutas galėtų suprasti kiekvieną žodį. – Aš privalau atvirai gailėtis, kad buvau ištikimas riterio priesaikai?

Jos veidas suakmenėjo. Marta išsilaisvino iš mylimojo glėbio ir žengė žingsnį atgal.

– Markizas Albrechtas pažadėjo padovanoti tau gyvybę, jei rytoj prisipažinsi įvykdęs nusikaltimą, – tarė ji. – Jis įsakė man tau perduoti.

Kristino antakiai pakilo aukštyn.

– Markizas Albrechtas? Otas negyvas?

– Aš nežinau. Man negalima išeiti iš kambario.

– Ne. Kiek mes žinome, jis imperatoriaus įsakymu yra išlaisvintas iš Tiuringiečio tvirtovės ir keliauja į Meiseną. Albrechtas taip save vadina tol, kol valdžią galės perimti tėvas, – nedrąsiai įsiterpė Hartmutas.

– O kokį nusikaltimą man reikia pripažinti? – šį kartą klausimas buvo skirtas Hartmutui.

– Jūs pasipriešinote markizo įsakymams ir sukėlėte pavojų sukauptam sidabrui, – atsakė šis.

– Jūs taip pat gerai, kaip ir aš žinote, kad pasielgiau teisingai – to reikalavo situacija, – tęsė Kristianas, vėl kreipdamasis į Hartmutą. – Paskirdamas man bausmę Albrechtas nusižengs visiems įstatymams. Dėl mano kaltės ar nekaltumo turi nuspręsti teismas.

Iš šalies matėsi, kad Elmaro riteris jautėsi nepatogiai. Šiek tiek patylėjęs jis atsikosėjo ir tarė:

– Aš nusižengsiu įsakymui, bet paliksiu jus kelioms minutėms vienus, kad galėtumėte pasikalbėti su žmona. Ar duodate žodį, kad nesiimsite jokių priemonių ir nemėginsite pabėgti?

– Duodu žodį, – patikino Kristianas. – Aš nebėgsiu. Neleisiu Albrechtui pasidžiaugti tokiu savo kaltės pripažinimu. Manote, nežinau, kodėl jis nepririakino manęs prie sienos?

Kristianas parodė į sieną ir prie jos pritvirtintus žiedus. Jo rankų ir kojų grandinės ribojo judesius, bet požemio viduje jis galėjo laisvai judėti.

– Norėdamas mane nuteisti jis privalės surengti atvirą teismą.

Prieš lipdamas į viršų Hartmutas dar kartą atsisuko į Martą.

– Pabandykite jį įkalbėti, kitaip prarasite savo vyrą, – užuojautos kupinu balsu paragino jis. – Albrechtas rytoj jį nuteis. Jis tikrai nepasigailės.

Jie abu žinojo, kad šalia dangčio stovi Hartmutas ir girdi kiekvieną garsiai ištartą žodį.

Martai neliko nieko kito – ji puolė prie Kristiano ir draskoma sielvarto prisiglaudė prie jo. Baisu buvo pagalvoti, kad šiltas, gyvas jo kūnas rytoj taps tik bedvase mėsa.

– Kodėl? – šnabždėjo ji vėl.

Kristianas paglostė jos kaklą. Grandinės ant rankų sužvangėjo.

– Neapsunkink mano širdies dar labiau, mylimoji, – tyliai paprašė jis.

Jis atsargiai išsilaisvino iš jos glėbio, paėmė jos rankas ir žengė žingsnį atgal.

– Albrechtas atsiuntė tave, kad pamatytų mane nusižeminusį, – liūdnai žvelgdamas prabilo jis. – Jis nori manimi atsikratyti ir parodyti savo valdžią. Jis žino, kad taip elgdamasis nusižengia įstatymams. Jei prisipažinsiu esąs kaltas, Albrechtas pasieks savo tikslą, ir niekas negalės jam prikišti sulaužius įstatymą. Nedarysiu jam šios paslaugos. Tai būtų visų riteriškų vertybių išdavystė. Mūsų kaimo žmonių išdavystė. Ir visų tų, kuriems reikia mūsų apsaugos. Aš žinau, kad mūsų vaikai saugūs. Bet negaliu leisti, kad Kunas, Bertramas ir kiti dėl mano įsakymų kentėtų visą likusį gyvenimą.

– Taip, jis taip ir pasielgs. Albrechtas šiaip ar taip lieps mane nužudyti. Jeigu ne visų žmonių akivaizdoje, tada paslapčia įsakys savo vyrams. Jis negali rizikuoti, kad tėvas sužinotų apie neteisingus jo įsakymus. Ir apie mano įtarimus, kad jis susitarė su užpuolikais, kad greičiau gautų sidabrą. Jei prisipažinčiau, jam nereikėtų bijoti, kad prieš jį gali sukilti dauguma riterių ir netgi pats tėvas. Jei aš neprisipažinsiu, o jis įvykdys savo grasinimus...

– Be abejo, jis lieps tave nužudyti, jei leisiesi nuvedamas prie budelio, – nusivylusi sušuko Marta.

Kristianas ignoravo jos žodžius.

– Jei jis tikrai išdrįs skirti man mirties bausmę, bus tokia aiški neteisybė, kad imperatoriškasis teismas negalės į tai neatkreipti dėmesio. Jo nuosprendis bus signalas visam Meiseno kraštui, kad Albrechtas – tironas.

Marta žengė žingsnį atgal. Ji žvalgėsi aplink, kur galėtų būti pabėgimo anga. Bet tikriausiai išėjus draugams Kristianas ją vėl uždėjo akmenimis, žeme ir šiaudais.

– Tegul tuneliu pasinaudos kas nors kitas, kuris pabėgęs bandys įrodyti savo nekaltumą, – sušnabždėjo jis Martai.

– Ar tu tvirtai apsisprendei? – dar kartą paklausė ji.

– Taip. – Jis akimirką nutilo ir įsistebeilijo į nusiminusią žmoną. – Aš jau seniai galėjau žūti kare ar dvikovoje. Mažiausiai du kartus tik tavo ir Luko dėka per plauką išvengiau mirties. Galbūt Visagalis nusprendė, kad mano laikas jau atėjo. Aš esu jam dėkingas už kiekvieną dieną, kurią galėjau praleisti su tavimi, ir už mūsų vaikus. Jiems nieko neatsitiks, aš tuo pasirūpinau.

Kažkaip jis sužinojo, kad Tomas ir Danielis pasiprašė bažnyčios prieglobsčio ir yra koplyčioje, o Klara taip pat saugi.

Kristianas švelniai paglostė Martos plaukus. Ji pajuto prie skruosto prisilietusias šaltas grandines, girdėjo, kaip barška grandinės.

– Vadinasi, tu pasiduodi? – beviltiškai sušnabždėjo ji.

– Kitu atveju jau būčiau pabėgęs, – tyliai atsakė jis.

Jo balsas vėl sutvirtėjo.

– Bet aš nepasiduodu, mylimoji, stoju į kovą. Galbūt į paskutinę, visais atžvilgiais sunkiausią savo kovą. Taip pat noriu paprašyti tavęs, dėl didelės ir nemirtingos mūsų meilės: palaikyk mane. Nesižemink rytoj prieš Albrechtą ir neprašyk manęs pasigailėti. Jis nekreips į tave dėmesio, tik mėgausis reginiu.

Kristianas tvirtai prisiglaudė prie žmonos.

– Tu visada buvai drąsi, kai to iš tavęs buvo tikimasi. Būk tokia ir šį kartą.

Marta vėl turėjo susitvardyti, kad nepravirktų. Jos galvoje ėmė kilti vaizdai, kaip sargybiniai veda Kristianą, surakintą grandinėmis, paklupdo prieš Albrechtą, kaip per jo kaklą prašvilpia kardas. Siaubas buvo toks didelis, kad kūną nukrėtė šiurpas.

Bet jai tikrai nepavyks perkalbėti Kristiano. Jis jau nusprendė. Jis pasirengęs paaukoti savo gyvybę, kad apsaugotų visus savo sąjungininkus ir visam pasauliui paskelbtų, kad Albrechtas – tironas, nenusipelnęs valdyti Meiseno. Žinia apie šią baisią neteisybę greitai apskries visas apylinkes. Žinoma, jei Albrechtas neapsigalvos paskutinę akimirką.

Tuo pasirūpins Kristiano draugai.

Jei ji ims verkti, jis iš karto išsiųs ją viršun. Kristianas teisus, jai nederėtų dar labiau apsunkinti padėties. Jei nori padėti, lieka tik viena: pasirūpinti tuo, kad paskutinis jo pasirodymas būtų įspūdingas.

Marta pabučiavo jį, žinodama, kad tai gali būti paskutinis jų bučinys. Skruostais ėmė riedėti ašaros – kovoti su jomis jau buvo beprasmiška. Atsitraukusi nuo vyro Marta nusivalė ašaras ir žengė žingsnį atgal.

– Tau negalima rytoj vilkėti šių purvinų drapanų, – nusprendė ji stengdamasi valdytis.

Nelaukdama atsakymo ji palypėjo kopėčiomis ir sušuko Hartmutui:

– Ar galėčiau atnešti savo vyrui švarius drabužius ir nuskusti barzdą, kad rytoj žengtų prieš markizą tvarkingas?

Šis trumpai pasvarstė, tada įsakė jai likti požemyje, o pats išsiuntė vieną savo vyrų, kad šis parūpintų viską, ko prireiks. Tikriausiai bijojo, kad Marta gali tarp daiktų įdėti ką nors, kas padėtų Kristianui pabėgti.

Laukdami daiktų Kristianas ir Marta nepratarė nė žodžio, tik meiliai žvelgė vienas kitam į akis.

Hartmutas atidžiai patikrino Valtrūdos atneštą rūbų ryšulį. Tada liepė atnešti vandens ir pririšus virvę nuleisti žemyn. Muilą ir skutimosi peilį atnešė pats.

Prieš paduodamas juos Martai jis sudvejojo.

– Ar prižadate, kad nesiimsite jokių veiksmų, kurie padėtų kaliniui pabėgti? – paklausė jis.

– Taip.

Hartmutas vis dar delsė.

– Aš viršiju savo įgaliojimus. Kristianai, tikiuosi suprantate, kad negalėsiu palikti jūsų vienų, kai perduosiu jūsų žmonai peilį. Kilus menkiausiam įtarimui privalėsiu jus abu nužudyti.

Kristianas linktelėjo.

– To neprireiks, – ramiai patikino jis.

Hartmutas nuėmė grandines nuo kalinio kojų ir rankų, kad Marta galėtų nuvilkti nešvarius drabužius. Tada ji ėmė kruopščiai plauti Kristiano kūną.

Moteris dar kartą pirštais palietė keletą jo randų, kuriuos paliko Randolfo kankinimai įkaitinta geležimi, strėlių ir kardo žymės ant šlaunies ir rankų. Visi šie ženklai – ryškus priminimas apie kadaise įvykusias kovas ir nelaimes.

Ji dar kartą įsiminė kiekvieną detalę tam, kad niekada nepamirštų. Kiek kartų ji laikė šį kūną savo glėbyje, kiek kartų aistringai mylėjo ir labai troško paskutinį kartą prisiliesti. Bet žinojo, kad atsisveikinimą stebi svetimos akys, todėl privalėjo būti atsargi.

Valtrūda atnešė prašmatniausius Kristiano drabužius. Kai Marta perrengė vyrą švariais rūbais ir Hartmutas vėl sukaustė jo kojas ir rankas grandinėmis, moteris paprašė paduoti peilį. Įkišęs jį į ranką riteris išsitraukė kardą ir nepaleido iš rankų, kol Marta atsargiai po truputį sugrąžino Kristianui pirminį vaizdą.

Pabaigusi ji atidavė peilį Hartmutui ir žengė kelis žingsnius į šoną.

– Taip daug geriau, – tarė ji ir svarstė, ką galėtų pridurti.

Ji nenorėjo Hartmutui girdint kalbėti apie orumą, nes kaip tik tai iš Kristiano norėjo atimti Albrechtas.

Bet Kristianas viską suprato ir be žodžių.

– Ačiū.

Daugiau nieko nepridūrė. Visa kita ji perskaitė jo akyse, paskutiniame žvilgsnyje: jo meilę, prašymą rytoj likti stipria ir atsisveikinimą.

Ji dar kartą įsidėmėjo jo paveikslą – sukaustytas grandinėmis, bet tvirtas ir ramiai laukiantis galimos mirties.

– Tegul Viešpats saugo tave, – palinkėjo ji.

– Tegul Viešpats saugo ir tave bei mūsų vaikus, – atsiliepė jis.

Jai nederėjo pravirkti dar kartą. Todėl lėtai užlipo į viršų ir leidosi nuvedama į savo kambarį.

– Gal malonėtumėte padaryti paslaugą ir nusiųsti pas jį kapelioną, kad išklausytų paskutinę išpažintį? – paprašė Hartmuto.

Šis suprato ir linktelėjo.

– Gaila gero vyro, – ištarė jis. Jo gailestis atrodė tikras. – Tegul Viešpats jį saugo ir būna gailestingas jo sielai.

Trys strėlės

Pilies kieme dar niekada nebuvo susirinkę tiek daug žmonių, kaip šį rytą, kai Albrechtas turėjo teisti Kristianą.

Šį kartą susirinko ne tik pirmieji naujakuriai ir daugelis amatininkų ketvirčio gyventojų, bet ir dauguma kalnakasių, vedamų Hermano. Albrechtas liepė apjuosti kiemą ginkluotais vyrais, nes bijojo sukilimo arba bandymo išlaisvinti Kristianą.

Du ginkluoti vyrai atvedė Martą ant pakylos, paruoštos Oto sūnui. Ant jos turėjo vykti ir šiandienos egzekucija. Netoli Martos stovėjo Jokūbas ir Gizelbertas. Jokūbo veide nebuvo galima įžvelgti jokių jausmų, o Gizelbertas aiškiai triumfavo. Tikriausiai Elmaro nurodymu jie privalėjo ją prižiūrėti.

Šį kartą Albrechtas neliepė ant pakylos paruošti jokių įrankių, tik pastatė stipriausią savo vyrą. Šis laikė į žemę nukreiptą kardą.

Nors ir stengėsi nukreipti žvilgsnį nuo kardo, Marta nuolat žvilgčiojo į jį. Ji nežinojo, iš kur pasisemti stiprybės, kad pajėgtų elgtis taip, kaip jos prašė Kristianas.

Jos klaidžiojantis žvilgsnis ėmė blaškytis po priešais sustojusią minią žmonių. Kristiansdorfo gyventojai spaudėsi vienas prie kito ir laukė. Tiesiai priešais pakylą stovėjo Peteris ir jo bendraminčiai, dauguma ašarotais veidais, kiti nusiminę. Iš naktinio žygio grįžęs jaunasis Kristianas spaudė glėbyje verkiančią Aną. Šalia jos stovėjo Martos podukros ir Ema, kalvio žmona, su savo sūnumis. Serganti ir lazda pasiremdama Mechthilda garsiai nusikeikė ir spjovė vienam iš sargybinių po kojomis, nes šis eidamas pro šalį ją užkabino ir skaudžiai trinktelėjo į veidą. Visa tai perėjo į stiprų ginčą, kuris, nepaisant slogios nuotaikos, sukėlė aplinkinių juoką.

Lukas, vyriausiasis kalnakasys Hermanas, kalviai, kapelionas Hilbertas ir kiti visų gerbiami vyrai mindžikavo nukreipę į pakylą rūškanus žvilgsnius.

Savo nuostabai, Marta pamatė net Raimundą, senąjį Fridmarą ir pustuzinį kitų riterių. Kai kuriuos Marta buvo mačiusi vos keletą kartų. Nejaugi Lukas spėjo juos visus sukviesti per naktį? Gal jie planavo pabėgimą, nepaisydami aplink stovinčių Albrechto sargybinių?

Akies krašteliu ji pamatė, kaip du kariai padėjo kunigui Sebastianui užlipti ant pakylos ir šis išdidžia veido išraiška atsistojo priešais.

Bet būsimasis markizas visai neskubėjo, vis dar mėgavosi ankstyvaisiais pusryčiais.

Pilies kieme kilo ūžesys, žmonės nekantravo, triukšmas darėsi vis garsesnis. Iš paskutinių eilių pasigirdo šūksniai, reikalaujantys paleisti Kristianą.

Sargybiniai neramiai susižvalgė, tada vienas iš jų nuskubėjo link rūmų – tikriausiai tam, kad perspėtų Albrechtą apie nevaldomą padėtį pilies kieme.

Rago signalas pranešė apie tariamo markizo pasirodymą. Šį kartą minia atsiklaupė prieš savo norą, nes keletas pirmųjų buvo parklupdyti smūgiais į nugarą.

Albrechtas elgėsi taip, tarsi viso to nematytų, bet Marta pastebėjo, kad jis vos valdė savo įniršį.

– Atveskite nusikaltėlį, – įsakė jis.

Pats Elmaras didžiuodamasis savimi atvedė sukaustytą Kristianą ant pakylos. Jo veide švietė akivaizdus triumfas.

Bet kaimo gyventojai visiškai nekreipė į jį dėmesio. Visi žvilgsniai buvo nukreipti į Kristianą. Jis buvo toks, kokį žmonės pažinojo – tiesus ir savimi pasitikintis. Tik šį kartą be kardo, jo rankas ir kojas kaustė grandinės.

– Kalinys atrodo be galo išdidus! – sušuko į minią Albrechtas ir pasisuko į kunigą Sebastianą. – Ar išdidumas nėra mirtina nuodėmė, kunige?

Dvasiškis pritarė.

Marta veltui stengėsi pagauti Kristiano žvilgsnį. Jis neatsisuko į ją, žvelgė į savo žmones, kurie nenuleido nuo jo akių. Juos siejo bendros pastangos, tikslai ir svajonės paversti kaimą tokiu, koks buvo dabar.

– Šis vyras, Meiseno markizo riteris, išdrįso paprieštarauti savo kunigaikščio įsakymams ir sukėlė pavojų piliai bei joje saugomam sidabrui. Už nepaklusnumą karo atveju galima skirti tik vieną bausmę – tai yra mirtis, – pranešė Albrechtas.

Pilies kieme nuaidėjo susijaudinusių žmonių balsai.

– Tylos! – suriko Elmaras. – Arba čia pat vietoje liepsiu pakarti kelis triukšmadarius!

Žmonės nutilo akimirksniu.

– Atsižvelgdamas į jo nuopelnus esu linkęs jo pasigailėti, – tęsė Albrechtas.

Marta pakėlė galvą ir stengėsi neparodyti, kokie jausmai kunkuliuoja jos širdyje. Galbūt Albrechtas tikrai neišdrįs nuteisti Kristiano? Jeigu jam nukirstų ranką, ji džiaugsis gyvendama su luošiu, bet stebėti jo mirtį būtų pats baisiausias košmaras.

Bet tolesni Albrechto žodžiai pražudė paskutines jos viltis.

– Žinoma, tik su sąlyga, kad jis atgailaus ir ateityje ištikimai man tarnaus. Kaip paprastas tarnautojas. Kur girdėta, kad tokį nepaklusnumą parodęs pilies valdytojas ir toliau eitų savo pareigas?

Albrechtas atsilošė, sukryžiavo rankas ant krūtinės ir pažvelgė į savo kalinį.

– Na, Kristianai, aš klausau!

Kristianas žengė žingsnį pirmyn. Į jį buvo nukreipti visi žvilgsniai.

– Manau, pasielgiau teisingai, panaudodamas pilį kaip prieglobstį kaimo gyventojams. Viešpats yra mano liudininkas – kitu atveju būtų dar daugiau žuvusiųjų. Aš prisiimu visą atsakomybę už šių jaunų vyrų, kuriuos vis dar laikote suimtus, elgesį. Kristianas linktelėjo galvą ta kryptimi, kur sargybinių apsupti stovėjo Valteris, Kunas, Bertramas, Jonas ir Reinhardas. – Paleiskite juos. Jie tik vykdė mano nurodymus. Bet mane nuteisti gali tik imperatoriškasis teismas.

Elmaras trenkė jam į nugarą, todėl Kristianas susmuko ant kelių, bet netrukus vėl atsistojo.

– Koks įžūlumas, – užsipuolė ilgametį priešą Elmaras.

– Jūsų elgesys prieštarauja įstatymams. Jūs laužote valdovo priesaiką saugoti savo pavaldinius, – sušuko Kristianas.

– Nepataisoma! – įsiutęs suriko Albrechtas. Tada jis vėl kreipėsi į savo kalinį: – Imperatoriškasis teismas yra skirtas kilmingiesiems. O tu toks nebesi.

Jis mostelėjo Martos sargybiniams ir šie timptelėjo ją keliais žingsniais arčiau.

– Galbūt jūsų žmona norėtų pasakyti apie jus gerą žodį? Tai paskutinė proga maldauti mano pasigailėjimo. Gerai apsvarstyk! Bet ne per ilgai!

Kristianas atsisuko į Martą ir paskutinį kartą pažvelgė į akis. Tada išsitempė ir vėl tapo šaltas.

Jausdama griežtą Kristiano žvilgsnį ji nedrįso nusižeminti.

Vietoje jos tai, visų nuostabai, padarė Lukas. Žmonės šiek tiek atsitraukė atgal, kad jis galėtų atsiklaupti prieš markizą.

– Mano kunigaikšti, garbingo riterio vardu noriu paprašyti jūsų nepriimti šio sprendimo vienam, leisti galutinai nuspręsti teismui.

– Garbingas riteris? – suvaidinęs nustebusį pasišaipė Albrechtas. – Kiek žinau, jūs praradote ne tik savo žemes, bet ir titulą!

– Tada priimkite mūsų užtarimą, – sušuko Raimundas ir atsiklaupė šalia Luko. Fridmaras ir kiti riteriai pasekė jo pavyzdžiu.

– Mes kilę iš senų, žinomų šeimų, kurios jau daugybę metų ištikimai tarnauja Vetinų šeimai. Jūsų tėvo palydoje atsirastų dar ne vienas tuzinas vyrų, kurie nedvejodami patvirtintų Kristiano atsidavimą ir ištikimybę.

– Verčiau kol kas nekiškime mano tėvo į šiuos reikalus, – suniurzgė Albrechtas. – Jo nebuvo, kai užpuolė kaimą.

Prie riterių priėjo vyriausiasis kalnakasys Hermanas ir atsiklaupė šalia.

– Mano kunigaikšti! Jūsų šeimos turtai dėl kalnakasybos padidėjo tik todėl, kad prie to prisidėjo riteris Kristianas. Būkite tikras, kad būtent dėl jo sprendimų ir greitos reakcijos išvengėme kasyklų sugriovimo. O tai būtų nukėlę kalnakasybą neribotam laikui.

Albrechtas pirma nužvelgė prieš jį klūpinčius vyrus, tada į priešais stovintį Kristianą.

– Man trūksta tikros atgailos. Išdidus jūsų draugas ir jo žmona privalo kristi man po kojomis ir maldauti pasigailėjimo, – pareikalavo Albrechtas. – Verkdami!

Kristianas žvilgsniu liepė Martai likti savo vietoje. Įsivyravo mirtina tyla. Marta nedrįso nusukti akių nuo Kristiano.

Todėl nepastebėjo, kaip Elmaras davė slaptą ženklą, ir nepamatė pirmosios atskriejančios strėlės. Bet prieš įsmingant pirmajai, ją nukrėtė baisus drebulys.

Toliau viskas vyko kaip baisiausiame košmare: ji pamatė, kaip Kristianas krinta ant kelių, iš krūtinės kyšo dvi strėlės, dar viena pervėrė jo kaklą. Akys užgeso dar prieš nukrentant ant žemės. Suklykusi Marta puolė prie vyro kūno.

Žmonės išsigandę sužiuro į nužudytą savo šeimininką. Tada pirmieji iš jų ėmė šūkauti.

Pažvelgęs į Martą Lukas skubiai pasisuko ta kryptimi, iš kurios atskriejo strėlės, išsitraukė savo kardą ir kartu su Raimundu bei Fridmaru ėmė skintis kelią per minią. Ši netrukus padarė siaurą praėjimą trims riteriams.

Lukas liepė Jokūbui saugoti Martą, todėl šis išsitraukęs kardą atsistojo šalia, kai moteris bejėgiškai susmuko prie Kristiano kūno.

Ašarotomis akimis ji įsispoksojo į ramų ir taikų vyro veidą. Mirtį patvirtino tik jo akys, žvelgiančios į nieką. Viena strėlė tikriausiai persmeigė jo širdį.

Ji perbraukė per Kristiano akis, norėdama jas užmerkti, ir pajuto, kaip kažkas bando ją pakelti. Šis svetimo žmogaus prisilietimas padėjo jai atgauti sveiką nuovoką.

– Žudikas! – sušuko ji Albrechtui ir atsistojo. – Tai jūs davėte šį nurodymą!

Pilies kieme daugėjo pasipiktinusių šūksnių, kurie netrukus turėjo peraugti į sąmyšį.

– Patraukite šią moterį man iš akių! – savo sargybiniams paliepė Albrechtas.

Kažkas užčiaupė Martos burną ir patraukė šalin. Už nugaros ji išgirdo nusiminusį Jokūbo balsą:

– Nesikarščiuok ir pasitrauk iš ten, nes kitu atveju jis lieps nužudyti dar ir tave bei tavo vaikus!

Ji nenorėjo palikti Kristiano kūno, bet Jokūbas tvirtai suėmė Martą už liemens ir nusitempė sau iš paskos.

Tada staiga sustojo ir apsisuko. Marta nusekė jo žvilgsnį. Pro minią brovėsi vos kvapą gaudantis Lukas, rankoje laikydamas kruviną kardą.

Kairėje rankoje nutvėręs už plaukų jis nešėsi nukirstą galvą. Priėjęs prie Albrechto numetė jam po kojomis. Trofėjus nusirideno prie tariamo markizo krėslo ir sustojo ant kruvino kaklo. Atviros akys buvo nukreiptos tiesiai į Albrechtą.

– Vienas iš žudikų, – piktai suniurzgė Lukas. – Kiti du taip pat toli nepabėgs.

Albrechtas atsainiai žvilgtelėjo į kraujuojančią galvą, tada į Luką.

– Aš negaliu prisiminti, kad daviau jums tokį įsakymą. Bet tiek to, taip bent jau nubaustas kaltininkas.

Jis atsistojo ir išskėtė rankas, norėdamas nuraminti įsisiautėjusią minią.

– Norėjau būti gailestingas ir padovanoti Kristianui gyvybę! – garsiai sušuko jis. – Nepažįstamieji jį pašovė. – Tada jis pats pakėlė nukirstą galvą ir ištiesęs ranką laikė ją ore. – Pažvelkite, žmonės, nusikaltėlis jau nubaustas!

Išgirdęs šiuos Albrechto žodžius Jokūbas dar tvirčiau užspaudė Martos burną.

– Tik nieko nesakyk, – tyliai, bet įsakmiai rėžė jis. – Pagalvok apie savo vaikus! Jei kils sukilimas, jis tikrai paleis čia kraujo klaną.

Luko žvilgsnis taip pat atrodė perspėjantis. Jis vėl brovėsi pro žmones, kad imtų ieškoti kitų dviejų pasprukusių žudikų.

Marta nenoromis leidosi vedama Jokūbo.

Marta nepamena, kaip grįžo į savo kambarį ir kiek laiko ten praleido, kol pasirodė Valtrūda ir pranešė, kad Kristiano kūnas pašarvotas pilies koplyčioje.

– Galite eiti pas jį, – pasiūlė ji, šluostydama ašarotą veidą prijuoste. – Viskuo pasirūpino Mechthilda, bet dabar pati atsigulė į ligos patalą. Ji paskutiniu metu pervargo. Kitų belaisvių Albrechtas pasigailėjo ir juos paleido.

Lukas, Raimundas, Fridmaras, Reinhardas ir Jokūbas jau stovėjo koplyčioje ir saugojo mirusįjį.

Reinhardas tapęs laisvu ir žinodamas, kad jo nuotaka saugi, nusprendė atvirai pripažinti Kristianą savo šeimininku. Jo pavyzdžiu pasekė ir Jokūbas. Lukas stovėjo rankomis apkabinęs Kristiano sūnų pečius, stengdamas bent šiek tiek juos palaikyti. Tomas ir Danielis bejėgiškai žvelgė į tėvo kūną. Tomo veidas buvo iškreiptas neapykantos ir įniršio, o jaunesnysis Danielis neįstengė sulaikyti ašarų. Lukas jautė virpančius jo pečius.

Martai įžengus į koplyčia, visų žvilgsniai nukrypo į ją.

– Už jį atkeršyta, – pranešė Lukas. – Visi trys žudikai negyvi.

– Tik ne jų vadas! – kupina neapykantos suriko ji. Lukas paleido Kristiano sūnus, priėjo prie Martos ir švelniai uždėjo rankas jai ant pečių.

– Visi žino, kas davė šį įsakymą, – kaip galėdamas ramiau tarė jis, nors balse vis tiek jautėsi kartėlis. – Bet jei dar kartą atvirai apkaltinsi Albrechtą žmogžudyste, nusitempsi paskui save į kapą daug nekaltų žmonių.

Marta nieko neatsakė, tylėdama susmuko šalia Kristiano kūno ir paėmė gražiai ant krūtinės sudėtas jo rankas, laikančias kardą. Matyt, kažkas paprašė Hartmuto, kad grąžintų jį mirusiajam. O galbūt jis pats susiprotėjo.

Marta nepastebėjo, kaip atėjo Kunas ir Bertramas su savo žmonomis bei kartu atsivedė Klarą.

Joana ir Marija ėmė garsiai kūkčioti, o Klara neišleisdama nė garso atsiklaupė šalia motinos. Jos veidas buvo akmeninis, bet mirtinai išbalęs.

– Jis žinojo, – sušnabždėjo ji savo motinai. – Kaip mes abi žinojome, kad viskas taip baigsis... Jis pasiaukojo.

Tik po Klaros žodžių Martai tapo aišku, kad pati visada žinojo, kaip baigsis ši diena. Kristianas taip pat žinojo. Jis apsisprendė nebėgti nuo likimo.

Keldamasi moteris susvirduliavo.

– Viskas ne taip, – tarė ji.

Visi nustebę įsispoksojo į Martą.

– Jo šarvojimo rūbas turėtų būti strėlių susmaigstytas ir kruvinas apsiaustas! Kiekvienas privalo pamatyti, kad jis nemirė taikiai, o buvo nužudytas, kad drąsiai pažvelgė mirčiai tiesiai į akis!

– Motina teisi, – patylėjusi, visų nuostabai, pritarė Klara. – To būtų norėjęs pats tėvas. Jo mirtis privalo būti įspėjimas ir kartu kaltinimas.

Niekam nespėjus išsakyti savo nuomonės, į koplyčią įėjo vienas iš Albrechto tarnų.

– Markizas pageidauja tuojau pat pasikalbėti su našle Marta.

Našle! Šis žodis pervėrė ją iki pat širdies gelmių. Taip, dabar ji buvo našlė.

Lukas netardamas nė žodžio padėjo jai atsistoti ir palydėjo.

Jam reikėjo palaukti prie įėjimo į salę, nes markizo įsakymas buvo skirtas tik Martai, bet jis nė už ką nebūtų leidęs eiti jai pas Albrechtą vienai. Kas žino, ką jis buvo suplanavęs – bet kuriuo atveju kvietimas nežadėjo nieko gero.

– Už tokį begėdišką elgesį šį rytą turėčiau įmesti jus į kalėjimą, – Martai atsiklaupus prieš jo krėslą pradėjo Albrechtas. – Bet puikiai suprantu, kad tokį jūsų elgesį paskatino skaudi vyro netektis.

Marta nepratarė nė žodžio, bet jos akys buvo nukreiptos tiesiai į Albrechtą.

– Tikriausiai suprantate, kad jums šioje pilyje nebėra vietos. Ketinu būti dosnus ir skirti tris dienas, kad susipakuotumėte asmeninius daiktus ir paliktumėte šias patalpas. Jūsų tarnai gali jus lydėti. Tada pilies valdymą ir jam priklausantį turtą perims mano paskirtas asmuo.

– Aš išvyksiu iš pilies dar šiandien, – kiek galėdama ramiau pažadėjo Marta.

Ji geidė kuo greičiau ir kuo toliau pabėgti nuo Albrechto ir jo galvažudžių. Su saviškiais vėl grįš į senąjį namą, kuriame laimingai gyveno su Kristianu, kol šis buvo paskelbtas pilies valdytoju. Nenorėjo nakvoti po vienu stogu su vyro žudiku.

Be to, ji puikiai žinojo, ko griebsis Albrechtas, kad sutrukdytų Kristiano pagerbimui.

– Gerai, tai palengvins kito mano prašymo įvykdymą, – išdidžiai tęsė Oto sūnus. – Girdėjau, kad jūsų vyras yra pašarvotas pilies koplyčioje. Jūs privalote suprasti, kad tai nėra pati geriausia vieta žmogui, kuris buvo apkaltintas nepaklusęs savo kunigaikščio įsakymams. Taigi pasiimkite jo kūną ir pasirūpinkite jo šarvojimu kitoje vietoje. Jūsų sūnūs gali jus palydėti. Jie atleidžiami iš tarnybos markizui ir gali nesislėpti po altoriumi.

Ji pastebėjo, kaip prie Albrechto pasilenkė Elmaras ir kažką sušnabždėjo.

Albrechto antakiai pakilo viršun.

– Laidotuvės privalo vykti tyliai ir ramiai! – liepė jis. – Jūs turėtumėte būti dėkinga, kad leidau palaidoti jūsų vyrą šventoje žemėje! Jei kartu su savo šalininkais surengsite sukilimą, būsite griežtai nubausti!

Lukas pamatė nusiminusį Martos veidą.

– Tegul Valtrūda supakuoja visus mūsų daiktus. Jei reikės pagalbininkų, tegul pasiima. Kelios tarnaitės turi sutvarkyti mūsų namą prie kaimo liepos ir paruošti jį gyventi.

Akmeninis namas jau kurį laiką stovėjo tuščias ir buvo naudojamas tik tada, kai pilyje netilpdavo svečiai. Bet dvi ar trys darbščios moterys per trumpą laiką pavers jį tinkamu gyventi. Name netgi buvo koplyčia. Ją įrengti įsakė Kristianas, kad raganavimu apkaltintai Martai nereikėtų eiti išpažinties pas fanatiškąjį kunigą Sebastianą. Viskuo pasirūpindavo Kristiano pakviestas kapelionas Hilbertas.

Marta stebėjosi, kad būdama tokios klaikios būklės ji dar sugebėjo dalyti aiškius nurodymus – tarsi nieko nebūtų atsitikę ir visi ruoštųsi tik įprastai kelionei.

Juk tai buvo paskutinė Kristiano kelionė. Tai turėjo būti dalis jo palikimo.

Marta kartu su Luku grįžo atgal į koplyčią.

Į juos nukrypo susirinkusiųjų žvilgsniai. Marta trumpai pranešė apie Albrechto įsakymus ir savo sprendimus, tada paprašė paskleisti kaime žinią, kad dar prieš nusileidžiant saulei Kristianas bus pašarvotas name prie kaimo liepos.

– Jei sutinki, po laidotuvių pasiimsiu tavo sūnus pas save, – pasiūlė Raimundas. – Albrechtas vis vien neskirs jiems vietos Burgberge, be to, bus daug geriau, jei jie atsidurs kuo toliau nuo viską matančių jo akių.

Marta linktelėjo. Jai palengvėjo, nes pas Raimundą jos berniukai bus gerai paruošti ir saugūs.

Išėjus vyrams, Marta paprašė savo podukrų, kad atneštų kruviną Kristiano apsiaustą.

Ji mielai būtų pati perrengusi Kristianą, bet Mechthilda ją aplenkė. Nors gal taip ir geriau. Ji nepamatė perdurtos mylimojo širdies ir kitų mirtinų žaizdų, todėl atmintyje išliko ta akimirka, kai prausė jį ruošdama tam, ką abu numanė ir ko tikėjosi.

Joana ir Marija grįžo nešinos strėlių suvarpytu apsiaustu ir padėjo užvilkti jį mirusiajam. Tada vėl sudėjo vyro rankas ant krūtinės taip, kad jos laikytų kardą. Šis ginklas bus saugomas Tomui. Toks buvo tėvo pageidavimas. Bet iki laidotuvių jis liks Kristiano rankose.

Tada ji vėl atsiklaupė jo pašonėje ir priglaudė galvą prie Kristiano peties.

Jos galvoje netilo tik vienas klausimas, vienas priekaištas: kodėl tu mane palikai, mylimasis?

Ji nežinojo, kaip toliau gyventi be jo.

Kai šalia atsistojo Lukas, galėjo būti praėjusi amžinybė... arba... tik akimirka.

– Viskas paruošta, – pranešė jis, šiek tiek luktelėjo ir padėjo jai atsistoti.

Vidun įėjo Jokūbas, Reinhardas ir Raimundas, jie paguldė Kristiano kūną ant neštuvų.

Lukas buvo ketvirtas. Kartu jie pakėlė neštuvus su mirusiojo kūnu ir išnešė laukan.

Juos sekė Marta ir Klara, po jų ėjo Tomas su Danieliumi, Kunas ir Joana, Bertramas ir Marija.

Kol grupelė kirto pilies kiemą, ji buvo nedidelė, bet vos kirtus vartus, iš visų pusių pasipylė Kristiansdorfo gyventojai, norintys prisijungti prie procesijos. Žmonės sekė savo buvusį vedlį ašarotomis akimis. Jų veidus iškreipė skausmas. Prie būrio prisijungė ir pirmieji naujakuriai Jonas ir Ema, daugelis kalnakasių su savo šeimomis, kurias pats Kristianas įtikino persikelti į Meiseno žemes, jaunieji vaikinai iš Peterio gaujos, dauguma amatininkų ir pirklių. Tarp jų maišėsi ir gerbiami nedidelės žydų bendruomenės vyrai. Vis didėjančią koloną užbaigė Valteris su savo žmonėmis.

Procesijos metu nebuvo ištartas nė vienas žodis. Kristiano draugai pasirūpino, kad Albrechto įsakymas: „Tyliai ir ramiai!“ būtų vykdomas pažodžiui, nors ir ne taip, kaip jis tai įsivaizdavo.

Kolona sustojo prie kaimo liepos, riteriai įnešė neštuvus su Kristiano kūnu į akmeninę koplyčią ir padėjo priešais altorių. Ten jų jau laukė Hilbertas, kuris taip pat grįš į šį namą, juk priklausė Kristiano namams, o ne piliai. Jis uždegė žvakę ir sukalbėjo ilgą maldą.

Kairėje bei dešinėje stovintys vyrai suklaupė kartu su juo, Marta ir jos vaikai taip pat.

Tada jie pasitraukė į šoną, kad kaimo gyventojai galėtų vienas po kito paskutinį kartą pažvelgti į buvusį savo šeimininką ir pasimelsti už jo sielos ramybę. Kai kurie iš pievų gėlių arba lapų buvo nupynę girliandas, kurias klojo jam prie kojų.

Koplyčią pripildė nuoširdžios maldos, tylus žmonių kūkčiojimas, bejėgiai jų žvilgsniai ir braukiamos ašaros.

Marta pastebėjo, kad dauguma einančių pro šalį negalėjo atitraukti akių nuo kruvinų Kristiano apsiausto skylių. Jei kuris tą akimirką nebuvo pilies kieme, dabar pamatė tai, ką buvo priversti stebėti kiti.

Albrechtas dar pasigailės įsakęs nužudyti Kristianą! Lukas ir jo draugai nužudė strėles paleidusius vyrus. Bet negali likti nenubaustas tas, kuris slėpėsi už jų nugarų. Net jei tai truks dešimt arba dvidešimt metų – ji atkeršys už Kristianą.

Jau kurį laiką aplink buvo tamsu. Keturi riteriai, nešę neštuvus, pasisiūlė perimti mirusiojo sargybą.

Marta norėjo prie jų prisijungti, bet įsikišo Joana ir pasielgė taip, kaip ir jos pamotė būtų pasielgusi su moterimi, ką tik netekusia mylimo vyro. Ji švelniai paėmė Martą ir Klarą už parankių ir išsivedusi sugirdė stipraus migdomojo gėrimo.

– Jums dar prireiks jėgų, – vos sulaikydama ašaras tarė Joana.

Prieš išeidama Marta dar kartą stipriai apkabino savo sūnus. Vaikinų veiduose aiškiai matėsi, kad jie jau kuria keršto planus. Bet ji perleido šį reikalą Lukui ir Raimundui. Tam jai trūko jėgų, o riteriams Tomas bei Danielis tikrai paklus.

Eidama pro šalį ji išgirdo, kaip Lukas pakvietė prieiti jos sūnus.

– Mes turime pasikalbėti.

Likusios pokalbio dalies jai nepavyko suprasti, bet moteris žinojo, kad Tomas ir Danielis labai gerbia Luką ir pasistengs atiduoti visas jėgas, kad vykdytų jo nurodymus ir įrodytų, ko yra verti.

Iki pat Kristiano laidotuvių dienos budėti panoro tiek daug žmonių, kad norintieji vos tilpo koplyčioje.

Bet paskutinę naktį Marta norėjo likti viena kartu su artimiausiais Kristiano draugais.

Lukas, Raimundas, Jokūbas ir Reinhardas sustojo aplink mirusįjį. Jų visų veiduose atsispindėjo skausmas ir sielvartas, taip pat paskutinių trijų dienų naktinių budėjimų, pasninkavimo ir ilgų maldų pėdsakai.

Marta vėl atsiklaupė prie Kristiano. Jo veidas neatrodė panašus į mirusiojo, tarsi jis tik miegotų. Bet kūnas buvo šaltas kaip ledas.

Ji neprisiminė, kaip prabėgo paskutinės dienos. Viskuo pasirūpino Valtrūda ir jos padėjėjos. Ji manė, kad ašaros jau išdžiūvo, bet atsiklaupusi šalia vyro taip suriko, tarsi norėtų atsikratyti viso susikaupusio skausmo ir nusivylimo.

Tada sustingo, tarsi laukdama pasaulio pabaigos.

Auštant rytui ant pečių pajuto Luko rankas.

– Jau laikas, – švelniai tarė jis.

Ji sunkiai atsistojo ir sustingusiomis kojomis užlipo į viršų pasiruošti Kristiano laidotuvėms.

Ji nežinojo, kokiais grasinimais ar gudrybėmis Kristiano draugai įkalbėjo kunigą Sebastianą, kad mišias už mirusįjį Nikolajaus bažnyčioje laikytų Hilbertas. Bet buvo jiems už tai labai dėkinga. Jei Sebastianas būtų vedęs ceremoniją ir bent kartą paminėjęs Kristiano vardą, tai būtų tikrų tikriausia šventvagystė.

Laidotuvėms taip pat galiojo Albrechto įsakymas: „Tyliai ir ramiai“, todėl Kristiansdorfo gyventojai jo laikėsi. Mirusįjį nešė trys geriausi jo draugai riteriai ir vyriausiasis kalnakasys. Iš paskos sekė nebyli procesija.

Paskui kūną ėjo Marta, jos vaikai ir podukros, buvo atvykusi Elžbieta, jos vaikai, taip pat Jokūbo žmona ir daugelis kitų pažįstamų, kurių iš pradžių net nepastebėjo: visada Kristianą palaikę riteriai, nors jie žinojo, kad pasirodydami gali užsitraukti būsimo Meiseno valdovo nemalonę, visų nuostabai, draugo pagerbti grįžo ir Liudmilas.

Kristianą sekė šimtai gedinčių žmonių. Jie nepaisė aplink sustatytų Albrechto sargybinių, kurie, vos pajutę sukilimą, iš karto juos pultų.

Bet Kristiansdorfo gyventojai suprato, kas buvo pastatyta ant kortos ir buvo pasiruošę pagerbti Kristiano atminimą tyla. Jis pasiaukojo tam, kad kaime nebūtų pralietos kraujo upės, todėl jo auka neturėtų būti bergždžia.

Matant, kaip Kristiano kūnas dingsta po žeme, Martą išpylė šaltas prakaitas. Ji nebeturėjo ašarų. Lukas ir Raimundas pasiūlė pastatyti ant kapo medinį kryžių.

Kai visi manė, kad ceremonija jau baigta, iš žmonių minios žengė Liudmilas ir uždainavo.

Šį kartą jis nepritarė savo dainai jokiu muzikiniu instrumentu. Bet jo dainos paprastumas privertė žmones vėl pravirkti.

Nuostabus Liudmilo balsas pabrėžė dainą, kurios dar niekas nebuvo girdėjęs: apie vieną narsų riterį, kuris prisiekė ginti ir saugoti silpnuosius, kuris laikydamasis šios priesaikos paaukojo savo gyvybę. Abiejuose eilėraščiuose kartojosi tos pačios eilutės, melodija buvo paprasta, bet labai įtaigi, todėl susirinkusieji ėmė jai pritarti:

– Narsusis riteri, Kristianai,
Atidavei už mus savo gyvybę,
Visad atminsim tavo teisingumą ir didybę,
Tu liksi mūsų širdyse.

Šiems žodžiams pritarė vis daugiau ir daugiau žmonių. Chorui įsismarkavus, Albrechto vyrai išsitraukė ginklus. Bet nespėjus jų panaudoti, daugiabalsis galingas choras užbaigė dainą.

Nuskambėjus paskutiniam skiemeniui vėl įsivyravo mirtina tyla.

– Sučiupkite jį! Suriškite rankas ir išpjaukite liežuvį! – suardydamas ramybę suriko Elmaras.

Pamatęs besiartinančius karius Liudmilas nusilenkė prieš Kristiano kapą ir grįžo į žmonių minią, kuri, atrodo, jį prarijo, nes nė vienam sargybiniui nepavyko rasti dainiaus.

Žmonės, tarsi surikuoti nematomos rankos, vienas po kito ėjo pro Kristiano kapą, nusilenkdavo ir persižegnoję pasitraukdavo toliau, kad į jo vietą galėtų atsistoti kitas.

Visi išsiskirstė. Prie ką tik supilto laukų gėlėmis nubarstyto kapo liko tik Marta, jos vaikai ir artimiausi Kristiano draugai.

Marta pažvelgė į Klarą, tada į savo sūnus, kurių veiduose sumišo sielvartas, įniršis ir begalinis ryžtas.

Lukas ir Raimundas pasiūlė jai savo parankę, kad padėtų atsistoti ir palydėtų į namus. Bet Marta atsisakė.

– Prašau, palikite mane čia bent akimirkai vieną.

Lukas norėjo paprieštarauti, bet pažvelgęs į mirtinai išbalusį ir skausmo iškreiptą jos veidą persigalvojo.

Jis kartu su savo draugais ir Martos vaikais palydėjo visus į namą, kur buvo paruošti gedulingieji pietūs. Moteris galėjo netrukdoma išlieti savo skausmą prie mylimojo kapo.

Senos sąskaitos

Marta buvo paskendusi sielvarte, tad nepastebėjo, kaip sutemo. Jos pažiūrėti buvo atėjęs Lukas su Raimundu, bet moteris paprašė leisti dar trumpam pabūti vienai ir pasirūpinti jos svečiais. Marta norėjo likti viena.

Kitą kartą Kristiano draugai pasirūpins, kad ji eitų kartu. Šiuo metų laiku sutemo labai greitai, o ji tikrai negalėjo likti čia be apsaugos, net jei netoliese Lukas pastatė keletą savo vyrų.

Ji atsikėlė, norėdama grįžti į namą, neįsivaizduodama, kaip reikės toliau gyventi be Kristiano.

Apimta niūrių minčių ji prarado įprastą pavojaus nuojautą. Todėl nepastebėjo, kad prie jos nepriėjo nė vienas Luko sargybinis, skirtas palydėti namo.

Tol, kol kažkas netrūktelėjo atgal, neužspaudė ranka burnos ir tvirtai nesučiupo.

– Nesipriešink ir nieko nenutiks, – sušnabždėjo nepažįstamas balsas.

Ji net nemėgino priešintis – skausmas buvo per daug gilus. Geriau jau užmuštų. Jai buvo vis vien.

Nepažįstamasis nusitempė ją už bažnyčios. Marta vis dar negalėjo nei pamatyti, nei suprasti, kas jis toks. Kažkas užrišo akis, supančiojo rankas. Čia turėjo veikti daugiau vyrų, ne jis vienas.

Moteris buvo itin rūpestingai užkelta ant žirgo.

Ją laikė tvirtos rankos – ne šiurkščiai, bet pakankamai stipriai, tarsi ji galėtų pabėgti. Bet kur? Juk nieko nematė. Žirgas pajudėjo.

– Elkitės gražiai ir jums nieko nenutiks, – pakartojo už nugaros sėdintis vyras. – Jums nereikia bijoti.

Marta prarado bet kokią laiko ir vietos nuovoką, bet jai atrodė, kad jojo jau pusę nakties. Tikriausiai jų šeimininkas davė nurodymą saugoti ją taip, kad nuo galvos nenukristų nė vienas plaukelis. Akis dengiantis raištis buvo minkštos, malonios medžiagos.

Ką tai turėtų reikšti? Kas atsiuntė šiuos vyrus? Kam reikėjo slapčia jos atsikratyti – ir kodėl? Jei norėjo ją nužudyti, būtų jau seniai tą padarę.

Pagal kanopų bildėjimą grupelę turėjo susidaryti keturi ar penki raiteliai, kurie su ja, tarsi su grobiu, nebyliai keliavo per naktį.

Marta pabandė sujudėti, kad įsitikintų, ar pavyktų nusiristi nuo žirgo. Ji visiškai nebijojo, kad gali būti sutrypta. Gyvenimas vis tiek tapo nieko vertas. Bet raitelis sureagavo žaibiškai ir neprataręs nė žodžio dar tvirčiau prispaudė ją prie savęs.

Taigi jai neliko nieko kito, tik laukti, kol bus pasiektas kelionės tikslas ir vyrai nuims nuo akių raištį.

Marta ėmė melstis, kad jos dingimą būtų pastebėjęs Lukas ir ėmęsis veiksmų. Bet kaip jis ras jos pėdsakus naktį?

Netoli kaimo ji numetė vieną batą, šiek tiek toliau kitą, ir tikėjosi, kad niekas nepastebėjo šių jos veiksmų. Daugiau nieko negalėjo padaryti. Bet tamsoje Lukas tikrai nepamatys jos ženklų.

Pagaliau raiteliai sulėtino greitį. Jie ėmė šnabždėtis tarpusavyje, bet taip tyliai, kad Marta nieko nesuprato. Kanopos bildėjo nebe į miško žemę, o į tvirtą pagrindą. Po akimirkos raitelių būrys sustabdė savo žirgus.

Ją nukėlė nuo balno ir pastatė ant kojų.

Įdomu, ar aplink vis dar naktis? Tikriausiai, nes jei atsidūrė pilies kieme, aplink turėtų bruzdėti, girdėtųsi tarnaičių plepalai, tarnų ir arklininkų šūksniai, sargybinių nurodymai. Kur ji yra? Nors tiksliai nustatyti buvo sunku, kelionė jai pasirodė trumpesnė nei kelias į Meiseną. Kieno įsakymu ji buvo pagrobta? Ir kodėl?

Sugrįžo vyras, kuris nukėlė ją nuo žirgo. Ji pažino jo balsą.

– Jei leisite. – Jis paėmė jos ranką ir atsargiai pervedė per kiemą, perspėdamas apie laiptelius ir pakilimus, kad Marta neužkliūtų ir nepargriūtų. Vadinasi, ji pilyje.

Netrukus moteris išgirdo girgždančias duris, tada žengė dar truputį.

Galiausiai jos vedlys sustojo ir nuo akių nuėmė raištį. Rankos vis dar liko surištos.

Kambaryje tvyrojo prieblanda, jį nušvietė vos kelios žvakės. Bet netrukus ji atpažino šią patalpą ir atrodė tarsi grįžo į tą patį košmarą. Čia ji lankėsi prieš keletą metų, kai Ekehartas išgelbėjo ją iš kalėjimo ir nuo mirties.

Dabar ji vėl priklausė nuo Ekeharto malonės.

Vyras mandagiai nusilenkė, pasiūlė jai atsisėsti ir pats dingo.

Nepaisydama pasiūlymo Marta liko stovėti. Kaip ji ir tikėjosi, po kelių minučių į kambarį įžengė Ekehartas.

– Ką tai reiškia? – užsipuolė ji atkišdama į priekį surištas rankas. – Jūs liepiate mane pagrobti viduryje nakties nuo vyro kapo ir surištą atgabenti į jūsų kambarį?!

– Tai tik atsargumo priemonė, kad nesugalvotum paskutinę akimirką pabėgti! – atrėžė jis ir žengė artyn.

Jo veide matėsi ta pati geidulinga išraiška, kuria visada ją nulydėdavo, bet šį kartą ji buvo persmelkta neapykantos ir nevaldomo gašlumo.

– Šiąnakt mes viską užbaigsime. Privalėjau laukti tiek metų! Bet šį kartą niekas man nesukliudys imti tave į žmonas.

Jam tikriausiai pasimaišė protas.

– Juk jau turite žmoną, – kaip įmanydama ramiau pasakė ji.

– Jau nebe, – atrišdamas rankas ir užsikišdamas virvę už diržo atšovė Ekehartas. – Ji sulaužė santuokos įžadus. Šiandien ryte ją pričiupau ir nužudžiau.

Jis išsitraukė durklą ir pasukiojo prieš Martos akis.

Ji sudrebėjo vien nuo minties, kad vyras galėjo taip lengvai nudurti savo nelaimingą išsigandusią žmoną tik norėdamas ja atsikratyti.

Tolesni Ekeharto žodžiai patvirtino siaubingus jos įtarimus.

– Kadangi dabar mes abu našliai, niekas nesukliudys mūsų santuokai.

Marta pasibaisėjusi atšoko.

– Jūs – pabaisa!

Jis priėjo prie jos, paėmė už rankų ir pažvelgė į akis.

– Priešams – taip. Bet tu niekada nebuvai mano priešas. Turėtum labiau vertinti tai, kad niekada tokia ir nebūsi. Dabar tu priklausai man.

– Niekada, – sušuko ji ir pabandė išsilaisvinti iš geležinių jo gniaužtų.

– Taip. Markizas pažadėjo tave jau prieš keletą metų. Šiandien pasiimsiu tai, kas seniai man priklauso.

Jo akys sužybsėjo, jis nutraukė nuo moters plaukų šydą, viena ranka apkabino jos liemenį, o kita paėmė už kaklo ir pasispaudęs ją pabučiavo. Marta iš visų jėgų spyrė jam į blauzdą. Ekehartas ėmė muistytis, o ji pabandė pataikyti jam tarp kojų.

Bet jis buvo greitesnis. Vyras pasuko moters ranką taip, kad ji parkrito ant kelių.

– Pabandyk taip elgtis dar kartą, ir aš mušiu tave tol, kol maldausi mano meilės! Tu tapsi mano žmona! Saulei patekėjus mūsų laukia susitikimas su kapelionu. Jis nusprendė palaukti bent vieną dieną po santuokos įžadų laužytojos mirties. Bet šį kartą niekas man nesukliudys. Aš nedelsdamas pasiimsiu tai, ko noriu!

Jis timptelėjo ją aukštyn norėdamas pastumti į lovą. Tuo metu Marta laisva dešine ranka atsargiai ištraukė už diržo kabantį durklą. Nežiūrėdama kur, ji smeigė ginklą į Ekeharto kūną ir pajuto, kaip ašmenys skrodžia medžiagą ir odą. Bet vyras nekreipė jokio dėmesio. Jis nutvėrė jos ranką ir taip stipriai suspaudė, kad ji iš skausmo paleido kruviną ginklą.

– Kalė! – įsiuto jis, vėl užsuko ranką jai už nugaros ir pastūmė į lovą.

Marta bandė pašokti ir pabėgti, bet jis prispaudė ją visu savo kūnu. Pajutęs, kad ji vėl raitosi, Ekehartas sučiupo jos rankas ir nepaleido.

– Neturėjau atrišti tau rankų, – niršo jis, išsitraukė virvę ir pririšo jos rankas prie lovos galo.

– Ar jūs taip įsivaizduojate atsidavimą savo noru?! – suriko ji. – Aš nekenčiu jūsų visa širdimi!

Ekehartas iš visų jėgų trenkė Martai per veidą. Tada pasilenkė iš lovos, norėdamas paimti savo durklą, ir perpjovė gedulingus jos drabužius.

– Šalin tas niūrias drapanas! Nuo šiandien esi mano moteris ir nešiosi tik pačias prabangiausias sukneles.

– Niekada! – dar kartą riktelėjo ji ir nusivylusi nusuko galvą.

Bet vyras buvo per daug sunkus ir stiprus, kad galėtų nuversti nuo savęs. Jis nuplėšė nuo Martos kūno likusius apatinius, kol ji liko gulėti prieš jį nuoga.

– Dabar tu mano. Kaip ilgai laukiau šios akimirkos, – sudejavo jis.

– Aš niekada nebūsiu jūsų. Niekada nepripažinsiu jūsų kaip savo vyro, – susijaudinusi išrėžė ji, negalėdama sulaikyti ašarų.

– Kam tai įdomu? – pasišaipė jis. – Tu liksi čia uždaryta tol, kol imsi lauktis mano vaiko.

Tada jis užsigulė ant jos ir išskėtė šlaunis.

Ekehartas vis bandė ją pabučiuoti, bet Marta nusukdavo galvą į šalį.

Ji nežinojo, ar jam įsiskverbus į vidų stipresnis buvo skausmas, pasibaisėjimas ar antipatija, bet jis vis nepasisotino.

– Aš ištrinsiu iš tavo kūno visus jo pėdsakus, – sušvokštė jis prieš išsiliedamas.

Pagaliau jis nusirito į šoną. Tada metė į ją triumfuojantį žvilgsnį, bet pamatęs neapykantos kupinas akis nusprendė kol kas neatrišti rankų.

Martai buvo vis vien. Ji sustingo ir įsispoksojo į vieną tašką, kai Ekehartas patogiai įsitaisė jos pašonėje.

Bet vos spėjus pagalvoti, kad blogiausia jau praeityje, viskas prasidėjo iš naujo. Užuot užmigęs, jis tyrinėjo nuogą jos kūną ir netrukus jo lytis vėl pakilo.

– Verčiau išmok paklusnumo, – vaptelėjo jis pamatęs pasibaisėjimo kupiną jos žvilgsnį. – Tu dar padėkosi man už tai, kad nebaigei dienų elgetaudama ar paleistuvaudama. – Tada jis vėl užsirito ant viršaus.

Šį kartą Marta neturėjo jėgų pasipriešinti. O kam?

Gražus jos gyvenimas jau buvo praeityje. Dabar ji norėjo mirti.

Martos mintis išblaškė garsūs balsai, aidintys pilies kieme. Tikrai negalėjo praeiti daug laiko nuo tos akimirkos, kai Ekehartas pagaliau nuo jos pasitraukė. Bet pro nedidelį langą matėsi, kad jau po truputį aušo rytas.

Ekehartas pašoko iš miego, pažvelgė į ją ir tik tada suprato, kas nutiko kieme.

Martai pasirodė, kad ji atpažino vieną balsą, ji susigėdusi susigūžė, bet neprarado vilties. Tikriausiai Ekehartas taip pat suprato, kas apačioje prašosi įleidžiamas vidun, todėl žaibiškai uždengė jos burną, kad neprišauktų jam bėdos.

Kita ranka jis nutvėrė prie lovos gulintį juodą jos šydą ir užkišo moters burną. Tada atsistojo, apsirengė, pasiėmė durklą ir kardą ir išėjo garsiai trenkdamas durimis.

Vis dar nuoga ir pririšta prie lovos Marta pabandė išsiriesti taip, kad pavyktų ką nors pamatyti pro langą. Šiaip ne taip ji atrado būdą. Nors poza nebuvo labai patogi, bent atsirado galimybė pamatyti, kas vyksta Ekeharto kieme.

Jai nepasigirdo: į vidų garsiai prašėsi Lukas. O jo palydoje buvo daugiau nei tuzinas riterių – tie patys, kurie atvyko į Kristiano laidotuves.

Mintyse ji palinkėjo Ekehartui, kad pilyje būtų likęs tik nedidelis būrys jo vyrų. Daugumą jis turėjo prieš porą dienų išsiųsti pasitikti Oto ir Jadvygos. Jį pasiekė žinia, kad imperatorius Fuldoje vykusios imperatoriškosios tarybos metu liepė paleisti Otą ir abu priešus privertė paskelbti tarpusavio taiką. Todėl dabar Otas ir jo palyda buvo pakeliui į Meiseną.

Bet būdamas sargybos vadu Ekehartas sugalvojo įtikinamą dingstį vykti į savo pilį ir pasivyti eskortą tik po kelių dienų. Elmaro žinia apie seniai trokštą ir rūpestingai planuotą Kristiano mirtį buvo tokia svarbi, kad jis atsisakė visų savo planų. Proga pasiglemžti tai, apie ką svajojo ištisus metus, galėjo pasitaikyti tik vieną kartą gyvenime. Kristiano našlę jis galėjo gauti tik dabar arba niekada.

O žinojimas, kad šį kartą niekas nesutrukdys, labai jį džiugino. Tegul Kristiano šalininkai daro ką nori, jis jau pasiekė savo. Jis paėmė ją, moteris priklausė tik jam. Jei tiems vyrams apačioje ši moteris buvo ko nors verta, tegul tik neišpučia burbulo. Jie turėtų džiaugtis, kad Ekehartas dar pasiruošęs ją vesti nuplėšęs jos garbę.

– Kas vyksta? Ko tokį ankstyvą rytą šūkauji mano kieme? – užsipuolė jis Luką. Šis stovėjo būrio priekyje ir žvelgė į Ekehartą iš įsiūčio degančiomis akimis.

Lukas buvo per daug įžūlus, todėl nusipelno būti pamokytas. Be to, mirusio išdaviko šalininkas be tėvo palikimo faktiškai pasmerktas, jo dienos buvo suskaičiuotos.

– Savo valdose turi kai ką, kas tau nepriklauso, – išdrožė Lukas.

– Ir kas tai turėtų būti?

– Kristiano našlė. Ji buvo pagrobta nuo vyro kapo, o pėdsakai atvedė mus čia. Atiduok ją geruoju!

Lukas taip suspaudė savo kardo rankeną, kad net pabalo pirštai. Už jo nugaros stovėjo tuzinas ginkluotų riterių. Bet netrukus šalia Ekeharto stojo tie keli vyrai, kurie dar buvo likę pilyje. Iš visų kampų ėmė lįsti tarnai, kurie pažadinti riksmų stebėjo šią sceną išpūstomis akimis.

– Dinkite iš mano kiemo, – pareikalavo Ekehartas ir demonstratyviai įrėmė kardo smaigalį į žemę. Būtent šis gestas Lukui ir jo palydovams priminė suplanuotą Kristiano mirtį ir dar labiau sustiprino įniršį.

Tą pačią akimirką pro viršutinį langą pasigirdo Martos šauksmas. Jai pavyko išsitraukti burnos kamštį.

Tai buvo paskutinis kantrybės lašas. Lukas išsitraukė savo kardą ir žengė link Ekeharto. Jis žinojo, kad užpuolęs Oto sargybos vadą užsitrauks didžiulę kunigaikščio nemalonę, bet jam buvo vis vien.

– Atiduok ją, velnio išpera! – sušnypštė jis.

Ekehartas lengvai pasilenkė į priekį ir nutaisęs triumfuojančią veido išraišką pažvelgė į jį.

– Tu atvykai per vėlai. Man ją pažadėjo pats markizas. Ji yra mano. Dabar guli mano kambaryje, mano lovoje, su mano sėkla įsčiose.

Lukas prarado savitvardą. Jis puolė Ekehartą, bet keturi vyrai užstojo jam kelią.

– Nesislėpk už savo tarnų, baily! – suriaumojo Lukas. Tada trumpam apsisuko ir parodė į už jo stovintį būrį riterių. – Prieš mus visus jūs neturite jokių šansų. Stokime į dvikovą: vyras prieš vyrą!

Ekehartas ilgai nesvarstė. Nors šis netikėlis ir buvo Kristiano mokinys, jis pats turėjo daug didesnę kovų patirtį. O kai išsišokėlis raitysis dulkėse, Ekeharto pergalė bus besąlygiška – prieš Kristianą, Martą ir paskutinius jų šalininkus, kurie dabar stovėjo priešais.

Jis davė savo vyrams ženklą pasitraukti, tada pašaipiai pamojo Lukui prieiti.

– Nagi, eikš vaikpalaiki! Netrukus galėsi perduoti Kristianui linkėjimus pragare. O gal pats norėjai pirma pasidžiaugti gražiąja našle?

Paskutinių žodžių Ekehartas nespėjo ištarti iki galo, nes Lukas puolė jį sukaupęs visas jėgas. Jo ataka buvo tokia greita, smūgiai trumpi, bet taiklūs, kad priešas nespėjo gintis. Nereikėjo net penkių smūgių – Ekehartas buvo pribaigtas ir susmuko ant žemės.

Lukas sunkiai kvėpuodamas pažvelgė į po kojomis gulintį lavoną.

– Sulaikykite jo vyrus! – sušuko jis Raimundui ir kitiems riteriams. O pats nubėgo į pilies bokštą.

Po Ekeharto prisipažinimo apie savo žygdarbius jis nenorėjo, kad dar kas nors be jo pamatytų Martą tokią, kokią bijojo rasti.

Vis dar laikydamas rankoje nuogą, kruviną kardą, Lukas atplėšė duris, už kurių turėjo būti Marta, ir puolė į kambarį.

Vaizdas jį sukrėtė, todėl nežinojo, ką turėtų daryti ar sakyti. Ji gulėjo pririšta prie lovos, nuoga, sutaršytais plaukais, veide ir ant kūno matėsi smūgių žymės. Marta mirtinai susigėdo ir visaip bandė pridengti savo nuogumą.

Tada jis numetė kardą ir pripuolė prie jos. Skubiai užmetė ant kūno antklodę, nupjovė virves, pamasažavo suspaustus rankų riešus ir stengėsi jokiu būdu nežiūrėti į išniekintą jos kūną.

– Man taip gaila, – tarė ji ir pravirko.

– Tu nekalta, juk jis tave įskaudino, – atkirto jis. – Už tai sulaukė vienintelės jam priklausančios bausmės. Už tai atkentės pragare.

Lukas apsižvalgė aplink, gal kur nors stovi ąsotis, ir sugirdė Martai didelį gurkšnį vyno.

Drebančiais pirštais ji pamėgino dar labiau apsisiausti antklode. Lukas ėmė ieškoti jos suknelės, bet ant žemės mėtėsi tik gedulo rūbų skutai.

Šiek tiek pasvarstęs jis atidarė kambaryje stovėjusią skrynią. Kaip ir tikėjosi, tarp įvairių vyriškų daiktų ten gulėjo ir kelios suknelės. Jis neryžtingai pakėlė vieną iš jų ir parodė Martai.

– Tiks, – nusprendė ji.

Lukas iš karto padavė jai drabužį.

– Bet jei nori pateikti skundą dėl išprievartavimo, turėsi pasirodyti prieš teisėją suplėšyta suknele.

Ji ilgai nesvarstė atsakymo į Luko klausimą.

– O kam? Juk jis miręs. O aš nenoriu niekam pasakoti apie savo nelaimę. Noriu tai užmiršti.

Marta vėl pradėjo verkti, o Lukas pabandė ramindamas ją apkabinti, bet iš karto pajuto, kiek skausmo jai teikė svetimi prisilietimai.

Sumišęs jis padėjo suknelę ant lovos ir nusisuko, leisdamas jai apsirengti.

Tik tada ji ėmė suvokti jo klausimo prasmę.

– Jei negalėsi šio įvykio priežastimi įvardyti mano išniekinimo, Otas tave nubaus už tai, kad nužudei jo sargybos vadą.

– Nesirūpink dėl manęs, – pabandė ją nuraminti. – Jis pasigyrė tuo prieš tuziną mano riterių.

Marta iš siaubo užsidengė veidą.

– Dabar aš privalėsiu stoti į vienuolyną, jei jie mane iš viso priims. Otas lieps tau už bausmę nukirsti ranką arba netgi nuteisti mirtimi... O vaikai? Kas laukia mano vaikų?

– Neatsitiks nieko blogo, – vis dar stengėsi nuraminti Martą Lukas. – Bet pirmiausia mums reikia dingti iš čia.

– Aš pasirengusi, – virpančiu balsu pasakė ji. Marta buvo su nauja suknele, ant plaukų užsidėjusi našlės šydą, bet neatrodė tokia tvirta, kad sugebėtų pati nulipti laiptais žemyn.

Neilgai svarstęs jis nusišluostė kardą į paklodę, įkišo atgal į makštį, priėjo prie moters ir pakėlė ant rankų.

– Kadangi visi žino, ką tau teko patirti, niekas neturėtų suprasti neteisingai.

Jis nunešė ją laiptais žemyn taip atsargiai, tarsi glėbyje turėtų didžiausią turtą. Jis visiškai nejautė Martos svorio, tik kūno drebulį.

Pakeliui jie nesutiko nė vieno žmogaus. Tarnai mieliau laikėsi atokiau nuo nepažįstamojo, kuris nužudė jų šeimininką. Kieme jie pamatė, kad riteriai vis dar laiko Ekeharto sargybinius. Tada vyrai pastebėjo Luką ir Martą, užuojautos ir kartu pasibaisėjimo kupinos akys nukrypo į juos.

– Keliaukime iš čia, – pasiūlė Lukas. – Mums reikia pasitarti.

Raimundas linktelėjo.

– Jūsų vietoje aš likčiau ramus ir laukčiau, kol šią pilį perims naujas valdytojas, – sušuko jis Ekeharto vyrams. – Gali atsitikti ir taip, kad jūs privalėsite atsakyti markizui už kilmingo asmens nužudymą!

Sargybiniai lėtai apsižvalgė, nė vienas nedrįso ką nors pasakyti.

Tuo metu vienas iš riterių atvedė Luko žirgą, paėmė Martą, kad šis užsėstų, ir atsargiai užkėlė ją į balną.

Lukas prisiminė, kaip kadaise kartu su Marta jojo gelbėti Kristiano. Ant to paties žirgo, ta pačia kryptimi. Atrodė, kad nuo to laiko prabėgo pusė gyvenimo. Dabar Kristiano nebuvo įmanoma išgelbėti. Jie galėjo tik pasimelsti už jo sielą. Dabar jis laikė prieš save išniekintą Martą ir nežinojo, kaip galėtų apsaugoti ne tik ją ir jos vaikus, bet ir save.

Raitelių būrys pajudėjo į pietus, tada padarė nemažą lanką, kad suklaidintų galimus persekiotojus, ir pasuko link Raimundo žemių.

Nujojus keletą mylių Raimundas sustabdė savo žirgą ir davė ženklą kitiems. Jie nusėdo ir nusivedė arklius į slaptą proskyną. Kelią rodė Raimundas.

Marta vėl ėjo pati, bet jautėsi ne tik silpna, pavargusi ir sugniuždyta. Ji tikėjosi, kad netoli tos vietos, kur juos vedė Raimundas, yra koks nors šaltinis arba upelis. Ji nenorėjo nei valgyti, nei miegoti – svarbiausias tikslas buvo nuplauti nuo kūno Ekeharto likučius, prisiminimus apie kiekvieną jo prisilietimą.

– Lukas teisus, mums reikia pasikalbėti, – visiems susirinkus pradėjo Raimundas. Marta atsisėdo šiek tiek atokiau. Ji žinojo, kad būtent ji buvo visų bėdų, į kurias pakliuvo šie vyrai, priežastis, ir jautėsi kalta.

– Markizas Otas su savo žmona dabar yra pakeliui į Meiseną, – pranešė jis. – Ar turime joti jų pasitikti, kad jis iš mūsų pirmųjų išgirstų apie tai, kokia baisi neteisybė atsitiko Kristianui?

– Jis tikrai jau žino savo pirmagimio versiją, – nusprendė žilabarzdis Fridmaras. – Aš manau, kad pirmiausia reikėtų pagalvoti, kaip galėtume išgelbėti Luko ranką, o blogiausiu atveju galvą, nepastatę ant kortos Kristiano našlės garbės.

– Aš nematau kitos išeities, tik pasakyti tikrąją priežastį. Šis reikalas negali būti sprendžiamas atvirai, – iš karto prabilo kitas jaunas tamsiaplaukis riteris, gyvenantis Raimundo kaimynystėje. Prieš metus Marta padėjo pirmajam jo sūnui ateiti į šį pasaulį. – Mes privalome stoti prieš jį ryžtingai ir paprašyti pasikalbėti siaurame rate, kad nebūtų suteršta damos garbė.

– Na taip, kol ją dar galima vadinti dama, o ne išdaviko našle, – įsiterpė kitas, kurį Martą buvo mačiusi vos keletą kartų.

– Markizės palaikymo mes galime tikėtis visada, – savo žemu balsu pranešė žilabarzdis. – Albrechtas pasistengs nutylėti ir nepasakoti tėvui, kokius kaltinimus jis metė Kristianui. Už pastarojo nugaros stovi per daug gerbiamų riterių, todėl tai pakoreguotų Oto sprendimą.

– Kai susikerta dviejų jo riterių interesai, Otas tampa negailestingas, – susimąstęs tarė Raimundas. – Prisiminkite, kaip jis pagrasino Kristianui ir Randolfui, jei šie susikibtų. Ekeharto prisipažinimas galėtų išgelbėti Luko galvą. Bet tada būtų nedelsiant nuspręsta išsiųsti Martą į vienuolyną.

Lukas pašoko.

– Ši tema nediskutuotina! Tai reikštų jos mirtį! Koks vienuolynas priimtų žmogų, kuris jau kartą stojo prieš bažnyčios teismą? Jie tikrai pasistengtų anksčiau ar vėliau sudeginti ją ant laužo.

Niekas nesiginčijo.

– Geriausia bus, jei nieko daugiau neaiškindamas pasakysiu, kad jis įžeidė damos garbę, ir prisiimsiu bausmę sau, – galiausiai nusprendė Lukas.

Vyrai vėl nutilo. Paukščių čiulbėjimas, tylus lapų šnarėjimas, taiki saulės apšviestos vietovės tyla Martai atrodė tarsi dirbtinė. Per daug skausmo patirta per paskutines dienas. Gal Viešpats norėjo iš jos pasityčioti?

– Yra išeitis, – tylą nutraukė Raimundas.

Visi žvilgsniai nukrypo į jį, bet vyriškis delsė.

– Nagi, kalbėk, – paragino jį senasis Fridmaras.

Raimundas įbedė savo durklą į žemę ir pasisuko į Luką.

– Tu privalai ją vesti. Dabar pat, kol Otas nesužinojo apie Ekeharto mirtį.

Lukas suglumo ir įsispoksojo į draugą.

– Gal tu proto netekai? Juk nepraėjo nė diena, kai palaidojome jos vyrą! Mūsų draugą! Pažvelk į ją, pažeminta ir išniekinta! Kaip dar gali iš jos to reikalauti?!

Bet Luko protestas nepaveikė Raimundo nuomonės, priešingai, atrodė, kad jis apsisprendė dar tvirčiau.

– Tai vienintelė išeitis, – užsispyrė jis. – Tik taip apsaugosi ją nuo vienuolyno arba kito vyro. Prisimink, kaip greitai Otas norėjo ją ištekinti, kai Kristianas prieš keletą metų buvo paskelbtas mirusiu. Taip galėsi pasiskelbti, kad norėjai apginti žmonos garbę, todėl iškvietei Ekehartą į dvikovą. Jis tikrai negalės tavęs bausti ir prikišti Ekeharto mirties.

Lukas jautėsi tarsi susitrenkęs galvą. Nuo pirmojo jų susitikimo jis svajojo apie santuoką su Marta. Bet ne tokiu būdu!

– Aš nesu pasiruošęs priimti tokios jos aukos tik tam, kad išgelbėtų mano galvą, – tvirtai savo nuomonės laikėsi Lukas.

Kurį laiką niekas nekalbėjo.

Bet galiausiai atsistojo žilabarzdis.

– Raimundas teisus, – rimtai pareiškė jis. – Taip būtumėte išgelbėti visi: Marta, jos vaikai ir Lukas. Iškyla tik klausimas: ką apie tai pasakys Marta?

Į ją nukrypo visų riterių žvilgsniai.

Sprendimas

Marta vis dar sėdėjo savo vietoje. Rankomis apkabinusi kelius siūbavo pirmyn atgal, jos žvilgsnis buvo nukreiptas į tolumoje esantį tašką. Atrodė, tarsi ji net neišgirdo paskutiniųjų žodžių. Jos išvaizda gąsdino Luką. Nejaugi ji vėl nutils mėnesiams, kaip tada, kai vos per plauką išsigelbėjo nuo kalėjimo ir mirties nuosprendžio? O galbūt netgi išprotės? Jis labai norėjo prieiti prie jos ir tvirtai apkabinti, kad šiltas žmogiškas prisilietimas sugrąžintų ją iš begalinio sielvarto. Bet jis bijojo, kad Marta išsigąs ir netgi supanikavusi atstums. Dar klaikesnė jam pasirodė Raimundo ir Fridmaro mintis.

– Leiskite man trumpai pasikalbėti su jais vienais, – pasiūlė žilabarzdis, atsižvelgdamas į dabartinę Martos padėtį. Jis priėjo prie susigūžusios moters, vis dar siūbuojančios pirmyn ir atgal, atsargiai pajudino jos ranką. – Marta! Ateikite, prisijunkite prie mūsų, prašau. Išgerkite šiek tiek, kad sustiprėtumėte!

Tarsi pabudusi iš sapno Marta lėtai pasisuko į jo pusę. Lukas netgi suabejojo, ar ji išgirdo Fridmaro žodžius. Bet leidosi pakeliama ir paklusniai išgėrė gurkšnį vyno.

Kiti vyrai atsitraukė keletą žingsnių atgal. Jie matė trijulę, bet negirdėjo, apie ką jie kalbėjosi.

– Marta, aš žinau, kad mes labai daug reikalaujame iš jūsų, – tyliai, bet įtikinamai pradėjo Fridmaras. Jam pavyko sugauti tuščią jos žvilgsnį ir sulaikyti jį, kol moters veidas prašviesėjo.

– Bet, jei norite apsaugoti savo, savo vaikų, Luko ir mūsų visų gyvybes, nelieka kitos išeities. Jūs privalote nedelsdama ištekėti už Luko, geriausia dar šiandien, kol nesusitikome su Otu ir nepranešėme jam apie nužudytą jūsų vyrą, – įtikinėjo žilabarzdis.

Marta nieko neatsakė, tik įsispoksojo į jį. Atrodė, tarsi jos akys žvelgė kiaurai. Neaišku, ar ji suprato ir šiuos jo žodžius.

Todėl Fridmaras tęsė toliau:

– Niekas nedrįs jums prikišti, kad ištekėjote taip greitai po Kristiano mirties. Priešingai, visi girs jūsų narsumą, pasiryžimą apginti savo garbę ir beveik tuzino riterių gyvybes. Otas mus visus apkaltins dėl Ekeharto mirties. Padarykite tai dėl Kristiano atminimo!

Marta nuleido akis, prikando lūpą ir nutilo. Tada pažvelgė aukštyn, tiesiai į Luko veidą. Jos išraiška dar kartą jį išgąsdino.

– Ar padarysi tai? – tyliai paklausė ji.

Jis vos įstengė suvaldyti savo balsą. Nors daugelį metų slapta troško vesti Martą, šiomis sąlygomis tai atrodė neįmanoma. Ji ims už tai jo nekęsti, tai buvo per didelė kaina.

– Niekas negali to dabar iš tavęs reikalauti, – tyliai pareiškė jis. – Mes privalome rasti kitą būdą.

– Jo nėra, – paprieštaravo Fridmaras, bet vyrų nuostabai tada prakalbo Marta.

– Ar tai dėl to, kad jis privertė mane atsigulti į jo lovą? – tyliai paklausė ji Luko. – Aš tau atgrasi.

Staiga Lukas apkabino Martą, o ji nesipriešino. Jam nerūpėjo, kad kiti gali pagalvoti ką nors netinkamo. O kam? Juk jei viskas būtų, kaip nori jie, vestuvės įvyktų dar šį vakarą.

– Niekada taip negalvok! – sušuko jis. – Man taip tavęs gaila... aš kaltinu tik save, kad atėjau per vėlai... ir negalėjau laiku tavęs išgelbėti. Po viso šito niekas negali iš tavęs tikėtis, kad tu... – Jis negalėjo kalbėti toliau, bet vis dar laikė Martą apkabinęs.

Fridmaras nelaukė atsakymo.

– Keliaukime, – paskubino jis. – Mes negalime prarasti laiko.

Kol Raimundas padėjo Martai užlipti ant žirgo, Fridmaras trumpam sulaikė Luką.

– Ar tu supranti, kad santuoka turi būti įteisinta dar šiandien? – griežtai priminė jis. – Negalime sau leisti susitikti su Otu, jei tu negalėsi patvirtinti, kad esi teisėtas jos vyras visomis prasmėmis.

Luko veide išvydęs protestą jis neleido jam prieštarauti.

– Dabar ne laikas apie tai diskutuoti. Marta ištvers. Ji daug tvirtesnė nei atrodo.

Jie išjojo toliau link Raimundo namų, kurie buvo netoli. Lukas ir Marta dar nespėjo susitaikyti mintimi, kad tuoksis, o Raimundo kapelionas jau buvo atlikęs savo pareigą.

Raimundas ir Fridmaras buvo liudininkai.

Atsižvelgiant į aplinkybes buvo atsisakyta didelės šventės.

Elžbietos nebuvo, nes ji vis dar svečiavosi Kristiansdorfe, dalyvavo gedulinguose pietuose ir nežinojo, kas įvyko per pastarąją dieną. Kai Raimundas pasirūpino, kad nepaisant netikėto didelio būrio atvykimo ant stalo būtų patiektas atitinkamas maistas, Luko prašymu Martai buvo atnešta viena iš Elžbietos suknelių, kad moteriai niekas neprimintų nei Ekeharto, nei baisių praėjusios nakties įvykių.

Vakarienės metu išsakyti palinkėjimai jaunavedžiams buvo labiau užjaučiantys, nei iškilmingi. Taip pat nieko nenustebino tai, kad Lukas netrukus palydėjo savo mirtinai pavargusią ir išsekusią žmoną į miegamąjį.

Vestuvinį guolį palaimino kapelionas ir liudininkai pasitraukė, palikdami jaunuosius vienus. Net ir girčiausi vyrai norėjo pasižiūrėti, kaip atrodys vieta, kur Marta su Luku praleis naktį.

Fridmaras privalėjo dar kartą tyliai priminti Lukui, kad santuoka privalo būti įteisinta.

Pagaliau durys buvo užvertos. Marta atsisėdo, drebėdama užsitempė antklodę iki pat kaklo ir pažvelgė į vyrą, su kuriuo buvo ką tik sutuokta.

Lukas sutrikęs nužvelgė savo nuotaką.

Apie šią akimirką jis svajojo ištisus metus, bet dabar viskas buvo kitaip. Buvo aišku, kad net Kristianui mirus, jis visada stovės tarp jų. Dabar jo mirtis abiem buvo per daug skaudi.

Be to, ant Martos rankų vis dar matėsi prievartos pėdsakai, kai Ekehartas jėga ją paėmė.

Kaip po tokio trumpo laiko jis gali reikalauti pasimylėti su juo?

Marta tylėjo, mintyse ji klaidžiojo toli nuo čia. Po kurio laiko pakėlė akis ir norėjo kažką pasakyti, bet Lukas prispaudė pirštą prie jos lūpų.

– Gal mums reikėtų dar šiek tiek palaukti.

Ji pažvelgė tiesiai jam akis, tada nusuko žvilgsnį ir tyliai tarė:

– Man viskas aišku. Aš tau atgrasi, nepraėjo nė diena, kai mane turėjo kitas vyras.

Jis čiupo jos rankas ir suspaudė.

– Puikiai žinai, kad jau daug metų esi mano gyvenimo meilė. O dabar...

Jis stabtelėjo.

– Aš noriu ištrinti kiekvieną blogą tavo prisiminimą. Būtent todėl turėtų praeiti šiek tiek laiko.

Ji vėl nuleido akis.

– Nes... jei po devynių mėnesių pagimdysiu vaiką, mes niekada nesužinosime, kas tėvas.

– Dėl to gali nesirūpinti, – stengdamasis ją prablaškyti tarė jis. – Tai labai paprasta. Jei jo plaukai bus tamsūs, vadinasi jis Kristiano, o jei šviesūs – mano. Bet kokiu atveju mylėsiu jį kaip savo.

Marta liūdnai nusišypsojo, dėkinga už tai, kad jis praleido trečią galimybę: kad vaikas gali būti Ekeharto. Bet Lukas mąstė toliau. Jei ji jau lauktųsi Kristiano vaiko, tikrai nujaustų. Jis norėjo sutramdyti jos baimę, kad Ekeharto nusikaltimas gali turėti ir baisesnių pasekmių.

Gal būtent dėl to geriau nelaukti? Jei po kelių savaičių ji supras, kad laukiasi, jis, savaime suprantama, pripažins vaiką kaip savo. Galbūt tikrai būtų šviesiaplaukis kaip kiti jo sūnūs.

Bet tada jis pamatė nuvargusį ir iškankintą jos veidą.

– Nagi, eikime miegoti!

Jo nuostabai, Marta tik papurtė galvą.

– Aš girdėjau, ką sakė Fridmaras.

– Jei prireiks, aš prisiimsiu visą kaltę sau.

Ji pažvelgė į jį išsigandusi. Tada nuleido galvą, jos akys prisipildė ašarų.

– Negaliu tau užkrauti dar ir šios kaltės!

– Mes tai padarysime. Bet ne dabar ir ne čia, – ryžtingai nusprendė Lukas. Tada rūpestingai paguldė ją ant paklodės, užklojo antklodę ir užpūtė žvakes. Išgirdęs tolygų jos kvėpavimą, Lukas galėjo pagaliau nusiraminti. Ji užmigo. Tada jis sukryžiavo rankas už galvos, nugalėjo savo geismą ir ėmė svarstyti, kaip galėtų išspręsti šią keblią situaciją, kad Marta neimtų jo nekęsti.

Marta suklikusi pašoko iš miego. Lukas iš karto prabudo ir ramindamas ją apkabino. Pro langus matėsi brėkštantis rytas.

Lukas uždegė žvakę ir tyliai pašaukė ją vardu. Atrodė, kad ji pagaliau suprato, kur yra ir kas atsitiko.

Kad nepamatytų, kokiu žvilgsniu jį nužvelgė naujoji žmona, jis atsistojo, įpylė vyno ir davė jai išgerti. Marta nepratarė nė žodžio, tik atsisėdo, paėmė taurę ir išgėrė.

Prie lango stovėjo padėklas su šalta mėsa ir šviežiai iškepta duona. Lukas paėmė gabalėlį ir ištiesė jai.

– Štai, suvalgyk, galbūt padės nuvyti šalin baisius košmarus.

Vis dar užsitraukusi antklodę iki kaklo ji ištiesė kojas ir ėmė valgyti.

– Manau, kad jau dvi dienas nieko neturėjau burnoje, išskyrus keletą kąsnių vakar vakare... per mūsų vestuves...

Kambaryje įsivyravo tyla.

– Aš turėčiau keltis, – galiausiai nusprendė ji. – Vis tiek negalėsiu miegoti, nes bijau mane persekiojančių košmarų. Bet... aš vis dar prisimenu, ką sakė Fridmaras... Ar mums nereikėtų?..

Lukas pasitraukė nuo sienos, į kurią ką tik stovėjo atsirėmęs.

– Eikš, – švelniai šypsodamasis pakvietė jis.

Nustebusi ji pakluso. Jautėsi drąsiau, nes ant kūno vis dar kabojo gražiai išsiuvinėti naktiniai ir šiek tiek pridengė.

Jie abu atsigėrė šalto, klampaus vyno.

Tada Lukas paėmė iš Martos rankų taurę, pastatė netoliese ir prisitraukė moterį artyn. Jis apkabino ją taip, kaip motina apkabina savo vaiką, kaip draugas apkabina draugą, ir ėmė švelniai sūpuoti. Pajutęs Martos ašaras nejudėjo, tik dovanojo jai savo šilumą. Jis tikėjosi kuo ilgiau sutvardyti kylančią savo aistrą.

– Aš taip pat jo pasiilgstu, – tyliai prabilo jis.

Marta sukūkčiojo ir metė į jį kančios kupiną žvilgsnį.

– Dabar mes vyras ir žmona, – sušnarpštė ji, veltui stengdamasi neprarasti savitvardos. – Kristianas yra miręs, tegul Viešpats būna gailestingas jo sielai. Jis neturėtų įsiterpti tarp mūsų.

Susirūpinusi jos šypsena draskė Luko širdį.

Pusę nakties jis gulėdamas svarstė, kaip geriausiai padaryti tai, ką jiedu privalėjo.

Jis suėmė jos pečius ir atsuko į save jos nugarą.

– Užsimerk! – sušnabždėjo ir ėmė lėtai leisti savo rankas žemyn, apglėbė jos liemenį ir dar labiau prisispaudė.

– Dabar apie nieką negalvok, nieko nematyk, jausk tik... vyrą, kuris tave myli iš visos širdies.

Tada pradėjo švelniai myluoti jos kūną. Ėmė bučiuoti skruostus, kaklą, pečius... kol pagaliau ėmė atsargiai tempti jos naktinį rūbą žemyn.

Ji atsirėmė į jį, neatsimerkė, nejudėjo ir nekalbėjo.

Lukas baiminosi, kad per ploną medžiagą Marta gali pajausti jo susijaudinimą. Todėl atsitraukęs nuo jos atsargiai nusivedė į lovą. Vis dar užsimerkusi ji noriai leidosi jo vedama.

Jausdama švelnius Luko prisilietimus Marta nė karto nepagalvojo, kad tai galėtų būti Kristianas. Kristianas mylėdavo ją labai aistringai, bet kartu ir švelniai, jie tapdavo vienu kūnu. O Lukas elgėsi taip, tarsi dievintų ją, tarsi ji būtų šventoji, buvo labai susikaupęs ir rimtas, tokio ji dar nebuvo jo mačiusi. Tik dabar suprato, kiek iš tikrųjų jam reiškia, ir buvo labai dėkinga už kantrybę ir pasiaukojimą.

Ne, Kristiano ji nepamirš iki gyvenimo pabaigos. Bet jis būtų laimingas žinodamas, kad žmona rūpinasi ne kas kitas, o geriausias jo draugas. Jis būtų to norėjęs.

Lukas nusipelnė, kad ji taptų jo žmona. Ji privalo apsaugoti vyro ranką bei gyvybę, kai Otas norės jį nuteisti.

Nors Raimundo ir Fridmaro vyrai labai skubėjo iškeliauti, kad pasiektų Otą pirmi ir Kristiano priešai nespėtų papasakoti savo versijos apie Ekeharto mirtį, bet nusprendė ryte pasinaudoti galimybe atlikti išpažintį Raimundo kapelionui ir išpažinti visas nuodėmes. Juk niekas negalėjo žinoti, kaip viskas baigsis, kai Otas sužinos apie savo sargybos vado mirtį ir įvykius Kristiansdorfe. Jie parėmė vyrą, kuris pasipriešino Oto paveldėtojo įsakymams, ir neįsikišo, kai prieš jų akis dvikovoje žuvo Ekehartas. Be to, markizas jau senokai uždraudė dvikovas tarp savo vyrų. Už tai grėsė didžiausios bausmės.

Raimundo kapelionas buvo pakankamai protingas, kad suprastų šios situacijos pavojingumą. Šie vyrai galėjo joti tiesiai į mirtį. O kas nutiks išniekintai našlei, kurią jis vakar iš bėdos vėl ištekino? To niekas nežinojo. Todėl rytinės pamaldos užtruko ilgiau nei visada. Kapelionas iš visos širdies prašė Viešpaties apsaugoti šiuos riterius ir nelaimingą moterį. Jis pažinojo Martą jau seniai, kai ji lankydavosi pas Raimundą ir Elžbietą, ir girdėjo apie sunkų, kupiną kančios jos gyvenimą.

Tada visi kartu sukalbėjo maldą už Kristiano sielos išganymą.

Marta kūkčiojo, apimta sielvarto neįstengė ištarti žodžių iki galo, todėl tikėjosi, kad Viešpats perskaitys garsiai neišsakytas jos mintis ir išgirs neištartus prašymus.

Nusiminęs Lukas pažvelgė į savo žmoną. Ar ji ims jo nekęsti už tai, kad palietė praėjus vos dienai nuo baisių įvykių? Galbūt reikėjo dar palaukti?

Mylėdamasis su ja Lukas pamatė ne tik Ekeharto žiaurumo pėdsakus, bet ir vos matomus randus ant nugaros, kurie liko po jos kankinimo vyskupo požemiuose. Kiek dar ji pajėgs ištverti, kol bus visiškai sugniuždyta?

Bet iš kitos pusės, juk taip ji išgelbėjo ir savo gyvybę. Vienuolyne nebūtų ilgai išgyvenusi.

Lukas nusprendė šioje kelionėje pasiimti Martą į savo balną. Ji niekada nebuvo labai gera jojikė, o dabar per daug nusilpusi, kad viena išsėdėtų ant žirgo ir jį suvaldytų. Moteris nebuvo sunki, bet dėl viso pikto Lukas paprašė Raimundo, kad duotų dar vieną arklį pakeitimui.

Taip pat bijojo, kad dabar susijaudinusi po rytinių pamaldų ji gali jo išsigąsti.

Lukas atsargiai padėjo jai atsistoti ir primygtinai pareikalavo, kad ką nors užkąstų. Tada nusivedė prie savo žirgo ir sukryžiavo rankas, kad Marta galėtų užlipti. Jam palengvėjo, kai ji priėmė siūlomą pagalbą.

Vadinasi, po šios nakties ji nejautė jam neapykantos. O kai atsirėmė į jį balne, Lukas netgi akimirką pasijuto laimingas. Bet tik akimirką. Kristianas buvo nužudytas, gali būti, kad jie dar šiandien sulauks tokio pat likimo.

*

Dar vakar, kai Lukas ir Marta buvo palikti miegamajame, Raimundas, Fridmaras ir kiti riteriai susėdo pasitarti: kūrė planus, keitė juos, niekaip nepriimdami sprendimo, kaip pasielgti būtų protingiausia.

Tikriausiai Otas dabar iš Vartburgo pakeliui į Meiseną. Nuo kelionės tikslo jį turėtų skirti vos kelios dienos.

Burgberge jo laukti nederėtų, nes ten po Kristiano laidotuvių tikriausiai išjojo Albrechtas ir jo vyrai, ir kartu išsigabeno visą sidabrą.

Jie nusprendė pirmiausia judėti į Chemnico vienuolyną. Jei nesutiks markizo pakeliui, bent jau sužinos, ar jis buvo ten sustojęs, ir galės išjoti priešais arba iš paskos. Vyrai nesitikėjo susitikti Oto, kol jis dar nežinojo paskutinių dviejų dienų įvykių. Bet jie privalėjo pabandyti.

Jiems nepasisekė. Chemnice raiteliai sužinojo, kad markizas jau senokai išjojo į Meiseną. Vyrai trumpai pasitarė ir nusprendė joti į Burgbergą trumpiausiu keliu.

Jie pasivijo markizą ir jo palydą likus dešimčiai mylių iki Meiseno, kai žmonės buvo sustoję pailsėti.

Ekeharto vadovaujami sargybiniai pašoko, išsitraukė kardus ir sustojo aplink markizą, jo žmoną ir jaunesnįjį jų sūnų, lydėjusį Jadvygą pas imperatorių.

Šie nenuleido ginklų net pažinę besiartinančius vyrus. Visų nelaimei, Lukas pastebėjo, kad tarp jų buvo du riteriai, kurie dalyvavo mirtinoje jo ir Ekeharto dvikovoje. Otas jau turėjo žinoti apie savo sargybos vado mirtį.

Tegul Viešpats mūsų pasigaili, paprašė jis mintyse. Labiausiai saugok savo dukrą Martą, kuri daug iškentėjo, jos ir mano vaikus. Ir neleisk, kad dėl mano poelgio nukentėtų draugai.

Jis atsargiai iškėlė Martą iš balno, numetė Jokūbui vadžias ir tvirtai žengė link markizo, vis dar apsupto būrio ginkluotų vyrų.

Už dešimties žingsnių Lukas sustojo, atsiklaupė ant kelių ir netardamas nė žodžio nuleido galvą.

– Jūs! – suriko markizas. – Jūs dar drįstate pasirodyti mano akyse? Ar tiesa, kad nužudėte mano sargybos vadą?

Lukas nenoriai pakėlė galvą ir pažvelgė Otui į veidą.

– Taip.

– Suimkite jį ir čia pat nukirskite galvą!

Nuožmiai išsiviepę link jo žengė abu riteriai, stebėję mirtiną judviejų su Ekehartu dvikovą.

– Ne!!! – Marta išsilaisvino iš Jokūbo rankų ir prabėgusi pro Luką puolė ant kelių prieš markizą.

Šis nespėjo nieko pasakyti, nes į priekį žengė Fridmaras.

– Kol dar nenužudėte riterio Luko, paklausykite mūsų, mano kunigaikšti!

Taip pasielgti jį paskatino rimtos priežastys.

Raimundas, Jokūbas, Reinhardas ir jų palydovai atsiklaupė šalia senojo Fridmaro, kad patvirtintų jo žodžius.

Markizas nustebęs pažvelgė į tuziną nusipelniusių riterių.

– Jums derėtų juos išklausyti, tėve. Aš pakankamai gerai pažįstu Luką, kad patikėčiau jo garbingumu, – tyliai tarė Ditrichas. Jis ir Jadvyga buvo labai išgąsdinti taip greitai skirtos mirties bausmės.

– Palaukite, – sargybiniams sušuko Otas, kai šie nutvėrė Luką už alkūnių ir nusitempė įvykdyti nuosprendį.

– Sukaustykite jį grandinėmis, bet dar nenukirsdinkite, šiek tiek luktelkite.

Vyrai nusivylę įvykdė Oto nurodymą.

– Aš klausau! – Otas užsipuolė vis dar prieš jį klūpinčius riterius.

– Tema labai delikati, todėl norėčiau paprašyti jūsų pasikalbėti siaurame rate. Kalba eina apie damos garbę, – paaiškino Fridmaras.

Otas nepatikliai dėbtelėjo į senąjį kovotoją, kuris daugelį metų ištikimai jam tarnavo. Pajutęs griežtą Jadvygos žvilgsnį jis galiausiai įsakė aplinkiniams:

– Pasitraukite dvylika žingsnių. Bet būkite pasiruošę.

Sargyba ir tarnai pakluso ir šiek tiek atokiau ratu sustojo aplink Otą, Jadvygą, Ditrichą ir klūpinčius riterius. Šalia jų vis dar buvo Marta, sumuštu veidu ir krauju pasruvusiomis rankomis.

Jadvyga ėmė numanyti, apie ką bus kalbama, ir apgailestaudama pažvelgė į Martą. Bet kai senasis Fridmaras pradėjo savo kalbą tyliai pranešdamas apie Kristiano mirtį, ji pasibaisėjusi suriko. Ditrichas uždėjo rankas motinai ant pečių, norėdamas ją paguosti, o pats labai stengėsi neparodyti, kaip ši žinia jį sugniuždė.

Markizas nieko neatsakė. Klausė toliau. Suspaudęs lūpas ir sugniaužęs kumščius jis žvilgčiojo į priešais klūpinčius riterius ir į Martą.

– Jūs palydėsite mane į Burgbergą, – galiausiai įsakė jis. – Aš noriu išgirsti, ką apie šią istoriją pasakys mano vyriausias sūnus. Riteris Lukas liks sukaustytas grandinėmis. Visi kiti duosite žodį, kad nebėgsite ir priimsite bet kokią jums skirtą bausmę.

– Prižadame, – atstovaudamas visiems užtikrino Fridmaras.

Otas pamojo savo palydai ir įsakė nedelsiant išvykti.

Nejaugi Albrechtas tikrai išdrįso padaryti tai, ką papasakojo šie garbingi riteriai? Jis jau pyko ant vyresnėlio, kad šis dėl neaiškių priežasčių delsė pareikalauti jo paleidimo. Bet tai, ką dabar sužinojo, buvo paskutinis lašas.

Dėl Dievo meilės, negi jo žemėse negali įsiviešpatauti ramybė? O ypač Kristiansdorfe?

Dabar privalėjo pasirūpinti tvarka, pasikalbėti su vyriausiuoju kalnakasiu ir monetų meistru, kad šie pasakytų, ar Albrechtas nepasisavino dalies sidabro, taip pat reikėjo skirti naują pilies valdytoją. Dar lieka klausimas, kaip nubausti tuziną pripažintų riterių, kurie nieko nesiėmė matydami, kaip nužudomas jų sargybos vadas. Bet jei pasitvirtins tai, ką pranešė Fridmaras, jis privalės džiaugtis, kad Lukas vedė Kristiano našlę. Kitaip kito teismo metu būtų atvirai nagrinėjamas Ekeharto elgesys – kilmingos damos išniekinimas. Nesvarbu, kad jis jau buvo miręs.

Tarsi norėdamas patvirtinti savo mintis, jis dar kartą pažvelgė į taip greitai ištekėjusią našlę. Net ir beveik visiškai uždengtame veide ir ant rankų ryškėjo smurto žymės.

Tuo metu Jadvyga įsakė rūmų damoms padėti Martai ir ja pasirūpinti. Jos likimas ir Kristiano mirtis sukrėtė markizę iki širdies gelmių.

Jadvyga mąstė.

Po mylimojo mirties jos gyvenimas, galima sakyti, sustingo vietoje. Ji jautėsi taip, tarsi neegzistuotų. Tam tikra prasme jos gyvenimas buvo baigtas. Ji žinojo, kad nebus taip mylima ir negalės taip mylėti, kaip mylėjo Ditrichą.

Iš sąstingio ją pirmiausia pažadino netikėtas vyro pagrobimas. Albrechto elgesys sukrėtė jo tėvą. Todėl dabar pagrindinis ir vienintelis Jadvygos tikslas buvo bet kokia kaina pasiekti, kad Albrechtas netaptų Meiseno markizu.

Iš Oto veido išraiškos moteris suprato, kad ką tik išgirstos naujienos sustiprino vyro įtarimus vyresnėlio atžvilgiu.

Būrys atjojo į Meiseną tylėdamas. Visi buvo paskendę savo mintyse: Marta vis dar negalėjo pamiršti baisaus vaizdo, kai Otas įsakė nukirsdinti Luką.

Dabar mano draugas – ne, mano vyras, pataisė save – sukaustytas grandinėmis jojo pasitikti neaiškaus likimo. Ar ji praras ir Luką?

Atvykus į Burgbergą, Otas įsakė suimtiesiems, jį lydėjusiems riteriams ir Martai palaukti salėje.

Tada pasikvietė vyriausiąjį sūnų pasikalbėti prie keturių akių. Pokalbyje negalėjo dalyvauti nei Jadvyga, nei Ditrichas. Otas žinojo, kad Albrechtas nekenčia savo motinos ir brolio. Kaip jis elgsis likęs vienas su tėvu?

Be abejonės, Albrechtas matė, kas į Meiseną atvyko kartu su tėvu ir jo palyda. Jam buvo be galo malonu matyti geriausią Kristiano draugą sukaustytą grandinėmis. O senį lengvai apsuks apie pirštą, kaip visada.

– Tėve, labai džiaugiuosi vėl matydamas jus sveiką ir gyvą! – sušuko jis ir išskėstomis rankomis pasitiko grįžusį tėvą.

Tuo metu Lukas, Marta ir riteriai nekantraudami laukė salėje.

– Kaip jautiesi? – Marta tyliai paklausė Luko ir nusiminusi pažvelgė į sunkias surūdijusias grandines ant jo rankų.

– Aš turėčiau klausti, – taip pat tyliai atsiliepė jis. Ekeharto smūgių žymės jos veide ėmė keisti spalvą – iš mėlynos tapo žalsvi.

Juk ne aš, o tu gali bet kurią minutę būti nuteistas myriop, karčiai pagalvojo Marta, bet neištarė garsiai. Jų gyvenimas priklausė nuo to, ką nuspręs markizas pasikalbėjęs su pasalūnu ir beširdžiu savo sūnumi.

Atrodė, kad Oto ir Albrechto pokalbis truko amžinybę.

Jadvyga visiškai nepaisė to, kad Kristiano šalininkai buvo laikomi belaisviais. Ji pareikalavo, kad riteriams būtų patiekta pakankamai maisto ir gėrimų.

Tuo metu Ditrichas panoro sužinoti visas smulkmenas apie Kristiansdorfo užpuolimą ir po jo įvykusį teismą. Jaunojo vyro pasibaisėjimas buvo akivaizdus. Juk Kristianas daugelį metų ne tik mokė jį, bet ir rodė pavyzdį.

Marta ir Lukas sėdėjo šalia, nesikalbėjo, bet buvo labai susirūpinę vienas dėl kito.

Kai atrodė, kad praėjo visa amžinybė, į salę įžengė Otas. Vienas. Jo veidas buvo toks rūškanas, kad Marta ėmė bijoti blogiausio ir išsigandusi čiupo sukaustytas Luko rankas.

Vyrai pakilo nuo suolų ir atsiklaupė prieš markizą, kad priimtų jo nuosprendį.

– Jūs visi laisvi, – pranešė Otas. – Jokite namo ir niekam nepasakokite apie Ekeharto mirties priežastis. Lukai, galite vykti į Kristiansdorfą su savo jaunąja. Skiriu jus atsakingu už tai, kad kaime nekiltų jokių sukilimų dėl Kristiano mirties. Naująjį pilies valdytoją atsiųsiu per ateinančias keturias savaites. Kristiano kaip riterio garbė lieka nesuteršta, jo sūnūs gali grįžti čia ir būti auklėjami mano rūmuose.

Otas atsisakė klausytis dvylikos riterių padėkų, apsisuko ir skubiai pasišalino. Dabar jis norėjo likti vienas. Dar niekada nebuvo taip akivaizdu, kad už mandagių Albrechto žodžių slepiasi šaltas jo žvilgsnis. Apkabinus sūnui, markizas pajuto nugara perbėgantį šiurpą, jis net išsigando, kad Albrechtas gali suvaryti į nugarą durklą. Ne, jei nenori, kad vyresnėlis pasiimtų savo palikimą jėga ir toliau siautėtų Meiseno žemėse, privalėjo jį išsiųsti kuo toliau. Pasirodo, Jadvyga buvo teisi.

Epilogas

1185-ieji metai Kristiansdorfe

Šiandien dalyvauti įsimintiname įvykyje susirinko visi gyventojai. Vyrai nedirbo net kasyklose. Dėl rimtos priežasties. Matininkai buvo įpareigoti išmatuoti naujojo miesto dalį ir sužymėti tarsi milžinišką šachmatų lentą, o viduryje palikti vietos turgui.

Vyriausiasis kalnakasys Hermanas asmeniškai prižiūrėjo šiuos darbus. Kartu su markizo įgaliotiniais jis priėmė planą, pagal kurį Kristiansdorfas turėjo virsti miestu.

Vėl kažkas naujo, kažkas, ką nusprendė Otas. Kristiansdorfo gyventojai nustebę stebėjo darbus ir komentavo. Tarp jų sukinėjosi pirkliai ir amatininkai bei garsiai girdami siūlė savo prekes: kvepiančią duoną, medaus pyragaičius, vyną. Kai kur iš statinių buvo pilstomas alus. Aplink zujo vaikai ir krėtė šunybes.

Visa tai atrodė tarsi šventė arba metinis turgus, o ne miesto įkūrimas.

Sklypai, kuriuos vyrai labai rūpestingai matavo ir žymėjo, turėjo būti apgyvendinti per metus ir vieną dieną. Jei ne, žemė galėjo atitekti kitam savininkui. Taip įsakė markizas, norėdamas užtikrinti, kad miestas augs labai greitai. Atsirado nemažai interesantų, norinčių gyventi šalia naujojo turgaus: vyriausiasis kalnakasys, monetų meistras, turtingi pirkliai ir amatininkai. Jie sudarys ir didžiąją dalį tarybos, kuri atstovaus naujojo miesto gyventojų interesams. Markizas jiems užtikrino miesto teises pagal didįjį Magdeburgo įstatymą. Kalvis Jonas taip pat tapo vienu iš tarybos narių.

Viduryje žmonių minios stovėjo Marta ir Lukas. Jiedu išdidžiai stebėjo verdantį darbą.

– Tai matydamas Kristianas būtų labai laimingas, – tyliai tarė Marta. – Jis visada troško, kad jo kaimas vieną dieną išaugtų į miestą, stiprų ir gerai apsaugotą, turintį daugiau teisių.

Lukas priglaudė ją prie krūtinės.

– Jis žvelgia į mus iš dangaus ir visada sergės šį miestą, nors jis ir nebus pavadintas jo vardu.

Vietovė turėjo vadintis Freibergu, miestu tarp laisvųjų kalnų. Šį vardą markizas sugalvojo prieš daugelį metų, kai Kristiansdorfe buvo atrastas pirmasis sidabras.

Marta atsirėmė į Luką. Ji nenorėjo, kad vyras pamatytų jos ašaras. Lukas švelniai priglaudė savo tvirtas rankas prie jos pilvo, kuriame augo jo sūnus. Spūstis buvo labai didelė, todėl nenorėjo, kad kas nors stumteltų Martą.

Jie abu gyveno akmeniniame name, kurį kadaise pastatė Kristianas. Lukas tarnavo naujajam pilies valdytojui, griežtam, negailestingam vyrui. Jis iš esmės ėmėsi savo pareigų saugoti Kristiansdorfo gyventojus. Kristiano mirtis ir naujojo šeimininko jėga privertė žmones svajoti apie miestiečių teises, kurios suteiktų jiems daugiau laisvės.

Marta toliau dirbo pribuvėja ir gydytoja. Pasirodė, kad netrukus ji vėl turės darbo. Pro žmonių minią energingai prasibrovė jaunasis Kristianas ir norėdamas būti pastebėtas ėmė gestikuliuoti rankomis.

– Jau! Mums reikia tavo pagalbos! – sušuko jis Martai. Vos prieš metus Ana ištekėjo už jaunojo Kristiano ir jau laukėsi pirmojo vaiko.

Pagaliau vyras atsidūrė prieš juos, išsekęs po ilgo ieškojimo ir labai susirūpinęs.

– Aš palydėsiu tave, – pasiūlė Lukas, nenorėdamas, kad būdama tokios būklės jo žmona viena brautųsi pro žmonių spūstį. Padėkojusi ji priėmė pasiūlymą.

Kai minia liko jiems už nugarų, Marta akimirkai sustojo.

– Tu buvai pirmasis Kristiansdorfe gimęs vaikas, – šypsodamasi tarė ji. – Bus taip, kad tavo sūnus taps pirmuoju vaiku, gimusiu Freiberge.

– Jei jūs sutinkate, – į Martą ir Luką kreipėsi susijaudinęs vyras, – mes mielai vėl duosime Kristiano vardą. Tegul būna jis pavadintas mūsų vadovo, šeimininko ir sargo garbei. Jis mostelėjo ranka į besikuriantį miestą. – Už visa tai privalome būti dėkingi šiam vyrui.

Pastabos

Kaip ir pirmųjų knygų apie Martą ir Kristianą veiksmo pagrindą sudaro praeities istorija. Kai prieš keletą metų pradėjau pasakoti apie naujakurių žygius, pirmuosius sidabro radinius, Freibergo įsikūrimą ir Meiseno žemes dvyliktame amžiuje, nežinojau, kad mano knygos taps ne tik Freibergo, bet ir visos Vokietijos istorijos dalimi. Šioje dalyje aptariami Barbarosos ir Heinricho Liovės susidūrimai ne tik sukėlė kruvinus karus, kuriuose žuvo ir kentėjo paprasti žmonės, buvo suniokoti didžiuliai žemės plotai, bet ir turėjo didžiulę įtaką šalies žemėlapio pasikeitimams. Iki Heinricho teismo Saksonija apėmė Šiaurės jūros, Harco ir Vestfalijos žemes. Po padalijimo jos dydis prilygo dabartinei Saksonijai-Anhaltui.

Nagrinėdama įvykių eigą stengiuosi kuo tiksliau sekti realius faktus.

Markizas Ditrichas iš tiesų iškvietė Heinrichą Liovę į dvikovą Magdeburgo imperatoriškoje taryboje. Nors kova niekada neįvyko.

Knygoje pasakojau apie du kartus vykusį Haldeslebeno puolimą: apie degančią pelkę, apie Vetinų pasitraukimą po ginčo su Kelno arkivyskupu, net apie užtvindymą ir visišką miesto sunaikinimą. Praėjo dešimtmečiai, kol ten vėl apsigyveno žmonės.

Žinomus faktus atitinka ir karo žiaurumas, ir brabantų nusikaltimai.

Rašydama apie Goslaro užėmimą, kuriam turėjo vadovauti naujasis Saksonijos hercogas ir Tiuringijos grafas, leidau sau pasinerti į fantazijos pasaulį. Bet Heinricho būriai iš tikrųjų nuniokojo Ramelsbergo kasyklas ir pragyvenimo šaltinio netekę Goslaro kalnakasiai patraukė į Kristiansdorfą.

Dviejuose epizoduose padariau keletą istorijos pakeitimų, dėl jų jaučiuosi skolinga skaitytojams.

Vetinų šeimos Petersbergo kronikoje rašoma, kad markizas Ditrichas vienos Maince vykusios šventės metu sunkiai susirgo ir nepasveiko. 1185-ieji laikomi jo mirties metais. Kadangi daugiau duomenų apie ligą nėra, nusprendžiau pavaizduoti jo mirtį šiek tiek dramatiškiau. Ir, be abejonės, kaip jau minėjau ankstesnėse knygose, jo santykiai su Jadvyga yra mano fantazijos vaisius. Oto ir Jadvygos nesutarimai nėra perdėti, išskyrus tai, kad ankstesniųjų laikų kronikininkai vis kaltindavo ją per daug kišantis į Oto reikalus ir prikišdavo jos užsispyrimą paveldėjimą skirti jaunesniajam sūnui, o ne Albrechtui. Bet vėlesni įvykiai parodys, kad Jadvyga buvo teisi. Daugiau apie tai pasakoju paskutinėse romanų ciklo dalyse apie Martą ir pirmuosius Freibergo miesto metus.

1184-aisiais metais markizas Otas dėl nesutarimų su Tiuringijos grafu buvo užpultas prie Kamburgo ir uždarytas į jo pilį. Tai įvyko prieš, o ne po Mainco šventės. Įsikišus daugumai kunigaikščių, artimai susijusių su Vetinų šeima, Liudvikas privalėjo paklusti Barbarosos įsakymui ir paleisti priešą.

Nėra tiksliai įrodyta, kada Freibergui buvo suteiktos miesto teisės. Nėra išlikę jokių šaltinių, kurie tai paliudytų, taip pat nedaug žinoma apie miesto teises, nors jos buvo sudarytos pagal anuomet paplitusią Magdeburgo teisę.

Dvidešimtajame amžiuje tariami miesto įkūrimo metai buvo patvirtinti taip, kad būtų patogu švęsti jubiliejų. 1938-aisiais įvyko septynių šimtų penkiasdešimties metų jubiliejaus šventė, 1986-aisiais – aštuonių šimtų metų. Nuo to laiko įkūrimo metais dažniausiai įvardijami 1186-ieji. Atraminiu tašku laikomas paskutinis raštiškas Kristiansdorfo paminėjimas 1185-aisiais Marijos vienuolyno kronikose. Atlikus naujausius tyrinėjimus dauguma istorikų atsisako šio šaltinio tvirtinimų ir teigia, kad miestas buvo įkurtas 1185-aisiais.

Iš naujakurių kaimo su nedideliais patogumais netrukus susikūrė turtingas miestas. Tai buvo tik pradžia – vėliau Freibergas tapo visos Europos sidabro gavybos centru.

Suteikti šiam romanui kuo daugiau istorinio tikslumo man padėjo daugybė žmonių.

Didelę padėką skiriu dr. Adre Thieme'ui iš Saksonijos istorijos instituto už suteiktą informaciją apie Freibergo miesto atsiradimą, Freibergo monetų ekspertui Hansui Friebei už išsamų dvyliktojo amžiaus monetų pristatymą, geologams ir kalnakasybos specialistams dr. Manfredui Jakeliui, dr. Raineriui Sennewaldui ir Jensui Kugleriui už daugybę kalnakasybos detalių, pavyzdžiui, sidabro gyslą, profesoriui Oto Wienhausui už pasakojimą, kaip dega pelkė, kasinėtojui Adreasui Becke iš Freibergo, jis suteikė žinių apie skubiai iškastą tunelį pabėgimui, kurį prieš keletą metų atrado Freibergo pilyje, ir nuostabiems kovotojams iš fechtavimosi mokyklos „*Pax et Codex*", kurie išaiškino pagrindines kovos detales.

Taip pat norėčiau padėkoti Danielai Loisl už informaciją apie podagrą, dar vadinamą „kilmingųjų liga". Jos prašymu, norėčiau patikslinti, kad pagal naujausius laboratorinius tyrimus sergant podagra alus yra daug kenksmingesnis už vyną. Bet Marta tada to negalėjo žinoti.

Nuoširdžiai dėkoju Gabrielei Meissner ir Angelai Kiessling už daugelį svarbių pastabų apie anų laikų kasdienybę, drignės poveikį bei didžiulį kalną šaltinių iš archyvų ir bibliotekų, kurių be jų pagalbos tikrai nebūčiau radusi.

Prie šios knygos prisidėjo ir tikrasis dainininkas Liudmilas, kuris leido pavadinti savo vardu vieną romano veikėją. Taip pat jis sukūrė priedainį Liudmilo dainai, skirtai Kristiano laidotuvėms.

Katarinai Wegelt esu dėkinga už kritišką požiūrį į mano rankraščius, o Ilzei Wagner už rūpestingas pamokas.

Didžiausia padėka skiriama Knauro leidyklai, susižavėjusiai mano istorijomis, ir mano dukrai, kuri labiausiai iš visų tikėjo manimi ir mano knygomis.

Ebert, Sabine

Eb23 Pribuvėjos išpažintis : romanas / Sabine Ebert ; iš vokiečių kalbos vertė Ina Barzelytė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2010]. – 511, [1] p.

ISBN 978-609-403-191-5

1179 metai Magdeburge. Imperatoriškosios tarybos metu imperatorius Barbarosa meta pirštinę Saksonijos hercogui Heinrichui Liovei. Tai reiškia tik viena – šalį vėl alins karas, todėl Kristianas su Marta privalo susitaikyti su tuo, kad vieną dieną jis pasieks ir jų kaimą. Markizas Otas nusprendžia paimti į mūšį riterį Kristianą, kad šis vestų vieną jo kariuomenių. Namuose likusi Marta patiria dar vieną likimo išbandymą: Otas nusprendžia, kad Kristianui išvykus Kristiansdorfo valdymą perims vyriausiasis jo sūnus. O jam žiniuonė ir jos ypatingos galios jau seniai tapo krislu akyje...

UDK 830-3

Sabine Ebert
PRIBUVĖJOS IŠPAŽINTIS

Iš vokiečių kalbos vertė *Ina Barzelytė*
Tekstą redagavo *Raimonda Kavaliauskienė*
Viršelį kūrė *Andrius Morkeliūnas*
Maketavo *Alma Liuberskienė*

32 sp. l. Užsakymas Nr.
Išleido leidykla OBUOLYS®
(OBUOLYS yra registruotas leidybinis ženklas,
kurį pagal sutartį naudoja UAB MEDIA INCOGNITO)
Butrimonių g. 9, LT-50220 Kaunas
knygos@obuolys.lt | www.obuolys.lt

• Akcijos ir nuolaidos • Nemokamas katalogas
• Skaitytojų klubas • Knygų ištraukos
LEVEL www.level.lt ☎ 8 700 55 775

Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“,
Vakarinis aplinkkelis 24, LT-48184 Kaunas

Jai nebegresia išbandymas vandeniu.
Kitą sykį iškart bus sudeginta.

1179 metai Magdeburge. Imperatoriškosios tarybos metu imperatorius Barbarosa meta pirštinę Saksonijos hercogui Heinrichui Liovei. Tai reiškia tik viena – šalį vėl alinsiantį karą, todėl Kristianas su Marta privalo susitaikyti su tuo, kad vieną dieną jis pasieks ir jų kaimą. Meiseno markizas Otas nusprendžia paimti į mūšį kovoje neprilygstamą riterį Kristianą, kad šis vestų vieną jo kariuomenių. Namuose likusi Marta patiria dar vieną likimo išbandymą: Otas nusprendžia, kad Kristianui išvykus Kristiansdorfo valdymą perims vyriausiasis jo sūnus Albrechtas. O jam žiniuonė Marta ir jos ypatingos galios jau seniai tapo krislu akyje...

Autorės nuotrauka © Helmut Henkensiefken

[redacted]

ISBN 978-609-403-191-5
9 786094 031915
OBUOLYS
www.obuolys.lt

• Akcijos ir nuolaidos • Nemokamas katalogas
• Skaitytojų klubas • Knygų ištraukos
LEVEL www.level.lt ☎ 8 700 55775

Nuotrauka © Getty Images